நமோ தஸ்ஸ ப⁴க³வதோ அரஹதோ ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ

# நிருத்திதீ³பனீபாட²

### க³ந்தா²ரம்ப⁴

1. சதுராஸீதிஸஹஸ்ஸ , த⁴ம்மக்க²ந்தா⁴பப⁴ங்கரா;
லோகம்ஹி யஸ்ஸ ஜோதந்தி, நந்தவண்ணபப⁴ஸ்ஸரா.

2. அனந்தவண்ணங் ஸம்பு³த்³த⁴ங், வந்தே³ நிருத்திபாரகு³ங்;
ஸத்³த⁴ம்மஞ்சஸ்ஸ ஸங்க⁴ஞ்ச, விஸுத்³த⁴வண்ணபா⁴ஜனங்.

3. மொக்³க³ல்லானோ மஹாஞாணீ, நிருத்தாரஞ்ஞகேஸரீ;
நதி³ ப்³யாகரணங்னாத³ங், ஸோக³தாரஞ்ஞப்³யாபனங்.

4. தஸ்ஸத்த²ங் தீ³பயிஸ்ஸாமி, நானாராஸிங்விபா⁴ஜயங்;
ஓகா³ய்ஹ ஸத்³த³ஸத்தா²னி, நவங்க³ங் ஸத்து²ஸாஸனந்தி.

## 1. ஸந்தி⁴கண்ட³

### ஸஞ்ஞாராஸி

### க³ருஸஞ்ஞாராஸி

வண்ணோ , ஸரோ, ஸவண்ணோ, தீ³கோ⁴, ரஸ்ஸோ, ப்³யஞ்ஜனோ, வக்³கோ³, நிக்³க³ஹீதங்.

1. **அஆத³யோ திதாலீஸங்** [திதாலீஸ (ப³ஹூஸு)] **வண்ணா** [க॰ 2; ரூ॰ 2; நீ॰ 1, 2].

அஆத³யோ பி³ந்த³ந்தா தேசத்தாலீஸக்க²ரா **வண்ணா** நாம ஹொந்தி.

அ, ஆ, இ, ஈ, உ, ஊ, ஏத, ஏ, ஓத, ஓ. க, க², க³, க⁴, ங, ச, ச², ஜ, ஜ², ஞ, ட, ட², ட³, ட⁴, ண, த, த², த³, த⁴, ந, ப, ப², ப³, ப⁴, ம, ய, ர, ல,வ ஸ, ஹ, ள, அங். அத்த²ங் வண்ணெந்தி பகாஸெந்தீதி வண்ணா, **அக்க²ராதி** ச வுச்சந்தி, நாமபஞ்ஞத்திரூபத்தா நக்க²ரந்தி க²யவயங் ந க³ச்ச²ந்தீதி அக்க²ரா.
“நாமகொ³த்தங் ந ஜீரதீ”தி [ஸங்॰ நி॰ 1.76] ஹி வுத்தங்.

2. **த³ஸாதோ³ ஸரா** [க॰ 3; ரூ॰ 3; நீ॰ 3].

தேஸு வண்ணேஸு ஆதி³ம்ஹி த³ஸ வண்ணா **ஸரா** நாம ஹொந்தி. ஸயமேவ லத்³த⁴ஸரூபா ஹுத்வா ராஜந்தி விரோசந்தீதி ஸரா.

3. **த்³வே த்³வே ஸவண்ணா**.

தேஸு ஸரேஸு த்³வே த்³வேஸரா **ஸவண்ணா** நாம ஹொந்தி.

அ, ஆ அவண்ணோ, இ, ஈ இவண்ணோ, உ, ஊ உவண்ணோ, ஏத, ஏ ஏதவண்ணோ, ஓத, ஓ ஓதவண்ணோ. ஸமானோ வண்ணோ ஸூதி ஏதேஸந்தி ஸவண்ணா, **ஸரூபாதி** ச வுச்சந்தி, ஸமானங் ரூபங் ஸூதி ஏதேஸந்தி ஸரூபா.

4. **புப்³போ³ ரஸ்ஸோ** [க॰ 4; ரூ॰ 4; நீ॰ 4.22].

த்³வீஸு த்³வீஸு ஸவண்ணேஸு யோ யோ புப்³போ³ ஹோதி, ஸோ ஸோ **ரஸ்ஸோ** நாம ஹோதி. ரஸ்ஸேன காலேன வத்தப்³பா³தி ரஸ்ஸா, ரஸ்ஸகாலோ நாம அக்கி²த³லானங் உம்மிஸனநிம்மிஸனஸமகாலோ.

தத்த² ஏத, ஓத இதி த்³வே ஏகபத³ஸங்யோகே³ பரே க்வசி லப்³ப⁴ந்தி. எட்டி², ஸெட்டோ², ஒட்டோ², ஸொத்தி².

ஏகபத³ஸங்யோகே³தி கிங்? பத³ந்தரஸங்யோகே³ பரே ரஸ்ஸா மா ஹொந்தூதி. மங் சே த்வங் நிக²ணங் வனே, [ஜா॰ 2.22.5] புத்தோ த்யாஹங் மஹாராஜ [ஜா॰ 1.1.7].

க்வசீதி கிங்? ஏகபத³ஸங்யோகே³பி வக்³க³ந்தேஸு வா ய, ர, ல, வேஸு வா பரேஸு ரஸ்ஸா மா ஹொந்தூதி. எந்தி, ஸெந்தி, எய்ய, பா⁴ஸெய்ய, மெண்டோ³, ஸொண்டோ³.

5. **பரோ தீ³கோ⁴** [க॰ 5; ரூ॰ 5; நீ॰ 5].

த்³வீஸு த்³வீஸு ஸவண்ணேஸு யோ யோ பரோ ஹோதி, ஸோ ஸோ **தீ³கோ⁴** நாம ஹோதி. தீ³கே⁴ன காலேன வத்தப்³பா³தி தீ³கா⁴, தீ³க⁴காலோ நாம ரஸ்ஸேஹி தி³கு³ணகாலோ.

6. **காத³யோ ப்³யஞ்ஜனா** [க॰ 6; ரூ॰ 8; நீ॰ 6].

தேஸு வண்ணேஸு காத³யோ பி³ந்த³ந்தா வண்ணா **ப்³யஞ்ஜனா** நாம ஹொந்தி. அத்த²ங் ப்³யஞ்ஜயந்தீதி ப்³யஞ்ஜனா. தே பன ஸுத்³தா⁴ அத்³த⁴மத்திகா, ரஸ்ஸயுத்தா தி³யத்³த⁴மத்திகா, தீ³க⁴யுத்தா தியத்³த⁴மத்திகா.

7. **பஞ்சபஞ்சகா வக்³கா³** [க॰ 7; ரூ 9; நீ॰ 7].

தேஸு ப்³யஞ்ஜனேஸு காதி³-மந்தா பஞ்சப்³யஞ்ஜனபஞ்சகா **வக்³கா³** நாம ஹொந்தி.

காதி³ பஞ்சகோ கவக்³கோ³, சாதி³ ச வக்³கோ³, டாதி³ டவக்³கோ³, தாதி³ தவக்³கோ³, பாதி³ பவக்³கோ³. ஸேஸா **அவக்³கா³**தி ஸித்³த⁴ங். வண்ணுத்³தே³ஸே ஏகட்டா²னிகானங் ப்³யஞ்ஜனானங் வக்³கே³ ஸமூஹே நியுத்தாதி வக்³கா³.

8. **பி³ந்து³ நிக்³க³ஹீதங்** [க॰ 8; ரூ॰ 10; நீ॰ 8].

அந்தே பி³ந்து³மத்தோ வண்ணோ **நிக்³க³ஹீதங்** நாம. நிக்³க³ய்ஹ க³ய்ஹதி உச்சாரியதீதி நிக்³க³ஹீதங்.

க³ருஸஞ்ஞாராஸி நிட்டி²தோ.

## ப்³யஞ்ஜனவுத்திராஸி

டா²னங், கரணங், பயதனங் [ரூ॰ 2 (பிட்டே²); நீ 6 (பிட்டே²); 23 (ஸுத்தங்கே)].

ச² **டா²னானி** - கண்ட²ட்டா²னங், தாலுட்டா²னங், முத்³த⁴ட்டா²னங், த³ந்தட்டா²னங், ஓட்ட²ட்டா²னங், நாஸிகட்டா²னங். தேஸு ப்³யத்தங் வத³ந்தேன யத்த² "அக்க²"ந்தி வுச்சதி, தங் கண்ட²ட்டா²னங். யத்த² "இச்ச²"ந்தி, தங் தாலுட்டா²னங். யத்த² "ரட்ட²"ந்தி, தங் முத்³த⁴ட்டா²னங். யத்த² "ஸத்த²"ந்தி, தங் த³ந்தட்டா²னங். யத்த² "புப்ப²"ந்தி வுச்சதி, தங் ஓட்ட²ட்டா²னங். நாஸபதே³ஸோ நாஸிகட்டா²னங்.

கத்த²சி பன உரட்டா²னங், ஸிரட்டா²னங், ஜிவ்ஹாமூலட்டா²னந்திபி ஆக³தங். தத்த² ஸிரட்டா²னங் நாம முத்³த⁴ட்டா²னமேவ. ஜிவ்ஹாமூலட்டா²னங் பன ஸப்³ப³வண்ணானங் ஸாதா⁴ரணந்தி வத³ந்தி.

**கரணங்** சதுப்³பி³த⁴ங் - ஜிவ்ஹாமூலங், ஜிவ்ஹோபக்³க³ங், ஜிவ்ஹக்³க³ங், ஸகட்டா²னந்தி.

**பயதனங்** சதுப்³பி³த⁴ங் - ஸங்வுடங், விவடங், பு²ட்ட²ங், ஈஸங்பு²ட்ட²ந்தி. தத்த² கரணானங் ஸகஸகட்டா²னேஹி ஸத்³தி⁴ங் ஸங்வரணாதி³கோ விஸேஸாகாரோ ஸங்வுடாதி³ நாம.

தத்த² கண்ட²பதே³ஸானங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஸங்க⁴ட்டனேன உப்பன்னா அவண்ண, கவக்³க³, ஹகாரா **கண்ட²ஜா** நாம. தாலும்ஹி ஜிவ்ஹாமஜ்ஜ²ஸங்க⁴ட்டனேன உப்பன்னா இவண்ண, சவக்³க³, யகாரா **தாலுஜா** நாம. முக²ப்³ப⁴ந்தரமுத்³த⁴ம்ஹி ஜிவ்ஹோபக்³க³ஸங்க⁴ட்டனேன

உப்பன்னா டவக்³க³, ர, ளகாரா **முத்³த⁴ஜா** நாம. உபரி த³ந்தபந்தியங் ஜிவ்ஹக்³க³ஸங்க⁴ட்டனேன உப்பன்னா தவக்³க³, ல, ஸகாரா **த³ந்தஜா** நாம. ஒட்ட²த்³வயஸங்க⁴ட்டனேன உப்பன்னா உவண்ண, பவக்³கா³ **ஒட்ட²ஜா** நாம. நிக்³க³ஹீதங் **நாஸிகஜங்** நாம. பஞ்சவக்³க³ந்தா பன நாஸிகட்டா²னேபி ஸகட்டா²னேபி ஜாயந்தி. ஏகாரோ **கண்ட²தாலுஜோ**. ஓகாரோ **கண்டொ²ட்ட²ஜோ**. வகாரோ **த³ந்தொட்ட²ஜோ**. அபிச இவண்ணுவண்ணா கண்டே²பி ஜாயந்தியேவ. யதா³ ஹகாரோ வக்³க³ந்தேஹி வா ய, ர, ல, வேஹி வா யுத்தோ ஹோதி, ததா³ **உரஜோ**தி வத³ந்தி. பஞ்ஹோ, துண்ஹி, ந்ஹாதோ, விம்ஹிதோ, க³ய்ஹதே, வுல்ஹதே, அவ்ஹானங்.

கண்ட²ங் ஸங்வரித்வா உச்சாரிதோ அகாரோ **ஸங்வுடோ** நாம. ஸகஸகட்டா²ன, கரணானி விவரித்வா உச்சாரிதா ஸேஸஸரா ச ஸ, ஹகாரா ச **விவடா** நாம. தானியேவ கா³ள்ஹங் பு²ஸாபெத்வா உச்சாரிதா பஞ்சவக்³கா³ **பு²ட்டா²** நாம. தோ²கங் பு²ஸாபெத்வா உச்சாரிதா ய, ர, ல, வா **ஈஸங்பு²ட்டா²** நாம. தத்த² ஒட்ட²ஜேஸு தாவ பவக்³க³ங் வத³ந்தானங் ஒட்ட²த்³வயஸ்ஸ கா³ள்ஹங் பு²ஸனங் இச்சி²தப்³ப³ங். கஸ்மா? பு²ட்ட²பயதனிகத்தா பவக்³க³ஸ்ஸ. உவண்ணங் வத³ந்தானங் பன ஒட்ட²த்³வயஸ்ஸ விவரணங் இச்சி²தப்³ப³ங். கஸ்மா? விவடபயதனிகத்தா உவண்ணஸ்ஸ. ஏஸ நயோ ஸேஸேஸு ஸப்³பே³ஸூதி.

சூளனிருத்தியங் பன ஸப்³பே³ ரஸ்ஸஸரா ஸங்வுடா நாம, ஸப்³பே³தீ³க⁴ஸரா விவடா நாமாதி வுத்தங். ததா² ஸத்³த³ஸாரத்த²ஜாலினியங், கத்த²சி ஸக்கடக³ந்தே² ச. இத³ங் யுத்ததரங். அஞ்ஞட்டா²னிகப்³யஞ்ஜனேஹி யுத்தா ஸரா அத்தனோ டா²ன, கரணானி ஜஹந்தாபி பயதனங் ந ஜஹந்தி. தஸ்மா நானாவண்ணானங் ஸங்ஸக்³கே³ பயதனானங் ஸங்ஸக்³க³பே⁴தோ³பி வேதி³தப்³போ³தி. தத்த² "ஸுணாது மே"தி வத³ந்தோ யதி³ ணா-காரங் ஜிவ்ஹக்³கே³ன த³ந்தட்டா²னே கத்வா வதெ³ய்ய, த³ந்தஜோ நா-காரோ ஏவ ப⁴வெய்ய. து-காரஞ்ச ஜிவ்ஹோபக்³கே³ன முத்³த⁴ட்டா²னே கத்வா வதெ³ய்ய, முத்³த⁴ஜோ டு-காரோ ஏவ ப⁴வெய்ய. ஏவஞ்ச ஸதி அக்க²ரவிபத்தி நாம ஸியா. ஏஸ நயோ ஸேஸேஸு முத்³த⁴ஜத³ந்தஜேஸு. தஸ்மா கம்மவாசங் ஸாவெந்தேஹி நாம டா²ன, கரண, பயதனேஸு ஸுட்டு² குஸலேஹி ப⁴விதப்³ப³ந்தி.

> ஸிதி²லஞ்ச , த⁴னிதஞ்ச, தீ³க⁴ங், ரஸ்ஸங், க³ருங், லஹுங்;
> நிக்³க³ஹீதங், விமுத்தஞ்ச, ஸம்ப³ந்த⁴ஞ்ச, வவத்தி²தங் [நீ॰ 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16-19, 20, 21 ஸுத்தேஸு பஸ்ஸிதப்³ப³ங்].

முது³னா வசீபயோகே³ன வத்தப்³பா³ வக்³க³பட²ம, ததிய, பஞ்சமா **ஸிதி²லா** நாம. த²த்³தே⁴ன வசீபயோகே³ன வத்தப்³பா³ வக்³க³து³திய, சதுத்தா² **த⁴னிதா**

நாம. **தீ³க⁴, ரஸ்ஸா** புப்³பே³ வுத்தா. தீ³கா⁴ சேவ ஸங்யோக³புப்³பா³ ச நிக்³க³ஹீதந்தா ச **க³ருகா** நாம. ஸேஸா **லஹுகா** நாம. யதா² ஸத்³த³ஸஹிதோ வாதோ முக²சி²த்³தே³ன ப³ஹி அனிக்க²ம்ம நாஸஸோதாபி⁴முகோ² ஹோதி, ததா² முக²ங் அவிவடங் கத்வா வத்தப்³ப³ங் ப்³யஞ்ஜனங் **நிக்³க³ஹீதங்** நாம. தேன யுத்தானி ஸப்³ப³ப்³யஞ்ஜனானி நிக்³க³ஹீதந்தானி நாம. ஸேஸா **விமுத்தா** நாம. பத³ஸந்தி⁴வஸேன வத்தப்³ப³ங் **ஸம்ப³ந்த⁴ங்** நாம. பத³ச்சே²த³ங் கத்வா வத்தப்³ப³ங் **வவத்தி²தங்** நாம.

ப்³யஞ்ஜனவுத்திராஸி நிட்டி²தோ.

## லஹுஸஞ்ஞாராஸி

ஜோ², லோ, போ, கோ⁴, கோ³.

9. **யுவண்ணா** [இயுவண்ணா (ப³ஹூஸு)] **ஜ²லா நாமஸ்ஸந்தே** [க॰ 58; ரூ॰ 29; நீ॰ 205].

அனித்தி²லிங்க³ஸ்ஸ நாமஸ்ஸ அந்தே இவண்ணுவண்ணா கமேன ஜ²லஸஞ்ஞா ஹொந்தி.

10. **பித்தி²யங்** [க॰ 59; ரூ॰ 182; நீ॰ 206].

இத்தி²லிங்கே³ நாமஸ்ஸந்தே இவண்ணுவண்ணா பஸஞ்ஞா ஹொந்தி.

11. **கா⁴** [க॰ 60; ரூ॰ 177; நீ॰ 207].

கோ⁴

, ஆ இதி த்³விபத³ங். இத்தி²லிங்கே³ ஆகாரோ க⁴ஸஞ்ஞோ ஹோதி.

12. **கோ³ ஸ்யாலபனே** [க॰ 57; ரூ॰ 71; நீ॰ 214].

ஆலபனே ஸி க³ஸஞ்ஞோ ஹோதி.

லஹுஸஞ்ஞாராஸி நிட்டி²தோ.

## ஸங்கேதராஸி

13. **விதி⁴ விஸேஸனங் யங் தஸ்ஸ** [ஸங்॰ 1.1.6; பா॰ 1.1.72; விதி⁴ப்³பி³ஸேஸனந்தஸ்ஸ (ப³ஹூஸு)].

ஸுத்தே யங் விஸேஸனங் தி³ஸ்ஸதி, தஸ்ஸ விதி⁴ ஞாதப்³போ³.

‘அதோ யோனங் டாடே’. நரா, நரே. யோனந்தி விஸேஸனங். டாடேதி விதி⁴.

14. **ஸத்தமியங் புப்³ப³ஸ்ஸ** [ரூ. 8 (பிட்டே²); சங். 1.1.7; பா. 1.1.66].

ஸத்தமீனித்³தே³ஸே புப்³ப³வண்ணஸ்ஸேவ விதி⁴ ஞாதப்³போ³.

‘ஸரோ லோபோ ஸரே’. லோகக்³கோ³ [அப. தே²ர 1.12.57].

15. **பஞ்சமியங் பரஸ்ஸ** [சங். 1.1.8; பா. 1.1.67].

பஞ்சமீனித்³தே³ஸே பரஸ்ஸேவ விதி⁴ ஞாதப்³போ³.

‘அதோ யோனங் டாடே’. நரா, நரே.

16. **ஆதி³ஸ்ஸ** [சங். 1.1.9; பா. 1.1.54].

பரஸ்ஸ ஸிஸ்ஸமானோ [தி³ஸ்ஸமானோ (மூ)] விதி⁴ ஆதி³வண்ணஸ்ஸ ஞாதப்³போ³.

‘ர ஸங்க்²யாதோ வா’. தேரஸ.

17. **ச²ட்டி²யந்தஸ்ஸ** [சங். 1.1.10; பா. 1.1.52].

ச²ட்டீ²னித்³தே³ஸே தத³ந்தஸ்ஸ விதி⁴ ஞாதப்³போ³.

‘ராஜஸ்ஸி நாம்ஹி’. ராஜினா.

18. **ஙானுப³ந்தோ⁴** [சங். 1.1.11; பா. 1.1.53].

ஙானுப³ந்தோ⁴ ஆதே³ஸோ ச²ட்டீ²னித்³தி³ட்ட²ஸ்ஸ அந்தஸ்ஸ ஞாதப்³போ³.

‘கொ³ஸ்ஸாவங’. க³வஸ்ஸங்.

19. **டானுப³ந்தோ⁴னேகவண்ணோ ஸப்³ப³ஸ்ஸ** [சங். 1.1.12; பா. 1.1.55; டானுப³ந்தா⁴னேகவண்ணா ஸப்³ப³ஸ்ஸ (ப³ஹூஸு)].

யோ ச டானுப³ந்தோ⁴ ஆதே³ஸோ, யோ ச அனேகவண்ணோ ஆதே³ஸோ, தது³ப⁴யங் ச²ட்டீ²னித்³தி³ட்ட²ஸ்ஸ ஸப்³ப³ஸ்ஸேவ வண்ணஸமுதா³யஸ்ஸ ஞாதப்³ப³ங்.

டானுப³ந்தே⁴ தாவ -

‘இமஸ்ஸானித்தி²யங் டே’. ஏஸூ.

அனேகவண்ணே -

‘அனிமி நாம்ஹி’. அனேன, இமினா.

20. **ஞகானுப³ந்தா◌⁴ ஆத்³யந்தா** [சங்॰ 1.1.13; பா॰ 1.1.46].

ஞானுப³ந்தோ◌⁴ ஆக³மோ ச கானுப³ந்தோ◌⁴ ஆக³மோ ச கமேன ச²ட்டீ²னித்³தி³ட்ட²ஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி ச அந்தே ச ஞாதப்³போ³.

ஞானுப³ந்தே◌⁴ -

‘ப்³ரூதோ திஸ்ஸிஞ’. ப்³ரவிதி.

கானுப³ந்தே◌⁴ -

‘பூ◌⁴ஸ்ஸ வுக’. ப³பு◌⁴வ.

21. **மானுப³ந்தோ◌⁴ ஸரானமந்தா பரோ** [சங்॰ 1.1.14; பா॰ 1.1.47].

மானுப³ந்தோ◌⁴ ஆக³மோ ஸரானங் அந்தஸரம்ஹா பரோ ஹோதி.

‘நஜ்ஜாயோ ஸ்வாம’. நஜ்ஜாயோ ஸந்த³ந்தி. ‘மங் வா ருதா◌⁴தீ³னங்’. ருந்த◌⁴தி. ‘ஜர ஸதா³னமீம வா’. ஜீரதி, ஸீத³தி.

இமஸ்மிங் ப்³யாகரணே அனேகஸரதா நாம நதீ³, புரிஸ இச்சாதீ³ஸூ லிங்க³பதே³ஸூ ஏவ அத்தி², க³மு, பசஇச்சாதீ³ஸூ தா◌⁴துபதே³ஸூ நத்தி². ஸப்³ப³தா◌⁴துயோ ப்³யஞ்ஜனந்தா ஏவ ஹொந்தி, தா◌⁴த்வந்தலோபகிச்சங் நத்தி². தஸ்மா நஜ்ஜாயோதி எத்த² ஈ-காரோ அந்தஸரோ நாம. ததோ ‘நஜ்ஜாயோ ஸ்வாம’ இதி ஸூத்தேன ஆ-காராக³மோ. ருந்த◌⁴தீதி எத்த² பன உ-காரோ அந்தஸரோ நாம, ததோ “மங் வா ருதா◌⁴தீ³ன”ந்தி ஸூத்தேன பி³ந்தா³க³மோ. ஏவங் ஜீரதி, ஸீத³தி இச்சாதீ³ஸூ. ம்ரம்மபொத்த²கேஸூ பன “மானுப³ந்தோ◌⁴ பதா³னமந்தா பரோ”தி பாடோ², ஸோ ஸீஹளபொத்த²கேஹி ந ஸமேதி.

22. **விப்படிஸேதே◌⁴** [சங்॰ 1.1.16; பா॰ 1.4.2].

ஸமானவிஸயானங் த்³வின்னங் விதீ◌⁴னங் அஞ்ஞமஞ்ஞபடிஸேத◌⁴ரஹிதே டா²னே யேபு◌⁴ய்யேன பரோ விதி◌⁴ ஓகாஸங் லப◌⁴தி.

சத்தாரோமே பி◌⁴க்க²வே த◌⁴ம்மா [அங்கு³த்தரனிகாயே] -எத்த² சத்தாரிமேதி புப்³ப³லோபே ஸம்பத்தே பரலோபோ ஓகாஸங் லப◌⁴தி.

23. **ஸங்கேதோ நாவயவோனுப³ந்தோ⁴** [ஸங்॰ 1.1.5].

யோ வண்ணோ பயோக³ஸ்ஸ அவயவோ ந ஹோதி, ஸுத்தேஸு ஸங்கேதமத்தோ ஹோதி, ஸோ **அனுப³ந்தோ⁴** நாம.

'கொ³ஸ்ஸாவ' . க³வஸ்ஸங்-ஏதேன பத³ரூபஸிதா⁴னே அனுப³ந்தோ⁴ உபயோக³ங் ந க³ச்ச²தீதி ஞாபேதி.

24. **வண்ணபரேன ஸவண்ணோபி**.

வண்ணஸத்³தோ³ பரோ ஏதஸ்மாதி வண்ணபரோ, வண்ணபரேன ரஸ்ஸஸரேன ஸவண்ணோபி க³ய்ஹதி ஸயஞ்ச, அவண்ணோதி வுத்தே ஆ-காரோபி க³ய்ஹதி அ-காரோ சாதி வுத்தங் ஹோதி. ஏவங் இவண்ணுவண்ணேஸு.

25. **ந்துவந்துமந்தாவந்துதவந்துஸம்ப³ந்தீ⁴** [ந்து வந்துமந்த்வாவந்துதவந்து ஸம்ப³ந்தீ⁴ (ப³ஹூஸு)].

ந்துஇதி வுத்தே வந்து, மந்து, ஆவந்து, தவந்தூனங் ஸம்ப³ந்தீ⁴பூ⁴தோ ந்துகாரோ க³ய்ஹதி.

'ந்தந்தூனங் ந்தோ யொம்ஹி பட²மே'. கு³ணவந்தோ, ஸதிமந்தோ, யாவந்தோ, பு⁴த்தவந்தோ.

ஸங்கேதராஸி நிட்டி²தோ.

**ஸந்தி⁴விதா⁴ன**

அத² ஸந்தி⁴விதா⁴னங் தீ³பியதே.

லோபோ, தீ³கோ⁴, ரஸ்ஸோ, வுத்³தி⁴, ஆதே³ஸோ, ஆக³மோ, த்³விபா⁴வோ, விபல்லாஸோ.

**லோபராஸி**

26. **ஸரோ லோபோ ஸரே** [க॰ 12; ரூ॰ 13; நீ॰ 30].

லுப்பதீதி லோபோ. ஸரே பரே ஸரூபோ வா அஸரூபோ வா புப்³போ³ ஸரோ லோபோ ஹோதி.

ஸரூபே தாவ -

அவண்ணே-லோகக்³கோ³ [அப॰ தே²ர 1.12.57], ப⁴வாஸவோ, [த⁴॰ ஸ॰ 1102] அவிஜ்ஜாஸவோ [த⁴॰ ஸ॰ 1102], அவிஜ்ஜானுஸயோ [விப⁴॰ 949].

இவண்ணே-முனிந்தோ³, முனீரிதோ, வரவாதீ³ரிதோ, இத்தி²ந்த்³ரியங் [விப⁴॰ 219].

உவண்ணே-ப³ஹூபகாரோ [ஜா॰ 1.22.588], ப³ஹுகா ஊமி ப³ஹூமி, ஸரபு⁴யா ஊமி ஸரபூ⁴மி, ஸரபு⁴யா உத³கங் ஸரபூ⁴த³கங்.

அஸரூபே -

ஸோதிந்த்³ரியங் [விப⁴॰ 219], காமுபாதா³னங், ப⁴வேஸனா [தீ³॰ நி॰ 3.305], ப⁴வோகோ⁴ [த⁴॰ ஸ॰ 1156], ஸோ துண்ஹஸ்ஸ [பாரா॰ 381], தி³ட்டா²னுஸயோ [விப⁴॰ 949], தி³ட்டு²பாதா³னங், தி³ட்டே²கட்ட²ங், தி³ட்டோ²கோ⁴ [த⁴॰ ஸ॰ 1156], முதி³ந்த்³ரியங் [மஹாவ॰ 9], புத்தா மத்தி² [த⁴॰ ப॰ 62], உரஸ்ஸ து³க்கோ² [பாசி॰ 402], அஸந்தெத்த² ந தி³ஸ்ஸந்தி [த⁴॰ ப॰ 304] இச்சாதி³.

இதி புப்³ப³லோபராஸி.

27. **பரோ க்வசி** [க॰ 13; ரூ॰ 15; நீ॰ 31].

புப்³ப³ஸரம்ஹா ஸரூபோ வா அஸரூபோ வா பரோ ஸரோ க்வசி லோபோ ஹோதி.

ஸரூபே தாவ -

தங் கதா³ஸ்ஸு ப⁴விஸ்ஸதி [ஜா॰ 2.22.144 ஆத³யோ; தங் குத³ஸ்ஸு], குதா³ஸ்ஸு நாம து³ம்மேதோ⁴, து³க்க²ஸ்ஸந்தங் கரிஸ்ஸதி [த⁴॰ ப॰ 376], யதா³ஸ்ஸ ஸீலங் பஞ்ஞஞ்ச [ஜா॰ 2.22.1474], ததா³ஸ்ஸு கண்ஹங் யுஞ்ஜந்தி [ஜா॰ 1.1.29] -கண்ஹந்தி மஹாகண்ஹகோ³ணங், தண்ஹாஸ்ஸ விப்பஹீனா, மாஸ்ஸு குஜ்ஜ² ரதே²ஸப⁴, ஸத்த²ஹாரகங் வாஸ்ஸ பரியேஸெய்ய [பாரா॰ 167, 171], ஆக³தாத்த² தும்ஹே, ஸோதுகாமாத்த² தும்ஹே, மாய்யோ ஏவரூபமகாஸி, பபங் அவிந்து³ங் [ஜா॰ 1.1.2] -பவட்³டோ⁴ங் ஆபங் லபி⁴ங்ஸூத்யத்தோ², நாலங் கப³ளங் பதா³தவே [ஜா॰ 1.1.27] -ப+ஆதா³தவேதி சே²தோ³, க³ண்ஹிதுந்தத்தோ², ருப்பதீதி ரூபங், பு³ஜ்ஜ²தீதி பு³த்³தோ⁴-தீ³கோ⁴, அக்³கீ³வ தப்பதி, இத்தீ²வ க³ச்ச²தி, நதீ³வ ஸந்த³தி, மாதுபட்டா²னங், பிதுபட்டா²னங், யேதே த⁴ம்மா ஆதி³கல்யாணா [தூளவ॰ 399] இச்சாதி³.

அஸரூபே -

இதிஸ்ஸ [பாசி॰ 465], இதிபி [பாரா॰ 1], அஸ்ஸமணீஸி [பாரா॰ 135], அகதஞ்ஞூஸி [த○⁴॰ ப॰ 383], வந்தே³ஹங், ஸோஹங், யஸ்ஸதா³னி [மஹாவ॰ 242], சா²யாவ அனபாயினீ [த○⁴॰ ப॰ 2], மாதி³ஸேஸு கதா²வ கா, கின்னுமாவ ஸமணியோ மது○⁴வா மஞ்ஞதி பா³லோ [த○⁴॰ ப॰ 69], சக்கு²ந்த்³ரியங் [விப○⁴॰ 219], த்³வேமே பி○⁴க்க²வே த○⁴ம்மா [அ॰ நி॰ 2.3], தயோமே பி○⁴க்க²வே த○⁴ம்மா [அ॰ நி॰ 3.17] இச்சாதி³.

க்வசீதி கிங்? கதமா சானந்த³ அனிச்சஸஞ்ஞா [அ॰ நி॰ 10.60].

இதி பரலோபராஸி.

28. **ந த்³வே வா**.

த்³வே புப்³ப³பரஸரா க்வசி லோபா ந ஹொந்தி வா.

அப்பமாதோ³ அமதங் பத³ங் [த○⁴॰ ப॰ 21], கோ இமங் பத²விங்விசெஸ்ஸதி [த○⁴॰ ப॰ 44].

க்வசித்வேவ? ஸோதிந்த்³ரியங் [விப○⁴॰ 219], சக்கு²ந்த்³ரியங் [விப○⁴॰ 219],

வாதி கிங் ? கோமங் வஸலிங் பராமஸிஸ்ஸதி.

இதோ பட்டா²ய யாவஸந்தி○⁴கண்டா³வஸானா யுத்தட்டா²னேஸு ஸப்³ப³த்த² க்வசிஸத்³தோ³, வாஸத்³தோ³ ச வத்தந்தே. தத்த² க்வசிஸத்³தோ³ நானாபயோக³ங் த³ஸ்ஸேதி. வாஸத்³தோ³ ஏகபயோக³ஸ்ஸ நானாரூபங் த³ஸ்ஸேதி. லோபனிஸேதோ○⁴.

29. **பரஸரஸ்ஸ**.

நிக்³க³ஹீதம்ஹா பரஸரஸ்ஸ க்வசி லோபோ ஹோதி வா.

த்வங்ஸி [பே॰ வ॰ 47; ஜா॰ 2.22.764], சந்த³ங்வ விமலங் ஸுத்³த○⁴ங் [த○⁴॰ ப॰ 413; ஸு॰ நி॰ 642], சக்கங்வ வஹதோ பத³ங் [த○⁴॰ ப॰ 1], ஹலங்தா³னி பகாஸிதுங் [மஹாவ॰ 8], கிந்தி வதெ³ய்யங், சீவரந்தி, பத்தந்தி, பி○⁴க்கு²ந்தி.

இதி ஸரலோபராஸி.

30. **ஸங்யோகா³தி³ லோபோ**.

ஸங்யோக³ஸ்ஸ ஆதி³பூ○⁴தோ ப்³யஞ்ஜனோ க்வசி லோபோ ஹோதி வா.

புப்ப²ங்ஸா உப்பஜ்ஜதி [பாரா॰ 36] - இத⁴ புப்³ப³ஸுத்தேன ஸரலோபோ, ஏவங்ஸ தே ஆஸவா பஹீனா ஹொந்தி [ம॰ நி॰ 1.24], ஸசே பு⁴த்தோ ப⁴வெய்யாஹங், ஸாஜீவோ க³ரஹிதோ மம [மி॰ ப॰ 6.1.5] - அஸ்ஸ+ஆஜீவோதி சே²தோ³, ப⁴வெய்யாதி அத்தோ².

தீஸு ப்³யஞ்ஜனேஸு ஸரூபானங் த்³வின்னங் ஆதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ லோபோ - அக்³யாகா³ரங் [பாசி॰ 326], அக்³யாஹிதோ, வுத்யஸ்ஸ, வித்யானுபூ⁴யதே, ஏகஸதங் க²த்யா [ஜா॰ 2.22.594], ரத்யோ, ரத்யா, ரத்யங், ஸக்வாஹங் மாரிஸ தே³வானமிந்தோ³ [ஸங்॰ நி॰ 1.268], இச்சாதி³.

ஸரூபானந்தி கிங்? தித்த²யா புது²ஸோ வத³ந்தி [ஸு॰ நி॰ 897], சதுத்த²யந்தங், ச²ட்டு²ந்தங், சக்க²வாபா³த⁴ங், வத்த²வெத்த².

இதி ப்³யஞ்ஜனலோபராஸி.

31. **லோபோ**.

நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ க்வசி லோபோ ஹோதி வா.

ஸரே பரே தாவ -

ஏவாஹங் சிந்தயித்வான [பு³॰ வங்॰ 2.27], புப்ப²தா³னங் அதா³ஸஹங்- அதா³ஸிங்+அஹந்தி சே²தோ³, பி³ந்து³லோபோ, புன பு³ப³ஸரலோபோ, துய்ஹத்தா²ய மஹாமுனி, துய்ஹேவேதங் து³க்கடங் [தீ³॰ நி॰ 2.178], தாஸாஹங் ஸந்திகே [பாசி॰ 709], தேஸாஹங் ஏவங் வதா³மி, பஞ்சன்னேதங் த⁴ம்மானங் அதி⁴வசனங், ச²ன்னேதங் த⁴ம்மானங் அதி⁴வசனங், ஸமண த்வேவ புச்சா²மி [ஜா॰ 2.22.253 ஸமண தேவ], ப்³ராஹ்மண த்வேவ புச்சா²மி [ஜா॰ 2.22.258 ப்³ராஹ்மண தேவ] -த்வங்+ஏவாதி சே²தோ³, விது³னக்³க³மிதி.

ப்³யஞ்ஜனே பரே -

தங் துய்ஹமூலே படிதே³ஸேமி.

கா³தா²யங் -

அரியஸச்சானத³ஸ்ஸனங் [கு²॰ பா॰ 5.11], ஏதங் பு³த்³தா⁴ன ஸாஸனங் [த⁴॰ ப॰ 183], க²ந்தா⁴னஞ்ச படிபாடி, தா⁴துஆயதனான ச [த⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ நிதா³னகதா²].

மாக³மே பரே -

க³ருளோ உரகா³மிவ [ஜா॰ 1.4.124 ஸுபண்ணோ], த⁴ம்மோ அரஹதாமிவ [தீ³॰ நி॰ 2.348], ஆலோகோ பஸ்ஸதாமிவ [ஸு॰ நி॰ 769], ப³கோ கக்கடகாமிவ [ஜா॰ 1.1.38], நப⁴ங் தாரகிதாமிவ [ஜா॰ 2.22.1989 தாராசிதாமிவ], பது³மங் ஹத்த²க³தாமிவ [ஜா॰ 2.22.2336] -ஏதேஸு மாக³மே பி³ந்து³லோபோ, ப்³யஞ்ஜனே புப்³ப³ஸரதீ³கோ⁴ ச.

ததா² ஸங்உபஸக்³க³ஸ்ஸ பி³ந்து³லோபே அந்தஸரதீ³கோ⁴ -

ஸாராகோ³, ஸாரத்தோ, அவிஸாஹாரோ, ஸாரம்போ⁴, ஸாரத்³தோ⁴, ஸாகேதங் நக³ரங், ஸாதா⁴ரணங், ஸங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி ஸாமீ.

ஸமாஸே துமந்தம்ஹி நிச்சங் -

கத்துகாமோ, க³ந்துகாமோ இச்சாதி³.

இதி பி³ந்து³லோபராஸி.

32. **ஸ்யாதி³லோபோ புப்³ப³ஸ்ஸேகஸ்ஸ**.

விச்சா²யங் ஏகஸ்ஸ விப⁴த்யந்தஸ்ஸ பத³ஸ்ஸ த்³வித்தே கதே புப்³ப³பத³ஸ்ஸ ஸ்யாதி³லோபோ ஹோதி.

ஏகேகங், ஏகேகானி, ஏகேகேன, ஏகேகஸ்ஸ இச்சாதி³.

மாக³மே -

ஏகமேகங், ஏகமேகானி இச்சாதி³.

இதி ஸ்யாதி³லோபராஸி.

அப்பவிதா⁴னமுச்சதே.

33. **தத³மினாதீ³னி** [சங்॰ 5.2.1.27; பா॰ 6.3.109; மு॰ 2.34; கா॰ 2.27].

மஹாவுத்திஸுத்தமித³ங், தத³மினாதீ³னி பத³ரூபானி இமினா நிபாதனேன ஸிஜ்ஜ²ந்தீதி அத்தோ².

ஸரலோபோ ப்³யஞ்ஜனே -

லாபு³=அலாபு³ , பிதா⁴னங்=அபிதா⁴னங், த்³வாரங் பித³ஹித்வா=அபித³ஹித்வா, கி³னி=அக்³கி³னி, ரத்னங்=ரதனங், ந்ஹானங்=நஹானங், அஸ்னாதி=அஸனாதி, ஹந்தி=ஹனதி, ஹந்தி குத்³தோ⁴ புது²ஜ்ஜனோ [அ॰ நி॰ 7.64], ப²லங் வே கத³லிங் ஹந்தி [அ॰ நி॰ 4.68], ஸக்காரோ

காபுரிஸங் ஹந்தி. கத்த²சி ப³ஹூவசனம்பி தி³ஸ்ஸதி. விக்கோஸமானா திப்³பா³ஹி, ஹந்தி நேஸங் வரங் வரங் [ஜா॰ 2.22.2370].

இவண்ணலோபே -

ஆராமருக்க²செத்யானி=சேதியானி [த⁴॰ ப॰ 188], அத²த்தே²கஸதங் க²த்யா [ஜா॰ 2.22.594] =க²த்தியா, தித்²யா புது²ஸோ வத³ந்தி [ஸு॰ நி॰ 897]. தித்²யா புது²ஸோ நிவிட்டா² [ஸு॰ நி॰ 898] =தித்தி²யா. வித்³த⁴ஸ்தோ=வித்³த⁴ங்ஸிதோ, உத்ரஸ்தோ=உத்ராஸிதோ, ஸ்னேஹோ=ஸினேஹோ, க்லேஸவத்தூ²னி=கிலேஸவத்தூ²னி, க்ரியா=கிரியா, ப்லவந்தி=பிலவந்தி.

உவண்ணலோபே -

பத்³தா⁴னி=பது³மானி, உஸ்மா=உஸுமா இச்சாதி³.

ஸங்யோகா³தி³ப்³யஞ்ஜனலோபோ ச -

புத்தானஞ்ஹி வதோ⁴ து³கோ², மாதிகோ⁴ லப⁴தே து³க²ங், அப்பஸ்ஸாதா³ காமா து³கா², நத்தி² காமபரங் து³க²ங் [ஜா॰ 2.19.118], ஸேகோ²=ஸெக்கோ², அபேகா²=அபெக்கா², உபஸம்பதா³பேகோ²=உபஸம்பதா³பெக்கோ² [மஹாவ॰ 70] இச்சாதி³.

ஸரேன ஸஹ ப்³யஞ்ஜனலோபோ -

படிஸங்கா² யோனிஸோ [அ॰ நி॰ 6.58], அக்கா²தி=அக்கா²யதி, க³ந்த⁴ங் கா⁴தி=கா⁴யதி, அபி⁴ஞ்ஞா=அபி⁴ஞ்ஞாய, பரிஞ்ஞா=பரிஞ்ஞாய, அதி⁴ட்டா²=அதி⁴ட்டா²ய, பதிட்டா²=பதிட்டா²ய, ஆவீகதா ஹிஸ்ஸ பா²ஸு [மஹாவ॰ 134] , அஸ்ஸவனதா த⁴ம்மஸ்ஸ பரிஹாயந்தி [மஹாவ॰ 8], விபாகோ ததா³ரம்மணதா உப்பஜ்ஜதி [பட்டா²॰ 3.1.98], த³ஸாஹபரமதா தா⁴ரேதப்³ப³ங் [பாரா॰ 462], நாயங் ப்³ராஹ்மணபோ⁴ஜனத்தா², திலோத³னோ ஹேஹிதி [ஜா॰ 1.8.1], விஸஸேனோவ கா³ரய்ஹோ, யஸ்ஸத்தா² ருக்க²ரோபகா [ஜா॰ 1.3.54] =விஸஸேனோவாதி ஏவங்னாமகோ ராஜா ஏவ, யஸ்ஸத்தா² தூ³ரமாயந்தி [ஜா॰ 1.3.28] - யஸ்ஸாதி உத³ரஸ்ஸ, பிது அத்தா² சந்த³வதீ [ஜா॰ 1.9.66], உபாதா³ரூபங், அனுபாதா³ விமுத்தோ, ஸத்³தா⁴பப்³ப³ஜிதோ, உபனிதா⁴பஞ்ஞத்தி. ஸங்விதா⁴வஹாரோ, யாதி=யாயதி, வாதி=வாயதி, நிப்³பா³தி=நிப்³பா³யதி, நிப்³ப³ந்தி=நிப்³பா³யந்தி, பஹாதி=பஹாயதி, ஸப்பதிஸ்ஸோ=ஸப்பதிஸ்ஸயோ, ஸுஹதோ³=ஸுஹத³யோ=ஸப்³ப³த்த² யலோபோ,

முக²ரோ=முக²க²ரோ, வாசாகரணோ=வாக்கரணோ, வாசாபதோ²=ப்³யப்பதோ²=வாஸ்ஸ ப்³யத்தங், ரஸ்ஸத்தஞ்ச, ஏவங் ப்³யாகோ²=ஏவங் விய கோ²=விஸ்ஸ ப்³யத்தங், தீ³கோ⁴ ச யலோபோ ச.

லோலுபோ, மோமுஹோ, குக்குசோ, ஸூஸூகோ², ரோருவோஇச்சாதீ³ஸு பன அதிஸயத்த²தீ³பனத்த²ங் பத³த்³வித்தங் கத்வா புப்³ப³பதே³ஸு அக்க²ரலோபோ.

பத³லோபோ ஆதி³மஜ்ஜ²ந்தேஸு -

த³த்தோ=தே³வத³த்தோ, அஸ்ஸேஹி யுத்தோ ரதோ²=அஸ்ஸரதோ², ரூபப⁴வோ=ரூபங், அரூபப⁴வோ=அரூபங் இச்சாதி³.

லோபராஸி நிட்டி²தோ.

**தீ³க⁴, ரஸ்ஸராஸி**

அத² தீ³க⁴, ரஸ்ஸா தீ³பியந்தே.

34. **ஸேஸா தீ³கா⁴.**

பக்கி²த்தமித³ங் ஸுத்தங். லுத்தேஹி வா ஆதே³ஸகதேஹி வா வண்ணேஹி ஸேஸா ரஸ்ஸஸரா க்வசி தீ³கா⁴ ஹொந்தி வா.

புப்³ப³லுத்தே தாவ -

தத்ராயமாதி³ ப⁴வதிங் [த⁴. ப. 375], தத்ராபி⁴ரதிமிச்செ²ய்ய [த⁴. ப. 88; ஸங். நி. 5.198], பு³த்³தா⁴னுஸ்ஸதி, ஸத்³தீ⁴த⁴ வித்தங் புரிஸஸ்ஸ ஸெட்ட²ங் [ஸு. நி. 183], அனாகா³ரேஹி சூப⁴யங் [த⁴. ப. 404; ஸு. நி. 633], த⁴ம்மூபஸங்ஹிதா [தீ³. நி. 2.349], ததூ²பமங் த⁴ம்மவரங் அதே³ஸயி [கு². பா. 6.13], தேஸங் வூபஸமோ ஸுகோ² [தீ³. நி. 2.221] இச்சாதி³.

பரலுத்தே -

அஜிதாதி ப⁴க³வா அவோச [ஸு. நி. 1039, 1041], ஸுமேதோ⁴ ஸாஜாதோ சாதி, ருப்பதீதி ரூபங் [ஸங். நி. 3.79], பு³ஜ்ஜ²தீதி பு³த்³தோ⁴, ஸாதூ⁴திபதிஸ்ஸுணித்வா [த⁴. ப. அட்ட². 1.4 காளயக்கி²னீவத்து²], கிங்ஸூத⁴ வித்தங் புரிஸஸ்ஸ ஸெட்ட²ங் [ஸு. நி. 184] இச்சாதி³.

பி³ந்து³லுத்தே -

தாஸாஹங் [பாசி. 709], தேஸாஹங் [ஜா. 2.22.313].

ஆதே³ஸேஸு -

ம்யாயங்த⁴ம்மோ [மஹாவ॰ 7], ஸ்வாஹங் [பே॰ வ॰ 485], வித்யானுபூ⁴யதே இச்சாதி³.

யதி³பி இமானி ரூபானி ப்³யஞ்ஜனே உபரிஸுத்தேன ஸிஜ்ஜ²ந்தி, லுத்தாதே³ஸேஸு பன நிச்சமிவ தீ³க⁴ஸித்³தி⁴ஞாபனத்த²ங் இத³ங் ஸுத்தங் பக்கி²த்தந்தி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

35. **ப்³யஞ்ஜனே தீ³க⁴ரஸ்ஸா** [க॰ 25, 26; நீ॰ 35, 36, 64, 71, 165, 179].

ப்³யஞ்ஜனே பரே ரஸ்ஸதீ³கா⁴னங் க்வசி தீ³க⁴, ரஸ்ஸா ஹொந்தி வா. தத்த² தீ³க⁴விதி⁴ நாம கா³தா²வஸேன வா ஆக³மவஸேன வா வசனஸுக²வஸேன வா பு³த்³தி⁴ஸுக²வஸேன வா ஹோதி.

தத்த² கா³தா²வஸேன தாவ -

மது⁴வாமஞ்ஞதி பா³லோ [த⁴॰ ப॰ 69], க²ந்தீ ச ஸோவசஸ்ஸதா [கு²॰ பா॰ 5.10], ஏவங் கா³மே முனீ சரே [த⁴॰ ப॰ 49], ஸக்கோ உஜூ ச ஸுஹுஜூ ச [கு²॰ பா॰ 9.1] இச்சாதி³.

ஆக³மே -

உரகா³மிவ [ஜா॰ 1.7.30], அரஹதாமிவ [தீ³॰ நி॰ 2.348], பஸ்ஸதாமிவ [ஸு॰ நி॰ 769] இச்சாதி³. கா³தா²வஸேனாதிபி யுஜ்ஜதி.

வசனஸுக²ஞ்ச பு³த்³தி⁴ஸுக²ஞ்ச புரிமே ஸேஸதீ³கே⁴பி லப்³ப⁴தி.

தத்த² வசனஸுகே² -

சா²ரத்தங் மானத்தங் [சூளவ॰ 97], பகட்ட²ங் வசனங் பாவசனங், பாஸாதோ³, பாகாரோ, பாவஸ்ஸி மேகோ⁴, நக³ரங் பாவிஸி, பாவெக்கி², பாரிஸுத்³தி⁴, பாடிபதோ³, சதுராஸீதிஸஹஸ்ஸானி [த⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 584] இச்சாதி³.

பு³த்³தி⁴ஸுக²ங் நாம பத³ச்சே²த³ஞாணஸுக²ங். தத்த² -

ஸாத்த²ங் ஸப்³யஞ்ஜனங் [பாரா॰ 1], ஸாத்தி²கா த⁴ம்மதே³ஸனா, சக்கு²மாஸ்ஸ யதா² அந்தோ⁴ இச்சாதி³.

பி³ந்து³லுத்தே பன ஸாராகோ³, ஸாரத்தோ இச்சாதீ³னி புப்³பே³ உத்³த⁴டானியேவ.

இதி தீ³க◌⁴ராஸி.

ரஸ்ஸஸந்தி◌⁴ம்ஹி கா³தா²வஸேன தாவ -

யிட்ட²ங்வஹுதங்வ லோகே [த◌⁴. ப. 108], போ◌⁴வாதி³ நாம ஸோ ஹோதி [த◌⁴. ப. 396; ஸு. நி. 625], யதா²பா◌⁴வி கு³ணேன ஸோ இச்சாதி³.

ஆக³மே ய, ர, தா³க³மேஸு புப்³ப³ரஸ்ஸோ -

யத²யித³ங் [அ. நி. 1.1-4], தத²யித³ங், யத²ரிவ அம்ஹாகங் ப◌⁴க³வா, தத²ரிவ பி◌⁴க்கு²ஸங்கோ◌⁴, ஸம்மதே³வ ஸமாசரே [ஸங். நி. 1.112], ஸம்மத³க்கா²தோ மயா ஸதிஸம்பொ³ஜ்ஜ²ங்கோ³ [ஸங். நி. 5.194] இச்சாதி³.

ஸங்யோக³ரஸ்ஸோ நாம ப³ஹுலங் லப்³ப◌⁴தி -

அக்கமோ, பரக்கமோ, அக்கா²தோ, அஞ்ஞா, அஞ்ஞிந்த்³ரியங், அஞ்ஞாதங் ப◌⁴க³வா, அஞ்ஞாதங் ஸுக³த, அத்த²ரணங், அப்போ²டேதி, அல்லியதி, அச்சி²ந்த³தி, அஸ்ஸாதோ³, ஆப◌⁴ஸ்ஸரோ, பப◌⁴ஸ்ஸரோ, ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணங், ஜா²னஸ்ஸ லாபி◌⁴ம்ஹி வஸிம்ஹி [பாரா. 203-204].

தா, தோபச்சயேஸுபி ரஸ்ஸோ -

கதஞ்ஞுதா, அத்த²ஞ்ஞுதா, த◌⁴ம்மஞ்ஞுதா, கஞ்ஞுதோ, நதி³தோ, வது◌⁴தோ.

ஸமாஸே -

இத்தி²புமங், இத்தி²லிங்க³ங், இத்தி²பா◌⁴வோ, ஸப்³ப³ஞ்ஞுபு³த்³தோ◌⁴ இச்சாதி³.

இதி ரஸ்ஸராஸி.

தீ³க◌⁴, ரஸ்ஸராஸி நிட்டி²தோ.

**வுத்³தி◌⁴ராஸி**

அத² வுத்³தி◌⁴ஸந்தி◌⁴ தீ³பியதே.

36. **யுவண்ணானமேஓ லுத்தா** [க. 14; ரூ. 16; நீ. 34].

லுத்தா புப்³ப³ஸரம்ஹா வா பரஸரம்ஹா வா ஸேஸானங் இவண்ணுவண்ணானங் கமேன ஏ, ஓஆதே³ஸா ஹொந்தி வா.

பரஇவண்ணே -

ப³ந்து⁴ஸ்ஸேவ ஸமாக³மோ, அதேவ மே அச்ச²ரியங் [ஜா॰ 2.22.1988], வாதேரிதங், ஜினேரிதங்.

பரஉவண்ணே -

க³ங்கோ³த³கங், பத்தங் வோத³கங் கத்வா [சூளவ॰ 376], ஸங்க்²யங் [ஸு॰ நி॰ 754] நோபேதி வேத³கூ³ [மஹானி॰ 6], உத³கோமிவ ஜாதங்.

க்ரியாபதே³ஸு -

வேதி, அபேதி, உபேதி, அபெக்கா², உபெக்கா² இச்சாதி³.

புப்³ப³இவண்ணே -

ரதே²ஸபோ⁴, ஜனேஸபோ⁴, முனேலயோ இச்சாதி³- தத்த² ரதீ²னங் ஆஸபோ⁴ ஜெட்ட²கோதி ரதே²ஸபோ⁴, ரதீ²னந்தி ரத²வந்தானங் ரத²ருள்ஹானங் யோதா⁴னந்தி அத்தோ². ஜனீனங் ஆஸபோ⁴ ஜனேஸபோ⁴, ஜனீனந்தி ஜனவந்தானங் இஸ்ஸரானங். முனீனங் ஆலயோ விஹாரோ முனேலயோ.

புப்³ப³உவண்ணே -

ஸுந்த³ரா இத்தீ² ஸொத்தி², ஸுந்த³ரோ அத்தோ² யஸ்ஸாதி ஸொத்தி², ரஸ்ஸத்தங், மங்க³லங்.

வுத்³தி⁴ராஸி நிட்டி²தோ.

## ஆதே³ஸஸந்தி⁴

அதா²தே³ஸஸந்தி⁴ தீ³பியதே.

37. **யவா ஸரே** [க॰ 18, 19, 21, 45; நீ॰ 44, 46, 47, 51, 58].

ஸரே பரே இவண்ணுவண்ணானங் ய, வாதே³ஸா ஹொந்தி வா.

இவண்ணே -

படிஸந்தா²ரவுத்யஸ்ஸ [த⁴॰ ப॰ 376], ஸப்³பா³ வித்யானுபூ⁴யதே, க்யாஹங் அபரஜ்ஜா²மி [பாரா॰ 383] - இத⁴ பட²மங் பி³ந்து⁴லோபோ, ஸுதா ச பண்டி³தாத்யத்த², ஸுதா ச பண்டி³தாத்யம்ஹா [ஜா॰ 2.21.149], ஞாதோ ஸேனாபதீத்யாஹங் [ஜா॰ 2.21.94], இச்சேதங் குஸலங் [பாரா॰ 411], இச்சஸ்ஸ வசனீயங் [தீ³க⁴னிகாயே], பச்சுத்தரித்வா, பச்சாஹரதி [பாரா॰ 305-307], பச்சேதி,

பச்சயோ, அச்சேதி, அச்சயோ [தீ³॰ நி॰ 1.251], அச்சாயங் மஜ்ஜி²மோ க²ண்டோ³ [ஜா॰ 1.7.33] - அதிரேகோ அயங் மஜ்ஜி²மோ க²ண்டொ³த்யத்தோ², அபுச்சண்ட³தா - அபுதிஅண்ட³தாத்யத்தோ², ஜச்சந்தோ⁴, ஜச்சகா⁴னகோ, ஜச்சேளகோ, அப்³பு⁴க்³க³ச்ச²தி, அப்³பே⁴தி, அப்³போ⁴காஸோ [தீ³॰ நி॰ 1.191], அஜ்ஜோ²காஸோ அஜ்ஜா²க³மா இச்சாதி³.

வாத்வேவ? இதிஸ்ஸ முஹுத்தம்பி [பாசி॰ 465], அதிஸிக³ணோ, அதீ⁴ரிதங்.

எத்த² ச இச்சேதந்திஆதீ³ஸு இமினா ஸுத்தேன இதி, பதி, அதிபுதி, ஜாதி, அபி⁴, அதி⁴ஸத்³தா³னங் இவண்ணஸ்ஸ யத்தங், 'தவக்³க³, வரணான'ந்தி ஸுத்தேன யம்ஹி தவக்³க³ஸ்ஸ சத்தங், 'வக்³க³, ல, ஸேஹி தே'தி ஸுத்தேன யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், அபி⁴, அதி⁴ஸத்³தே³ஸு பன 'சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸ'ந்தி ஸுத்தேன வக்³க³சதுத்தா²னங் ததியத்தங்.

உவண்ணே -

சக்க²வாபா³த⁴மாக³ச்ச²தி, பாத்வாகாஸி [ம॰ நி॰ 2.308], வத்த²வெத்த² விஹிதங் நிச்சங், த்³வாகாரோ [மஹாவ॰ 9], மத்⁴வாஸவோ [பாசி॰ 328], அன்வயோ, அன்வேதி, ஸ்வாக்கா²தோ [மஹாவ॰ 26, 62], ஸ்வாகாரோ [மஹாவ॰ 9], ப³ஹ்வாபா³தோ⁴ இச்சாதி³.

38. **ஏஓனங்** [க॰ 17, 18; ரூ॰ 19, 20; நீ॰ 43, 44].

ஸரே பரே ஏ, ஓனங் ய, வாதே³ஸோ ஹோதி வா.

க்யஸ்ஸ ப்³யபத²யோ அஸ்ஸு [ஸு॰ நி॰ 967], க்யஸ்ஸு இத⁴ கோ³சரா [ஸு॰ நி॰ 967] -கே+அஸ்ஸ புக்³க³லஸ்ஸாதி அத்தோ², ப்³யபத²யோதி வசனபதா², யதா² நாமங் ததா² ஜ²ஸ்ஸ-சே+அஸ்ஸாதி சே²தோ³, த்யாஹங் ஏவங் வதெ³ய்யங் [ம॰ நி॰ 1.30], த்யஸ்ஸ பஹீனா ஹொந்தி, புத்தோ த்யாஹங் மஹாராஜ [ஜா॰ 1.1.7], பப்³ப³த்யாஹங் க³ந்த⁴மாத³னே [ஜா॰ 2.22.397], அதி⁴க³தோ கோ² ம்யாயங் த⁴ம்மோ [மஹாவ॰ 7], ய்யஸ்ஸ விப்படிஸாரஜா, ய்யஸ்ஸ தே ஹொந்தி அனத்த²காமா, ய்யஸ்ஸு மஞ்ஞாமி ஸமணே-எத்த² ச அவிஸிட்டே²பி வசனஸத்³தே³ யே+அஸ்ஸாதி பத³ச்சே²த³புத்³தி⁴ஸுக²த்த²ங் 'ய்யஸ்ஸா'தி பொத்த²காரோபனங் யுஜ்ஜதியேவ, யதா² தங்? 'யதா³ஸ்ஸ ஸீலங் பஞ்ஞஞ்ச' [ஜா॰ 2.22.1474] இச்சாதீ³ஸு விய, க்வத்தோ²ஸி ஜீவிதேன மே, யாவதக்வஸ்ஸ காயோ, தாவதக்வஸ்ஸ ப்³யாமோ [தீ³॰ நி॰ 2.35], அத² க்²வஸ்ஸ, அத்தி² க்²வேதங் ப்³ராஹ்மண, யத்வாதி⁴கரணங் [தீ³॰ நி॰ 1.213], ய்வாஹங், ஸ்வாஹங் இச்சாதி³.

வாத்வேவ? ஸோ அஹங் விசரிஸ்ஸாமி [ஸு॰ நி॰ 194], ஸோ அஹங் ப⁴ந்தே.

39. **யுவண்ணானமியங்ுவங** [மோக³॰ 5-136 (யுவண்ணான மிய ஙு வ ங ஸரே)].

ஸரே பரே இவண்ணுவண்ணந்தானங் பதா³னங் இயங, உவஙாதே³ஸா ஹொந்தி வா. ஙானுப³ந்தோ⁴ அந்தாதே³ஸத்தோ². ஏவங் ஸப்³ப³த்த².

இத⁴ ஏகேகஸ்ஸ பத³ஸ்ஸ ரூபத்³வயங் வுச்சதே.

இவண்ணே -

தியந்தங் த்யந்தங் - தத்த² தியந்தந்தி இமினா ஸுத்தேன ஸித்³த⁴ங், த்யந்தந்தி 'யவா ஸரே'தி ஸுத்தேன. ஏவங் ஸேஸேஸு. அக்³கி³யாகா³ரே அக்³யாகா³ரே, சதுத்தி²யத்தே² [மஹாவ॰ 37] சதுத்த்²யத்தே², பஞ்சமியத்தே² பஞ்சம்யத்தே², பத²வியாகாஸோ பத²ப்³யாகாஸோ, வியஞ்ஜனங் ப்³யஞ்ஜனங், வியாகதோ ப்³யாகதோ, வியாகங்ஸு ப்³யாகங்ஸு, வியத்தோ ப்³யத்தோ, வியூள்ஹோ ப்³யூள்ஹோ, த⁴ம்மங் அதி⁴யேதி அஜ்ஜே²தி, பதியேதி பச்சேதி பத்தியாயதி வா, பரியங்கோ பல்லங்கோ, விபரியாஸோ விபல்லாஸோ, இத⁴ ஏகரூபங் ஹோதி - பரியத்தி, பரியத்தோ, பரியாயோ, பல்லங்கோஇச்சாதீ³ஸு பரிஸத்³தே³ ரஸ்ஸ லத்தங் கத்வா இஸ்ஸ 'யவா ஸரே'தி யத்தே கதே யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங்.

உவண்ணே -

பி⁴க்கு²வாஸனே, ஸயம்பு⁴வாஸனே, இத⁴பி ரூபத்³வயங் லப்³ப⁴தி - து³வங்கி³கங்=த்³வங்கி³கங், பு⁴வாதி³க³ணோ=ப்⁴வாதி³க³ணோ இச்சாதி³.

40. **விதிஸ்ஸேவே வா** [ரூ॰ 33 (பிட்டே²)].

ஏவஸத்³தே³ பரே இதிஸத்³த³ஸ்ஸ இ-காரஸ்ஸ வோ ஹோதி வா.

இத்வேவ சோரோ அங்கு³லிமாலோ, ஸமுத்³தொ³த்வேவ ஸங்க²யங் [உதா³॰ 45] க³ச்ச²தி, மஹாஉத³கக்க²ந்தொ⁴த்வேவ ஸங்க²யங் க³ச்ச²தி, மஹாஸம்மதொத்வேவ பட²மங் அக்க²ரங் நிப்³ப³த்தங் [தீ³॰ நி॰ 3.131], இஸிகி³லித்வேவ ஸமஞ்ஞா அஹோஸி [ம॰ நி॰ 3.133].

வாதி கிங்? இச்சேவத்தோ², ஸமுத்³தோ³தேவ ஸங்க²யங் க³ச்ச²தி.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஏவஸத்³தே³ பரே அஞ்ஞதி-காரஸ்ஸ வத்தங். விலபத்வேவ ஸோ தி³ஜோ [ஜா॰ 1.6.103], அனுஸெத்வேவஸ்ஸ காமராகோ³, அனுஸெத்வேவஸ்ஸ ரூபராகோ³ - அனுஸேதி+ஏவ+அஸ்ஸாதி சே²தோ³, ஹொத்வேவ காரியஸன்னிட்டா²னங், ஹோதேவ வா.

41. **ஏஓனம வண்ணே** [க॰ 27; ரூ 39; நீ॰ 66, 163-4].

ஸரப்³யஞ்ஜனபூ⁴தே வண்ணே பரே ஏ, ஓனங் அத்தங் ஹோதி வா. தத்த² எஸ்ஸ அத்தங் யேபு⁴ய்யேன ம, தா³க³மெஸ்வேவ ஹோதி.

அகரம்ஹஸ தே கிச்சங் [ஜா॰ 1.4.29] - அகரம்ஹஸெத்யத்தோ², தி³ஸ்வா யாசகமாக³தே [ஜா॰ 1.7.58; 2.22.2261], தி³ஸ்வா பண்டி³தமாக³தே [ஜா॰ 2.22.783], யமாஹு நத்தி² வீரியந்தி [ஜா॰ 2.18.162] - யே+ஆஹுத்யத்தோ². கத³ஸ்ஸு - கே+அஸ்ஸு, யதே³வ தே ஜாதினிஸ்ஸிதா, ததே³வ தே ஜரானிஸ்ஸிதாயே+ஏவ, தே+ஏவாதி சே²தோ³, ஸ்வே ப⁴வோ ஸ்வாதனங் [பாரா॰ 22] - ப்³யஞ்ஜனே தீ³கோ⁴.

ஒம்ஹி -

ஸ ஸீலவா [த⁴॰ ப॰ 84], ஸ பஞ்ஞவா, ஸ வே காஸாவமரஹதி [த⁴॰ ப॰ 10], ஏஸ அத்தோ², ஏஸ த⁴ம்மோ [த⁴॰ ப॰ 5], தி³ன்னமாஸி ஜனிந்தே³ன [ஜா॰ 2.22.2161 (தி³ன்னம்ஹாதி ஜனிந்தே³ன)] - தி³ன்னோ+ஆஸீதி சே²தோ³, மக்³க³மத்தி² [விப⁴॰ அட்ட²॰ 189] - மக்³கோ³+அத்தி², அக்³க³மக்கா²யதி [அ॰ நி॰ 1.47], பச்சயாகாரமேவ ச [விப⁴॰ அட்ட²॰ 225], ஸங்கோ⁴ பப்³ப³தமிவ, ஸத்³தோ³ சிச்சிடமிவ, ஹிய்யோ ப⁴வோ ஹிய்யத்தனங், பாதோ அஸனங் பாதராஸோ, பாதமனுஸிட்டோ², ககுஸந்த⁴ கோணாக³மனோ, தே²ர வாதா³னமுத்தமோ - ககுஸந்தோ⁴தி ச தே²ரோதி ச சே²தோ³, தே²ரவாதோ³தி அத்தோ².

ஸுத்தவிப⁴த்தேன அனிமித்தேபி ஹோதி. துவஞ்ச த⁴னுஸேக² ச [ஜா॰ 1.16.239], பச்சயமஹாபதே³ஸோ ஹேஸ, ஏககொட்டா²ஸோ ஏஸ, அபி⁴லாபமத்தபே⁴தோ³ ஏஸ இச்சாதி³.

42. **கொ³ஸ்ஸாவங** [க॰ 22, 78; ரூ॰ 28; நீ॰ 52, 229].

ஸரே பரே கொ³ஸ்ஸ அந்தஸ்ஸ அவங ஹோதி.

கோ³ ச அஸ்ஸோ ச க³வாஸ்ஸங்.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ப்³யஞ்ஜனேபி. ஸக³வசண்டோ³ [அ॰ நி॰ 4.108], பரக³வசண்டோ³.

அப்பவிதா⁴னமுச்சதே.

மஹாவுத்தினா அவண்ணஸ்ஸ உத்தங், ஒத்தஞ்ச -

புது²ஜ்ஜனோ, புது²பூ⁴தோ-புதூ²தி வா ஏகோ பாடிபதி³கோ, புது²னா புது²னீதிபி தி³ஸ்ஸதி, அபெக்கி²யானோ அபெக்கி²யானஅபெக்கி²த்வாத்யத்தோ². ஏவங் அனுமோதி³யானோ, மரீசிகூபமங் அபி⁴ஸம்பு³த்³தா⁴னோ, மா மங் பிஸாசா கா²த³ந்து, ஜீவ த்வங் ஸரதோ³ஸதங் [ஜா॰ 1.2.9], ரத்திதி³வோவ ஸோ தி³ப்³போ³, மானுஸங் ஸரதோ³ஸதங்-வஸ்ஸஸதந்த்யத்தோ², அனுயந்தி தி³ஸோதி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 3.281], ஸம்பதந்தி தி³ஸோதி³ஸங்-தங் தங் தி³ஸந்த்யத்தோ², பரோஸதங், பரோஸஹஸ்ஸங், அஞ்ஞோஞ்ஞங் அஞ்ஞமஞ்ஞங், போனோபுஞ்ஞங் புனப்புனங், போனொப்³ப⁴விகா தண்ஹா-புனோதி வா ஏகோ நிபாதோ, புனோ தஸ்ஸ மஹே ஸினோ, புனோ பத்தங் க³ஹெத்வான, ந ச தா³னி புனோ அத்தி², மம துய்ஹஞ்ச ஸங்க³மோ, ந புனோ அமதாகாரங், பஸ்ஸிஸ்ஸாமி முக²ங் தவ [அப॰ தே²ரீ 2.2.235].

இவண்ணஸ்ஸ அத்தங், உத்தங், எத்தஞ்ச -

தத³மினாபேதங் பரியாயேன வேதி³தப்³ப³ங்-தங் ஏதங் அத்த²ஜாதங் இமினா பரியாயேன வேதி³தப்³ப³ந்தி அத்தோ², ஸகிங் ஆக³ச்ச²தி ஸிலேனாதி ஸகதா³கா³மீ, இத்தி²யா பா⁴வோ இத்த²த்தங், ஏவுமங் - ஏவங்+இமந்தி சே²தோ³, த்வங் நோ ஸத்தா² மஹாமுனே, அத்த²த⁴ம்மவிது³ இஸே.

உவண்ணஸ்ஸ இத்தங், ஒத்தஞ்ச -

மாதிதோ [தீ³॰ நி॰ 1.303], பிதிதோ, மாதிபக்கோ², பிதிபக்கோ², மாதிகோ⁴ [ஜா॰ 2.19.118], பிதிகோ⁴, மத்திகங் த⁴னங் [பாரா॰ 34], பெத்திகங் த⁴னங், அபி நோ லச்ச²ஸி, கச்சி நோ தும்ஹே யாபேத², கத²ங் நோ தும்ஹே யாபேத², ஸோதுகாமத்த² நோ தும்ஹே பி⁴க்க²வே, ந நோ ஸமங் அத்தி² [கு²॰ பா॰ 6.3], ந ஹி நோ ஸங்கரந்தேன [ம॰ நி॰ 3.272], நத்தி² நோ கோசி பரியாயோ [ஜா॰ 1.5.110 (ந ஹி நோ கோசி பரியாயோ)] - இமேஸு தீஸு நுஸத்³தோ³ ஏகங்ஸத்தே², ஸோஸிதோ ஸோதத்தோ சேவ [ஜா॰ 1.1.94 ஸோதத்தோ ஸோஸிந்தோ³ சேவ; ம॰ நி॰ 1.157] - ஸுட்டு² ஸீதலோ ஸுட்டு² ஸந்தத்தொத்யத்தோ², ஜம்பு³னதி³யா ஜாதங் ஜம்போ³னத³ங்.

எஸ்ஸ இத்தங் -

ஓகந்தா³மஸி பூ⁴தானி, பப்³ப³தானி வனானி ச [ஜா॰ 2.22.2173] - அவகந்தா³மஸெத்யத்தோ², யங் கரோமஸி ப்³ரஹ்முனோ, தத³ஜ்ஜ துய்ஹங் த³ஸ்ஸாம [தீ³॰ நி॰ 2.370], இத⁴ ஹேமந்தகி³ம்ஹிஸு [த⁴॰ ப॰ 286],

பு³த்³த⁴பச்சேகபு³த்³தி⁴ஸு, சேதேஹி சேதபுத்திஹி [சரியா॰ 1.106] - சேதபுத்தேஹி ஸத்³தி⁴ந்த்யத்தோ².

ஒஸ்ஸ உத்தங் -

மனுஞ்ஞங், ந தேனத்த²ங் அப³ந்தி⁴ஸு [ஜா॰ 1.6.7] - ஸோ தேன வசனேன அத்த²ங் ந அப³ந்தி⁴ ந லபீ⁴த்யத்தோ². அவ்ஹாயந்து ஸு யுத்³தே⁴ன [ஜா॰ 2.22.871] - ஸோ பஹாரவசனேன மங் அவ்ஹயந்தொத்யத்தோ². அபி நு ஹனுகா ஸந்தா [ஜா॰ 1.1.146] - நோ ஹனுகா ஏகந்தங் கி²ன்னா து³க்க²பத்தாத்யத்தோ².

விகாரஸந்தி⁴பி ஆதே³ஸஸந்தி⁴ரூபத்தா இத⁴ ஸங்க³ய்ஹதி.

இதி ஸராதே³ஸராஸி.

கவக்³க³தோ பட்டா²ய வக்³கா³வக்³க³ப்³யஞ்ஜனானங் ஆதே³ஸோ தீ³பியதே.

43. **வக்³க³லஸேஹி தே**.

பஞ்சவக்³கே³ஹி ச ல, ஸேஹி ச பரஸ்ஸ ய-காரஸ்ஸ க்வசி தே ஏவ வக்³க³ ல, ஸா ஹொந்தி வா யதா²க்கமங், ய-காரோ புப்³ப³ரூபத்தங் ஆபஜ்ஜதீதி வுத்தங் ஹோதி.

நிபச்சதீதி நிபகோ, நிபகஸ்ஸ பா⁴வோ நேபக்கங், விபாகோ ஏவ வேபக்கங், வத்தப்³ப³ந்தி வாக்கங், வாக்யங் வா. பமுகே² ஸாது⁴ பாமொக்க²ங் - யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே கதே ஆதி³து³தியஸ்ஸ பட²மத்தங், ஸுப⁴க³ஸ்ஸ பா⁴வோ ஸோப⁴க்³க³ங், தோ³ப⁴க்³க³ங், பு⁴ஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி பொ⁴க்³க³ங், யுஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி யொக்³க³ங், குக்குசபா⁴வோ குக்குச்சங், வத்தப்³ப³ந்தி வாச்சங், வுச்சதே, பச்சதே, வணிஜானங் கம்மங் வாணிஜ்ஜங், பு⁴ஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி போ⁴ஜ்ஜங், யுஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி யோஜ்ஜங்.

44. **தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா** [க॰ 269, 41; நீ॰ 104, 106, 119, 121-5].

ஆதே³ஸபூ⁴தே வா விப⁴த்திபூ⁴தே வா பச்சயபூ⁴தே வா ய-காரே பரே தவக்³கா³னங்வ, ர, ணானஞ்ச சவக்³க³, ப³, ய, ஞாதே³ஸா ஹொந்தி வா யதா²க்கமங்.

பொக்க²ரஞ்ஞோ, பொக்க²ரஞ்ஞா, பொக்க²ரஞ்ஞங், ஸமணஸ்ஸ பா⁴வோ ஸாமஞ்ஞங், ஏவங் ப்³ரஹ்மஞ்ஞங், இச்சேதங் குஸலங் [பாரா॰ 411] இச்சாதீ³னி 'யவா ஸரே'தி ஸுத்தே உதா³ஹடானி.

பண்டி³தஸ்ஸ பா◌⁴வோ பண்டி³ச்சங், ஸந்தஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஸச்சங், தத²ஸ்ஸ பா◌⁴வோதச்ச²ங், யஜ்ஜேவங்-யதி³+ஏவங், நஜ்ஜோ, நஜ்ஜா, நஜ்ஜங், ஸுஹத³ஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஸோஹஜ்ஜங், வத்தப்³ப³ந்தி வஜ்ஜங், ஜா²னங் உபஸம்பஜ்ஜ விஹரதி [த◌⁴. ஸ. 160], உபஸம்பஜ்ஜதி, அஜ்ஜோ²காஸோ, பொ³ஜ்ஜ²ங்கோ³, பொ³ஜ்ஜா², போ³தி◌⁴யா வா, பு³ஜ்ஜி²தப்³ப³ந்தி பொ³ஜ்ஜ²ங், பு³ஜ்ஜ²தி, போனோபுஞ்ஞங், த²னதோ ஸம்பூ◌⁴தங் த²ஞ்ஞங்.

பவக்³கே³ யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபங் -

வப்பதே, லுப்பதே, அப்³பு◌⁴க்³க³தோ, அப்³போ◌⁴காஸோ, உஸப◌⁴ஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஓஸப்³ப◌⁴ங், லபி◌⁴யதேதி லப்³ப◌⁴ங், லப்³ப◌⁴தே, கா³மே ஹிதங் க³ம்மங், ஓபம்மங், ஸோகு²ம்மங், ஆக³ம்ம, உபக³ம்ம, க³மியதேதி க³ம்மோ, ஏவங் த³ம்மோ, ரம்மோ, க³ம்மதே, ரம்மதே.

'தவக்³க³ வரணான...'ந்தி இமினா ஸுத்தேன யம்ஹி ரஸ்ஸ யத்தங் -

கய்யதே கரியதே, அய்யோ அரியோ.

'வக்³க³லஸேஹி தே'தி லதோ யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபங் -

பல்லங்கோ, விபல்லாஸோ, கோஸல்லங், பத்தகல்லங்.

'தவக்³க³வரணான...'ந்தி யம்ஹி வஸ்ஸ ப³த்தங் -

புத²ப்³யா, புத²ப்³யங், பா◌⁴து அபச்சங் பா◌⁴தப்³யோ, கோரப்³யோ, தி³வே ப◌⁴வங் தி³ப்³ப³ங் தி³ப்³யங்.

'வக்³க³லஸேஹி தே'தி ஸதோ யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபங் -

ரஹஸி ப◌⁴வங் ரஹஸ்ஸங், ஸோமனஸ்ஸங், தோ³மனஸ்ஸங், ஸோவசஸ்ஸங், தோ³வசஸ்ஸங்-மனோக³ணத்தா மஜ்ஜே² ஸாக³மோ, பா◌⁴ஸிதப்³ப³ந்தி ப◌⁴ஸ்ஸங், ஆதி³ஸ்ஸ=ஆதி³ஸித்வா, உத்³தி³ஸ்ஸ=உத்³தி³ஸித்வா, உபவஸ்ஸ=உபவஸித்வா, ஸம்பு²ஸ்ஸ=ஸம்பு²ஸித்வா, துஸ்ஸதி, து³ஸ்ஸதி, நஸ்ஸதிஇச்சாதி³.

45. **தத²னரானங் டட²ணலா** [ரூ. 3 (பிட்டே²)].

தாதீ³னங் டாதி³ஆதே³ஸா ஹொந்தி வா.

தஸ்ஸ டத்தங் -

படிஹஞ்ஞதி, படக்³கி³ தா³தப்³போ³, படிச்ச²ன்னோ, படிப்பன்னோ, ப்³யாவடோ, உதா³ஹடோ, து³க்கடங் இச்சாதி³.

த²ஸ்ஸ ட²த்தங் -

பீளனட்டோ² [படி॰ ம॰ 1.17], ஸங்க²தட்டோ² [படி॰ ம॰ 1.17], அட்டி²ங்கத்வா ஸுணெய்ய [ஜா॰ 2.17.92], அட்ட²கதா² இச்சாதி³.

நஸ்ஸ ணத்தங் -

கா³மங் நேதீதி கா³மணி, ஸேனங் நேதீதி ஸேனாணி, பணிதி⁴, பணிதா⁴னங், பணிஹிதங், பணாமோ, பரிணாமோ, ஓணாமோ, உண்ணாமோ, கரணீயங், கரணங், ஞாணங், தாணங், பமாணங், ஸரணங், க³ஹணங் இச்சாதி³.

ரஸ்ஸ லத்தங் -

பலிகோ⁴, பலிபோ³தோ⁴, பலிபன்னோ, பல்லங்கோ, தலுணோ தருணோ, கலுனங் பரிதே³வயி [ஜா॰ 2.22.2151], மஹாஸாலோ, அட்ட²ஸாலினீ, நயஸாலினீ இச்சாதீ³னி.

இதா³னி மஹாவுத்திவிதா⁴னமுச்சதே.

கஸ்ஸ க²த்தங் -

நிக்க²மதி, நிக்க²ந்தோ, நெக்க²மோ, ராஜகிச்சங் கரோதீதி க²த்தா, கத்தா வா.

த³த்தஞ்ச -

ஸத³த்த²பஸுதோ ஸியா [த⁴॰ ப॰ 166].

யத்தஞ்ச -

ஸயங் ரட்ட²ங் ஹித்வான, புப்ப²தா³னங் த³தா³தீதி புப்ப²தா³னியோ புப்ப²தா³னிகோ, ஸிப்பலிவனே வஸதீதி ஸிப்பலிவனியோ ஸிப்பலிவனிகோ, குமாரியா குமாரிகா.

க²ஸ்ஸ க³த்தங் -

ஏளமுகோ³ ஏளமுகோ².

க³ஸ்ஸ கத்தங் -

லுஜ்ஜதீதி லோகோ, ஆரொக்³யங் அபி⁴ஸஜ்ஜேதீதி பி⁴ஸக்கோ, குலூபகோ குலூபகோ³, கீ²ரூபகோ கீ²ரூபகோ³, கீ³வூபகங் கீ³வூபக³ங்.

க⁴ஸ்ஸ ஹத்தங் -

ஸீக⁴ஜவதாய ஸீஹோ.

சஸ்ஸ ச²த்தங் -

வினிச்ச²யோ, அச்ச²ரியங், மச்ச²ரியங், ரங்ஸியோ நிச்ச²ரந்தி-நிக³ச்ச²ந்தீதி அத்தோ².

ச²ஸ்ஸ ஸத்தங் -

அத்தி² ஸாஹஸ்ஸ ஜீவிதங் [ஜா॰ 2.22.314] -சா²ஹங்+அஸ்ஸாதி சே²தோ³, ஸளாயதனங்.

ஜஸ்ஸ த³த்தங் -

பரஸேனங் ஜினாதீதிபஸ்ஸேனதீ³-மஹாவுத்தினா ஸரலோபோ, ரஸ்ஸ பரரூபங்.

யத்தஞ்ச -

நிஸ்ஸாய ஜாயதீதி நியோ, நியகோ வா, நியங் புத்தங்.

ஞஸ்ஸணத்தங் -

பண்ணத்தி பஞ்ஞத்தி, பண்ணாஸங் பஞ்ஞாஸங். பண்ணவீஸதி பஞ்சவீஸதி.

நத்தஞ்ச -

நாமமத்தங் ந நாயதி, அனிமித்தா ந நாயரே [விஸுத்³தி⁴॰ அட்ட²॰ 1.228] - ந பஞ்ஞாயந்தீதி அத்தோ².

தஸ்ஸ கத்தங் -

நியகோ நியதோ.

த²த்தஞ்ச -

நித்தி²ண்ணோ, நித்த²ரணங், நெத்தா²ரங்.

நத்தஞ்ச -

ஜினோ, பினோ, லினோ, படிஸல்லினோ, பளினோ, மலினோ, ஸுபினோ, பஹீனோ, து⁴னோ, புனோ, லுனோ, ஆஹுனங், பாஹுனங்.

த³ஸ்ஸ ட³த்தங் -

ச²வடா³ஹோ, தி³ஸாடா³ஹோ, காயடா³ஹோ.

ளத்தஞ்ச -

பரிளாஹோ, ஆக³ந்த்வா ச²வங் த³ஹந்தி எத்தா²தி ஆளஹனங், ஸுஸானங்.

தத்தஞ்ச -

ஸுக³தோ, ததா²க³தோ, குஸிதோ, உத³தி பஸவதீதி உது.

த⁴ஸ்ஸ த³த்தங் -

ஏகமிதா³ஹங் பி⁴க்க²வே ஸமயங் [ம॰ நி॰ 1.501] -இதா⁴தி வா நிபாதோ.

ஹத்தஞ்ச -

ஸாஹு த³ஸ்ஸனமரியானங் [த⁴॰ ப॰ 206], ஸங்ஹிதங், விஹிதங், பிஹிதங், அபி⁴ஹிதங், ஸன்னிஹிதங், பணிஹிதங், ஸத்³த³ஹதி, வித³ஹதி, பித³ஹதி.

நஸ்ஸ உத்தங் -

உபஞ்ஞாஸோ=உபன்யாஸோ, ஞாயோ=ந்யாயோ-நிச்சங் ஏதி ப²லங் ஏதேனாதி ஞாயோ, ஞெய்யங்=நெய்யங்.

யத்தஞ்ச -

தே²னஸ்ஸ கம்மங் தெ²ய்யங், தே²ராதி⁴னந்தி தே²ராதெ⁴ய்யங், பாதிமொக்க²ங், பராதெ⁴ய்யகங் து³க்க²ங்.

பஸ்ஸ ப²த்தங் -

நிப்ப²ஜ்ஜதி, நிப்ப²த்தி, நிப்ப²ன்னங்.

ப³த்தஞ்ச -

ஸம்ப³ஹுலங்=ஸம்பஹுலங், ப³ஹுஸந்தோ ந ப⁴ரதி [ஸு॰ நி॰ 98] =பஹு ஸந்தோ ந ப⁴ரதி.

ப⁴ஸ்ஸ ப²த்தங் -

அனந்தங் ஸப்³ப³தோபப²ங் [தீ³॰ நி॰ 1.499].

மஸ்ஸ பத்தங் -

சிரப்பவாஸிங் [த⁴॰ ப॰ 219], ஹத்தி²ப்பபி⁴ன்னங் [த⁴॰ ப॰ 326].

யஸ்ஸ வத்தங் -

தீ³கா⁴வு குமாரோ [மஹாவ॰ 459] =தீ³கா⁴யு குமாரோ, ஆயுங் தா⁴ரேதீதி ஆவுத⁴ங்=ஆயுத⁴ங், ஆயு அஸ்ஸ அத்தீ²தி அத்தே² 'ஆவுஸோ'தி நிபாதோ, கஸாவோ=கஸாயோ, காஸாவங்=காஸாயங், ஸாலிங் லுனாதீதி ஸாலிலாயகோ, திணலாயகோ.

லஸ்ஸ ரத்தங் -

நீலங் ஜலங் எத்தா²தி நேரஞ்ஜரா, ஜலங் க³ண்ஹிதுங் அலந்தி அரஞ்ஜரோ, ஸஸ்ஸதங் பரேதி, உச்சே²த³ங் பரேதி-பலேதீதி அத்தோ².

வஸ்ஸ பத்தங் -

பிபாஸதி பிவாஸதி.

ப³த்தஞ்ச -

ப்³யாகதோ, ப்³யத்தோ, ப்³யஞ்ஜனங், ஸீலப்³ப³தங், நிப்³பா³னங், நிப்³பு³தங், தி³ப்³ப³ங், தி³ப்³ப³தி, ஸிப்³ப³தி, குப்³ப³தி, குப்³ப³ந்தோ, க்ருப்³ப³தி, க்ருப்³ப³ந்தோ, அஸேவிதப்³ப³த்தா வாரேதப்³போ³தி பா³லோ, பப்³ப³ஜிதோ, பப்³ப³ஜ்ஜா இச்சாதி³.

ஸஸ்ஸ ச²த்தங் -

உச்சி²ட்ட²ங்-அவஸிட்ட²ந்த்யத்தோ², "தி³ப்³பா³ ஸத்³தா³ நிச்ச²ரந்தி, ரங்ஸியோ [வி॰ வ॰ 730] நிச்ச²ரந்தீ"தி எத்தா²பி ஸஸ்ஸ ச²த்தங் இச்ச²ந்தி.

தத்தஞ்ச -

உத்திட்ட²பத்தங் உபனாமெந்தி [மஹாவ॰ 64], "உத்திட்டே² நப்பமஜ்ஜெய்யா"தி எத்த² பன உத்³தி³ஸ்ஸ திட்ட²னங் உத்திட்ட²ந்தி அத்தோ². "உத்³தி³ஸ்ஸ அரியா திட்ட²ந்தி, ஏஸா அரியான யாசனா [ஜா॰ 1.7.59]"தி வுத்தங்.

ஹஸ்ஸ க⁴த்தங் -

நிச்சங் த³ஹதி எத்தா²தி நிதா³கோ⁴, லகு⁴ லஹு.

ளஸ்ஸ ட³த்தங் -

க³ருடோ³ க³ருளோ.

இதி ப்³யஞ்ஜனாதே³ஸராஸி.

மிஸ்ஸகாதே³ஸோ வுச்சதே.

அவஸ்ஸ உத்தங் -

உத்³த⁴ம்மோ, உப்³பி³னயோ, உப்பதோ², உம்மக்³கோ³, உஞ்ஞா அவஞ்ஞா, உஞ்ஞாதங் அவஞ்ஞாதங், உஜ்ஜா²னஸஞ்ஞீ.

ஒத்தஞ்ச -

ஓனத்³தோ⁴, ஓகாஸோ, ஓவாதோ³, ஓலோகனங் இச்சாதி³.

வஸ்ஸ ஒத்தங் -

உபோஸதோ² - உபவஸதோ²தி டீ²தி, நோனீதங் நவனீதங், நிவத்த²கோசோ நிவத்த²கவசோ, கோ தே ப³லங் மஹாராஜ, கோ நு தே ரத²மண்ட³லங் [ஜா॰ 2.22.1880] - க்வதி அத்தோ². கோ தே தி³ட்டோ² வா ஸுதோ வா, வானரோ த⁴ம்மிகோ இதி, கோ நுமே கோ³தமஸாவகா க³தா-க்வ நு+இமேதி சே²தோ³, ஸொண்ணங் ஸுவண்ணங் இச்சாதி³.

குஸ்ஸ க்ருத்தங் -

க்ருப்³ப³தி குப்³ப³தி.

த்தஸ்ஸ த்ரத்தங் -

அத்ரஜோ புத்தோ, கெ²த்ரஜோ புத்தோ அத்தஜோ, கெ²த்தஜோ, கொ³த்ரபூ⁴, வத்ரபூ⁴, சித்ரங், விசித்ரங், சித்தங், விசித்தங், உத்ரஸ்தமித³ங் சித்தங் [ஸங்॰ நி॰ 1.98], உத்ராஸீ பலாயீ [ஸங்॰ நி॰ 1.249], யாத்ரா ச மே ப⁴விஸ்ஸதி [ம॰ நி॰ 1.23] இச்சாதி³.

த³ஸ்ஸ த்³ரத்தங் -

இந்த்³ரியங், ஸுகோ² உத³யோ யஸ்ஸாதி ஸுகு²த்³ரயங், து³க்கு²த்³ரயங் கம்மங் [ம॰ நி॰ 2.109], பத²வீ உந்த்³ரிய்யதி [ஸங்॰ நி॰ 1.158] - பி⁴ஜ்ஜதீத்யத்தோ², மித்தத்³ருப்³போ⁴ மித்தத்³துப்³போ⁴.

த்³த³ஸ்ஸ த்³ரத்தங் -

ப⁴த்³ரங் ப⁴த்³த³ங், அஸ்ஸோ ப⁴த்³ரோ [த⁴॰ ப॰ 143], ஸதா³ ப⁴த்³ரானி பஸ்ஸதி [தீ³॰ நி॰ 2.153], ஸப்³பே³ ப⁴த்³ரானி பஸ்ஸந்து [ஜா॰ 1.2.105], ப⁴த்³ரானி ப⁴த்³ரானி யானானி யோஜெத்வா, லுத்³ரங் [தீ³॰ நி॰ 2.43] லுத்³த³ங்.

ப³ஸ்ஸ ப்³ரத்தங் -

ப்³ரஹாவனங், ப்³ரஹந்தங் வா வனப்பதிங் [ஜா॰ 1.1.14], ப்³ரஹ்மா, ப்³ராஹ்மணோ - பா³ஹிதபாபத்தா அரஹா ப்³ராஹ்மணோதி வுச்சதி, ப்³ரஹ்முனோ அபச்சந்தி ஜாதிப்³ராஹ்மணோ வுச்சதி.

வ, வீனங் ப்³யத்தங் -

ப்³யயோ=வயோ-வினாஸொத்யத்தோ², கிச்சாகிச்சேஸு ப்³யாவடோ=வாவடோ, பங்கே ப்³யஸன்னோ=விஸன்னோ, ப்³யம்ஹிதோ=விம்ஹிதோ, ப்³யம்ஹங்=விமானங்-மானஸ்ஸ ம்ஹத்தங்.

க்க²ஸ்ஸ ச்ச²த்தங் -

அச்சி²=அக்கி², ஸச்சி²=ஸக்கி²-ஸஹ அக்கி²னா வத்ததீதி அத்தே² நிபாதோ, பச்சக்க²ந்தி அத்தோ². நிப்³பா³னங் ஸச்சி²கரோதி [மி॰ ப॰ 5.3.12], மச்சி²கா=மக்கி²கா, லச்சீ²=லக்கீ²-ஸிரீதி அத்தோ².

மஹாவுத்தினா அக்க²ரஸங்கி²த்தங் ஹோதி -

ஆசேரோ ஆசரியோ, ந மாதாபிதரஸங்வட்³டோ⁴, அனாசேரகுலே வஸங் [ஜா॰ 1.1.9], ஆசேரம்ஹி ஸுஸிக்கி²தா [ஜா॰ 1.7.82], ப்³ரஹ்மசேரோ ப்³ரஹ்மசரியோ, திண்ஹங் திகி²ணங், தண்ஹா தஸிணா, ஸுண்ஹா ஸுணிஸா, அபி⁴ண்ஹங் அபி⁴க்க²ணங், பண்ஹோ புப்³ப³ண்ஹோ, பண்ஹே வஜ்ஜோ² மஹோஸதோ⁴ [ஜா॰ 1.15.324], ஸுராமேரயோ-ஸுராமேரெய்யோ, ஸுராமேரெய்யபானானி, யோ நரோ அனுயுஞ்ஜதி [த⁴॰ ப॰ 247]. கம்மதா⁴ரயோ= கம்மதா⁴ரெய்யோ , பாடிஹீரங் பாடிஹேரங் பாடிஹாரியங், அச்சே²ரங் அச்ச²ரியங், மச்சே²ரங் மச்ச²ரங் மச்ச²ரியங் இச்சாதி³.

அக்க²ரவட்³டி⁴பி ஹோதி -

ஏகச்சியோ ஏகச்செய்யோ ஏகச்சோ, மாதியோ மச்சோ, கிச்சயங் கிச்சங், பண்டி³தியங் பண்டி³ச்சங், ஸுவாமி ஸாமி, ஸுவாமினி ஸாமினி, ஸுவகேஹி புத்தேஹி ஸகேஹி புத்தேஹி, ஸத்தவோ ஸத்தோ, த்வஞ்ச உத்தமஸத்தவோ [ஜா॰ 2.21.76], ஏவங் உத்தமஸத்தவோ [ஜா॰ 2.21.79] இச்சாதி³.

இதி மிஸ்ஸகாதே³ஸராஸி.

பி³ந்தா³தே³ஸோ தீ³பியதே.

46. **வக்³கே³ வக்³க³ந்தோ** [க॰ 31; ரூ॰ 49; நீ॰ 138-9].

வக்³க³ப்³யஞ்ஜனே பரே நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ஸகவக்³க³ந்தப்³யஞ்ஜனாதே³ஸோ ஹோதி வா.

தீ³பங்கரோ, ஸங்கா²ரோ, ஸங்க³ஹோ, ஸஞ்சாரோ, ஸஞ்ஜாதோ, ஸண்டி²தங், அத்தந்தபோ, பரந்தபோ, அமதந்த³தோ³, புரிந்த³தோ³, ஸந்தி⁴, ஸன்னிதி⁴, ஸம்பத்தி, ஸம்பு³த்³தோ⁴, ஸம்ப⁴வோ, ஸம்பா⁴ரோ, ஸம்பி⁴ன்னோ, ஸம்மதோ இச்சாதீ³ஸு நிச்சங், தங்கரோ, தங்கரோ இச்சாதீ³ஸு அனிச்சங், பு³த்³த⁴ங் ஸரணங் க³ச்சா²மி [கு²॰ பா॰ 1.ஸரணத்தய], ந தங் கம்மங் கதங் ஸாது⁴ இச்சாதீ³ஸு [த⁴॰ ப॰ 67] நத்தி².

மஹாவுத்திவிதா⁴னமுச்சதே.

வக்³கா³வக்³கே³ஸு ப்³யஞ்ஜனேஸு பரேஸு நிக்³க³ஹீதங் பரரூபங் க³ச்ச²தி -

ஸக்கரோதி, ஸக்கதோ, ஸக்காரோ, ஸக்கச்சங், தக்கத்தா, தக்கரோ, தக்க²ணங் தங்க²ணங் தங் க²ணங், தக்³க³திகங் தங் க³திகங், தன்னின்னோ, தப்போணோ, தப்பப்³பா⁴ரோ, தப்பதா⁴னோ, ஏதப்பரமோ, யக்³கு³ணோ யங்கு³ணோ, தல்லேணா, மல்லேணா, ஸல்லேகோ², படிஸல்லீனோ, தப்³ப³ண்ணனா தங்வண்ணனா, தஸ்ஸமோ தங்ஸமோ, இத³ப்பச்சயதா , சிரப்பவாஸிங், ஹத்தி²ப்பபி⁴ன்னங் இச்சாதி³. இமஸ்மிங் க³ந்தே² ஏகத்த² ஸித்³த⁴ம்பி தங் தங் ரூபங் தத்த² தத்த² புனப்புனம்பி விதி⁴ய்யதி ஞாணவிசித்தத்த²ங்.

47. **மயதா³ ஸரே** [க॰ 34, 35; ரூ॰ 34, 52; நீ॰ 142-5].

ஸரே பரே நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ க்வசி ம, ய, தா³ ஹொந்தி வா.

தத்த² தா³தே³ஸோ ய, த, ஏதஸத்³தே³ஹி நபுங்ஸகே தி³ஸ்ஸதி -

யத³ப்³ரவி [ஜா॰ 1.2.143], தத³னிச்சங் [ம॰ நி॰ 2.19], ஏதத³வோச ஸத்தா² [ஸு॰ நி॰ த்³வயதானுபஸ்ஸனாஸுத்த].

ஸமாஸே பன தா³தே³ஸோ திலிங்கே³ தி³ஸ்ஸதி -

யத³னந்தரங், தத³னந்தரங், ஏதத³த்தா² கதா² [அ॰ நி॰ 2.68]. ஏதத³த்தா² மந்தனா [அ॰ நி॰ 2.68] -தத்த² யஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ வா யஸ்ஸ பத³ஸ்ஸ வா யஸ்ஸா

கதா²ய வா அனந்தரங் யத³னந்தரங்.

க்வசித்வேவ? யமேதங் வாரிஜங் புப்ப²ங், அதி³ன்னங் உபஸிங்க◌⁴ஸி [ஜா॰ 1.6.115].

மாதே³ஸோ ய, த, ஏதஸத்³தே³ஹி புமித்தி²லிங்கே³ஸு தி³ஸ்ஸதி -

யமாஹு தே³வேஸு ஸுஜம்பதீதி [ஜா॰ 1.15.54], தமத்த²ங் பகாஸெந்தோ ஸத்தா² [ஜா॰ அட்ட²॰ 1.20.35], ஏதமத்த²ங் விதி³த்வா [மஹாவ॰ 2-3].

அஞ்ஞஸத்³தே³ஹி பன த்³வே ஆதே³ஸா திலிங்கே³ தி³ஸ்ஸந்தி -

ஸகதா³கா³மீ, ஏவமேதமபி◌⁴ஞ்ஞாய [ஸு॰ நி॰ 1221] இச்சாதி³.

யாதே³ஸோ இத³ங்ஸத்³தே³ பரே தஸத்³த³ம்ஹா ஏவ க்வசி தி³ஸ்ஸதி -

தயித³ங் ந ஸாது◌⁴ [ஜா॰ 2.22.279], தயித³ங் ந ஸுட்டு² [ஜா॰ 2.22.279].

**48. யேவஹிஸு ஞோ**

ய , ஏவ, ஹிஸத்³தே³ஸு பரேஸு நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ஞோ ஹோதி. யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங்.

ஆனந்தரிகஞ்ஞமாஹு [கு²॰ பா॰ 6.5] - ஆனந்தரிகங் + யங் + ஆஹூதி சே²தோ³, யஞ்ஞதே³வ-யங் + யங் + ஏவ, தஞ்ஞேவ தங்+ஏவ, புரிஸஞ்ஞேவ, பச்சத்தஞ்ஞேவ, தஞ்ஹி, புரிஸஞ்ஹி, அத்த²ஸஞ்ஹிதோ அத்த²ஸங்ஹிதோ, த◌⁴ம்மஸஞ்ஹிதோ த◌⁴ம்மஸங்ஹிதோ.

**49. யே ஸங்ஸ்ஸ** [க॰ 33; ரூ॰ 51; நீ॰ 141].

யம்ஹி பரே ஸங் உபஸக்³க³ஸ்ஸ நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ஞோ ஹோதி. யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங்.

ஸஞ்ஞோகோ³ ஸங்யோகோ³, ஸஞ்ஞுத்தோ ஸங்யுத்தோ. ஸங்யோஜனங் ஸங்யோஜனங், ஸஞ்ஞமோ ஸங்யமோ, ஸஞ்ஞதோ ஸங்யதோ, ஸஞ்ஞமதி ஸங்யமதி, ஸஞ்ஞாசிகா ஸங்யாசிகா குடிங் [பாரா॰ 348] இச்சாதி³.

இதி பி³ந்தா³தே³ஸராஸி.

ஆதே³ஸஸந்தி◌⁴ராஸி நிட்டி²தோ.

**ஆக³மஸந்தி◌⁴**

அதா²க³மஸந்தி⁴ தீ³பியதே.

மஹாவுத்தினா ஸராக³மோ -

அ -

பண்ணஸாலங் அமாபெத்வா [ஜா॰ 2.22.1913], பண்ணஸாலங் அமாபிய [ஜா॰ 1.1.148] - மாபெத்வா இச்சேவத்தோ², ந சாபி அபுனப்புனங், ஹத்தி²பொ³ந்தி³ங் பவெக்கா²மி [ஜா॰ 1.1.148] -புனப்புனங் இச்சேவத்தோ² , நத்தி² லோகே அனாமதங் [ஜா॰ 1.2.31] - அமத புப்³ப³ங் டா²னந்தி அத்தோ², அனவஜ்ஜங், அனமதக்³கோ³, ஜச்சந்தோ⁴, ஜச்சப³தி⁴ரோ, ஜச்சமூகோ³, ஜச்சபண்ட³கோ.

ஆ -

அட்³டே⁴ ஆஜாயரே குலே [ஸங்॰ நி॰ 1.49], மனுஸ்ஸேஸு பச்சாஜாதோ, ஆபூரதி தஸ்ஸ யஸோ [பரி॰ 386].

இ -

த⁴ம்மிகத²ங் கத்வா [பாரா॰ 39], ஸரந்தா ஸபந்தி க³ச்ச²ந்தீதி ஸரிஸபா.

ஈ -

கப³ளீகாரோ, மனஸீகாரோ, மனஸீகரோதி, தப்பாகடீகரோதி, தூ³ரீபூ⁴தோ, அப்³யயீபா⁴வோ.

உ -

ஞாதிபரிஜினஸ்ஸ பா⁴வோ ஞாதிபாரிஜுஞ்ஞங், ஏவங் போ⁴க³பாரிஜுஞ்ஞங்- பரிஜினஸ்ஸாதி பரிஹானஸ்ஸ, பரிக்க²யஸ்ஸ.

ஓ -

பரோஸதங், ஸரதோ³ஸதங், தி³ஸோதி³ஸங் [த⁴॰ ப॰ 42] இச்சாதி³.

'அதிப்பகோ³ கோ² தாவ பிண்டா³ய சரிது' [தீ³॰ நி॰ 3.1] ந்தி எத்த² பாதொத்தோ² பகோ³ஸத்³தோ³ ஏவ.

இதி ஸராக³மராஸி.

**50. வனதரகா³சாக³மா**

ஸரே பரேவ ந, த, ர, கா³ ச ம, ய, தா³ ச ஆக³மா ஹொந்தி.

**கோ³, தோ, தோ³, நோ, மோ, யோ, ரோ, வோ,**

தத்த² கோ³ -

அரியேஹி புத²கே³வாயங் ஜனோதி புது²ஜ்ஜனோ [மஹானித்³தே³ஸே], இத◌⁴ பன பகோ³ஸத்³தோ³ ஏவ, பகே³வ வுத்யஸ்ஸ, பகே³வ மனுஸ்ஸித்தி²யாதி [பாரா॰ 55].

தோ -

அஜ்ஜதக்³கே³ [தீ³॰ நி॰ 1.250], தஸ்மாதிஹ [ம॰ நி॰ 1.29], கதமோ நாம ஸோ ருக்கோ², யஸ்ஸ தேவங் க³தங் ப²லங் [ஜா॰ 2.18.10] -தேவந்தி ஏவங்.

தோ³ -

உத³க்³கோ³, உத³ப்³ப³ஹி, உத³பாதி³, உத³யோ, உதா³ஹடோ, உதி³தோ, உதீ³ரிதோ, து³ப◌⁴தோ வுட்டா²னங் [படிஸம்பி◌⁴தா³மக்³கே³; விஸுத்³தி◌⁴மக்³கே³], து³ப◌⁴யானி விசெய்ய பண்ட³ரானி [ஸு॰ நி॰ 531], தோதெ³ய்ய, கப்பா து³ப◌⁴யோ [ஸு॰ நி॰ 1131] - த்³வே இஸயோதி அத்தோ². கிஞ்சிதே³வ, கோசிதே³வ, கிஸ்மிஞ்சிதே³வ, யாவதே³வ, தாவதே³வ, வலுத்தே-யாவதே³, தாவதே³தி ஸித்³த◌⁴ங், புனதே³வ, ஸகிதே³வ, ஸம்மதே³வ-தா³க³மே ரஸ்ஸோ, ஸம்மத³க்கா²தோ [ஸங்॰ நி॰ 5.195], ஸம்மத³ஞ்ஞா விமுத்தோ [ம॰ நி॰ 2.234], ப³ஹுதே³வ ரத்திங் [அ॰ நி॰ 3.101], அஹுதே³வ ப◌⁴யங் [தீ³॰ நி॰ 1.159] இச்சாதி³.

நோ -

இதோ நாயதி, சிரங் நாயதி, கம்மே ஸாது◌⁴ கம்மனியங் கம்மஞ்ஞங், அத்தனோ இத³ங் அத்தனியங், அத்³தா◌⁴னங் க²மதீதி அத்³த◌⁴னியங், லோப◌⁴ஸ்ஸ ஹிதங் லோப◌⁴னியங் லோப◌⁴னெய்யங், தோ³ஸனியங் தோ³ஸனெய்யங், மோஹனியங் மோஹனெய்யங், ஓக◌⁴னியங், யோக³னியங், க³ந்த²னியங், நித்³து◌⁴னநங், நித்³து◌⁴னநகோ, ஸஞ்ஜானநங், ஸஞ்ஜானநகோ, ஸஞ்ஞாபனகோ இச்சாதி³.

மோ -

லஹுமெஸ்ஸதி [த◌⁴॰ ப॰ 369], க³ருமெஸ்ஸதி, மக்³க³மத்தி² [விப◌⁴॰ அட்ட²॰ 189], அக்³க³மக்கா²யதி [அ॰ நி॰ 4.34], உரகா³மிவ [ஜா॰ 1.7.30], அரஹதாமிவ [தீ³॰ நி॰ 2.348] இச்சாதீ³னி. ததா² கேன தே இத◌⁴ மிஜ்ஜ²தி [பே॰ வ॰ 181], ரூபானி மனுபஸ்ஸதி [த◌⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 596], ஆகாஸே மபி◌⁴பூஜயே, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.40], ஏகமேகஸ்ஸ [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.23],

ஸமணமசலோ [அ॰ நி॰ 4.87], அது³க்க²மஸுகா² வேத³னா [ஸங்॰ நி॰ 4.250] இச்சாதி³.

யோ -

நயிமஸ்ஸ விஜ்ஜா மயமத்தி² [ஜா॰ 1.3.25], யத²யித³ங் [அ॰ நி॰ 1.21-22], தத²யித³ங், ச²யிமே த◌⁴ம்மா [அ॰ நி॰ 6.11], நவயிமே த◌⁴ம்மா [அ॰ நி॰ 9.9], த³ஸயிமே த◌⁴ம்மா [அ॰ நி॰ 10.16], மமயித³ங், ஸோயேவ, தேயேவ, தங்யேவ தஞ்ஞேவ, தேஹியேவ, தேஸங்யேவ தேஸஞ்ஞேவ, தஸ்மியேவ, பு³த்³தோ◌⁴யேவ, பு³த்³தே◌⁴ஸுயேவ, போ³தி◌⁴யாயேவ காரணா [சரியா॰ 1.65], ஹோதியேவ, அத்தி²யேவ இச்சாதி³. தியந்தங், அக்³கி³யாகா³ரே, சதுத்தீ²யத்தே² இச்சாதீ³னி இவண்ணந்தரூபானி யாக³மேனாபி ஸிஜ்ஜ²ந்தியேவ.

ரோ -

நிரந்தரங், நிரத்த²கங், நிராஹாரோ, நிராபா³தோ◌⁴, நிராலயோ, நிரிந்த◌⁴னோ அக்³கி³, நிரீஹகங், நிருத³கங், நிருத்தி, நிருத்தரோ, நிரூமிகா நதீ³, நிரோஜங், து³ரதிக்கமோ, து³ரபி◌⁴ஸம்ப◌⁴வோ, து³ராஸதா³ பு³த்³தா◌⁴ [அப॰ தே²ர 1.40.270], து³ராக்²யாதோ த◌⁴ம்மோ [தீ³॰ நி॰ 3.166], து³ராக³தங், து³ருத்தங் வசனங் [அ॰ நி॰ 5.140], பாதுரஹோஸி [மஹாவ॰ 8], பாதுரஹு [ஜா॰ 1.14.202], பாதுரஹேஸுங் [அ॰ நி॰ 3.71], பாதராஸோ, புனரேதி, தீ◌⁴ரத்து² [ஜா॰ 1.1.13], சதுரங்கி³கங் ஜா²னங் [த◌⁴॰ ஸ॰ 168], சதுராரக்கா², சதுராஸீதிஸஹஸ்ஸானி, சதுரித்³தி◌⁴லாபோ◌⁴, சதுரோகா◌⁴, வுத்³தி◌⁴ரேஸா [தீ³॰ நி॰ 1.251], பத²வீதா◌⁴துரேவேஸா [ம॰ நி॰ 3.348-349], ஆபோதா◌⁴துரேவேஸா [ம॰ நி॰ 3.350], ஸப்³பி◌⁴ரேவ ஸமாஸேத², நக்க²த்தராஜாரிவ தாரகானங், விஜ்ஜுரிவ அப்³ப◌⁴கூடே, ஆரக்³கே³ரிவ, உஸபோ◌⁴ரிவ [ஸு॰ நி॰ 29], யத²ரிவ, தத²ரிவ [தீ³॰ நி॰ 1.263] -ராக³மே ரஸ்ஸோ. எத்த² ச யதா² "அதிரிவ கல்லரூபா [ஸு॰ நி॰ 688], அதிவிய லாப◌⁴க்³க³யஸக்³க³பத்தோ, பரங்விய மத்தாய" இச்சாதீ³ஸு இவ, வியஸத்³தா³ ஏவத்தே² வத்தந்தி, ததா² "யத²ரிவ, தத²ரிவ, வரம்ஹாகங் பு◌⁴ஸாமிவ [ஜா॰ 1.3.108], நேதங் அஜ்ஜதனாமிவ" இச்சாதீ³ஸு இவஸத்³தோ³ ஏவத்தே² வத்ததி.

வோ -

து³வங்கு³லங், து³வங்கி³கங், திவங்கு³லங், திவங்கி³கங், பாகு³ஞ்ஞுவுஜுதா, வுஸிதங், வுத்தங், வுச்சதே, ஆஸனா வுட்டா²தி [பாசி॰ 547], வுட்டா²னங், வுட்ட²ஹித்வா, பி◌⁴க்கு²வாஸனே, புது²வாஸனே, ஸயம்பு◌⁴வாஸனே இச்சாதீ³னி உவண்ணந்தரூபானி வாக³மேனாபி ஸிஜ்ஜ²ந்தியேவ.

**51. சா² ளோ.**

ஸரே பரே ச²ம்ஹா ளாக³மோ ஹோதி.

ச²ளங்க³ங், ச²ளாயதனங், ச²ளாஸீதிஸஹஸ்ஸானி [பே॰ வ॰ 374], அத்த²ஸ்ஸ த்³வாரா பமுகா² ச²ளேதே [ஜா॰ 1.1.84], ச²ளேவானுஸயா ஹொந்தி [அபி⁴த⁴ம்மத்த²ஸங்க³ஹ], ச²ளபி⁴ஞ்ஞா மஹித்³தி⁴கா [பு³॰ வங்॰ 3.5].

மஹாவுத்திவிதா⁴னமுச்சதே.

ஸரே பரே மனாதீ³ஹி ஸாக³மோ -

மனஸிகாரோ, மானஸிகோ, சேதஸிகோ, அப்³யக்³க³மனஸோ நரோ [அ॰ நி॰ 1.30], புத்தோ ஜாதோ அசேதஸோ, உரே ப⁴வோ ஓரஸோ இச்சாதி³.

ஸரே பரே ப³ஹுலங் ஹாக³மோ -

மாஹேவங் ஆனந்த³ [தீ³॰ நி॰ 2.95], நோஹேதங் ப⁴ந்தே [தீ³॰ நி॰ 1.185-186], நோஹித³ங் போ⁴ கோ³தம [தீ³॰ நி॰ 1.263], நஹேவங் வத்தப்³பே³ [கதா²॰ 1], ஹேவங் வத்தப்³பே³, ஹேவங் வத³தி, உஜூ ச ஸுஹுஜூச [கு²॰ பா॰ 9.1], ஸுஹுட்டி²தங் ஸுக²ணோ இச்சாதி³.

இதி ப்³யஞ்ஜனாக³மராஸி.

52. **நிக்³க³ஹீதங்** [க॰ 35; ரூ॰ 21 (பிட்டே²); நீ॰ 56].

நிக்³க³ஹீதங் க்வசி ஆக³தங் ஹோதி வா.

உபவஸ்ஸங் கோ² பன [பாரா॰ 653], நவங் பன பி⁴க்கு²னா சீவரலாபே⁴ன [பாசி॰ 368], அப்பமாதோ³ அமதங் பத³ங் [த⁴॰ ப॰ 21], சக்கு²ங் உத³பாதி³ [மஹாவ॰ 15], அணுங்து²லானி [த⁴॰ ப॰ 265], கத்தப்³ப³ங் குஸலங் ப³ஹுங் [த⁴॰ ப॰ 53], அவங்ஸிரா பதந்தி [ஜா॰ 1.11.35], யத³த்தோ², தத³த்தோ², ஏதத³த்தோ², தக்கத்தா, தக்கரோ இச்சாதீ³னி புப்³பே³ வுத்தானேவ, ததா² தங்ஸம்பயுத்தோ, தப்³போ³ஹாரோ, தப்³ப³ஹுலோ இச்சாதி³.

இதி பி³ந்தா³க³மராஸி.

மஹாவுத்தினா பதா³னங் அந்தே க³த, ஜாத, அந்த ஸத்³தா³ ஆக³மா ஹொந்தி.

ரூபக³தங் [ம॰ நி॰ 2.133] வேத³னாக³தங் [ம॰ நி॰ 2.133], ஸஞ்ஞாக³தங் [ம॰ நி॰ 2.133], கூ³த²க³தங் [ம॰ நி॰ 2.119], முத்தக³தங் [ம॰ நி॰ 2.119], தி³ட்டி²க³தங் [மஹாவ॰ 66], அத்த²ஜாதங் [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.பட²மமஹாஸங்கீ³திகதா²], த⁴ம்மஜாதங்,

ஸுத்தந்தோ [கதா²॰ 226], வனந்தோ, ஸம்மாகம்மந்தோ, மிச்சா²கம்மந்தோ இச்சாதி³.

ஆக³மஸந்தி⁴ராஸி நிட்டி²தோ.

**த்³விபா⁴வஸந்தி⁴**

அத² த்³விபா⁴வஸந்தி⁴ தீ³பியதே.

த்³விபா⁴வோ திவிதோ⁴. தத்த² பக்கமோ, பரக்கமோ இச்சாதி³ **ப்³யஞ்ஜனத்³வித்தங்** நாம. ருக்க²ங் ருக்க²ங் ஸிஞ்சதி இச்சாதி³ **விப⁴த்யந்தபத³த்³வித்தங்** நாம. திதிக்கா², திகிச்சா², ஜக³மா, ஜக³மு இச்சாதி³ **தா⁴துபத³த்³வித்தங்** நாம.

53. **ஸரம்ஹா த்³வே** [க॰ 28; ரூ॰ 40; நீ॰ 67].

ஸரம்ஹா பரஸ்ஸ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ க்வசி த்³வே ரூபானி ஹொந்தி.

தத்த² ஸரம்ஹா ப, பதி, படீனங் பஸ்ஸ த்³வித்தங் -

அப்பமாதோ³, இத⁴ப்பமாதோ³, விப்பயுத்தோ, ஸம்மப்பதா⁴னங், அப்பதிவத்தியங் த⁴ம்மசக்கங் [மஹாவ॰ 17], ஸுப்பதிட்டி²தோ, அப்படிபுக்³க³லோ, விப்படிஸாரோ, ஸுப்படிபன்னோ இச்சாதி³.

ஸரம்ஹாதி கிங்? ஸம்பயுத்தோ.

கீ, குத⁴, கமு, குஸ, க³ஹ, ஜுத, ஞா, ஸி, ஸு, ஸம்பு⁴, ஸர, ஸஸ இச்சாதீ³னங் தா⁴தூனஞ்ச, உ, து³, நிபுப்³பா³னங் பதா³னஞ்ச ஆதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ த்³வித்தங்.

கீ -

விக்கினாதி, விக்கயோ, த⁴னக்கீதோ.

குத⁴ -

அக்குத்³தோ⁴, அக்கோதோ⁴.

கமு -

அபி⁴க்கமதி, அபி⁴க்கமோ, அபி⁴க்கந்தோ, அக்கமதி, அக்கமோ, அக்கந்தோ, பரக்கமதி, பரக்கமோ, விக்கமதி, விக்கமோ, ஓக்கமதி, ஓக்கந்தோ.

குஸ -

அக்கோஸதி, அக்கோஸோ.

க³ஹ -

பக்³க³ண்ஹாதி, பக்³க³ஹோ, விக்³க³ஹோ, பரிக்³க³ஹோ, அனுக்³க³ஹோ.

ஜுத -

உஜ்ஜோததி, விஜ்ஜோததி.

ஞா -

அஞ்ஞா, பஞ்ஞா, அபி◌⁴ஞ்ஞா, பரிஞ்ஞா, விஞ்ஞாணங், ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணங், ரத்தஞ்ஞூ, அத்த²ஞ்ஞூ, த◌⁴ம்மஞ்ஞூ.

ஸி -

அதிஸ்ஸயோ, பூ◌⁴மஸ்ஸிதோ, கே³ஹஸ்ஸிதோ.

ஸு -

அப்பஸ்ஸுதோ, ப³ஹுஸ்ஸுதோ, விஸ்ஸுதோ, அஸ்ஸவோ, அனஸ்ஸவோ.

ஸம்பு◌⁴ -

பஸ்ஸம்ப◌⁴தி, பஸ்ஸத்³தி◌⁴, பஸ்ஸத்³தோ◌⁴.

ஸர -

அனுஸ்ஸரதி, அனுஸ்ஸதி, அனுஸ்ஸரோ.

ஸஸ -

அஸ்ஸஸதி, அஸ்ஸஸந்தோ, அஸ்ஸாஸோ, பஸ்ஸாஸோ.

ஸஜ -

விஸ்ஸஜ்ஜேதி, விஸ்ஸஜ்ஜந்தோ, விஸ்ஸக்³கோ³.

சஜ -

பரிச்சஜதி, பரிச்சஜந்தோ, பரிச்சாகோ³ இச்சாதி³.

உபுப்³பே³ -

உக்கங்ஸதி, உக்கங்ஸோ, உக்³க³ஹோ, உச்சாரேதி, உச்சாரோ, உச்சயோ, ஸமுச்சயோ, உஜ்ஜலோ, ஸமுஜ்ஜலோ, உண்ணமதி, உத்தரதி இச்சாதி³.

து³புப்³பே³ -

து³க்கடங், து³க்கரங், து³க்³க³தி, து³ச்சரிதங், து³த்தரோ, து³த்³த³மோ, து³ன்னயோ, து³ப்போஸோ, து³ப்³ப³லோ, து³ம்மக்³கோ³, து³ல்லபோ⁴ இச்சாதி³.

நிபுப்³பே³ -

நிக்கமோ, நிக்க²ந்தோ, நிக்³க³தோ, நிச்சோரோ, நிஜ்ஜரோ, நித்³தோ³ஸோ, நிப்பாபோ, நிம்மிதோ, நிம்மானோ, நிய்யானங், நில்லோலோ, நிப்³பா³னங், நிஸ்ஸயோ இச்சாதி³.

திக, தய, திங்ஸானங் தஸ்ஸ த்³வித்தங் -

குஸலத்திகங், வேத³னத்திகங், வத்து²த்தயங், ரதனத்தயங், த்³வத்திங்ஸங், தெத்திங்ஸங்.

சது , சே²ஹி பரப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ த்³வித்தங் -

சதுப்³பி³த⁴ங், சதுத்³த³ஸ, சதுத்³தி³ஸங், சதுப்பத³ங், ச²ப்³பி³த⁴ங், ச²ன்னவுதி.

வா த்வேவ? சதுஸச்சங், ச²ஸதங்.

ஸந்தஸ்ஸ ஸத்தே பரப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ நிச்சங் த்³வித்தங் -

ஸஜ்ஜனோ, ஸப்புரிஸோ, ஸத்³த⁴ம்மோ, ஸந்தஸ்ஸ பா⁴வோ ஸத்தா, ஸப்³பா⁴வோ.

வஸ்ஸ ப³த்தே ப³ஸ்ஸ த்³வித்தங் -

ஸீலப்³ப³தங், நிப்³பா³னங், நிப்³பு³தங் இச்சாதி³ புப்³பே³ வுத்தமேவ.

வது, வடு இச்சாதீ³னங் அந்தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ த்³வித்தங் -

வத்ததி, பவத்ததி, நிவத்ததி, ஸங்வத்ததி, வட்டதி, விவட்டதி.

ஸங்ம்ஹா அனுனோ நஸ்ஸ த்³வித்தங் -

ஸமன்னாக³தோ, ஸமன்னாஹாரோ, ஸமன்னேஸதி.

அஞ்ஞத்ரபி -

ஸீமங் ஸம்மன்னெய்ய [மஹாவ॰ 139], ஸீமங் ஸம்மன்னிதுங் [மஹாவ॰ 138], ஸீமங் ஸம்மன்னதி [மஹாவ॰ 139], ஸம்படிச்ச²ன்னங், சீவரசேதாபன்னங், சதுன்னங், பஞ்சன்னங்.

இதி ஸதி³ஸத்³வித்தராஸி.

54. **சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸங் ததியபட²மா** [க॰ 44, 29; ரூ॰ 24; நீ॰ 57, 68, 74, 77-8, 80, 82-3, 91, 122].

வக்³கே³ சதுத்த², து³தியேஸ்² பரேஸ்² கமேன ததிய, பட²மா ஏஸங் சதுத்த², து³தியானங் த்³விபா⁴வங் க³ச்ச²ந்தி, து³தியபா⁴வங் க³ச்ச²ந்தீதி அத்தோ². 'ஸரம்ஹா த்³வே'தி ஸுத்தேன வா 'வக்³க³லஸேஹி தே'இச்சாதீ³ஹி வா து³திய, சதுத்தா²னம்பி ஸதி³ஸத்தே ஜாதே புன இமினா ஸுத்தேன ஆதி³து³தியஸ்ஸ பட²மத்தங், ஆதி³சதுத்த²ஸ்ஸ ததியத்தஞ்ச ஜாதங்.

தத்த² கவக்³கே³ -

ஆக்கா²தங், பக்கி²த்தங், பக்கே²போ, ரூபக்க²ந்தோ⁴, வேத³னாக்க²ந்தோ⁴, தா⁴துக்கோ²போ⁴, ஆயுக்க²யோ, நக்க²மதி.

'வக்³க³லஸேஹி தே'தி ஸுத்தவிதா⁴னே -

பமுகே² ஸாது⁴ பாமொக்க²ங், பக்³க⁴ரதி, உக்³கோ⁴ஸதி, நிக்³கோ⁴ஸோ.

சவக்³கே³ -

அச்சா²தே³தி, அச்சி²ந்த³தி-ஸங்யோகே³ ரஸ்ஸத்தங், பச்சா²தே³தி, பச்சி²ந்த³தி, ஸேதச்ச²த்தங், ருக்க²ச்சா²யா, தத²ஸ்ஸ பா⁴வோ தச்ச²ங், ரத²ஸ்ஸ ஹிதா ரச்சா², பஜ்ஜா²யதி, உஜ்ஜா²யதி, நிஜ்ஜா²யதி, பட²மஜ்ஜா²னங், து³தியஜ்ஜா²னங், அஜ்ஜோ²காஸோ, பொ³ஜ்ஜ²ங்கோ³, து³ம்மேத⁴ஸ்ஸ பா⁴வோ து³ம்மெஜ்ஜ²ங், பு³ஜ்ஜ²தி, பு³ஜ்ஜி²தப்³ப³ங், பொ³ஜ்ஜ²ங், படிவிஜ்ஜ², படிவிஜ்ஜி²ய, படிவிஜ்ஜி²த்வா இச்சாதி³.

டவக்³கே³ -

யத்ரட்டி²தங், தத்ரட்டி²தோ, உட்டி²தோ, நிட்டி²தோ, த²லட்டோ², ஜலட்டோ², வுட்³டோ⁴ இச்சாதி³.

தவக்³கே³ -

ஸுமனத்தே²ரோ, யஸத்தே²ரோ, அவத்தா², அவத்தா²னங், வித்தா²ரோ, அபி◌⁴த்து²தோ, வித்த²ம்பி◌⁴தோ, உத்³த◌⁴ரதி, உத்³த◌⁴ரணங், உத்³த◌⁴டங், நித்³தா◌⁴ரேதி, நித்³தா◌⁴ரணங், நித்³தா◌⁴ரிதங், நித்³த◌⁴னோ, நித்³து◌⁴தோ, நித்³தோ◌⁴தோ இச்சாதி³.

பவக்³கே³ -

விப்ப²ரதி, விப்ப²ரணங், விப்பா²ரோ, அப்போ²டேதி, மஹப்ப²லங், நிப்ப²லங், மது◌⁴ப்பா²ணிதங், விப்³ப◌⁴மதி, விப்³ப◌⁴மோ, உப்³ப◌⁴தங், நிப்³ப◌⁴யங், து³ப்³ப◌⁴ரோ, ஸப்³பா◌⁴வோ , உஸப◌⁴ஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஓஸப்³ப◌⁴ங், லப்³ப◌⁴தி, ஆரப்³போ◌⁴, ஆரப்³ப◌⁴, ஆரப்³பி◌⁴த்வா இச்சாதி³.

இத◌⁴பி உ, து³, நிதோ பரபதா³னங் ஆதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ த்³வித்தங் விஸேஸதோ இச்ச²ந்தி.

இதி விஸதி³ஸத்³வித்தராஸி.

55. **விச்சா²பி◌⁴க்க²ஞ்ஞேஸு த்³வே** [ஸங்◦ 6.3-1; பா◦ 8.1.1, 4].

விச்சா²யங் அபி◌⁴க்க²ஞ்ஞே ச அனேகத்த²ஸ்ஸ ஏகபத³ஸ்ஸ த்³வே ரூபானி ஹொந்தி. பி◌⁴ன்னே அத்தே² க்ரியாய வா த³ப்³பே³ன வா கு³ணேன வா ப்³யாபிதுங் இச்சா² **விச்சா²**. புனப்புனக்ரியா **அபி◌⁴க்க²ஞ்ஞங்**.

விச்சா²யங் தாவ -

ருக்க²ங் ருக்க²ங் ஸிஞ்சதி. கா³மே கா³மே ஸதங்கும்பா◌⁴, கா³மோ கா³மோ ரமணியோ, கே³ஹே கே³ஹே இஸ்ஸரோ, ரஸங் ரஸங் ப◌⁴க்க²யதி, க்ரியங் க்ரியங் ஆரப◌⁴தே.

ஆனுபுப்³பி³யேபி விச்சா²வ க³ம்யதே -

மூலே மூலே தூ²லா, அக்³கே³ அக்³கே³ ஸுகு²மா, ஜெட்ட²ங் ஜெட்ட²ங் அனுபவேஸேத², இமேஸங் தே³வஸிகங் மாஸகங் மாஸகங் தே³ஹி, மஞ்ஜூஸகருக்கோ² புப்ப²ங் புப்ப²ங் புப்ப²தி, இமே ஜனா பத²ங் பத²ங் அச்செந்தி, ஸப்³பே³ இமே அட்³டா◌⁴, கதரா கதரா இமேஸங் அட்³ட◌⁴தா, கதமா கதமா இமேஸங் அட்³ட◌⁴தா.

அபி◌⁴க்க²ஞ்ஞே -

ப◌⁴த்தங் பசதி பசதி, அபுஞ்ஞங் பஸவதி பஸவதி, பு◌⁴த்வா பு◌⁴த்வா நிப்பஜ்ஜந்தி, படங் படங் கரோதி, படபடாயதி, ஏகமேகங், ஏகமேகானி இச்சாதீ³ஸு விச்சா²ஸு புப்³ப³பதே³ ஸ்யாதி³லோபோ.

**56. ஸப்³பா³தீ³னங் வீதிஹாரே.**

அதிக்கம்ம ஹரணங் அதிஹாரோ, ந அதிஹாரோ வீதிஹாரோ, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ அந்தோயேவ ஹரணந்திஅத்தோ², வீதிஹாரத்தே² க³ம்யமானே ஸப்³பா³தீ³னங் ஸப்³ப³னாமானங் த்³வே ரூபானி ஹொந்தி, புப்³ப³ஸ்ஸேகஸ்ஸ ச ஸ்யாதி³லோபோ.

இமே த்³வே ஜனா அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ உபகாரகா, இதரீதரஸ்ஸ உபகாரகா, அஞ்ஞமஞ்ஞங் பஸ்ஸந்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ தெ³ந்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ அபெந்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ த◌⁴னங், அஞ்ஞமஞ்ஞே நிஸ்ஸிதா.

**57. யாவதாதாவங் ஸம்ப◌⁴மே** [சங்॰ 6.3.14; பா॰ 8.1.12; யாவபோ³த◌⁴ங் ஸம்ப◌⁴மே (ப³ஹூஸு)].

யங் பரிமாணமஸ்ஸாதி யாவங். தங் பரிமாணமஸ்ஸாதி தாவங். புனப்புனங் ப◌⁴மனங் பவத்தனங் **ஸம்ப◌⁴மோ**. துரிதேன வசீபயோகே³ன தங் தங் உபாயதீ³பனங் ஸம்ப◌⁴மோ, ஆமேடி³தமேவ வுச்சதி, ஸம்ப◌⁴மே க³ம்யமானே யாவதா யத்தகேன பதே³ன ஸோ அத்தோ² பஞ்ஞாயதி, தத்தகங் பத³ங் பயுஜ்ஜதே, த்³விக்க²த்துங் வா திக்க²த்துங் வா தது³த்தரி வா உதீ³ரியதெத்யத்தோ². யதா²போ³த◌⁴ங் ஸம்ப◌⁴மேதிபி பாடோ², ஸோயேவத்தோ².

ப◌⁴யே, கோதே◌⁴, பஸங்ஸாயங், துரிதே, கோதூஹலேச்ச²ரே.

ஹாஸே, ஸோகே, பஸாதே³ ச, கரே ஆமேடி³தங் பு³தோ◌⁴.

தத்த² ப◌⁴யே -

ஸப்போ ஸப்போ, சோரோ சோரோ -

கோதே◌⁴ -

விஜ்ஜ² விஜ்ஜ², பஹர பஹர.

பஸங்ஸாயங் -

ஸாது◌⁴ ஸாது◌⁴.

துரிதே -

க³ச்ச² க³ச்ச².

கோதூஹலே -

ஆக³ச்ச² ஆக³ச்ச².

அச்ச²ரே -

அஹோ பு³த்³தோ◌⁴ அஹோ பு³த்³தோ◌⁴.

ஹாஸே -

அபி◌⁴க்கமத² வாஸெட்டா² அபி◌⁴க்கமத² வாஸெட்டா² [தீ³॰ நி॰ 2.210].

ஸோகே -

கஹங் ஏகபுத்தக கஹங் ஏகபுத்தக [ஸங்॰ நி॰ 4.120].

பஸாதே³ -

அபி◌⁴க்கந்தங் போ◌⁴ கோ³தம அபி◌⁴க்கந்தங் போ◌⁴ கோ³தம [ம॰ நி॰ 2.106] இச்சாதி³. திக்க²த்துங்உதா³னங் உதா³னேஸி "நமோ தஸ்ஸ ப◌⁴க³வதோ" [ம॰ நி॰ 2.357] இச்சாதி³.

இதி பத³வாக்யத³வித்தராஸி.

த்³விபா◌⁴வஸந்தி◌⁴ராஸி நிட்டி²தோ.

## விபல்லாஸஸந்தி◌⁴

அத² விபல்லாஸஸந்தி◌⁴ தீ³பியதே.

பத³க்க²ரானங் புப்³பா³பரவிபரியாயோ **விபல்லாஸோ**.

58. **ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ**.

யம்ஹி பரே ஹஸ்ஸ புப்³பா³பரவிபல்லாஸோ ஹோதி வா.

த³ய்ஹதி, ஸங்க³ய்ஹதி, ஸன்னய்ஹதி, வுய்ஹதி, து³ய்ஹதி, முய்ஹதி.

வாத்வேவ ? ஸங்க³ண்ஹியதி, ஏவங் ஸங்க³ய்ஹ ஸங்க³ண்ஹித்வா, ஆருய்ஹ ஆருஹித்வா, ஓகா³ய்ஹ ஓகா³ஹித்வா. பஸய்ஹ பஸஹித்வா.

59. **வே வா** [ரூ॰ 40 (பிட்டே²)].

வம்ஹி பரே ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ ஹோதி வா.

ப³வ்ஹாபா³தோ⁴ ப³ஹ்வாபா³தோ⁴, ப³வ்ஹெத்த² ந்ஹாயதீ ஜனோ [உதா³॰ 9] =ப³ஹ்வெத்த² ந்ஹாயதீ ஜனோ.

மஹாவுத்திவிதா⁴னங் வுச்சதே.

ய, ரானங் விபல்லாஸோ -

குடி மே கயிரதி [பாரா॰ 358], வசனங் பயிருதா³ஹாஸி, க³ருங் பயிரூபாஸதி, வந்தா³மி தே அய்யிரே பஸன்னசித்தோ [ஜா॰ 2.17.54] -யஸ்ஸ த்³வித்தங்.

நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ விபல்லாஸோ -

நிரயம்ஹி அபச்சிஸுங் [ஜா॰ 2.22.60], தே மே அஸ்ஸே அயாசிஸுங் [ஜா॰ 2.22.1863]. இமா கா³தா² அபா⁴ஸிஸுங்.

ஸரானம்பி விபல்லாஸோ -

ஹஞ்ஞய்யேவாபி கோசி நங் [ஜா॰ 2.22.1193] - ஹஞ்ஞெய்யாதி டி²தி, அமூலமூலங் க³ந்த்வா-மூலமூலங் அக³ந்த்வாதி அத்தோ². ஏவங் பரத்ர. அனோகாஸங் காராபெத்வா [பாரா 389], அனிமித்தங் கத்வா, ஸத்³த⁴ங் ந பு⁴ஞ்ஜதீதி அஸத்³த⁴போ⁴ஜி, தி³ஸ்வா பத³மனுத்திண்ணங் [ஜா॰ 1.1.20] - உத்திண்ணங் அதி³ஸ்வாதி அத்தோ².

பதா³னம்பி விபல்லாஸோ -

நவங் பன பி⁴க்கு²னா சீவரலாபே⁴ன, நாக³கஞ்ஞா சரிதங் க³ணேன [ஜா॰ 1.15.268] -நாக³கஞ்ஞாக³ணேன சரிதந்தி டி²தி.

இதி விபல்லாஸராஸி.

60. **ப³ஹுலங்** [சங்॰ 1.1.130; பா॰ 3.3.113].

ஸந்தி⁴விதா⁴னங் நாம ப³ஹுலங் ஹோதி, யேபு⁴ய்யேன ஹோதீதி அத்தோ². அதி⁴காரஸுத்தங். யாவக³ந்த²பரியோஸானா யுத்தட்டா²னேஸு ஸப்³ப³த்த² வத்ததே. ஏதேன ஸப்³ப³ஸத்³த³ஸுத்தேஸு அனிட்ட²னிவத்தி ச இட்ட²பரிக்³க³ஹோ ச கதோ ஹோதி.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானதீ³பனியங்

ஸந்தி⁴கண்டோ³ நிட்டி²தோ.

# 2. நாமகண்ட³

## விப◌⁴த்திராஸி

அத² லிங்க³ம்ஹா ஸ்யாதி³விப◌⁴த்திவிதா◌⁴னங் தீ³பியதே.

லிங்க³ங், நாமங், பாடிபதி³கந்தி அத்த²தோ ஏகங், த³ப்³பா³பி◌⁴தா◌⁴னஸ்ஸ புரிஸாதி³கஸ்ஸ பகதிரூபஸ்ஸேதங் நாமங். தஞ்ஹி ஸத்தன்னங் விப◌⁴த்தீனங் வஸேன விபா◌⁴க³ங் பத்வா கிஞ்சி விஸத³ரூபங் ஹோதி, கிஞ்சி அவிஸத³ரூபங், கிஞ்சி மஜ்ஜி²மரூபந்தி ஏவங் திவிதே◌⁴ன லிங்க³ரூபேன யுத்தத்தா **லிங்க³**ந்தி வுச்சதி.

ததே³வ கிஞ்சி ஸத்³த³லிங்கா³னுரூபங், கிஞ்சி அத்த²லிங்கா³னுரூபஞ்ச பரிணமந்தங் பவத்ததி, தஸ்மா **நாம**ந்தி ச வுச்சதி.

ததே³வ தா◌⁴து, பச்சய, விப◌⁴த்திபதே³ஹி சேவஸத்³த³பத³த்த²கபதே³ஹி ச 'விஸுங் பூ◌⁴தங் பத³'ந்தி கத்வா **பாடிபதி³க**ந்தி ச வுச்சதி.

தத்த² **தா◌⁴துபத³ங்** நாம ப்³ரூ, பூ◌⁴, ஹூஇச்சாதி³.

**பச்சயபத³ங்** நாம ண, தப்³ப³, அனீய இச்சாதி³.

**விப◌⁴த்திபத³ங்** நாம ஸி, யோ, அங், யோ,தி, அந்தி இச்சாதி³.

**ஸத்³த³பத³த்த²கபதா³**நி நாம ராஜஸ்ஸ, ஸக²ஸ்ஸ, புமஸ்ஸ இச்சாதீ³னி. எத்த² ச ராஜஸ்ஸஇச்சாதீ³னி ஸத்³த³ஸுத்தே ஸத்³த³பத³த்த²கானி ஹொந்தி, பயோகே³ அத்த²பத³த்த²கானி. தா◌⁴துபச்சயவிப◌⁴த்திபதா³னி பன நிச்சங் ஸத்³த³பத³த்த²கானி ஏவ ஹொந்தி, ஸத்³த³ஸுத்தெஸ்வேவ ச லப்³ப◌⁴ந்தி, ந பயோகே³தி, இத³ங் த்³வின்னங் நானத்தங்.

யதி³ஏவங் பு◌⁴ஸ்ஸ, ப்³ருஸ்ஸ, பூ◌⁴தோ, ஹூதோ, ணே, தப்³பே³, ஸிம்ஹி, திம்ஹி இச்சாதி³னா தேஹி கத²ங் விப◌⁴த்துப்பத்தி ஹோதீதி? அனுகரணபதா³னி நாம தானி அத்தி²ஸ்ஸ, கரோதிஸ்ஸ இச்சாதீ³னி விய, தஸ்மா தானி ச ராஜஸ்ஸ இச்சாதீ³னி ச அனுகரணலிங்க³பா◌⁴வேன எத்த² ஸங்க³ய்ஹந்தி, ந ஏகந்தலிங்க³பா◌⁴வேனாதி. ஏவஞ்ச கத்வா 'தா◌⁴து- பச்சய , விப◌⁴த்திவஜ்ஜிதமத்த²வங் லிங்க³'ந்தி அவோசுங். தத்த² அத்த²வந்தி அத்த²பத³த்த²கங் வுச்சதி, ராஜஸ்ஸஇச்சாதி³கங் ஸத்³த³பத³த்த²கங் விவஜ்ஜேதி, ஏதேன அத்த²பத³த்த²கே ஸதி தத்³தி◌⁴த, ஸமாஸ, கிதகபதா³னம்பி ஏகந்தலிங்க³பா◌⁴வங் ஸாதெ◌⁴ந்தி. ந ஹி தேஸங் லிங்க³னாமப்³யபதே³ஸகிச்சங் அத்தி², யானி ச நாமஸ்ஸ விஸேஸனானி

ப⁴விதுங் அரஹந்தி, தானி உபஸக்³க³, நிபாதபதா³னி த்வாந்தாதி³பதா³னி ச இத⁴ விஸேஸனநாமபா⁴வேன ஸங்க³ய்ஹந்தீதி.

61. **த்³வே த்³வேகானேகேஸு நாமஸ்மா ஸி யோ அங்யோ நா ஹி ஸ நங் ஸ்மாஹி ஸனங்ஸ்மிங்ஸு** [க॰ 55; ரூ॰ 63; நீ॰ 200].

ஏகஸ்மிங் அத்தே² ச அனேகேஸு அத்தே²ஸு ச பவத்தா நாமஸ்மா த்³வே த்³வே ஸி, யோ…பே॰… ஸ்மிங், ஸுவிப⁴த்தியோ ஹொந்தி.

விப⁴ஜந்தீதி விப⁴த்தியோ, ஏகமேகங் பகதினாமபத³ங் நானாரூபவிபா⁴க³வஸேன கத்து, கம்மாதி³னானாஅத்த²விபா⁴க³வஸேன ஏகத்த, ப³ஹுத்தஸங்க்²யாவிபா⁴க³வஸேன ச விப⁴ஜந்தீதி அத்தோ². ஸி, லோ இதி **பட²மா** நாம…பே॰… ஸ்மிங், ஸு இதி **ஸத்தமீ** நாம. த்³வீஸு த்³வீஸு புப்³ப³ங் புப்³ப³ங் 'ஏகஸ்மிங் அத்தே² பவத்தங் வசன'ந்தி **ஏகவசனங்** நாம. பரங் பரங் 'அனேகேஸு அத்தே²ஸு பவத்தங் வசன'ந்தி **அனேகவசனங்** நாம. **ப³ஹுவசன**ந்தி ச **புது²வசன**ந்தி ச ஏதஸ்ஸ நாமங். ஸப்³ப³மித³ங் இமினா ஸுத்தேன ஸித்³த⁴ங்.

62. **பட²மாத்த²மத்தே** [க॰ 284; ரூ॰ 65; நீ॰ 577; **சங்**॰ 2.1.93; **பா**॰ 2.3.46].

கத்து, கம்மாதி³கங் பா³ஹிரத்த²ங் அனபெக்கி²த்வா லிங்க³த்த²மத்தே பவத்தா நாமஸ்மா பட²மாவிப⁴த்தி ஹோதி.

அயங் மம புரிஸோ, இமே மம புரிஸா.

63. **ஆமந்தனே** [க॰ 285; ரூ॰ 70; நீ॰ 578; **சங்**॰ 2.1.94; **பா**॰ 2.3.47].

**ஆமந்தனங்** வுச்சதி ஆலபனங். ஆமந்தனவிஸயே லிங்க³த்த²மத்தே பவத்தா நாமஸ்மா பட²மாவிப⁴த்தி ஹோதி.

போ⁴ புரிஸ, பொ⁴ந்தோ புரிஸா.

64. **கம்மே து³தியா** [க॰ 297; ரூ॰ 76, 284; நீ॰ 580; **சங்**॰ 2.1.43; **பா**॰ 1.4.49-51].

நாமஸ்மா கம்மத்தே² து³தியாவிப⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸங் பஸ்ஸதி, புரிஸே பஸ்ஸந்தி.

65. **கத்துகரணேஸு ததியா** [க॰ 286, 288; ரூ॰ 83; நீ॰ 591, 594; **சங்**॰ 2.1.62, 63; **பா**॰ 2.3.18].

நாமஸ்மா கத்தரி ச கரணே ச ததியாவிப⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸேன கதங், புரிஸேஹி கதங், புரிஸேன குலங் ஸோப◌⁴தி, புரிஸேஹி குலங் ஸோப◌⁴தி.

66. **சதுத்தீ² ஸம்பதா³னே** [க॰ 293; ரூ 85, 301; நீ॰ 605; **சங்**॰ 2.1.73; **பா**॰ 2.3.13].

நாமஸ்மா ஸம்பதா³னத்தே² சதுத்தீ²விப◌⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸஸ்ஸ தே³தி, புரிஸானங் தே³தி.

67. **பஞ்சம்யாவதி◌⁴ஸ்மிங்** [க॰ 295; ரூ॰ 89, 307; நீ॰ 607 **சங்**॰ 2.1.81; **பா**॰ 2.3.28; 1.4.24 **பஞ்சம்யவதி◌⁴ஸ்மா** (ப³ஹூஸு)].

**அவதி◌⁴** வுச்சதி அபாதா³னங். நாமஸ்மா அவதி◌⁴அத்தே² பஞ்சமீவிப◌⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸஸ்மா அபேதி, புரிஸேஹி அபேதி.

68. **ச²ட்டீ² ஸம்ப³ந்தே◌⁴** [க॰ 30; ரூ॰ 92, 315; நீ॰ 609; **சங்**॰ 2.1.95; **பா**॰ 2.3.50].

நாமஸ்மா ஸம்ப³ந்த◌⁴த்தே² ச²ட்டீ²விப◌⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸஸ்ஸ த◌⁴னங், புரிஸானங் த◌⁴னங்.

69. **ஸத்தம்யாதா◌⁴ரே** [க॰ 312; ரூ॰ 94, 319; நீ॰ 630; **சங்**॰ 2.1.88; **பா**॰ 2.3.36; 1.3.45].

நாமஸ்மா ஆதா◌⁴ரத்தே² ஸத்தமீவிப◌⁴த்தி ஹோதி.

புரிஸஸ்மிங் திட்ட²தி, புரிஸேஸு திட்ட²தி.

விப◌⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

**இத்தி²பச்சயராஸி**

70. **இத்தி²யமத்வா** [க॰ 237; ரூ॰ 176; நீ॰ 466; **சங்**॰ 2.3.15; **பா**॰ 4.1.4].

இத்தி²யங்+அதோ+ஆதி சே²தோ³. அகாரந்தனாமம்ஹா இத்தி²யங் ஆபச்சயோ ஹோதி.

அபா◌⁴ஸிதபுமேஹி கேஹிசி ஸஞ்ஞாஸத்³தே³ஹி நிச்சங் -

கஞ்ஞா, பஞ்ஞா, ஸஞ்ஞா, நாவா, ஸாலா, தண்ஹா, இச்சா², பி◌⁴க்கா², ஸிக்கா², கீ³வா, ஜிவ்ஹா, வீஸா, திங்ஸா, சத்தாலீஸா, பஞ்ஞாஸா இச்சாதி³.

பா⁴ஸிதபுமேஹிபி ஸப்³ப³னாமேஹி தப்³பா³, நீய, தபச்சயந்தேஹி ச நிச்சங் -

ஸப்³பா³, கதரா, கதமா, அனுப⁴விதப்³பா³, அனுப⁴வனீயா, க³தா, ஜாதா, பூ⁴தா, ஹூதா இச்சாதி³.

அஞ்ஞேஹி பன அனிச்சங் -

கல்யாணா, கல்யாணீ, ஸுந்த³ரா, ஸுந்த³ரீ, ஸோப⁴ணா, ஸோப⁴ணீ, கும்ப⁴காரா, கும்ப⁴காரீ, கும்ப⁴காரினீ, அத்த²காமா, அத்த²காமீ, அத்த²காமினீ, பரிப்³பா³ஜிகா, பரிப்³பா³ஜிகினீ, ஏகாகா, ஏகாகினீ, தீ³பனா, தீ³பனீ இச்சாதி³.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஸமாஸே மாது, தீ⁴து இச்சாதீ³ஹி ஆபச்சயோ ஹோதி. நந்த³மாதா, உத்தரமாதா, தே³வதீ⁴தா, ராஜதீ⁴தா, அஸ்ஸமணீ ஹோதி அஸக்யதீ⁴தரா இச்சாதி³.

எத்த² ச 'இத்தி²ய'ந்தி கத்த²சி ஸத்³த³மத்தஸ்ஸ வா, கத்த²சி அத்த²மத்தஸ்ஸ வா இத்தி²பா⁴வே ஜோதேதப்³பே³தி அத்தோ². ஏவஞ்ச ஸதி இத்தி²பச்சயாபி ஸ்யாத³யோ விய ஜோதகமத்தா ஏவ ஹொந்தி, ந வாசகாதி ஸித்³த⁴ங் ஹோதி.

71. **நதா³தீ³ஹி ஙீ** [க॰ 238; ரூ॰ 187; நீ॰ 467; நதா³தி³தோ வீ (ப³ஹூஸு)].

நதா³தீ³ஹி இத்தி²யங் ஙீ ஹோதி. ஙானுப³ந்தோ⁴ 'ந்தந்தூனங்ஙீம்ஹி தோ வா'தி எத்த² விஸேஸனத்தோ².

நதீ³, மஹீ, இத்தீ², குமாரீ, தருணீ, வாஸெட்டீ², கோ³தமீ, கச்சானீ, கச்சாயனீ, மாணவீ, ஸாமணேரீ, நாவிகீ, பஞ்சமீ, ச²ட்டீ², சதுத்³த³ஸீ, பஞ்சத³ஸீ, ஸஹஸ்ஸீ, த³ஸஸஹஸ்ஸீ, ஸதஸஹஸ்ஸீ, கும்ப⁴காரீ, மாலகாரீ, சக்கு²கரணீ, ஞாணகரணீ, த⁴ம்மதீ³பனீ இச்சாதி³.

72. **ந்தந்தூனங் ஙீம்ஹி தோ வா** [க॰ 239, 241; ரூ॰ 190, 191; நீ॰ 468, 471].

ந்த, ந்தூனங் தோ ஹோதி வா ஙீம்ஹி பரே.

க³ச்ச²தீ, க³ச்ச²ந்தீ, ஸதீ, ஸந்தீ, ப⁴விஸ்ஸதீ, ப⁴விஸ்ஸந்தீ, கு³ணவதீ, கு³ணவந்தீ, ஸதிமதீ, ஸதிமந்தீ, ஸப்³பா³வதீ, ஸப்³பா³வந்தீ, யாவதீ, யாவந்தீ, தாவதீ, தாவந்தீ, பு⁴த்தவதீ, பு⁴த்தவந்தீ.

73. **கோ³தோ வா** [க॰ 238; ரூ॰ 187; நீ॰ 467].

கோ³ஸத்³த³ம்ஹா இத்தி²யங் வீ ஹோதி வா.

கா³வீ.

வாதி கிங்? கோ³காணா பரியந்தசாரினீதி பாளி. தத்த² காணாதி அந்தா◌⁴.

74. **யக்கா²தீ³ஹினீ ச** [க॰ 238, 240; ரூ॰ 287, 193; நீ॰ 467, 469; யக்கா²தி³த்வினீ ச (ப³ஹூஸு)].

யக்கா²தீ³ஹி அகாரந்தேஹி இத்தி²யங் வீ ச ஹோதி இனீ ச.

யக்கீ², யக்கி²னீ, நாகீ³, நாகி³னீ, மஹிங்ஸீ, மஹிங்ஸினீ, மிகீ³, மிகி³னீ, ஸீஹீ, ஸீஹினீ, தீ³பீ, தீ³பினீ, ப்³யக்³கீ◌⁴, ப்³யக்³கி◌⁴னீ, காகீ, காகினீ, கபோதீ, கபோதினீ, மானுஸீ, மானுஸினீ இச்சாதி³.

75. **ஆராமிகாதீ³ஹி** [க॰ 240; ரூ॰ 193; நீ॰ 469].

ஆராமிகாதீ³ஹி அகாரந்தேஹி இத்தி²யங் இனீ ஹோதி.

ஆராமிகினீ, அந்தராயிகினீ, நாவிகினீ, ஓலும்பி³கினீ, பங்ஸுகூலிகினீ, பரிப்³பா³ஜிகினீ, ராஜினீ, ஏகாகினீ இச்சாதி³.

ஸஞ்ஞாயங் -

மானுஸினீ மானுஸா வா, அஞ்ஞத்ர மானுஸீ ஸம்பத்தி.

76. **க◌⁴ரண்யாத³யோ** [க॰ 240; ரூ॰ 193; நீ॰ 469].

க◌⁴ரணீஇச்சாத³யோ இத்தி²யங் நீபச்சயந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

க◌⁴ரணீ, வெத்ரணீ, பொக்க²ரணீ-ஏஸு நஸ்ஸ ணத்தங். ஆசரினீயலோபோ, ஆசரியா வா.

77. **மாதுலாதி³த்வானீ ப◌⁴ரியாயங்** [க॰ 98; ரூ॰ 189; நீ॰ 261].

மாதுலாதீ³ஹி அகாரந்தேஹி ப◌⁴ரியாயங் ஆனீ ஹோதி.

மாதுபா◌⁴தா மாதுலோ, தஸ்ஸ ப◌⁴ரியா மாதுலானீ, ஏவங் வருணானீ, க³ஹபதானீ, ஆசரியானீ, க²த்தியானீ.

'ப³ஹுலா'தி◌⁴காரா க²த்தியீ க²த்தியா ச.

78. **யுவண்ணேஹி நீ**.

இவண்ணந்தேஹி உவண்ணந்தேஹி ச இத்தி²யங் நீ ஹோதி.

ச²த்தபாணினீ, த³ண்ட³பாணினீ, த³ண்டி³னீ, ச²த்தினீ, ஹத்தி²னீ, மாலினீ, மாயாவினீ, மேதா⁴வினீ, பியபஸங்ஸினீ, ப்³ரஹ்மசாரினீ, ப⁴யத³ஸ்ஸாவினீ, அத்த²காமினீ, ஹிதசாரினீ, பி⁴க்கு²னீ, க²த்தியப³ந்து⁴னீ, படுனீ, பரசித்தவிது³னீ, மத்தஞ்ஞுனீ, அத்த²ஞ்ஞுனீ, த⁴ம்மஞ்ஞுனீ இச்சாதி³.

79. **திம்ஹாஞ்ஞுத்தே²** [க்திம்ஹாஞ்ஞுத்தே (ப³ஹூஸு), மொக்³க³ல்லானே 31 ஸுத்தங்கே].

அஞ்ஞபத³த்த²ஸமாஸே திபச்சயந்தம்ஹா இத்தி²யங் நீ ஹோதி.

அஹிங்ஸாரதினீ, த⁴ம்மரதினீ, வச்ச²கி³த்³தி⁴னீ, புத்தகி³த்³தி⁴னீ, முட்ட²ஸ்ஸதினீ, மிச்சா²தி³ட்டி²னீ, ஸம்மாதி³ட்டி²னீ, அத்தகு³த்தினீ இச்சாதி³.

அஞ்ஞத்தே²தி கிங்? த⁴ம்மே ரதி த⁴ம்மரதி.

80. **யுவாதி**.

யுவதோ இத்தி²யந்தி ஹோதி.

யுவதி.

எத்த² ச 'தி' இதி ஸுத்தவிப⁴த்தேன வீஸ, திங்ஸதோபிதி ஹோதி வா. வீஸதி, வீஸங், திங்ஸதி, திங்ஸங்.

81. **உபமா ஸங்ஹித ஸஹித ஸஞ்ஞத ஸஹ ஸப² வாமலக்க²ணாதி³தூருத்வூ** [சங்॰ 2.3.79; பா॰ 4.1.69, 70 தூருது (ப³ஹூஸு)].

லக்க²ணாதி³தோ+ஊருதோ+ஊதி சே²தோ³.

அஞ்ஞபத³த்த²ஸமாஸே உபமாதி³புப்³பா³ ஊருஸத்³த³ம்ஹா இத்தி²யங் ஊ ஹோதி.

நாக³ஸ்ஸ நாஸா விய ஊரூ யஸ்ஸாதி நாக³னாஸூரூ, ஸங்ஹிதா ஸம்ப³ந்தா⁴ ஊரூ யஸ்ஸாதி ஸங்ஹிதோரூ, ஸஹிதா ஏகப³த்³தா⁴ ஊரூ யஸ்ஸாதி ஸஹிதோரூ, ஸஞ்ஞதா அலோலா ஊரூ யஸ்ஸாதி ஸஞ்ஞதோரூ, ஊருயா [ஊருனா?] ஸஹ வத்ததீதி ஸஹோரூ, ஸபோ² வுச்சதி கு²ரோ, ஸங்ஸிலிட்ட²தாய ஸப²பூ⁴தா ஊரூ யஸ்ஸாதி ஸபோ²ரூ, வாமா ஸுந்த³ரா ஊரூ யஸ்ஸாதி வாமோரூ, லக்க²ணஸம்பன்னா ஊரூ யஸ்ஸாதி லக்க²ணோரூ.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ப்³ரஹ்மப³ந்தூ⁴தி ஸிஜ்ஜ²தி.

“ஸசே மங் நாக³னாஸூரூ, ஓலோகெய்ய பபா◌⁴வதீ”தி [ஜா॰ 2.20.14] ச “ஏகா துவங் திட்ட²ஸி ஸஹிதூரூ”தி [ஜா॰ 1.16.297] ச “ஸஞ்ஞதூரூ மஹாமாயா, குமாரி சாருத³ஸ்ஸனா”தி [ஜா॰ 2.17.109] ச “வாமோரூ ஸஜ மங் ப◌⁴த்³தே³”தி [தீ³॰ நி॰ 2.348] ச “காரணங் நப்பஜானாமி, ஸம்மத்தோ லக்க²ணூருயா”தி [தீ³॰ நி॰ 2.348] ச “கா³ரய்ஹஸ்ஸங் ப்³ரஹ்மப³ந்து◌⁴யா”தி [ஜா॰ 2.22.2109] ச பாளிபதா³னி தி³ஸ்ஸந்தி.

தத்த² ‘ஸஜா’தி ஆலிங்கா³ஹி, ‘கா³ரய்ஹஸ்ஸ’ந்தி அஹங் கா³ரய்ஹோ ப◌⁴வெய்யங்.

எத்த² ச தாபச்சயந்தா ஸபா◌⁴வஇத்தி²லிங்கா³ ஏவ - லஹுதா, முது³தா, கா³மதா, ஜனதா, தே³வதா இச்சாதி³.

ததா² திபச்சயந்தா - க³தி, மதி, ரத்தி, ஸதி, துட்டி², தி³ட்டி², இத்³தி◌⁴, ஸித்³தி◌⁴ இச்சாதி³, ததா² யாகு³, தா◌⁴து, தே◌⁴னு, கண்டு³, கச்சு², மாது, தீ◌⁴து , து³ஹிது இச்சாதி³, ஜம்பு³, வதூ◌⁴, சமூ, ஸுதனூ, ஸரபூ³ இச்சாதி³ ச. ஸக்கதக³ந்தே²ஸு பன ஸுதனூ, ஸரபூ³ இச்சாதீ³ஸுபி ஊபச்சயங் வித³ஹந்தி.

தத்த² இத்தி²லிங்க³பூ◌⁴தா ஸப்³பே³ ‘இவண்ணுவண்ணா பித்தி²ய’ந்தி ஸுத்தேன நிச்சங் பஸஞ்ஞா ஹொந்தி. ‘ஆகாரோ ச கா◌⁴’தி ஸுத்தேன நிச்சங் க◌⁴ஸஞ்ஞோ.

இத்தி²பச்சயராஸி நிட்டி²தோ.

## ஆகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி

இத்தி²லிங்க³ங் ச²ப்³பி³த◌⁴ங் ஆகாரந்தங், இகாரந்தங், ஈகாரந்தங், உகாரந்தங், ஊகாரந்தங், ஓகாரந்தங். தத்த² கஞ்ஞாஸத்³த³ம்ஹா அத்த²மத்தே பட²மா.

82. **க³ஸீனங்** [க॰ 220; ரூ॰ 74; நீ॰ 447].

கேனசி ஸுத்தேன அலத்³த◌⁴விதீ◌⁴னங் க³ஸீனங் லோபோ ஹோதீதி ஸிலோபோ.

கஞ்ஞா திட்ட²தி.

83. **ஜந்துஹெத்வீக◌⁴பேஹி வா** [க॰ 118; ரூ॰ 146; நீ॰ 293].

ஜந்து, ஹேதூஹி ச புன்னபுங்ஸகேஸு ஈகாரந்தேஹி ச க◌⁴தோ ச பஸஞ்ஞேஹி இவண்ணுவண்ணேஹி ச யோனங் லோபோ ஹோதி வா.

கஞ்ஞா திட்ட²ந்தி, கஞ்ஞாயோ திட்ட²ந்தி.

ஆமந்தனத்தே² பட²மா, 'கொ³ஸ்யாலபனே'தி க³ஸஞ்ஞா.

84. க◌⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே [க॰ 114, 193; ரூ॰ 122, 178; நீ॰ 288; க◌⁴ப்³ரஹ்மாதி³தே (ப³ஹுஸு)].

க◌⁴தோ ச ப்³ரஹ்மாதி³தோ ச க³ஸ்ஸ ஏ ஹோதி வா. ஆதி³ஸத்³தே³ன இஸி, முனி, ரேவதீ, கத்து, க²த்துஇச்சாதி³தோபி.

போ◌⁴தி கஞ்ஞே, போ◌⁴தி கஞ்ஞா, போ◌⁴தியோ கஞ்ஞாயோ, போ◌⁴தீ கஞ்ஞாயோ, "உட்டே²ஹி புத்திக பப்³ப³ஜ்ஜா து³க்கரா புத்திக" இதி தே²ரீபாளி [தே²ரீகா³॰ 465], தஸ்மா கே³ பரே மஹாவுத்தினா ரஸ்ஸோபி யுஜ்ஜதி. குஸஜாதகே "ந மே அகாஸி வசனங், அத்த²காமாய புத்திகே"திபி [ஜா॰ 2.20.47] அத்தி².

கம்மத்தே² து³தியா, 'ஸரோ லோபோ ஸரே'தி புப்³ப³ஸரலோபோ.

கஞ்ஞங் பஸ்ஸதி, கஞ்ஞா பஸ்ஸதி, கஞ்ஞாயோ பஸ்ஸதி.

கத்தரி ததியா.

85. க◌⁴பதேகஸ்மிங் நாதீ³னங் யயா [க॰ 111, 112; ரூ॰ 179, 183 நீ॰ 283, 284].

க◌⁴தோ ச பஸஞ்ஞேஹி இவண்ணுவண்ணேஹி ச ஏகத்தே பவத்தானங் நாதீ³னங் பஞ்சன்னங் ஏகவசனானங் கமேன ய, யா ஹொந்தி.

கஞ்ஞாய கதங், கஞ்ஞாஹி கதங். எத்த² ச க◌⁴தோபி யாஆதே³ஸோ தி³ஸ்ஸதி. "தே ச தத்த² நிஸீதி³த்வா, தஸ்ஸ ருக்க²ஸ்ஸ சா²யயா" [ஜா॰ 1.14.182] தி ச "ஸமந்தா பரிவாரிங்ஸு, தஸ்ஸ ருக்க²ஸ்ஸ சா²யயா" [ஜா॰ 1.14.189] தி ச பாளி, ததா² "ஸக்க²ரோபமயா வதே³" [ஸச்சஸங்கே²ப 176 கா³தா²], "பா³லதா³ரகலீலயா"தி [விபா◌⁴வினீ 154] ச தி³ஸ்ஸந்தி. மஹாவுத்தினா க◌⁴ஸ்ஸ ரஸ்ஸோ.

86. ஸ்மாஹிஸ்மிங்னங் ம்ஹாபி◌⁴ம்ஹி வா [க॰ 99; ரூ॰ 81].

தேஸங் கமேன ம்ஹா, பி◌⁴, ம்ஹி ஹொந்தி வா. ஏதே ஆதே³ஸா கா³தா²ஸு ப³ஹுலங் தி³ஸ்ஸந்தி.

கஞ்ஞாஹி கதங், கஞ்ஞாபி◌⁴ கதங்.

ஸம்பதா³னே சதுத்தீ², கஞ்ஞாய தே³தி, கஞ்ஞானங் தே³தி, கஞ்ஞாய ஆப◌⁴தங் வத்த²ங், கஞ்ஞானங் ஆப◌⁴தங் வத்த²ங்.

அபாதா³னே பஞ்சமீ, கஞ்ஞாய அபேதி, கஞ்ஞும்ஹா அபேதிரஸ்ஸத்தங், கஞ்ஞாஹி கஞ்ஞாபி⁴ அபேதி.

ஸம்ப³ந்தே⁴ ச²ட்டீ², கஞ்ஞாய ஸந்தகங், கஞ்ஞானங் ஸந்தகங்.

ஓகாஸே ஸத்தமீ, கஞ்ஞாய திட்ட²தி.

87. **யங்** [க॰ 116; ரூ॰ 180; நீ॰ 443].

க⁴தோ ச பஸஞ்ஞேஹி இவண்ணுவண்ணேஹி ச ஸ்மிங்னோ யங் ஹோதி வா.

கஞ்ஞாயங் திட்ட²தி, கஞ்ஞாய திட்ட²தி, கஞ்ஞாஸு திட்ட²தி.

ஸத்³தா⁴ மேதா⁴ பஞ்ஞா விஜ்ஜா, சிந்தா மந்தா வீணா தண்ஹா.

இச்சா² முச்சா² ஏஜா மாயா, மெத்தா மத்தா ஸிக்கா² பி⁴க்கா².

ஜங்கா⁴ கீ³வா ஜிவ்ஹா வாசா, சா²யா ஆஸா க³ங்கா³னாவா.

கா³தா² ஸேனா லேகா² ஸாகா², மாலா வேலா பூஜா கி²ட்³டா³.

பிபாஸா வேத³னா ஸஞ்ஞா, சேதனா தஸிணாபஜா.

தே³வதா வட்டகா கோ³தா⁴, ப³லாகா பரிஸா ஸபா⁴.

ஊகா ஸேபா²லிகா லங்கா, ஸலாகா வாலிகா ஸிகா².

விஸாகா² விஸிகா² ஸாகா², க³ச்சா² வஞ்ஜா² ஜடா க⁴டா.

ஜெட்டா² ஸொண்டா³ விதண்டா³ ச, வருணா வனிதா லதா.

கதா² நித்³தா³ ஸுதா⁴ ராதா⁴, வாஸனா ஸீஸபா பபா.

பபா⁴ ஸீமா க²மா ஜாயா, க²த்தியா ஸக்க²ரா ஸுரா.

தோ³லா துலா ஸிலா லீலா, லாலேʼலா மேக²லா கலா.

வளவாʼ லம்பு³ஸா மூஸா, மஞ்ஜூஸா ஸுலஸா தி³ஸா.

நாஸா ஜுண்ஹா கு³ஹா ஈஹா, லஸிகா வஸுதா⁴த³யோ.

88. **நம்பா³தீ³ஹி** [நம்பா³தீ³ஹி (ப³ஹூஸு)].

க³ஸஞ்ஞேஹி அம்ப³, அன்ன, அம்மஇச்சேதேஹி க³ஸ்ஸ ஏ ந ஹோதி.

89. **ரஸ்ஸோ வா**.

அம்பா³தீ³னங் ரஸ்ஸோ ஹோதி வா கே³ பரே.

போ◌⁴தி அம்ப³, போ◌⁴தி அம்பா³, போ◌⁴தி அன்ன, போ◌⁴தி அன்னா, போ◌⁴தி அம்ம, போ◌⁴தி அம்மா, ஸேஸங் கஞ்ஞாஸமங்.

எத்த² விஸேஸவிதா◌⁴னமுச்சதே.

90. **தி ஸபா◌⁴பரிஸாய**.

ஸபா◌⁴பரிஸாஹி ஸ்மிங்னோதி ஹோதி. 'கோ◌⁴ ஸ்ஸங்ஸ்ஸாஸ்ஸாய தீஸூ'தி ஸுத்தேன திம்ஹி ரஸ்ஸோ.

ஸப◌⁴தி, ஸபா◌⁴ய, ஸபா◌⁴யங், ஸபா◌⁴ஸு, பரிஸதி, பரிஸாய, பரிஸாயங், பரிஸாஸு, தமத்³த³ஸ மஹாப்³ரஹ்மா, நிஸின்னங் ஸம்ஹி பரிஸதி, இதி ப◌⁴க³வா தஸ்மிங் பரிஸதி ஸுவண்ணவண்ணங் காயங் விவரி [ம॰ நி॰ 1.359].

நந்த³மாதா, ராஜதீ◌⁴தாஇச்சாதீ³ஸு 'க◌⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே'தி க◌⁴ஸ்ஸ எத்தங்.

அச்ச²ரியங் நந்த³மாதே, அப்³பு◌⁴தங் நந்த³மாதே [அ॰ நி॰ 7.53], போ◌⁴தி தே³வதீ◌⁴தே, போ◌⁴தி ஸக்யதீ◌⁴தரே-மஹாவுத்தினா ஸமாஸே ஸ்யாதீ³ஸு ஆரத்தங் ரஸ்ஸத்தஞ்ச. ல்துபச்சயந்தா பன யேபு◌⁴ய்யேன தீஸு லிங்கே³ஸு ஸமானரூபா ஹொந்தி, "அத்த²த◌⁴ம்மங் பரிபுச்சி²தா ச உக்³க³ஹேதா ச த◌⁴ம்மானங் ஸோதா ச பயிரூபாஸிதா சா"தி தே²ரீபாளி. ததா² க்வசி க³ச்ச²ந்தாதி³ஸத்³தா³பி. தமோக²ந்த◌⁴ங் பதா³லயங், ஏவங் து³ப்³பா◌⁴ஸிதங் ப◌⁴ணங் இச்சாதி³-தத்த² பதா³லயந்தி பதா³லயந்தீ, ப◌⁴ணந்தி ப◌⁴ணந்தீதி அத்தோ².

வீஸா, திங்ஸா, சத்தாலீஸா, பஞ்ஞாஸா இச்சேதே ஸங்க்²யாராஸிம்ஹி ஆக³மிஸ்ஸந்தி.

ஆகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## இகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி

'க³ஸீன'ந்தி ஸிலோபோ. ரத்தி திட்ட²தி, ரத்தியோ திட்ட²ந்தி.

‘ஜந்துஹெத்வா’தி³ஸுத்தேன யோலோபே -

**91. யோலோபனீஸு தீ³கோ⁴** [க॰ 88; ரூ॰ 147; நீ॰ 245].

திலிங்கே³ யோனங் லோபே ச நிஆதே³ஸே ச ரஸ்ஸானங் தீ³கோ⁴ ஹோதி.

ரத்தீ திட்ட²ந்தி.

**92. யே பஸ்ஸிவண்ணஸ்ஸ.**

விப⁴த்திபூ⁴தே விப⁴த்தாதே³ஸபூ⁴தே ச யகாரே பரே பஸஞ்ஞஸ்ஸ இவண்ணஸ்ஸ லோபோ ஹோதி. கா³தா²ஸுயேவ இத³ங் விதா⁴னங் த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

ரத்யோ திட்ட²ந்தி [ரூ॰ 84 பிட்டே²] -ஸந்தி⁴வஸேன ஆதி³தகாரலோபோ.

**63. அயுனங் வா தீ³கோ⁴** [க॰ 88; ரூ॰ 147; நீ॰ 245].

கே³ பரே திலிங்கே³ அஇஉனங் தீ³கோ⁴ ஹோதி வா.

ஹே ரத்தீ, ஹே ரத்தி. ப³ஹுவசனே ஹே ரத்தீ, ஹே ரத்தியோ, ஹே ரத்யோ.

அங்வசனே ‘பரோ க்வசீ’தி ஸுத்தேன பரஸரே லுத்தே நிக்³க³ஹீதங் புப்³பே³ இவண்ணுவண்ணேஸு திட்ட²தி.

ரத்திங், ததா² இத்தி²ங், தே⁴னுங், வது⁴ங், அக்³கி³ங், த³ண்டி³ங், பி⁴க்கு²ங், ஸயம்பு⁴ங் இதி. ரத்தியங், ‘பு³ஜ்ஜ²ஸ்ஸு ஜினபோ³தி⁴ய’ந்தி பாளி [பு³॰ வங்॰ 2.182], ரத்தினங் வா, ‘யாவந்தோ புரிஸஸ்ஸத்த²ங், கு³ய்ஹங் ஜானந்தி மந்தின’ந்திபாளி [ஜா॰ 1.15.335].

ரத்தீ, ரத்தியோ, ரத்யோ-‘க⁴பதேகஸ்மிங் நாதீ³னங் யயா’தி நாதீ³னங் யா ஹோதி, ரத்தியா, யகாரே பரே இவண்ணலோபோ, ரத்யா.

**94. ஸுனங்ஹிஸு** [க॰ 89; ரூ॰ 87; நீ॰ 246].

ஸு, நங், ஹிஸு ரஸ்ஸானங் தீ³கோ⁴ ஹோதி.

ரத்தீஹி, ரத்தீபி⁴, ரத்தியா, ரத்யா, ரத்தீனங், ரத்தியா, ரத்யா, ரத்தீஹி, ரத்தீபி⁴, ரத்தியா, ரத்யா, ரத்தீனங், ரத்தியா, ரத்யா, ரத்தியங், ரத்யங், ரத்தீஸு.

எத்த² க³ரு ஸூ, நங், ஹிஸூ தீ³க⁴த்தங் அனிச்சங் இச்ச²ந்தி, தங் கா³தா²ஸூ யுஜ்ஜதி.

பத்தி யுத்தி வுத்தி கித்தி, முத்தி தித்தி க²ந்தி கந்தி.

ஸந்தி தந்தி ஸித்³தி⁴ ஸூத்³தி⁴, இத்³தி⁴ வுத்³தி⁴ பு³த்³தி⁴ போ³தி⁴.

பூ⁴மி ஜாதி பீதி ஸூதி, நந்தி³ ஸந்தி⁴ ஸாணி கோடி.

தி³ட்டி² வுட்³டி⁴ துட்டி² யட்டி², பாளி ஆளி நாளி கேளி.

ஸதி மதி க³தி முதி, தீ⁴தி யுவதி விகதி.

ரதி ருசி ரஸ்மி அஸனி வஸனி ஓஸதி⁴ அங்கு³லி தூ⁴லி து³த்³ரபி⁴

தோ³ணி அடவி ச²விஆத³யோ ரத்தாதி³.

எத்த² விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

95. **ரத்தாதீ³ஹி டோ ஸ்மிங்னோ** [க॰ 69; ரூ॰ 186; நீ॰ 218, 219; ரத்த்யாதீ³ஹி டோ ஸ்மினோ (ப³ஹூஸூ) ரத்யாதீ³ஹி (கத்த²சி)].

ரத்திஸத்³த³, ஆதி³ஸத்³தே³ஹி ஸ்மிங்னோ டோ ஹோதி வா.

தி³வா ச ரத்தோ ச [கு²॰ பா॰ 6.2; ஜா॰ 1.9.92], ஆதோ³, ஆதி³ம்ஹி, பாதா³தோ³, பாதா³தி³ம்ஹி, கா³தா²தோ³, கா³தா²தி³ம்ஹி-ஆதி³ஸத்³தோ³ பன புல்லிங்கோ³யேவ, ரத்திங் போ⁴ஜனங் பு⁴ஞ்ஜதி, ஆதி³ங் திட்ட²தீதி ஆதா⁴ரத்தே² து³தியாவ, ரத்யோ அமோகா⁴ க³ச்ச²ந்தி [ஜா॰ 2.22.105], திணலதானி ஓஸத்⁴யோ [ஜா॰ 2.22.2174], ததோ ரத்யா விவஸானே [ஜா॰ 2.22.1689], ந ஜச்சா வஸலோ ஹோதி, ந ஜச்சா ஹோதி ப்³ராஹ்மணோ [ஸு॰ நி॰ 142] -ஜச்சாதி ஜாதியா, ந நிகத்யா ஸூக²மேத⁴தி [ஜா॰ 1.1.38], க²ந்த்யா பி⁴ய்யோ ந விஜ்ஜதி [ஸங்॰ நி॰ 1.250].

நாஞ்ஞத்ர பொ³ஜ்ஜா² தபஸா [ஸங்॰ நி॰ 1.98], யதே²வ க²லதீ பூ⁴ம்யா, பூ⁴ம்யாயேவ பதிட்ட²தி [ஜா॰ 2.22.1522], மஹாவுத்தினா மாதி, பிதிஸத்³தா³ நாதீ³ஹி ஸத்³தி⁴ங் மத்யா, பெத்யாதி ஸிஜ்ஜ²ந்தி, மத்யா ச பெத்யா ச ஏதங் ஜானாமிமாதிதோ பிதிதோதி அத்தோ², மத்யா ச பெத்யா ச கதங் ஸூஸாது⁴ [ஜா॰ 2.18.61] -கதந்தி கதங் நாமங், ஸூஸாது⁴தி அதிஸூந்த³ரங். ‘அனுஞ்ஞாதோ அஹங் மத்யா, ஸஞ்சத்தோ பிதரா அஹ’ந்தி [ஜா॰ 2.22.29] பாளிபதா³னி. ‘மாதீனங் தோ³ஹளோ நாம ஜனிந்த³ வுச்சதீ’ [ஜா॰ 2.22.1347] தி ச பாளி, வீஸதி,

திங்ஸதி, ஸட்டி², ஸத்ததி, அஸீதி, நவுதி, கோடி, பகோடி இச்சேதே ஸங்க்²யாராஸிம்ஹி ஆக³மிஸ்ஸந்தி.

இகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

**ஈகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி**

96. **ஸிம்ஹி நானபுங்ஸகஸ்ஸ** [க॰ 85; ரூ॰ 150; நீ॰ 239 மோக³-து³॰ 66; ஸிஸ்மிங் (ப³ஹூஸு)].

ஸிம்ஹி பரே அனபுங்ஸகஸ்ஸ புமித்தீ²னங் தீ³க௴ஸ்ஸ ரஸ்ஸோ ந ஹோதி.

இத்தீ² திட்ட²தி, இத்தீ² திட்ட²ந்தி.

97. **ஏகவசனயொஸ்வகோ௴னங்** [க॰ 84; ரூ॰ 144; நீ॰ 237, 238].

கோ௴ ச ஓ ச கோ௴, ந கோ௴ அகோ௴. ஏகவசனேஸு ச யோஸு ச பரேஸு க௴, ஓவஜ்ஜிதானங் ஸப்³பே³ஸங் தீ³கா௴னங் ரஸ்ஸோ ஹோதி.

இத்தி²யோ திட்ட²ந்தி, இத்²யோ திட்ட²ந்தி.

98. **கே³ வா** [க॰ 245, 246; ரூ॰ 152, 73; நீ॰ 476-9].

கே³ பரே க௴, ஓவஜ்ஜிதானங் ஸப்³பே³ஸங் தீ³கா௴னங் ரஸ்ஸோ ஹோதி வா.

போ௴தி இத்தி², போ௴தி இத்தீ², போ௴தியோ இத்தீ², போ௴தியோ இத்தி²யோ, போ௴தியோ இத்²யோ, இத்தி²ங் பஸ்ஸதி.

99. **யங் பீதோ** [க॰ 223; ரூ॰ 188; நீ॰ 450].

யோ பஸஞ்ஞோ ஈகாரோ, ததோ அங்வசனஸ்ஸ யங் ஹோதி வா.

இத்தி²யங் பஸ்ஸதி, எத்த² ச யந்தி ஸுத்தவிப௴த்தேன "பு³ஜ்ஜ²ஸ்ஸு ஜினபோ³தி௴ய"ந்தி [பு³॰ வங்॰ 2.182] ஸிஜ்ஜ²தி. இத்தீ² பஸ்ஸதி, இத்தி²யோ பஸ்ஸதி, இத்²யோ பஸ்ஸதி, இத்தி²யா, இத்²யா, இத்தீ²ஹி, இத்தீ²பி௴, இத்தி²யா, இத்²யா, இத்தீ²னங், இத்தி²யா, இத்தி²ம்ஹா, இத்²யா, இத்தீ²ஹி, இத்தீ²பி௴, இத்தி²யா, இத்²யா, இத்தீ²னங், இத்தி²யா, இத்²யா, இத்தி²யங், இத்²யங், இத்தி²ம்ஹி, இத்தீ²ஸு.

நதீ³ ஸந்த³தி, நதீ³ ஸந்த³ந்தி, நதி³யோ ஸந்த³ந்தி.

இவண்ணலோபே ஸந்தி⁴ஸுத்தேன யகாரே பரே தவக்³க³ஸ்ஸ சவக்³கோ³, யஸ்ஸ ச புப்³ப³ரூபங் [க॰ 98; ரூ॰ 87 பிட்டே²; நீ॰ 104; 262-3-4]. நஜ்ஜோ ஸந்த³ந்தி [க॰ 98; ரூ॰ 87 பிட்டே²; நீ॰ 104; 262-3-4], நாத்³யேகவசனேஸு நஜ்ஜா கதங், நஜ்ஜா தே³தி, நஜ்ஜா அபேதி, நஜ்ஜா ஸந்தகங், நஜ்ஜா திட்ட²தி, நஜ்ஜங் திட்ட²தி, ஸேஸரூபானி இத்தி²ஸதி³ஸானி.

ஏவங் க³ச்ச²தீ க³ச்ச²ந்தீ, ஸதீ ஸந்தீ, அஸதீ அஸந்தீ, மஹதீ மஹந்தீ, ப்³ரஹ்மதீ ப்³ரந்தீ, போ⁴தீ பொ⁴ந்தீ, ப⁴விஸ்ஸதீ ப⁴விஸ்ஸந்தீ, க³மிஸ்ஸதீ க³மிஸ்ஸந்தீ, கு³ணவதீ கு³ணவந்தீ, ஸீலவதீ ஸீலவந்தீ, ஸதிமதீ ஸதிமந்தீ, ஸிரிமதீ ஸிரிமந்தீ, கதவதீ கதவந்தீ, பு⁴த்தாவதீ பு⁴த்தாவந்தீ, ஸப்³பா³வதீ ஸப்³பா³வந்தீ, யாவதீ யாவந்தீ, தாவதீ தாவந்தீ. கம்ஹி ஆக³மே ரஸ்ஸோ, யாவதிகா, தாவதிகா.

கா³வீ, யக்கீ², யக்கி²னீ, ஆராமிகினீ, த³ண்ட³பாணினீ, த³ண்டி³னீ, பி⁴க்கு²னீ, பரசித்தவிது³னீ, முட்ட²ஸ்ஸதினீ, க⁴ரணீ, பொக்க²ரணீ, ஆசரினீ, மாதுலானீ, க³ஹபதானீ இச்சாத³யோ. நதா³தி³.

விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

**100. நஜ்ஜா யொஸ்வாம** [நீ॰ 262].

யோஸு பரேஸு நதி³யா அந்தே ஆமஆக³மோ ஹோதி வா.

நஜ்ஜாயோ ஸந்த³ந்தி [ஸங்॰ நி॰ 3.224], நஜ்ஜாயோ ஸுபதித்தா²யோ [ஜா॰ 2.22.1414] தி பாளி, நிமிஜாதகே பன நஜ்ஜோனுபரியாயதி, நானாபுப்ப²து³மாயுதாதி ச நஜ்ஜோ சானுபரியாதீதி [ஜா॰ 2.22.537] ச பாளி, தத்த² மஹாவுத்தினா ஸிஸ்ஸ ஒத்தங்.

உட்டே²ஹி ரேவதே ஸுபாபகம்மே [வி॰ வ॰ 863], தா³ஸா ச தா³ஸ்யோ ச, அனுஜீவினோ [ஜா॰ 1.10.101], பா³ராணஸ்யங் மஹாராஜ, காகராஜா நிவாஸகோ [ஜா॰ 1.3.124], பா³ராணஸ்யங் அஹு ராஜா [ஜா॰ 1.16.178], ரஞ்ஞோ மனோ உம்மாத³ந்த்யா நிவிட்டோ², உம்மாத³ந்த்யா ரமித்வான, ஸிவிராஜா ததோ ஸியங் [ஜா॰ 2.18.70], தா³ரகேவ அஹங் நெஸ்ஸங். ப்³ராஹ்மண்யா பரிசாரகே [ஜா॰ 2.22.2111]. ததா² யோஸு பொக்க²ரஞ்ஞோ. நாதீ³ஸு பத²ப்³யா, புத²ப்³யா, பொக்க²ரஞ்ஞா. ஸ்மிங்ம்ஹி பத²ப்³யா, பத²ப்³யங், புத²ப்³யா, புத²ப்³யங், பொக்க²ரஞ்ஞா, பொக்க²ரஞ்ஞங், வெத்ரஞ்ஞா, வெத்ரஞ்ஞங் [வே த்ரரஞ்ஞா, (நிஸ்ஸய)] இச்சாதீ³னி தி³ஸ்ஸந்தி.

ஈகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## உகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி

ஸிலோபோ, தே⁴னு க³ச்ச²தி, தே⁴னுயோ க³ச்ச²ந்தி, யோலோபே தீ³கோ⁴, தே⁴னூ க³ச்ச²ந்தி, போ⁴தி தே⁴னு, போ⁴தி தே⁴னூ, போ⁴தியோ தே⁴னுயோ, போ⁴தியோ தே⁴னூ, தே⁴னுங் பஸ்ஸதி, தே⁴னுயோ பஸ்ஸதி, தே⁴னூ பஸ்ஸதி, தே⁴னுயா, தே⁴னூஹி, தே⁴னூபி⁴, தே⁴னுயா, தே⁴னூனங், தே⁴னுயா, தே⁴னும்ஹா, தே⁴னூஹி, தே⁴னூபி⁴, தே⁴னுயா, தே⁴னூனங், தே⁴னுயா, தே⁴னுயங், தே⁴னும்ஹி, தே⁴னூஸு.

ஏவங் யாகு³, காஸூ, த³த்³து³, கண்டு³, கச்சு², ரஜ்ஜூ, கரேணு, பியங்கு³, ஸஸ்ஸூ இச்சாத³யோ. தெ⁴ன்வாதி³.

**தா⁴து**ஸத்³தோ³ பன பாளினயே இத்தி²லிங்கோ³, ஸத்³த³ஸத்த²னயே புமித்தி²லிங்கோ³.

மாது, தீ⁴து, து³ஹிதுஸத்³தா³ இத்தி² லிங்கா³, தேஸங் ரூபங் பிதாதி³க³ணே ஆக³மிஸ்ஸதி.

உகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## ஊகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி

வதூ⁴ க³ச்ச²தி, வதூ⁴ க³ச்ச²ந்தி, யோஸு ரஸ்ஸோ, வது⁴யோ க³ச்ச²ந்தி, போ⁴தி வது⁴, போ⁴தி வதூ⁴, போ⁴தியோ வதூ⁴, வது⁴யோ, வது⁴ங், வதூ⁴, வது⁴யோ, வது⁴யா, வதூ⁴ஹி, வதூ⁴பி⁴, வது⁴யா, வதூ⁴னங், வது⁴யா, வது⁴ம்ஹா, வதூ⁴ஹி, வதூ⁴பி⁴, வது⁴யா, வதூ⁴னங், வது⁴யா, வது⁴யங், வதூ⁴ஸு. ஏவங் ஜம்பூ³, ஸரபூ⁴, ஸுதனூ, நாக³னாஸூரூ, ஸங்ஹிதோரூ, வாமோரூ, லக்க²ணூரூ, ப்³ரஹ்மப³ந்தூ⁴, பூ⁴, சமூ இச்சாத³யோ. வதா⁴தி³.

ஸாஹங் க³ந்த்வா மனுஸ்ஸத்தங், வத³ஞ்ஞூ வீதமச்ச²ராதி [வி॰ வ॰ 634] ச கோத⁴னா அகதஞ்ஞூ சாதி [ஜா॰ 1.1.63] ச பாளியோ, தஸ்மா நீபச்சயங் வினாபி க்வசி ஊகாரந்தகிதகஸத்³தா³ இத்தி²லிங்கா³ ப⁴வந்தி.

ஊகாரந்தித்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## ஓகாரந்தராஸி

கோ³ஸத்³தோ³ த்³விலிங்கோ³. தஸ்ஸ ரூபானி கானிசி த்³வியத்த²வஸேன இத்தி²யம்பி வத்தந்தி புமேபி வத்தந்தி மிஸ்ஸகேபி வத்தந்தி, கானிசி இத்தி²யங்

கானிசி புமே. இத◌⁴ பன ஸப்³பா³னி யானி ஸமோதா◌⁴னெத்வா தீ³பியந்தே.

ஸிலோபோ, கோ³க³ச்ச²தி-எத்த² ச கோ³தி அபி◌⁴ன்னஸத்³த³லிங்க³த்தா கோ³ணோதிபி யுஜ்ஜதி, கா³வீதிபி யுஜ்ஜதி.

101. **கொ³ஸ்ஸாக³ஸிஹினங்ஸு கா³வக³வா** [க॰ 73-5; ரூ॰ 169, 170, 174; நீ॰ 224].

க³, ஸி, ஹி, நங்வஜ்ஜிதாஸு விப◌⁴த்தீஸு கோ³ஸத்³த³ஸ்ஸ கா³வ, க³வாதே³ஸா ஹொந்தி.

102. **உப◌⁴கோ³ஹி டோ** [க॰ 205; ரூ॰ 160; நீ॰ 421].

உப◌⁴, கோ³ஹி யோனங் டோ ஹோதி.

கா³வோ, க³வோ, ஹே கோ³, ஹே கா³வோ, ஹே க³வோ, கா³வங், க³வங்.

103. **கா³வும்ஹி** [க॰ 76; ரூ 171, 226].

அங்ம்ஹி கொ³ஸ்ஸ கா³வு ஹோதி வா.

கா³வுங், கா³வோ, க³வோ, கா³வேன, க³வேன.

104. **நாஸ்ஸா**.

கொ³ஸ்ஸ கா³வ, க³வாதே³ஸதோ நாவசனஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா.

கா³வா, க³வா, கோ³ஹி, கோ³பி◌⁴, கா³வஸ்ஸ, க³வஸ்ஸ.

105. **க³வங் ஸேன**.

ஸேன ஸஹ கொ³ஸ்ஸ க³வங் ஹோதி வா.

க³வங், கோ³னங்.

106. **கு³ன்னஞ்ச நங்னா** [க॰ 81; ரூ॰ 172; நீ॰ 230].

நங்னா ஸஹ கொ³ஸ்ஸ கு³ன்னஞ்ச ஹோதி க³வஞ்ச.

கு³ன்னங், க³வங், கா³வஸ்மா, க³வஸ்மா, கா³வம்ஹா, க³வம்ஹா, கா³வா, க³வா, கோ³ஹி, கோ³பி◌⁴, கா³வஸ்ஸ, க³வஸ்ஸ, க³வங், கோ³னங், கு³ன்னங், க³வங், கா³வஸ்மிங், கா³வம்ஹி, கா³வே, க³வஸ்மிங், க³வம்ஹி, க³வே, கோ³ஸு, கா³வேஸு, க³வேஸு.

யோஸு கா³வ, க³வாதே³ஸே கதே அதோ யோனங் டா, டே ச ஹொந்தி, உஸபா◌⁴ ருக்கா² கா³வியோ க³வா ச [ஜா॰ 1.1.77]. ப³லக³வா த³ம்மக³வா வா க³ங்கா³ய பாரங் அக³மிங்ஸு. அதா²பரே பதாரேஸி ப³லகா³வே த³ம்மகா³வே [ம॰ நி॰ 1.352 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)] தி பாளிபதா³னி.

எத்த² ச கா³வோ நோ பரமா மித்தா, யாஸு ஜாயந்தி ஓஸதா◌⁴ [ஸு॰ நி॰ 298] தி ச, க³வா கீ²ரங், கீ²ரம்ஹா த³தி◌⁴, த³தி◌⁴ம்ஹா நவனீதங், நவனீதம்ஹா ஸப்பி, ஸப்பிம்ஹா ஸப்பிமண்டோ³தி ச இத்தி²யங் வத்தந்தி. கா³வியோ க³வாதி ச ப³லக³வா த³ம்மக³வா ப³லக³வே த³ம்மக³வேதி [ம॰ நி॰ 1.351] ச கா³வுங் வா தே த³ம்மி கா³விங் வா தே த³ம்மீதி ச க³வங்வ ஸிங்கி³னோ ஸிங்க³ந்தி [ஜா॰ 1.12.39] ச புமே ப◌⁴வந்தி. அதித்தே²னேவ கா³வோ பதாரேஸி, அத² கோ² தா கா³வோ மஜ்ஜே² க³ங்கா³ய அனயப்³யஸனங் ஆபஜ்ஜிங்ஸூ [ம॰ நி॰ 1.350] தி ச அன்னதா³ ப³லதா³ சேதா, வண்ணதா³ ஸுக²தா³ ச தா, ஏதமத்த²வஸங் ஞத்வா, நாஸ்ஸு கா³வோ ஹனிங்ஸு தேதி [ஸு॰ நி॰ 298] ச ப◌⁴த்³த³வஸேன இத்தி²யங் அத்த²வஸேன மிஸ்ஸகே வத்தந்தி. கு³ன்னங் சே தரமானானங், க³வங் சே தரமானானங், உஜுங் க³ச்ச²தி புங்க³வோ, ஸப்³பா³ தா உஜுங் க³ச்ச²ந்தீதி [ஜா॰ 1.4.135; 2.18.104] ச மிஸ்ஸகே ஏவ. ப³லக³வ, த³ம்மக³வஸத்³தா³ ஜரக்³க³வ, புங்க³வ, ஸக³வ, பரக³வ, தா³ரக³வஸத்³தா³ விய அகாரந்தா ஸமாஸஸத்³தா³திபி யுஜ்ஜதி.

மிஸ்ஸகட்டா²னேஸு பன இத்தி²ப³ஹுலத்தா தா கா³வோ ஏதா கா³வோதிஆதி³னா இத்தி²லிங்க³மேவ தி³ஸ்ஸதி.

இதி ஓகாரந்தராஸி.

இத்தி²லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

**புல்லிங்க³ராஸி**

**அகாரந்த புல்லிங்க³புரிஸாதி³ராஸி**

அத² புல்லிங்கா³னி தீ³பியந்தே.

ஸத்தவித◌⁴ங் புல்லிங்க³ங் - அத³ந்தங், ஆத³ந்தங், இத³ந்தங், ஈத³ந்தங், உத³ந்தங், ஊத³ந்தங், ஓத³ந்தங்.

107. **ஸிஸ்ஸோ** [க॰ 104; ரூ॰ 66; நீ॰ 272].

அதோ ஸிஸ்ஸ ஓ ஹோதி புமே.

புரிஸோ திட்ட²தி.

108. **அதோ யோனங் டாடே** [க॰ 107; ரூ॰ 69; நீ॰ 275, 277].

அதோ பட²மாயோனங் து³தியாயோனஞ்ச கமேன டா, டே ஹொந்தி புங், நபுங்ஸகேஸு. டானுப³ந்தோ◌⁴ ஸப்³பா³தே³ஸத்தோ².

புரிஸா திட்ட²ந்தி.

'க³ஸீன'ந்தி ஸிலோபோ, போ◌⁴ புரிஸ, 'அயுனங் வா தீ³கோ◌⁴'தி தீ³கோ◌⁴, போ◌⁴ புரிஸா, பொ◌⁴ந்தோ புரிஸா, புரிஸங், புரிஸே.

109. **அதேன** [க॰ 103; ரூ॰ 79; நீ॰ 271].

அதோ நாவசனஸ்ஸ ஏனாதே³ஸோ ஹோதி புங், நபுங்ஸகேஸு.

புரிஸேன.

110. **ஸுஹிஸ்வஸ்ஸே** [க॰ 101; ரூ॰ 80; நீ॰ 68].

ஸு, ஹிஸு பரேஸு அஸ்ஸ ஏ ஹோதி புங், நபுங்ஸகேஸு.

புரிஸேஹி, புரிஸேபி◌⁴.

111. **ஸுஉ ஸஸ்ஸ** [க॰ 61; ரூ॰ 86; நீ॰ 208].

ஸஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி ஸாக³மோ ஹோதி. உகாரோ உச்சாரணத்தோ², ஞானுப³ந்தோ◌⁴ ஆதி³ம்ஹீதி தீ³பனத்தோ².

புரிஸஸ்ஸ, 'ஸுனங்ஹிஸூ'தி தீ³கோ◌⁴. புரிஸானங், புரிஸஸ்மா, புரிஸம்ஹா.

112. **ஸ்மாஸ்மிங்னங்** [க॰ 108; ரூ॰ 90; நீ॰ 276].

அதோ ஸ்மா, ஸ்மிங்னங் கமேன டா, டே ஹொந்தி புங், நபுங்ஸகேஸு.

புரிஸா, புரிஸேஹி, புரிஸேபி◌⁴, புரிஸஸ்ஸ, புரிஸானங், புரிஸஸ்மிங், புரிஸம்ஹி, புரிஸே, புரிஸேஸு.

ஏவங் பு³த்³தோ◌⁴, த◌⁴ம்மோ, ஸங்கோ◌⁴, ஸக்கோ, தே³வோ, ஸத்தோ, நரோ, கோ³ணோ, புங்க³வோ, ஜரக்³க³வோ, ஸக³வோ, பரக³வோ, ராஜக³வோ, மாதுகா³மோ, ஓரோதோ◌⁴, தா³ரோஇச்சாதி³.

விஸேஸவிதா◌⁴னமுச்சதே.

113. **க்வசே வா** [நீ॰ 277].

அதோ ஸிஸ்ஸ க்வசி ஏ ஹோதி வா புங், நபுங்ஸகேஸு.

புமே தாவ -

வனப்பகு³ம்பே³ யத² பு²ஸ்ஸிதக்³கே³ [கு²॰ பா॰ 6.13; ஸு॰ நி॰ 236], "கே க³ந்த⁴ப்³பே³ ரக்க²ஸே ச நாகே³, கே கிம்புரிஸே சாபி மானுஸே. கே பண்டி³தே ஸப்³ப³காமத³தே³. தீ³க⁴ரத்தங் ப⁴த்தா மே ப⁴விஸ்ஸதி" [ஜா॰ 2.22.1352]. நத்தி² அத்தகாரே நத்தி² பரகாரே நத்தி² புரிஸகாரே [தீ³॰ நி॰ 1.168], ஏகே ஏகத்தே², ஸமே ஸமபா⁴கே³, நஹேவங் வத்தப்³பே³ [கதா²॰ 1], கே ச²வே ஸிங்கா³லே, கே ச²வே பாதி²கபுத்தே [தீ³॰ நி॰ 3.29-31] இச்சாதி³.

நபுங்ஸகே பன -

போ⁴க³வதீ நாம மந்தி³ரே, நக³ரே நிம்மிதே கஞ்சனமயே [ஜா॰ 2.22.1370] இச்சாதி³.

வாதி கிங்? வனப்பகு³ம்போ³.

க்வசீதி கிங்? புரிஸோ.

மஹாவுத்தினா பட²மாயோனஞ்ச க்வசி டே ஹோதி. பா³லே ச பண்டி³தே ச ஸந்தா⁴வித்வா ஸங்ஸரித்வா து³க்க²ஸ்ஸந்தங் கரிஸ்ஸந்தி [தீ³॰ நி॰ 1.168], க்வசி யோனங் பகதி ஹோதி, வனே வாளமிகா³ சேவ, அச்ச²கோகதரச்ச²யோ, ப³ஹூஹி பரிபந்த²யோ [ஜா॰ 2.22.255], க்யஸ்ஸ ப்³யபத²யோ அஸ்ஸு இச்சாதி³.

114. **தி³வாதி³தோ** [க॰ 206; ரூ॰ 165].

தி³வாதீ³ஹி ஸ்மிங்னோ டி ஹோதி.

தி³வி-தே³வலோகெத்யத்தோ².

ஆதி³ஸத்³தே³ன அஸ பு⁴வி, நிச்சங் வாக³மோ. அய்யஸத்³த³ம்ஹா மஹாவுத்தினா ஆலபனே க³, யோனங் டோ ஹோதி வா. போ⁴ அய்யோ அய்ய வா, பொ⁴ந்தோ அய்யோ அய்யா வா. ஸேஸங் புரிஸஸமங்.

புரிஸாதி³ராஸி நிட்டி²தோ.

**மனோக³ணராஸி**

மனோ, மனா, போ⁴ மன, போ⁴ மனா, பொ⁴ந்தோ மனா.

115. **மனாதீ³ஹி ஸ்மிங்ஸங்னாஸ்மானங் ஸிஸோஓஸாஸா** [க॰ 181-2, 184; ரூ॰ 95-97; நீ॰ 373-4, 376-7].

தேஹி ஸ்மிங், ஸ, அங், நா, ஸ்மானங் கமேன ஸி, ஸோ, ஓ, ஸா, ஸா ஹொந்தி வா.

மனங் , மனோ, மனே, மனேன, மனஸா, மனேஹி, மனேபி⁴, மனஸ்ஸ, மனஸோ, மனானங், மனஸ்மா, மனம்ஹா, மனஸா, மனா, மனேஹி, மனேபி⁴, மனஸ்ஸ, மனஸோ, மனானங், மனஸ்மிங், மனம்ஹி, மனஸி, மனே, மனேஸு.

தமோ, தபோ, தேஜோ, ஸிரோ, உரோ, வசோ, ரஜோ, ஓஜோ, அயோ, பயோ, வயோ, ஸரோ, யஸோ, சேதோ, ச²ந்தோ³, ரத⁴தா, அஹோ இச்சாதி³ **மனோக³ணோ**.

இத³ங் **மனோக³ணலக்க²ணங்**. க்ரியாகம்மே ஓத³ந்தோ, நாதீ³னங் ஸாதி³தா, ஸமாஸதத்³தி⁴தமஜ்ஜே² ஓத³ந்தோ சாதி.

யோ வே த³ஸ்ஸந்தி வத்வான, அதா³னே குருதே மனோ [ஜா॰ 1.15.61], கஸ்ஸபஸ்ஸ வசோ ஸுத்வா, தபோ இத⁴ பக்ருப்³ப³தி [ஸங்॰ நி॰ 1.204], சேதோ பரிச்ச ஜானாதி [தீ³॰ நி॰ 1.242], ஸிரோ தே பா³த⁴யிஸ்ஸாமி இச்சாதி³.

மனஸா சே பஸன்னேன [த⁴॰ ப॰ 2], விப்பஸன்னேன சேதஸா [ஜா॰ 2.22.551], வசஸா மனஸா சேவ, வந்தா³ மே தே ததா²க³தே [பரித்தபாளி ஆடானாடியஸுத்த]. ஏகூனதிங்ஸோ வயஸா [தீ³॰ நி॰ 2.214], தேஜஸா யஸஸா ஜலங் [வி॰ வ॰ 857], தபஸா உத்தமோ ஸத்தோ, க⁴தேன வா பு⁴ஞ்ஜஸ்ஸு பயஸா வா, வந்தா³மி ஸிரஸா பாதே³ [ஜா॰ 2.20.68], யே ஏதா உபஸேவந்தி, ச²ந்த³ஸா வா த⁴னேன வா [ஜா॰ 2.21.350], உரஸா பனுதி³ஸ்ஸாமி [ஜா॰ 2.22.1833], அயஸா படிகுஜ்ஜி²தோ [அ॰ நி॰ 3.36] இச்சாதி³.

ந மய்ஹங் மனஸோ பியோ [ஜா॰ 1.10.11], சேதஸோ பரிவிதக்கோ உத³பாதி³ [பாரா॰ 18], சேதஸோ ஸமன்னாஹாரோ, ஸாது⁴ க²லு பயஸோ பானங், ஸாவித்தீ ச²ந்த³ஸோ முக²ங் [ம॰ நி॰ 2.400] இச்சாதி³.

ஸாது⁴கங் மனஸி கரோத² [தீ³॰ நி॰ 2.3], ஏதமத்த²ங் சேதஸி ஸன்னிதா⁴ய, ஸிரஸி அஞ்ஜலிங் கத்வா [அப॰ தே²ர 1.41.82], உரஸிலோமோ, பாபங் அகாஸி ரஹஸி இச்சாதி³.

மனோதா⁴து, மனோமயங், தமோக²ந்த⁴ங் பதா³லயி, தபோத⁴னோ, தேஜோதா⁴து, ஸிரோருஹா கேஸா, ஸரோருஹங் பது³மங், ரஜோஹரணங்

வத்த²ங், ஓஜோஹரணா ஸாகா², அயோபத்தோ, வயோகு³ணா அனுபுப்³ப³ங் ஜஹந்தி, யஸோத⁴ரா தே³வீ, சேதோயுத்தா த⁴ம்மா, ச²ந்தோ³விசிதிபகரணங், ரஹோகத³ோ சிந்தேஸி, அஹோரத்தானமச்சயே [ஸங். நி. 1.112] இச்சாதி³.

மஹாவுத்தினா அஹம்ஹா ஸ்மிங்னோ நி ச உ ச ஹோதி, தத³ஹனி, தத³ஹு. ரஹம்ஹா ஸ்மிங்னோ ஓ ஹோதி, மாதுகா³மேன ஸத்³தி⁴ங் ஏகோ ஏகாய ரஹோ நிஸீத³தி [பாரா. 452], ரஹோ திட்ட²தி, ரஹோ மந்தேதி.

மனோக³ணராஸி நிட்டி²தோ.

**மனாதி³க³ணராஸி**

116. **கோதா⁴தீ³ஹி**.

ஏதேஹி நாவசனஸ்ஸ ஸா ஹோதி வா.

கோத⁴ஸா, கோதே⁴ன, அத்த²ஸா, அத்தே²ன.

117. **நாஸ்ஸ ஸா** [க. 181; ரூ. 95; நீ. 373].

பதா³தீ³ஹி நாவசனஸ்ஸ ஸா ஹோதி வா.

பத³ஸா, பதே³ன, பி³லஸா, பி³லேன.

118. **பதா³தீ³ஹி ஸி**.

பதா³தீ³ஹி ஸ்மிங்னோ ஸி ஹோதி வா.

பத³ஸி, பதே³, பி³லஸி, பி³லே.

தத்த² கோதா⁴தி³கோ புல்லிங்கோ³, பதா³தி³கோ நபுங்ஸகோ. தத்த² கேசி ஸத்³தா³ ஸமாஸ, தத்³தி⁴தமஜ்ஜே² ஓத³ந்தா ஹொந்தி [க. 183; ரூ. 48; நீ. 375], ஆபோதா⁴து, ஆபோமயங், வாயோதா⁴து, வாயோமயங், ஜீவ த்வங் ஸரதோ³ஸதங் [ஜா. 1.2.9], அனுயந்தி தி³ஸோதி³ஸங் [தீ³. நி. 3.281] இச்சாதி³.

கேசி நாஸ்ஸ ஸாதே³ஸங் லப⁴ந்தி, கோத⁴ஸா உஸுனா விஜ்ஜி² [ஜா. 2.22.352], த³ள்ஹங் க³ண்ஹாஹி தா²மஸா [ஜா. 1.7.30], பத³ஸாவ அக³மாஸி, மாகாஸி முக²ஸா பாபங், ஸச்சேன த³ந்தோ த³மஸா உபேதோ-த³மஸாதி இந்த்³ரியத³மனேன, ஸுசிங் பணீதங் ரஸஸா உபேதங் [ஜா. 1.7.18], வேக³ஸா க³ந்த்வான, ஆயுஸா ஏகபுத்தமனுரக்கே² [கு². பா. 9.7] இச்சாதி³.

கேசி ஸ்மிங்னோ ஸ்யாதே³ஸங் லப⁴ந்தி, பத³ஸி, பி³லஸி இச்சாதி³.

கேஹிசி மஹாவுத்தினா நா, ஸ்மானங் ஸோ ஹோதி, அத்த²ஸோ, அக்க²ரஸோ, ஸுத்தஸோ, ப்³யஞ்ஜனஸோ, ஹேதுஸோ, யோனிஸோ, உபாயஸோ, டா²னஸோ, தீ³க⁴ஸோ, ஓரஸோ, ப³ஹுஸோ, புது²ஸோ, மத்தஸோ, பா⁴க³ஸோ இச்சாதி³.

“பத³ஸோ த⁴ம்மங் வாசெய்ய [பாசி॰ 45], பி³லஸோ விப⁴ஜித்வா நிஸின்னோ அஸ்ஸ” [தீ³॰ நி॰ 2.378] இச்சாதீ³ஸு பன விச்சா²யங் ஸோபச்சயோ.

யதா³ பன ஸமாஸந்தே மஹாவுத்தினா ஸ்யாதீ³ஸு விப⁴த்தீஸு ஸாக³மோ ஹோதி, ததா³ புரிஸாதி³க³ணோபி ஹோதி, ப்³யாஸத்தமனஸோ, அப்³யக்³க³மனஸோ [அ॰ நி॰ 3.29], புத்தோ ஜாதோ அசேதஸோ [ஜா॰ 2.22.4], ஸுமேத⁴ஸோ [அ॰ நி॰ 4.62], பூ⁴ரிமேத⁴ஸோ [ஸு॰ நி॰ 1137] இச்சாதி³.

இதி மனாதி³க³ணராஸி.

## கு³ணவாதி³க³ணராஸி

119. **ந்துஸ்ஸ** [க॰ 124; ரூ॰ 98; நீ॰ 299].

ஸிம்ஹி ந்துஸ்ஸ டா ஹோதி.

கு³ணவா திட்ட²தி.

120. **ய்வாதோ³ ந்துஸ்ஸ** [க॰ 92; ரூ॰ 100; நீ॰ 249].

யோஆதீ³ஸு ந்துஸ்ஸ அத்தங் ஹோதி.

கு³ணவந்தா திட்ட²ந்தி.

121. **ந்தந்தூனங் ந்தோ யொம்ஹி பட²மே** [க॰ 92; ரூ॰ 100; நீ॰ 249].

பட²மே யொம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் ந்த, ந்தூனங் ந்தோ ஹோதி.

கு³ணவந்தோ திட்ட²ந்தி.

122. **டடாஅங் கே³** [க॰ 126; ரூ॰ 101; நீ॰ 301-2].

கே³ பரே ஸவிப⁴த்தீனங் ந்த, ந்தூனங் ட, டா, அங் ஹொந்தி.

போ⁴ கு³ணவ, போ⁴ கு³ணவா, போ⁴ கு³ணவங், பொ⁴ந்தோ கு³ணவந்தா, பொ⁴ந்தோ கு³ணவந்தோ, கு³ணவந்தங், கு³ணவந்தே, கு³ணவந்தேன.

**123. தோதாதிதா ஸஸ்மாஸ்மிங்னாஸூ** [க॰ 127, 187; ரூ॰ 102, 108; நீ॰ 303, 386].

ஸ, ஸ்மா, ஸ்மிங், நாஸூ ஸவிப⁴த்தீனங் ந்த, ந்தூனங் கமேன தோ, தா,தி, தா ஹொந்தி வா.

கு³ணவதா, கு³ணவந்தேஹி, கு³ணவந்தேபி⁴, கு³ணவந்தஸ்ஸ, கு³ணவதோ.

**124. நங்ம்ஹி தங் வா** [க॰ 128; ரூ॰ 104; நீ॰ 304].

நங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் ந்த, ந்தூனங் தங் ஹோதி வா.

கு³ணவந்தானங், கு³ணவதங், கு³ணவந்தஸ்மா, கு³ணவந்தம்ஹா, கு³ணவந்தா, கு³ணவதா, கு³ணவந்தேஹி, கு³ணவந்தேபி⁴, கு³ணவந்தஸ்ஸ, கு³ணவதோ, கு³ணவந்தானங், கு³ணவதங், கு³ணவந்தஸ்மிங், கு³ணவந்தம்ஹி, கு³ணவதி, கு³ணவந்தே, கு³ணவந்தேஸூ.

ஏவங் ப⁴க³வா, ஸீலவா, பஞ்ஞவா, ப³லவா, த⁴னவா, வண்ணவா, போ⁴க³வா, ஸூதவா இச்சாதி³. எத்த² ச ஆலபனே ப⁴க³வாதி நிச்சங் தீ³கோ⁴.

ஸப்³பா³வா, ஸப்³பா³வந்தோ, ஸப்³பா³வந்தங், ஸப்³பா³வந்தே, ஸப்³பா³வந்தேன, ஸப்³பா³வதா, ஸப்³பா³வந்தேஹி...பே॰... ஸப்³பா³வந்தேஸூ.

ஏவங் யாவா, யாவந்தோ, தாவா, தாவந்தோ, எத்தாவா, எத்தாவந்தோ, கிங்வா, கிங்வந்தோ, கித்தாவா, கித்தாவந்தோ இச்சாதி³. ததா² போ⁴ஜனங் பு⁴த்தவா, பு⁴த்தவந்தோ, த⁴ம்மங் பு³த்³த⁴வா, பு³த்³த⁴வந்தோ, கம்மங் கதவா, கதவந்தோ இச்சாதி³ ச.

ஸதிமா, ஸதிமந்தா, ஸதிமந்தோ, போ⁴ ஸதிம, போ⁴ ஸதிமா, போ⁴ ஸதிமங், பொ⁴ந்தோ ஸதிமந்தா, பொ⁴ந்தோ ஸதிமந்தோ, ஸதிமந்தங், ஸதிமந்தே, ஸதிமந்தேன, ஸதிமதா, ஸதிமந்தேஹி, ஸதிமந்தேபி⁴, ஸதிமந்தஸ்ஸ, ஸதிமதோ, ஸதிமந்தானங், ஸதிமதங், ஸதிமந்தஸ்மா, ஸதிமந்தம்ஹா, ஸதிமந்தா, ஸதிமதா, ஸதிமந்தேஹி, ஸதிமந்தேபி⁴, ஸதிமந்தஸ்ஸ, ஸதிமதோ, ஸதிமந்தானங், ஸதிமதங், ஸதிமந்தஸ்மிங், ஸதிமந்தம்ஹி, ஸதிமதி, ஸதிமந்தே, ஸதிமந்தேஸூ.

ஏவங் மதிமா, க³திமா, பாபிமா, ஜாதிமா, பா⁴ணுமா, ஆயுமா, ஆயஸ்மா, ஸிரிமா, ஹிரிமா, தி⁴திமா, கித்திமா, இத்³தி⁴மா, ஜுதிமா , முதிமா, து²திமா, பு³த்³தி⁴மா, சக்கு²மா, ப³ந்து⁴மா, கோ³மா இச்சாதி³.

விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

125. **ஹிமவதோ வா ஓ** [க॰ 94; ரூ॰ 105; நீ॰ 252].

ஸிம்ஹி ஹிமவந்தஸத்³த³ஸ்ஸ ஓ ஹோதி வா. 'க³ஸீன'ந்தி லோபோ.

ஹிமவந்தோ பப்³ப³தோ [த॰⁴॰ ப॰ 304], ஹிமவா பப்³ப³தோ.

126. **ந்தஸ்ஸ ச ட வங்ஸே** [க॰ 93; ரூ॰ 106; நீ॰ 251].

அங், ஸேஸூ ந்தஸ்ஸ ச ந்துஸ்ஸ ச ஸப்³ப³ஸ்ஸ ட ஹோதி வா.

"அஜ்ஜோ²கா³ஹெத்வா ஹிமவ"ந்தி [அப॰ தே²ர 2.47.59] பாளி. ஸதிமங், ப³ந்து⁴மங், கு³ணவஸ்ஸ, ஸதிமஸ்ஸ, ப³ந்து⁴மஸ்ஸ.

மஹாவுத்தினா க்வசி ஸிம்ஹி கே³ ச பரே ந்துஸ்ஸ அத்தங் ஹோதி, "அதுலோ நாம நாமேன, பஞ்ஞவந்தோ ஜுதிந்த⁴ரோ"தி [பு³॰ வங்॰ 21.10] ச "க³திமந்தோ ஸதிமந்தோ, தி⁴திமந்தோ ச யோ இஸீ"தி [தே²ரகா³॰ 1052] ச "சக்கு²மந்தோ மஹாயஸோ"தி ச "துய்ஹங் பிதா மஹாவீர, பஞ்ஞவந்த ஜுதிந்த⁴ரா"தி [அப॰ தே²ரீ 2.2.389] ச பாளீ.

பட²மாயொம்ஹி க்வசி ந்துஸ்ஸ ட ஹோதி, வக்³கு³முதா³தீ³ரியா பன பி⁴க்கூ² வண்ணவா ஹொந்தி [பாரா॰ 194], ஏத² தும்ஹே ஆவுஸோ ஸீலவா ஹோத² [அ॰ நி॰ 5.114], சக்கு²மா அந்த⁴கா ஹொந்தி, யே இத்தீ²னங் வஸங் க³தா [ஜா॰ அட்ட²॰ 2.3.36], ஸங்ஸுத்³த⁴பஞ்ஞா குஸலா முதிமா ப⁴வந்தி [ஸு॰ நி॰ 887 (ஸங்ஸுத்³த⁴பஞ்ஞா குஸலா முதீமா)].

இதி கு³ணவாதி³க³ணராஸி.

**க³ச்ச²ந்தாதி³க³ணராஸி**

127. **ந்தஸ்ஸங் ஸிம்ஹி** [க॰ 186; ரூ॰ 107; நீ॰ 382-4; 'தஸ்ஸங்' (ப³ஹூஸு)].

ஸிம்ஹி ந்தஸ்ஸ அங் ஹோதி வா. ஸிலோபோ.

க³ச்ச²ங், க³ச்ச²ந்தோ, க³ச்ச²ந்தா, க³ச்ச²ந்தோ, போ⁴ க³ச்ச², போ⁴ க³ச்சா², போ⁴ க³ச்ச²ங், பொ⁴ந்தோ க³ச்ச²ந்தா, பொ⁴ந்தோ க³ச்ச²ந்தோ, க³ச்ச²ந்தங், க³ச்ச²ந்தே, க³ச்ச²ந்தேன, க³ச்ச²தா, க³ச்ச²ந்தேஹி, க³ச்ச²ந்தேபி⁴, க³ச்ச²ந்தஸ்ஸ, க³ச்ச²தோ, க³ச்ச²ந்தானங், க³ச்ச²தங், க³ச்ச²ந்தஸ்மா, க³ச்ச²ந்தம்ஹா, க³ச்ச²ந்தா, க³ச்ச²தா, க³ச்ச²ந்தேஹி, க³ச்ச²ந்தேபி⁴, க³ச்ச²ந்தஸ்ஸ, க³ச்ச²தோ, க³ச்ச²ந்தானங், க³ச்ச²தங், க³ச்ச²ந்தஸ்மிங், க³ச்ச²ந்தம்ஹி, க³ச்ச²தி, க³ச்ச²ந்தே, க³ச்ச²ந்தேஸு.

ஏவங் கரங், குப்³ப³ங், சரங், சவங், ஜயங், ஜஹறங், ஜானங், ஜிரங், த³த³ங், த³ஹறங், ஜூஹறங், ஸூணங், பசங், ஸரங், பு◌⁴ஞ்ஜங், முஞ்சங், ஸயங், ஸரங், ஹரங், திட்ட²ங், ப◌⁴விஸ்ஸங், கரிஸ்ஸங், க³மிஸ்ஸங் இச்சாதி³.

விஸேஸவிதா◌⁴னமுச்சதே.

'ந்தஸ்ஸ ச ட வங்ஸே'தி அங், ஸேஸூ ந்தஸ்ஸ டத்தங், யங் யஞ்ஹி ராஜ ப◌⁴ஜதி, ஸந்தங் வா யதி³ வா அஸங். ஸீலவந்தங் விஸீலங் வா, வஸங் தஸ்ஸேவ க³ச்ச²தி [ஜா॰ 1.15.181]. கிச்சானுக்ருப்³ப³ஸ்ஸ கரெய்ய கிச்சங் [ஜா॰ 1.2.145] - அனுக்ருப்³ப³ஸ்ஸாதி புன கரொந்தஸ்ஸ.

மஹாவுத்தினா பட²மாயொம்ஹி ச ஸவிப◌⁴த்திஸ்ஸ ந்தஸ்ஸ அங் ஹோதி, அபி நு தும்ஹே ஏகந்தஸூக²ங் லோகங் ஜானங் பஸ்ஸங் விஹரத² [தீ³॰ நி॰ 1.425], கஸங் கெ²த்தங் பீ³ஜங் வபங், த◌⁴னங் விந்த³ந்தி மாணவா [தே²ரீகா³॰ 112], ப◌⁴ரந்தி மாதாபிதரோ, புப்³பே³ கதமனுஸ்ஸரங் [அ॰ நி॰ 5.39].

128. **மஹந்தாரஹந்தானங் டா வா** [நீ॰ 387, 712].

ஸிம்ஹி ஏதேஸங் ந்தஸ்ஸ டா ஹோதி வா.

மஹா , மஹங், மஹந்தோ, மஹந்தா, மஹந்தோ, போ◌⁴ மஹ, போ◌⁴ மஹா, போ◌⁴ மஹங், பொ◌⁴ந்தோ மஹந்தா, பொ◌⁴ந்தோ மஹந்தோ, மஹந்தங்.

'ந்தஸ்ஸ ச ட வங்ஸே'தி அங்ம்ஹி ந்தஸ்ஸ டத்தங், "ஸூமஹங் புரங், பரிக்கி²பிஸ்ஸ"ந்தி [ஜா॰ 2.22.792] பாளி-ஸூட்டு² மஹந்தங் பா³ராணஸிபுரந்தி அத்தோ². ஸேஸங் க³ச்ச²ந்தஸமங்.

அரஹா திட்ட²தி. 'ந்தஸ்ஸங் ஸிம்ஹீ'தி ஸிம்ஹி ந்தஸ்ஸ அங், அரஹங் ஸூக³தோ லோகே [ஸங்॰ நி॰ 1.161], அரஹங் ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ◌⁴ [பாரா॰ 1], அரஹந்தா, அரஹந்தோ, அரஹந்தங், அரஹந்தே, அரஹந்தேன, அரஹதா, அரஹந்தேஹி, அரஹந்தேபி◌⁴, அரஹந்தஸ்ஸ, அரஹதோ, அரஹந்தானங், அரஹதங் இச்சாதி³.

மஹாவுத்தினா ப்³ரஹ்மந்தஸ்ஸ ச ந்தஸ்ஸ டா ஹோதி ஸிம்ஹி, ப்³ரஹா, ப்³ரஹந்தோ, ப்³ரஹந்தா, ப்³ரஹந்தோ, ப்³ரஹந்தங், ப்³ரஹந்தே இச்சாதி³.

"ஸா பரிஸா மஹா ஹோதி, ஸா ஸேனா தி³ஸ்ஸதே மஹா"தி [ஜா॰ 2.22.771] ச "மஹா ப◌⁴ந்தே பூ◌⁴மிசாலோ"தி [அ॰ நி॰ 8.70] ச "மஹா தே உபாஸக பரிச்சாகோ³"தி [ஜா॰ அட்ட²॰ 4.13.அகித்திஜாதகவண்ணனா] ச "மஹா மே ப◌⁴யமாக³த"ந்தி ச "பா³ராணஸிரஜ்ஜங் நாம மஹா"தி [ஜா॰ அட்ட²॰

1.1.மஹாஸீலவஜாதகவண்ணனா] ச “மஹாஸ்ஸ ஹொந்தி பரிவாரா ப்³ராஹ்மணக³ஹபதிகா, மஹாஸ்ஸ ஹொந்தி பரிவாரா பி◌⁴க்கூ² பி◌⁴க்கு²னியோ”தி [தீ³॰ நி॰ 3.204] ச “மஹா வஹந்தி து³தி³ட்டி²ங், ஸங்கப்பா ராக³னிஸ்ஸிதா”தி ச பாளீ. அத்ர மஹாஸத்³தோ³ நிபாதபடிரூபகோபி ஸியா.

**129. பூ◌⁴தோ.**

பூ◌⁴தா◌⁴துஸித்³த◌⁴தோ ந்தஸ்ஸ அங் ஹோதி ஸிம்ஹி. ஸுத்³தே◌⁴ நிச்சங், உபபதே³ அனிச்சங்.

ப◌⁴வங் திட்ட²தி, ஸம்பத்திங் அனுப◌⁴வங், அனுப◌⁴வந்தோ, தண்ஹங் அபி◌⁴ப◌⁴வங், அபி◌⁴ப◌⁴வந்தோ, து³க்க²ங் பரிப◌⁴வங், பரிப◌⁴வந்தோ திட்ட²தி, ப◌⁴வந்தா, ப◌⁴வந்தோ, ஹே ப◌⁴வந்த, ஹே ப◌⁴வந்தா, ஹே ப◌⁴வந்தோ, ஹே ப◌⁴வ, ஹே ப◌⁴வா, ஹே ப◌⁴வங். “கச்சி ப◌⁴வங் அபி◌⁴ரமஸி அரஞ்ஞே”தி [ஜா॰ 2.18.18] பாளி.

ஹே ப◌⁴வந்தா, ஹே ப◌⁴வந்தோ, ப◌⁴வந்தங், ப◌⁴வந்தே, ப◌⁴வந்தேன, ப◌⁴வதா, ப◌⁴வந்தேஹி, ப◌⁴வந்தேபி◌⁴, ப◌⁴வந்தஸ்ஸ, ப◌⁴வதோ, ப◌⁴வந்தானங், ப◌⁴வதங், ப◌⁴வந்தஸ்மா, ப◌⁴வந்தம்ஹா, ப◌⁴வந்தா, ப◌⁴வதா, ப◌⁴வந்தேஹி, ப◌⁴வந்தேபி◌⁴, ப◌⁴வந்தஸ்ஸ, ப◌⁴வதோ, ப◌⁴வந்தானங், ப◌⁴வதங், ப◌⁴வந்தஸ்மிங், ப◌⁴வந்தம்ஹி, ப◌⁴வதி, ப◌⁴வந்தே, ப◌⁴வந்தேஸு.

**130. ப◌⁴வதோ வா பொ◌⁴ந்தோ க³யோனாஸே** [க॰ 243; ரூ॰ 8, 110; நீ॰ 484].

க³, யோ, நா, ஸேஸு ப◌⁴வந்தஸ்ஸ பொ◌⁴ந்தோ ஹோதி வா. ஸுத்தவிப◌⁴த்தேன அங், ஹி, நங், ஸ்மாதீ³ஸு ச.

பொ◌⁴ந்தா, பொ◌⁴ந்தோ, ஹே பொ◌⁴ந்த, ஹே பொ◌⁴ந்தா, ஹே பொ◌⁴ந்தோ, பொ◌⁴ந்தங், பொ◌⁴ந்தே, பொ◌⁴ந்தேன, போ◌⁴தா, பொ◌⁴ந்தேஹி, பொ◌⁴ந்தேபி◌⁴, பொ◌⁴ந்தஸ்ஸ, போ◌⁴தோ, பொ◌⁴ந்தானங், போ◌⁴தங், பொ◌⁴ந்தஸ்மா, பொ◌⁴ந்தம்ஹா, பொ◌⁴ந்தா, போ◌⁴தா, பொ◌⁴ந்தேஹி, பொ◌⁴ந்தேபி◌⁴, பொ◌⁴ந்தஸ்ஸ, போ◌⁴தோ, பொ◌⁴ந்தானங், போ◌⁴தங், பொ◌⁴ந்தஸ்மிங், பொ◌⁴ந்தம்ஹி, போ◌⁴தி, பொ◌⁴ந்தே, பொ◌⁴ந்தேஸு.

போ◌⁴, ப◌⁴ந்தேதி த்³வே வுத்³தி◌⁴அத்தே² ஸித்³தா◌⁴ ஆமந்தனத்தே² நிபாதா ஏவ, தேஹி பரங் க³, யோனங் லோபோ, இதோ போ◌⁴ ஸுக³திங் க³ச்ச² [இதிவு॰ 83], உம்முஜ்ஜபோ◌⁴ புது²ஸிலே, குதோ நு ஆக³ச்ச²த² போ◌⁴ தயோ ஜனா [ஜா॰ 1.9.87], பஸ்ஸத² போ◌⁴ இமங் குலபுத்தங், ஏஹி ப◌⁴ந்தே க²மாபேஹி, ஸோ தே பி◌⁴க்கூ² க²மாபேஸி “க²மத² ப◌⁴ந்தே”தி. ததா² ப◌⁴த்³த³ந்தே, ப◌⁴த்³த³ந்தாதி த்³வே “துய்ஹங் ப◌⁴த்³த³ங் ஹோது , தும்ஹாகங் ப◌⁴த்³த³ங் ஹோதூ”தி

அத்தே² ஸித்³தா⁴ ஆமந்தனநிபாதாவ, “ப⁴த்³த³ந்தே”தி தே பி⁴க்கூ² ப⁴க³வதோ பச்சஸ்ஸோஸுங் [ஸங்॰ நி॰ 1.249], தங் வோ வதா³மி ப⁴த்³த³ந்தே, யாவந்தெத்த² ஸமாக³தா [ஜா॰ 1.7.108]. ப⁴த்³த³ந்த, ப⁴த³ந்தஸத்³தா³ பன புரிஸாதி³க³ணிகா ஏவ.

ஸந்தஸத்³தோ³ பன ஸப்புரிஸே விஜ்ஜமானே ஸமானே ச பவத்தோ இத⁴ லப்³ப⁴தி. ஸமேதி அஸதா அஸங் [ஜா॰ 1.2.16]. ஸங், ஸந்தோ, ஸந்தா, ஸந்தோ, போ⁴ஸந்த, போ⁴ஸந்தா, போ⁴ஸ, போ⁴ ஸா, போ⁴ ஸங் வா, பொ⁴ந்தோ ஸந்தா, பொ⁴ந்தோ ஸந்தோ. யங் யஞ்ஹி ராஜ ப⁴ஜதி, ஸந்தங் வா யதி³ வா அஸங் [ஜா॰ 1.15.180]. ஸந்தே, ஸந்தேன, ஸதா.

131. **ஸதோ ஸப்³ப³ பே⁴** [க॰ 185; ரூ॰ 112; நீ॰ 378].

பே⁴ பரே ஸந்தஸ்ஸ ஸப³ஆதே³ஸோ ஹோதி வா.

ஸந்தேஹி, ஸந்தேபி⁴, ஸப்³பி⁴, ஸந்தஸ்ஸ, ஸதோ, ஸந்தானங், ஸதங், ஸந்தஸ்மா, ஸந்தம்ஹா, ஸந்தா, ஸதா, ஸந்தேஹி, ஸந்தேபி⁴, ஸப்³பி⁴, ஸந்தஸ்ஸ, ஸதோ, ஸந்தானங், ஸதங், ஸந்தஸ்மிங், ஸந்தம்ஹி, ஸதி, ஸந்தே, ஸந்தேஸு. ஸந்தோ ஸப்புரிஸா லோகே, தூ³ரேஸந்தோ பகாஸெந்தி [த⁴॰ ப॰ 304], சத்தாரோ புக்³க³லா ஸந்தோ ஸங்விஜ்ஜமானா லோகஸ்மிங் [அ॰ நி॰ 4.85], பஹூஸந்தோ ந ப⁴ரதி [ஸு॰ நி॰ 91].

கே²தே³ நிரோதே⁴ ச பவத்தோ ஸந்தோ புரிஸாதி³க³ணாதி³கோ, தீ³க⁴ங் ஸந்தஸ்ஸ யோஜனங் [த⁴॰ ப॰ 61], ஸந்தா ஹொந்தி ஸமிதா நிருத்³தா⁴ இச்சாதி³.

இதி க³ச்ச²ந்தாதி³க³ணராஸி.

**ராஜாதி³யுவாதி³க³ணராஸி**

132. **ராஜாதி³யுவாதீ³ஹா** [க॰ 189; ரூ॰ 113; நீ॰ 390-1].

ராஜாதீ³ஹி யுவாதீ³ஹி ச ஸிஸ்ஸ ஆ ஹோதி.

ராஜா க³ச்ச²தி.

133. **யோனமானோ** [க॰ 190; ரூ॰ 114; நீ॰ 392].

ராஜாதீ³ஹி யுவாதீ³ஹி ச யோனங் ஆனோ ஹோதி வா.

ராஜானோ.

வாதி கிங்? சதுரோ ச மஹாராஜா.

போ◌$^{4}$ ராஜ, போ◌$^{4}$ ராஜா, பொ◌$^{4}$ந்தோ ராஜானோ.

134. **வங்ம்ஹானங** [க॰ 188; ரூ॰ 115; நீ॰ 393].

ராஜாதீ$^{3}$னங் யுவாதீ$^{3}$னஞ்ச ஆனங ஹோதி வா அங்ம்ஹி.

ராஜானங், ராஜங், ராஜானோ, சதுரோ ச மஹாராஜே [பே॰ வ॰ 11].

135. **நாஸ்மாஸு ரஞ்ஞா** [க॰ 137, 270; ரூ॰ 116, 120; நீ॰ 316, 542].

நா, ஸ்மாஸு ராஜஸ்ஸ ரஞ்ஞா ஹோதி வா.

ரஞ்ஞா, ராஜேன.

136. **ராஜஸ்ஸி நாம்ஹி** [நீ॰ 316].

நாம்ஹி ராஜஸ்ஸ இ ஹோதி.

ராஜினா.

137. **ஸுனங்ஹிஸ்வு** [க॰ 169; ரூ॰ 117; நீ॰ 357].

ஸு , நங், ஹிஸு ராஜஸ்ஸ உஹோதி வா.

ராஜூஹி, ராஜூபி◌$^{4}$, ராஜேஹி, ராஜேபி◌$^{4}$.

138. **ரஞ்ஞோரஞ்ஞஸ்ஸராஜினோ ஸே** [க॰ 139; ரூ॰ 118; நீ॰ 314].

ஸேபரே ஸவிப◌$^{4}$த்திஸ்ஸ ராஜஸ்ஸ ரஞ்ஞோ, ரஞ்ஞஸ்ஸ, ராஜினோ ஹொந்தி வா.

ரஞ்ஞோ, ரஞ்ஞஸ்ஸ, ராஜினோ.

வாதி கிங்? ராஜஸ்ஸ.

ராஜூனங், ராஜானங்.

139. **ராஜஸ்ஸ ரஞ்ஞங்** [க॰ 136; ரூ॰ 119; நீ॰ 315].

நங்ம்ஹி ராஜஸ்ஸ ரஞ்ஞங் ஹோதி வா.

ரஞ்ஞுங், ராஜஸ்மா, ராஜம்ஹா, ரஞ்ஞா, ராஜூஹி, ராஜூபி⁴, ராஜேஹி, ராஜேபி⁴, ரஞ்ஞோ, ரஞ்ஞஸ்ஸ, ராஜினோ, ராஜஸ்ஸ வா, ராஜூனங், ராஜானங், ரஞ்ஞங்.

**140. ஸ்மிங்ம்ஹி ரஞ்ஞேராஜினி** [க॰ 138; ரூ॰ 121; நீ॰ 317].

ஸ்மிங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ ராஜஸ்ஸ ரஞ்ஞே, ராஜினி ஹொந்தி வா.

ரஞ்ஞே, ராஜினி, ராஜஸ்மிங், ராஜம்ஹி, ராஜூஸு, ராஜேஸு.

**141. ஸமாஸே வா**.

ஸமாஸட்டா²னே ஸப்³பே³ தே ஆதே³ஸா விகப்பேன ஹொந்தி.

சத்தாரோ மஹாராஜா [தீ³॰ நி॰ 2.336], சத்தாரோ மஹாராஜானோ [அ॰ நி॰ 3.37], தே³வராஜானங், தே³வராஜங், தே³வராஜானோ, தே³வராஜே, சத்தாரோ ச மஹாராஜே , மணிம்ஹி பஸ்ஸ நிம்மிதங் [ஜா॰ 2.22.1394], காஸிரஞ்ஞா, காஸிராஜேன, தே³வராஜூஹி, தே³வராஜேஹி, காஸிரஞ்ஞோ, காஸிராஜஸ்ஸ, தே³வராஜூனங், தே³வராஜானங்…பே॰… காஸிரஞ்ஞே, காஸிராஜே, தே³வராஜூஸு, தே³வராஜேஸு.

மஹாவுத்தினா ராஜதோ யோனங் இனோ ஹோதி, “ஸமந்தபாஸாதி³கா நாம, ஸோளஸாஸிங்ஸு ராஜினோ, ஏகூனதிங்ஸே கப்பம்ஹி, இதோ ஸோளஸராஜினோ [அப॰ தே²ர 1.12.54-55 (ஏகூனதிங்ஸகப்பம்ஹி, இதோ ஸோளஸராஜானோ)], குஸராஜங் மஹப்³ப³லங் [ஜா॰ 2.20.67], ஸாலராஜங்வ புப்பி²தங் [அப॰ தே²ர 1.42.86], உளுராஜங்வ ஸோபி⁴தங், சதுரோ ச மஹாராஜே [பே॰ வ॰ 11], யுத⁴ஞ்சயோ அனுஞ்ஞாதோ, ஸப்³ப³த³த்தேன ராஜினா [ஜா॰ 1.11.81], ததா³ அதா³ஸி மங் தாதோ, பி³ம்பி³ஸாரஸ்ஸ ராஜினோ [அப॰ தே²ரீ॰ 2.2.326], நிக்க²மந்தே மஹாராஜே, பத²வீ ஸம்பகம்பத²” இச்சாதீ³னி பாளிபதா³னி.

ப்³ரஹ்மா, ப்³ரஹ்மானோ, போ⁴ ப்³ரஹ்ம, போ⁴ ப்³ரஹ்மா. ‘க⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே’தி க³ஸ்ஸ எத்தங், போ⁴ ப்³ரஹ்மே, பொ⁴ந்தோ ப்³ரஹ்மானோ, ப்³ரஹ்மானங், ப்³ரஹ்மங், ப்³ரஹ்மானோ.

**142. நாம்ஹி** [க॰ 198; ரூ॰ 123; நீ॰ 410].

நாம்ஹி ப்³ரஹ்மஸ்ஸ உ ஹோதி வா.

ப்³ரஹ்முனா, ப்³ரஹ்மேன, ப்³ரஹ்மேஹி, ப்³ரஹ்மேபி⁴.

**143. ப்³ரஹ்மஸ்ஸு வா** [க॰ 198; ரூ॰ 123; நீ॰ 410].

ஸ, நங்ஸூ ப்³ரஹ்மஸ்ஸ உ ஹோதி வா.

**144. ஜ²லா ஸஸ்ஸ நோ** [க॰ 117; ரூ॰ 124; நீ॰ 292].

ஜ², லதோ ஸஸ்ஸ நோ ஹோதி.

ப்³ரஹ்முனோ, ப்³ரஹ்மஸ்ஸ, ப்³ரஹ்மூனங், ப்³ரஹ்மானங்.

**145. ஸ்மா நாவ ப்³ரஹ்மா ச** [க॰ 270; ரூ॰ 120; நீ॰ 542].

அத்தா'துமேஹி ச ப்³ரஹ்மதோ ச ஸ்மாஸ்ஸ நா விய ரூபங் ஹோதி.

ப்³ரஹ்முனா, ப்³ரஹ்மஸ்மா, ப்³ரஹ்மம்ஹா, ப்³ரஹ்முனோ, ப்³ரஹ்மஸ்ஸ, ப்³ரஹ்மூனங், ப்³ரஹ்மானங். 'கம்மாதி³தோ'தி ஸுத்தேன ஸ்மிங்னோ நி ஹோதி, ப்³ரஹ்மஸ்மிங், ப்³ரஹ்மம்ஹி, ப்³ரஹ்மனி, ப்³ரஹ்மே, ப்³ரஹ்மேஸு.

அத்தா, அத்தானோ, போ⁴ அத்த, போ⁴ அத்தா, பொ⁴ந்தோ அத்தானோ, அத்தானங், அத்தங், அத்தானோ. 'நாஸ்ஸேனோ'தி விகப்பேன நாஸ்ஸ ஏனத்தங், அத்தனா, அத்தேன.

**146. ஸுஹிஸ்வனக** [க॰ 211; ரூ॰ 126; நீ॰ 439;. ஸுஹிஸுனக (ப³ஹூஸு)].

ஸு, ஹிஸு அத்தா'துமானங் அந்தோ அனக ஹோதி.

அத்தனேஹி, அத்தனேபி⁴, அத்தேஹி, அத்தேபி⁴.

**147. நொத்தாதுமா** [க॰ 213; ரூ॰ 127; நீ॰ 440].

அத்தா'துமதோ ஸஸ்ஸ நோ ஹோதி.

அத்தனோ, அத்தஸ்ஸ, அத்தானங், அத்தஸ்மா, அத்தம்ஹா, அத்தா, அத்தனா, அத்தனேஹி, அத்தனேபி⁴, அத்தேஹி, அத்தேபி⁴, அத்தனோ, அத்தஸ்ஸ, அத்தானங், அத்தஸ்மிங், அத்தம்ஹி, அத்தனி, அத்தே, அத்தேஸு, அத்தனேஸு.

ஸமாஸே பன புரிஸாதி³ரூபங் ஹோதி, பஹிதோ அத்தா ஏதேனாதி பஹிதத்தோ, பஹிதத்தா, பஹிதத்தங், பஹிதத்தே, பஹிதத்தேன, பஹிதத்தேஹி, பஹிதத்தேபி⁴, பஹிதத்தஸ்ஸ, பஹிதத்தானங், பஹிதத்தஸ்மா, பஹிதத்தம்ஹா, பஹிதத்தா, பஹிதத்தேஹி, பஹிதத்தேபி⁴, பஹிதத்தஸ்ஸ, பஹிதத்தானங், பஹிதத்தஸ்மிங், பஹிதத்தம்ஹி, பஹிதத்தே, பஹிதத்தேஸு.

ஆதுமா , ஆதுமானோ, ஆதுமானங், ஆதுமங், ஆதுமானோ, ஆதுமனா, ஆதுமேன, ஆதுமனேஹி, ஆதுமனேபி⁴, ஆதுமனோ, ஆதுமஸ்ஸ, ஆதுமானங் இச்சாதி³.

ஸகா² திட்ட²தி.

**148. ஆயோ நோ ச ஸகா²** [க॰ 191; ரூ॰ 130; நீ॰ 394].

ஸக²தோ யோனங் ஆயோ ச நோ ச ஹொந்தி வா ஆனோ ச.

ஸகா²னோ, ஸகா²யோ.

**149. நோனாஸெஸ்வி** [க॰ 194; ரூ॰ 131; நீ॰ 407].

நோ, நா, ஸேஸு ஸக²ந்தஸ்ஸ இ ஹோதி வா.

ஸகி²னோ.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன த்தபச்சயம்ஹி இத்தங், "ஸகி²த்தங் கரெய்ய, ஸகி²த்தங் ந கரெய்யா"தி [தே²ரகா³॰ 1017 (ஸகி²தங்)] பாளீ.

**150. யொஸ்வங்ஹிஸ்மானங்ஸ்வாரங** [க॰ 195-6; ரூ॰ 133-4; நீ॰ 408-9; யொஸ்வங்ஹிஸுசாரங (ப³ஹூஸு)].

யோஸு அங், ஹி, ஸ்மா, நங்ஸு ஸக²ந்தஸ்ஸ ஆரங ஹோதி. 'டோடே வா'தி ஸுத்தேன ஆராதே³ஸதோ யோனங் கமேன டோ, டே ஹொந்தி.

ஸகா²ரோ திட்ட²ந்தி. 'க⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே'தி க³ஸ்ஸ விகப்பேன எத்தங், போ⁴ ஸக², போ⁴ ஸகா², போ⁴ ஸகே², ஹரே ஸகா² கிஸ்ஸ மங் ஜஹாஸி [ஜா॰ 1.6.94].

"ஸகி², ஸகீ²தி த்³வயங் இத்தி²யங் ஸித்³த⁴"ந்தி வுத்தியங் வுத்தங்.

பொ⁴ந்தோ ஸகா²னோ, பொ⁴ந்தோ ஸகா²யோ, பொ⁴ந்தோ ஸகி²னோ, பொ⁴ந்தோ ஸகா²ரோ, ஸகா²னங், ஸகா²ரங், ஸக²ங், ஸகா²னோ, ஸகா²யோ, ஸகி²னோ, ஸகா²ரே, ஸகா²ரோ, ஸகி²னா, ஸகா²ரேன, ஸகே²ன, ஸகா²ரேஹி, ஸகா²ரேபி⁴, ஸகே²ஹி, ஸகே²பி⁴, ஸகி²ஸ்ஸ, ஸகி²னோ, ஸகா²ரானங், ஸகா²னங்.

**151. ஸ்மானங்ஸு வா** [க॰ 194, 170; ரூ॰ 120, 131; நீ॰ 407, 542].

ஸ்மா, நங்ஸு ஸக²ந்தஸ்ஸ இ ஹோதி வா.

ஸகீ²னங், ஸகி²ஸ்மா, ஸகி²ம்ஹா, ஸகா², ஸகி²னா, ஸகா²ரஸ்மா, ஸகா²ரம்ஹா, ஸகா²ரா, ஸகா²ரேஹி, ஸகா²ரேபி⁴, ஸகே²ஹி, ஸகே²பி⁴, ஸகி²ஸ்ஸ, ஸகி²னோ, ஸகா²ரானங், ஸகா²னங், ஸகீ²னங்.

152. **டே ஸ்மிங்னோ** [க॰ 192; ரூ॰ 135].

ஸக²தோ ஸ்மிங்னோ டே ஹோதி. நிச்சத்த²மித³ங் ஸுத்தங்.

ஸகே², ஸகா²ரேஸு, ஸகே²ஸு. "நேதாதி³ஸா ஸகா² ஹொந்தி, லப்³பா⁴ மே ஜீவதோ ஸகா²"தி [ஜா॰ 1.7.9] பாளி. புரிஸாதி³னயேன யோனங் விதி⁴.

ஸமாஸே பன ஸப்³ப³ங் புரிஸாதி³ரூபங் லப்³ப⁴தி, "ஸப்³ப³மித்தோ ஸப்³ப³ஸகோ², பாபமித்தோ பாபஸகோ²"தி [தீ³॰ நி॰ 3.253] ச பாளி. பாபஸகோ², பாபஸகா², பாபஸக²ங், பாபஸகே², பாபஸகே²ன, பாபஸகே²ஹி, பாபஸகே²பி⁴... பே॰... பாபஸக²ஸ்மிங், பாபஸக²ம்ஹி, பாபஸகே², பாபஸகே²ஸு.

யுவா க³ச்ச²தி.

153. **யோனங் நோனே வா** [க॰ 155, 157; ரூ॰ 137, 140; நீ॰ 335, 343].

யுவ, புமாதீ³ஹி பட²மா, து³தியாயோனங் கமேன நோ, நே ஹொந்தி வா.

154. **நோனானெஸ்வா** [க॰ 157; ரூ॰ 140; நீ॰ 343].

நோ, நா, நேஸு யுவாதீ³னங் அந்தோ ஆ ஹோதி வா.

யுவானோ, யுவானா, யுவா, ஹே யுவ, ஹே யுவா, ஹே யுவானோ, ஹே யுவா வா, யுவானங், யுவங், யுவானே, யுவே, யுவேன, யுவானா.

155. **யுவாதீ³னங் ஸுஹிஸ்வானங** [க॰ 157; ரூ॰ 140; நீ॰ 337-9, 343].

யுவ, புமாதீ³னங் அந்தோ ஆனங ஹோதி வா ஸு, ஹிஸு.

யுவானேஹி, யுவேஹி, யுவானேபி⁴, யுவேபி⁴, யுவஸ்ஸ.

156. **யுவா ஸஸ்ஸினோ**.

யுவதோ ஸஸ்ஸ இனோ ஹோதி வா.

யுவினோ, யுவானங், யுவஸ்மா, யுவம்ஹா.

157. **ஸ்மாஸ்மிங்னங் நானே** [க॰ 156-7-8; ரூ॰ 140-2-3].

யுவ, புமாதீ³ஹி ஸ்மா, ஸ்மிங்னங் நா, நே ஹொந்தி வா. ‘நோனானெஸ்வா’தி நாம்ஹி ஆத்தங்.

யுவானா, யுவானேஹி, யுவானேபி⁴, யுவேஹி, யுவேபி⁴, யுவஸ்ஸ, யுவினோ, யுவானங், யுவஸ்மிங், யுவம்ஹி, யுவே, யுவானே, யுவானேஸு, யுவேஸு.

ரூபஸித்³தி⁴யங் பன “மக⁴வ, யுவாதீ³னமந்தஸ்ஸ ஆனாதே³ஸோ ஹோதி வா ஸப்³பா³ஸு விப⁴த்தீஸூ”தி [ரூ॰ 140; நீ॰ 343] வுத்தங்.

புமா , புமானோ, ஹே பும, ஹே புமா.

**158. க³ஸ்ஸங்** [க॰ 153; ரூ॰ 138; நீ॰ 333].

புமதோ க³ஸ்ஸ அங் ஹோதி வா.

ஹே புமங், ஹே புமானோ, புமானங், புமங், புமானே, புமே.

**159. நாம்ஹி** [க॰ 159; ரூ॰ 139; நீ॰ 340].

நாம்ஹி புமந்தஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா.

புமானா, புமேன.

**160. புமகம்மதா²மத்³தா⁴னங் வா ஸஸ்மாஸு ச** [க॰ 157, 159; ரூ॰ 139, 140; நீ॰ 338, 140].

நாம்ஹி ச ஸ, ஸ்மாஸு ச பும, கம்ம, தா²மத்³தா⁴னங் அந்தோ உ ஹோதி வா.

புமுனா, புமானேஹி, புமானேபி⁴, புமேஹி, புமேபி⁴, புமஸ்ஸ, புமுனோ, புமானங், புமஸ்மா, புமம்ஹா, புமானா, புமுனா, புமானேஹி, புமானேபி⁴, புமேஹி, புமேபி⁴, புமுனோ, புமஸ்ஸ, புமானங், புமஸ்மிங், புமம்ஹி, புமே.

**161. புமா** [க॰ 156; ரூ॰ 142; நீ॰ 336].

புமதோ ஸ்மிங்னோ நே ஹோதி வா. ‘நோனானெஸ்வா’தி புமந்தஸ்ஸ ஆத்தங்.

புமானே.

**162. ஸும்ஹா ச** [க॰ 158; ரூ॰ 143; நீ॰ 339].

ஸும்ஹி புமந்தஸ்ஸ ஆ ச ஹோதி ஆனே ச.

புமானேஸு, புமாஸு, புமேஸு.

ஸி , யோனங் புரிஸாதி³விதி◌⁴ ச ஹோதி, “யதா² ப³லாகயோனிம்ஹி, ந விஜ்ஜதி புமோ ஸதா³ [அப. தே²ர 1.1.511], ஸோளஸித்தி²ஸஹஸ்ஸானங், ந விஜ்ஜதி புமோ ததா³ [சரியா 3.49], இத்தீ² ஹுத்வா ஸ்வஜ்ஜ புமொம்ஹி தே³வோ [தீ³. நி. 2.354], தி²யோ தஸ்ஸ பஜாயந்தி, ந புமா ஜாயரே குலே”தி [ஜா. 1.8.54] பாளீ.

மக◌⁴வஸத்³தோ³ யுவஸத்³த³ஸதி³ஸோதி ரூபஸித்³தி◌⁴யங் [ரூ. 66] வுத்தங், கு³ணவாதி³க³ணிகோதி ஸத்³த³னீதியங் [நீ. பத³. 220] இச்சி²தோ. அக◌⁴ந்தி து³க்க²ங் பாபஞ்ச வுச்சதி, ந அக◌⁴ங் மக◌⁴ங், ஸுக²ங் புஞ்ஞஞ்ச, மகோ◌⁴ இதி புராணங் நாமங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி மக◌⁴வாதி [ஸங். நி. 1.259] அத்தோ² பாளியங் தி³ஸ்ஸதி.

தா²மஸத்³தோ³ புரிஸாதி³க³ணோ, தா²மேன, தா²முனா, தா²மஸ்ஸ, தா²முனோ, தா²மஸ்மா, தா²மம்ஹா, தா²மா, தா²முனா, தா²மஸ்ஸ, தா²முனோ. ஸேஸங் புரிஸஸமங்.

அத்³தா◌⁴ வுச்சதி காலோ. நாத்³யேகவசனேஸு-தீ³கே◌⁴ன அத்³து◌⁴னா, அத்³த◌⁴னா, அத்³தே◌⁴ன, தீ³க◌⁴ஸ்ஸ அத்³து◌⁴னோ, அத்³து◌⁴ஸ்ஸ, அத்³த◌⁴ஸ்ஸ, அத்³து◌⁴னா, அத்³து◌⁴ம்ஹா, அத்³து◌⁴ஸ்மா, அத்³தா◌⁴, அத்³த◌⁴ம்ஹா, அத்³த◌⁴ஸ்மா, அத்³து◌⁴னோ, அத்³து◌⁴ஸ்ஸ, அத்³த◌⁴ஸ்ஸ, அத்³த◌⁴னி, அத்³தே◌⁴, அத்³த◌⁴ம்ஹி, அத்³த◌⁴ஸ்மிந்தி சூளமொக்³க³ல்லானே ஆக³தங். ஸேஸங் யுவஸதி³ஸங்.

உபத்³த◌⁴வாசகோ அத்³த◌⁴ஸத்³தோ³ இத◌⁴ ந லப்³ப◌⁴தி, ஏகங்ஸத்த²வாசகோ ச நிபாதோ ஏவ. “அத்³தா◌⁴னமக்³க³ப்படிபன்னோ”திஆதீ³ஸு அத்³தா◌⁴னஸத்³தோ³ பன விஸுங் ஸித்³தோ◌⁴ நபுங்ஸகலிங்கோ³வ.

முத்³த◌⁴ஸத்³தே³ “முத்³தா◌⁴ தே ப²லது ஸத்ததா◌⁴, முத்³தா◌⁴ மே ப²லது ஸத்ததா◌⁴” இச்சாதீ³ஸு [ஜா. 1.16.295; த◌⁴. ப. அட்ட². 1.திஸ்ஸத்தே²ரவத்து²] ஸிரோ வுச்சதி, “பப்³ப³தமுத்³த◌⁴னிட்டி²தோ” இச்சாதீ³ஸு [தீ³. நி. 2.70] மத்த²கங் வுச்சதி, தது³ப◌⁴யங் இத◌⁴ லப்³ப◌⁴தி, ஸ்மிங்வசனே முத்³த◌⁴னீதி ஸித்³த◌⁴ங், ஸேஸங் யுவஸமங். பா³லவாசகோ பன புரிஸனயோ. ஹத்த²முட்டி²வாசகோ இத்தி²லிங்கோ³.

அஸ்மா வுச்சதி பாஸாணோ, உஸ்மா வுச்சதி காயக்³கி³, பி◌⁴ஸ்மா வுச்சதி ப◌⁴யானகோ மஹாகாயோ.

தத்த² அஸ்மஸத்³தே³ “தங் தே பஞ்ஞாய பி◌⁴ந்தா³மி, ஆமங் பக்கங்வ அஸ்மனா [ஸு॰ நி॰ 445], மா த்வங் சந்தே³ க²லி அஸ்மனீ”தி பாளீ. ஸேஸங் யுவஸமங். உஸ்மா, பி◌⁴ஸ்மாஸத்³தா³பி யுவஸதி³ஸாதி வத³ந்தி.

சூளமொக்³க³ல்லானே முத்³த◌⁴, கா³ண்டீ³வத◌⁴ன்வ, அணிம, லகி◌⁴மாத³யோ ச அஸ்மஸதி³ஸாதி வுத்தங்.

யத்த² ஸுத்தவிதா◌⁴னங் ந தி³ஸ்ஸதி, தத்த² மஹாவுத்தினா வா ஸுத்தவிப◌⁴த்தேன வா ரூபங் விதி◌⁴யதி.

இதி ராஜாதி³யுவாதி³க³ணராஸி.

அகாரந்தபுல்லிங்க³ங் நிட்டி²தங்.

**ஆகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி**

‘க³ஸீன’ந்தி ஸிலோபோ, ஸா திட்ட²தி.

‘ஏகவசனயொஸ்வகோ◌⁴ன’ந்தி யோஸு ச ஏகவசனேஸு ச ரஸ்ஸோ, ‘அதோ யோன’மிச்சாதி³னா விதா◌⁴னங், ஸா திட்ட²ந்தி.

163. **ஸாஸ்ஸங்ஸே சானங**.

அங், ஸேஸு கே³ ச ஸாஸத்³த³ஸ்ஸ ஆனங ஹோதி.

போ◌⁴ ஸான, பொ◌⁴ந்தோ ஸா, ஸங், ஸானங், ஸே, ஸேன, ஸாஹி, ஸாபி◌⁴, ஸஸ்ஸ, ஸானஸ்ஸ, ஸானங், ஸஸ்மா, ஸம்ஹா, ஸா, ஸாஹி, ஸாபி◌⁴, ஸஸ்ஸ, ஸானஸ்ஸ, ஸானங், ஸஸ்மிங், ஸம்ஹி, ஸே, ஸாஸு.

அத² வா ‘ஸாஸ்ஸங்ஸே சானங’இதி ஸுத்தே சஸத்³தோ³ அவுத்தஸமுச்சயத்தோ²பி ஹோதீதிகத்வா ஸிதோ ஸேஸாஸு விப◌⁴த்தீஸுபி ஆனங ஹோதி வா, மஹாவுத்தினா ச ஆனாதே³ஸதோ யோனங் ஓ.

ஸா க³ச்ச²தி, ஸானோ க³ச்ச²ந்தி, ஸா வா, ஹே ஸ, ஹே ஸா, ஹே ஸான, ஹே ஸா, ஹே ஸானோ, ஸங், ஸானங், ஸே, ஸானே இச்சாதி³.

ஸத்³த³னீதிரூபங் வுச்சதே -

ஸா திட்ட²தி, ஸா திட்ட²ந்தி, ஸானோ திட்ட²ந்தி, போ◌⁴ ஸா, பொ◌⁴ந்தோ ஸா, ஸானோ, ஸானங், ஸானே, ஸானா, ஸானேஹி, ஸானேபி◌⁴, ஸாஸ்ஸ, ஸானங், ஸானா, ஸானேஹி, ஸானேபி◌⁴, ஸாஸ்ஸ, ஸானங், ஸானே, ஸானேஸூதி [நீதி॰ பத³॰ 211].

வத்தஹா வுச்சதி ஸத்தோ [ஸக்கோ (அமரகோஸ, 1-145 கா³தா²யங்)].

164. **வத்தஹா ஸனங்னங் நோனானங்.**

வத்தஹதோ ஸஸ்ஸ நோ ஹோதி, நங்வசனஸ்ஸ நானங் ஹோதி.

வத்தஹானோ தே³தி, வத்தஹானானங் தே³தி. ஸேஸங் யுவஸத்³த³ஸமங்.

ஸத்³த³னீதியங் பன நா, ஸேஸு வத்தஹினா, வத்தஹினோதி [நீதி॰ பத³॰ 219; (தத்த² நாம்ஹி வத்தஹானாதி தி³ஸ்ஸதி)] வுத்தங்.

த³ள்ஹத⁴ம்மா, த³ள்ஹத⁴ம்மா, த³ள்ஹத⁴ம்மானோ. "ஸிக்கி²தா த³ள்ஹத⁴ம்மினோ"திபி [ஸங்॰ நி॰ 1.209] பாளி. போ⁴ த³ள்ஹத⁴ம்மா, பொ⁴ந்தோ த³ள்ஹத⁴ம்மா, த³ள்ஹத⁴ம்மானோ, த³ள்ஹத⁴ம்மினோ, த³ள்ஹத⁴ம்மானங், த³ள்ஹத⁴ம்மானே, த³ள்ஹத⁴ம்மினா, த³ள்ஹத⁴ம்மேஹி. ஸேஸங் புரிஸஸமங். ஏவங் பச்சக்க²த⁴ம்மாதி. விவடச்ச²த³ஸத்³தே³ பன நாம்ஹி இத்தங் நத்தி², ஸேஸங் த³ள்ஹத⁴ம்மஸமங். பாளியங் பன "த³ள்ஹத⁴ம்மோதி விஸ்ஸுதோ"தி [ஜா॰ 2.22.300] ச "லோகே விவடச்ச²தோ³"தி [தீ³॰ நி॰ 1.258] ச தி³ட்ட²த்தா ஏதே ஸத்³தா³ புரிஸரூபா அகாரந்தாபி யுஜ்ஜந்தி.

வுத்தஸிரா வுச்சதி நவவோரோபிதகேஸோ, வுத்தஸிரா ப்³ராஹ்மணோ, வுத்தஸிரா, வுத்தஸிரானோ, வுத்தஸிரானங், வுத்தஸிரானே, வுத்தஸிரானா, வுத்தஸிரானேஹி. ஸேஸங் புரிஸஸமங். பாளியங் பன "காபடிகோ மாணவோ வுத்தஸிரோ"திபி [ம॰ நி॰ 2.426] தி³ஸ்ஸதி.

ரஹா வுச்சதி பாபத⁴ம்மோ. ரஹா, ரஹா, ரஹினோ, ரஹானங், ரஹினே, ரஹினா, ரஹினேஹி, ரஹினேபி⁴, ரஹஸ்ஸ, ரஹினோ, ரஹானங்...பே॰... ரஹானே, ரஹானேஸூதி [நீதி॰ பத³॰ 217] ஸப்³ப³ங் ஸத்³த³னீதியங் வுத்தங், இத⁴ பன மஹாவுத்தினா ஸித்³த⁴ங்.

இதி ஆகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி.

## இகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி

'க³ஸீன'ந்தி லோபோ, முனி க³ச்ச²தி.

165. **லோபோ** [க॰ 118; ரூ॰ 146; நீ॰ 293].

ஜ², லதோ யோனங் லோபோ ஹோதி. 'யோலோபனீஸு தீ³கோ⁴'தி தீ³கோ⁴.

முனீ க³ச்ச²ந்தி.

**166. யோஸ்² ஜி²ஸ்ஸ புமே** [க॰ 96; ரூ॰ 148; நீ॰ 259].

புல்லிங்கே³ யோஸ்² ஜ²ஸஞ்ஞஸ்ஸ இ-காரஸ்ஸ ட ஹோதி வா.

முனயோ க³ச்ச²ந்தி.

ஜி²ஸ்ஸாதி கிங்? ரத்தியோ, த³ண்டி³னோ.

புமேதி கிங்? அட்டீ²னி.

போ⁴ முனி, ‘அயுனங் வா தீ³கோ⁴’தி தீ³கோ⁴, போ⁴ முனீ, பொ⁴ந்தோ முனீ, பொ⁴ந்தோ முனயோ, முனிங், முனீ, முனயோ, முனினா, முனீஹி, முனீபி⁴, முனிஸ்ஸ, முனினோ, முனீனங், முனிஸ்மா, முனிம்ஹா.

**167. நா ஸ்மாஸ்ஸ** [க॰ 215; ரூ॰ 41; நீ॰ 442].

ஜ², லதோ ஸ்மாஸ்ஸ நா ஹோதி வா.

முனினா, முனீஹி, முனீபி⁴, முனிஸ்ஸ, முனினோ, முனீனங், முனிஸ்மிங், முனிம்ஹி, முனீஸு.

இஸி க³ச்ச²தி, இஸீ, இஸயோ, போ⁴ இஸி, போ⁴ இஸீ, பொ⁴ந்தோ இஸீ, பொ⁴ந்தோ இஸயோ இச்சாதி³.

அக்³கி³ ஜலதி, அக்³கீ³, அக்³க³யோ, போ⁴ அக்³கி³, போ⁴ அக்³கீ³, பொ⁴ந்தோ அக்³கீ³, பொ⁴ந்தோ அக்³க³யோ இச்சாதி³.

ஏவங் குச்சி², முட்டி², க³ண்டி², மணி, பதி, அதி⁴பதி, க³ஹபதி, ஸேனாபதி, நரபதி, யதி, ஞாதி, ஸாதி, வத்தி², அதிதி², ஸாரதி², பொ³ந்தி³, ஆதி³, உபாதி³, நிதி⁴, விதி⁴, ஓதி⁴, ப்³யாதி⁴, ஸமாதி⁴, உத³தி⁴, உபதி⁴, நிருபதி⁴, த⁴னி, ஸேனானி, கபி, தீ³பி, கிமி, திமி, அரி, ஹரி, கி³ரி, கலி, ப³லி, ஸாலி, அஞ்ஜலி, கவி, ரவி, அஸி, மஸி, கேஸி, பேஸி, ராஸி, அஹி, வீஹிஇச்சாத³யோ.

விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

மஹாவுத்தினா அகதரஸ்ஸேஹிபி கேஹிசி ஜ²ஸஞ்ஞேஹி யோனங் நோ ஹோதி, “ச² முனினோ அகா³ரமுனினோ, அனகா³ரமுனினோ, ஸேக²முனினோ, அஸேக²முனினோ, பச்சேகமுனினோ, முனிமுனினோ”தி [மஹானி॰ 14] ச “ஞாணுபபன்னா முனினோ வத³ந்தீ”தி ச “ஏகமேகாய இத்தி²யா, அட்ட²ட்ட²

பதினோ ஸியு"ந்தி ச [ஜா॰ 2.21.344] "பதினோ கிரம்ஹாகங் விஸிட்ட²னாரீன" [வி॰ வ॰ 323] ந்தி ச "ஹங்ஸாதி⁴பதினோ இமே"தி [ஜா॰ 2.21.38] ச ஸுத்தபதா³னி தி³ஸ்ஸந்தி.

கா³தா²ஸு 'க⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே'தி முனிதோ க³ஸ்ஸ எத்தஞ்ச ஹோதி, போரோஹிச்சோ தவங் முனே [அப॰ தே²ர 1.1.540], த⁴ம்மத³ஸ்ஸோ தவங் முனே [அப॰ தே²ர 1.1.540], சிரங் ஜீவ மஹாவீர, கப்பங் திட்ட² மஹாமுனே [அப॰ தே²ர 1.2.168], படிக்³க³ண்ஹ மஹாமுனே [அப॰ தே²ர 1.41.83]. துய்ஹத்தா²ய மஹாமுனேதி [அப॰ தே²ர 1.3.345].

தேஹியேவ அங்வசனஸ்ஸ நஞ்ச ஹோதி, தமாஹு ஏகங் முனினங் சரந்தங் [ஸு॰ நி॰ 210], முனினங் மோனபதே²ஸு ஸிக்க²மானங் [ஜா॰ 1.8.44], பிதரங் புத்தகி³த்³தி⁴னங் [ஜா॰ 2.22.2377], ஸப்³ப³காமஸமித்³தி⁴னங் [ஜா॰ 1.13.103].

இஸிஸத்³தே³ பன -

168. **டே ஸிஸ்ஸிஸிஸ்மா** [டே ஸிஸ்ஸஸ்மா (மூலபாடே²)].

இஸிம்ஹா ஸிஸ்ஸ டே ஹோதி வா.

யோ நோ'ஜ்ஜ வினயே கங்க²ங், அத்த²த⁴ம்மவிது³ இஸே [ஜா॰ 2.22.1164]. 'க⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே'தி க³ஸ்ஸ எத்தஞ்ச ஹோதி, நிஸீதா³ஹி மஹாஇஸே [ஜா॰ 2.20.114], த்வங் நோ'ஸி ஸரணங் இஸே [ஜா॰ 2.22.1326], புத்தோ உப்பஜ்ஜதங் இஸே [ஜா॰ 1.14.104].

169. **து³தியஸ்ஸ யொஸ்ஸ**.

இஸிம்ஹா து³தியஸ்ஸ யொஸ்ஸ டே ஹோதி வா.

ஸமணே ப்³ராஹ்மணே வந்தே³, ஸம்பன்னசரணே இஸே [ஜா॰ 1.16.314].

ஸமாஸே பன மஹேஸி க³ச்ச²தி, மஹேஸீ க³ச்ச²ந்தி, மஹேஸயோ, மஹேஸினோ. அங்வசனே மஹேஸினந்தி ஸிஜ்ஜ²தி. "ஸங்கா³யிங்ஸு மஹேஸயோ [வி॰ வ॰ க³ந்தா²ரம்ப⁴கதா² பே॰ வ॰ க³ந்தா²ரம்ப⁴கதா²], வானமுத்தா மஹேஸயோ"தி [அபி⁴த⁴ம்மத்த²ஸங்க³ஹே 113 பிட்டே²] ச "ந தங் ஸம்மக்³க³தா யஞ்ஞங், உபயந்தி மஹேஸினோ, ஏதங் ஸம்மக்³க³தா யஞ்ஞங், உபயந்தி மஹேஸினோ [ஸங்॰ நி॰ 1.120], பஹந்தா மஹேஸினோ காமே, யேன திண்ணா மஹேஸினோ"தி ச "மஹேஸிங் விஜிதாவின"ந்தி [ம॰ நி॰ 2.459] ச "ஸங்க⁴ஞ்சாபி மஹேஸினங், குஞ்ஜரங்வ மஹேஸினங்,

உபக³ந்த்வா மஹேஸினங் [பு³॰ வங்॰ 9.1], கி²ப்பங் பஸ்ஸ மஹேஸினங் [ஜா॰ 2.19.70], கதகிச்சங் மஹேஸின''ந்தி [ஜா॰ 2.19.102] ச ஸுத்தபதா³னி தி³ஸ்ஸந்தி.

அக்³கி³ஸத்³தே³ -

170. **ஸிஸ்ஸக்³கி³தோ நி** [க॰ 95; ரூ॰ 145; நீ॰ 254; 'ஸிஸ்ஸாக்³கி³தோ நி' (ப³ஹூஸு)].

அக்³கி³தோ ஸிஸ்ஸ நி ஹோதி வா.

அக்³கி³ ஜலதி, அக்³கி³னி ஜலதி, அக்³கீ³ ஜலந்தி, அக்³க³யோ இச்சாதி³.

பாளியங் பன ''அக்³கி³, கி³னி, அக்³கி³னீ''தி தயோ அக்³கி³பரியாயா தி³ஸ்ஸந்தி - ''ராக³க்³கி³, தோ³ஸக்³கி³, மோஹக்³கீ³''தி [அ॰ நி॰ 7.46] ச ''ச²ன்னா குடி ஆஹிதோ கி³னி, விவடா குடி நிப்³பு³தோ கி³னி [ஸு॰ நி॰ 19], மஹாகி³னி ஸம்பஜ்ஜலிதோ [தே²ரகா³॰ 702 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)], யஸ்மா ஸோ ஜாயதே கி³னீ''தி [ஜா॰ 1.10.58] ச ''அக்³கி³னிங் ஸம்பஜ்ஜலிதங் பவிஸந்தீ''தி [ஸு॰ நி॰ 675] ச. தேஸங் விஸுங் விஸுங் ரூபமாலா லப்³ப⁴தி.

ஸெட்டி², பதி, அதி⁴பதி, ஸேனாபதி, அதிதி², ஸாரதி²ஸத்³தே³ஹி ச யோனங் நோ ஹோதி, அங்வசனஸ்ஸ நங் ஹோதி வா, ஸெட்டி²னோ, ஸெட்டி²னங், பதினோ, பதினங், அதி⁴பதினோ, அதி⁴பதினங், ஸேனாபதினோ, ஸேனாபதினங், அதிதி²னோ, அதிதி²னங், ஸாரதி²னோ, ஸாரதி²னந்தி. க³ஹபதயோ, ஜானிபதயோ இச்சாதீ³னி நிச்சரூபானி தி³ஸ்ஸந்தி.

ஆதி³ஸத்³தே³ -

'ரத்த்²யாதீ³ஹி டோ ஸ்மிங்னோ'தி ஸ்மிங்னோ டோ ஹோதி, ஆதி³ஸ்மிங், ஆதி³ம்ஹி, ஆதோ³, கா³தா²தோ³, பாதா³தோ³. ''ஆதி³ங், கா³தா²தி³ங், பாதா³தி³ங்'' இச்சாதீ³ஸு பன ஆதா⁴ரத்தே² து³தியா ஏவ ''இமங் ரத்திங், இமங் தி³வஸங், புரிமங் தி³ஸங், பச்சி²மங் தி³ஸங், தங் க²ணங், தங் லயங், தங் முஹுத்தங்'' இச்சாதீ³ஸு விய.

இதா³னி ஸமாஸே ஜி²ஸ்ஸ டாதே³ஸாபா⁴வோ வுச்சதி.

171. **இதோஞ்ஞத்தே² புமே**.

புமே அஞ்ஞபத³த்த²ஸமாஸே இ-காரம்ஹா பட²மா, து³தியாயோனங் கமேன நோ, நே ஹொந்தி வா. ஸுத்தவிப⁴த்தேன உத்தரபத³த்த²ஸமாஸேபி க்வசி யோனங் நோ, நே ஹொந்தி.

பட²மாயொம்ஹி -

மிச்சா²தி³ட்டி²னோ, ஸம்மாதி³ட்டி²னோ, முட்ட²ஸ்ஸதினோ, உபட்டி²தஸ்ஸதினோ, அஸாரே ஸாரமதினோ [த⁴॰ ப॰ 11], நிம்மானரதினோ தே³வா, யே தே³வா வஸவத்தினோ [ஸங்॰ நி॰ 1.168], அட்டே²தே சக்கவத்தினோ, த⁴ம்மே த⁴ம்மானுவத்தினோ [ஸங்॰ நி॰ 5.34], ஸக்³க³ங் ஸுக³தினோ யந்தி [த⁴॰ ப॰ 126], தோமரங்குஸபாணினோ [ஜா॰ 2.22.223], த³ண்ட³முக்³க³ரபாணினோ, அரியவுத்தினோ, நிபகா ஸந்தவுத்தினோ இச்சாதி³.

து³தியாயொம்ஹி -

முட்ட²ஸ்ஸதினே, உபட்டி²தஸ்ஸதினே, அரியவுத்தினே, தோமரங்குஸபாணினே [ஜா॰ 2.22.190] இச்சாதி³.

வாத்வேவ? மிச்சா²தி³ட்டீ² ஜனா க³ச்ச²ந்தி, மிச்சா²தி³ட்டீ² ஜனே பஸ்ஸதி.

க³ரு பன "தோமரங்குஸபாணயோ, அத்தே² விஸாரத³மதயோ"தி [க॰ 253] ரூபானி இத⁴ இச்ச²ந்தி.

அஞ்ஞத்தே²தி கிங்? மிச்சா²தி³ட்டி²யோ த⁴ம்மா, மிச்சா²தி³ட்டி²யோ த⁴ம்மே.

புமேதி கிங்? மிச்சா²தி³ட்டி²னியோ இத்தி²யோ, மிச்சா²தி³ட்டீ²னி குலானி.

172. **நே ஸ்மிங்னோ க்வசி** [நீ॰ 453].

புமே அஞ்ஞத்தே² இதோ ஸ்மிங்னோ க்வசி நே ஹோதி.

கதஞ்ஞும்ஹி ச போஸம்ஹி, ஸீலவந்தே அரியவுத்தினே [ஜா॰ 1.10.78]. ஸப்³ப³காமஸமித்³தி⁴னே குலே, ச²த்தபாணினே, த³ண்ட³பாணினே, தோமரங்குஸபாணினே [ஜா॰ 2.22.190] இச்சாதி³.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஈதோபி ஸ்மிங்னோ க்வசி நே ஹோதி, மாதங்க³ஸ்மிங் யஸஸ்ஸினே [ஜா॰ 2.19.96], தே³வவண்ணினே, ப்³ரஹ்மவண்ணினே, அரஹந்தம்ஹி தாதி³னே [தே²ரகா³॰ 1182] இச்சாதி³.

இகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

**ஈகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி**

ஈகாரந்தே 'ஸிம்ஹி நாநபுங்ஸகஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன ஸிம்ஹி ரஸ்ஸத்தங் நத்தி², 'கே³ வா'தி கே³ பரே விகப்பேன ரஸ்ஸோ, யோஸு ச அங், நா, ஸ, ஸ்மா, ஸ்மிங் ஸு ச 'ஏகவசனயொஸ்வகோ⁴ன'ந்தி நிச்சங் ரஸ்ஸோ, த³ண்டீ³

க³ச்ச²தி. 'ஜந்து ஹேது' இச்சாதி³ஸுத்தேன விகப்பேன யோனங் லோபோ, த³ண்டீ³ க³ச்ச²ந்தி.

பக்கே² -

173. **யோனங் நோனே புமே** [க॰ 225; ரூ॰ 151; நீ॰ 452, 453].

புமே ஜ²ஸஞ்ஞும்ஹா ஈ-காரதோ பட²மா, து³தியாயோனங் கமேன நோ, நே ஹொந்தி வா.

த³ண்டி³னோ க³ச்ச²ந்தி, போ⁴த³ண்டி³, போ⁴ த³ண்டீ³, பொ⁴ந்தோ த³ண்டி³னோ, த³ண்டி³ங்.

174. **நங் ஜீ²தோ** [க॰ 224; ரூ॰ 153; நீ॰ 451].

புமே ஜ²ஸஞ்ஞும்ஹா ஈ-காரதோ அங்வசனஸ்ஸ நங் ஹோதி வா.

த³ண்டி³னங்.

175. **நோ வா** ['நோ' (ப³ஹூஸு)].

புமே ஜீ²தோ து³தியாயொஸ்ஸ நோ ஹோதி வா.

த³ண்டீ³ , த³ண்டி³னோ, த³ண்டி³னே, த³ண்டி³னா, த³ண்டீ³ஹி, த³ண்டீ³பி⁴, த³ண்டி³ஸ்ஸ, த³ண்டி³னோ, த³ண்டீ³னங், த³ண்டி³ஸ்மா, த³ண்டி³ம்ஹா, த³ண்டி³னா, த³ண்டீ³ஹி, த³ண்டீ³பி⁴, த³ண்டி³ஸ்ஸ, த³ண்டி³னோ, த³ண்டீ³னங், த³ண்டி³ஸ்மிங், த³ண்டி³ம்ஹி.

176. **ஸ்மிங்னோ நிங்** [க॰ 226; ரூ॰ 154; நீ॰ 416].

ஜீ²தோ ஸ்மிங்னோ நி ஹோதி வா.

த³ண்டி³னி.

'நே ஸ்மிங்னோ க்வசீ'தி விப⁴த்தஸுத்தேன ஸ்மிங்னோ நே ச ஹோதி, த³ண்டி³னே, த³ண்டீ³ஸு.

ஏவங் சக்கீ, பக்கீ², ஸுகீ², ஸிகீ², சாகீ³, பா⁴கீ³, போ⁴கீ³, யோகீ³, ஸங்கீ⁴, வாசீ, த⁴ஜீ, ப⁴ஜீ, குட்டீ², ரட்டீ², தா³டீ², ஞாணீ, பாணீ, க³ணீ, கு³ணீ, சம்மீ, த⁴ம்மீ, ஸீக⁴யாயீ, பாபகாரீ, ப்³ரஹ்மசாரீ, மாயாவீ, மேதா⁴வீ, பு⁴த்தாவீ, ப⁴யத³ஸ்ஸாவீ, யஸஸ்ஸீ, தேஜஸ்ஸீ, ச²த்தீ, பத்தீ, த³ந்தீ, மந்தீ, ஸத்துகா⁴தீ, ஸீஹனாதீ³, ஸாமீ, பியப்பஸங்ஸீ. அத்த²த³ஸ்ஸீ,

த⁴ம்மத³ஸ்ஸீ இச்சாத³யோ. கா³மணீ, ஸேனானீ, ஸுதீ⁴ இச்சாதீ³ஸு பன ஸ்மிங்னோ நித்தங் நத்தி².

விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

மஹாவுத்தினா யோஸு ஜீ²-காரஸ்ஸபி க்வசி டத்தங் ஹோதி,

“ஹங்ஸா கோஞ்சா மயூரா ச, ஹத்த²யோ பஸதா³ மிகா³;
ஸப்³பே³ ஸீஹஸ்ஸ பா⁴யந்தி, நத்தி² காயஸ்மிங் துல்யதா [ஜா॰ 1.2.103].

புரிஸாலூ ச ஹத்த²யோ, ஸஞ்ஞதா ப்³ரஹ்மசாரயோ [அ॰ நி॰ 6.37], அபசே ப்³ரஹ்மசாரயோ”தி தி³ஸ்ஸந்தி. தத்த² ‘ஹத்த²யோ’தி ஹத்தி²னோ, ‘புரிஸாலூ’தி புரிஸலோலா ப³லவாமுக²யக்கி²னியோ, ‘ப்³ரஹ்மசாரயோ’தி ப்³ரஹ்மசாரினோ, ‘அபசே’தி பூஜெய்ய.

ஸுஸ்ஸபி க்வசி நேஸு ஹோதி, ஸுஸுக²ங் வத ஜீவாம, வேரினேஸு அவேரினோ [த⁴॰ ப॰ 197], வேரினேஸு மனுஸ்ஸேஸு, விஹராம அவேரினோ. தத்த² ‘வேரினேஸூ’தி வேரீசித்தவந்தேஸு.

ஸமாஸேபி பட²மாயொஸ்ஸ நொத்தங், து³தியாயொஸ்ஸ நொத்தங் நெத்தஞ்ச ஹோதி. தத்த² த்³வே நொத்தானி பாகடானி. நெத்தங் பன வுச்சதே, “அஸ்ஸமணே ஸமணமானினே [அ॰ நி॰ 8.10], நரே பாணாதிபாதினே [இதிவு॰ 93], மஞ்ஜுகே பியபா⁴ணினே [ஜா॰ 2.22.1721], மாலதா⁴ரினே [ஜா॰ 2.22.1727], காஸிகுத்தமதா⁴ரினே [ஜா॰ 2.22.195], வண்ணவந்தே யஸஸ்ஸினே [தீ³॰ நி॰ 2.282], சாபஹத்தே² கலாபினே, உபோ⁴ ப⁴ஸ்ஸரவண்ணினே [ஜா॰ 2.21.111], ப்³ராஹ்மணே தே³வவண்டி³னே, ஸமுத்³த⁴ரதி பாணினே [அப॰ தே²ரீ 2.3.137], ஏவங் ஜரா ச மச்சு ச, அதி⁴வத்தந்தி பாணினே”தி [ஸங்॰ நி॰ 1.136] தி³ஸ்ஸந்தி. தத்த² ‘ப⁴ஸ்ஸரவண்ணினே’தி பப⁴ஸ்ஸரவண்ணவந்தே. ஸ்மிங்னோ நெத்தே பன “மாதங்க³ஸ்மிங் யஸஸ்ஸினே” இச்சாதீ³னி [ஜா॰ 2.19.96] புப்³பே³ வுத்தானேவ.

ஈகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## உகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி

### பி⁴க்கா²தி³க³ணராஸி

‘க³ஸீன’ந்தி ஸிலோபோ, பி⁴க்கு². யோனங் லோபே தீ³கோ⁴, பி⁴க்கூ².

பக்கே² -

**177. லா யோனங் வோ புமே** [க॰ 119; ரூ॰ 155; நீ॰ 294].

புமே லஸஞ்ஞேஹி உவண்ணேஹி யோனங் வோ ஹோதி வாதி யோனங் வோ.

**178. வேவோஸு லுஸ்ஸ** [க॰ 97; ரூ॰ 156; நீ॰ 260].

புமே வே, வோஸு பரேஸு லஸஞ்ஞுஸ்ஸ உ-காரஸ்ஸ ட ஹோதி.

பி◌⁴க்க²வோ.

லுஸ்ஸாதி கிங்? ஸயம்பு◌⁴வோ.

போ◌⁴ பி◌⁴க்கு², போ◌⁴ பி◌⁴க்கூ², பொ◌⁴ந்தோ பி◌⁴க்கூ².

**179. புமாலபனே வேவோ** [க॰ 116; ரூ॰ 157; நீ॰ 291].

புமே ஆலபனே லஸஞ்ஞும்ஹா உ-காரதோ யொஸ்ஸ வே, வோ ஹொந்தி வா.

பொ◌⁴ந்தோ பி◌⁴க்க²வே, அத² கோ² ப◌⁴க³வா பி◌⁴க்கூ² ஆமந்தேஸி "பி◌⁴க்க²வோ"தி [ம॰ நி॰ 1.1], தே³வகாயா அபி◌⁴க்கந்தா, தே விஜானாத² பி◌⁴க்க²வோ [தீ³॰ நி॰ 2.334], பி◌⁴க்கு²ங், பி◌⁴க்கூ², பி◌⁴க்க²வோ, பி◌⁴க்கு²னா. 'ஸுனங்ஹிஸூ'தி தீ³கோ◌⁴, பி◌⁴க்கூ²ஹி, பி◌⁴க்கூ²பி◌⁴, பி◌⁴க்கு²ஸ்ஸ, பி◌⁴க்கு²னோ, பி◌⁴க்கூ²னங், பி◌⁴க்கு²ஸ்மா, பி◌⁴க்கு²ம்ஹா, பி◌⁴க்கு²னா, பி◌⁴க்கூ²ஹி, பி◌⁴க்கூ²பி◌⁴, பி◌⁴க்கு²ஸ்ஸ, பி◌⁴க்கு²னோ, பி◌⁴க்கூ²னங், பி◌⁴க்கு²ஸ்மிங், பி◌⁴க்கு²ம்ஹி, பி◌⁴க்கூ²ஸு.

ஏவங் மங்கு, மச்சு, உச்சு², படு, பா◌⁴ணு, ஸேது, கேது, ஸத்து, ஸிந்து◌⁴, ப³ந்து◌⁴, காரு, நேரு, மேரு, ருரு, வேளு இச்சாத³யோ.

விஸேஸவிதா◌⁴னமுச்சதே.

ஹேது, ஜந்து, குருஸத்³தே³ஸு 'ஜந்துஹேது' இச்சாதி³ஸுத்தேன விகப்பேன யோனங் லோபோ, ஹேது த◌⁴ம்மோ, ஹேதூ த◌⁴ம்மா, அதீதே ஹேதவோ பஞ்ச.

**180. யொம்ஹி வா க்வசி** [க॰ 97; ரூ॰ 156; நீ॰ 260].

யோஸு லஸஞ்ஞினோ உ-காரஸ்ஸ க்வசி ட ஹோதி வா.

அதீதே ஹேதயோ பஞ்ச.

வாதி கிங்? ஹேதுயோ.

க்வஸீதி கிங்? பி⁴க்க²வோ.

போ⁴ ஹேது, போ⁴ ஹேதூ, பொ⁴ந்தோ ஹேதூ, ஹேதவோ, ஹேதயோ, ஹேதுயோ வா, ஹேதுங், ஹேதூ, ஹேதவோ, ஹேதயோ, ஹேதுயோ வா. ஸேஸங் பி⁴க்கு²ஸமங்.

ஜந்து க³ச்ச²தி, ஜந்தூ, ஜந்தயோ, ஜந்துயோ வா.

**181. ஜந்தாதி³தோ நோ ச** [க॰ 119; ரூ॰ 155; நீ॰ 294; 'ஜந்த்வாதி³தோ' (ப³ஹூஸு)].

புமே ஜந்தாதி³தோ யோனங் நோ ச ஹோதி வோ ச.

ஜந்துனோ, ஜந்தவோ, போ⁴ஜந்து, போ⁴ஜந்தூ, பொ⁴ந்தோ ஜந்தூ, ஜந்தயோ, ஜந்துயோ, ஜந்துனோ, ஜந்தவோ, ஜந்துங், ஜந்தூ, ஜந்தயோ, ஜந்துயோ, ஜந்துனோ, ஜந்தவோ. ஸேஸங் பி⁴க்கு²ஸமங்.

குரு, குரூ, குரயோ, குருயோ, குருனோ, குரவோதி ஸப்³ப³ங் ஜந்துஸமங்.

"அஜ்ஜேவ தங் குரயோ பாபயாது [ஜா॰ 2.22.1632], நந்த³ந்தி தங் குரயோ த³ஸ்ஸனேன [ஜா॰ 2.22.1641], அஜ்ஜேவ தங் குரயோ பாபயாமீ"தி [ஜா॰ 2.22.1634] தி³ஸ்ஸந்தி.

மஹாவுத்தினா லதோபி அங்வசனஸ்ஸ க்வசி நங் ஹோதி, "கிமத்தி²னங் பி⁴க்கு²னங் ஆஹு, பி⁴க்கு²னமாஹு மக்³க³தே³ஸிங், பி⁴க்கு²னமாஹு மக்³க³ஜீவிங், பு³த்³த⁴ங் ஆதி³ச்சப³ந்து⁴ன"ந்தி தி³ஸ்ஸந்தி, ததா² "ரோக³னிட்³ட³ங் பப⁴ங்கு³னங், போ⁴கா³னஞ்ச பப⁴ங்கு³னங் [த⁴॰ ப॰ 139], விஞ்ஞாணஞ்ச விராகு³ன"ந்தி ச. தத்த² 'கிமத்தி²ன'ந்தி கிங்ஸபா⁴வங், 'மக்³க³தே³ஸி'ந்தி மக்³க³ங் தே³ஸெந்தங், 'மக்³க³ஜீவி'ந்தி மக்³கே³ ஜீவந்தங், 'ரோக³னிட்³ட³'ந்தி ரோகா³னங் குலாவகபூ⁴தங், 'பப⁴ங்கு³ன'ந்தி பபி⁴ஜ்ஜனஸீலங், 'விராகு³ன'ந்தி விரஜ்ஜனஸீலங். கத்த²சி பட²மந்தம்பி தி³ஸ்ஸதி, தத்த² நாக³மோ.

இதி பி⁴க்கா²தி³க³ணராஸி.

**ஸத்தா²தி³க³ணராஸி**

**ஸத்தா²தி³ராஸி**

**182. ல்துபிதாதீ³னமா ஸிம்ஹி** [க॰ 299; ரூ॰ 158; நீ॰ 411].

ஸிம்ஹி பரே ல்துபச்சயந்தானங் ஸத்து², கத்துஇச்சாதீ³னங் பிதாதீ³னஞ்ச உ-காரோ ஆ ஹோதி. 'க³ஸீன'ந்தி லோபோ.

ஸத்தா².

183. **ல்துபிதாதீ³னமஸே** [க॰ 200; ரூ॰ 159; நீ॰ 412].

ஸம்ஹா அஞ்ஞஸ்மிங் விப⁴த்திக³ணே பரே ல்து, பிதாதீ³னங் உ-காரோ ஆரங ஹோதி.

184. **ஆரங்ஸ்மா** [க॰ 205; ரூ॰ 160; நீ॰ 421].

ஆரங்தோ யோனங் டோ ஹோதி.

ஸத்தா²ரோ.

185. **கே³ அ ச** [க॰ 246; ரூ॰ 73; நீ॰ 476, 478-9].

கே³ பரே ல்து, பிதாதீ³னங் உ-காரோ ஹோதி அ ச ஆ ச. போ⁴ஸத்த², போ⁴ ஸத்தா², பொ⁴ந்தோ ஸத்தா²ரோ, ஸத்தா²ரங்.

186. **டோடே வா** [க॰ 205; ரூ॰ 260; நீ॰ 421].

ஆரங்தோ யோனங் கமேன டோ, டே ஹொந்தி வா. எத்த² ச வாஸத்³தோ³ ஸக²ஸத்³தே³ விகப்பனத்தோ² தத்த² வித்⁴யந்தரஸப்³பா⁴வா. புன டொக்³க³ஹணங் லஹுபா⁴வத்த²ங்.

ஸத்தா²ரோ, ஸத்தா²ரே.

187. **டா நாஸ்மானங்** [க॰ 207, 270; ரூ॰ 161, 120; நீ॰ 42, 542].

ஆரங்தோ நா, ஸ்மானங் டா ஹோதி.

ஸத்தா²ரா, ஸத்தா²ரேஹி, ஸத்தா²ரேபி⁴.

188. **லோபோ** [க॰ 203; ரூ॰ 162; நீ॰ 418].

ல்து, பிதாதீ³ஹி ஸலோபோ ஹோதி வா.

ஸத்து², ஸத்து²ஸ்ஸ, ஸத்து²னோ.

189. **நங்ம்ஹி வா** [க॰ 201; ரூ॰ 163; நீ॰ 416].

நங்ம்ஹி பரே ல்து, பிதாதீ³னங் உ-காரோ ஆரங ஹோதி வா. இமேஸங் மஹானாம திண்ணங் ஸத்தா²ரானங் ஏகா நிட்டா² உதா³ஹு புது² நிட்டா²தி [அ॰ நி॰ 3.127]. ஸத்தூ²னங்.

**190. ஆ** [க॰ 202; ரூ॰ 164; நீ॰ 417].

நங்ம்ஹி பரே ல்து, பிதாதீ³னங் உ-காரோ ஆ ஹோதி வா.

ஸத்தா²னங், ஸத்தா²ரா, ஸத்தா²ரேஹி, ஸத்தா²ரேபி⁴, ஸத்து², ஸத்து²ஸ்ஸ, ஸத்து²னோ, ஸத்தூ²னங், ஸத்தா²ரானங், ஸத்தா²னங்.

**191. டி ஸ்மிங்னோ** [க॰ 206; ரூ॰ 165; நீ॰ 422].

ஆரங்தோ ஸ்மிங்னோ டி ஹோதி.

**192. ரஸ்ஸாரங** [க॰ 208; ரூ॰ 166; நீ॰ 424].

ஸ்மிங்ம்ஹி பரே ஆரங்கதோ ரஸ்ஸோ ஹோதி.

ஸத்த²ரி, ஸத்தா²ரேஸு.

ப³ஹுலாதி⁴காரா நா, ஸ்மாஸு ஸத்து²னாதி ச ஸும்ஹி ஸத்தூ²ஸூதி ச ஸித்³த⁴ங். "த⁴ம்மராஜேன ஸத்து²னா, பூஜங் லப்³ப⁴தி ப⁴த்துஸூ"தி [ஜா॰ 2.22.1517] பாளி. 'ப⁴த்துஸூ'தி ஸாமீஸு, 'ப⁴த்தாஸூ'திபி பாடோ².

'ல்துபிதாதீ³னமஸே'தி அஸெக்³க³ஹணேன தொம்ஹி ஆரங ஹோதி [நீ॰ 414], "ஸத்தா²ரதோ ஸத்தா²ரங் க³ச்ச²ந்தி, ஸத்தா²ரதோ ஸத்தா²ரங் க⁴டெந்தீ"தி [மஹானி॰ 27] பாளி.

ஏவங் கத்தா, ப⁴த்தா, க³ந்தா, ஜேதா, ஜனேதா, செ²த்தா, சே²தி³தா, விஞ்ஞாதா, விஞ்ஞாபேதா, உட்டா²தா, உட்டா²பேதா, தரிதா, தாரேதா, தா³தா, தா³பேதா, ஸந்தா⁴தா, ஸந்தா⁴பேதா, நேதா, நெத்தா, போஸேதா, பெ⁴த்தா, யாதா, வத்தா, ஸேதா, ஹந்தா, ஸகமந்தா⁴தா, மஹாமந்தா⁴தா இச்சாத³யோ.

விஸேஸவிதா⁴னமுச்சதே.

மஹாவுத்தினா யோனங் ஆ ஹோதி, அவிதக்கிதா க³ப்³ப⁴முபவஜந்தி [ஜா॰ 1.13.138 (விஸதி³ஸங்)], தே பி⁴க்கூ² ப்³ரூஹேதா ஸுஞ்ஞாகா³ரானங்.

அமச்சவாசீஹி கத்து, க²த்துஸத்³தே³ஹி க³ஸ்ஸ எத்தங், உட்டே²ஹி கத்தே தரமானோ [ஜா॰ 2.22.1690], நத்தி² போ⁴ க²த்தே பரோலோகோ [தீ³॰ நி॰ 2.408].

கே³ பரே ஆரங ச ஹோதி, புச்சா²ம கத்தார அனோமபஞ்ஞ, “கத்தாரங் அனோமபஞ்ஞ”ந்திபி [ஜா॰ 1.10.28] யுஜ்ஜதி.

அங்ம்ஹி பரே புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ ச ஹோதி, அனுகம்பகங் பாணஸமம்பி ப⁴த்துங் ஜஹந்தி இத்தி²யோ. “ஸோ பதீதோ பமுத்தேன, ப⁴த்துனா ப⁴த்துகா³ரவோ”தி [ஜா॰ 2.21.48] தி³ட்ட²த்தா கத்துனா, க³ந்துனா இச்சாதீ³னிபி யுஜ்ஜந்தி.

நெத்தும்ஹா ஸ்மிங்னோ எத்தங் [நீ॰ 430], நெத்தே உஜுங் க³தே ஸதி [ஜா॰ 1.4.133], ஏதே ஸத்³தா³ தீஸு லிங்கே³ஸு ஸமானரூபா ஹொந்தி, கத்தா இத்தீ², கத்தா புரிஸோ, கத்தா குலங் இச்சாதி³.

இதி ஸத்தா²தி³ராஸி.

**பிதாதி³ராஸி**

பிதா க³ச்ச²தி.

193. **பிதாதீ³னமனத்தாதீ³னங்** [க॰ 209; ரூ॰ 168; நீ॰ 425; ‘பிதாதீ³னமனத்வாதீ³னங்’ (ப³ஹூஸு)].

நத்தாதி³வஜ்ஜிதானங் பிதாதீ³னங் ஆரங்கதோ ரஸ்ஸோ ஹோதி.

பிதரோ, போ⁴ பித, போ⁴ பிதா, பொ⁴ந்தோ பிதரோ. பிதரங், பிதுங் வா. “மாதுங் பிதுஞ்ச வந்தி³த்வா”தி [ஜா॰ 2.22.1859] தி³ஸ்ஸதி.

பிதரோ, பிதரே, பிதரா, பிதுனா, பிதரேஹி, பிதரேபி⁴, பிதூஹி, பிதூபி⁴, பிது, பிதுஸ்ஸ, பிதுனோ, பிதூனங், பிதரானங், பிதரா, பிதுனா, பிதரேஹி, பிதரேபி⁴, பிதூஹி, பிதூபி⁴, பிது, பிதுஸ்ஸ, பிதுனோ, பிதூனங், பிதரானங், பிதானங், பிதுஸ்மிங், பிதும்ஹி, பிதரி, பிதரேஸு, பிதூஸு.

அனணோ ஞாதினங் ஹோதி, தே³வானங் பிதுனஞ்ச ஸோ [ஜா॰ 2.22.126], மாதாபிதூனங் அச்சயேன, த⁴ம்மங் சர மஹாராஜ, மாதாபிதூஸு க²த்திய [ஜா॰ 2.17.39].

ஏவங் பா⁴தா, பா⁴தரோ, ஜாமாதா, ஜாமாதரோஇச்சாதி³.

அனத்தாதீ³னந்தி கிங்? நத்தா, நத்தாரோ, நத்தாரங், நத்தாரோ, நத்தாரே இச்சாதி³. ததா² பனத்துஸத்³தோ³பி.

மாது , தீ⁴து, து³ஹிதுஸத்³தா³ பன இத்தி²லிங்கா³ ஏவ, மாதா, மாதரோ, போ⁴தி மாத, போ⁴தி மாதா, போ⁴தி மாதே வா, “அச்ச²ரியங் நந்த³மாதே,

அப்³பு⁴தங் நந்த³மாதே’’தி [அ॰ நி॰ 7.53] தி³ஸ்ஸதி. ‘க⁴ப்³ரஹ்மாதி³த்வே’தி க³ஸ்ஸ எத்தங். போ⁴தியோ மாதரோ, மாதரங், மாதுங், மாதரோ, மாதரே, மாதுயா, மாதரா, மாதரேஹி, மாதரேபி⁴, மாதூஹி, மாதூபி⁴, மாது, மாதுஸ்ஸ, மாதுயா. ‘‘மாதுஸ்ஸ ஸரதி, பிதுஸ்ஸ ஸரதீ’’தி [ரூ॰ 169; நீ॰ 160 பிட்டே²] ஸத்தே² தி³ஸ்ஸதி. ‘‘பு³த்³த⁴மாதுஸ்ஸ ஸக்காரங், கரோது ஸுக³தோரஸோ’’தி [அப॰ தே²ரீ॰ 2.2.259] ச தி³ஸ்ஸதி. மாதூனங், மாதானங், மாதரானங். பஞ்சமீரூபங் ததியாஸமங். ச²ட்டி²ரூபங் சதுத்தீ²ஸமங். மாதுஸ்மிங், மாதும்ஹி, மாதரி, மாதுயா, மாதுயங், மாதரேஸு, மாதூஸு. ஏவங் தீ⁴து, து³ஹிதுஸத்³தா³.

விஸேஸவிதி⁴ம்ஹி கா³தா²ஸு மஹாவுத்தினா மாது, பிதுஸத்³தே³ஹி நாதீ³னங் பஞ்சன்னங் ஏகவசனானங் யா ஹோதி, ஸ்மிங்னோ பன யஞ்ச ஹோதி, அந்தலோபோ ச. மத்யா கதங், மத்யா தே³தி, மத்யா அபேதி, மத்யா த⁴னங், மத்யா டி²தங். மத்யங் டி²தங். ஏவங் பெத்யா கதங்இச்சாதி³, இத⁴ வுத்³தி⁴.

அனுஞ்ஞாதோ அஹங் மத்யா, ஸஞ்சத்தோ பிதரா அஹங் [ஜா॰ 2.22.29]. மத்யா ச பெத்யா ச கதங் ஸுஸாது⁴ [ஜா॰ 2.18.61], அஹஞ்ஹி ஜானாமி ஜனிந்த³ ஏதங், மத்யா ச பெத்யா ச [ஜா॰ 2.18.59], ஸப்³ப³ங் புப்³பே³பி வுத்தமேவ.

ஸத்து², பிதாதீ³னங் ஸமாஸே விதா⁴னங் ஸமாஸகண்டே³ ஆக³மிஸ்ஸதி.

இதி பிதாதி³ராஸி.

இதி ஸத்தா²தி³க³ணராஸி.

உகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## ஊகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி

‘க³ஸீன’ந்தி லோபோ, ஸயம்பூ⁴ க³ச்ச²தி. ‘லோபோ’தி யோனங் லோபோ, ஸயம்பூ⁴ க³ச்ச²ந்தி.

பக்கே² -

‘ஜந்தாதி³தோ நோ சா’தி யோனங் வோ, நோ, ஸயம்பு⁴வோ, ஸயம்பு⁴னோ.

‘கே³ வா’தி கே³ பரே விகப்பேன ரஸ்ஸோ, போ⁴ ஸயம்பு⁴, போ⁴ ஸயம்பூ⁴, பொ⁴ந்தோ ஸயம்பூ⁴, ஸயம்பு⁴வோ, ஸயம்பு⁴னோ.

‘ஏகவசனயொஸ்வகோ◌⁴ன’ந்தி அமாதீ³ஸு ஏகவசனேஸு நிச்சங் ரஸ்ஸோ, ஸயம்பு◌⁴ங், கா³தா²யங் ‘ஸயம்பு◌⁴ன’ந்திபி யுஜ்ஜதி.

ஸயம்பூ◌⁴, ஸயம்பு◌⁴வோ, ஸயம்பு◌⁴னோ. ஸயம்பு◌⁴னா, ஸயம்பூ◌⁴ஹி, ஸயம்பூ◌⁴பி◌⁴, ஸயம்பு◌⁴ஸ்ஸ, ஸயம்பு◌⁴னோ, ஸயம்பூ◌⁴னங். ஸயம்பு◌⁴ஸ்மா, ஸயம்பு◌⁴ம்ஹா, ஸயம்பு◌⁴னா, ஸயம்பூ◌⁴ஹி, ஸயம்பூ◌⁴பி◌⁴, ஸயம்பு◌⁴ஸ்ஸ, ஸயம்பு◌⁴னோ, ஸயம்பூ◌⁴னங். ஸயம்பு◌⁴ஸ்மிங், ஸயம்பு◌⁴ம்ஹி, ஸயம்பூ◌⁴ஸு.

ஏவங் அபி◌⁴பூ◌⁴, பராபி◌⁴பூ◌⁴, வெஸ்ஸபூ◌⁴, கொ³த்ரபூ◌⁴, வத்ரபூ◌⁴ இச்சாதி³. ஸேஸேஸு பன யோனங் நோ ஏவ லப்³ப◌⁴தி, சித்தஸஹபு◌⁴னோ த◌⁴ம்மா [த◌⁴॰ ஸ॰ து³கமாதிகா 61].

**194**. **கூதோ** [க॰ 119; ரூ॰ 155; நீ॰ 294].

புமே கூபச்சயந்தேஹி யோனங் நோ ஹோதி வா.

ஸப்³ப³ஞ்ஞூ, ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ. ஸேஸங் ஸுவிஞ்ஞெய்யங்.

விஞ்ஞூ , வத³ஞ்ஞூ, அத்த²ஞ்ஞூ, த◌⁴ம்மஞ்ஞூ, மத்தஞ்ஞூ, விதூ³. இத◌⁴ கூஸத்³தே³ன ரூபச்சயந்தாபி க³ய்ஹந்தி, வேத³கூ³, பாரகூ³. ததா² பீ◌⁴ரூ, பப◌⁴ங்கூ³, விராகூ³இச்சாதி³ ச.

ஊகாரந்தபுல்லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

ஓகாரந்தோ பன கோ³ஸத்³தோ³ ஏவ, ஸோ புப்³பே³ வுத்தோயேவ.

புல்லிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

## நபுங்ஸகலிங்க³ராஸி

### அகாரந்தனபுங்ஸக சித்தாதி³ராஸி

அத² நபுங்ஸகலிங்க³ங் தீ³பியதே. தங் பன பஞ்சவித◌⁴ங் அத³ந்தங், இத³ந்தங் ஈத³ந்தங், உத³ந்தங், ஊத³ந்தந்தி.

**195**. **அங் நபுங்ஸகே** [க॰ 125; ரூ॰ 198; நீ॰ 300].

நபுங்ஸகே அதோ ஸிஸ்ஸ அங் ஹோதி.

சித்தங்.

**196**. **யோனங் நி** [க॰ 218; ரூ॰ 196; நீ॰ 445].

நபுங்ஸகே அதோ யோனங் நி ஹோதி. 'யோலோபனீஸூ'தி நிம்ஹி தீ³கோ⁴.

சித்தானி.

197. **நீனங் வா** [க॰ 107; ரூ॰ 69; நீ॰ 275; 'நீன வா' (ப³ஹூஸு)].

அதோ நீனங் டா, டே ஹொந்தி வா.

சித்தா, ஹே சித்த, ஹே சித்தா, ஹே சித்தானி, ஹே சித்தா வா, சித்தங், சித்தானி, சித்தே, சித்தேன. ஸேஸங் புரிஸஸமங்.

ஏவங் த³கங், உத³கங், ஸுக²ங், து³க்க²ங், முக²ங், அங்க³ங், லிங்க³ங், ஸிங்க³ங், அக⁴ங், ஸச்சங், நச்சங், ரஜ்ஜங், பஜ்ஜங், அம்பு³ஜங், த⁴ஞ்ஞங், த²ஞ்ஞங், அரஞ்ஞங், புஞ்ஞங், கிலிட்ட²ங், பிட்ட²ங், ப⁴ண்ட³ங், துண்ட³ங், ஞாணங், தாணங், லேணங், கரணங், சரணங், ச²த்தங், செ²த்தங், நெத்தங், அமதங், ஸோதங், பீட²ங், வத்த²ங், பத³ங், க³த³ங், ஆவுத⁴ங், கானநங், கா⁴னங், ஜா²னங், தா³னங், த⁴னங், வனங், பாபங், து³மங், ஹத³யங், சீரங், சீவரங், குலங், மூலங், ப³லங், மங்க³லங், பி⁴ஸங், ஸீஸங், லோஹங்இச்சாத³யோ.

இதி சித்தாதி³ராஸி.

**கம்மாதி³ராஸி**

கம்மஸத்³தே³ -

198. **நாஸ்ஸேனோ** [க॰ 103; ரூ॰ 79; நீ॰ 271].

கம்மாதீ³ஹி நாஸ்ஸ ஏனோ ஹோதி வா.

கம்மேன, கம்மனா.

'புமகம்மதா²மத்³தா⁴ன'ந்தி ஸுத்தேன நா, ஸ்மாஸு உத்தங், கம்முனா, கம்மஸ்ஸ, கம்முனோ, கம்மஸ்மா, கம்மம்ஹா, கம்மனா, கம்முனா, கம்மஸ்ஸ, கம்முனோ.

199. **கம்மாதி³தோ** [க॰ 197; ரூ॰ 125; நீ॰ 404].

கம்மாதீ³ஹி ஸ்மிங்னோ நி ஹோதி வா.

கம்மஸ்மிங், கம்மம்ஹி, கம்மனி, கம்மே. ஸேஸங் சித்தஸமங்.

கம்ம சம்ம க◌⁴ம்ம அஸ்ம வெஸ்ம அத்³த◌⁴ முத்³த◌⁴ அஹ ப்³ரஹ்ம அத்தஆதுமா கம்மாதி³. கம்மனி, சம்மனி. "கிங் ச²ந்தோ³ கிமதி◌⁴ப்பாயோ, ஏகோ ஸம்மஸி க◌⁴ம்மனீ"தி [ஜா॰ 1.16.1] ச "கிங் பத்த²யங் மஹாப்³ரஹ்மே, ஏகோ ஸம்மஸி க◌⁴ம்மனீ"தி [ஜா॰ 1.13.83] ச "மா த்வங் சந்தே³ க²லி அஸ்மனீ"தி ச "தமத்³த³ஸ மஹாப்³ரஹ்மா, நிஸின்னங் ஸம்ஹி வெஸ்மனீ"தி ச தி³ஸ்ஸந்தி. அத்³த◌⁴னி , முத்³த◌⁴னி, அஹனி, ப்³ரஹ்மனி, அத்தனி, ஆதுமனி, ஸப்³ப³மேதங் புப்³பே³பி வுத்தமேவ ச. தத்த² 'ஸம்மஸீ'தி அச்ச²ஸி, 'க◌⁴ம்மனீ'தி கி³ம்ஹகாலே ஆதபே வா, 'அஸ்மனீ'தி பாஸாணே, 'வெஸ்மனீ'தி க◌⁴ரே.

இதி கம்மாதி³ராஸி.

**200. அங் நபுங்ஸகே** [க॰ 125; ரூ॰ 198; நீ॰ 300; 'அங்நங் நபுங்ஸகே' (ப³ஹூஸு)?].

நபுங்ஸகே ஸிம்ஹி ந்துஸ்ஸ அங் ஹோதி வா. ஸிலோபோ.

கு³ணவங் குலங்.

பக்கே² -

ஸிம்ஹி மஹாவுத்தினா ந்துஸ்ஸ அந்தோ அ ஹோதி, ததோ ஸிஸ்ஸ அங் ஹோதி, கு³ணவந்தங் குலங்.

'ய்வாதோ³ ந்துஸ்ஸா'தி ய்வாதீ³ஸு ந்துஸ்ஸந்தஸ்ஸ அத்தங், கு³ணவந்தானி, கு³ணவந்தா, ஹே கு³ணவ, ஹே கு³ணவா, ஹே கு³ணவந்தானி, ஹே கு³ணவந்தா, கு³ணவங், கு³ணவந்தங், கு³ணவந்தானி, கு³ணவந்தே, கு³ணவந்தேன, கு³ணவதா குலேன. ஸப்³ப³ங் புல்லிங்க³ஸமங்.

ஸதிமங் குலங், ஸதிமந்தங் குலங் இச்சாதி³.

க³ச்ச²ங் குலங், க³ச்ச²ந்தங் குலங், க³ச்ச²ந்தானி குலானி இச்சாதி³.

இதி அகாரந்தனபுங்ஸகராஸி.

**இகாரந்தனபுங்ஸகராஸி**

அட்டி² திட்ட²தி, அட்டீ² திட்ட²ந்தி.

**201. ஜ²லா வா** [க॰ 217; ரூ॰ 199; நீ॰ 444].

நபுங்ஸகே ஜ², லதோ யோனங் நி ஹோதி வா. 'யோலோபனீஸூ'தி தீ³கோ◌⁴.

அட்டீ²னி , ஹே அட்டி², ஹே அட்டீ², ஹே அட்டீ²னி, ஹே அட்டீ² வா, அட்டி²ங், அட்டி²னங், அட்டீ²னி, அட்டீ², அட்டி²னா, அட்டீ²ஹி, அட்டீ²பி⁴. ஸேஸங் முனிஸமங்.

ஸமாஸேபி ஸம்மாதி³ட்டி² குலங், ஸம்மாதி³ட்டீ²னி குலானி இச்சாதி³, யோனங் நோ, நே நத்தி².

ஸ்மிங்ம்ஹி ஸம்மாதி³ட்டி²ஸ்மிங், ஸம்மாதி³ட்டி²ம்ஹி, ஸம்மாதி³ட்டி²னி, ஸம்மாதி³ட்டி²னே குலே, அரியவுத்தினே குலே இதி வத்தப்³ப³ங்.

ஏவங் அக்கி², அச்சி², ஸத்தி², த³தி⁴, வாரி இச்சாத³யோ.

இதி இகாரந்தனபுங்ஸகராஸி.

## ஈகாரந்தனபுங்ஸகராஸி

ஈகாரந்தே ‘ஏகவசனயொஸ்வகோ⁴ன’ந்தி ஸுத்தேன ஸிம்ஹி ரஸ்ஸோ, த³ண்டி³ குலங், த³ண்டீ³னி குலானி, யோனங் லோபே த³ண்டீ³.

‘கே³ வா’தி ரஸ்ஸோ, ஹே த³ண்டி³, ஹே த³ண்டீ³ வா, ஹே த³ண்டீ³னி, ஹே த³ண்டீ³, த³ண்டி³ங், த³ண்டி³னங், த³ண்டீ³னி, த³ண்டீ³, த³ண்டி³னா, த³ண்டீ³ஹி, த³ண்டீ³பி⁴. புல்லிங்க³ஸமங்.

ஸமாஸேபி ஸீக⁴யாயி சித்தங், ஸீக⁴யாயீனி, ஸீக⁴யாயீ, ஹே ஸீக⁴யாயி, ஹே ஸீக⁴யாயீ வா, ஹே ஸீக⁴யாயீனி, ஹே ஸீக⁴யாயீ, ஸீக⁴யாயிங், ஸீக⁴யாயினங், ஸீக⁴யாயீனி இச்சாதி³.

ஏவங் ஸுக²காரி தா³னங், சக்கீ, பக்கீ², ஸுகீ², ஸிகீ² இச்சாத³யோ குலஸம்ப³ந்தி⁴னோ ச வேதி³தப்³பா³.

இதி ஈகாரந்தனபுங்ஸகராஸி.

## உகாரந்தனபுங்ஸகராஸி

ஆயு திட்ட²தி, ‘ஜ²லா வா’தி யோனங் நித்தே லோபே ச தீ³கோ⁴, ஆயூனி, ஆயூ, ஹே ஆயு, ஹே ஆயூ, ஹே ஆயூனி, ஹே ஆயூ, ஆயுங், ஆயுனங், ஆயூனி, ஆயூ. ஸேஸங் பி⁴க்கு²ஸமங்.

ஆயுஸத்³தோ³ புல்லிங்கே³பி வத்ததி, “புனராயு ச மே லத்³தோ⁴ [தீ³॰ நி॰ 2.369], ஆயுஞ்ச வோ கீவதகோ நு ஸம்ம [ஜா॰ 1.15.205], ஆயு நு கீ²ணோ மரணஞ்ச ஸந்திகே, ந சாயு கீ²ணோ மரணஞ்ச தூ³ரே”தி பாளிபதா³னி.

ஏவங் சக்கு², ஹிங்கு³, ஸிக்³கு³, ஜது, வத்து², மத்து², மது◌⁴, த◌⁴னு, திபு, தா³ரு, வஸு, அஸ்ஸு இச்சாத³யோ.

**202. அம்பா³தீ³ஹி** [க॰ 217; ரூ॰ 199; நீ॰ 444; 'அம்பா³தீ³ஹி' (ப³ஹூஸு)].

அம்பு³, பங்ஸுஇச்சாதீ³ஹி ஸ்மிங்னோ நி ஹோதி வா.

ப²லங் பததி அம்பு³னி, புப்ப²ங் யதா² பங்ஸுனி ஆதபே க³தங். ஸேஸங் ஆயுஸமங். சித்ரகு³, வஹகு³, தி³கு³ இச்சாத³யோபி உகாரந்தபகதிகா ஏவாதி.

இதி உகாரந்தனபுங்ஸகராஸி.

### ஊகாரந்தனபுங்ஸகராஸி

ஸிம்ஹி ரஸ்ஸோ, கொ³த்ரபு◌⁴ ஞாணங், கொ³த்ரபூ◌⁴னி, கொ³த்ரபூ◌⁴, ஹே கொ³த்ரபு◌⁴, ஹே கொ³த்ரபூ◌⁴, ஹே கொ³த்ரபூ◌⁴னி, ஹேகொ³த்ரபூ◌⁴, கொ³த்ரபு◌⁴ங், கொ³த்ரபு◌⁴னங், கொ³த்ரபூ◌⁴னி, கொ³த்ரபூ◌⁴. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங். ஏவங் ஸயம்பு◌⁴ ஞாணங், அபி◌⁴பு◌⁴ ஜா²னங் இச்சாதி³.

இதி ஊகாரந்தனபுங்ஸகராஸி.

நபுங்ஸகலிங்க³ராஸி நிட்டி²தோ.

### ஸப்³பா³தி³ராஸி

அத² ஸப்³ப³னாமானி தீ³பியந்தே.

ஸப்³ப³, கதர, கதம, உப◌⁴ய, இதர, அஞ்ஞ, அஞ்ஞதர, அஞ்ஞதம, புப்³ப³, பர, அபர, த³க்கி²ண, உத்தர, அத◌⁴ர, ய, த, த்ய, ஏத, இம, அமு, கிங், ஏக, உப◌⁴, த்³வி,தி, சது, தும்ஹ, அம்ஹ இமானி அட்ட²வீஸதி ஸப்³ப³னாமானி நாம. ஸப்³பே³ஸங் லிங்க³த்தா²னங் ஸாதா◌⁴ரணானி நாமானி ஸப்³ப³னாமானி.

தத்த² **ஸப்³ப³**ஸத்³தோ³ ஸகலத்தோ².

**கதர, கதம**ஸத்³தா³ புச்ச²னத்தா².

**உப◌⁴ய**ஸத்³தோ³ த்³வின்னங் அவயவானங் ஸமுதா³யத்தோ².

**இதர**ஸத்³தோ³ ஏகதோ வுத்தஸ்ஸ படியோகீ³வசனோ.

**அஞ்ஞ**ஸத்³தோ³ யதா²தி◌⁴க³தம்ஹா அபரவசனோ.

**அஞ்ஞதர, அஞ்ஞதம**ஸத்³தா³ அனியமத்தா².

**புப்³பா³**த³யோ ஸத்³தா³ தி³ஸா, காலாதி³வவத்தா²னவசனா.

**ய**ஸத்³தோ³ அனியமத்த²வசனோ.

**த, த்ய**ஸத்³தா³ பரம்முகே² தூ³ரவசனா.

**ஏத**ஸத்³தோ³ பரம்முகே² ஸமீபவசனோ, ஸம்முகே² தூ³ரவசனோ. அட்ட²கதா²யங் பன “ஏதேதி சக்கு²பத²ங் அதிக்கமித்வா தூ³ரக³தே ஸந்தா⁴யாஹா”தி [ஜா॰ அட்ட² 4.15.104] வுத்தங், தஸ்மா தஸத்³த³த்தே²பி வத்ததி.

**இம**ஸத்³தோ³ ஸம்முகே² ஸமீபவசனோ.

**அமு**ஸத்³தோ³ தூ³ரவசனோ. ஸமீப, தூ³ரதா ச பரிகப்பபு³த்³தி⁴வஸேனாபி ஹோதி.

**கிங்**ஸத்³தோ³ புச்ச²னத்தோ².

**ஏக**ஸத்³தோ³ ஸங்க்²யத்தோ² அஞ்ஞத்தோ² ச.

**உப⁴**ஸத்³தோ³ த்³விஸத்³த³பரியாயோ.

தத்த² த்யஸத்³தோ³பி ப³ஹூலங் தி³ஸ்ஸதி. கி²ட்³டா³ பணிஹிதா த்யாஸு, ரதி த்யாஸு பதிட்டி²தா, பீ³ஜானி த்யாஸு ருஹந்தி [ஜா॰ 2.21.120], கத²ங் நு விஸ்ஸஸே த்யம்ஹி [ஜா॰ 1.16.288], அத² விஸ்ஸஸதே த்யம்ஹிஇச்சாதி³ [ஜா॰ 2.22.1474].

‘இத்தி²யமத்வா’தி ஆபச்சயோ, க⁴ஸஞ்ஞோ, ஸிலோபோ, ஸப்³பா³ இத்தீ², ஸப்³பா³, ஸப்³பா³யோ, ஹே ஸப்³பே³, ஹே ஸப்³பா³, ஹே ஸப்³பா³யோ, ஸப்³ப³ங், ஸப்³பா³, ஸப்³பா³யோ, ஸப்³பா³ய, ஸப்³பா³ஹி, ஸப்³பா³பி⁴, ஸப்³பா³ய.

**203. க⁴பாஸஸ்ஸ ஸ்ஸா வா** [க॰ 179, 62; ரூ॰ 204, 206; நீ॰ 365, 209].

க⁴, பஸஞ்ஞேஹி ஸப்³ப³னாமேஹி ஸஸ்ஸ ஸ்ஸா ஹோதி வா.

**204. கொ⁴ஸ்ஸங்ஸ்ஸாஸ்ஸாயங்திங்ஸு** [க॰ 66; ரூ॰ 205; நீ॰ 213].

ஸ்ஸமாதீ³ஸு கோ⁴ ரஸ்ஸோ ஹோதி.

ஸப்³ப³ஸ்ஸா.

**205. ஸங்ஸானங்** [க॰ 168; ரூ॰ 203; நீ॰ 353, 368].

ஸப்³பா³தீ³ஹி நங்வசனஸ்ஸ ஸங், ஸானங் ஹொந்தி.

ஸப்³பா³ஸங், ஸப்³பா³ஸானங், ஸப்³பா³ய, ஸப்³பா³ஹி, ஸப்³பா³பி⁴, ஸப்³பா³ய, ஸப்³ப³ஸ்ஸா, ஸப்³பா³ஸங், ஸப்³பா³ஸானங், ஸப்³பா³ய, ஸப்³பா³யங்.

206. **ஸ்மிங்னோ ஸ்ஸங்** [க॰ 179, 62; ரூ॰ 204, 206; நீ॰ 365, 209].

ஸப்³பா³தீ³ஹி ஸ்மிங்னோ ஸ்ஸங் ஹோதி வா.

ஸப்³ப³ஸ்ஸங், ஸப்³பா³ஸு.

ஸத்³த³னீதியங் நா, ஸ்மா, ஸ்மிங்னம்பி ஸ்ஸாதே³ஸோ வுத்தோ [நீ॰ 366]. “தஸ்ஸா குமாரிகாய ஸத்³தி⁴ங் [பாரா॰ 443], கஸ்ஸாஹங் கேன ஹாயாமீ”தி [பாரா॰ 290] பாளி. இத⁴ பன ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஸாதி⁴யதி. ஸப்³ப³ஸ்ஸா கதங், ஸப்³ப³ஸ்ஸா அபேதி, ஸப்³ப³ஸ்ஸா டி²தங்.

ஸப்³போ³ புரிஸோ.

207. **யோனமேட** [க॰ 164; ரூ॰ 200; நீ॰ 347].

அகாரந்தேஹி ஸப்³பா³தீ³ஹி யோனங் ஏட ஹோதி.

ஸப்³பே³ புரிஸா.

அதொத்வேவ? ஸப்³பா³ இத்தி²யோ, அமூ புரிஸா.

ஹே ஸப்³ப³, ஹே ஸப்³பா³, ஹே ஸப்³பே³, ஸப்³ப³ங், ஸப்³பே³, ஸப்³பே³ன.

208. **ஸப்³பா³தீ³னங் நங்ம்ஹி ச** [க॰ 102; ரூ॰ 202; நீ॰ 270].

நங்ம்ஹி ச ஸு, ஹிஸு ச ஸப்³பா³தீ³னங் அஸ்ஸ ஏ ஹோதி.

ஸப்³பே³ஹி, ஸப்³பே³பி⁴, ஸப்³ப³ஸ்ஸ, ஸப்³பே³ஸங், ஸப்³பே³ஸானங், ஸப்³ப³ஸ்மா, ஸப்³ப³ம்ஹா, ஸப்³பே³ஹி, ஸப்³பே³பி⁴, ஸப்³ப³ஸ்ஸ, ஸப்³பே³ஸங், ஸப்³பே³ஸானங், ஸப்³ப³ஸ்மிங், ஸப்³ப³ம்ஹி, ஸப்³பே³ஸு.

சூளனிருத்தியங் பன ஸ்மா, ஸ்மிங்னங் ஆ, எத்தங் வுத்தங், ஸப்³பா³ அபேதி, ஸப்³பே³ பதிட்டி²தந்தி. “ஸப்³பா³ ச ஸவதி, ஸப்³ப³தா² ஸவதீ”தி ச “த்யாஹங் மந்தே பரத்த²த்³தோ⁴”தி [ஜா॰ 2.22.835] ச பாளீ. தத்த² ‘த்யாஹ’ந்தி தே+அஹங், தஸ்மிங் மந்தேதி அத்தோ².

ஸப்³ப³னாமேஹி சதுத்தி²யா ஆயாதே³ஸோபி தி³ஸ்ஸதி, “யாய நோ அனுகம்பாய, அம்ஹே பப்³பா³ஜயீ முனி. ஸோ நோ அத்தோ² அனுப்பத்தோ”தி [தே²ரகா³॰ 176] ச “யாயேவ கோ² பனத்தா²ய ஆக³ச்செ²ய்யாத², தமேவ அத்த²ங் ஸாது⁴கங் மனஸி கரெய்யாதா²”தி ச [தீ³॰ நி॰ 1.263] “நேவ மய்ஹங் அயங் நாகோ³, அலங் து³க்கா²ய காயசீ”தி [ஜா॰ 2.22.870] ச பாளீ.

ஸப்³ப³ங் சித்தங்.

**209. ஸப்³பா³தீ³ஹி.**

ஸப்³பா³தீ³ஹி நிஸ்ஸ டா ந ஹோதி.

ஸப்³பா³னி, ஸப்³ப³ங், ஸப்³பா³னி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

ப³ஹுலாதி⁴காரா க்வசி நிஸ்ஸ டா, டேபி ஹொந்தி. பாளியங் பன நிஸ்ஸ டா, டேபி தி³ஸ்ஸந்தி- “யா புப்³பே³ போ³தி⁴ஸத்தானங், பல்லங்கவரமாபு⁴ஜே. நிமித்தானி பதி³ஸ்ஸந்தி, தானி அஜ்ஜ பதி³ஸ்ஸரே [பு³॰ வங்॰ 2.82]. கிங் மாணவஸ்ஸ ரதனானி அத்தி², யே தங் ஜினந்தோ ஹரே அக்க²து⁴த்தோ”தி [ஜா॰ 2.22.1390]. ஏவங் கதர, கதமஸத்³தா³பி ஞெய்யா.

உப⁴யஸத்³தே³ இத்தி², புமேஸு உப⁴யா, உப⁴யோதி பட²மேகவசனரூபங் அப்பஸித்³த⁴ங். மஹாவுத்தினா யோனங் டோ வா ஹோதி, உப⁴யோ இத்தி²யோ, உப⁴யங் இத்தி²ங், உப⁴யோ இத்தி²யோ, உப⁴யாய, உப⁴யாஹி, உப⁴யாபி⁴. ஸேஸங் ஸப்³ப³ஸமங்.

உப⁴யோ புரிஸா, உப⁴யே புரிஸா, உப⁴யங், உப⁴யோ, உப⁴யே, உப⁴யேன, உப⁴யேஹி, உப⁴யேபி⁴, உப⁴யஸ்ஸ, உப⁴யேஸங், உப⁴யேஸானங். ஸப்³ப³ஸமங்.

உப⁴யங் குலங் திட்ட²தி, உப⁴யானி, உப⁴யங், உப⁴யானி. ஸப்³ப³ஸமங். “ஏகரத்தேன உப⁴யோ, துவஞ்ச த⁴னுஸேக² ச [ஜா॰ 1.16.239], தோதெ³ய்ய, கப்பா உப⁴யோ, இதே⁴கரத்திங் உப⁴யோ வஸேம, உப⁴யே தே³வமனுஸ்ஸா, உப⁴யே வஸாமஸே”தி பாளி.

**210. ஸ்ஸங்ஸ்ஸாஸ்ஸாயேஸிதரேகஞ்ஞேதிமானமி** [க॰ 63; ரூ॰ 217; நீ॰ 210; ‘ஸ்ஸங்ஸ்ஸாஸ்ஸாயெஸ்விதரேகஞ்ஞேபி⁴மானமி’ (ப³ஹூஸு)].

ஸ்ஸமாதீ³ஸு இதரா, ஏகா, அஞ்ஞா, ஏதா, இமாஸத்³தா³னங் இ ஹோதி.

இதரிஸ்ஸா கதங், இதரிஸ்ஸா தே³தி, இதரிஸ்ஸா அபேதி, இதரிஸ்ஸா த⁴னங், இதரிஸ்ஸா, இதரிஸ்ஸங் டி²தங். ஸேஸங் ஸப்³ப³ஸமங்.

அஞ்ஞா, அஞ்ஞா, அஞ்ஞாயோ, அஞ்ஞங், அஞ்ஞா, அஞ்ஞாயோ, அஞ்ஞாய, அஞ்ஞிஸ்ஸா, அஞ்ஞாஹி, அஞ்ஞாபி⁴, அஞ்ஞாய, அஞ்ஞிஸ்ஸா, அஞ்ஞாஸங், அஞ்ஞாஸானங், அஞ்ஞிஸ்ஸா, அஞ்ஞாஹி, அஞ்ஞாபி⁴, அஞ்ஞாய, அஞ்ஞிஸ்ஸா, அஞ்ஞாஸங், அஞ்ஞாஸானங், அஞ்ஞாய, அஞ்ஞிஸ்ஸா, அஞ்ஞாயங், அஞ்ஞிஸ்ஸங், அஞ்ஞாஸு. ஸேஸலிங்கே³ஸு ஸப்³ப³ஸமங்.

“அஞ்ஞதரிஸ்ஸா இத்தி²யா படிப³த்³த⁴சித்தோ ஹோதீ”தி [பாரா॰ 73] பாளி, இத⁴ ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஸிஜ்ஜ²தி. ஸேஸங் அஞ்ஞதர, அஞ்ஞதமேஸு ஸப்³ப³ஸமங்.

இதி ஸப்³பா³தி³அட்ட²கராஸி.

புப்³பா³ இத்தீ², புப்³பா³, புப்³பா³யோ, புப்³ப³ங், புப்³பா³, புப்³பா³யோ, புப்³பா³ய, புப்³ப³ஸ்ஸா, புப்³பா³ஹி, புப்³பா³பி⁴, புப்³பா³ய, புப்³ப³ஸ்ஸா, புப்³பா³ஸங், புப்³பா³ஸானங், ஸத்தமியங் புப்³பா³ய, புப்³ப³ஸ்ஸா, புப்³பா³யங், புப்³ப³ஸ்ஸங், புப்³பா³ஸு.

**211. புப்³பா³தீ³ஹி ச²ஹி** [க॰ 164; ரூ॰ 200; நீ॰ 347; சங்॰ 2.1.15; பா॰ 1.1.34].

தேஹி ச²ஹி யோனங் ஏட ஹோதி வா.

புப்³பே³, புப்³பா³, பரே, பரா, அபரே, அபரா, த³க்கி²ணே, த³க்கி²ணா, உத்தரே, உத்தரா, அத⁴ரே, அத⁴ரா. தத்த² ‘புப்³பே³ புப்³பா³’தி புரத்தி²மதி³ஸாபா⁴கா³, தத்ரட்ட²கா வா அத்தா², புராதனா வா ஸத்தா ஸங்கா²ரா ச. “புப்³ப³பு³த்³தா⁴, புப்³ப³தே³வா, புப்³பா³சரியா”திஆதீ³ஸு “புப்³பே³ பு³த்³தா⁴ புப்³ப³பு³த்³தா⁴, புப்³பா³ பு³த்³தா⁴ வா புப்³ப³பு³த்³தா⁴”திஆதி³னா அத்தோ² வேதி³தப்³போ³. ஏவங் ஸேஸேஸு.

புப்³பே³ஸங், புப்³பே³ஸானங், பரேஸங், பரேஸானங், அபரேஸங், அபரேஸானங், த³க்கி²ணேஸங், த³க்கி²ணேஸானங், உத்தரேஸங், உத்தரேஸானங், அத⁴ரேஸங், அத⁴ரேஸானங். ஸேஸங் ஞெய்யங்.

புப்³பா³தீ³ஹீதி கிங்? ஸப்³பே³.

ச²ஹீதி கிங்? யே, தே.

**212. நாஞ்ஞஞ்ச நாமப்பதா⁴னா** [சங்॰ 2.1.10; பா॰ 1.1.27-29].

ஸுத்³த⁴னாமபூ⁴தா ச ஸமாஸே அப்பதா⁴னபூ⁴தா ச ஸப்³பா³தி³தோ புப்³பே³ வுத்தங் ஸப்³பா³தி³காரியங் அஞ்ஞஞ்ச உபரி வுச்சமானங்

ஸப்³பா³தி³காரியங் ந ஹோதி. தத்த² ஸுத்³த⁴னாமபூ⁴தங் ஸப்³பா³தி³னாம ந ஜானாதீதி அத்தே²ன பா³லவாசகோ அஞ்ஞஸத்³தோ³, ஆஜானாதீதி அத்தே²ன மஜ்ஜே²மக்³க³ப²லஞாணவாசகோ அஞ்ஞஸத்³தோ³, அரஹத்தப²லஞாணவாசகோ அஞ்ஞஸத்³தோ³, 'புப்³போ³ லோஹித'ந்திஆதீ³ஸு புப்³ப³ஸத்³தோ³, அதிரேகபரமாதி³வாசகோ பரஸத்³தோ³, தி³ஸாகாலாதி³தோ அஞ்ஞேஸு அத்தே²ஸு பவத்தா த³க்கி²ணுத்தரஸத்³தா³ ச ஸங்க்²யத்த²வாசிதோ அஞ்ஞோ ஏகஸத்³தோ³ சாதி ஸப்³ப³மேதங் ஸுத்³த⁴னாமங் நாம, ததோ ஸப்³பா³தி³காரியங் நத்தி².

அப்பதா⁴னே தி³ட்ட²புப்³ப³, க³தபுப்³ப³, பியபுப்³ப³ இச்சாதி³. தத்த² புப்³பே³ தி³ட்டோ² தி³ட்ட²புப்³போ³ பு³த்³தோ⁴ புரிஸேன. புப்³பே³ தி³ட்டோ² யேனாதி வா தி³ட்ட²புப்³போ³ புரிஸோ பு³த்³த⁴ங். ஏவங் க³தபுப்³போ³ மக்³கோ³ புரிஸேன, க³தபுப்³போ³ வா புரிஸோ மக்³க³ங். பியா வுச்சதி ப⁴ரியா, பியா புப்³பா³ புராணா ஏதஸ்ஸாதி பியபுப்³போ³, பியோ வுச்சதி பதி, பியோ புப்³போ³ யஸ்ஸாதி பியபுப்³பா³. ஏதேஹி ச ஸப்³பா³தி³காரியங் நத்தி².

213. **ததியத்த²யோகே³** [நீ॰ 350; சங்॰ 2.1.11; பா॰ 1.1.30].

ததியத்தே²ன பதே³ன யோகே³ ஸப்³பா³தி³காரியங் நத்தி².

மாஸேன புப்³பா³னங் மாஸபுப்³பா³னங்.

214. **சத்த²ஸமாஸே** [க॰ 166; ரூ॰ 209; நீ॰ 349; சங்॰ 2.1.11; பா॰ 1.1.31].

சத்த²ஸமாஸோ வுச்சதி த்³வந்த³ஸமாஸோ, தஸ்மிங் ஸப்³பா³தி³காரியங் நத்தி².

த³க்கி²ணா ச உத்தரா ச புப்³பா³ ச த³க்கி²ணுத்தரபுப்³பா³, த³க்கி²ணுத்தரபுப்³பா³னங்.

சத்தே²தி கிங்? த³க்கி²ணஸ்ஸா ச புப்³ப³ஸ்ஸா ச யா அந்தரதி³ஸாதி த³க்கி²ணபுப்³பா³, த³க்கி²ணா ச ஸா புப்³பா³ சாதி த³க்கி²ணபுப்³பா³, த³க்கி²ணபுப்³ப³ஸ்ஸா, த³க்கி²ணபுப்³ப³ஸ்ஸங்.

215. **வேட** [க॰ 165; ரூ॰ 208; நீ॰ 348; சங்॰ 2.1.13; பா॰ 1.1.32].

சத்த²ஸமாஸே யோனங் ஏட ஹோதி வா.

கதரகதமே, கதரகதமா, இதரிதரே, இதரிதரா, அஞ்ஞமஞ்ஞே, அஞ்ஞமஞ்ஞா, புப்³ப³பரே, புப்³ப³பரா, புப்³பா³பரே, புப்³பா³பரா இச்சாதி³.

இமேஸு புப்³பா³தீ³ஸு ஸ்மா, ஸ்மிங்னங் ஆ, எத்தங் ஹோதி, புப்³பா³, புப்³பே³, பரா, பரே, அபரா, அபரே, த³க்கி²ணா, த³க்கி²ணே, உத்தரா, உத்தரே, அத⁴ரா, அத⁴ரே.

இதி புப்³பா³தி³ச²க்கராஸி.

யா இத்தீ², யா, யாயோ, யங், யா, யாயோ, யாய, யஸ்ஸா, யாஹி, யாபி⁴, யாய, யஸ்ஸா, யாஸங், யாஸானங், யாய , யஸ்ஸா, யாஹி, யாபி⁴, யாய, யஸ்ஸா, யாஸங், யாஸானங், யாய, யஸ்ஸா, யாயங், யஸ்ஸங், யாஸு.

யோ புரிஸோ, யே, யங், யே, யேன, யேஹி, யேபி⁴, யஸ்ஸ, யேஸங், யேஸானங், யஸ்மா, யம்ஹா, யேஹி, யேபி⁴, யஸ்ஸ, யேஸங், யேஸானங், யஸ்மிங், யம்ஹி, யேஸு.

யங் சித்தங், யானி சித்தானி, யங், யானி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

216. **த்யதேதானங் தஸ்ஸ ஸோ** [க॰ 174; ரூ॰ 211; நீ॰ 360].

அனபுங்ஸகானங்த்ய, த, ஏதஸத்³தா³னங் தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ ஸோ ஹோதி ஸிம்ஹி. ஸிலோபோ.

ஸா இத்தீ², தா, தாயோ, இத்தி²யோ, தங், தா, தாயோ, தாய.

217. **ஸ்ஸா வா தேதிமாமுஹி** [க॰ 179, 62; ரூ॰ 204, 206; நீ॰ 365-6, 209].

க⁴, பஸஞ்ஞேஹி தா, ஏதா, இமா, அமுஸத்³தே³ஹி நாதீ³னங் பஞ்சன்னங் ஏகவசனானங் ஸ்ஸா ஹோதி வா. ரஸ்ஸோ.

தஸ்ஸா கதங், தாஹி, தாபி⁴, தாய, தஸ்ஸா.

218. **தாஸ்ஸி வா** [க॰ 64; ரூ॰ 216; நீ॰ 211].

ஸ்ஸங், ஸ்ஸா, ஸ்ஸாயேஸு க⁴ஸஞ்ஞஸ்ஸ தாஸத்³த³ஸ்ஸ இ ஹோதி வா.

திஸ்ஸா.

219. **தேதிமாதோ ஸஸ்ஸ ஸ்ஸாய** [க॰ 65; ரூ॰ 215; நீ॰ 212].

தா, ஏதா, இமாஹி ஸஸ்ஸ ஸ்ஸாயாதே³ஸோ ஹோதி வா.

தஸ்ஸாய, திஸ்ஸாய, தாஸங், தாஸானங், தாய, தஸ்ஸா, தஸ்ஸாய, திஸ்ஸாய, தாஸங், தாஸானங், தாய, தாயங், தஸ்ஸா, தஸ்ஸங், திஸ்ஸா,

திஸ்ஸங், தாஸு.

ஸோ புரிஸோ, தே புரிஸா, தங், தே, தேன, தேஹி, தேபி⁴, தஸ்ஸ, தேஸங், தேஸானங், தஸ்மிங், தம்ஹி, தேஸு.

தங் சித்தங், தானி சித்தானி, தங், தானி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

220. **தஸ்ஸ நோ ஸப்³பா³ஸு** [க॰ 175; ரூ॰ 212; நீ॰ 361].

ய்வாதீ³ஸு ஸப்³பா³ஸு விப⁴த்தீஸு தஸ்ஸ நோ ஹோதி.

நே புரிஸா, நங், நே, நேஹி, நேபி⁴, நேஸங், நேஸானங், நேஹி, நேபி⁴, நேஸங், நேஸானங், நம்ஹி, நேஸு.

எத்த² ச 'ஸப்³பா³ஸூ'தி வுத்தேபி யா யா விப⁴த்தி லப்³ப⁴தி, தங் தங் ஞத்வா யோஜேதப்³பா³.

நங் சித்தங், நேஹி, நேபி⁴. புல்லிங்க³ஸமங்.

221. **ட ஸஸ்மாஸ்மிங்ஸ்ஸாயஸ்ஸங்ஸ்ஸாஸங்ம்ஹாம்ஹிஸ்விமஸ்ஸ ச** [க॰ 176; ரூ॰ 213; நீ॰ 362].

ஸாதீ³ஸு தஸ்ஸ ச இமஸ்ஸ ச ட ஹோதி வா.

அஸ்ஸா இத்தி²யா கதங், அஸ்ஸா, அஸ்ஸாய தே³தி. ஸங்ம்ஹி தீ³கோ⁴ [நீ॰ 368] - ஆஸங் இத்தீ²னங், நாஸங் குஜ்ஜ²ந்தி பண்டி³தா [ஜா॰ 1.1.65], அஸ்ஸா அபேதி, அஸ்ஸா, அஸ்ஸாய த⁴னங், ஆஸங் த⁴னங், "அபி⁴க்கமோ ஸானங் பஞ்ஞாயதி, நோ படிக்கமோ"தி [ஸங்॰ நி॰ 5.196] எத்த² 'ஸான'ந்தி வேத³னானங், மஹாவுத்தினா தஸ்ஸ ஸத்தங். அஸ்ஸா, அஸ்ஸங் டி²தங்.

அஸ்ஸ புரிஸஸ்ஸ, ஆஸங் புரிஸானங். நேவாஸங் கேஸா தி³ஸ்ஸந்தி, ஹத்த²பாதா³ ச ஜாலினோ [ஜா॰ 2.22.2221]. அஸ்மா, அம்ஹா, அஸ்ஸ, ஆஸங், அஸ்மிங், அம்ஹி.

அஸ்ஸ சித்தஸ்ஸ. புல்லிங்க³ஸமங்.

ஏஸா இத்தீ², ஏதா, ஏதாயோ, ஏதங், ஏதா, ஏதாயோ, ஏதாய, ஏதஸ்ஸா, ஏதிஸ்ஸா கதங்.

ஏஸோ புரிஸோ, ஏதே, ஏதங், ஏதே, ஏதேன.

ஏதங் சித்தங், ஏதானி, ஏதங், ஏதானி, ஏதேன. ஸப்³ப³ங் தஸத்³த³ஸமங் ட²பெத்வா நத்தங், டத்தஞ்ச.

222. **ஸிம்ஹானபுங்ஸகஸ்ஸாயங்** [க॰ 172; ரூ॰ 218; நீ॰ 306-7; 'ஸிம்ஹ…' (ப³ஹூஸு)].

ஸிம்ஹி நபுங்ஸகதோ அஞ்ஞஸ்ஸ இமஸ்ஸ அயங் ஹோதி. ஸிலோபோ.

அயங் இத்தீ², இமா, இமாயோ, இமங், இமா, இமாயோ, இமாய, இமஸ்ஸா, இமிஸ்ஸா, இமாஹி, இமாபி⁴, இமாய, இமஸ்ஸா, இமஸ்ஸாய, இமிஸ்ஸா, இமிஸ்ஸாய, இமிஸ்ஸங், அஸ்ஸா, அஸ்ஸாய, இமாஸங், இமாஸானங், ஆஸங். பஞ்சமீரூபங் ததியாஸமங், ச²ட்டீ²ரூபங் சதுத்தீ²ஸமங். இமாய, இமாயங், இமஸ்ஸா, இமஸ்ஸாய, இமஸ்ஸங், இமிஸ்ஸா, இமிஸ்ஸாய, இமிஸ்ஸங், அஸ்ஸா, அஸ்ஸங், இமாஸு.

அயங் புரிஸோ, இமே, இமங், இமே.

223. **நாம்ஹினிமி** [க॰ 171; ரூ॰ 219; நீ॰ 357; 'நாம்ஹனிம்ஹி' (ப³ஹூஸு)].

நாம்ஹி அனித்தி²லிங்கே³ இமஸ்ஸ அன, இமிஆதே³ஸா ஹொந்தி.

இமினா, அனேன, இமேஹி, இமேபி⁴.

224. **இமஸ்ஸானித்தி²யங் டே** [க॰ 170; ரூ॰ 220; நீ॰ 356].

அனித்தி²லிங்கே³ இமஸ்ஸ டே ஹோதி வா ஸு, நங், ஹிஸு.

ஏஹி, ஏபி⁴, இமஸ்ஸ, அஸ்ஸ, இமேஸங், இமேஸானங், ஏஸங், ஏஸானங், இமஸ்மா, இமம்ஹா, அஸ்மா, அம்ஹா, இமேஹி, இமேபி⁴, ஏஹி, ஏபி⁴, இமஸ்ஸ, அஸ்ஸ, இமேஸங், இமேஸானங், ஏஸங், ஏஸானங், இமஸ்மிங், இமம்ஹி, அஸ்மிங், அம்ஹி, இமேஸு, ஏஸு.

"அனம்ஹி ப⁴த்³தே³ ஸுஸோணே, கின்னு ஜக்³க⁴ஸி ஸோப⁴னே"தி [ஜா॰ 1.5.130 (அனம்ஹி காலே ஸுஸோணி)] பாளி- 'அனம்ஹீ'தி இமஸ்மிங் டா²னே, மஹாவுத்தினா ஸ்மிங்ம்ஹி அனாதே³ஸோ.

இமங் சித்தங்.

225. **இமஸ்ஸிதா³ங் வா** [க॰ 129; ரூ॰ 222; நீ॰ 305].

நபுங்ஸகே அங், ஸிஸு இமஸ்ஸ தேஹி அங், ஸீஹி ஸஹ இத³ங் ஹோதி வா.

இத³ங் சித்தங், இமானி சித்தானி, இமங், இத³ங், இமானி, இமினா, அனேன. ஸப்³ப³ங் புல்லிங்க³ஸமங்.

இத ◌⁴ மிஸ்ஸகரூபங் வுச்சதி -

யா, ஸா இத்தீ², யா, தா இத்தி²யோ, யங், தங் இத்தி²ங், யா, ஏஸா இத்தீ², யா, ஏதா இத்தி²யோ, யங், ஏதங் இத்தி²ங், யா, அயங் இத்தீ², யா, இமா இத்தி²யோ, யங், இமங் இத்தி²ங், யோ, ஸோ புரிஸோ, யே, தே புரிஸாஇச்சாத³யோ.

"ஸ கோ² ஸோ குமாரோ வுத்³தி◌⁴மன்வாயா"தி எத்த² ஸோ ஸோ குமாரோதி, 'ஏஸே ஸே ஏகே ஏகத்தே²'தி எத்த² ஏஸோ ஸோ ஏகோ ஏகத்தோ²தி வத்தப்³ப³ங். தத்த² புப்³ப³ங் புப்³ப³ங் அத்த²பத³ங், பரங் பரங் ப்³யஞ்ஜனமத்தங். "அயங் ஸோ ஸாரதி² ஏதீ"தி [ஜா॰ 2.22.51] எத்த² பன த்³வேபி விஸுங் விஸுங் அத்த²பதா³னி ஏவாதி. யங், தங், இத³ந்தி இமே ஸத்³தா³ நிபாதரூபாபி ஹுத்வா பாளிவாக்யேஸு ஸஞ்சரந்தி ஸப்³ப³லிங்க³விப◌⁴த்தீஸு அபி◌⁴ன்னரூபாதி.

226. **இமேதானமேனான்வாதே³ஸே து³தியாயங்** [நீ॰ 375-6 பிட்டே²; பா॰ 2.4.34].

அன்வாதே³ஸோ வுச்சதி அனுகத²னங், புனகத²னங், அன்வாதே³ஸடா²னே இம, ஏதானங் ஏனாதே³ஸோ ஹோதி து³தியாவிப◌⁴த்தீஸு.

இமங் பி◌⁴க்கு²ங் வினயங் அஜ்ஜா²பேஹி, அதோ² ஏனங் பி◌⁴க்கு²ங் த◌⁴ம்மங் அஜ்ஜா²பேஹி, இமே பி◌⁴க்கூ² வினயங் அஜ்ஜா²பேஹி, அதோ² ஏனே பி◌⁴க்கூ² த◌⁴ம்மங் அஜ்ஜா²பேஹி, ஏதங் பி◌⁴க்கு²ங் வினயங் அஜ்ஜா²பேஹிஇச்சாதி³னா வத்தப்³ப³ங். தமேனங் பி◌⁴க்க²வே நிரயபாலா [அ॰ நி॰ 3.36], யத்வாதி◌⁴கரணமேனங் பி◌⁴க்கு²ங் இச்சாதீ³ஸுபி [தீ³॰ நி॰ 1.213] அனுகத²னமேவ.

227. **மஸ்ஸாமுஸ்ஸ** [க॰ 173; ரூ॰ 223; நீ॰ 359].

ஸிம்ஹி அனபுங்ஸகஸ்ஸ அமுஸ்ஸ மஸ்ஸ ஸோ ஹோதி.

அஸு இத்தீ², அமு வா, அமூ, அமுயோ, அமுங், அமூ, அமுயோ, அமுயா, அமுஸ்ஸா, அமூஹி, அமூபி◌⁴, அமுயா, அமுஸ்ஸா, அமூஸங், அமூஸானங், அமுயா, அமுஸ்ஸா, அமூஹி, அமூபி◌⁴, அமுயா, அமுஸ்ஸா, அமூஸங், அமூஸானங், அமுயா, அமுயங், அமுஸ்ஸா, அமுஸ்ஸங், அமூஸு.

அஸு புரிஸோ, அமு வா.

228. **லோபோமுஸ்மா** [க॰ 118; ரூ॰ 146; நீ॰ 293].

அமுதோ யோனங் லோபோ ஹோதி. வோ, நோபவாதோ³யங் [க॰ 119; ரூ॰ 155; நீ॰ 294].

அமு , அமுங், அமூ, அமுனா, அமூஹி, அமூபி⁴.

229. **ந நோ ஸஸ்ஸ**.

அமுதோ ஸஸ்ஸ நோ ந ஹோதி.

அமுஸ்ஸ.

மஹாவுத்தினா ஸம்ஹி முஸ்ஸ து³த்தங், அது³ஸ்ஸ. பாளியங் “து³ஸ்ஸ மே கெ²த்தபாலஸ்ஸ, ரத்திங் ப⁴த்தங் அபாப⁴த”ந்தி [ஜா॰ 1.4.62] எத்த² கா³தா²வஸேன அ-காரலோபோ. அமூஸங், அமூஸானங், அமுஸ்மா, அமும்ஹா, அமூஹி, அமூபி⁴, அமுஸ்ஸ, அது³ஸ்ஸ, அமூஸங், அமூஸானங், அமுஸ்மிங், அமும்ஹி, அமூஸு.

230. **அமுஸ்ஸாது³ங்** [க॰ 130; ரூ॰ 225; நீ॰ 308].

நபுங்ஸகே அங், ஸிஸு அமுஸ்ஸ தேஹி ஸஹ அது³ங் ஹோதி வா.

அமுங் சித்தங், அது³ங் சித்தங், அமூனி, அமுங், அது³ங், அமூனி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங். ‘ஸகத்தே²’தி ஸுத்தேன கபச்சயே கதே ஸப்³பா³தி³ரூபங் நத்தி². அமுகா கஞ்ஞா, அமுகா, அமுகாயோ. அமுகோ புரிஸோ, அமுகா புரிஸா. அமுகங் சித்தங், அமுகானி சித்தானி இச்சாதி³.

231. **கே வா**.

கே பரே அமுஸ்ஸ மஸ்ஸ ஸோ ஹோதி வா.

அஸுகா இத்தீ², அஸுகா, அஸுகாயோ. அஸுகோ புரிஸோ, அஸுகா புரிஸா. அஸுகங் குலங், அஸுகானி குலானி. ஸப்³ப³ங் கஞ்ஞா, புரிஸ, சித்தஸமங்.

‘இத்தி²யமத்வா’தி எத்த² ‘இத்தி²யங் ஆ’தி விப⁴த்தஸுத்தேன கிங்ஸத்³த³தோ இத்தி²யங் ஆபச்சயோ.

232. **கிங்ஸ்ஸ கோ** [க॰ 227-9; ரூ॰ 270, 226; நீ॰ 456-7-8? ‘**கிஸ்ஸ கோ ஸப்³பா³ஸு**’ (ப³ஹூஸு)].

ஸப்³பே³ஸு விப⁴த்திபச்சயேஸு கிங்ஸ்ஸ கோ ஹோதி.

கா இத்தீ², கா, காயோ, கங், கா, காயோ, காய, கஸ்ஸா இச்சாதி³ ஸப்³ப³ஸமங். கோ புரிஸோ, கே புரிஸா, கங், கே, கேன, கேஹி, கேபி◌⁴, கஸ்ஸ.

233. **கி ஸஸ்மிங்ஸு வானித்தி²யங்**.

அனித்தி²லிங்கே³ ஸ, ஸ்மிங்ஸு கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ கி ஹோதி வா.

கிஸ்ஸ, கேஸங், கேஸானங், கஸ்மா, கம்ஹா, கேஹி, கேபி◌⁴, கஸ்ஸ, கிஸ்ஸ, கேஸங், கேஸானங், கஸ்மிங், கம்ஹி, கிஸ்மிங், கிம்ஹி, கேஸு.

234. **கிமங்ஸிஸு நபுங்ஸகே** ['கிமங்ஸிஸு ஸஹ நபுங்ஸகே' (ப³ஹூஸு)].

நபுங்ஸகே அங், ஸிஸு கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ தேஹி அங்ஸீஹி ஸஹ கிங் ஹோதி.

கிங் சித்தங், கானி, கிங், கங் வா, கானி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங். இத³ங் புச்ச²னத்த²ஸ்ஸ ஸுத்³த◌⁴கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ ரூபங்.

'சி'இதினிபாதேன யுத்தே பன ஏகச்சத்த²ங் வா அப்பத்த²ங் வா வத³தி. காசி இத்தீ², காசி இத்தி²யோ, கிஞ்சி இத்தி²ங், காசி, காயசி, காஹிசி, காயசி, கஸ்ஸாசி, காஸஞ்சி, குதோசி, காஹிசி. ஸத்தமியங் - காயசி, கத்த²சி, காஸுசி.

கோசி புரிஸோ, கேசி, கிஞ்சி, கேசி, கேனசி, கேஹிசி, கஸ்ஸசி, கேஸஞ்சி, கிஸ்மிஞ்சி, கிம்ஹிசி, கத்த²சி, கேஸுசி.

கிஞ்சி குலங், கானிசி குலானி, கிஞ்சி, கானிசி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

புன யஸத்³தே³ன யுத்தே ஸகலத்த²ங் வத³தி. யா காசி இத்தீ², யாகாசி இத்தி²யோ.

யோ கோசி புரிஸோ, யே கேசி, யங் கிஞ்சி, யே கேசி யேன கேனசி, யேஹி கேஹிசி, யஸ்ஸ கஸ்ஸசி, யேஸங் கேஸஞ்சி யதோ குதோசி, யேஹி கேஹிசி, யஸ்ஸ கஸ்ஸசி, யேஸங்கேஸஞ்சி, யஸ்மிங் கிஸ்மிஞ்சி, யம்ஹி கிம்ஹிசி, யத்த² கத்த²சி, யேஸு கேஸுசி.

யங் கிஞ்சிசித்தங், யானி கானிசி, யங் கிஞ்சி, யானி கானிசி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

**ஸங்க்²யாராஸி**

ஏகஸத்³தோ³ ஸங்க்²யத்தே² பவத்தோ ஏகவசனந்தோவ, அஞ்ஞத்தே² பவத்தோ ஏகப³ஹுவசனந்தோ.

தத்த² ஸங்க்²யத்தே² - ஏகா இத்தீ², ஏகங், ஏகாய, ஏகிஸ்ஸா இச்சாதி³. புன்னபுங்ஸகேஸு ஏகவசனேஸு புரிஸ, சித்தரூபமேவ.

அஞ்ஞத்தே² - ஏகா இத்தீ², ஏகா இத்தி²யோ, ஏகங், ஏகா, ஏகாய, ஏகிஸ்ஸா, ஏகாஹி, ஏகாபி⁴ இச்சாதி³.

ஏகோ புரிஸோ, ஏகே, ஏகங், ஏகே, ஏகேன, ஏகேஹி, ஏகேபி⁴, ஏகஸ்ஸ, ஏகேஸங், ஏகேஸானங். புல்லிங்க³ ஸப்³ப³ஸமங்.

ஏகங் குலங், ஏகானி குலானி, ஏகங் குலங், ஏகானி குலானி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

கபச்சயே பரே ஸப்³பா³தி³ரூபங் நத்தி².

“ஏகிகா ஸயனே ஸேது, யா தே அம்பே³ அவாஹரி [ஜா॰ 1.4.175]. ஏகாகினீ க³ஹட்டா²ஹங், மாதுயா பரிசோதி³தா”தி [அப॰ தே²ரீ 2.3.188] பாளி, ஏககோ புரிஸோ, ஏககங், ஏககேன. ஏககங் குலங் இச்சாதி³ ஏகவசனந்தமேவ, ஏககானங் ப³ஹுத்தே வத்தப்³பே³ த்³வே ஏககா, த்³வே ஏககே , த்³வீஹி ஏககேஹீதி லப்³ப⁴தி. “பஞ்சாலோ ச விதே³ஹோ ச, உபோ⁴ ஏகா ப⁴வந்து தே”தி பாளி. இமினா நயேன ப³ஹுவசனம்பி லப்³ப⁴தி. ‘ஏகா’தி மிஸ்ஸகா.

படிஸேத⁴யுத்தே பன அனேகா இத்தி²யோ, அனேகாஸங் இத்தீ²னங். அனேகே புரிஸா, அனேகேஸங் புரிஸானங். அனேகானி குலானி, அனேகேஸங் குலானங். பாளியங் பன “நேகானி த⁴ஞ்ஞக³ணானி, நேகானி கெ²த்தக³ணானி, நேகானங் த⁴ஞ்ஞக³ணானங், நேகானங் கெ²த்தக³ணான”ந்திபி அத்தி².

ஏகச்ச, ஏகச்சிய, கதி, ப³ஹுஸத்³தா³பி இத⁴ வத்தப்³பா³. ஏகச்சா இத்தீ², ஏகச்சா, ஏகச்சாயோதி ஸப்³ப³ங் கஞ்ஞாஸமங்.

ஏகச்சோ புரிஸோ.

**135. ஏகச்சாதீ³ஹ்யதோ** [‘ஏகச்சாதீ³ஹதோ’ (ப³ஹூஸு)].

அகாரந்தேஹி ஏகச்சாதீ³ஹி யோனங் டே ஹோதி.

ஏகச்சே புரிஸா, ஏகச்சே புரிஸே. ஸேஸங் புரிஸஸமங். ஆதி³ஸத்³தே³ன அப்பேகச்ச, ஏகதிய, உபா⁴த³யோ ஸங்க³ய்ஹந்தி. அப்பேகச்சே புரிஸா, ஏகதியே புரிஸா, உபே⁴ புரிஸா.

ஏகச்சங் சித்தங்.

236. **ந நிஸ்ஸ டா.**

ஏகச்சாதீ³ஹி நிஸ்ஸ டா ந ஹோதி.

ஏகச்சானி சித்தானி. ஸேஸங் சித்தஸமங்.

ஏகச்சிய, ஏகச்செய்ய, ஏகதியஸத்³தா³ கஞ்ஞா, புரிஸ, சித்தனயா. "இத்தீ²பி ஹி ஏகச்சியா, ஸெய்யா போஸ ஜனாதி⁴ப [ஸங்॰ நி॰ 1.127]. ஸச்சங் கிரேவமாஹங்ஸு, நரா ஏகச்சியா இத⁴. கட்ட²ங் நிப்லவிதங் ஸெய்யோ, ந த்வேவேகச்சியோ நரோ"தி [ஜா॰ 1.1.73] ச "பரிவாரிதா முஞ்சரே ஏகச்செய்யா"தி ச "ந விஸ்ஸஸே ஏகதியேஸூ"தி ச பாளீ - தத்த² 'நிப்லவித'ந்தி உத³கதோ உப்³ப⁴தங்.

கதிஸத்³தோ³ ப³ஹுவசனந்தோவ.

237. **டிகதிம்ஹா** [ரூ॰ 120 பிட்டே²].

கதிம்ஹா யோனங் டி ஹோதி.

கதி இத்தி²யோ, கதி புரிஸா, கதி புரிஸே, கதி சித்தானி. கதிஹி இத்தீ²ஹி, கதிஹி புரிஸேஹி, கதிஹி சித்தேஹி.

238. **ப³ஹுகதீனங்** ['ப³ஹு கதின்னங்' (ப³ஹூஸு)].

நங்ம்ஹி ப³ஹு, கதீனங் அந்தே நுக ஹோதி.

கதின்னங் இத்தீ²னங், கதின்னங் புரிஸானங், கதின்னங் சித்தானங், அயங் நாக³மோ ப³ஹுலங் ந ஹோதி, 'கதினங் திதீ²னங் பூரணீ கதிமீ'தி ச தி³ஸ்ஸதி. "ப³ஹூனங் வஸ்ஸஸதானங், ப³ஹூனங் வஸ்ஸஸஹஸ்ஸான"ந்தி ச "ப³ஹூனங் குஸலத⁴ம்மானங், ப³ஹூனங் அகுஸலத⁴ம்மான"ந்தி ச "ப³ஹூனங் வத அத்தா²ய, உப்பஜ்ஜிங்ஸு ததா²க³தா"தி [வி॰ வ॰ 807] ச பாளீ.

கதிஸு இத்தீ²ஸு, கதிஸு புரிஸேஸு, கதிஸு சித்தேஸு.

ப³ஹுஸத்³தே³ த்³வீஸு நங்வசனேஸு ப³ஹுன்னங், ப³ஹுன்னந்தி வத்தப்³ப³ங். ஸேஸங் தே⁴னு, பி⁴க்கு², ஆயுஸதி³ஸங்.

கபச்சயே கஞ்ஞா, புரிஸ, சித்தஸதி³ஸங், ப³ஹூ இத்தி²யோ, ப³ஹுகா இத்தி²யோ. ப³ஹூ புரிஸா, ப³ஹவோ புரிஸா, ப³ஹுகா புரிஸா. ப³ஹூனி சித்தானி, ப³ஹுகானி சித்தானி இச்சாதி³னா வத்தப்³ப³ங். ப³ஹூனங்

ஸமுதா³யாபெக்க²னே ஸதி ஏகவசனம்பி லப்³ப⁴தி, “ப³ஹூஜனஸ்ஸ அத்தா²ய ப³ஹூஜனஸ்ஸ ஹிதாய, ப³ஹூனோ ஜனஸ்ஸ அத்தா²ய ஹிதாயா”தி [அ॰ நி॰ 1.141] பாளி.

உப⁴ஸத்³தோ³ ப³ஹுவசனந்தோவ, 'உப⁴கோ³ஹி டோ'தி யோனங் டோ, உபோ⁴ இத்தி²யோ, புரிஸா, குலானி க³ச்ச²ந்தி, உபோ⁴ இத்தி²யோ, புரிஸா, குலானி பஸ்ஸதி.

239. **ஸுஹிஸுப⁴ஸ்ஸோ** [நீ॰ 313 (ரூ॰ 109 பிட்டே²)].

ஸு, ஹிஸு உப⁴ஸ்ஸ அந்தோ ஓ ஹோதி.

உபோ⁴ஹி, உபோ⁴ஸு.

240. **உபி⁴ன்னங்** [க॰ 86; நீரூ॰ 227; நீ॰ 341].

உப⁴ம்ஹா நங்வசனஸ்ஸ இன்னங் ஹோதி.

உபி⁴ன்னங். ஸப்³ப³த்த² இத்தி², புரிஸ, குலேஹி யோஜேதப்³ப³ங்.

241. **யொம்ஹி த்³வின்னங் து³வெத்³வே** [க॰ 132; ரூ॰ 228; நி॰ 310].

யோஸு ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ த்³விஸ்ஸ து³வே, த்³வே ஹொந்தி. 'த்³வின்ன'ந்தி வசனங் த்³விஸ்ஸ ப³ஹுவசனந்தனியமத்த²ங்.

த்³வே இத்தி²யோ, த்³வே புரிஸா, த்³வே புரிஸே, த்³வே சித்தானி, து³வே இத்தி²யோ, து³வே புரிஸா, து³வே புரிஸே, து³வே சித்தானி, த்³வீஹி, த்³வீபி⁴.

242. **நங்ம்ஹி நுக த்³வாதீ³னங் ஸத்தரஸன்னங்** [க॰ 67; நீ॰ 229; நீ॰ 214].

நங்ம்ஹி பரே த்³வாதீ³னங் அட்டா²ரஸந்தானங் ஸத்தரஸன்னங் ஸங்க்²யானங் அந்தே நுக ஹோதி. உ-காரோ உச்சாரணத்தோ². கானுப³ந்த⁴ங் தி³ஸ்வா அந்தேதி ஞாயதி.

த்³வின்னங்.

243. **து³வின்னங் நங்ம்ஹி** [க॰ 132; ரூ॰ 228; நீ॰ 244].

நங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ த்³விஸ்ஸ து³வின்னங் ஹோதி வா.

து³வின்னங், த்³வீஹி, த்³வீபி⁴, த்³வின்னங், து³வின்னங், த்³வீஸு. மஹாவுத்தினா ஸும்ஹி து³வே ஹோதி, நாக³ஸ்ஸ து³வேஸு த³ந்தேஸு நிம்மிதா [வி॰ வ॰ 706], சக்கானி பாதே³ஸு து³வேஸு விந்த³தி [தீ³॰ நி॰ 3.205].

ஏவஞ்ச ஸதி து³வேஹி, து³வேபீ⁴திபி ஸித்³த⁴மேவ ஹோதி, அயங் த்³விஸத்³தோ³ உப⁴ஸத்³தோ³ விய அலிங்கோ³.

**244. திஸ்ஸோ சதஸ்ஸோ யொம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங்** [க॰ 133; ரூ॰ 230; நீ॰ 311].

இத்தி²யங் யோஸு ஸவிப⁴த்தீனந்தி, சதுன்னங் திஸ்ஸோ, சதஸ்ஸோ ஹொந்தி.

திஸ்ஸோ இத்தி²யோ, சதஸ்ஸோ இத்தி²யோ.

மஹாவுத்தினா ஹிஸு ச திஸ்ஸ, சதஸ்ஸா ஹொந்தி, “திஸ்ஸேஹி சதஸ்ஸேஹி பரிஸாஹி, சதஸ்ஸேஹி ஸஹிதோ லோகநாயகோ”தி பாளீ. தீஹி, தீபி⁴ இத்தீ²ஹி, சதூஹி, சதூபி⁴, சதுப்³பி⁴ இத்தீ²ஹி.

**245. நங்ம்ஹி திசதுன்னமித்தி²யங் திஸ்ஸசதஸ்ஸா** [தீ³॰ நி॰ 3.205].

இத்தி²யங் நங்ம்ஹிதி, சதுன்னங் திஸ்ஸ, சதஸ்ஸா ஹொந்தி.

திஸ்ஸன்னங் இத்தீ²னங், சதஸ்ஸன்னங் இத்தீ²னங், திண்ணங் இத்தீ²னங், சதுன்னங் இத்தீ²னங், ஸமணோ கோ³தமோ சதுன்னங் பரிஸானங் ஸக்கதோ ஹோதி, சதுன்னங் பரிஸானங் பியோ ஹோதி மனாபோதி [தீ³॰ நி॰ 1.304], திஸ்ஸேஹி, சதஸ்ஸேஹி, தீஹி, தீபி⁴, சதூஹி, சதூபி⁴, சதுப்³பி⁴, திஸ்ஸன்னங், சதஸ்ஸன்னங், திண்ணங், சதுன்னங், தீஸு, சதூஸு.

பாளியங் “சதஸ்ஸேஹீ”தி தி³ட்ட²த்தா திஸ்ஸேஸு, சதஸ்ஸேஸூதிபி தி³ட்ட²மேவ ஹோதி.

**246. புமே தயோ சத்தாரோ** [க॰ 133; ரூ॰ 230; நீ॰ 311].

புல்லிங்கே³ யோஸு ஸவிப⁴த்தீனந்தி, சதுன்னங் தயோ, சத்தாரோ ஹொந்தி.

தயோ புரிஸா, தயோ புரிஸே, சத்தாரோ புரிஸா, சத்தாரோ புரிஸே.

**247. சதுரோ சதுஸ்ஸ** [க॰ 78, 205, 31; ரூ॰ 160; நீ॰ 234; ‘சதுரோ வா சதுஸ்ஸ’ (ப³ஹூஸு)].

புமே ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ சதுஸத்³த³ஸ்ஸ சதுரோ ஹோதி.

சதுரோ புரிஸா, சதுரோ புரிஸே. கத²ங் சதுரோ நிமித்தே நாத³ஸ்ஸிங், சதுரோ ப²லமுத்தமேதி? “லிங்க³விபல்லாஸா”தி வுத்தியங் வுத்தங், தீஹி, தீபி⁴,

சதூஹி, சதூபி⁴, சதுப்³பி⁴.

248. **இண்ணங்இண்ணன்னங் திதோ ஜா²** [க॰ 87; ரூ॰ 231; நீ॰ 243; 'ண்ணங்ண்ணன்னங்திகோ ஜா²' (ப³ஹூஸு)].

ஜ²ஸஞ்ஞும்ஹா திம்ஹா நங்வசனஸ்ஸ இண்ணங், இண்ணன்னங் ஹொந்தி.

திண்ணங், திண்ணன்னங், சதுன்னங், தீஹி, தீபி⁴, சதூஹி, சதூபி⁴, சதுப்³பி⁴, திண்ணங், திண்ணன்னங், சதுன்னங், தீஸு, சதூஸு.

249. **தீணிசத்தாரி நபுங்ஸகே** [க॰ 133; ரூ॰ 230; நீ॰ 311].

நபுங்ஸகே யோஸு ஸவிப⁴த்தீனந்தி, சதுன்னங் தீணி, சத்தாரி ஹொந்தி.

தீணி சித்தானி, சத்தாரி சித்தானி. ஸேஸங் புல்லிங்க³ஸமங்.

வசனஸிலிட்ட²த்தே பன ஸதி விஸதி³ஸலிங்க³வசனானம்பி பதா³னங் அஞ்ஞமஞ்ஞஸங்யோகோ³ ஹோதி, சத்தாரோ ஸதிபட்டா²னா [தீ³॰ நி॰ 3.145], சத்தாரோ ஸம்மப்பதா⁴னா [தீ³॰ நி॰ 3.145], தயோமஹாபூ⁴தா, தயோ மஹாபூ⁴தே [பட்டா²॰ 1.1.58], ஸப்³பே³ மாலா உபெந்தி மங் [து⁴॰ 3.6], ஸப்³பே³ கஞ்ஞா உபெந்தி மங் [து⁴॰ 3.6], ஸப்³பே³ ரதனா உபெந்தி மங் [து⁴॰ 3.6], ஸப்³பே³ யானா உபெந்தி மங் [து⁴॰ 3.6], அவிஜ்ஜாய ஸதி ஸங்கா²ரா ஹொந்தி, ஸங்கா²ரேஸு ஸதி விஞ்ஞாணங் ஹோதி [ஸங்॰ நி॰ 2.50] இச்சாதி³.

கா³தா²ஸு விபல்லாஸாபி ப³ஹூலங் தி³ஸ்ஸந்தி, அஞ்ஞே த⁴ம்மானி தே³ஸெந்தி, ஏவங் த⁴ம்மானி ஸுத்வான, ஸதஞ்ச த⁴ம்மானி ஸுகித்திதானி ஸுத்வா, அத்தா²னி சிந்தயித்வான, உத்தமத்தா²னி தயி லபி⁴ம்ஹா, கிங் த்வங் அத்தா²னி ஜானாஸி, இச்செ²ய்யாமி ப⁴ந்தே ஸத்தபுத்தானி, ஸிவிபுத்தானி அவ்ஹய [ஜா॰ 2.22.2235], புத்ததா³ரானி போஸெந்தி, ப³லீப³த்³தா³னி ஸோளஸ இச்சாதி³.

இத⁴ ஸேஸஸங்க்²யானாமானி தீ³பியந்தே.

250. **ட பஞ்சாதீ³ஹி சுத்³த³ஸஹி** [க॰ 134; ரூ॰ 251; நீ॰ 247].

பஞ்சாதீ³ஹி அட்டா²ரஸந்தேஹி ஸங்க்²யாஸத்³தே³ஹி யோனங் ட ஹோதி.

பஞ்ச இத்தி²யோ, பஞ்ச புரிஸா, புரிஸே, பஞ்ச சித்தானி, ச² இத்தி²யோ.

ளாக³மே பன “இத்தி²பா◌⁴வா ந முச்சிஸ்ஸங், ச²ளானி க³தியோ இமா”தி பாளி.

ச² புரிஸா, ச² புரிஸே, ச² சித்தானி. ஏவங் ஸத்த, அட்ட², நவ, த³ஸ, ஏகாத³ஸ…பே॰… அட்டா²ரஸ.

251. **பஞ்சாதீ³னங் சுத்³த³ஸன்னம** [க॰ 90; ரூ॰ 252; நீ॰ 247].

ஸு, நங், ஹிஸு பஞ்சாதீ³னங் சுத்³த³ஸன்னங் அஸ்ஸ அத்தமேவ ஹோதி, ந எத்தங் வா தீ³க◌⁴த்தங் வா ஹோதி.

பஞ்சஹி, பஞ்சன்னங், பஞ்சஸு, ச²ஹி, ச²ன்னங், ச²ஸு, ஸத்தஹி, ஸத்தன்னங், ஸத்தஸு, அட்ட²ஹி, அட்ட²ன்னங், அட்ட²ஸு, நவஹி, நவன்னங், நவஸு, த³ஸஹி, த³ஸன்னங், த³ஸஸு, ஏகாத³ஸஹி, ஏகாத³ஸன்னங், ஏகாத³ஸஸு…பே॰… அட்டா²ரஸஹி, அட்டா²ரஸன்னங், அட்டா²ரஸஸு.

ஏதே ஸப்³பே³ அலிங்கா³ ப³ஹுவசனந்தா ஏவ.

‘இத்தி²யமத்வா’தி வீஸ, திங்ஸ, சத்தாலீஸ, பஞ்ஞாஸேஹி ஆபச்சயோ, மஹாவுத்தினா ஸிம்ஹி ரஸ்ஸோ ஸிலோபோ ச, ‘நிக்³க³ஹீத’ந்தி விகப்பேன நிக்³க³ஹீதாக³மோ, விகப்பேன அங்லோபோ, நாதீ³னங் ஏகவசனானங் யாதே³ஸோ, வீஸ இத்தி²யோ, வீஸங் இத்தி²யோ, வீஸ புரிஸா, வீஸங் புரிஸா, வீஸ புரிஸே, வீஸங் புரிஸே, வீஸ சித்தானி, வீஸங் சித்தானி, வீஸாய இத்தீ²ஹி கம்மங் கதங், வீஸாய புரிஸேஹி கம்மங் கதங், வீஸாய குலேஹி கம்மங் கதங், வீஸாய இத்தீ²னங், புரிஸானங், குலானங், ஸத்தமியங் வீஸாய இத்தீ²ஸு, புரிஸேஸு, குலேஸு.

திபச்சயே வீஸதி, திங்ஸதிஸத்³தா³பி ஸட்டி², ஸத்ததி, அஸீதி, நவுதிஸத்³தா³ விய நிச்சங் இத்தி² லிங்கே³கவசனந்தா ஏவ, ஸி, அங்லோபோ, வீஸதி இத்தி²யோ, வீஸதி புரிஸா, புரிஸே, வீஸதி குலானி, வீஸதியா இத்தீ²ஹி, இத்தீ²னங், புரிஸேஹி, புரிஸானங், குலேஹி, குலானங் , வீஸதியா, வீஸதியங் இத்தி², புரிஸ, குலேஸு, ஏவங் யாவனவுதியா வேதி³தப்³பா³. வக்³க³பே◌⁴தே³ பன ஸதி ப³ஹுவசனம்பி விகப்பேன தி³ஸ்ஸதி, த்³வே வீஸதியோ இச்சாதி³.

ஸதங், ஸஹஸ்ஸங், த³ஸஸஹஸ்ஸங், ஸதஸஹஸ்ஸங், த³ஸஸதஸஹஸ்ஸந்தி இமே நபுங்ஸகலிங்கா³யேவ. ஸங்க்²யெய்யபதா◌⁴னே பன இத்தி²லிங்கே³ வத்தப்³பே³ ஸஹஸ்ஸீ, த³ஸஸஹஸ்ஸீ, ஸதஸஹஸ்ஸீதி இத்தி²லிங்க³ங் ப◌⁴வதி. வக்³க³பே◌⁴தே³ பன த்³வே ஸதானி, தீணி ஸதானி, த்³வே ஸஹஸ்ஸானி, தீணி ஸஹஸ்ஸானி இச்சாதீ³னி

ப◌⁴வந்தி. கோடி, பகோடி, கோடிபகோடி, அக்கோ²பி◌⁴ணீஸத்³தா³ இத்தி²லிங்கா³ ஏவ. ஸேஸங் ஸப்³ப³ங் யாவஅஸங்க்²யெய்யா நபுங்ஸகமேவ.

ஸஹஸ்ஸங் **காஸி** நாம, த³ஸஸஹஸ்ஸங் **நஹுதங்** நாம, ஸதஸஹஸ்ஸங் **லக்க²ங்** நாம.

து³வித◌⁴ங் பதா◌⁴னங் ஸங்க்²யாபதா◌⁴னங், ஸங்க்²யெய்யபதா◌⁴னஞ்ச. புரிஸானங் வீஸதி ஹோதி, புரிஸானங் நவுதி ஹோதி, புரிஸானங் ஸதங் ஹோதி, ஸஹஸ்ஸங் ஹோதி இச்சாதி³ **ஸங்க்²யாபதா◌⁴னங்** நாம, வீஸதி புரிஸா, நவுதி புரிஸா, ஸதங் புரிஸா, ஸஹஸ்ஸங் புரிஸா இச்சாதி³ **ஸங்க்²யெய்யபதா◌⁴னங்** நாம.

எத்த²பி வீஸதிஸத்³தோ³ இத்தி²லிங்கே³கவசனோ ஏவ. ஸத, ஸஹஸ்ஸஸத்³தா³ நபுங்ஸகேகவசனா ஏவ. ஸங்க்²யாஸத்³தா³னங் பன பத³விதா◌⁴னஞ்ச கு³ணவிதா◌⁴னஞ்ச ஸமாஸகண்டே³ ஆக³மிஸ்ஸதி.

ஸங்க்²யாராஸி நிட்டி²தோ.

252. **ஸிம்ஹாஹங்** [க॰ 149; ரூ॰ 232; நீ॰ 319; 'ஸிம்ஹஹங்' (ப³ஹூஸு)].

ஸிம்ஹி ஸவிப◌⁴த்திஸ்ஸ அம்ஹஸ்ஸ அஹங் ஹோதி.

அஹங் க³ச்சா²மி.

253. **மயமஸ்மாம்ஹஸ்ஸ** [க॰ 121; ரூ॰ 233; நீ॰ 296].

யோஸு ஸவிப◌⁴த்திஸ்ஸ அம்ஹஸ்ஸ கமேன மயங், அஸ்மா ஹொந்தி வா.

மயங் க³ச்சா²ம, அஸ்மே பஸ்ஸாமி.

பக்கே² -

'யோனமேட' இதி விதி◌⁴, அம்ஹே க³ச்சா²ம.

254. **தும்ஹஸ்ஸ துவங்த்வங்ம்ஹி ச** [க॰ 146; ரூ॰ 236; நீ॰ 324; 'தும்ஹஸ்ஸ துவங்த்வமம்ஹிச' (ப³ஹூஸு)].

ஸிம்ஹி ச அங்ம்ஹி ச ஸவிப◌⁴த்திஸ்ஸ தும்ஹஸ்ஸ துவங், த்வங் ஹொந்தி.

துவங் பு³த்³தோ⁴ துவங் ஸத்தா², துவங் மாராபி⁴பூ⁴ முனி [தே²ரகா³. 839], த்வங் நோ ஸத்தா² அனுத்தரோ, தும்ஹே க³ச்ச²த², துவங் பஸ்ஸதி, த்வங் பஸ்ஸதி.

**255. அங்ம்ஹி தங் மங் தவங் மமங்** [க. 143-4; ரூ. 234-5; நீ. 322].

அங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் தங், மங், தவங், மமங் ஹொந்தி.

மங் பஸ்ஸதி, மமங் பஸ்ஸதி, தங் பஸ்ஸதி, தவங் பஸ்ஸதி, அம்ஹே பஸ்ஸதி, தும்ஹே பஸ்ஸதி.

**256. து³தியாயொம்ஹி வா** [க. 162; ரூ. 237; நீ. 345; 'து³தியே யொம்ஹி வா' (ப³ஹூஸு)].

து³தியாயொம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் ஙானுப³ந்தா⁴ அங், ஆகங்ஆதே³ஸா ஹொந்தி வா.

அம்ஹங், அம்ஹாகங் பஸ்ஸதி, தும்ஹங், தும்ஹாகங் பஸ்ஸதி.

**257. நாஸ்மாஸு தயாமயா** [க. 145, 270; ரூ. 238, 120; நீ. 323, 542].

நா , ஸ்மாஸு ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் தயா, மயா ஹொந்தி.

மயா கதங், தயா கதங், மயா அபேதி, தயா அபேதி.

**258. தயாதயீனங் த்வ வா தஸ்ஸ** [க. 210; ரூ. 239; நீ. 435].

தயா, தயீனங் தஸ்ஸ த்வ ஹோதி வா.

த்வயா கதங், த்வயா அபேதி, அம்ஹேஹி கதங், தும்ஹேஹி கதங்.

**259. தவமமதுய்ஹங்மய்ஹங் ஸே** [க. 141-2; ரூ. 241-2; நீ. 321].

ஸம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் தவாத³யோ ஹொந்தி.

மம தீ³யதே, மய்ஹங் தீ³யதே, தவ தீ³யதே, துய்ஹங் தீ³யதே.

**260. நங்ஸெஸ்வஸ்மாகங்மமங்** [நீ. 438].

நங், ஸேஸு ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ அம்ஹஸ்ஸ கமேன அஸ்மாகங், மமங் ஹொந்தி.

மமங் தீ³யதே, அஸ்மாகங் தீ³யதே.

261. **ஙங்ஙாகங் நங்ம்ஹி** [க॰ 161; ரூ॰ 244; நீ॰ 344].

நங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் ஙானுப³ந்தா⁴ அங், ஆகங்ஆதே³ஸா ஹொந்தி வா.

அம்ஹங் தீ³யதே, அம்ஹாகங் தீ³யதே, தும்ஹங் தீ³யதே, தும்ஹாகங் தீ³யதே. பஞ்சமியங் மயா, தயா, த்வயா, புப்³பே³ வுத்தாவ.

262. **ஸ்மாம்ஹி த்வம்ஹா**.

ஸ்மாம்ஹி ஸவிப⁴த்திஸ்ஸ தும்ஹஸ்ஸ த்வம்ஹா ஹோதி.

த்வம்ஹா அபேதி, அம்ஹேஹி, தும்ஹேஹி, மம, மமங், மய்ஹங், தவ, துய்ஹங், அம்ஹங், அம்ஹாகங், அஸ்மாகங், தும்ஹங், தும்ஹாகங்.

263. **ஸ்மிங்ம்ஹி தும்ஹம்ஹானங் தயிமயி** [க॰ 139; ரூ॰ 245; நீ॰ 318].

ஸ்மிங்ம்ஹி ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹானங் தயி, மயி ஹொந்தி.

தயி, மயி, த்வத்தே த்வயி, அம்ஹேஸு, தும்ஹேஸு.

264. **ஸும்ஹாம்ஹஸ்ஸாஸ்மா** [நீ॰ 438].

ஸும்ஹி அம்ஹஸ்ஸ அஸ்மா ஹோதி.

அஸ்மாஸு.

மஹாவுத்தினா யோ, ஹிஸு அம்ஹஸ்ஸ அஸ்மாதே³ஸோ, யோனங் எத்தஞ்ச, அஸ்மா க³ச்சா²ம, அஸ்மே பஸ்ஸதி, அஸ்மாஹி கதங், அஸ்மாகங் தீ³யதே, அஸ்மாஹி அபேதி, அஸ்மாகங் த⁴னங், அஸ்மாஸு டி²தங். “அஸ்மாபி⁴ஜப்பந்தி ஜனா அனேகா”தி [ஜா॰ 1.7.68] பாளி-அஸ்மே அபி⁴ஜப்பந்தி பத்தெ²ந்தீதி அத்தோ². “அஸ்மாபி⁴ பரிசிண்ணோஸி, மெத்தசித்தா ஹி நாயகா”தி [அப॰ தே²ரீ 2.2.230] தே²ரீபாளி - ‘பரிசிண்ணோ’தி பரிசாரிதோ.

சதுத்தி²யங் அஸ்மாகங் அதி⁴பன்னானங், க²மஸ்ஸு ராஜகுஞ்ஜர [ஜா॰ 2.21.181] - ‘அதி⁴பன்னான’ந்தி து³க்கா²பி⁴பூ⁴தானங்.

ச²ட்டி²யங் ஏஸஸ்மாகங் குலே த⁴ம்மோ [ஜா॰ 1.4.147], ஏஸா அஸ்மாகங் த⁴ம்மதா.

ஸத்தமியங் யங் கிச்சங் பரமே மித்தே, கதமஸ்மாஸு தங் தயா. பத்தா நிஸ்ஸங்ஸயங் த்வம்ஹா, ப⁴த்திரஸ்மாஸு யா தவ [ஜா॰ 2.21.81] - தத்த² 'யங் கிச்ச'ந்தி யங் கம்மங் கத்தப்³ப³ங், தவ அஸ்மாஸு யா ப⁴த்தி, தாய மயங் த்வம்ஹா நிஸ்ஸங்ஸயதங் பத்தாதி அத்தோ².

**265. அபாதா³தோ³ பத³தேகவாக்யே** [ஸங்॰ 6.3.15; பா॰ 8.1.17, 18].

அபாதா³தி³ம்ஹி பவத்தானங் பத³தோ பரேஸங் ஏகவாக்யே டி²தானங் தும்ஹா'ம்ஹானங் விதி⁴ ஹோதி. அதி⁴காரஸுத்தமித³ங்.

**266. யோனங்ஹிஸ்வபஞ்சம்யா வோனோ** [க॰ 147, 151; ரூ॰ 246, 250; நீ॰ 325, 329, 330].

பஞ்சமீவஜ்ஜிதேஸு யோ, நங், ஹிஸு பரேஸு அபாதா³தோ³பவத்தானங் பத³தோ பரேஸங் ஏகவாக்யே டி²தானங் ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹஸத்³தா³னங் வோ, நோ ஹொந்தி வா.

க³ச்ச²த² வோ, க³ச்ச²த² தும்ஹே, க³ச்சா²ம நோ, க³ச்சா²ம அம்ஹே, பஸ்ஸெய்ய வோ, பஸ்ஸெய்ய தும்ஹே, பஸ்ஸெய்ய நோ, பஸ்ஸெய்ய அம்ஹே, தீ³யதே வோ, தீ³யதே தும்ஹாகங், தீ³யதே நோ, தீ³யதே அம்ஹாகங், த⁴னங் வோ, த⁴னங் தும்ஹாகங், த⁴னங் நோ, த⁴னங் அம்ஹாகங், கதங் வோ புஞ்ஞங், கதங் தும்ஹேஹி புஞ்ஞங், கதங் நோ புஞ்ஞங், கதங் அம்ஹேஹி புஞ்ஞங்.

அபஞ்சம்யாதி கிங்? நிஸ்ஸடங் தும்ஹேஹி, நிஸ்ஸடங் அம்ஹேஹி.

அபாதா³தொ³த்வேவ? ப³லஞ்ச பி⁴க்கூ²னமனுப்பதி³ன்னங், தும்ஹேஹி புஞ்ஞங் பஸுதங் அனப்பகங் [கு²॰ பா॰ 7.12].

பத³தொத்வேவ? தும்ஹே க³ச்ச²த², அம்ஹே க³ச்சா²ம.

ஏகவாக்யெத்வேவ? தே³வத³த்தோ திட்ட²தி கா³மே, தும்ஹே திட்ட²த² நக³ரே.

ஸவிப⁴த்தீனந்த்வேவ? அரஹதி த⁴ம்மோ தும்ஹாதி³ஸானங்.

**267. தேமே நாஸே** [க॰ 148, 150; ரூ॰ 247, 249; நீ॰ 326, 328; ஸங்॰ 6.3.17; பா॰ 8.1.21].

நா , ஸேஸு தாதி³ஸானங் ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹ, அம்ஹஸத்³தா³னங் தே, மே ஹொந்தி வா.

கதங் தே புஞ்ஞுங், கதங் தயா புஞ்ஞுங், கதங் மே புஞ்ஞுங், கதங் மயா புஞ்ஞுங், தி³ன்னங் தே வத்த²ங், தி³ன்னங் துய்ஹங் வத்த²ங், தி³ன்னங் மே வத்த²ங், தி³ன்னங் மய்ஹங் வத்த²ங், இத³ங் தே ரட்ட²ங், இத³ங் தவ ரட்ட²ங், இத³ங் மே ரட்ட²ங், இத³ங் மம ரட்ட²ங்.

268. **அன்வாதே³ஸே** [ஸங்॰ 6.3.20; பா॰ 8.1.23].

அன்வாதே³ஸட்டா²னே தும்ஹா'ம்ஹஸத்³தா³னங் வோ, நோ, தே, மேஆதே³ஸா நிச்சங் ப⁴வந்தி புனப்³பி³தா⁴னா.

கா³மோ தும்ஹாகங் பரிக்³க³ஹோ, அதோ² நக³ரம்பி வோ பரிக்³க³ஹோ. ஏவங் ஸேஸேஸு.

269. **ஸபுப்³பா³ பட²மந்தா வா** ['ஸங்புப்³பா³ பட²மந்தா² வா' (மூலபாடே²) ஸங்॰ 6.1.21; பா॰ 8.1.26].

ஸங்விஜ்ஜதி புப்³ப³பத³ங் அஸ்ஸாதி ஸபுப்³ப³ங், ஸபுப்³பா³ பட²மந்தபத³ம்ஹா பரேஸங் ஸவிப⁴த்தீனங் தும்ஹா'ம்ஹஸத்³தா³னங் வோ, நோ, தே, மேஆதே³ஸா விகப்பேன ஹொந்தி அன்வாதே³ஸட்டா²னேபி.

கா³மே படோ தும்ஹாகங், அதோ² நக³ரே கம்ப³லங் வோ, அதோ² நக³ரே கம்ப³லங் தும்ஹாகங் வா. ஏவங் ஸேஸேஸு.

270. **ந சவாஹாஹேவயோகே³** [ஸங்॰ 6.3.22; பா॰ 8.1.24].

ச, வா, ஹ, அஹ, ஏவஸத்³தே³ஹி யோகே³ தும்ஹா'ம்ஹானங் வோ, நோ, தே, மேஆதே³ஸா ந ஹொந்தி.

கா³மோ தவ ச மம ச பரிக்³க³ஹோ, கா³மோ தவ வா மம வா பரிக்³க³ஹோ இச்சாதி³.

சாதி³யோகே³தி கிங்? கா³மோ ச தே பரிக்³க³ஹோ, நக³ரஞ்ச மே பரிக்³க³ஹோ.

271. **த³ஸ்ஸனத்தே²னாலோசனே** [ஸங்॰ 6.3.23; பா॰ 8.1.25].

ஆலோசனங் ஓலோகனங், ஆலோசனதோ அஞ்ஞஸ்மிங் த³ஸ்ஸனத்தே² பயுஜ்ஜமானே தும்ஹா'ம்ஹானங் வோ, நோ, தே, மேஆதே³ஸா ந ஹொந்தி.

கா³மோ தும்ஹே உத்³தி³ஸ்ஸ ஆக³தோ, கா³மோ அம்ஹே உத்³தி³ஸ்ஸ ஆக³தோ - 'கா³மோ'தி கா³மவாஸீ மஹாஜனோ.

அனாலோசனேதி கிங்? கா³மோ வோ பஸ்ஸதி, கா³மோ நோ பஸ்ஸதி.

272. **ஆமந்தனபுப்³ப³ங் அஸந்தங்வ** ['ஆமந்தணங் புப்³ப³மஸந்தங்வ' (ப³ஹூஸு) **ஸங்**॰ 6.3.24; **பா**॰ 8.1.72].

ஆமந்தனபூ⁴தங் புப்³ப³பத³ங் அஸந்தங் விய ஹோதி, பத³தோதி ஸங்க்²யங் ந க³ச்ச²தி.

தே³வத³த்த! தவ பரிக்³க³ஹோ.

273. **ந ஸாமஞ்ஞவசனமேகத்தே²** [**ஸங்**॰ 6.3.25; **பா**॰ 8.1.73].

துல்யாதி⁴கரணபூ⁴தே பதே³ ஸதி புப்³ப³ங் ஸாமஞ்ஞவசனபூ⁴தங் ஆமந்தனபத³ங் அஸந்தங் விய ந ஹோதி, பத³தோதி ஸங்க்²யங் க³ச்ச²தி.

மாணவக ஜடில! தே பரிக்³க³ஹோ.

ஸாமஞ்ஞவசனந்தி கிங்? மாணவக தே³வத³த்த! துய்ஹங் பரிக்³க³ஹோ.

ஏகத்தே²தி கிங்? தே³வத³த்த! யஞ்ஞத³த்த! தும்ஹாகங் பரிக்³க³ஹோ.

274. **ப³ஹூஸு வா** [**ஸங்**॰ 6.3.26; **பா**॰ 8.1.74].

ப³ஹூஸு ஜனேஸு பவத்தமானங் ஸாமஞ்ஞவசனபூ⁴தம்பி ஆமந்தனபத³ங் ஏகத்தே² பதே³ ஸதி அஸந்தங் விய ந ஹோதி வா.

ப்³ராஹ்மணா கு³ணவந்தோ வோ பரிக்³க³ஹோ, ப்³ராஹ்மணா கு³ணவந்தோ தும்ஹாகங் பரிக்³க³ஹோ.

ஸப்³பா³தி³ராஸி நிட்டி²தோ.

**விப⁴த்திபச்சயந்தராஸி**

அத² விப⁴த்திபச்சயா தீ³பியந்தே.

விப⁴த்யத்தா²னங் ஜோதகத்தா விப⁴த்திட்டா²னே டி²தா பச்சயா விப⁴த்திபச்சயா.

275. **தோ பஞ்சம்யா** [**க**॰ 248; **ரூ**॰ 260; **நீ**॰ 493; **ஸங்**॰ 4.3.6; **பா**॰ 5.4.45].

பஞ்சமியா விப⁴த்தியா அத்தே² தோபச்சயோ ஹோதி.

தொம்ஹி தீ³கா◌⁴னங் ரஸ்ஸோ, கஞ்ஞதோ, ரத்திதோ, இத்தி²தோ, தே◌⁴னுதோ. மஹாவுத்தினா தொம்ஹி மாதாபிதூனங் இத்தங், மாதிதோ, பிதிதோ, வது◌⁴தோ, புரிஸதோ, முனிதோ, த³ண்டி³தோ , பி◌⁴க்கு²தோ, ஸத்தா²ரதோ, கத்துதோ, கொ³த்ரபு◌⁴தோ, ஸப்³ப³தோ, யதோ, ததோ.

இம, ஏத, கிங்ஸத்³தே³ஹி தோ.

276. **இதோதெத்தோகுதோ** ['இதோ தெத்தோ கதோ' (ப³ஹூஸு) சங்॰ 4.3.8; பா॰ 7.2.104].

இதோ, அதோ, எத்தோ, குதோதி ஏதே ஸத்³தா³ தோபச்சயந்தா நிபச்சந்தே.

இமம்ஹா இமேஹீதி வா இதோ, ஏதஸ்மா ஏதேஹீதி வா அதோ, எத்தோ, கஸ்மா கேஹீதி வா குதோ. எத்த² ச இமம்ஹா, இமேஹீதிஆதி³கங் அத்த²வாக்யங் தி³ஸ்வா பகதிலிங்க³ங் வேதி³தப்³ப³ங். இமினா ஸுத்தேன இமஸ்ஸ இத்தங், ஏதஸ்ஸ அத்தங் எத்தஞ்ச, 'ஸரம்ஹா த்³வே'தி ஏஸரம்ஹா த்³வித்தங், கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ குத்தங். ஏஸ நயோ ஸேஸேஸு நிபாதனேஸு.

277. **அப்◌⁴யாதீ³ஹி** [பா॰ 5.3.9].

அபி◌⁴ஆதீ³ஹி தோ ஹோதி, புனப்³பி³தா◌⁴னா'பஞ்சம்யத்தே²பீதிபி ஸித்³த◌⁴ங்.

அபி◌⁴தோ கா³மங் கா³மஸ்ஸ அபி◌⁴முகே²தி அத்தோ².

பரிதோ கா³மங் கா³மஸ்ஸ ஸமந்ததோதி அத்தோ².

உப◌⁴தோ கா³மங் கா³மஸ்ஸ உபோ◌⁴ஸு பஸ்ஸேஸூதி அத்தோ².

பச்ச²தோ, ஹெட்ட²தோ, உபரிதோ.

278. **ஆத்³யாதீ³ஹி** [சங்॰ 4.3.9; பா॰ 5.4.44].

ஆதி³பபு◌⁴தீஹி அபஞ்சம்யத்தே²பி தோ ஹோதி.

ஆதி³தோ , மஜ்ஜ²தோ, புரதோ, பஸ்ஸதோ, பிட்டி²தோ, ஓரதோ, பரதோ, பச்ச²தோ, புரத்தி²மதோ, த³க்கி²ணதோஇச்சாதீ³ஸு ப³ஹுலங் ஸத்தம்யத்தே² தி³ஸ்ஸதி.

ததா² ததியத்தே²பி ரூபங் அத்ததோ ஸமனுபஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 3.44], பஞ்சக்க²ந்தே◌⁴ அனிச்சதோ விபஸ்ஸதி இச்சாதி³.

யதோனிதா³னங் [ஸு॰ நி॰ 275], யத்வாதி⁴கரணங், யதோத³கங் ததா³தி³த்தமிச்சாதீ³ஸு [ஜா॰ 1.9.58] பட²மத்தே² இச்ச²ந்தி.

இதோ ஏஹி, இதோ ப³லாகே ஆக³ச்ச², சண்டோ³ மே வாயஸோ ஸகா² இச்சாதீ³ஸு து³தியத்தே².

பரதோகோ⁴ஸோ, நாதி³ட்டா² பரதோ தோ³ஸங் இச்சாதீ³ஸு ச²ட்ட²யத்தே².

279. **ஸப்³பா³தி³தோ ஸத்தம்யா த்ரத்தா²** [க॰ 249; ரூ॰ 266; நீ॰ 494; **சங்॰** 4.1.10; **பா॰** 5.3.10].

ஸப்³பா³தி³னாமகேஹி ஸப்³ப³னாமேஹி ஸத்தமியா அத்தே² த்ர, த்தா² ஹொந்தி.

ஸப்³ப³ஸ்மிங் ஸப்³பே³ஸூதி வா ஸப்³ப³த்ர, ஸப்³ப³த்த², ஸப்³ப³ஸ்ஸங் ஸப்³பா³ஸு வாதிபி. ஏவங் கதரத்ர, கதரத்த², அஞ்ஞத்ர, அஞ்ஞத்த² இச்சாதி³.

யத்ர, யத்த², தத்ர, தத்த².

280. **கத்தெ²த்த²குத்ராத்ரக்வேஹித⁴** [க॰ 251; ரூ॰ 269; நீ॰ 499; **சங்॰** 4.1.11; **பா॰** 5.3.11, 12].

கத்த², எத்த², குத்ர, அத்ர, த்வ, இஹ, இதா⁴தி ஏதே ஸத்³தா³த்த², த்ர,வ ஹ, தா⁴பச்சயந்தா ஸத்தம்யத்தே² ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

கஸ்மிங் கேஸூதி வா கத்த², குத்ர, க்வ. 'குவ'ந்திபி ஸிஜ்ஜ²தி, "குவங் ஸத்தஸ்ஸ காரகோ, குவங் ஸத்தோ ஸமுப்பன்னோ [ஸங்॰ நி॰ 1.171], குவங் அஸிஸ்ஸங், குவங் கா²தி³ஸ்ஸ"ந்தி பாளி.

ஏதஸ்மிங் ஏதேஸூதி வா எத்த², அத்ர, இமஸ்மிங் இமேஸூதி வா இஹ, இத⁴.

281. **தி⁴ ஸப்³பா³ வா** [க॰ 250; ரூ॰ 268; நீ॰ 502].

ஸப்³ப³ஸத்³த³ம்ஹா ஸத்தம்யத்தே² தி⁴ ஹோதி வா.

நமோ தே பு³த்³த⁴ வீர'த்து², விப்பமுத்தோஸி ஸப்³ப³தி⁴ [ஸங்॰ நி॰ 1.90].

282. **யா ஹிங்** [க॰ 255; ரூ॰ 275; நீ॰ 504].

யம்ஹா ஸத்தம்யத்தே² ஹிங் ஹோதி.

யஹிங்.

283. **தா ஹஞ்ச** [க॰ 253; ரூ॰ 273; நீ॰ 501].

தம்ஹா ஸத்தம்யத்தே² ஹிங் ஹோதி ஹஞ்ச.

தஹிங், தஹங். து³தியத்தே²பி தி³ஸ்ஸதி "தஹங் தஹங் ஓலோகெந்தோ க³ச்ச²தீ"தி.

284. **கிங்ஸ்ஸ குகஞ்ச** [க॰ 251, 227-8-9; ரூ॰ 226, 270-1-2; நீ॰ 500, 456-7, 460].

கிங்ம்ஹா ஸத்தம்யத்தே² ஹிங், தங் ஹோதி. கிங்ஸ்ஸ குத்தங் கத்தஞ்ச ஹோதி.

குஹிங் க³ச்ச²தி, குஹங் க³ச்ச²தி. கஹங் ஏகபுத்தக கஹங் ஏகபுத்தக [ஸங்॰ நி॰ 2.63]. குஹிஞ்சி, குஹிஞ்சனந்தி த்³வே சி, சன-நிபாதந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

இதி ஸாமஞ்ஞஸத்தம்யந்தராஸி.

காலஸத்தம்யந்தங் வுச்சதே.

285. **ஸப்³பே³கஞ்ஞயதேஹி காலேதா³** [க॰ 257; ரூ॰ 276; நீ॰ 505].

ஸப்³ப³, ஏக, அஞ்ஞ, ய, தஸத்³தே³ஹி காலே தா³ ஹோதி.

ஸப்³ப³ஸ்மிங் காலே ஸப்³ப³தா³, ஏகஸ்மிங் காலே ஏகதா³, அஞ்ஞஸ்மிங் காலே அஞ்ஞதா³, யஸ்மிங் காலே யதா³, தஸ்மிங் காலே ததா³.

286. **கதா³குதா³ஸதா³அது⁴னேதா³னி** [க॰ 257-8-9; ரூ॰ 276-8-9; நீ॰ 505-6-7].

ஏதேபி ஸத்தம்யத்தே² காலே தா³, து⁴னா, தா³னிபச்சயந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

கிங்ஸ்மிங் காலே கதா³, குதா³, ஸப்³ப³ஸ்மிங் காலே ஸதா³, இமஸ்மிங் காலே அது⁴னா, இதா³னி.

287. **அஜ்ஜஸஜ்ஜுபரஜ்ஜேதரஹிகரஹா** [க॰ 259; ரூ॰ 279, 423; நீ॰ 507].

ஏதேபி காலே ஜ்ஜ, ஜ்ஜு, ரஹி, ரஹ பச்சயந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

இமஸ்மிங் காலே அஜ்ஜ, இமஸ்மிங் தி³வஸெத்யத்தோ².

ஸமானே காலே ஸஜ்ஜு-'ஸமானே'தி விஜ்ஜமானே. ந ஹி பாபங் கதங் கம்மங், ஸஜ்ஜு கீ²ரங்வ முச்சதி [த⁴॰ ப॰ 71], ஸஜ்ஜுகங் பாஹேஸி - தத்த²

‘ஸஜ்ஜூ’தி தஸ்மிங் தி³வஸே.

அபரஸ்மிங் காலே அபரஜ்ஜு, புனதி³வஸேதி அத்தோ².

இமஸ்மிங் காலே ஏதரஹி, கிங்ஸ்மிங் காலே கரஹ. குதோசி, க்வசி, கத்த²சி, குஹிஞ்சி, கதா³சி, கரஹசிஸத்³தா³ பன சி-நிபாதந்தா ஹொந்தி, ததா² யதோ குதோசி, யத்த² கத்த²சி, யதா³ கதா³சீதி. கிஞ்சனங், குஹிஞ்சனங், குதா³சனந்தி சன-நிபாதந்தாதி.

விப◌⁴த்திபச்சயந்தராஸி நிட்டி²தோ.

## அப்³யயபதா³னி

## உபஸக்³க³பத³ராஸி

அத² அப்³யயபதா³னி தீ³பியந்தே.

ச²ப்³பி³தா◌⁴னி அப்³யயபதா³னி உபஸக்³க³பத³ங், நிபாதபத³ங், விப◌⁴த்திபச்சயந்தபத³ங், அப்³யயீபா◌⁴வஸமாஸபத³ங், அப்³யயதத்³தி◌⁴தபத³ங், த்வாதி³பச்சயந்தபத³ந்தி. ப்³யயோ வுச்சதி விகாரோ, நானாலிங்க³விப◌⁴த்திவசனேஹி நத்தி² ரூபப்³யயோ ஏதேஸந்தி அப்³யயா, அஸங்க்²யாதி ச வுச்சந்தி.

தத்த² விப◌⁴த்திபச்சயந்தபத³தோ புன விப◌⁴த்துப்பத்தி நாம நத்தி². அப்³யயீபா◌⁴வஸமாஸம்ஹி விப◌⁴த்தீனங் விதி◌⁴ ஸமாஸகண்டே³ வக்க²தி, தஸ்மா தானி த்³வே ட²பெத்வா ஸேஸானி சத்தாரி இத◌⁴ வுச்சந்தே.

288. **அஸங்க்²யேஹி ஸப்³பா³ஸங்** [சங்॰ 2.1.38; பா॰ 2.4.82].

அஸங்க்²யேஹி பதே³ஹி யதா²ரஹங் ஸப்³பா³ஸங் விப◌⁴த்தீனங் லோபோ ஹோதி, கேஹிசி பதே³ஹி பட²மாய லோபோ, கேஹிசி பதே³ஹி து³தியாய லோபோ…பே॰… கேஹிசி ஸத்தமியா, கேஹிசி த்³வின்னங், கேஹிசி திஸ்ஸன்னங்…பே॰… கேஹிசி ஸத்தன்னந்தி வுத்தங் ஹோதி.

தத்த² ஆவுஸோ, போ◌⁴, ப◌⁴ந்தேஇச்சாதீ³ஹி ஆமந்தனநிபாதேஹி அத்தி², நத்தி², ஸக்கா, லப்³பா◌⁴, ஸியா, ஸியுங், ஸாது◌⁴, துண்ஹீஇச்சாதீ³ஹி ச பட²மாய லோபோ.

சிரங், சிரஸ்ஸங், நிச்சங், ஸததங், அபி◌⁴ண்ஹங், அபி◌⁴க்க²ணங், முஹுத்தங் இச்சாதீ³ஹி அச்சந்தஸங்யோக³லக்க²ணே து³தியாய.

யதா², ததா², ஸப்³ப³தா², ஸப்³ப³ஸோ, முஸா, மிச்சா²இச்சாதீ³ஹி ததியாய.

காதுங், காதவே இச்சாதீ³ஹி சதுத்தி²யா.

ஸமந்தா , ஸமந்ததோ, தீ³க⁴ஸோ, ஓரஸோஇச்சாதீ³ஹி பஞ்சமியா.

புரே, புரா, பச்சா², உத்³த⁴ங், உபரி, அதோ⁴, ஹெட்டா², அந்தரா, அந்தோ, ரஹோ, ஆவி, ஹிய்யோ, ஸுவேஇச்சாதீ³ஹி ஸத்தமியா லோபோ.

நமோஸத்³த³ம்ஹா "நமோ தே பு³த்³த⁴ வீர'த்து²"தி எத்த² பட²மாய. "நமோ கரோஹி நாக³ஸ்ஸா"தி எத்த² து³தியாய.

ஸயங்ஸத்³த³ம்ஹா "குஸூலோ ஸயமேவ பி⁴ஜ்ஜதே"தி எத்த² பட²மாய. "ஸயங் கதங் ஸுக²து³க்க²"ந்தி [தீ³॰ நி॰ 3.191, 193] எத்த² ததியாய, இச்சாதி³னா யதா²ரஹவிபா⁴கோ³ வேதி³தப்³போ³.

இதி, ஏவங்ஸத்³தே³ஹி பயோகா³னுரூபங் ஸத்தன்னங் விப⁴த்தீனங் லோபங் இச்ச²ந்தி.

உபஸக்³கே³ஹிபி அத்தா²னுரூபங் தங்தங்விப⁴த்திலோபோ.

ரூபஸித்³தி⁴யங் பன "தேஹி பட²மேகவசனமேவ ப⁴வதீ"தி [ரூ॰ 131 (பிட்டே²)] வுத்தங்.

தத்த² "அபி⁴க்கமதி, அபி⁴த⁴ம்மோ" இச்சாதீ³ஸு தா⁴துலிங்கா³னி உபேச்ச தேஸங் அத்த²ங் நானாப்பகாரங் கரொந்தா ஸஜ்ஜந்தி ஸங்க²ரொந்தீதி உபஸக்³கா³. தே ஹி க்வசி தத³த்த²ங் விஸிட்ட²ங் கரொந்தி "ஜானாதி, பஜானாதி, ஸஞ்ஜானாதி, அவஜானாதி, அபி⁴ஜானாதி, பரிஜானாதி, ஸுஸீலோ, து³ஸ்ஸீலோ, ஸுவண்ணோ, து³ப்³ப³ண்ணோ, ஸுராஜா, து³ராஜா" இச்சாதீ³ஸு.

க்வசி தத³த்த²ங் நானாப்பகாரங் கத்வா விப⁴ஜ்ஜந்தி "க³ச்ச²தி, ஆக³ச்ச²தி, உக்³க³ச்ச²தி, ஓக³ச்ச²தி"இச்சாதீ³ஸு.

க்வசி தத³த்த²ங் பா³தெ⁴த்வா தப்படிவிருத்³தே⁴ வா தத³ஞ்ஞஸ்மிங் வா அத்தே² தானி யோஜெந்தி.

தத்த² தப்படிவிருத்³தே⁴ -

ஜேதி, பராஜேதி, ஓமுஞ்சதி, படிமுஞ்சதி, கி³லதி, உக்³கி³லதி, நிம்முஜ்ஜதி, உம்முஜ்ஜதி, த⁴ம்மோ, உத்³த⁴ம்மோஇச்சாதி³.

தத³ஞ்ஞஸ்மிங் -

த³தா³தி, ஆத³தா³தி, த³தா◌⁴தி, விதே◌⁴தி, பிதே◌⁴தி, நிதே◌⁴தி, ஸந்தி◌⁴யதி, ஸத்³த³ஹதி, அபி◌⁴தா◌⁴திஇச்சாதி³.

க்வசி பன பத³ஸோப◌⁴ணங் கத்வா தத³த்த²ங் அனுவத்தந்தி, "விஜ்ஜதி, ஸங்விஜ்ஜதி, லப◌⁴தி, படிலப◌⁴தி" இச்சாதி³.

தே வீஸதி ஹொந்தி-ப, ஆ, உ, ஓ, து³, நி, வி, ஸு, ஸங், அதி, அதி◌⁴, அனு, அப, அபி, அபி◌⁴, அவ, உப, பதி, பரா, பரி.

கச்சாயனே பன ஓஸத்³தோ³ அவகாரியமத்தந்தி தங் அக்³க³ஹெத்வா நீஸத்³த³ங் க³ண்ஹாதி, இத◌⁴ பன நீஸத்³தோ³ நிஸ்ஸ தீ³க◌⁴மத்தந்தி தங் அக்³க³ஹெத்வா ஓஸத்³த³ங் க³ண்ஹாதி.

தத்த² ப -

பகாரத்தே²-பஞ்ஞா. ஆதி³கம்மே-விப்பகதங். பதா◌⁴னே-பணீதங். இஸ்ஸரியே-பபூ◌⁴. அந்தோபா◌⁴வே-பக்கி²த்தங், பஸ்ஸாஸோ. வியோகே³-பவாஸோ. தப்பரே-பாசரியோ. தத³னுப³ந்தே◌⁴-புத்தோ, பபுத்தோ, நத்தா, பனத்தா. பு◌⁴ஸத்தே²-பவட்³டோ◌⁴. ஸம்ப◌⁴வே-பப◌⁴வதி. தித்தியங்-பஹுதங் அன்னங். அனாவிலே-பஸன்னோ. பத்த²னாயங்-பணிதா◌⁴னங்.

ஆ -

அபி◌⁴முகே²-ஆக³ச்ச²தி. உத்³த◌⁴ங்கம்மே-ஆரோஹதி. மரியாதா³யங்-ஆபப்³ப³தா கெ²த்தங். அபி◌⁴விதி◌⁴ம்ஹி-ஆப்³ரஹ்மலோகா கித்திஸத்³தோ³. பத்தியங்-ஆபன்னோ. இச்சா²யங்-ஆகங்கா². பரிஸ்ஸஜனே-ஆலிங்க³தி. ஆதி³கம்மே-ஆரம்போ◌⁴. க³ஹணே-ஆதீ³யதி. நிவாஸே-ஆவஸதோ². ஸமீபே-ஆஸன்னங். அவ்ஹானே-ஆமந்தனங்.

உ -

உக்³க³தே-உக்³க³ச்ச²தி . உத்³த◌⁴ங்கம்மே-உட்டா²தி. பதா◌⁴னே-உத்தரோ. வியோகே³-உபவாஸோ. ஸம்ப◌⁴வே-உப்³பூ◌⁴தோ. அத்த²லாபே◌⁴-ரூபஸ்ஸ உப்பாதோ³. ஸத்தியங்-உஸ்ஸஹதி க³ந்துங். ஸரூபக்²யானே-உத்³தே³ஸோ.

ஓ -

அந்தோபா◌⁴வே-ஓசரகோ, ஓரோதோ◌⁴. அதோ◌⁴கம்மே-ஒக்கி²த்தோ. நிக்³க³ஹே-ஓவாதோ³. அந்தரே, தே³ஸே ச-ஓகாஸோ. பாதுபா◌⁴வே-ஓபபாதிகோ. யேஸு அத்தே²ஸு அவஸத்³தோ³ வத்ததி, தேஸுபி ஓஸத்³தோ³ வத்ததி.

து³ -

அஸோப◌⁴ணே-து³க்³க³ந்தோ◌⁴. அபா◌⁴வே-து³ப்³பி◌⁴க்க²ங், து³ஸ்ஸீலோ, து³ப்பஞ்ஞோ. குச்சி²தே-து³க்கடங். அஸமித்³தி◌⁴யங்-து³ஸஸ்ஸங். கிச்சே²-து³க்கரங். விரூபே-து³ப்³ப³ண்ணோ, து³ம்முகோ².

நி -

நிஸ்ஸேஸே-நிருத்தி. நிக்³க³தே-நிய்யானங். நீஹரணே-நித்³தா◌⁴ரணங். அந்தோபவேஸனே-நிகா²தோ. அபா◌⁴வே-நிம்மக்கி²கங். நிஸேதே◌⁴-நிவாரேதி. நிக்க²ந்தே-நிப்³பா³னங். பாதுபா◌⁴வே-நிம்மிதங். அவதா◌⁴ரணே-வினிச்ச²யோ. விப◌⁴ஜ்ஜனே-நித்³தே³ஸோ. உபமாயங்-நித³ஸ்ஸனங். உபதா◌⁴ரணே-நிஸாமேதி. அவஸானே-நிட்டி²தங். சே²கே-நிபுணோ.

வி -

விஸேஸே-விபஸ்ஸதி. விவிதே◌⁴-விசித்தங். விருத்³தே◌⁴-விவாதோ³. விக³தே-விமலோ. வியோகே³-விப்பயுத்தோ. விரூபே-விப்படிஸாரோ.

ஸு -

ஸோப◌⁴ணே-ஸுக்³க³தி . ஸுந்த³ரே-ஸுமனோ. ஸம்மாஸத்³த³த்தே²-ஸுக³தோ. ஸமித்³தி◌⁴யங்-ஸுபி◌⁴க்க²ங். ஸுக²த்தே²-ஸுகரோ.

ஸங் -

ஸமோதா◌⁴னே-ஸந்தி◌⁴. ஸம்மா, ஸமத்தே²ஸு-ஸமாதி◌⁴, ஸம்பயுத்தோ. ஸமந்தபா◌⁴வே-ஸங்கிண்ணோ. ஸங்க³தே-ஸமாக³மோ, ஸங்கே²பே-ஸமாஸோ. பு◌⁴ஸத்தே²-ஸாரத்தோ. ஸஹத்தே²-ஸங்வாஸோ, ஸம்போ◌⁴கோ³. அப்பத்தே²-ஸமக்³கோ◌⁴. பப◌⁴வே-ஸம்ப◌⁴வோ. அபி◌⁴முகே²-ஸம்முக²ங். ஸங்க³ஹே-ஸங்க³ய்ஹதி. பித³ஹனே-ஸங்வுதோ. புனப்புனகம்மே-ஸந்தா◌⁴வதி, ஸங்ஸரதி. ஸமித்³தி◌⁴யங்-ஸம்பன்னோ.

அதி -

அதிக்கமே-அதிரோசதி, அச்சயோ, அதீதோ. அதிக்கந்தே-அச்சந்தங். அதிஸ்ஸயே-அதிகுஸலோ. பு◌⁴ஸத்தே²-அதிகோதோ◌⁴. அந்தோகம்மே-மஞ்சங் வா பீட²ங் வா அதிஹரித்வா ட²பேதி.

அதி◌⁴ -

அதி◌⁴கே-அதி◌⁴ஸீலங். இஸ்ஸரே-அதி◌⁴பதி, அதி◌⁴ப்³ரஹ்மத³த்தே பஞ்சாலா. உபரிபா◌⁴வே-அதி◌⁴ஸேதி. பரிப◌⁴வனே-அதி◌⁴பூ◌⁴தோ. அஜ்ஜா²யனே-அஜ்ஜே²தி, ப்³யாகரணமதீ◌⁴தே. அதி◌⁴ட்டா²னே-நவகம்மங் அதி◌⁴ட்டா²தி, சீவரங்

அதி⁴ட்டா²தி, இத்³தி⁴விகுப்³ப³னங் அதி⁴ட்டா²தி. நிச்ச²யே-அதி⁴முச்சதி. பாபுணனே-போ⁴க³க்க²ந்த⁴ங் அதி⁴க³ச்ச²தி, அமதங் அதி⁴க³ச்ச²தி.

அனு -

அனுக³தே-அன்வேதி. அனுப்பச்சி²ன்னே-அனுஸயோ. பச்சா²ஸத்³த³த்தே²-அனுரத²ங். புனப்புனபா⁴வே-அன்வட்³ட⁴மாஸங், அனுஸங்வச்ச²ரங். யொக்³யபா⁴வே-அனுரூபங் .கனிட்ட²பா⁴வே-அனுபு³த்³தோ⁴, அனுதே²ரோ. ஸேஸங் காரககண்டே³ வக்க²தி.

அப -

அபக³தே-அபேதி, அபாயோ. க³ரஹே-அபக³ப்³போ⁴, அபஸத்³தோ³. வஜ்ஜனே-அபஸாலாய ஆயந்தி. பூஜாயங்-வுட்³ட⁴-மபசாயந்தி. பது³ஸ்ஸனே-அபரஜ்ஜ²தி.

அபி -

ஸம்பா⁴வனே-அபிபப்³ப³தங் பி⁴ந்தெ³ய்ய, மேரும்பி வினிவிஜ்ஜெ²ய்ய. அபெக்கா²யங்-அயம்பி த⁴ம்மோ அனியதோ. ஸமுச்சயே-இதிபி அரஹங், ச²விம்பி த³ஹதி, சம்மம்பி த³ஹதி, மங்ஸம்பி த³ஹதி. க³ரஹாயங்-அபி அம்ஹாகங் பண்டி³தக. புச்சா²யங்-அபி ப⁴ந்தே பி⁴க்க²ங் லபி⁴த்த², அபி நு தும்ஹே ஸோதுகாமாத்த².

அபி⁴ -

அபி⁴முகே²-அபி⁴க்கந்தோ. விஸிட்டே²-அபி⁴ஞ்ஞா. அதி⁴கே-அபி⁴த⁴ம்மோ. உத்³த⁴ங்கம்மே-அபி⁴ரூஹதி. குலே-அபி⁴ஜாதோ. ஸாருப்பே-அபி⁴ரூபோ. வந்த³னே-அபி⁴வாதே³தி. ஸேஸங் காரககண்டே³ வக்க²தி.

அவ -

அதோ⁴பா⁴கே³-அவக்கி²த்தோ. வியோகே³-அவகோகிலங் வனங். பரிப⁴வே-அவஜானாதி. ஜானநே-அவக³ச்ச²தி. ஸுத்³தி⁴யங்-வோதா³யதி, வோதா³னங். நிச்ச²யே-அவதா⁴ரணங். தே³ஸே-அவகாஸோ. தெ²ய்யே-அவஹாரோ.

உப -

உபக³மே-உபனிஸீத³தி. ஸமீபே-உபசாரோ, உபனக³ரங். உபபத்தியங்-ஸக்³க³ங் லோகங் உபபஜ்ஜதி. ஸதி³ஸே-உபமாணங், உபமெய்யங். அதி⁴கே-உபகா²ரியங் தோ³ணோ. உபரிபா⁴வே - உபஸம்பன்னோ , உபசயோ. அனஸனே-உபவாஸோ. தோ³ஸக்கா²னே-பரங் உபவத³தி. ஸஞ்ஞாயங்-உபதா⁴,

உபஸக்³கோ³. புப்³ப³கம்மே-உபக்கமோ, உபஹாரோ. பூஜாயங்-பு³த்³த◌⁴ங் உபட்டா²தி. க³ய்ஹாகாரே-பச்சுபட்டா²னங். பு◌⁴ஸத்தே²-உபாதா³னங், உபாயாஸோ, உபனிஸ்ஸயோ.

பதி -

பதிக³தே-பச்சக்க²ங். படிலோமே-படிஸோதங். படியோகி³ம்ஹி-படிபுக்³க³லோ. நிஸேதே◌⁴-படிஸேதோ◌⁴. நிவத்தே-படிக்கமதி. ஸதி³ஸே-படிரூபகங். படிகம்மே-ரோக³ஸ்ஸ படிகாரோ. ஆதா³னே-படிக்³க³ண்ஹாதி. படிபோ³தே◌⁴-படிவேதோ◌⁴. படிச்சே-பச்சயோ. ஸேஸங் காரககண்டே³ வக்க²தி.

பரா -

பரிஹானியங்-பராப◌⁴வோ. பராஜயே-பராஜிதோ. க³தியங்-பராயனங். விக்கமே-பரக்கமோ. ஆமஸனே-பராமஸனங்.

பரி -

ஸமந்தபா◌⁴வே-பரிவுதோ, பரிக்கி²த்தோ, பரிக்கா²ரோ. பரிச்சே²தே³-பரிஞ்ஞெய்யங், பரிஜானாதி. வஜ்ஜனே-பரிஹரதி. பரிஹாரோ. ஆலிங்க³னே-பரிஸ்ஸஜதி. நிவாஸனே-வத்த²ங் பரித³ஹதி. பூஜாயங்-பாரிசரியா. போ◌⁴ஜனே-பரிவிஸதி. அபி◌⁴ப◌⁴வே-பரிப◌⁴வதி. தோ³ஸக்கா²னே-பரிபா◌⁴ஸதி. ஸேஸங் காரககண்டே³ வக்க²தி.

நீஸத்³தோ³ பன நீஹரண, நீவரணாதீ³ஸு வத்ததி, நீஹரணங், நீவரணங்இச்சாதி³.

இதி உபஸக்³க³பத³ராஸி.

## நிபாதபத³ராஸி

நிச்சங் ஏகரூபேன வாக்யபதே² பதந்தீதி **நிபாதா**. பதா³னங் ஆதி³, மஜ்ஜா²வஸானேஸு நிபதந்தீதி நிபாதாதிபி வத³ந்தி.

அஸத்வவாசகா சாதி³ஸத்³தா³ நிபாதா நாம. தே பன விப◌⁴த்தியுத்தா, அயுத்தா சாதி து³விதா◌⁴ ஹொந்தி. தத்த² விப◌⁴த்தியுத்தா புப்³பே³ த³ஸ்ஸிதா ஏவ. சாத³யோ அயுத்தா நாம. தே பன அனேகஸதப்பபே◌⁴தா³ ஹொந்தி. நிக◌⁴ண்டுஸத்தே²ஸு க³ஹேதப்³பா³தி.

## அப்³யயதத்³தி◌⁴தபச்சயபத³ராஸி

அப்³யயதத்³தி◌⁴தபச்சயந்தா நாம யதா², ததா², ஏகதா◌⁴, ஏகஜ்ஜ²ங், ஸப்³ப³ஸோ, கத²ங், இத்த²ங் இச்சாத³யோ. தேஹி ததியாலோபோ.

## த்வாதி³பச்சயந்தபத³ராஸி

த்வாதி³பச்சயந்தா நாம கத்வா, கத்வான, காதுன, காதுங், காதவே, த³க்கி²தாயே, ஹேதுயே, ஆதா³ய, உபாதா³ய, விசெய்ய, வினெய்ய, ஸக்கச்ச, ஆஹச்ச, உபஸம்பஜ்ஜ, ஸமேச்ச, அவேச்ச, படிச்ச, அதிச்ச, ஆக³ம்ம, ஆரப்³ப◌⁴இச்சாத³யோ. தேஸு த்வா, த்வானந்தேஹி பட²மாலோபோ. துங், தவே, தாயே, துயேபச்சயந்தேஹி சதுத்தீ²லோபோதி.

தா◌⁴தவோ பச்சயா சேவ, உபஸக்³க³னிபாதகா.

அனேகத்தா²வ தே படி-ஸம்பி◌⁴தா³ ஞாணகோ³சரா.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானதீ³பனியா

நாமகண்டோ³ நிட்டி²தோ.

# 3. காரககண்ட³

### பட²மாவிப⁴த்திராஸி

அத² நாமவிப⁴த்தீனங் அத்த²பே⁴தா³ வுச்சந்தே.

கஸ்மிங் அத்தே² பட²மா?

289. **பட²மத்த²மத்தே** [சங்॰ 2.1.93; பா॰ 2.3.46].

நாமஸ்ஸ அபி⁴தெ⁴ய்யமத்தே பட²மாவிப⁴த்தி ஹோதி.

ருக்கோ², மாலா, த⁴னங்.

எத்த² ச மத்தஸத்³தே³ன கத்து, கம்மாதி³கே விப⁴த்யத்தே² நிவத்தேதி. தஸ்மா அத்த²மத்தந்தி லிங்க³த்தோ²யேவ வுச்சதி.

தத்த² அனுச்சாரிதே ஸதி ஸுஞ்ஞதஸ்ஸ அவிதி³தோ அத்தோ² லீனத்தோ² நாம. தங் லீனமத்த²ங் க³மேதி போ³தே⁴தீதி **லிங்க³ங்,** உச்சாரிதபத³ங்.

தங் பன பகதிலிங்க³ங், நிப்ப²ன்னலிங்க³ந்தி து³வித⁴ங். தத்த² விப⁴த்திரஹிதங் பகதிலிங்க³ங் இதா⁴தி⁴ப்பேதங் லிங்க³, விப⁴த்தீனங் விஸுங் விஸுங் விபா⁴க³ட்டா²னத்தா.

லீனங் அங்க³ந்தி லிங்க³ங். தத்த² 'லீன'ந்தி அபாகடங். 'அங்க³'ந்தி அவயவோ. **லிங்க³ங், நாமங், பாடிபதி³க**ந்தி அத்த²தோ ஏகங்.

லிங்க³ஸ்ஸ அத்தோ² பரமத்தோ², பஞ்ஞத்திஅத்தோ²தி து³விதோ⁴. ததா² விஸேஸனத்தோ², விஸெஸ்யத்தோ²தி.

தத்த² விஸேஸனத்தோ² நாம ஸகத்தோ², தஸ்ஸ தஸ்ஸ ஸத்³த³ஸ்ஸ படினியதோ பாடிபுக்³க³லிகத்தோ²தி வுத்தங் ஹோதி. ஸோயேவ தஸ்மிங் தஸ்மிங் அத்தே² ஆதி³ம்ஹி ஸத்³து³ப்பத்தியா சிரகாலஞ்ச ஸத்³த³பவத்தியா நிப³த்³த⁴காரணத்தா நிமித்தத்தோ²தி ச வுச்சதி . ஸோ ஸுதி, ஜாதி, கு³ண, த³ப்³ப³, க்ரியா, நாம, ஸம்ப³ந்த⁴வஸேன ஸத்தவிதோ⁴ ஹோதி.

விஸெஸ்யத்தோ² நாம ஸாமஞ்ஞத்தோ², ப³ஹுனிமித்தானங் ஸாதா⁴ரணத்தோ²தி வுத்தங் ஹோதி, ஸோயேவ தங்தங்னிமித்தயோகா³ நேமித்தகத்தோ²தி ச வுச்சதி, ஸோ ஜாதி, கு³ண, த³ப்³ப³, க்ரியா, நாமவஸேன பஞ்சவிதோ⁴. கோ³, ஸுக்கோ, த³ண்டீ³, பாசகோ, திஸ்ஸோதி.

தத்த² கோ³ஸத்³தோ³ யதா³ ஜாதிமத்தங் வத³தி கோ³ ஜாதீதி, ததா³ ஸுதி விஸேஸனங். யதா³ த³ப்³ப³ங் வத³தி கோ³ க³ச்ச²தீதி, ததா³ ஸுதி ச ஜாதி ச விஸேஸனங்.

ஸுக்கஸத்³தோ³ யதா³ கு³ணமத்தங் வத³தி ஸுக்கோ கு³ணோதி, ததா³ ஸுதி விஸேஸனங். யதா³ கு³ணவிஸேஸங் வத³தி கொ³ஸ்ஸ ஸுக்கோதி, ததா³ ஸுதி ச கு³ணஜாதி ச விஸேஸனங். யதா³ கு³ணவந்தங் த³ப்³ப³ங் வத³தி ஸுக்கோ கோ³தி, ததா³ ஸுதி ச கு³ணஜாதி ச கு³ணவிஸேஸோ ச ஸம்ப³ந்தோ⁴ ச விஸேஸனங்.

த³ண்டீ³ஸத்³தோ³ யதா³ ஜாதிமத்தங் வத³தி த³ண்டீ³ ஜாதீதி, ததா³ ஸுதி ச த³ப்³ப³ஞ்ச விஸேஸனங். யதா³ த³ப்³ப³வந்தங் த³ப்³ப³ங் வத³தி த³ண்டீ³ புரிஸோதி, ததா³ ஸுதி ச த³ப்³ப³ஞ்ச ஜாதி ச ஸம்ப³ந்தோ⁴ ச விஸேஸனங்.

பாசகஸத்³தோ³ யதா³ ஜாதிமத்தங் வத³தி பாசகோ ஜாதீதி, ததா³ ஸுதி ச க்ரியா ச விஸேஸனங். யதா³ க்ரியானிப்பா²த³கங் த³ப்³ப³ங் வத³தி பாசகோ புரிஸோதி, ததா³ ஸுதி ச க்ரியா ச ஜாதி ச க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்தோ⁴ ச விஸேஸனங்.

திஸ்ஸஸத்³தோ³ யதா³ நாமமத்தங் வத³தி திஸ்ஸோ நாமந்தி, ததா³ ஸுதி விஸேஸனங். யதா³ நாமவந்தங் த³ப்³ப³ங் வத³தி, திஸ்ஸோ பி⁴க்கூ²தி, ததா³ ஸுதி ச நாமஜாதி ச ஸம்ப³ந்தோ⁴ ச விஸேஸனங்.

ஸப்³ப³த்த² யங் யங் வத³தீதி வுத்தங், தங் தங் விஸெஸ்யந்தி ச த³ப்³ப³ந்தி ச வேதி³தப்³ப³ங். எத்த² ச ஸுதி நாம ஸத்³த³ஸபா⁴வா ஏவ ஹோதி, ஸத்³த³பக்கி²கா ஏவ. ஸப்³போ³ ஸத்³தோ³ பட²மங் ஸத்தாபி⁴தா⁴யகோதி ச ஞாஸே வுத்தங். தஸ்மா ஸப்³ப³த்த² ஸுதிட்டா²னே ஸத்தா ஏவ யுத்தா வத்துந்தி. ஸத்தாதி ச தஸ்ஸ தஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ வோஹாரமத்தேனபி லோகே விஜ்ஜமானதா வுச்சதி, தங் தங் ஸத்³த³ங் ஸுணந்தஸ்ஸ ச ஞாணங் தங்தத³த்த²ஸ்ஸ அத்தி²தாமத்தங் ஸப்³ப³பட²மங் ஜானாதி, ததோ பரங் ஜாதிஸத்³தே³ ஜாதிங் ஜானாதி. கு³ணஸத்³தே³ கு³ணந்தி ஏவமாதி³ ஸப்³ப³ங் வத்தப்³ப³ங். லிங்க³, ஸங்க்²யா, பரிமாணானிபி விஸேஸனத்தே² ஸங்க³ய்ஹந்தி.

தத்த² லிங்க³ங் நாம யே இத்தி², புரிஸானங் லிங்க³, நிமித்த, குத்தா'கப்பா நாம அபி⁴த⁴ம்மே வுத்தா, யே ச நபுங்ஸகானங் லிங்க³, நிமித்த, குத்தா'கப்பா நாம அவுத்தஸித்³தா⁴, யே ச ஸத்³தே³ஸு சேவ அத்தே²ஸு ச விஸதா³'விஸதா³கார, மஜ்ஜி²மாகாரா ஸந்தி³ஸ்ஸந்தி, ஸப்³ப³மேதங் லிங்க³ங் நாம.

ஏவங் விஸேஸன, விஸெஸ்யவஸேன து³விதோ⁴ அத்தோ² புப்³பே³ வுத்தஸ்ஸ ஸத்³த³லிங்க³ஸ்ஸ அத்தோ² நாம, ஸோ ஸலிங்கோ³, ஸஸங்க்²யோ, ஸபரிமாணோ சாதி திவிதோ⁴ ஹோதி.

தத்த² ஸலிங்கோ³ யதா²? ஸஞ்ஞா, ப²ஸ்ஸோ, சித்தங். கஞ்ஞா, புரிஸோ, குலங். மாலா, ருக்கோ², த⁴னந்தி.

ஸஸங்க்²யோ யதா²? ஏகோ, த்³வே, தயோ, ப³ஹூ இச்சாதி³.

ஸபரிமாணோ யதா²? வித³த்தி², ஹத்தோ², தோ³ணோ, ஆள்ஹகங் இச்சாதி³.

அபி ச ஸுத்³தோ⁴, ஸங்ஸட்டோ²தி து³விதோ⁴ லிங்க³த்தோ². தத்த² கம்மாதி³ஸங்ஸக்³க³ரஹிதோ ஸுத்³தோ⁴ நாம. ஸோ ஸலிங்கோ³, ஸஸங்க்²யோ, ஸபரிமாணோ, உபஸக்³க³த்தோ², நிபாதத்தோ², பாடி-பதி³கத்தோ²தி ச²ப்³பி³தோ⁴. அத்தி², ஸக்கா, லப்³பா⁴இச்சாதி³ இத⁴ பாடிபதி³கங் நாம. துன, த்வான, த்வா, தவே, துங், க²த்துங்பச்சயந்தாபி நிபாதேஸு க³ய்ஹந்தி.

ஸங்ஸட்டோ² வுத்தஸங்ஸட்டோ², அவுத்தஸங்ஸட்டோ²தி து³விதோ⁴. தத்த² வுத்தஸங்ஸட்டோ² சதுப்³பி³தோ⁴ ஸமாஸேன வுத்தஸங்ஸட்டோ², தத்³தி⁴தேன, ஆக்²யாதேன, கிதேனாதி. தத்த² ஸமாஸேன வுத்தோ ச²காரகஸம்ப³ந்த⁴வஸேன ஸத்தவிதோ⁴, பா⁴வேன ஸத்³தி⁴ங் அட்ட²விதோ⁴ வா, ததா² தத்³தி⁴தேன வுத்தோ. ஆக்²யாதேன வுத்தோ கத்து, கம்ம, பா⁴வவஸேன திவிதோ⁴. கிதேன வுத்தோ ச²காரக, பா⁴வவஸேன ஸத்தவிதோ⁴. ஸப்³போ³ ஸுத்³தோ⁴ சேவ வுத்தஸங்ஸட்டோ² ச பட²மாய விஸயோ.

அவுத்தஸங்ஸட்டோ²பி கத்துஸங்ஸட்டோ², கம்மஸங்ஸட்டோ²திஆதி³னா அனேகவிதோ⁴. ஸோ து³தியாதீ³னங் ஏவ விஸயோதி. எத்த² ச விப⁴த்தியா வினா கேவலோ ஸத்³தோ³ பயோக³ங் நாரஹதீதி கத்வா பயோகா³ரஹத்த²மேவ ச²ப்³பி³தே⁴ ஸுத்³தே⁴ சதுப்³பி³தே⁴ ச வுத்தஸங்ஸட்டே² பட²மா பயுஜ்ஜதி, ந அத்த²ஜோதனத்த²ங்.

கேனசி வாசகேன அவுத்தானி பன கம்மாதீ³னி விப⁴த்தீஹி வினா விதி³தானி ந ஹொந்தீதிகத்வா அத்த²ஜோதனத்த²ம்பி கம்மாதீ³ஸு து³தியாத³யோ பயுஜ்ஜந்தி. தஸ்மா அத்த²மத்தேதி இத⁴ தே³ஸந்தராவச்சே²த³கே விஸயமத்தே பு⁴ம்மங். கம்மே து³தியாஇச்சாதீ³ஸு பன நிப்பா²தே³தப்³பே³ பயோஜனே பு⁴ம்மந்தி ஏவங் த்³வின்னங் பு⁴ம்மானங் நானத்தங் வேதி³தப்³ப³ந்தி.

**290. ஆமந்தனே** [க॰ 285; ரூ॰ 70; நீ॰ 578; சங்॰ 2.1.94; பா॰ 2.3.47; ஆமந்தணே (ப³ஹூஸு)].

பகே³வ ஸித்³த⁴ஸ்ஸ வத்து²னோ நாமேன வா நிபாதேன வா அத்தனோ அபி⁴முகீ²கரணங் ஆமந்தனங் நாம. அதி⁴காமந்தனே அத்த²மத்தே பட²மா ஹோதி. எத்த² ச ஆமந்தனபத³ங் நாம க்ரியாபெக்க²ங் ந ஹோதி, தஸ்மா காரகஸஞ்ஞங் ந லப⁴தி.

தங் பன து³வித⁴ங் ஸாத³ரா'நாத³ரவஸேன. ஏஹி ஸம்ம, ஏஹி ஜேதி.

ததா² ஸஜீவ, நிஜ்ஜீவவஸேன, போ⁴ புரிஸ, வதே³ஹி போ⁴ ஸங்க², வதே³ஹி போ⁴ ஸங்க² [தீ³॰ நி॰ 2.426]. உம்முஜ்ஜ போ⁴ புது²ஸிலே, உம்முஜ்ஜ போ⁴ புது²ஸிலேதி [ஸங்॰ நி॰ 4.358].

ததா² பச்சக்கா²'பச்சக்க²வஸேன, போ⁴ புரிஸ, கஹங் ஏகபுத்தக, கஹங் ஏகபுத்தகாதி [ஸங்॰ நி॰ 2.63; த⁴॰ ப॰ அட்ட²॰ 1.2].

ததா² நியமா'நியமவஸேன, போ⁴ புரிஸ, அச்ச²ரியங் வத போ⁴ அப்³பு⁴தங் வத போ⁴ [தீ³॰ நி॰ 2.192]. யத்ர ஹி நாம ஸஞ்ஞீ ஸமானோதிஆதி³ [தீ³॰ நி॰ 2.192]. இத³ங் ஆமந்தனங் நாம பகே³வ ஸித்³தே⁴ ஏவ ஹோதி, ந விதா⁴தப்³பே³, ந ஹி பகே³வ ராஜபா⁴வங் வா பி⁴க்கு²பா⁴வங் வா அப்பத்தங் ஜனங் "போ⁴ ராஜா"தி வா "போ⁴ பி⁴க்கூ²"தி வா ஆமந்தெந்தீதி.

பட²மாவிப⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## து³தியாவிப⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² து³தியா?

**291. கம்மே து³தியா** [க॰ 297; ரூ॰ 284; நீ॰ 580; சங்॰ 2.1.43; பா॰ 1.4.49-51].

கம்மத்தே² து³தியா ஹோதி. கரியதேதி கம்மங், தங் நிப்³ப³த்திகம்மங், விகதிகம்மங், பத்திகம்மந்தி திவித⁴ங் ஹோதி.

தத்த² **நிப்³ப³த்திகம்மங்** யதா²? இத்³தி⁴மா ஹத்தி²வண்ணங் மாபேதி, ராஜா நக³ரங் மாபேதி, மாதா புத்தங் விஜாயதி, பீ³ஜங் ருக்க²ங் ஜனேதி, கம்மங் விபாகங் ஜனேதி, ஆஹாரோ ப³லங் ஜனேதி, ஜனோ புஞ்ஞங் கரோதி, பாபங் கரோதி, பு³த்³தோ⁴ த⁴ம்மங் தே³ஸேஸி, வினயங் பஞ்ஞபேஸி, பி⁴க்கு² ஞா²னங் உப்பாதே³தி, மக்³க³ங் உப்பாதே³தி இச்சாதி³.

**விகதிகம்மங்** யதா²? கே³ஹங் கரோதி, ரத²ங் கரோதி, க◌⁴டங் கரோதி, படங் வாயதி, ஓத³னங் பசதி, ப◌⁴த்தங் பசதி, கட்ட²ங் அங்கா³ரங் கரோதி, ஸுவண்ணங் கடகங் கரோதி, கே³ஹங் ஜா²பேதி, ருக்க²ங் சி²ந்த³தி, பாகாரங் பி◌⁴ந்த³தி, விஹயோ லுனாதி, பாணங் ஹனதி, ப◌⁴த்தங் பு◌⁴ஞ்ஜதி இச்சாதி³.

**பத்திகம்மங்** யதா²? கா³மங் க³ச்ச²தி, கே³ஹங் பவிஸதி, ருக்க²ங் ஆரோஹதி, நதி³ங் தரதி, ஆதி³ச்சங் பஸ்ஸதி, த◌⁴ம்மங் ஸுணாதி, பு³த்³த◌⁴ங் வந்த³தி பயிருபாஸதி இச்சாதி³.

பகதிகம்மங், விகதிகம்மந்தி து³வித◌⁴ங். ஸுவண்ணங் கடகங் கரோதி, கட்ட²ங் அங்கா³ரங் கரோதி, புரிஸங் டி²தங் பஸ்ஸதி, புரிஸங் க³ச்ச²ந்தங் பஸ்ஸதி, பி◌⁴க்கு²ங் பஸ்ஸதி ஸதங், ஸம்பஜானங், அபி◌⁴க்கமந்தங், படிக்கமந்தங், ஆலோகெந்தங், விலோகெந்தங், ஸமிஞ்ஜெந்தங், பஸாரெந்தங்.

எத்த² 'புரிஸங், பி◌⁴க்கு²'ந்தி **பகதிகம்மங்,** 'டி²தங், ஸதங்'இச்சாதீ³னி **விகதிகம்மானி**.

தா◌⁴துகம்மங், காரிதகம்மந்தி து³வித◌⁴ங். கா³மங் க³ச்ச²தி, புரிஸங் கா³மங் க³மேதி.

தா◌⁴துகம்மஞ்ச த்³விகம்மிகதா◌⁴தூனங் து³வித◌⁴ங் பதா◌⁴னகம்மங், அப்பதா◌⁴னகம்மந்தி. அஜபாலோ அஜங் கா³மங் நேதி, புரிஸோ பா◌⁴ரங் கா³மங் வஹதி, ஹரதி, கா³மங் ஸாக²ங் கட்³ட◌⁴தி, கா³விங் கீ²ரங் தோ³ஹதி, ப்³ராஹ்மணங் கம்ப³லங் யாசதி, ப்³ராஹ்மணங் ப◌⁴த்தங் பி◌⁴க்க²தி, கா³வியோ வஜங் அவருந்த◌⁴தி, ப◌⁴க³வந்தங் பஞ்ஹங் புச்ச²தி, ருக்க²ங் ப²லானி ஓசினாதி, ஸிஸ்ஸங் த◌⁴ம்மங் ப்³ரவீதி, ப◌⁴க³வா பி◌⁴க்கூ² ஏதத³வோச [உதா³॰ 23 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)], ஸிஸ்ஸங் த◌⁴ம்மங் அனுஸாஸதி இச்சாதி³.

எத்த² ச 'அஜங், கீ²ரங்' இச்சாதி³ பதா◌⁴னகம்மங் நாம கத்தாரா பரிக்³க³ஹேதுங் இட்ட²தரத்தா. 'கா³மங், கா³விங்'இச்சாதி³ அப்பதா◌⁴னகம்மங் நாம ததா² அனிட்ட²தரத்தா.

தத்த² பதா◌⁴னகம்மங் கதி²தகம்மங் நாம, கம்மபா◌⁴வே தி²ரகம்மந்தி வுத்தங் ஹோதி. அப்பதா◌⁴னகம்மங் அகதி²தகம்மங் நாம, அதி²ரகம்மந்தி வுத்தங் ஹோதி. தஞ்ஹி கதா³சி ஸம்பதா³னங் ஹோதி, கதா³சி அபாதா³னங், கதா³சி ஸாமி, கதா³சி ஓகாஸோ. யதா² - ஸோ மங் த³காய நேதி, கா³விதோ கீ²ரங் தோ³ஹதி, கா³வியா கீ²ரங் தோ³ஹஹி, கா³வியங் கீ²ரங் தோ³ஹதி இச்சாதி³.

கம்மே து³தியாதி வத்ததே.

**292. க³திபோ³தா⁴ஹாரஸத்³த³த்தா² கம்மக ப⁴ஜ்ஜாதீ³னங் பயோஜ்ஜே** [க॰ 300; ரூ॰ 286; நீ॰ 587; சங்॰ 2.1.44; பா॰ 1.4.52].

நிச்சவிதி⁴ஸுத்தமித³ங். க³மனத்தா²னங் போ³த⁴னத்தா²னங் ஆஹாரத்தா²னங் ஸத்³த³த்தா²னங் அகம்மகானங் ப⁴ஜ்ஜாதீ³னஞ்ச தா⁴தூனங் பயோஜ்ஜே கம்மனி து³தியா ஹோதி. எத்த² ச பயோஜ்ஜகம்மங் நாம காரிதகம்மங் வுச்சதி.

புரிஸோ புரிஸங் கா³மங் க³மயதி, ஸாமிகோ அஜபாலங் அஜங் கா³மங் நயாபேதி, ஆசரியோ ஸிஸ்ஸங் த⁴ம்மங் போ³தே⁴தி, புரிஸோ புரிஸங் ப⁴த்தங் போ⁴ஜேதி, ஆசரியோ ஸிஸ்ஸங் த⁴ம்மங் பாடே²தி, புரிஸோ புரிஸங் ஸயாபேதி, அச்சா²பேதி, உட்டா²பேதி, புரிஸோ புரிஸங் த⁴ஞ்ஞங் ப⁴ஜ்ஜாபேதி, கொட்டாபேதி, உத்³த⁴ராபேதி.

ஏதேஸமீதி கிங்? புரிஸோ புரிஸேன ஓத³னங் பாசேதி.

எத்த² ச க³மனத்தா²தீ³னங் பயோஜ்ஜே ததியாபி ரூபஸித்³தி⁴யங் [141 பிட்டே²] ஸத்³த³னீதியஞ்ச [ஸுத்த-148 பிட்டே²] வுத்தா. ஸத்³த³னீதியங் ததியாபயோகே³பி கம்மத்த²மேவ இச்ச²தி. ஞாஸாதீ³ஸு கத்வத்த²ங் இச்ச²ந்தி.

யதா³ பன பட²மங் பயோஜகங் அஞ்ஞோ து³தியோ பயோஜேதி, ததா³ பட²மோ பயோஜ்ஜோ நாம. தஸ்மிங் ததியாஏவாதி வுத்தியங் வுத்தங். அத்தனா விப்பகதங் குடிங் பரேஹி பரியோஸாபேதி [பாரா॰ 363].

**293. ஹராதீ³னங் வா** [க॰ 300; ரூ॰ 286; நீ॰ 587; சங்॰ 2.1.45; பா॰ 1.4.53].

ஹராதீ³னங் பயோஜ்ஜே கம்மனி விகப்பேன து³தியா ஹோதி.

ஸாமிகோ புரிஸங் பா⁴ரங் ஹாரேதி புரிஸேன வா, புரிஸங் ஆஹாரங் அஜ்ஜோ²ஹாரேதி புரிஸேன வா, புரிஸங் கம்மங் காரேதி புரிஸேன வா, ராஜா புரிஸங் அத்தானங் த³ஸ்ஸேதி புரிஸேன வா, புரிஸங் பு³த்³த⁴ங் வந்தா³பேதி புரிஸேன வா.

**194. ந கா²தா³தீ³னங்** [க॰ 300; ரூ॰ 286; நீ॰ 587; சங்॰ 2.1.47; பா॰ 1.4.57].

கா²தா³தீ³னங் பயோஜ்ஜே கம்மனி ந து³தியா ஹோதி.

ஸாமிகோ புரிஸேன க²ஜ்ஜங் கா²தா³பேதி, அத³-ப⁴க்க²னே, ப⁴த்தங் ஆதே³தி, ஸாமிகோ தா³ஸேன புரிஸங் அவ்ஹாபேதி, ஸத்³தா³யாபேதி, கந்த³யதி, நாத³யதி. எத்த² ச 'ஸத்³தா³யாபேதீ'தி ஸத்³த³ங் காராபேதி, நாமதா⁴து சேஸா. கந்த³, நதா³பி ஸத்³த³த்தா²யேவ.

**295. வஹிஸ்ஸானியந்துகே** [க॰ 300; ரூ॰ 286; நீ॰ 587; சங்॰ 2.1.48; பா॰ 1.4.52].

வஹிஸ்ஸாதி தா⁴துனித்³தே³ஸோ இ-காரோ, நியாமேதி பயோஜேதீதி நியந்தா, நத்தி² நியந்தா ஏதஸ்ஸாதி அனியந்துகோ. யஸ்ஸ அஞ்ஞேன பயோஜகேன கிச்சங் நத்தி², ஸயமேவ ஞத்வா வஹதி, ஸோ அனியந்துகோ நாம, வஹதா⁴துஸ்ஸ தாதி³ஸே அனியந்துகே பயோஜ்ஜே கம்மனி து³தியா ந ஹோதி.

ஸாமிகோ தா³ஸேன பா⁴ரங் வாஹேதி.

அனியந்துகேதி கிங்? ப³லீப³த்³தே³ பா⁴ரங் வாஹேதி.

**296. ப⁴க்கி²ஸ்ஸாஹிங்ஸாயங்** [க॰ 300; ரூ॰ 286; நீ॰ 587; சங்॰ 2.1.49; பா॰ 1.4.5].

ப⁴க்கி²துங் இச்ச²ந்தஸ்ஸ ப⁴க்கா²பனங் ஹிங்ஸா நாம ந ஹோதி, அனிச்ச²ந்தஸ்ஸ ப⁴க்கா²பனங் ஹிங்ஸா நாம, ப⁴க்க²தா⁴துஸ்ஸ பயோஜ்ஜே கம்மனி அஹிங்ஸாவிஸயே து³தியா ந ஹோதி.

ஸாமிகோ புரிஸேன மோத³கே ப⁴க்கா²பேதி.

அஹிங்ஸாயந்தி கிங்? ப³லீப³த்³தே³ ஸஸ்ஸங் ப⁴க்கா²பேதி. எத்த² 'ஸஸ்ஸ'ந்தி தூ²லதரங் ஸஸ்ஸந்தி வத³ந்தி.

பாளியங் "ஸப்³பே³ஸங் விஞ்ஞாபெத்வான [அப॰ தே²ர 1.1.438], தோஸெந்தி ஸப்³ப³பாணினங் [அப॰ தே²ர 1.1.300]. தே²ரஸ்ஸ பத்தோ து³தியஸ்ஸ கா³ஹேதப்³போ³" இச்சாதி³னா [பாரா॰ 615] பயோஜ்ஜே ச²ட்டீ²பி தி³ஸ்ஸதி.

**297. ஜா²தீ³ஹி யுத்தா** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; சங்॰ 2.1.50; பா॰ 2.3.2].

தீ⁴இச்சாதீ³ஹி நிபாதோபஸக்³கே³ஹி யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

தீ⁴ ப்³ராஹ்மணஸ்ஸ ஹந்தாரங் [த⁴॰ ப॰ 389], தீ⁴ரத்து²'மங் பூதிகாயங் [ஜா॰ 1.3.129], தீ⁴ரத்து² தங் த⁴னலாப⁴ங் [ஜா॰ 1.4.36], தீ⁴ரத்து² ப³ஹுகே காமே. ததியாபி தி³ஸ்ஸதி, தீ⁴ரத்து² ஜீவிதேன மே [ஜா॰ 2.17.135]. அந்தரா ச ராஜக³ஹங் அந்தரா ச நாளந்த³ங் [தீ³॰ நி॰ 1.1], அபி⁴தோ கா³மங் வஸதி, பரிதோகா³மங் வஸதி, நதி³ங் நேரஞ்ஜரங் பதி [ஸு॰ நி॰ 427], ஏதேஸு ச²ட்ட²யத்தே² து³தியா.

ததா² படிபா⁴தி மங் ப⁴க³வா [உதா³॰ 45; ஸங்॰ நி॰ 1.217], அபிஸ்ஸு மங் திஸ்ஸோ உபமாயோ படிப⁴ங்ஸு [ம॰ நி॰ 1.374], படிபா⁴து தங் பி⁴க்கு²

த⁴ம்மோ பா⁴ஸிதுங் [மஹாவ॰ 258]. படிப⁴ந்து தங் சுந்த³ பொ³ஜ்ஜ²ங்கா³ [ஸங்॰ நி॰ 3.79] - 'ம'ந்தி மம, 'த'ந்தி தவ, ஸம்பதா³னத்தே² து³தியா. 'ம'ந்தி மமஞாணே, 'த'ந்தி தவஞாணேதிபி வண்ணேஸுங். ந உபாயமந்தரேன அத்த²ஸ்ஸ ஸித்³தி⁴, நத்தி² ஸமாதா³னமந்தரேன ஸிக்கா²படிலாபோ⁴, நேவித⁴ ந ஹூரங் ந உப⁴யமந்தரேன, ஏஸேவந்தோ து³க்க²ஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.393; உதா³॰ 74]. தத்த² 'அந்தரேனா'தி நிபாதபத³மேதங், வஜ்ஜெத்வாத்யத்தோ². புப்³பே³ன கா³மங், த³க்கி²ணேன கா³மங், உத்தரேன கா³மங், கா³மஸ்ஸ புப்³பே³தி அத்தோ².

உபஸக்³க³புப்³பா³னங் அகம்மகதா⁴தூனங் பயோகே³ ஆதா⁴ரே து³தியா, பத²விங் அதி⁴ஸெஸ்ஸதி, கா³மங் அதி⁴திட்ட²தி, ருக்க²ங் அஜ்ஜா²வஸதி, மஞ்சங் வா பீட²ங் வா அபி⁴னிஸீதெ³ய்ய வா அபி⁴னிபஜ்ஜெய்ய வா [பாசி॰ 130], கா³மங் உபவஸதி, கா³மங் அனுவஸதி, பப்³ப³தங் அதி⁴வஸதி, க⁴ரங் ஆவஸதி, அகா³ரங் அஜ்ஜா²வஸதி [தீ³॰ நி॰ 1.258; பாரா॰ 519], உபோஸத²ங் உபவஸதி, காமாவசரங் உபபஜ்ஜதி, ரூபாவசரங் உபபஜ்ஜதி, அரூபாவசரங் உபபஜ்ஜதி, ஸக்கஸ்ஸ ஸஹப்³யதங் உபபஜ்ஜதி, நிபன்னங் வா உபனிபஜ்ஜெய்ய [தீ³॰ நி॰ 3.282], நிஸின்னங் வா உபனிஸீதெ³ய்ய [தீ³॰ நி॰ 3.282], டி²தங் வா உபதிட்டெ²ய்ய [தீ³॰ நி॰ 3.282] இச்சாதி³.

தப்பான, சாரேபி து³தியா, நதி³ங் பிவதி, ஸமுத்³த³ங் பிவதி, கா³மங் சரதி, அரஞ்ஞங் சரதி, நதி³யங், கா³மேதி அத்தோ².

கால, தி³ஸாஸுபி ஆதா⁴ரே ஏவ து³தியா, தங் க²ணங், தங் முஹுத்தங், தங் காலங், ஏகமந்தங் [கு²॰ பா॰ 5.1], ஏகங் ஸமயங் [கு²॰ பா॰ 5.1; தீ³॰ நி॰ 1.1], புப்³ப³ண்ஹஸமயங் [பாரா॰ 16], ஸாயன்ஹஸமயங், தங் தி³வஸங், இமங் ரத்திங் [தீ³॰ நி॰ 3.285], து³தியம்பி, ததியம்பி, சதுத்த²ங் வா பஞ்சமங் வா அப்பேதி, ததோ புப்³ப³ங், ததோ பரங், புரிமங் தி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 2.336], த³க்கி²ணங் தி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 2.336], பச்சி²மங் தி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 2.336], உத்தரங் தி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 2.336], இமா த³ஸ தி³ஸாயோ, கதமங் தி³ஸங் திட்ட²தி நாக³ராஜா [ஜா॰ 1.16.104], இமாஸு தி³ஸாஸு கதமாய தி³ஸாய திட்ட²தி ச²த்³த³ந்தனாக³ராஜாதி அத்தோ²இச்சாதி³.

298. **லக்க²ணித்த²ம்பூ⁴தவிச்சா²ஸ்வபி⁴னா** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; **சங்॰** 2.1.54; **பா॰** 1.4.90, 91; 2.3.8].

லக்க²ணாதீ³ஸு அத்தே²ஸு பவத்தேன அபி⁴னா யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

லக்கீ²யதி லக்கி²தப்³ப³ங் அனேனாதி **லக்க²ணங்**. அயங் பகாரோ இத்த²ங், ஈதி³ஸோ விஸேஸோதி அத்தோ². இத்த²ங் பூ⁴தோ பத்தோதி **இத்த²ம்பூ⁴தோ**. பி⁴ன்னே அத்தே² ப்³யாபிதுங் இச்சா² **விச்சா²**.

தத்த² லக்க²ணே -

ருக்க²மபி⁴ விஜ்ஜோததே விஜ்ஜு, ருக்க²ங் அபி⁴ ப்³யாபெத்வா விஜ்ஜோததேதி அத்தோ², விஜ்ஜோபா⁴ஸேன ப்³யாபிதோ ருக்கோ² விஜ்ஜுப்பாத³ஸ்ஸ லக்க²ணங் ஸஞ்ஞாணங் ஹோதி.

இத்த²ம்பூ⁴தே -

ஸாது⁴ தே³வத³த்தோ மாதரமபி⁴, மாதரங் அபி⁴ விஸிட்ட²ங் கத்வா ஸாதூ⁴தி அத்தோ², தே³வத³த்தோ ஸக்கச்சங் மாதுபட்டா²னே அக்³க³புரிஸோதி வுத்தங் ஹோதி. தங் கோ² பன ப⁴வந்தங் கோ³தமங் ஏவங் கல்யாணோ கித்திஸத்³தோ³ அப்³பு⁴க்³க³தோ [பாரா॰ 1]. எத்த² ச 'அப்³பு⁴க்³க³தோ'தி அபி⁴ விஸிட்ட²ங் கத்வா உக்³க³தோதி அத்தோ², அயங் கித்திஸத்³தோ³ போ⁴தோ கோ³தமஸ்ஸ ஸகலலோகக்³க³பா⁴வங் பகாஸெத்வா உக்³க³தோதி வுத்தங் ஹோதி, கித்திஸத்³த³ஸம்ப³ந்தே⁴ பன தஸ்ஸ கோ² பன போ⁴தோ கோ³தமஸ்ஸாதி அத்தோ².

விச்சா²யங் -

ருக்க²ங் ருக்க²ங் அபி⁴ விஜ்ஜோததே சந்தோ³, ப்³யாபெத்வா விஜ்ஜோததெத்யத்தோ².

எத்த² ச லக்க²ணாதி³அத்தா² அபி⁴ஸத்³தே³ன ஜோதனீயா பிண்ட³த்தா² ஏவ, ந வசனீயத்தா², ப்³யாபனாதி³அத்தா² ஏவ வசனீயத்தா²தி.

299. **பதிபரீஹி பா⁴கே³ ச** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; **சங்॰** 2.1.55; பா॰ 1.4.90].

லக்க²ணி'த்த²ம்பூ⁴த, விச்சா²ஸு ச பா⁴கே³ ச பவத்தேஹி பதி, பரீஹி யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

லக்க²ணே -

ருக்க²ங் பதி விஜ்ஜோததே விஜ்ஜு, ருக்க²ங் பரி விஜ்ஜோததே விஜ்ஜு. தத்த² 'பதீ'தி படிச்ச, 'பரீ'தி ப²ரித்வா.

இத்த²ம்பூ⁴தே -

ஸாது⁴ தே³வத³த்தோ மாதரங் பதி, ஸாது⁴ தே³வத³த்தோ மாதரங் பரி.

விச்சா²யங் -

ருக்க²ங் ருக்க²ங் பதி விஜ்ஜோததே சந்தோ³, ருக்க²ங் ருக்க²ங் பரி விஜ்ஜோததே சந்தோ³.

பா⁴கே³ -

தங் தீ³யது, யதெ³த்த² மங் பதி ஸியா, தங் தீ³யது, யதெ³த்த² மங் பரி ஸியா. தத்த² 'பதீ'தி படிச்ச, 'பரீ'தி பரிச்ச, உத்³தி³ஸ்ஸாதி அத்தோ², 'ட²பித'ந்தி பாட²ஸேஸோ. எத்த² மங் உத்³தி³ஸ்ஸ யங் வத்து² ட²பிதங் ஸியா, தங் மே தீ³யதூத்யத்தோ², ஏதேஸு ப³ஹூஸு பா⁴கே³ஸு யோ மம பா⁴கோ³, ஸோ மய்ஹங் தீ³யதூதி வுத்தங் ஹோதீதி.

**300. அனுனா** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; சங்॰ 2.1.56; பா॰ 1.4.84, 90].

லக்க²ணி'த்த²ம்பூ⁴த, விச்சா²ஸு ச பா⁴கே³ ச பவத்தேன அனுனா யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

லக்க²ணே -

ருக்க²ங் அனு விஜ்ஜோததே விஜ்ஜு, ருக்க²ங் அனு ப²ரித்வாதி அத்தோ². சதுராஸீதிஸஹஸ்ஸானி, ஸம்பு³த்³த⁴மனுபப்³ப³ஜுங் [பு³॰ வங்॰ 21.5], 'ஸம்பு³த்³த⁴'ந்தி போ³தி⁴ஸத்தங், அனு க³ந்த்வா பப்³ப³ஜிங்ஸூதி அத்தோ², விபஸ்ஸிபோ³தி⁴ஸத்தே பப்³ப³ஜிதே ஸதி தானிபி சதுராஸீதிகுலபுத்தஸஹஸ்ஸானி பப்³ப³ஜிங்ஸூதி வுத்தங் ஹோதி. ஸச்சக்ரியமனு வுட்டி² பாவஸ்ஸி, 'அனூ'தி அன்வாய, படிச்சாதி அத்தோ², ஸச்சக்ரியாய ஸதி ஸச்சக்ரியஹேது தே³வோ பாவஸ்ஸீதி வுத்தங் ஹோதி. "ஹேது ச லக்க²ணங் ப⁴வதீ"தி வுத்தியங் வுத்தங். ஸச்சக்ரியாய ஸஹேவாதிபி யுஜ்ஜதி. "ஸஹ ஸச்சே கதே மய்ஹ"ந்தி [சரியா॰ 3.82] ஹி வுத்தங்.

இத்த²ம்பூ⁴தே -

ஸாது⁴ தே³வத³த்தோ மாதரமனு. தத்த² 'அனூ'தி அன்வாய படிச்ச.

விச்சா²யங் -

ருக்க²ங் ருக்க²ங் அனு விஜ்ஜோததே சந்தோ³. தத்த² 'அனூ'தி அனு ப²ரித்வா.

பா⁴கே³ -

யதெ³த்த² மங் அனு ஸியா, தங் தீ³யது. தத்த² ‘அனூ’தி அன்வாய. ஸேஸங் வுத்தனயமேவ.

301. **ஸஹத்தே²** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; **சங்**॰ 2.1.57; பா॰ 1.4.85].

ஸஹத்தே² அனுனா யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

பப்³ப³தங் அனு திட்ட²தி [பப்³ப³தமனுஸேனா திட்ட²தி (மொக்³க³ல்லானவுத்தியங்)]. நதி³ங் அன்வாவஸிதா பா³ராணஸீ. ‘அனூ’தி அனுக³ந்த்வா, நதி³யா ஸஹ ஆப³த்³தா⁴ திட்ட²தீதி வுத்தங் ஹோதி.

302. **ஹீனே** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; **சங்**॰ 2.1.58; பா॰ 1.4.86].

ஹீனே பவத்தேன அனுனா யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

அனு ஸாரிபுத்தங் பஞ்ஞவந்தோ, அனுக³தா பச்ச²தோ க³தாதி அத்தோ², ஸப்³பே³ பஞ்ஞவந்தோ ஸாரிபுத்ததோ ஹீனாதி வுத்தங் ஹோதி.

303. **உபேன** [க॰ 299; ரூ॰ 288; நீ॰ 582, 586; **சங்**॰ 2.1.59; பா॰ 1.4.87].

ஹீனே உபேன யுத்தா லிங்க³ம்ஹா து³தியா ஹோதி.

உப ஸாரிபுத்தங் பஞ்ஞவந்தோ, உபேச்ச க³தா ஸமீபே க³தாதி அத்தோ², ஹீனாத்வேவ வுத்தங் ஹோதி.

எத்த² ச அபி⁴இச்சாத³யோ கம்மப்பவசனீயாதி ஸத்³த³ஸத்தே²ஸு வுத்தா. தத்த² பகாரேன வுச்சதீதி **பவசனீயங்,** பகாரோ ச லக்க²ணித்த²ம்பூ⁴த, விச்சா²தி³கோ பிண்ட³த்தோ² வுச்சதி, **கம்மந்தி** ப்³யாபனாதி³க்ரியா, கம்மங் பவசனீயங் யேஹி தே **கம்மப்பவசனீயா**.

தத்த² ப்³யாபனாதி³க்ரியாவிஸேஸவாசீஹி உபஸக்³கே³ஹி ஸம்ப³ந்தே⁴ஸதி கம்மத்தே² து³தியா ஹோதி, அஸம்ப³ந்தே⁴ பன ஆதா⁴ர, ஸாம்யாதி³அத்தே²ஸு ஹோதி, லக்க²ணாத³யோ பன ஸாமத்தி²யஸித்³தா⁴ பிண்ட³த்தா² ஏவாதி.

304. **காலத்³தா⁴னமச்சந்தஸங்யோகே³** [க॰ 298; ரூ॰ 287; நீ॰ 581; பா॰ 2.3.5]

காலஸ்ஸ வா அத்³து⁴னோ வா த³ப்³ப³, கு³ண, க்ரியாஹி அச்சந்தங் நிரந்தரங் ஸங்யோகே³ கால’த்³தா⁴னவாசீஹி லிங்கே³ஹி பரங் து³தியா ஹோதி.

காலே -

ஸத்தாஹங் க³வபானங், மாஸங் மங்ஸோத³னங், ஸரத³ங் ரமணீயா நதீ³, ஸப்³ப³காலங் ரமணீயங் நந்த³னங், மாஸங் ஸஜ்ஜா²யதி, வஸ்ஸஸதங் ஜீவதி, தயோ மாஸே அபி⁴த⁴ம்மங் தே³ஸேதி.

அத்³தா⁴னே -

யோஜனங் வனராஜி, யோஜனங் தீ³கோ⁴ பப்³ப³தோ, கோஸங் ஸஜ்ஜா²யதி.

அச்சந்தஸங்யோகே³தி கிங்? மாஸே மாஸே பு⁴ஞ்ஜதி, யோஜனே யோஜனே விஹாரோ.

எத்த² ச க்ரியாவிஸேஸனம்பி கத்தாரா ஸாதே⁴தப்³ப³த்தா கம்மக³திகங் ஹோதி, தஸ்மா தம்பி 'கம்மே து³தியா'தி எத்த² கம்மஸத்³தே³ன க³ய்ஹதி.

ஸுக²ங் ஸேதி, து³க்க²ங் ஸேதி, ஸீக⁴ங் க³ச்ச²தி, கி²ப்பங் க³ச்ச²தி, த³ந்த⁴ங் க³ச்ச²தி, முது³ங் பசதி, க³ருங் எஸ்ஸதி, லஹுங் எஸ்ஸதி, ஸன்னிதி⁴காரகங் பு⁴ஞ்ஜதி, ஸம்பரிவத்தகங் ஓதாபேதி, காயப்பசாலகங் க³ச்ச²தி [பாசி॰ 590], ஹத்த²ப்பசாலகங் க³ச்ச²தி, ஸீஸப்பசாலகங் க³ச்ச²தி [பாசி॰ 594-595], ஸுருஸுருகாரகங் பு⁴ஞ்ஜதி [பாசி॰ 627], அவக³ண்ட³காரகங் பு⁴ஞ்ஜதி [பாசி॰ 622], பிண்டு³க்கே²பகங் பு⁴ஞ்ஜதி [பாசி॰ 620], ஹத்த²னித்³து⁴னகங் பு⁴ஞ்ஜதி [பாசி॰ 623], ஹத்த²னில்லேஹகங் பு⁴ஞ்ஜதி [பாசி॰ 628], சந்தி³மஸூரியா ஸமங் பரியாயந்தி, விஸமங் பரியாயந்தி இச்சாதி³.

து³தியாவிப⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## ததியாவிப⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² ததியா?

**305.** **கத்துகரணேஸு ததியா** [க॰ 286, 288; ரூ॰ 291, 293; நீ॰ 591, 594; சங்॰ 2.1.62-3; பா॰ 2.3.18].

கத்தரி கரணே ச ததியா ஹோதி. கத்தாதி ச காரகோதி ச அத்த²தோ ஏகங் "கரோதீதி **கத்தா**, கரோதீதி **காரகோ**"தி, தஸ்மா "கத்துகாரகோ"தி வுத்தே த³ின்னங் பரியாயஸத்³தா³னங் வஸேன அயமேவ க்ரியங் ஏகந்தங் கரோதி, ஸாமீ ஹுத்வா கரோதி, அத்தப்பதா⁴னோ ஹுத்வா கரோதீதி விஞ்ஞாயதி, ததோ க்ரியா நாம கத்துனோ ஏவ ப்³யாபாரோ, ந அஞ்ஞேஸந்தி ச, அஞ்ஞே பன க்ரியாஸாத⁴னே கத்துனோ உபகாரகத்தா காரகா நாமாதி ச, ததா² அனுபகாரகத்தா அகாரகா நாமாதி ச விஞ்ஞாயந்தீதி.

தத்த² கத்தா திவிதோ⁴ ஸயங்கத்தா, பயோஜககத்தா, கம்மகத்தாதி.

தத்த² தா◌⁴த்வத்த²ங் ஸயங் கரொந்தோ **ஸயங்கத்தா** நாம, புரிஸோ கம்மங் கரோதி.

பரங் நியோஜெந்தோ **பயோஜககத்தா** நாம, புரிஸோ தா³ஸங் கம்மங் காரேதி.

கம்மகத்தா நாம பயோஜ்ஜககத்தாபி வுச்சதி, புரிஸோ தா³ஸேன கம்மங் காரேதி தா³ஸஸ்ஸ வா, யோ ச அஞ்ஞேன கதங் பயோக³ங் படிச்ச கம்மபூ◌⁴தோபி ஸுகரத்தா வா கம்மபா◌⁴வேன அவத்துகாமதாய வா அஜானநதாய வா வஞ்சேதுகாமதாய வா கத்துபா◌⁴வேன வோஹரீயதி, ஸோ **கம்மகத்தா** நாம, குஸூலோ ஸயமேவ பி◌⁴ஜ்ஜதி, க◌⁴டோ ஸயமேவ பி◌⁴ஜ்ஜதி. அபிச ஸுகரோ வா ஹோது து³க்கரோ வா, யோ கம்மரூபக்ரியாபதே³ பட²மந்தோ கத்தா, ஸோ கம்மகத்தாதி வுச்சதி. ஸத்³த³ரூபேன கம்மஞ்ச தங் அத்த²ரூபேன கத்தா சாதி கம்மகத்தா, குஸூலோ பி◌⁴ஜ்ஜதி, க◌⁴டோ பி◌⁴ஜ்ஜதி, பச்சதி முனினோ ப◌⁴த்தங், தோ²கங் தோ²கங் க◌⁴ரே க◌⁴ரே இச்சாதி³.

எத்த² ச ஸத்³த³த்தோ² து³விதோ◌⁴ பரமத்தோ², பஞ்ஞத்தத்தோ²தி. தத்த² **பரமத்தோ²** ஏகந்தேன விஜ்ஜமானோயேவ. **பஞ்ஞத்தத்தோ²** பன கோசி விஜ்ஜமானோதி ஸம்மதோ. யதா²? ராஜபுத்தோ, கோ³விஸாணங், சம்பகபுப்ப²ந்தி. கோசி அவிஜ்ஜமானோதி ஸம்மதோ. யதா²? வஞ்ஜா²புத்தோ, ஸஸவிஸாணங், உது³ம்ப³ரபுப்ப²ந்தி. ஸத்³தோ³ ச நாம வத்திச்சா²படிப³த்³த◌⁴வுத்தீ ஹோதி, வத்தமானோ ச ஸத்³தோ³ அத்த²ங் ந தீ³பேதீதி நத்தி², ஸங்கேதே ஸதி ஸுணந்தஸ்ஸ அத்த²விஸயங் பு³த்³தி◌⁴ங் ந ஜனேதீதி நத்தீ²தி அதி◌⁴ப்பாயோ. இதி அவிஜ்ஜமானஸம்மதோபி அத்தோ² ஸத்³த³பு³த்³தீ◌⁴னங் விஸயபா◌⁴வேன விஜ்ஜமானோ ஏவ ஹோதி. இதரதா² 'வஞ்ஜா²புத்தோ'தி பத³ங் ஸுணந்தஸ்ஸ தத³த்த²விஸயங் சித்தங் நாம ந பவத்தெய்யாதி, ஸத்³த³பு³த்³தீ◌⁴னஞ்ச விஸயபா◌⁴வேன விஜ்ஜமானோ நாம அத்தோ² ஸத்³த³னானாத்தே பு³த்³தி◌⁴னானாத்தே ச ஸதி நானா ஹோதி, விஸுங் விஸுங் விஜ்ஜமானோ நாம ஹோதீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. ஏவங் ஸத்³த³பு³த்³தி◌⁴விஸயபா◌⁴வேன விஜ்ஜமானஞ்ச நானாபூ◌⁴தஞ்ச அத்த²ங் படிச்ச காரகனானாத்தங் க்ரியாகாரகனானாத்தஞ்ச ஹோதி , ந பன ஸபா◌⁴வதோ விஜ்ஜமானமேவ நானாபூ◌⁴தமேவ ச அத்த²ந்தி நிட்ட²மெத்த² க³ந்தப்³ப³ங். தஸ்மா "ஸங்யோகோ³ ஜாயதே" இச்சாதீ³ஸு ஸத்³த³பு³த்³தீ◌⁴னங் நானாத்தஸித்³தே◌⁴ன அத்த²னானாத்தேன த்³வின்னங் ஸத்³தா³னங் த்³வின்னங் அத்தா²னஞ்ச க்ரியாகாரகதாஸித்³தி◌⁴ வேதி³தப்³பா³தி.

கயிரதே அனேனாதி **கரணங்**, க்ரியாஸாத◌⁴னே கத்துனோ ஸஹகாரீகாரணந்தி வுத்தங் ஹோதி. தங் து³வித◌⁴ங் அஜ்ஜ²த்திககரணங்,

பா³ஹிரகரணந்தி.

தத்த² கத்துனோ அங்க³பூ⁴தங் கரணங் **அஜ்ஜ²த்திகங்** நாம, புரிஸோ சக்கு²னா ரூபங் பஸ்ஸதி, மனஸா த⁴ம்மங் விஜானாதி, ஹத்தே²ன கம்மங் கரோதி, பாதே³ன மக்³க³ங் க³ச்ச²தி, ருக்கோ² ப²லபா⁴ரேன ஓணமதி.

கத்துனோ ப³ஹிபூ⁴தங் **பா³ஹிரங்** நாம, புரிஸோ யானேன க³ச்ச²தி, ப²ரஸுனா [பரஸுனா (ஸக்கதக³ந்தே²ஸு)] சி²ந்த³தி, ருக்கோ² வாதேன ஓணமதி.

306. **ஸஹத்தே²ன** [க॰ 287; ரூ॰ 296; நீ॰ 592; சங்॰ 2.1.65; பா॰ 2.3.19].

ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ² யஸ்ஸ ஸோதி ஸஹத்தோ², ஸஹத்தே²ன ஸத்³தே³ன யுத்தா லிங்க³ம்ஹா ததியா ஹோதி. ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ² நாம ஸமவாயத்தோ².

ஸோ திவிதோ⁴ **த³ப்³ப³ஸமவாயோ, கு³ணஸமவாயோ, க்ரியாஸமவாயோ**தி. புத்தேன ஸஹ த⁴னவா பிதா, புத்தேன ஸஹ தூ²லோ பிதா, புத்தேன ஸஹ ஆக³தோ பிதா. ஸஹ, ஸத்³தி⁴ங், ஸமங், நானா, வினாஇச்சாதி³கோ ஸஹத்த²ஸத்³தோ³ நாம.

நிஸீதி³ ப⁴க³வா ஸத்³தி⁴ங் பி⁴க்கு²ஸங்கே⁴ன [மஹாவ॰ 59], ஸஹஸ்ஸேன ஸமங் மிதா [ஸங்॰ நி॰ 1.32], பியேஹி நானாபா⁴வோ வினாபா⁴வோ [தீ³॰ நி॰ 2.183, 207], ஸங்கோ⁴ ஸஹ வா க³க்³கே³ன வினா வா க³க்³கே³ன உபோஸத²ங் கரெய்ய [மஹாவ॰ 167].

307. **லக்க²ணே** [ரூ॰ 147 பிட்டே²; நீ॰ 598; சங்॰ 2.1.66; பா॰ 2.3.21].

லக்க²ணங் வுச்சதி இத்த²ம்பூ⁴தலக்க²ணங், தஸ்மிங் ததியா ஹோதி.

அஸ்ஸுபுண்ணேஹி நெத்தேஹி, பிதரங் ஸோ உதி³க்க²தி [ஜா॰ 2.22.2123]. ப்³ரஹ்மபூ⁴தேன அத்தனா விஹரதி [அ॰ நி॰ 3.67], அஸம்பி⁴ன்னேன விலேபனேன ராஜானமத³க்கி², தித³ண்ட³கேன பரிப்³பா³ஜகமத³க்கி², ஊனபஞ்சப³ந்த⁴னேன பத்தேன அஞ்ஞங் பத்தங் சேதாபேதி [பாரா॰ 612 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)], பி⁴க்கு² பாஸாதி³கேன அபி⁴க்கந்தேன படிக்கந்தேன ஆலோகிதேன விலோகிதேன ஸமிஞ்ஜிதேன பஸாரிதேன கா³மங் பிண்டா³ய பாவிஸி, ஸா காளீ தா³ஸீ பி⁴ன்னேன ஸீஸேன லோஹிதேன க³லந்தேன பதிவிஸ்ஸகானங் உஜ்ஜா²பேஸி [ம॰ நி॰ 1.226], உக்கி²த்தகாய அந்தரக⁴ரே க³ச்ச²ந்தி [பாசி॰ 584], பல்லத்தி²காய அந்தரக⁴ரே நிஸீத³ந்தி [பாசி॰ 599].

அங்க³விகாரோபி இத ு⁴ ஸங்க³ய்ஹதி [க. 291; ரூ. 299; நீ. 603], அக்கி²னா காணங் பஸ்ஸதி, 'அக்கீ²'தி இத³ங் 'காண'ந்தி பதே³ விஸேஸனங், விகலேன சக்கு²அங்கே³ன ஸோ காணோ நாம ஹோதி. ஹத்தே²ன குணிங் பஸ்ஸதி, பாதே³ன க²ஞ்ஜங் பஸ்ஸதி.

308. **ஹேதும்ஹி** [க. 289; ரூ. 297; நீ. 601].

ஹினோதி பவத்ததி ப²லங் ஏதேனாதி ஹேது, தஸ்மிங் ததியா ஹோதி.

அன்னேன வஸதி, விஜ்ஜாய ஸாது ு⁴, கம்முனா வத்ததி லோகோ, கம்முனா வத்ததி பஜா [ம. நி. 2.460; ஸு. நி. 659 (வத்ததீ பஜா)]. கம்முனா வஸலோ ஹோதி, கம்முனா ஹோதி ப்³ராஹ்மணோ [ஸு. நி. 136]. கேனட்டே²ன [த ு⁴. ஸ. அட்ட². நிதா³னகதா²], கேன நிமித்தேன, கேன வண்ணேன [ஸங். நி. 1.234] கேன பச்சயேன, கேன ஹேதுனா [ஜா. 2.22.2097], கேன காரணேன [ஜா. அட்ட². 4.15 மாதங்க³ஜாதகவண்ணனா] இச்சாதி³.

எத்த² ச கரணங் திவித ு⁴ங் க்ரியாஸாத ு⁴ககரணங், விஸேஸனகரணங், நானாத்தகரணந்தி.

தத்த² **க்ரியாஸாத ு⁴கங்** புப்³பே³ வுத்தமேவ.

**விஸேஸனகரணங்** யதா²? ஆதி³ச்சோ நாம கொ³த்தேன, ஸாகியோ நாம ஜாதியா [ஸு. நி. 425]. கொ³த்தேன கோ³தமோ நாதோ² [அப. தே²ர 1.1.253 (விஸதி³ஸங்)], ஸாரிபுத்தோதி நாமேன [அப. தே²ர 1.1.251], விஸ்ஸுதோ பஞ்ஞவா ச ஸோ, ஜாதியா க²த்தியோ பு³த்³தோ ு⁴ [தீ³. நி. 2.92], ஜாதியா ஸத்தவஸ்ஸிகோ [மி. ப. 6.4.8], ஸிப்பேன நளகாரோ ஸோ, ஏகூனதிங்ஸோ வயஸா [தீ³. நி. 2.214], விஜ்ஜாய ஸாது ு⁴, தபஸா உத்தமோ, ஸுவண்ணேன அபி ு⁴ரூபோ, பகதியா அபி ு⁴ரூபோ, பகதியா ப ு⁴த்³த³கோ, யேபு ு⁴ய்யேன மத்திகா [பாசி. 86], த ு⁴ம்மேன ஸமேன ரஜ்ஜங் காரேதி, ஸமேன தா ு⁴வதி, விஸமேன தா ு⁴வதி, ஸுகே²ன ஸுகி²தோ ஹோமி, பாமோஜ்ஜேன பமுதி³தோ [பு³. வங். 2.78]. த்³விதோ³ணேன த ு⁴ஞ்ஞங் கிணாதி, ஸஹஸ்ஸேன அஸ்ஸே விக்கிணாதி, அத்தனாவ அத்தானங் ஸம்மன்னதி [பாரா. அட்ட². 1.பட²மமஹாஸங்கீ³திகதா² (ஸம்மன்னி)] இச்சாதி³.

**நானாத்தகரணங்** யதா²? கிங் மே ஏகேன திண்ணேன, புரிஸேன தா²மத³ஸ்ஸினா [பு³. வங். 2.56]. கிங் தே ஜடாஹி து³ம்மேத ு⁴, கிங் தே அஜினஸாடியா [த ு⁴. ப. 394]. அலங் தே இத ு⁴ வாஸேன [பாரா. 436], அலங் மே பு³த்³தே ு⁴ன [பாரா. 52], கின்னுமேபு³த்³தே ு⁴ன [பாரா. 52], ந மமத்தோ² பு³த்³தே ு⁴ன [பாரா. 52], மணினா மே அத்தோ² [பாரா. 344], வதெ³ய்யாத² ப ு⁴ந்தே

யேனத்தோ², பானீயேன [பாணியேன (மூ॰)] அத்தோ², மூலேஹி பே◌⁴ஸஜ்ஜேஹி அத்தோ² [மஹாவ॰ 263], ஸெய்யேன அத்தி²கோ, மஹக்³கே◌⁴ன அத்தி²கோ, மாஸேன புப்³போ³, பிதரா ஸதி³ஸோ, மாதரா ஸமோ, கஹாபணேன ஊனோ, த◌⁴னேன விகலோ, அஸினா கலஹோ, வாசாய கலஹோ, ஆசாரேன நிபுணோ, வாசாய நிபுணோ, கு³ளேன மிஸ்ஸகோ, திலேன மிஸ்ஸகோ, வாசாய ஸகி²லோ இச்சாதி³.

ததா² கம்மா'வதி◌⁴, ஆதா◌⁴ர'ச்சந்தஸங்யோக³, க்ரியாபவக்³கா³பி நானாத்தகரணே ஸங்க³ய்ஹந்தி.

கம்மே தாவ -

திலேஹி கெ²த்தே வப்பதி, தந்தவாயேஹி சீவரங் வாயாபேதி, ஸுனகே²ஹி கா²தா³பெந்தி இச்சாதி³.

அவதி◌⁴ம்ஹி -

ஸுமுத்தா மயங் தேன மஹாஸமணேன [சூளவ॰ 437], முத்தொம்ஹி காஸிராஜேன, சக்கு² ஸுஞ்ஞங் அத்தேன வா அத்தனியேன வா [ஸங்॰ நி॰ 4.85], ஒத்தப்பதி காயது³ச்சரிதேன [அ॰ நி॰ 5.2], ஹிரீயதி காயது³ச்சரிதேன [அ॰ நி॰ 5.2], ஜிகு³ச்ச²தி ஸகேன காயேன, பத²ப்³யா ஏகரஜ்ஜேன, ஸக்³க³ஸ்ஸ க³மனேன வா. ஸப்³ப³லோகாதி◌⁴பச்சேன, ஸோதாபத்திப²லங் வரங் [த◌⁴॰ ப॰ 178] இச்சாதி³.

ஆதா◌⁴ரே -

தேன க²ணேன தேன லயேன தேன முஹுத்தேன [மஹாவ॰ 17], தேன ஸமயேன [பாரா॰ 1], காலேன த◌⁴ம்மஸ்ஸவனங் [கு²॰ பா॰ 5.9]. ஸோ வோ மமச்சயேன ஸத்தா² [தீ³॰ நி॰ 2.216], திண்ணங் மாஸானங் அச்சயேன [தீ³॰ நி॰ 2.168; உதா³॰ 51], புப்³பே³ன கா³மங், த³க்கி²ணேன கா³மங், புரத்தி²மேன த◌⁴தரட்டோ², த³க்கி²ணேன விரூள்ஹகோ பச்சி²மேன விரூபக்கோ² [தீ³॰ நி॰ 2.336], யேன ப◌⁴க³வா தேனுபஸங்கமி [கு²॰ பா॰ 5.1] இச்சாதி³.

அச்சந்தஸங்யோகே³ -

மாஸேன பு◌⁴ஞ்ஜதி, யோஜனேன தா◌⁴வதி இச்சாதி³.

க்ரியாபவக்³கோ³ நாம க்ரியாய ஸீக◌⁴தரங் நிட்டா²பனங், தஸ்மிங் ஜோதேதப்³பே³ ததியா, ஏகாஹேனேவ பா³ராணஸிங் பாபுணி, தீஹி மாஸேஹி அபி◌⁴த◌⁴ம்மங் தே³ஸேஸி, நவஹி மாஸேஹி விஹாரங் நிட்டா²பேஸி, க³மனமத்தேன லப◌⁴தி, ஒட்ட²பஹடமத்தேன பகு³ணங் அகாஸி.

ததியாவிப⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## சதுத்தீ²விப⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² சதுத்தீ²?

309. **ஸம்பதா³னே சதுத்தீ²** [க॰ 293; ரூ॰ 301; நீ॰ 605; சதுத்தீ² ஸம்பதா³னே (ப³ஹூஸு), சங்॰ 2.1.73; பா॰ 2.3.13].

ஸம்பதா³னே சதுத்தீ² ஹோதி. ஸம்மா பதீ³யதே அஸ்ஸாதி ஸம்பதா³னங், ஸம்படிச்ச²கந்தி வுத்தங் ஹோதி.

தங் **வத்து²ஸம்படிச்ச²கங், க்ரியாஸம்படிச்ச²க**ந்தி து³வித⁴ங். பி⁴க்கு²ஸ்ஸ சீவரங் தே³தி, பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ஸிலாக⁴தே.

புன அனிராகரணங், அனுமதி, ஆராத⁴னந்தி திவித⁴ங் ஹோதி. தத்த² ந நிராகரோதி ந நிவாரேதீதி **அனிராகரணங்**, தி³ய்யமானங் ந படிக்கி²பதீதி அத்தோ². அஸதி ஹி படிக்கி²பனே ஸம்படிச்ச²னங் நாம ஹோதீதி. காயசித்தேஹி ஸம்படிச்ச²னாகாரங் த³ஸ்ஸெத்வா படிக்³க³ண்ஹந்தங் ஸம்பதா³னங் **அனுமதி** நாம. விவிதே⁴ஹி ஆயாசனவசனேஹி பரஸ்ஸ சித்தங் ஆராதெ⁴த்வா ஸம்படிச்ச²ந்தங் **ஆராத⁴னங்** நாம. போ³தி⁴ருக்க²ஸ்ஸ ஜலங் தே³தி, பி⁴க்கு²ஸ்ஸ அன்னங் தே³தி, யாசகஸ்ஸ அன்னங் தே³தி.

க்ரியாஸம்படிச்ச²கங் நானாக்ரியாவஸேன ப³ஹுவித⁴ங்.

தத்த² ரோசனக்ரியாயோகே³ -

தஞ்ச அம்ஹாகங் ருச்சதி சேவ க²மதி ச [ம॰ நி॰ 1.179; ம॰ நி॰ 2.435], பப்³ப³ஜ்ஜா மம ருச்சதி [ஜா॰ 2.22.43], கஸ்ஸ ஸாது³ங் ந ருச்சதி, ந மே ருச்சதி ப⁴த்³த³ந்தே, உலூகஸ்ஸாபி⁴ஸேசனங் [ஜா॰ 1.3.60]. க³மனங் மய்ஹங் ருச்சதி, மாயஸ்மந்தானம்பி ஸங்க⁴பே⁴தோ³ ருச்சித்த² [பாரா॰ 418], யஸ்ஸாயஸ்மதோ ந க²மதி, க²மதி ஸங்க⁴ஸ்ஸ [பாரா॰ 438], ப⁴த்தங் மய்ஹங் சா²தே³தி, ப⁴த்தமஸ்ஸ நச்சா²தே³தி [சூளவ॰ 282], தேஸங் பி⁴க்கூ²னங் லூகா²னி போ⁴ஜனானி நச்சா²தெ³ந்தி [மஹாவ॰ 261 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)]. தத்த² 'சா²தே³தீ'தி இச்ச²ங் உப்பாதே³தீதி அத்தோ².

தா⁴ரணப்பயோகே³ -

ச²த்தக்³கா³ஹோ ரஞ்ஞோ ச²த்தங் தா⁴ரேதி, ஸம்பதிஜாதஸ்ஸ போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ தே³வா ச²த்தங் தா⁴ரயிங்ஸு.

பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ஸிலாக⁴தே, தோ²மேதீதி அத்தோ², துய்ஹங் ஹனுதே, துண்ஹிபா⁴வேன வஞ்சேதீதி அத்தோ², பி⁴க்கு²னீ பி⁴க்கு²ஸ்ஸ பு⁴ஞ்ஜமானஸ்ஸ பானீயேன வா விதூ⁴பனேன வா உபட்டா²தி [பாசி. 816 (விஸதி³ஸங்)]. து³தியாபி ஹோதி, ரஞ்ஞோ உபட்டா²தி, ராஜானங் உபட்டா²தி, அஹங் போ⁴திங் உபட்டி²ஸ்ஸங் [ஜா. 2.22.1934], அஹங் தங் உபட்டி²ஸ்ஸாமி, மாதாபிதுஉபட்டா²னங் [கு². பா. 5.6], துய்ஹங் ஸபதே, ஸபஸ்ஸு மே வேபசித்தி [ஸங். நி. 1.253], ஸபத²ம்பி தே ஸம்ம அஹங் கரோமி [ஜா. 2.21.407], தவ மயி ஸத்³த³ஹனத்த²ங் ஸச்சங் கரோமீதி அத்தோ², ரஞ்ஞோ ஸதங் தா⁴ரேதி, இத⁴ குலபுத்தோ ந கஸ்ஸசி கிஞ்சி தா⁴ரேதி [அ. நி. 4.62], தஸ்ஸ ரஞ்ஞோ மயங் நாக³ங் தா⁴ரயாம. தத்த² 'ரஞ்ஞோ ஸதங் தா⁴ரேதீ'தி ஸதங் ப³லித⁴னங் வா த³ண்ட³த⁴னங் வா நிதே³தீதி [நிதே⁴தீதி, நிதே⁴ம (கேசி)] அத்தோ², "இணங் கத்வா க³ண்ஹாதீ"தி ச வத³ந்தி. 'தா⁴ரயாமா'தி புன நிதே³ம [நிதே⁴தீதி, நிதே⁴ம (கேசி)], துய்ஹங் ஸத்³த³ஹதி, மய்ஹங் ஸத்³த³ஹதி, ஸத்³த³ஹாஸி ஸிங்கா³லஸ்ஸ, ஸுராபீதஸ்ஸ ப்³ராஹ்மண [ஜா. 1.1.113].

தே³வாபி தே பிஹயந்தி தாதி³னோ [த⁴. ப. 94 (தஸ்ஸ பிஹயந்தி)], தே³வாபி தேஸங் பிஹயந்தி, ஸம்பு³த்³தா⁴னங் ஸதீமதங் [த⁴. ப. 181], 'பிஹயந்தீ'தி புனப்புனங் த³ட்டு²ங் பத்தெ²ந்தீதி அத்தோ². து³தியாபி ஹோதி, ஸசே மங் பிஹயஸி, த⁴னங் பிஹேதி, ஹிரஞ்ஞங் பிஹேதி, ஸுவண்ணங் பிஹேதி. ததியாபி தி³ஸ்ஸதி, ரூபேன பிஹேதி, ஸத்³தே³ன பிஹேதி இச்சாதி³.

தஸ்ஸ குஜ்ஜ² மஹாவீர [ஜா. 1.4.49], மா மே குஜ்ஜ² ரதே²ஸப⁴ [ஜா. 2.22.1696 (குஜ்ஜி²)], யதி³ஹங் தஸ்ஸ குப்பெய்யங், மாது குப்பதி, பிது குப்பதி, யோ அப்பது³ட்ட²ஸ்ஸ நரஸ்ஸ து³ஸ்ஸதி [த⁴. ப. 125; ஸு. நி. 667; ஜா. 1.5.94], து³ஹயதி தி³ஸானங் மேகோ⁴, பூரேதி வினாஸேதி வாதி அத்தோ², அகாலே வஸ்ஸந்தோ ஹி வினாஸேதி நாம, யோ மித்தானங் ந து³ப்³ப⁴தி [ஜா. 2.22.19], அது³ட்ட²ஸ்ஸ துவங் து³ப்³பி⁴ [ஜா. 1.16.295], மித்தானங் ந து³ப்³பெ⁴ய்ய, தித்தி²யா இஸ்ஸந்தி ஸமணானங், உஸ்ஸூயந்தி து³ஜ்ஜனா கு³ணவந்தானங், பதிவிஸ்ஸகானங் உஜ்ஜா²பேஸி [ம. நி. 1.226 (உஜ்ஜா²பேஸி)], மா தும்ஹே தஸ்ஸ உஜ்ஜா²யித்த² [உதா³. 26 (விஸதி³ஸங்)], மஹாராஜானங் உஜ்ஜா²பேதப்³ப³ங் விரவிதப்³ப³ங் விக்கந்தி³தப்³ப³ங், க்யாஹங் அய்யானங் அபரஜ்ஜா²மி [பாரா. 383] அய்யே வா, ரஞ்ஞோ அபரஜ்ஜ²தி ராஜானங் வா, ஆராதோ⁴ மே ராஜா ஹோதி.

பதி, ஆபுப்³ப³ஸ்ஸ ஸு-தா⁴துஸ்ஸ அனு, பதிபுப்³ப³ஸ்ஸ ச கீ³-தா⁴துஸ்ஸ யோகே³ ஸம்பதா³னே சதுத்தீ². தத்ர கோ² ப⁴க³வா பி⁴க்கூ² ஆமந்தேஸி "பி⁴க்க²வோ"தி, "ப⁴த்³த³ந்தே"தி தே பி⁴க்கூ² ப⁴க³வதோ பச்சஸ்ஸோஸுங் [அ. நி. 1.1]. எத்த² ச புப்³ப³வாக்யே ஆமந்தனக்ரியாய கத்தா ப⁴க³வா, ஸோ

பரவாக்யே பச்சாஸூயோகே³ ஸம்பதா³னங் ஹோதி, 'பச்சஸ்ஸோஸூ'ந்தி ப⁴த்³த³ந்தேதி படிவசனங் அத³ங்ஸூதி அத்தோ². பி⁴க்கூ² பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ஆஸூணந்தி, ராஜா பி³ம்பி³ஸாரோ பிலிந்த³வச்ச²த்தே²ரஸ்ஸ ஆராமிகங் படிஸ்ஸூத்வா [மஹாவ॰ 270], அமச்சோ ரஞ்ஞோ பி³ம்பி³ஸாரஸ்ஸ படிஸ்ஸூத்வா [மஹாவ॰ 270], ஸம்படிச்சி²த்வாதி அத்தோ², பி⁴க்கு² ஜனங் த⁴ம்மங் ஸாவேதி , ஜனோ தஸ்ஸ பி⁴க்கு²னோ அனுகி³ணாதி படிகி³ணாதி, ஸாது⁴காரங் தே³தீதி அத்தோ².

ஆரோசனத்த²யோகே³ -

ஆரோசயாமி வோ பி⁴க்க²வே [ம॰ நி॰ 1.416], படிவேத³யாமி வோ பி⁴க்க²வே [ம॰ நி॰ 1.416], ஆமந்தயாமி வோ பி⁴க்க²வே [தீ³॰ நி॰ 2.218 (விஸதி³ஸங்)], த⁴ம்மங் வோ தே³ஸெஸ்ஸாமி [ம॰ நி॰ 3.105], பி⁴க்கூ²னங் த⁴ம்மங் தே³ஸேதி, யதா² நோ ப⁴க³வா ப்³யாகரெய்ய, நிருத்திங் தே பவக்கா²மி, அஹங் தே ஆசிக்கி²ஸ்ஸாமி, அஹங் தே கித்தயிஸ்ஸாமி, பி⁴க்கூ²னங் ஏதத³வோச.

**310. தத³த்தே²** [க॰ 277; ரூ॰ 303; நீ॰ 554].

தஸ்ஸா தஸ்ஸா க்ரியாய அத்தோ²தி தத³த்தோ², தத³த்தே² ஸம்பதா³னே சதுத்தீ² ஹோதி.

**311. ஸஸ்ஸாய சதுத்தி²யா** [க॰ 109; ரூ॰ 304; நீ॰ 279-80].

அகாரந்ததோ சதுத்தீ²பூ⁴தஸ்ஸ ஸஸ்ஸ ஆயோ ஹோதி வா.

வினயோ ஸங்வரத்தா²ய, ஸங்வரோ அவிப்படிஸாரத்தா²ய, அவிப்படிஸாரோ பாமுஜ்ஜத்தா²ய, பாமுஜ்ஜங் பீதத்தா²ய, பீதி பஸ்ஸத்³த⁴த்தா²ய, பஸ்ஸத்³தி⁴ ஸுக²த்தா²ய, ஸுக²ங் ஸமாத⁴த்தா²ய, ஸமாதி⁴ யதா²பூ⁴தஞாணத³ஸ்ஸனத்தா²ய, யதா²பூ⁴தஞாணத³ஸ்ஸனங் நிப்³பி³த³த்தா²ய, நிப்³பி³தா³ விராக³த்தா²ய, விராகோ³ விமுத்தத்தா²ய, விமுத்தி விமுத்திஞாணத³ஸ்ஸனத்தா²ய, விமுத்திஞாணத³ஸ்ஸனங் அனுபாதா³பரினிப்³பா³னத்தா²ய [பரி॰ 366], அத்தா²ய ஹிதாய ஸுகா²ய தே³வமனுஸ்ஸானங் [ம॰ நி॰ 1.50], அலங் குக்குச்சாய [பாரா॰ 38], அலங் ஸம்மோஹாய, பாகாய வஜதி, யுத்³தா⁴ய க³ச்ச²தி, கா³மங் பிண்டா³ய பாவிஸிங் [பாசி॰ 902].

துமத்தோ²பி தத³த்தே² ஸங்க³ய்ஹதி, அலங் மித்தே ஸுகா²பேதுங், அமித்தானங் து³கா²ய ச [ஜா॰ 2.17.13]. லோகானுகம்பாய பு³த்³தோ⁴ லோகே உப்பஜ்ஜதி, அலங் பா²ஸுவிஹாராய, அபி⁴ஞ்ஞாய ஸம்போ³தா⁴ய நிப்³பா³னாய ஸங்வத்ததி [மஹாவ॰ 13].

அலமத்த²யோகே³ -

அலங் மல்லோ மல்லஸ்ஸ, அரஹதி மல்லோ மல்லஸ்ஸ, அலங் தே இத³ வாஸேன [பாரா॰ 436], அலங் தே ஹிரஞ்ஞஸுவண்ணேன, கிங் மே ஏகேன திண்ணேன [பு³॰ வங்॰ 2.56], கிங் தே ஜடாஹி து³ம்மேத⁴, கிங் தே அஜினஸாடியா [த⁴॰ ப॰ 394].

மஞ்ஞனாபயோகே³ அனாத³ரே அபாணிஸ்மிமேவ சதுத்தீ², கட்ட²ஸ்ஸ துவங் மஞ்ஞே, கலிங்க³ரஸ்ஸ [களிங்க³ரஸ்ஸ, களங்க³ரஸ்ஸ (க॰)] துவங் மஞ்ஞே, ஜீவிதங் திணாயபி ந மஞ்ஞதி.

அனாத³ரேதி கிங்? ஸுவண்ணங் தங் மஞ்ஞே.

அபாணிஸ்மிந்தி கிங்? க³த்³ரப⁴ங் துவங் மஞ்ஞே.

க³த்யத்தா²னங் நயனத்தா²னஞ்ச தா⁴தூனங் கம்மனி சதுத்தீ², அப்போ ஸக்³கா³ய க³ச்ச²தி [த⁴॰ ப॰ 174], யோ மங் த³காய நேதி [ஜா॰ 1.6.97], நிரயாயுபகட்³ட⁴தி [த⁴॰ ப॰ 311], மூலாய படிகஸ்ஸெய்ய [சூளவ॰ 111].

ஆஸீஸனக்ரியாயோகே³ -

ஆயு ப⁴வதோ ஹோது, ப⁴த்³த³ங் தே ஹோது, ப⁴த்³த³மத்து² தே [ஜா॰ 1.8.15; ஜா॰ 2.17.1], குஸலங் தே ஹோது, அனாமயங் தே ஹோது, ஸுக²ங் தே ஹோது, அத்த²ங் தே ஹோது, ஹிதங் தே ஹோது, கல்யாணங் தே ஹோது, ஸ்வாக³தங் தே ஹோது, ஸொத்தி² தே ஹோது ஸொத்தி² க³ப்³ப⁴ஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 2.351], மங்க³லங் தே ஹோது.

ஸம்முதியோகே³ கம்மத்தே² [ச²ட்டீ²], இத்த²ன்னாமஸ்ஸ பி⁴க்கு²னோ ரூபியச²ட்³ட³கஸ்ஸ ஸம்முதி [பாரா॰ 590], பத்தகா³ஹாபகஸ்ஸ ஸம்முதிஇச்சாதி³ [பாரா॰ 614].

ஆவிகரணாதி³யோகே³ -

துய்ஹஞ்சஸ்ஸ ஆவி கரோமி, தஸ்ஸ மே ஸக்கோ பாதுரஹோஸி, தஸ்ஸ பஹிணெய்ய, பி⁴க்கூ²னங் தூ³தங் பாஹேஸி, கப்பதி பி⁴க்கூ²னங் ஆயோகோ³, வட்டதி பி⁴க்கூ²னங் ஆயோகோ³, பத்தோ²த³னோ த்³வின்னங் திண்ணங் நப்பஹோதி, ஏகஸ்ஸ பஹோதி, ஏகஸ்ஸ பரியத்தோ, உபமங் தே கரிஸ்ஸாமி [ம॰ நி॰ 1.258; ஜா॰ 2.19.24], அஞ்ஜலிங் தே பக்³க³ண்ஹாமி [ஜா॰ 2.22.327], ததா²க³தஸ்ஸ பா²ஸு ஹோதி, ஆவிகதா ஹிஸ்ஸ பா²ஸு [மஹாவ॰ 134], லோகஸ்ஸ அத்தோ², லோகஸ்ஸ ஹிதங், மணினா மே அத்தோ² [பாரா॰

344], ந மமத்தோ² பு³த்³தே◌⁴ன [பாரா॰ 52], நமத்து² பு³த்³தா◌⁴னங் நமத்து² போ³தி◌⁴யா [ஜா॰ 1.2.17], விபஸ்ஸிஸ்ஸ ச நமத்து² [தீ³॰ நி॰ 3.277], நமோ கரோஹி நாக³ஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 1.249], நமோ தே புரிஸாஜஞ்ஞ, நமோ தே புரிஸுத்தம [அப॰ தே²ர 1.2.129]. ஸொத்தி² பஜானங் [தீ³॰ நி॰ 1.274], ஸுவத்தி² பஜானங் இச்சாதி³.

சதுத்தீ²விப◌⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## பஞ்சமீவிப◌⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² பஞ்சமீ?

312. **பஞ்சம்யாவதி◌⁴ஸ்மிங்** [க॰ 295; ரூ॰ 307; நீ॰ 607; சங்॰ 2.1.81; பா॰ 2.3.28; 1.4.24].

அவதி◌⁴யதி வவத்தி²யதி பத³த்தோ² ஏதஸ்மாதி அவதி◌⁴, தஸ்மிங் பஞ்சமீ ஹோதி, அவதீ◌⁴தி ச அபாதா³னங் வுச்சதி.

அபனெத்வா இதோ அஞ்ஞங் ஆத³தா³தி க³ண்ஹாதீதி **அபாதா³னங்**. தங் திவித◌⁴ங் நித்³தி³ட்ட²விஸயங், உப்பாடவிஸயங், அனுமெய்யவிஸயந்தி.

தத்த² யஸ்மிங் அபாதா³னவிஸயபூ◌⁴தோ க்ரியாவிஸேஸோ ஸரூபதோ நித்³தி³ட்டோ² ஹோதி, தங் **நித்³தி³ட்ட²விஸயங்**. யதா²? கா³மா அபெந்தி முனயோ, நக³ரா நிக்³க³தோ ராஜா.

யஸ்மிங் பன ஸோ பாட²ஸேஸங் கத்வா அஜ்ஜா²ஹரிதப்³போ³ ஹோதி, தங் **உப்பாடவிஸயங்**. யதா²? வலாஹகா விஜ்ஜோததே விஜ்ஜு, அகா³ரஸ்மா அனகா³ரியங் பப்³ப³ஜிதோதி [மஹாவ॰ 30]. எத்த² ஹி 'நிக்க²மித்வா'தி பத³ங் அஜ்ஜா²ஹரிதப்³ப³ங்.

யஸ்மிங் பன ஸோ நித்³தி³ட்டோ² ச ந ஹோதி, அஜ்ஜா²ஹரிதுஞ்ச ந ஸக்கா, அத² கோ² அத்த²தோ அனுமானவஸேன ஸோ விஞ்ஞெய்யோ ஹோதி, தங் **அனுமெய்யவிஸயங்**. யதா²? மாது²ரா பாடலிபுத்தகேஹி அபி◌⁴ரூபதரா, ஸீலமேவ ஸுதா ஸெய்யோ [ஜா॰ 1.5.65], மயா பி◌⁴ய்யோ ந விஜ்ஜதி, அக்³கோ³ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ, ஜெட்டோ²ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ, ஸெட்டோ²ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ இச்சாதி³ [ம॰ நி॰ 3.207]. க்ரியங் வினா காரகங் நாம ந ஸிஜ்ஜ²தீதிகத்வா உக்கங்ஸனக்ரியா எத்த² அனுமேதப்³பா³ ஹோதி. ஏவங் க்ரியாபத³ரஹிதேஸு தூ³ரயோகா³தீ³ஸுபி அவினாபா◌⁴விக்ரியானுமானங் வேதி³தப்³ப³ங்.

புன சலா'சலவஸேன து³வித◌⁴ங்.

**சலங்** யதா²? புரிஸோ தா◌⁴வதா அஸ்ஸா பததி, த்³வே மெண்டா³ யுஜ்ஜி²த்வா அஞ்ஞமஞ்ஞதோ அபஸக்கந்தி. எத்த² ச யதி³ சலங் ஸியா, கத²ங் அவதி◌⁴ நாம ப◌⁴வெய்ய. அச்சுதிலக்க²ணோ ஹி அவதீ◌⁴தி? வுச்சதே-த்³வே மெண்டா³ ஸகஸகக்ரியாய சலந்தி, இதரீதரக்ரியாய அவதீ◌⁴ ஹொந்தீதி நத்தி² எத்த² அவதி◌⁴லக்க²ணவிரோதோ◌⁴தி.

**அசலங்** யதா²? கா³மா அபெந்தி முனயோ, நக³ரா நிக்³க³தோ ராஜா.

புன **காயஸங்ஸக்³க³புப்³ப³கங், சித்தஸங்ஸக்³க³புப்³ப³க**ந்தி து³வித◌⁴ங் ஹோதி, கா³மா அபெந்தி முனயோ, சோரா ப◌⁴யங் ஜாயதே. எத்த² ச “கிங்வ தூ³ரோ இதோ கா³மோ, இதோ ஸா த³க்கி²ணா தி³ஸா [தீ³. நி. 3.279]. இதோ ஏகனவுதிகப்பே”தி [தீ³. நி. 2.4] ஆதீ³ஸு வத³ந்தஸ்ஸ சித்தஸங்ஸக்³க³புப்³ப³கம்பி வேதி³தப்³ப³ங். “ந மாதா புத்ததோ பா◌⁴யதி, ந ச புத்தோ மாதிதோ பா◌⁴யதி, ப◌⁴யா பீ◌⁴தோ ந பா◌⁴ஸஸீ”தி [ஜா. 2.21.138] பாளி. அத்தி² தே இதோ ப◌⁴யங் [ம. நி. 2.350], நத்தி² தே இதோ ப◌⁴யங், யதோ கே²மங் ததோ ப◌⁴யங் [ஜா. 1.9.58], சோரா பா◌⁴யதி, சோரா பீ◌⁴தோ. ச²ட்டி² ச, சோரஸ்ஸ பா◌⁴யதி, சோரஸ்ஸ பீ◌⁴தோ. து³தியா ச, “கத²ங் பரலோகங் ந பா◌⁴யெய்ய, ஏவங் பரலோகங் ந பா◌⁴யெய்ய, பா◌⁴யஸி மங் ஸமண [ஸு. நி. ஸூசிலோமஸுத்த], நாஹங் தங் பா◌⁴யாமி [ஸு. நி. ஸூசிலோமஸுத்த], பா◌⁴யிதப்³ப³ங் ந பா◌⁴யதி, நாஹங் பா◌⁴யாமி போ◌⁴கி³னங் [ஜா. 2.22.835], ந மங் மிகா³ உத்தஸந்தீ”தி [ஜா. 2.22.307] பாளிபதா³னி தி³ஸ்ஸந்தி. தத்த² “போ◌⁴கி³ன’ந்தி நாக³ங், சோரா தஸதி உத்தஸதி சோரஸ்ஸ வா, ஸப்³பே³ தஸந்தி த³ண்ட³ஸ்ஸ [த◌⁴. ப. 129], பாபதோ ஒத்தப்பதி ஜிகு³ச்ச²தி ஹராயதி பாபேன வா.

யதோ கிஞ்சி ஸிப்பங் வா விஜ்ஜங் வா த◌⁴ம்மங் வா க³ண்ஹாதி, தஸ்மிங் அக்கா²தரி பஞ்சமீ, உபஜ்ஜா²யா அதீ◌⁴தே, உபஜ்ஜா²யா ஸிப்பங் க³ண்ஹாதி, த்³வாஸீதி பு³த்³த◌⁴தோ க³ண்ஹிங், த்³வே ஸஹஸ்ஸானி பி◌⁴க்கு²தோ. சதுராஸீதிஸஹஸ்ஸானி, யேமே த◌⁴ம்மா பவத்தினோ [தே²ரகா³. 1027].

யதோ ஸுணாதி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ, ச²ட்டி² ச, இதோ ஸுத்வா, இமஸ்ஸ ஸுத்வா வா, யம்ஹா த◌⁴ம்மங் விஜானெய்ய, ஸம்மாஸம்பு³த்³த◌⁴தே³ஸிதங் [த◌⁴. ப. 392].

யதோ லப◌⁴தி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ, ஸங்க◌⁴தோ லப◌⁴தி, க³ணதோ லப◌⁴தி.

யதோ பராஜயதி, யதோ பப◌⁴வதி, யதோ ஜாயதி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ, பு³த்³த◌⁴ஸ்மா பராஜயந்தி அஞ்ஞதித்தி²யா, பாளியங் பன பராஜியோகே³ அபாதா³னங் பாட²ஸேஸவஸேன லப்³ப◌⁴தி, தஸ்மிங் கோ² பன ஸங்கா³மே

தே³வா ஜினிங்ஸு, அஸுரா பராஜினிங்ஸு. எத்த² தே³வேஹி பராஜினிங்ஸூதி பாட²ஸேஸோ. “மயங் ஜிதாம்ஹா அம்ப³காய. ஹிமவந்தா பப⁴வந்தி பஞ்ச மஹானதி³யோ [அ॰ நி॰ அட்ட²॰ 3.8.19], அயங் பா⁴கீ³ரதீ² க³ங்கா³, ஹிமவந்தா பபா⁴விதா”தி பாளி [அப॰ தே²ர 1.1.255], சோரா ப⁴யங் ஜாயதே, காமதோ ஜாயதே ப⁴யங் [த⁴॰ ப॰ 215], ஜாதங் ஸரணதோ ப⁴யங் [ஜா॰ 1.1.36; 1.2.13; 1.9.56, 57, 59], யங்கிஞ்சி ப⁴யங் வா வேரங் வா உபத்³த³வோ வா உபஸக்³கோ³ வா ஜாயதி, ஸப்³ப³ங் தங் பா³லதோ ஜாயதி, நோ பண்டி³ததோ, காமதோ ஜாயதீ ஸோகோ [த⁴॰ ப॰ 214], உப⁴தோ ஸுஜாதோ புத்தோ [தீ³॰ நி॰ 1.311], உரஸ்மா ஜாதோ, உரே ஜாதோ வா, சீவரங் உப்பஜ்ஜெய்ய ஸங்க⁴தோ வா க³ணதோ வா ஞாதிமித்ததோ வா [பாரா॰ 500 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)].

அஞ்ஞத்தா²னங் யோகே³ பஞ்சமீ, ததோ அஞ்ஞங், ததோ பரங் [மஹாவ॰ 346], ததோ அபரேன ஸமயேன [பாரா॰ 195].

உபஸக்³கா³னங் யோகே³ பன -

313. **அபபரீஹி வஜ்ஜனே** [க॰ 272; ரூ॰ 309; நீ॰ 558, 568; சங்॰ 2.1.82; பா॰ 1.4.88; 2.3.10].

வஜ்ஜனே பவத்தேஹி அப, பரீஹி யோகே³ பஞ்சமீ ஹோதி.

அபபப்³ப³தா வஸ்ஸதி தே³வோ, பரிபப்³ப³தா வஸ்ஸதி தே³வோ, அபஸாலாய ஆயந்தி வாணிஜா, பரிஸாலாய ஆயந்தி வாணிஜா, பப்³ப³தங் ஸாலங் வஜ்ஜெத்வாதி அத்தோ². கச்சாயனே பன “உபரிபப்³ப³தா தே³வோ வஸ்ஸதீ”தி பாடோ² [போராணபாடோ²], பரிபப்³ப³தாதி யுத்தோ. உபரியோகே³ பன ஸத்தமீயேவ தி³ஸ்ஸதி - “தஸ்மிங் உபரிபப்³ப³தே [ம॰ நி॰ 3.216; ஜா॰ 1.8.16], உபரிபாஸாதே³ [தீ³॰ நி॰ 2.408], உபரிவேஹாஸே, உபரிவேஹாஸகுடியா”தி, [பாசி॰ 130] தத்த² பப்³ப³தஸ்ஸ உபரி உபரிபப்³ப³தந்தி அத்தோ².

314. **படினிதி⁴படிதா³னேஸு பதினா** [க॰ 272; ரூ॰ 309; நீ॰ 558, 568; சங்॰ 2.1.83; பா॰ 2.3.11; 1.4.9.2].

படினிதி⁴ நாம படிபி³ம்ப³ட்ட²பனங், படிதா³னங் நாம படிப⁴ண்ட³தா³னங் தேஸு பவத்தேன பதினா யோகே³ பஞ்சமீ ஹோதி.

பு³த்³த⁴ஸ்மா பதி ஸாரிபுத்தோ த⁴ம்மங் தே³ஸேதி, தேலஸ்மா பதி க⁴தங் தே³தி.

315. **ரிதே து³தியா ச** [க॰ 272; ரூ॰ 309; நீ॰ 558, 568; சங்॰ 2.1.84; பா॰ 2.3.29].

ரிதேஸத்³தே³ன யோகே³ பஞ்சமீ ஹோதி து³தியா ச.

ரிதே ஸத்³த⁴ம்மா, ரிதே ஸத்³த⁴ம்மங்.

316. **வினாஞ்ஞத்ரேஹி ததியா ச** [க॰ 272; ரூ॰ 309; நீ॰ 558, 568; ஸங்॰ 2.1.85; பா॰ 2.3.32; ‘வினாஞ்ஞத்ர ததியாச’ (ப³ஹூஸு)].

வஜ்ஜனே பவத்தேஹி வினா, அஞ்ஞத்ரஸத்³தே³ஹி யோகே³ பஞ்சமீ, து³தியா, ததியா ச ஹொந்தி.

வினா ஸத்³த⁴ம்மா, வினா ஸத்³த⁴ம்மங், வினா ஸத்³த⁴ம்மேன, அஞ்ஞத்ர ஸத்³த⁴ம்மா, அஞ்ஞத்ர ஸத்³த⁴ம்மங், அஞ்ஞத்ர ஸத்³த⁴ம்மேன.

317. **புது²னானாஹி ச** [க॰ 272; ரூ॰ 309; நீ॰ 558, 568; ஸங்॰ 2.1.86; பா॰ 2.3.32; ‘புத²னானாஹி ச’ (ப³ஹூஸு)].

வஜ்ஜனே பவத்தேஹி புது², நானாஸத்³தே³ஹி ச யோகே³ பஞ்சமீ, ததியா ச ஹொந்தி.

புத²கே³வ ஜனஸ்மா, புத²கே³வ ஜனேன, நானா ஸத்³த⁴ம்மா, நானா ஸத்³த⁴ம்மேன, பியேஹி மனாபேஹி நானாபா⁴வோ வினாபா⁴வோ [தீ³॰ நி॰ 2.183; சூளவ॰ 437]. “தே பி⁴க்கூ² நானாகுலா பப்³ப³ஜிதா”தி எத்த² பன நானாப்பகாரத்தோ² நானாஸத்³தோ³, ந வஜ்ஜனத்தோ², எத்த² ச வஜ்ஜனத்தோ² நாம வியோக³த்தோ² அஸம்மிஸ்ஸத்தோ².

மரியாதா³பி⁴விதீ⁴ஸு பவத்தேஹி ஆஸத்³த³, யாவஸத்³தே³ஹி யோகே³பி பஞ்சமீ, து³தியா ச.

தத்த² யஸ்ஸ அவதி⁴னோ ஸம்ப³ந்தி⁴னீ க்ரியா, தங் ப³ஹிகத்வா பவத்ததி, ஸோ **மரியாதோ³**. யதா²? ஆபப்³ப³தா கெ²த்தங் திட்ட²தி ஆபப்³ப³தங் வா, யாவபப்³ப³தா கெ²த்தங் திட்ட²தி யாவபப்³ப³தங் வா.

யஸ்ஸ ஸம்ப³ந்தி⁴னீ க்ரியா, தங் அந்தோகத்வா ப்³யாபெத்வா பவத்ததி, ஸோ **அபி⁴விதி⁴**. யதா²? ஆப⁴வக்³கா³ ப⁴க³வதோ கித்திஸத்³தோ³ அப்³பு⁴க்³க³தோ ஆப⁴வக்³க³ங் வா, ப⁴வதோ ஆப⁴வக்³க³ங் த⁴ம்மதோ ஆகொ³த்ரபு⁴ங் ஸவந்தீதி ஆஸவா, யாவப⁴வக்³கா³ யாவப⁴வக்³க³ங் வா, தாவதே³வ யாவப்³ரஹ்மலோகா ஸத்³தோ³ அப்³பு⁴க்³க³தோ.

ஆரப்³பே⁴, ஸஹத்தே² ச பஞ்சமீ, யதோஹங் ப⁴கி³னி அரியாய ஜாதியா ஜாதோ [ம॰ நி॰ 2.351], யதோ பட்டா²யாதி அத்தோ². யதோ ஸராமி அத்தானங், யதோ பத்தொஸ்மி விஞ்ஞுதங் [ஜா॰ 2.22.307]. யதோ பட்டா²ய, யதோ பபு⁴தி.

ஸஹத்தே² -

ஸஹ ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணப்படிலாபா◌⁴, ஸஹ பரினிப்³பா³னா [தீ³. நி. 2.220], ஸஹ த³ஸ்ஸனுப்பாதா³.

“உப்பாதா³ வா ததா²க³தானங் அனுப்பாதா³ வா ததா²க³தான”ந்தி [ஸங். நி. 2.20], எத்த² பா◌⁴வலக்க²ணே பஞ்சமீ.

“ஸஹத்தா² தா³னங் தே³தி, ஸஹத்தா² படிக்³க³ண்ஹாதீ”தி எத்த² கரணே.

“அஜ்ஜதக்³கே³ பாணுபேதங் [தீ³. நி. 1.250], தத³க்³கே³ கோ² வாஸெட்ட²”இச்சாதீ³ஸு [தீ³. நி. 3.130], ஆரப்³பே◌⁴ ஸத்தமீ.

“யத்வாதி◌⁴கரணங் [தீ³. நி. 1.213], யதோனிதா³னங் [ஸு. நி. 275], ததோனிதா³னங்” இச்சாதீ³ஸு [ம. நி. 1.238] வாக்யே இச்சி²தே ஸதி ஹெத்வத்தே² பஞ்சமீ, ஸமாஸே இச்சி²தே ஸதி அத்த²மத்தே பஞ்சமீ.

த்³வின்னங் காரகானங் க்ரியானஞ்ச மஜ்ஜே² பவத்தகாலத்³தா◌⁴னவாசீஹி பஞ்சமீ, லுத்³த³கோ பக்க²ஸ்மா மிக³ங் விஜ்ஜ²தி, கோஸா குஞ்ஜரங் விஜ்ஜ²தி. எத்த² ச லுத்³த³கோ ஸகிங் மிக³ங் விஜ்ஜி²த்வா பக்க²ப்³ப◌⁴ந்தரம்ஹி ந விஜ்ஜி², பக்கே² பரிபுண்ணே புன விஜ்ஜ²தி, பக்க²ஸத்³தோ³ த்³வின்னங் விஜ்ஜ²னவாரானங் மஜ்ஜே² காலவாசீ ஹோதி, த்³வேபி விஜ்ஜ²னக்ரியா காரகேஹி ஸஹேவ ஸிஜ்ஜ²ந்தீதி காரகானஞ்ச மஜ்ஜே²தி வுச்சதி. வுத்தியங் பன “அஜ்ஜ பு◌⁴த்வா தே³வத³த்தோ த்³விஹே பு◌⁴ஞ்ஜிஸ்ஸதி, த்³விஹா பு◌⁴ஞ்ஜிஸ்ஸதி, அத்ரட்டோ²யமிஸ்ஸாஸோ கோஸே லக்க²ங் விஜ்ஜ²தி, கோஸா லக்க²ங் விஜ்ஜ²தீ”தி [மோக³. 79] ஏவங் ஸத்தமீவஸேன பரிபுண்ணவாக்யம்பி வுத்தங். பாளியங் “அனாபத்தி ச²ப்³ப³ஸ்ஸா கரோதி [பாரா. 564], அதிரேகச²ப்³ப³ஸ்ஸா கரோதீ”தி [பாரா. 564], “ச²ப்³ப³ஸ்ஸானீ”திபி பாடோ².

ரக்க²னத்தா²னங் யோகே³ -

யஞ்ச வத்து²ங் கு³த்தங் இச்சி²யதே, யதோ ச கு³த்தங் இச்சி²யதே, தத்த² பஞ்சமீ, யவேஹி கா³வோ ரக்க²தி வாரேதி, தண்டு³லா காகே ரக்க²தி வாரேதி, தங் மங் புஞ்ஞா நிவாரேஸி, பாபா சித்தங் நிவாரயே [த◌⁴. ப. 116], ந நங் ஜாதி நிவாரேதி, து³க்³க³த்யா க³ரஹாய வா [ஸு. நி. 141 (ந நே)]. ராஜதோ வா சோரதோ வா ஆரக்க²ங் க³ண்ஹந்து.

அந்தரதா◌⁴னத்த²யோகே³ -

யஸ்ஸ அத³ஸ்ஸனங் இச்சி²யதி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ, உபஜ்ஜா²யா அந்தரதா⁴யதி ஸிஸ்ஸோ, நிலீயதீதி அத்தோ². பாளியங் பன யஸ்ஸ அத³ஸ்ஸனங் இச்சி²யதி, தஸ்மிங் ச²ட்டீ² ஏவ- "அந்தரதா⁴யிஸ்ஸாமி ஸமணஸ்ஸ கோ³தமஸ்ஸ, அந்தரதா⁴யிஸ்ஸாமி ஸமணஸ்ஸ கோ³தமஸ்ஸா"தி. "ந ஸக்கி² மே அந்தரதா⁴யிது"ந்தி பாளி, 'அந்தரதா⁴யிஸ்ஸாமீ'தி அந்தரிதே அசக்கு²விஸயே டா²னே அத்தானங் ட²பெஸ்ஸாமீத்யத்தோ², நிலீயிஸ்ஸாமீதி வுத்தங் ஹோதி.

யஸ்மிங் டா²னே அந்தரதா⁴யதி, தஸ்மிங் ஸத்தமீ ஏவ தி³ஸ்ஸதி, அதிகி²ப்பங் லோகே சக்கு² அந்தரதா⁴யிஸ்ஸதி [தீ³. நி. 2.224 (விஸதி³ஸங்)], ஜேதவனே அந்தரதா⁴யித்வா, ப்³ரஹ்மலோகே அந்தரதா⁴யித்வா, மத்³த³குச்சி²ஸ்மிங் அந்தரதா⁴யித்வா, தத்தே²வந்தரதா⁴யீ [ஸங். நி. 1.1] இச்சாதி³. "ப⁴க³வதோ புரதோ அந்தரதா⁴யித்வா"தி எத்த²பி தோஸத்³தோ³ ஸத்தம்யத்தே² ஏவ. "ஸக்கோ நிமிஸ்ஸ ரஞ்ஞோ ஸம்முகே² அந்தரஹிதோ"தி பாளி. 'த⁴ஜதவனே அந்தரதா⁴யித்வா'தி ஜேதவனே அஞ்ஞேஸங் அத³ஸ்ஸனங் கத்வா, அஞ்ஞேஸங் அசக்கு²விஸயங் கத்வாதி அத்தோ². "அந்த⁴காரோ அந்தரதா⁴யதி, ஆலோகோ அந்தரதா⁴யதி, ஸத்³த⁴ம்மோ அந்தரதா⁴யதி, ஸாஸனங் அந்தரதா⁴யதி" இச்சாதீ³ஸு பன ச²ட்டீ², ஸத்தமியோ யதா²ஸம்ப⁴வங் வேதி³தப்³பா³.

தூ³ரத்த²யோகே³ -

கிங்வ தூ³ரோ இதோ கா³மோ, கச்சி ஆரா பமாத³ம்ஹா [ஸு. நி. 156], அதோ² ஆரா பமாத³ம்ஹா [ஸு. நி. 157], கா³மதோ அவிதூ³ரே, ஆரகா தே மோகப⁴ுரிஸா இமஸ்மா த⁴ம்மவினயா, ஆரகா தேஹி ப⁴க³வா, கிலேஸேஹி ஆரகாதி அரஹங், ஆரா ஸோ ஆஸவக்க²யா [த⁴. ப. 253]. து³தியா ச ததியா ச ச²ட்டீ² ச, ஆரகா இமங் த⁴ம்மவினயங் இமினா த⁴ம்மவினயேன வா, ஆரகா மந்த³பு³த்³தீ⁴னங் [விஸுத்³தி⁴ டீ. 1.130].

தூ³ரத்தே² -

தூ³ரதோவ நமஸ்ஸந்தி, அத்³த³ஸா கோ² ப⁴க³வந்தங் தூ³ரதோவ ஆக³ச்ச²ந்தங் [தீ³. நி. 1.409], கின்னு திட்ட²த² ஆரகா, தஸ்மா திட்டா²த² ஆரகா. து³தியா ச ததியா ச, தூ³ரங் கா³மங் ஆக³தோ, தூ³ரேன கா³மேன ஆக³தோ , தூ³ரா கா³மா ஆக³தோ இச்சேவத்தோ², தூ³ரங் கா³மேன வா.

அந்திகத்த²யோகே³ -

அந்திகங் கா³மா, ஆஸன்னங் கா³மா, ஸமீபங் கா³மா. து³தியா ச ததியா ச ச²ட்டீ² ச, அந்திகங் கா³மங், அந்திகங் கா³மேன, அந்திகங் கா³மஸ்ஸ.

காலத்³தா⁴னங் பரிமாணவசனே -

இதோ மது²ராய சதூஸு யோஜனேஸு ஸங்கஸ்ஸங், ராஜக³ஹதோ பஞ்சசத்தாலீஸயோஜனே ஸாவத்தி², இதோ ஏகனவுதிகப்பே [தீ³. நி. 2.4], இதோ ஏகதிங்ஸே கப்பே [தீ³. நி. 2.4], இதோ ஸத்தமே தி³வஸே, இதோ திண்ணங் மாஸானங் அச்சயேன பரினிப்³பா³யிஸ்ஸாமி [தீ³. நி. 2.168; உதா³. 51] இச்சாதி³.

பமாணத்தே² -

ஆயாமதோ ச வித்தா²ரதோ ச யோஜனங், பரிக்கே²பதோ நவயோஜனஸதபரிமாணோ மஜ்ஜி²மதே³ஸோ பரிக்கே²பேன வா, தீ³க⁴ஸோ நவவித³த்தி²யோ [பாசி. 548], யோஜனங் ஆயாமேன யோஜனங் வித்தா²ரேன யோஜனங் உப்³பே³தே⁴ன ஸாஸபராஸி [ஸங். நி. 2.129] இச்சாதி³.

த்வாலோபேபி பஞ்சமீ. எத்த² ச த்வாலோபோ நாம பரிபுண்ணவாக்யே லத்³த⁴ப்³ப³ஸ்ஸ த்வாந்தபத³ஸ்ஸ அபரிபுண்ணவாக்யே நத்தி² பா⁴வோ, யஞ்ச பத³ங் த்வாந்தபதே³ ஸதி கம்மங் வா ஹோதி அதி⁴கரணங் வா. தங் த்வாந்தபதே³ அஸதி பத³ந்தரே அவதி⁴ ஹோதி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ, பாஸாதா³ வா பாஸாத³ங் ஸங்கமெய்ய [ஸங். நி. 1.132], ஹத்தி²க்க²ந்தா⁴ வா ஹத்தி²க்க²ந்த⁴ங் ஸங்கமெய்ய [ஸங். நி. 1.132] இச்சாதி³. எத்த² ச பட²மங் ஏகங் பாஸாத³ங் அபி⁴ரூஹித்வா புன அஞ்ஞங் பாஸாத³ங் ஸங்கமெய்யாதி வா பட²மங் ஏகஸ்மிங் பாஸாதே³ நிஸீதி³த்வா புன அஞ்ஞங் பாஸாத³ங் ஸங்கமெய்யாதி வா ஏவங் பரிபுண்ணவாக்யங் வேதி³தப்³ப³ங். "அந்த⁴காரா வா அந்த⁴காரங் க³ச்செ²ய்ய, தமா வா தமங் க³ச்செ²ய்யா"தி [ஸங். நி. 1.132] பாளி. ததா² ரட்டா² ரட்ட²ங் விசரதி, கா³மா கா³மங் விசரதி, வனா வனங் விசரதி, விஹாரதோ விஹாரங் க³ச்ச²தி, பரிவேணதோ பரிவேணங் க³ச்ச²தி, ப⁴வதோ ப⁴வங் க³ச்ச²தி, குலதோ குலங் க³ச்ச²தி இச்சாதி³. ததா² வினயா வினயங் புச்ச²தி, அபி⁴த⁴ம்மா அபி⁴த⁴ம்மங் புச்ச²தி, வினயா வினயங் கதே²தி, அபி⁴த⁴ம்மா அபி⁴த⁴ம்மங் கதே²தி. எத்த²பி பட²மங் ஏகங் வினயவசனங் புச்சி²த்வா வா ஏகஸ்மிங் வினயவசனே ட²த்வா வா புன அஞ்ஞங் வினயவசனங் புச்ச²தீதி பரிபுண்ணவாக்யங் வேதி³தப்³ப³ங். வுத்தியங் பன "பாஸாத³ங் ஆருய்ஹ பெக்க²தி, பாஸாதா³ பெக்க²தி, ஆஸனே பவிஸித்வா பெக்க²தி, ஆஸனா பெக்க²தீ"தி வுத்தங்.

தி³ஸத்த²யோகே³ தி³ஸத்தே² ச பஞ்சமீ, இதோ ஸா புரிமா தி³ஸா [தீ³. நி. 3.278], இதோ ஸா த³க்கி²ணா தி³ஸா [தீ³. நி. 3.278], அவீசிதோ உபரி, உத்³த⁴ங் பாத³தலா, அதோ⁴ கேஸமத்த²கா [தீ³. நி. 2.377; ம. நி. 1.110].

தி³ஸத்தே² -

புரிமதோ கா³மஸ்ஸ, த³க்கி²ணதோ கா³மஸ்ஸ, உபரிதோ பப்³ப³தஸ்ஸ, ஹெட்ட²தோ பாஸாத³ஸ்ஸ, புரத்தி²மதோ, த³க்கி²ணதோ, யதோ கே²மங், ததோ ப⁴யங் [ஜா॰ 1.9.58], யதோ யதோ ஸம்மஸதி, க²ந்தா⁴னங் உத³யப்³ப³யங் [த⁴॰ ப॰ 374] இச்சாதி³.

புப்³பா³தி³யோகே³பி பஞ்சமீ, புப்³பே³வ மே ஸம்போ³தா⁴ [அ॰ நி॰ 3.104], இதோ புப்³பே³, ததோ புப்³பே³, இதோ பரா பச்சந்திமா ஜனபதா³ [மஹாவ॰ 259], ததோ புரே, ததோ பச்சா², ததோ உத்தரி [பாரா॰ 499] இச்சாதி³.

விப⁴த்தத்தே² ச பஞ்சமீ ச²ட்டீ² ச. விப⁴த்தி நாம பகே³வ விஸுங்பூ⁴தஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ கேனசி அதி⁴கேன வா ஹீனேன வா பா⁴கே³ன தத³ஞ்ஞதோ புத²க்கரணங், மாது²ரா பாடலிபுத்தகேஹி அபி⁴ரூபதரா, யதோ பணீததரோ வா விஸிட்ட²தரோ வா நத்தி², அத்தத³ந்தோ ததோ வரங் [த⁴॰ ப॰ 322], ச²ன்னவுதீனங் பாஸண்டா³னங் பவரங் யதி³த³ங் ஸுக³தவினயோ , ஸதே³வகஸ்ஸ லோகஸ்ஸ, ஸத்தா² லோகே அனுத்தரோ, அக்³கோ³ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.207], ஜெட்டோ²ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.207], ஸெட்டோ²ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.207], பஞ்ஞவந்தா நாம ஸாரிபுத்ததோ ஹீனா ஸாரிபுத்தஸ்ஸ வா, ததோ அதி⁴கங் வா ஊனங் வா ந வட்டதி இச்சாதி³.

விரமணத்த²யோகே³ -

ஆரதீ விரதீ பாபா [கு²॰ பா॰ 5.8], பாணாதிபாதா வேரமணி [கு²॰ பா॰ 2.1] இச்சாதி³.

ஸுத்³த⁴த்த²யோகே³ -

லோப⁴னீயேஹி த⁴ம்மேஹி ஸுத்³தோ⁴ இச்சாதி³.

மோசனத்த²யோகே³ பஞ்சமீ ததியா ச, ஸோ பரிமுச்சதி ஜாதியா ஜராய மரணேன ஸோகேஹி பரிதே³வேஹி து³க்கே²ஹி தோ³மனஸ்ஸேஹி உபாயாஸேஹி, பரிமுத்தோ ஸோ து³க்க²ஸ்மாதி வதா³மி [ஸங்॰ நி॰ 3.29], மொக்க²ந்தி மாரப³ந்த⁴னா [த⁴॰ ப॰ 37], ந தே முச்சந்தி மச்சுனா இச்சாதி³, ஸப்³ப³த்த² அவதி⁴அத்தோ² வேதி³தப்³போ³.

ஹெத்வத்தே² -

கஸ்மா ஹேதுனா, கேன ஹேதுனா, கஸ்மா நு தும்ஹங் குலே த³ஹரா ந மிய்யரே [ஜா॰ 1.10.92 (மீயரே)], தஸ்மாதிஹ பி⁴க்க²வே [ஸங்॰ நி॰ 2.157]. து³தியா ததியா ச²ட்டீ² ச, கிங்காரணங் [ஜா॰ அட்ட²॰ 6.22.உமங்க³ஜாதகவண்ணனா],

யத்வாதி⁴கரணங் [தீ³. நி. 1.213], யதோனிதா³னங் [ஸு. நி. 275], ததோனிதா³னங் [ம. நி. 1.238], கேன காரணேன [ஜா. அட்ட². 4.20.மாதங்க³ஜாதகவண்ணனா], தங் கிஸ்ஸஹேது [ம. நி. 1.2], கிஸ்ஸ தும்ஹே கிலமத² இச்சாதி³.

விவேசனத்த²யோகே³ -

விவிச்சேவ காமேஹி விவிச்ச அகுஸலேஹி த⁴ம்மேஹி [தீ³. நி. 1.226], விவித்தோ பாபகா த⁴ம்மா.

ப³ந்த⁴னத்த²யோகே³ -

318. **பஞ்சமீணே வா** [க. 296; ரூ. 314; நீ. 608; சங். 2.1.69; பா. 2.3.24].

இணபூ⁴தே ஹேதும்ஹி பஞ்சமீ ஹோதி வா.

ஸதஸ்மா ப³ந்தோ⁴ நரோ ஸதேன வா.

319. **கு³ணே** [சங். 2.1.70; பா. 2.3.25].

அஜ்ஜ²த்தபூ⁴தோ ஹேது கு³ணோ நாம, அகு³ணோபி இத⁴ கு³ணொத்வேவ வுச்சதி, தஸ்மிங் பஞ்சமீ ஹோதி வா.

ஜளத்தா ப³ந்தோ⁴ நரோ ஜளத்தேன வா, அத்தனோ பா³லத்தாயேவ ப³ந்தோ⁴தி அத்தோ², பஞ்ஞாய ப³ந்த⁴னா முத்தோ, வாசாய மரதி, வாசாய முச்சதி, வாசாய பியோ ஹோதி, வாசாய தெ³ஸ்ஸோ, இஸ்ஸரியா ஜனங் ரக்க²தி ராஜா இஸ்ஸரியேன வா, ஸீலதோ நங் பஸங்ஸந்தி [அ. நி. 4.6] ஸீலேன வா, ஹுத்வா அபா⁴வதோ அனிச்சா, உத³யப்³ப³யபீளனதோ து³க்கா², அவிஜ்ஜானிரோதா⁴ ஸங்கா²ரனிரோதோ⁴ [உதா³. 2], ஸங்கா²ரனிரோதா⁴ விஞ்ஞாணனிரோதோ⁴ [உதா³. 2], சதுன்னங் அரியஸச்சானங் அனஞ்ஞா அப்படிவேதா⁴ தீ³க⁴மத்³தா⁴னங் ஸங்ஸரந்தி [தீ³. நி. 2.186 (விஸதி³ஸங்)] இச்சாதி³.

பஞ்ஹா, கத²னேஸுபி பஞ்சமீ, குதோ ப⁴வங், அஹங் பாடலிபுத்ததோ இச்சாதி³.

தோ²கத்தே²பி அஸத்வவசனே பஞ்சமீ, ஸத்வங் வுச்சதி த³ப்³ப³ங், தோ²கா முச்சதி தோ²கேன வா, முச்சனமத்தங் ஹோதீதி வுத்தங் ஹோதி "நதி³ங் தரந்தோ மனங் வுள்ஹோ"தி [மஹாவ. 148] எத்த² விய. அப்பமத்தகா முச்சதி அப்பமத்தகேன வா, கிச்சா² முச்சதி கிச்சே²ன வா, கிச்சா² லத்³தோ⁴ பியோ புத்தோ [ஜா. 2.22.353], கிச்சா² முத்தா'ம்ஹ து³க்க²ஸ்மா, யாம தா³னி மஹோஸத⁴ [ஜா. 2.22.700].

அஸத்வவசனேதி கிங்? பச்சதி முனினோ ப⁴த்தங், தோ²கங் தோ²கங் க⁴ரே க⁴ரேதி [தே²ரகா³॰ 248 (குலே குலே)].

“அனுபுப்³பே³ன மேதா⁴வீ, தோ²கங் தோ²கங் க²ணே க²ணே [த⁴॰ ப॰ 239]” இச்சாதீ³ஸு க்ரியாவிஸேஸனே து³தியா.

அகத்தரிபி பஞ்சமீ, தஸ்ஸ கம்மஸ்ஸ கதத்தா உபசிதத்தா உஸ்ஸன்னத்தா விபுலத்தா ததா²க³தோ ஸுப்பதிட்டி²தபாதோ³ ஹோதி [தீ³॰ நி॰ 3.201]. எத்த² ச ‘அகத்தரீ’தி அகாரகே ஞாபகஹேதும்ஹீதி வத³ந்தி. ஞாஸே பன “அகத்தரீதி ஹெத்வத்தே² ஸங்க³ண்ஹாதி. யத்த² ஹி கத்துப³த்³தி⁴ ஸஞ்ஜாயதே, ஸோவ கத்தா ந ஹோதீதி வத்துங் ஸக்கா”தி வுத்தங். ஏதேன கத்துஸதி³ஸோ ஜனகஹேது அகத்தா நாமாதி தீ³பேதி, கம்மஸ்ஸ கதத்தாஇச்சாதி³ ச ஜனகஹேது ஏவாதி.

பி⁴ய்யத்த²யோகே³ -

யோத⁴ ஸீதஞ்ச உண்ஹஞ்ச, திணா பி⁴ய்யோ ந மஞ்ஞதி [தீ³॰ நி॰ 3.253], ஸுகா² பி⁴ய்யோ ஸோமனஸ்ஸங் [தீ³॰ நி॰ 2.287], க²ந்த்யா பி⁴ய்யோ ந விஜ்ஜதி [ஸங்॰ நி॰ 1.250], மயா பி⁴ய்யோ ந விஜ்ஜதி, ஸோதுகாமாத்த² தும்ஹே பி⁴க்க²வே பி⁴ய்யோஸோமத்தாய புப்³பே³னிவாஸகத²ங், அத்தமனோ த்வங் ஹோஹி பரங் விய மத்தாய, அஹம்பி அத்தமனோ ஹோமி பரங் விய மத்தாய.

பஞ்சமீவிப⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## ச²ட்டீ²விப⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² ச²ட்டீ²?

**320. ச²ட்டீ² ஸம்ப³ந்தே⁴** [க॰ 301; ரூ॰ 315; நீ॰ 609; சங்॰ 2.1.95; பா॰ 2.3.50].

த்³வின்னங் ஸம்ப³ந்தீ⁴னங் கேனசி பகாரேன ஆயத்தபா⁴வோ ஸம்ப³ந்தோ⁴ நாம, ஸம்ப³ந்தே⁴ ஜோதேதப்³பே³ விஸேஸனஸம்ப³ந்தி⁴ம்ஹி ச²ட்டீ² ஹோதி.

தத்த² க்ரியாகாரகஸஞ்ஜாதோ அஸ்ஸேத³ம்பா⁴வஹேதுகோ ஸம்ப³ந்தோ⁴ நாமாதி வுத்தங். தத்த² த்³வே ஸம்ப³ந்தி⁴னோ அஞ்ஞமஞ்ஞங் தங்தங்க்ரியங் கரொந்தி, தங் தி³ஸ்வா “இமே அஞ்ஞமஞ்ஞஸம்ப³ந்தி⁴னோ”தி ஜானந்தஸ்ஸ த்³வின்னங் காரகானங் த்³வின்னங் க்ரியானஞ்ச ஸங்யோக³ங் நிஸ்ஸாய ஸம்ப³ந்தோ⁴பி விதி³தோ ஹோதி, ஏவங் ஸம்ப³ந்தோ⁴

க்ரியாகாரகஸஞ்ஜாதோ, 'இமஸ்ஸ அய'ந்தி ஏவங் பவத்தபு³த்³தி⁴யா ஹேதுபூ⁴தத்தா அஸ்ஸேத³ம்பா⁴வஹேதுகோ ச.

தத்த² ஸம்ப³ந்தோ⁴ திவிதோ⁴ ஸாமிஸம்ப³ந்தோ⁴, நானாத்தஸம்ப³ந்தோ⁴, க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்தோ⁴தி.

தத்த² 'ஸாமீ'தி யஸ்ஸ கஸ்ஸசி விஸேஸனஸம்ப³ந்தி⁴னோ நாமங், தஸ்மா விஸெஸ்யபத³த்த²ஸ்ஸ தங்தங்விஸேஸனபா⁴வேன ஸம்ப³ந்தோ⁴ **ஸாமிஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

ஸோ விஸெஸ்யபத³த்த²பே⁴தே³ன அனேகவிதோ⁴.

தத்த² தஸ்ஸ மாதா, தஸ்ஸ பிதாஇச்சாதி³ **ஜனகஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

தஸ்ஸா புத்தோ, தஸ்ஸா தீ⁴தா இச்சாதி³ **ஜஞ்ஞஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

தஸ்ஸ பா⁴தா, தஸ்ஸ ப⁴கி³னீ இச்சாதி³ **குலஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

ஸக்கோ தே³வானமிந்தோ³ [ஸங்॰ நி॰ 1.248] இச்சாதி³ **ஸாமிஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

பஹூதங் மே த⁴னங் ஸக்க [ஜா॰ 1.15.72], பி⁴க்கு²ஸ்ஸ பத்தசீவரங் இச்சாதி³ **ஸங்ஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

அம்ப³வனஸ்ஸ அவிதூ³ரே, நிப்³பா³னஸ்ஸேவ ஸந்திகே [த⁴॰ ப॰ 32] இச்சாதி³ **ஸமீபஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

ஸுவண்ணஸ்ஸ ராஸி, பி⁴க்கூ²னங் ஸமூஹோ இச்சாதி³ **ஸமூஹஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

மனுஸ்ஸஸ்ஸேவ தே ஸீஸங் [ஜா॰ 1.4.81], ருக்க²ஸ்ஸ ஸாகா² இச்சாதி³ **அவயவஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

ஸுவண்ணஸ்ஸ பா⁴ஜனங், அலாபு³ஸ்ஸ கடாஹங், ப⁴ட்ட²த⁴ஞ்ஞானங் ஸத்து இச்சாதி³ **விகாரஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

யவஸ்ஸ அங்குரோ, மேக⁴ஸ்ஸ ஸத்³தோ³, புப்பா²னங் க³ந்தோ⁴, ப²லானங் ரஸோ, அக்³கி³ஸ்ஸ தூ⁴மோ இச்சாதி³ **காரியஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

க²ந்தா⁴னங் ஜாதி, க²ந்தா⁴னங் ஜரா, க²ந்தா⁴னங் பே⁴தோ³ [ஸங்॰ நி॰ 2.1] இச்சாதி³ **அவத்தா²ஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

ஸுவண்ணஸ்ஸ வண்ணோ, வண்ணோ ந கீ²ய்யேத² ததா²க³தஸ்ஸ [தீ³. நி. அட்ட². 1.304], பு³த்³த⁴ஸ்ஸ கித்திஸத்³தோ³, ஸிப்பிகானங் ஸதங் நத்தி² [ஜா. 1.1.113], திலானங் முட்டி² இச்சாதி³ **கு³ணஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

பாத³ஸ்ஸ உக்கி²பனங், ஹத்த²ஸ்ஸ ஸமிஞ்ஜனங், தா⁴தூனங் க³மனங் டா²னங் இச்சாதி³ **க்ரியாஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம.

சாதுமஹாராஜிகானங் டா²னங் இச்சாதி³ **டா²னஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம. ஏவமாதி³னா நயேன ஸாமிஸம்ப³ந்தோ⁴ அனேகஸஹஸ்ஸப்பபே⁴தோ³, ஸோ ச க்ரியாஸம்ப³ந்தா⁴பா⁴வா காரகோ நாம ந ஹோதி. யதி³ ஏவங் "பாத³ஸ்ஸ உக்கி²பனங்" இச்சாதி³ க்ரியாஸம்ப³ந்தோ⁴ நாமாதி இத³ங் ந யுஜ்ஜதீதி? வுச்சதே - க்ரியாஸம்ப³ந்தா⁴பா⁴வாதி இத³ங் ஸாத⁴கபா⁴வேன ஸம்ப³ந்தா⁴பா⁴வங் ஸந்தா⁴ய வுத்தங், ஸித்³தா⁴ய பன க்ரியாய ஸம்ப³ந்த⁴ங் ஸந்தா⁴ய க்ரியாஸம்ப³ந்தோ⁴ நாம வுத்தோதி.

**நானாத்தஸம்ப³ந்தே⁴** பன நானாஅத்தே²ஸு ச²ட்டீ² ஹோதி. தத்த² ணீ, ஆவீபச்சயானங் கம்மே நிச்சங் ச²ட்டீ², ஜா²னஸ்ஸ லாபீ⁴, சீவரஸ்ஸ லாபீ⁴, த⁴னஸ்ஸ லாபீ⁴, ஆதீ³னவஸ்ஸ த³ஸ்ஸாவீ, அத்தி² ரூபானங் த³ஸ்ஸாவீ, அத்தி² ஸமவிஸமஸ்ஸ த³ஸ்ஸாவீ, அத்தி² தாரகரூபானங் த³ஸ்ஸாவீ, அத்தி² சந்தி³மஸூரியானங் த³ஸ்ஸாவீ.

து, அக, அன, ணபச்சயானங் யோகே³ க்வசி கம்மத்தே² ச²ட்டீ².

துபச்சயே தாவ -

தஸ்ஸ ப⁴வந்தி வத்தாரோ [ம. நி. 2.173], ஸஹஸா கம்மஸ்ஸ கத்தாரோ, அமதஸ்ஸ தா³தா [ம. நி. 1.203], பி⁴ன்னானங் ஸந்தா⁴தா [தீ³. நி. 1.9, 164], ஸஹிதானங் வா அனுப்பதா³தா [தீ³. நி. 1.9, 164] இச்சாதி³.

க்வசீதி கிங்? க³ம்பீ⁴ரஞ்ச கத²ங் கத்தா [அ. நி. 7.37], கா³த⁴ங் கத்தா நோவஸிதா [அ. நி. 4.107], காலேன த⁴ம்மீகத²ங் பா⁴ஸிதா, ஸரஸி த்வங் ஏவரூபங் வாசங் பா⁴ஸிதா, பரேஸங் புஞ்ஞங் அனுமோதே³தா, பு³ஜ்ஜி²தா ஸச்சானி [மஹானி. 192] இச்சாதி³.

அகபச்சயே -

கம்மஸ்ஸ காரகோ நத்தி², விபாகஸ்ஸ ச வேத³கோ [விஸுத்³தி⁴ 2.689], அவிஸங்வாத³கோ லோகஸ்ஸ [தீ³. நி. 1.9] இச்சாதி³.

க்வசீதி கிங்? மஹதிங் மஹிங் அனுஸாஸகோ, ஜனங் அஹேட²கோ, கடங் காரகோ, பஸவோ கா⁴தகோ இச்சாதி³.

அனபச்சயே -

பாபஸ்ஸ அகரணங் ஸுக²ங் [த⁴. ப. 61], பா⁴ரஸ்ஸ உக்கி²பனங், ஹத்த²ஸ்ஸ க³ஹணங், ஹத்த²ஸ்ஸ பராமஸனங், அஞ்ஞதரஸ்ஸ அங்க³ஸ்ஸ பராமஸனங் [பாரா. 270] இச்சாதி³.

க்வசீதி கிங்? ப⁴க³வந்தங் த³ஸ்ஸனாய [உதா³. 23] இச்சாதி³.

ணபச்சயே -

அச்ச²ரியோ அரஜகேன வத்தா²னங் ராகோ³, அகோ³பாலகேன கா³வீனங் தோ³ஹோ, அப்பபுஞ்ஞேன லாபா⁴னங் லாபோ⁴, ஹத்த²ஸ்ஸ கா³ஹோ, பத்தஸ்ஸ படிக்³கா³ஹோ இச்சாதி³.

த்வாபச்சயேபி க்வசி கம்மனி ச²ட்டீ², அலஜ்ஜீனங் நிஸ்ஸாய, ஆயஸ்மதோ நிஸ்ஸாய வச்சா²மி, சதுன்னங் மஹாபூ⁴தானங் உபாதா³ய பஸாதோ³ [த⁴. ஸ. 596-599 (உபாதா³ய)] இச்சாதி³.

கத்தரி த, தவந்து, தாவீ, மானந்தானங் யோகே³ பன கம்மனி து³தியா ஏவ, ஸுக²காமோ விஹாரங் கதோ, கா³மங் க³தோ, ஓத³னங் பு⁴த்தவா பு⁴த்தாவீ, கம்மங் குருமானோ, கம்மங் கரொந்தோ இச்சாதி³.

க்வசி ச²ட்டீ²பி தி³ஸ்ஸதி, த⁴ம்மஸ்ஸ கு³த்தோ மேதா⁴வீ [த⁴. ப. 257] இச்சாதி³.

ஸர, இஸு, சிந்த, இஸ, த³யதா⁴தூனங் கம்மனி ச²ட்டீ² வா, மாதுஸ்ஸ ஸரதி, மாதரங் ஸரதி, பிதுஸ்ஸ ஸரதி, பிதரங் ஸரதி, ந ரஜ்ஜஸ்ஸ ஸரிஸ்ஸஸி [ஜா. 2.22.1721], ந தேஸங் கோசி ஸரதி, ஸத்தானங் கம்மபச்சயா [கு². பா. 7.2], ஆபத்திபரியந்தங் நஸ்ஸரதி, ரத்திபரியந்தங் நஸ்ஸரதி [சூளவ. 157], புத்தஸ்ஸ இச்ச²தி புத்தங் வா, மாதுஸ்ஸ சிந்தேதி மாதரங் வா, தே²ரஸ்ஸ அஜ்ஜே²ஸதி தே²ரங் வா, தேலஸ்ஸ த³யதி தேலங் வா, ரக்க²தீதி அத்தோ².

கரதா⁴துஸ்ஸ அபி⁴ஸங்க²ரணத்த²வாசினோ கம்மே ச²ட்டீ², உத³கஸ்ஸ படிகுருதே உத³கங் வா, கண்ட³ஸ்ஸ படிகுருதே கண்ட³ங் வா இச்சாதி³.

தபச்சயே பூஜனத்தா²தி³தா⁴தூனங் கத்தரி ச²ட்டீ² வா, ரஞ்ஞோ ஸம்மதோ ரஞ்ஞா வா, கா³மஸ்ஸ பூஜிதோ கா³மேன வா, ரஞ்ஞோ ஸக்கதோ ரஞ்ஞா வா, ரஞ்ஞோ அபசிதோ ரஞ்ஞா வா, ரஞ்ஞோ மானிதோ [தீ³. நி. 1.303] ரஞ்ஞா வா, ததா² ஸுப்படிவித்³தா⁴ பு³த்³தா⁴னங் த⁴ம்மதா⁴து, அமதங் தேஸங்

பரிபு◌⁴த்தங், யேஸங் காயக³தாஸதி பரிபு◌⁴த்தா [அ॰ நி॰ 1.603], அமதங் தேஸங் விரத்³த◌⁴ங், யேஸங் காயக³தாஸதி விரத்³தா◌⁴ [அ॰ நி॰ 1.603].

திபச்சயேபி க்வசி கத்தரி ச²ட்டீ² வா, ஸோப◌⁴ணா கச்சாயனஸ்ஸ பகதி கச்சாயனேன வா, ஸோப◌⁴ணா பு³த்³த◌⁴கோ◌⁴ஸஸ்ஸ பகதி பு³த்³த◌⁴கோ◌⁴ஸேன வா இச்சாதி³.

பூஜனத்தா²னங் பூரணத்தா²னஞ்ச கரணே ச²ட்டீ², புப்ப²ஸ்ஸ பு³த்³த◌⁴ங் பூஜேதி புப்பே²ன வா, க◌⁴தஸ்ஸ அக்³கி³ங் ஜுஹோதி க◌⁴தேன வா, பத்தங் உத³கஸ்ஸ பூரெத்வா, பூரங் நானாப்பகாரஸ்ஸ அஸுசினோ [தீ³॰ நி॰ 2.377], பா³லோ பூரதி பாபஸ்ஸ [த◌⁴॰ ப॰ 121], தீ◌⁴ரோ பூரதி புஞ்ஞஸ்ஸ [த◌⁴॰ ப॰ 121] பூரதி த◌⁴ஞ்ஞானங் வா முக்³கா³னங் வா மாஸானங் வா இச்சாதி³. ததியா வா, கே²மா நாம பொக்க²ரணீ, புண்ணா ஹங்ஸேஹி திட்ட²தி.

தப்³ப³, ருஜாதி³யோகே³ பன ஸம்பதா³னே சதுத்தீ² ஏவ, யக்க²ஸேனாபதீனங் உஜ்ஜா²பேதப்³ப³ங் விக்கந்தி³தப்³ப³ங் விரவிதப்³ப³ங் [தீ³॰ நி॰ 3.283 (விஸதி³ஸங்)], தே³வத³த்தஸ்ஸ ருஜ்ஜதி, ரஜகஸ்ஸ வத்த²ங் த³தா³தி இச்சாதி³.

ப◌⁴யத்தா²தீ³னங் அபாதா³னே ப³ஹுலங் ச²ட்டீ², கிங் நு கோ² அஹங் தஸ்ஸ ஸுக²ஸ்ஸ பா◌⁴யாமி, ஸப்³பே³ தஸந்தி த³ண்ட³ஸ்ஸ, ஸப்³பே³ பா◌⁴யந்தி மச்சுனோ [த◌⁴॰ ப॰ 129], பீ◌⁴தோ சதுன்னங் ஆஸீவிஸானங் [ஸங்॰ நி॰ 4.238], மா பி◌⁴க்க²வே புஞ்ஞானங் பா◌⁴யித்த² [உதா³॰ 22], ஸங்கா²துங் நோபி ஸக்கோமி, முஸாவாத³ஸ்ஸ ஓத்தபங் [ஸங்॰ நி॰ 1.184] இச்சாதி³. தத்த² 'ஓத்தப'ந்தி ஒத்தப்பந்தோ. ததா² அக்³கோ³ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ, ஜெட்டோ²ஹமஸ்மி லோகஸ்ஸ [ம॰ நி॰ 3.207] இச்சாதி³ ச.

குஸல, கோவித³, பஸாத³த்தா²னங் ஆதா◌⁴ரே ச²ட்டீ², குஸலா நச்சகீ³தஸ்ஸ [ஜா॰ 2.22.94], குஸலோ த்வங் ரத²ஸ்ஸ அங்க³பச்சங்கா³னங் [ம॰ நி॰ 2.87], அமச்சே தாத ஜானாஹி, தீ◌⁴ரே அத்த²ஸ்ஸ கோவிதே³ [ஜா॰ 1.17.13], நரா த◌⁴ம்மஸ்ஸ கோவிதா³ [ஜா॰ 1.1.37], மக்³கா³மக்³க³ஸ்ஸ கோவிதா³, "கேசி இத்³தீ◌⁴ஸு கோவிதா³"திபி அத்தி², ஸந்தி யக்கா² பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ பஸன்னா [தீ³॰ நி॰ 3.276 (விஸதி³ஸங்)], த◌⁴ம்மஸ்ஸ பஸன்னா, ஸங்க◌⁴ஸ்ஸ பஸன்னா, பு³த்³தே◌⁴ பஸன்னா, த◌⁴ம்மே பஸன்னா, ஸங்கே◌⁴ பஸன்னா வா. ததா² சேதோபரியஞாணஸ்ஸ, வஸீ ஹோமி மஹாமுனி. ஜா²னஸ்ஸ வஸிம்ஹி இச்சாதி³.

321. **ச²ட்டீ² ஹெத்வத்தே²ஹி** [ரூ॰ 163 பிட்டே²; நீ॰ 650; சங்॰ 2.1.71; பா॰ 2.3.26].

ஹெத்வத்தே²ஹி யோகே³ ஹேதும்ஹி ச²ட்டீ² ஹோதி.

தங் கிஸ்ஸ ஹேது [ம॰ நி॰ 1.2; சங்॰ 2.1.96; பா॰ 2.3.72], அங்க³வரஸ்ஸ ஹேது, உத³ரஸ்ஸ ஹேது, உத³ரஸ்ஸ காரணா [பாரா॰ 228] இச்சாதி³.

322. **துல்யத்தே²ன வா ததியா** [நீ॰ 638].

துல்யத்தே²ன யோகே³ ச²ட்டீ² ஹோதி ததியா வா.

துல்யோ பிது பிதரா வா, ஸதி³ஸோ பிது பிதரா வா. இதி நானாத்தஸம்ப³ந்தோ⁴.

**க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்தோ⁴** நாம காரகானங் க்ரியாய ஸஹ ஸாத⁴க, ஸாத்⁴யபா⁴வேன அஞ்ஞமஞ்ஞாபெக்க²தா அவினாபா⁴விதா வுச்சதி, ந ஹி க்ரியங் வினா காரகங் நாம ஸிஜ்ஜ²தி, ந ச காரகங் வினா க்ரியா நாம ஸிஜ்ஜ²தீதி, ஸா பன ச²ட்டீ²விஸயோ ந ஹோதீதி.

ச²ட்டீ²விப⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

## ஸத்தமீவிப⁴த்திராஸி

கஸ்மிங் அத்தே² ஸத்தமீ?

323. **ஸத்தம்யாதா⁴ரே** [க॰ 302; ரூ॰ 313; நீ॰ 630; சங்॰ 2.1.88; பா॰ 1.3.45].

ஆதா⁴ரோ, ஓகாஸோ, அதி⁴கரணந்தி அத்த²தோ ஏகங், ஆதா⁴ரத்தே² ஸத்தமீ ஹோதி. கத்துகம்மட்ட²ங் க்ரியங் பு⁴ஸோ தா⁴ரேதீதி **ஆதா⁴ரோ**.

கடே நிஸீத³தி புரிஸோ, தா²லியங் ஓத³னங் பசதி. தத்த² கடோ கத்துபூ⁴தே புரிஸே டி²தங் நிஸீத³னக்ரியங் தா⁴ரேதி, தா²லீ கம்மபூ⁴தே தண்டு³லே டி²தங் பசனக்ரியங் தா⁴ரேதி.

ஸோ சதுப்³பி³தோ⁴ ப்³யாபிகாதா⁴ரோ, ஓபஸிலேஸிகாதா⁴ரோ, ஸாமீபிகாதா⁴ரோ, வேஸயிகாதா⁴ரோதி.

தத்த² யஸ்மிங் ஆதெ⁴ய்யவத்து² ஸகலே வா ஏகதே³ஸே வா ப்³யாபெத்வா திட்ட²தி, ஸோ **ப்³யாபிகோ**. யதா²? திலேஸு தேலங் திட்ட²தி, உச்சூ²ஸு ரஸோ திட்ட²தி, ஜலேஸு கீ²ரங் திட்ட²தி, த³தி⁴ம்ஹி ஸப்பி திட்ட²தீதி.

யஸ்மிங் ஆதெ⁴ய்யவத்து² அல்லீயித்வா வா திட்ட²தி, அதி⁴ட்டி²தமத்தங் ஹுத்வா வா திட்ட²தி, ஸோ **ஓபஸிலேஸிகோ**. யதா²? உக்க²லியங் ஆசாமோ திட்ட²தி, க⁴டேஸு உத³கங் திட்ட²தி, ஆஸனே நிஸீத³தி பி⁴க்கு², பரியங்கே ராஜா ஸேதி.

யோ பன அத்தோ² ஆதெ⁴ய்யஸ்ஸ அவத்து²பூ⁴தோபி ததா³யத்தவுத்திதீ³பனத்த²ங் ஆதா⁴ரபா⁴வேன வோஹரியதி, ஸோ **ஸாமீபிகோ** நாம. யதா²? க³ங்கா³யங் கோ⁴ஸோ திட்ட²தி, ஸாவத்தி²யங் விஹரதி ப⁴க³வாதி [அ॰ நி॰ 1.1].

யோ ச அத்தோ² அத்தனா வினா ஆதெ⁴ய்யஸ்ஸ அஞ்ஞத்த²த்தங் க்ரியங் ஸம்பாதே³துங் அஸக்குணெய்யத்தா ஆதா⁴ரபா⁴வேன வோஹரியதி, யோ ச ஆதெ⁴ய்யஸ்ஸ அனஞ்ஞாபி⁴முக²பா⁴வதீ³பனத்த²ங் ஆதா⁴ரபா⁴வேன வோஹரியதி, ஸோ **வேஸயிகோ** நாம. யதா²? ஆகாஸே ஸகுணா பக்க²ந்தி, பூ⁴மீஸு மனுஸ்ஸா சரந்தி , உத³கே மச்சா² சரந்தி, ப⁴க³வந்தங் பாதே³ஸு வந்த³தி, பாதே³ஸு பதித்வா ரோத³தி, பாபஸ்மிங் ரமதீ மனோ [த⁴॰ ப॰ 116], பஸன்னோ பு³த்³த⁴ஸாஸனேதி [த⁴॰ ப॰ 368].

324. **நிமித்தே** [க॰ 310; ரூ॰ 324; நீ॰ 641; சங்॰ 2.1.89; பா॰ 2.3.36].

நிமினந்தி ஸஞ்ஜானந்தி ஏதேனாதி **நிமித்தங்,** நேமித்தகஸஹபா⁴வினோ ஸஞ்ஞாணகாரணஸ்ஸேதங் நாமங், தஸ்மிங் நிமித்தே ஸத்தமீ ஹோதி.

தீ³பி சம்மேஸு ஹஞ்ஞதே, குஞ்ஜரோ த³ந்தேஸு ஹஞ்ஞதே, முஸாவாதே³ பாசித்தியங் [பாசி॰ 2], ஓமஸவாதே³ பாசித்தியங் [பாசி॰ 14] இச்சாதி³.

325. **யம்பா⁴வோ பா⁴வலக்க²ணங்** [க॰ 313; ரூ॰ 327; நீ॰ 644; சங்॰ 2.1.90; பா॰ 2.3.37; 'யப்³பா⁴ வோ' (ப³ஹூஸு)].

யாதி³ஸோ பா⁴வோ யம்பா⁴வோ, லக்கி²யதி ஏதேனாதி லக்க²ணங், பா⁴வந்தரஸ்ஸ லக்க²ணங் **பா⁴வலக்க²ணங்,** யம்பா⁴வோ பா⁴வந்தரஸ்ஸ லக்க²ணங் ஹோதி, தஸ்மிங் பா⁴வே க³ம்யமானே ஸத்தமீ ஹோதி, ச²ட்டீ²பி தி³ஸ்ஸதி.

அசிரபக்கந்தஸ்ஸ ஸாரிபுத்தஸ்ஸ ப்³ராஹ்மணோ காலமகாஸி [ம॰ நி॰ 2.452 (விஸதி³ஸங்)], அப்பமத்தஸ்ஸ தே விஹரதோ இத்தா²கா³ரோபி தே அப்பமத்தோ விஹரிஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 1.129 (விஸதி³ஸங்)] இச்சாதி³.

இமஸ்மிங் ஸதி இத³ங் ஹோதி, இமஸ்மிங் அஸதி இத³ங் ந ஹோதி [ஸங்॰ நி॰ 2.21], அசிரபக்கந்தே ப⁴க³வதி ப்³ராஹ்மணோ காலமகாஸி, ஸப்³பே³ மக³கா³ விவஜ்ஜந்தி, க³ச்ச²ந்தே லோகனாயகே [ம॰ நி॰ அட்ட²॰ 2.22]. கா³வீஸு து³ய்ஹமானாஸு க³தோ, கா³வீஸு து³த்³தா⁴ஸு ஆக³தோ இச்சாதி³.

க்வசி பட²மாபி ப³ஹுலங் தி³ஸ்ஸதி, க³ச்ச²ந்தோ ஸோ பா⁴ரத்³வாஜோ, அத்³த³ஸா அச்சுதங் இஸிங் [ஜா॰ 2.22.2007 (அத்³த³ஸ்ஸ)]. யாயமானோ

மஹாராஜா, அத்³தா³ ஸீத³ந்தரே நகே³ [ஜா॰ 2.22.566] இச்சாதி³.

புப்³ப³ண்ஹஸமயே க³தோ, ஸாயன்ஹஸமயே ஆக³தோ இச்சாதி³ வேஸயிகாதா⁴ரோ ஏவ.

ததா² அகாலே வஸ்ஸதீ தஸ்ஸ, காலே தஸ்ஸ ந வஸ்ஸதி [ஜா॰ 1.2.88; 1.8.48]. இதோ ஸதஸஹஸ்ஸம்ஹி, கப்பே உப்பஜ்ஜி நாயகோ [அப॰ தே²ர 2.54.28] இச்சாதி³.

326. **ச²ட்டீ² சானாத³ரே** [க॰ 305; ரூ॰ 323; நீ॰ 633; சங்॰ 2.1.91; பா॰ 2.3.38].

‘அனாத³ரோ’தி த்³வின்னங் லக்க²ண, லக்கி²தப்³ப³க்ரியானங் ஏகப்பஹாரேன பவத்தியா அதி⁴வசனங், அனாத³ரபூ⁴தே பா⁴வலக்க²ணே க³ம்யமானே ஸத்தமீ ச²ட்டீ² ச ஹோதி.

மச்சு க³ச்ச²தி ஆதா³ய, பெக்க²மானே மஹாஜனே. ஆகோடயந்தோ ஸோ நேதி, ஸிவிராஜஸ்ஸ பெக்க²தோ [ஜா॰ 2.22.2122 (தேனேதி)]. அகாமகானங் மாதாபிதூனங் ருத³ந்தானங் பப்³ப³ஜி, அனகா³ரியுபேதஸ்ஸ, விப்பமுத்தஸ்ஸ தே ஸதோ. ஸமணஸ்ஸ ந தங் ஸாது⁴, யத³ஞ்ஞமனுஸோசதி [ஜா॰ 1.7.107 (யங் பேதமனுஸோசஸி)].

327. **யதோ நித்³தா⁴ரணங்** [க॰ 304; ரூ॰ 322; நீ॰ 632; சங்॰ 2.1.92; பா॰ 2.3.41].

ஜாதி, கு³ண, க்ரியா, நாமேஹி ஸமுதா³யதோ ஏகதே³ஸஸ்ஸ புத²க்கரணங் **நித்³தா⁴ரணங்,** யதோ தங் நித்³தா⁴ரணங் ஜாயதி, தஸ்மிங் ஸமுதா³யே ச²ட்டீ², ஸத்தமியோ ஹொந்தி.

ஜாதியங் தாவ -

மனுஸ்ஸானங் க²த்தியோ ஸூரதமோ, மனுஸ்ஸேஸு க²த்தியோ ஸூரதமோ.

கு³ணே -

கண்ஹா கா³வீனங் ஸம்பன்னகீ²ரதமா, கண்ஹாகா³வீஸு ஸம்பன்னகீ²ரதமா.

க்ரியாயங் -

அத்³தி⁴கானங் தா⁴வந்தோ ஸீக⁴தமோ, அத்³தி⁴கேஸு தா⁴வந்தோ ஸீக⁴தமோ.

நாமே -

ஆயஸ்மா ஆனந்தோ³ அரஹதங் அஞ்ஞுதரோ, அரஹந்தேஸு அஞ்ஞுதரோ இச்சாதி³.

இத ◌⁴ நானாத்தஸத்தமீ வுச்சதே.

கம்மத்தே² ஸத்தமீ, பி◌⁴க்கூ²ஸு அபி◌⁴வாதெ³ந்தி [பாரா॰ 517], புத்தங் முத்³த◌⁴னி சும்பி³த்வா, புரிஸங் நானாபா³ஹாஸு க³ஹெத்வா [ஸங்॰ நி॰ 2.63] இச்சாதி³.

அத² வா 'முத்³த◌⁴னி, பா³ஹாஸூ'தி ஆதா◌⁴ரே ஏவ பு◌⁴ம்மங். யதா²? ருக்க²ங் மூலே சி²ந்த³தி, ருக்க²ங் க²ந்தே◌⁴ சி²ந்த³தி, புரிஸங் ஸீஸே பஹரதி, ப◌⁴க³வந்தங் பாதே³ஸு வந்த³தி.

கரணே ச ஸத்தமீ, ஹத்தே²ஸு பிண்டா³ய சரந்தி [மஹாவ॰ 119], பத்தேஸு பிண்டா³ய சரந்தி, பதே²ஸு க³ச்ச²ந்தி, ஸோபி மங் அனுஸாஸெய்ய, ஸம்படிச்சா²மி மத்த²கே [மி॰ ப॰ 6.4.8].

ஸம்பதா³னே ச ஸத்தமீ, ஸங்கே◌⁴ தி³ன்னே மஹப்ப²லங், ஸங்கே◌⁴ கோ³தமீ த³தெ³ய்யாஸி, ஸங்கே◌⁴ தி³ன்னே அஹஞ்சேவ பூஜிதோ ப◌⁴விஸ்ஸாமி [ம॰ நி॰ 3.376], விசெய்ய தா³னங் தா³தப்³ப³ங், யத்த² தி³ன்னங் மஹப்ப²லங் [பே॰ வ॰ 329]. ஏதேஸு பன விஸயஸத்தமீபி யுஜ்ஜதி.

அபாதா³னே ச ஸத்தமீ, க³த³லீஸு க³ஜே ரக்க²ந்திஇச்சாதி³.

ஸாமிஸ்ஸராதி³யோகே³ பன ச²ட்டீ² ஸத்தமீ ச ஹோதி, கு³ன்னங் ஸாமி, கோ³ஸு ஸாமி, கு³ன்னங் இஸ்ஸரோ, கோ³ஸு இஸ்ஸரோ, கு³ன்னங் அதி◌⁴பதி, கோ³ஸு அதி◌⁴பதி, கு³ன்னங் தா³யாதோ³, கோ³ஸு தா³யாதோ³, கு³ன்னங் ஸக்கி², கோ³ஸு ஸக்கி², கு³ன்னங் பதிபூ◌⁴, கோ³ஸு பதிபூ◌⁴, கு³ன்னங் பஸூதோ, கோ³ஸு பஸூதோ, ஆயுத்தோ கடகரணஸ்ஸ, ஆயுத்தோ கடகரணேதி, ஏதேஸு பன ஸம்ப³ந்தே◌⁴ ச²ட்டீ², விஸயாதா◌⁴ரே ஸத்தமீ. ஞாணஸ்மிங் பஸன்னோ, ஞாணஸ்மிங் உஸ்ஸுக்கோதி விஸயாதா◌⁴ரே ஸத்தமீ. ஞாணேன பஸன்னோ, ஞாணேன உஸ்ஸுக்கோதி கரணே ததியா.

328. **ஸத்தம்யாதி◌⁴க்யே** [க॰ 314; ரூ॰ 328; நீ॰ 645; சங்॰ 2.1.60; பா॰ 2.3.9; 1.4.87].

அதி◌⁴கபா◌⁴வத்தே² உபேன யுத்தா லிங்க³ம்ஹா ஸத்தமீ ஹோதி.

உப கா²ரியங் தோ³ணோ, உப நிக்கே² கஹாபணங், அதிரேகதோ³ணா கா²ரீ, அதிரேககஹாபணங் நிக்க²ந்தி வுத்தங் ஹோதி.

329. **ஸாமித்தேதி◌⁴னா** [ஸங்◌ 2.1.61; பா◌ 2.3.9; 1.4.97].

ஸாமிபா◌⁴வத்தே² அதி◌⁴னா யுத்தா லிங்க³ம்ஹா ஸத்தமீ ஹோதி.

அதி◌⁴ ப்³ரஹ்மத³த்தே பஞ்சாலா, அதி◌⁴ பஞ்சாலேஸு ப்³ரஹ்மத³த்தோ, அதி◌⁴ தே³வேஸு பு³த்³தோ◌⁴. தத்த² 'அதி◌⁴ ப்³ரஹ்மத³த்தே பஞ்சாலா'தி ப்³ரஹ்மத³த்திஸ்ஸரா பஞ்சாலரட்ட²வாஸினோதி வத³ந்தி, 'பஞ்சாலா'தி வா ஜனபத³னாமத்தா ப³ஹுவசனங், கதா³சி பஞ்சாலராஜா ப்³ரஹ்மத³த்தே காஸிரஞ்ஞே இஸ்ஸரோ, கதா³சி ப்³ரஹ்மத³த்தோ பஞ்சாலரஞ்ஞே இஸ்ஸரோதி அத்தோ².

330. **ஸப்³பா³தி³தோ ஸப்³பா³** [ஸங்◌ 2.1.72; பா◌ 2.3.27].

ஹெத்வத்தே²ஹி யோகே³ ஸப்³பா³தீ³ஹி ஸப்³ப³னாமேஹி ஹெத்வத்தே² ஸப்³பா³ விப◌⁴த்தியோ ஹொந்தி.

கிங் காரணங், கேன காரணேன [ஜா◌ அட்ட²◌ 4.15 மாதங்க³ஜாதகவண்ணனா], கிங் நிமித்தங், கேன நிமித்தேன, கிங் பயோஜனங், கேன பயோஜனேன, கேனட்டே²ன [த◌⁴◌ ஸ◌ அட்ட²◌ நிதா³னகதா²], கேன வண்ணேன [ஸங்◌ நி◌ 1.234], கிமத்த²ங், குதோ நிதா³னங் [பாரா◌ 42], கிஸ்ஸ ஹேது [பாரா◌ 39], கஸ்மிங் நிதா³னே, ஏதஸ்மிங் நிதா³னே [பாரா◌ 42], ஏதஸ்மிங் பகரணே [பாரா◌ 42] இச்சாதி³.

ஸத்தமீவிப◌⁴த்திராஸி நிட்டி²தோ.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானதீ³பனியா

காரககண்டோ³ நிட்டி²தோ.

# 4. ஸமாஸகண்ட³

அத² யுத்தத்தா²னங் ஸ்யாத்³யந்தபதா³னங் ஏகத்தீ²பா◌⁴வோ வுச்சதே. ஏகத்தீ²பா◌⁴வோதி ச இத◌⁴ ஸமாஸோ வுச்சதி. ஸோ ச ஸமாஸோ ச²ப்³பி³தோ◌⁴ அப்³யயீபா◌⁴வோ, தப்புரிஸோ, கம்மதா◌⁴ரயோ, தி³கு³, ப³ஹுப்³பீ³ஹி, த்³வந்தோ³தி.

### அப்³யயீபா◌⁴வஸமாஸ

தத்த² அப்³யயீபா◌⁴வோ பட²மங் வுச்சதே. ப்³யயோ வுச்சதி விகாரோ, நத்தி² ப்³யயோ ஏதஸ்ஸாதி அப்³யயோ, அப்³யயோ ஹுத்வா ப◌⁴வதீதி **அப்³யயீபா◌⁴வோ,** நானாலிங்க³, விப◌⁴த்தி, வசனேஸு ரூபவிகாரரஹிதோ ஹுத்வா ப◌⁴வதீதி அத்தோ², ஸப்³ப³லிங்க³,-விப◌⁴த்தி, வசனேஸுபி யேபு◌⁴ய்யேன ஏகரூபேன பவத்ததீதி வுத்தங் ஹோதி.

அப்³யயந்தி வா உபஸக்³க³னிபாதானங் ஏவ நாமங், அயங் பன பகதி அப்³யயங் ந ஹோதி, அஸங்க்²யேஹி ஸஹ ஏகத்த²தாவஸேன அப்³யயங் ஹோதி, இதி அனப்³யயம்பி அப்³யயங் ப◌⁴வதீதி அப்³யயீபா◌⁴வோ.

331. **ஸ்யாதி³ஸ்யாதி³னேகத்த²ங்** [க॰ 316; ரூ॰ 331; நீ॰ 675; சங்॰ 2.2.1; பா॰ 2.1.4].

அதி◌⁴காரஸுத்தமித³ங். ஸ்யாதி³ வுச்சதி ஸ்யாத்³யந்தபத³ங், 'ஸ்யாதி³னா'தி ஸ்யாத்³யந்தபதே³ன, ஏகோ அத்தோ² யஸ்ஸ தங் ஏகத்த²ங், ஸ்யாதி³பத³ங் ஸ்யாதி³பதே³ன ஸஹ ஏகத்த²ங் ஹோதீதி அத்தோ².

எத்த² ச 'ஸ்யாதீ³'தி வசனேன உபஸக்³க³, நிபாதேஹி ஸத்³தி◌⁴ங் ஸப்³பா³னி நாமிகபதா³னி நாமபடிரூபகானி ச ஸங்க³ண்ஹாதி, த்யாத்³யந்தபதா³னி நிவத்தேதி.

தத்த² நாமபடிரூபகானி நாம 'யேவாவனகத◌⁴ம்மா' இச்சாதீ³னி. ததா² ஸஞ்ஞாஸத்³த³பா◌⁴வங் பத்தானி "அத்தி²பச்சயோ, நத்தி²பச்சயோ, அத்தி²கீ²ரா ப்³ராஹ்மணீ, அஞ்ஞாஸிகொண்ட³ஞ்ஞோ, மக்க²லிகோ³ஸாலோ" இச்சாதீ³ஸு 'அத்தி²' இச்சாதீ³னி.

'ஏகத்த²'ந்தி ஏதேன த்³வந்த³ஸமாஸேபி பதா³னங் ஏககத்து, ஏககம்மாதி³பா◌⁴வேன ஏகத்தீ²பா◌⁴வோ வுத்தோ ஹோதீதி.

332. **அஸங்க்²யங் விப◌⁴த்திஸம்பத்திஸமீபஸாகல்யாபா◌⁴வயதா²பச்சா²யுக³பத³த்தே²** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.2; பா॰ 2.1.6].

‘அஸங்க்²ய’ந்தி உபஸக்³க³பத³ங் நிபாதபத³ஞ்ச வுச்சதி. தங் த்³வயம்பி ஹி ஏகத்த, ப³ஹுத்தஸங்க்²யங் படிச்ச ரூபவிகாரரஹிதத்தா ‘அஸங்க்²ய’ந்தி வுச்சதி. விப⁴த்யத்தே², ஸம்பத்யத்தே², ஸமீபத்தே², ஸாகல்யத்தே², அபா⁴வத்தே², யதா²த்தே², பச்சா²த்தே², யுக³பத³த்தே² பவத்தங் அஸங்க்²யங் நாம ஸ்யாதி³பத³ங் அஞ்ஞேன ஸ்யாதி³பதே³ன ஸஹ ஏகத்த²ங் ஹோதி. அயஞ்ச ஸமாஸோ அன்வத்த²வஸேன ‘அஸங்க்²யோ’தி ச ‘அப்³யயீபா⁴வோ’தி ச வுச்சதி.

விப⁴த்யத்தே² தாவ -

அதி⁴த்தி². எத்த² ச அதி⁴தோ ஸி, தஸ்ஸ ‘அஸங்க்²யேஹி ஸப்³பா³ஸ’ந்தி ஸுத்தேன லோபோ, இத்தி²தோ ஸு, ‘அதி⁴ இத்தீ²ஸு’தி வாக்யங், தஸ்ஸ ச அத்த²ங் கதெ²ந்தேன நிச்சஸமாஸத்தா அஞ்ஞபதே³ன விக்³க³ஹோ காதப்³போ³ “இத்தீ²ஸு பவத்தா கதா²”தி வா “இத்தீ²ஸு பவத்தோ வசனபதோ²”தி வா “இத்தீ²ஸு பவத்தங் வசன”ந்தி வா, ததோ புரிமஸுத்தேன ஏகத்த²ஸஞ்ஞா, இமினா ஸுத்தேன அஸங்க்²யேகத்த²ஸஞ்ஞா ச கரியதே, ஏகத்த²ஸஞ்ஞாய பன கதாய வாக்யத்தா²ய பயுத்தானங் விப⁴த்தீனங் அத்தோ² ஏகத்த²பதே³ன வுத்தோ ஹோதி, ததா³ விப⁴த்தியோ வுத்தத்தா² நாம.

இதா³னி வுத்தத்தா²னங் அப்பயோகா³ரஹத்தா லோபவிதா⁴னமாஹ.

**333. ஏகத்த²தாயங்** [க॰ 316; ரூ॰ 331; நீ॰ 675; சங்॰ 2.1.39; பா॰ 2.4.71; 1.2.45, 46].

ஏகோ அத்தோ² யேஸங் தானி ஏகத்தா²னி, ‘அத்தோ²’தி செத்த² பத³ந்தரே கத்து, கம்மாதி³பா⁴வேன விதெ⁴ய்யோ பதா⁴னத்தோ² ஏவ வேதி³தப்³போ³. ததா² ஹி ‘ராஜபுத்தோ’தி எத்த² புத்தஸத்³த³த்தோ² ஏவ ததா²விதெ⁴ய்யோ ஹோதி, ந ராஜஸத்³த³த்தோ², ஸப்³ப³ஞ்ச வசனவாக்யங் நாம விதெ⁴ய்யத்தே²ஹி ஏவ ஸிஜ்ஜ²தி, நோ அஞ்ஞதா², யஸ்மா ச ‘ராஜபுத்தோ’தி ஏதங் புத்தஸத்³த³த்த²ஸ்ஸேவ நாமங் ஹோதி, ந ராஜஸத்³த³த்த²ஸ்ஸ, தஸ்மா ஏகோ பதா⁴னபூ⁴தோ புத்தஸத்³த³த்தோ² ஏவ தேஸங் த்³வின்னங் ஸத்³தா³னங் அத்தோ² நாம ஹோதி, ந ராஜஸத்³த³த்தோ²தி, ஏகத்தா²னங் பா⁴வோ ஏகத்த²தா, ஏகத்தீ²பா⁴வோதி வுத்தங் ஹோதி. ஸோ திவிதோ⁴ ஸமாஸோ, தத்³தி⁴தோ, தா⁴துபச்சயந்தோ சாதி. திஸ்ஸங் திவிதா⁴யங் ஏகத்த²தாயங் ஸப்³பா³ஸங் வுத்தத்தா²னங் ஸ்யாதி³விப⁴த்தீனங் லோபோ ஹோதீதி இமினா ஸுஸ்ஸ லோபோ. ப³ஹுலாதி⁴காரத்தா பன அலுத்தஸமாஸோபி தி³ஸ்ஸதி.

**334. தங் நபுங்ஸகங்** [க॰ 320; ரூ॰ 335; நீ॰ 698; சங்॰ 2.2.15; பா॰ 2.4.18].

தங் அஸங்க்²யங் நாம ஏகத்த²ங் நபுங்ஸகங் ஹோதீதி இமினா அதி⁴த்தீ²ஸத்³த³ஸ்ஸ நபுங்ஸகபா⁴வங் கத்வா ததோ ஸ்யாத்³யுப்பத்தி.

335. **ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ** [க॰ 342; ரூ॰ 337; நீ॰ 734; சங்॰ 2.2.84; பா॰ 1.2.47].

நபுங்ஸகஸ்ஸ ஏகத்த²ஸ்ஸ ரஸ்ஸோ ஹோதி ஸ்யாதீ³ஸு விப◌⁴த்தீஸூதி இமினா ஈகாரஸ்ஸ ரஸ்ஸோ.

336. **புப்³ப³ஸ்மாமாதி³தோ** [க॰ 343; ரூ॰ 338; நீ॰ 375; சங்॰ 2.1.40; பா॰ 1.1.41].

புப்³ப³அமாதி³ நாம புப்³ப³பத³த்த²பதா◌⁴னபூ◌⁴தோ அஸங்க்²யஸமாஸோ வுச்சதி, ததோ பராஸங் ஸப்³பா³ஸங் விப◌⁴த்தீனங் லோபோ ஹோதி, ஆதி³ஸத்³தே³ன செத்த² பட²மாவிப◌⁴த்திபி க³ய்ஹதி. அத² வா அமாதி³ வுச்சதி தப்புரிஸோ, ததோ புப்³ப³ங் நாம அஸங்க்²யஸமாஸோ, இதி அமாதி³தோ புப்³ப³பூ◌⁴தா அஸங்க்²யேகத்தா² பராஸங் ஸப்³பா³ஸங் விப◌⁴த்தீனங் லோபோ ஹோதீதி இமினா அதி◌⁴த்தி²ஸத்³த³தோ ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீனங் லோபோ.

அதி◌⁴த்தி² திட்ட²தி, இத்தீ²ஸு பவத்தா கதா² திட்ட²தீதி அத்தோ². அதி◌⁴த்தி² திட்ட²ந்தி, இத்தீ²ஸு பவத்தா கதா²யோ திட்ட²ந்தீதி அத்தோ². ஏஸ நயோ ஸேஸவிப◌⁴த்தீஸு ஸேஸவசனேஸு ஸேஸலிங்கே³ஸு ச. ஏவங் ஸப்³ப³லிங்கே³ஸு ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீஸு ஸப்³ப³வசனேஸு ச ஏகேனேவ ரூபேன திட்ட²தி, தஸ்மா அயங் ஸமாஸோ ரூபவிகாரரஹிதத்தா 'அப்³யயீபா◌⁴வோ'தி வுச்சதி.

எத்த² ச விப◌⁴த்யத்தோ² நாம "அதி◌⁴த்தி², ப³ஹிகா³மங், உபரிக³ங்க³" மிச்சாதீ³ஸு ஸம்பத்யாதீ³ஹி விஸேஸத்தே²ஹி ரஹிதோ கேவலோ விப◌⁴த்தீனங் அத்தோ² வுச்சதி. விக்³க³ஹே பன "கதா², பவத்தா" இச்சாதீ³னி ஸமாஸஸாமத்தி²யேன விதி³தானி அத்த²பதா³னி நாம, அதி◌⁴ஸத்³த³ஸ்ஸ அத்த²பதா³னீதிபி வத³ந்தி. ஏவங் அதி◌⁴குமாரி, அதி◌⁴வது◌⁴, அதி◌⁴ஜம்பு³இச்சாதி³.

அத்தனி பவத்தோ த◌⁴ம்மோ, பவத்தா வாத◌⁴ம்மாதி அத்தே² விப◌⁴த்தீனங் லோபே கதே அதி◌⁴அத்தஸத்³த³ஸ்ஸ நபுங்ஸகபா◌⁴வங் கத்வா ததோ ஸ்யாத்³யுப்பத்தி, 'புப்³ப³ஸ்மாமாதி³தோ'தி ஸ்யாதீ³னங் லோபே ஸம்பத்தே -

337. **நாதோமபஞ்சமியா** [க॰ 341; ரூ॰ 336; நீ॰ 733; சங்॰ 2.1.41; பா॰ 2.4.83; மு॰ 4.3.374].

அகாரந்தம்ஹா அஸங்க்²யேகத்தா² பரங் ஸப்³பா³ஸங் விப◌⁴த்தீனங் லோபோ ந ஹோதி, பஞ்சமீவஜ்ஜிதானங் விப◌⁴த்தீனங் அங் ஹோதி.

அஜ்ஜ²த்தங் த◌⁴ம்மோ ஜாயதி, அஜ்ஜ²த்தங் த◌⁴ம்மா ஜாயந்தி, அஜ்ஜ²த்தங் த◌⁴ம்மங் பஸ்ஸதி, அஜ்ஜ²த்தங் த◌⁴ம்மே பஸ்ஸந்தி.

அபஞ்சமியாதி கிங்? அஜ்ஜ²த்தா அபேதி, அஜ்ஜ²த்தேஹி அபேதி.

**338. வா ததியாஸத்தமீனங்** [க॰ 341; ரூ॰ 336; நீ॰ 733; சங்॰ 2.1.42; பா॰ 2.4.84; மு॰ 4.3.375].

அகாரந்தம்ஹா அஸங்க்²யேகத்தா² பரங் ததியா, ஸத்தமீனங் விகப்பேன அங் ஹோதி.

அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மேன வத்ததி அஜ்ஜ²த்தேன வா, அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மேஹி வத்ததி அஜ்ஜ²த்தேஹி வா, அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மஸ்ஸ தே³தி, அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மானங் தே³தி, அஜ்ஜ²த்தா த⁴ம்மா அபேதி, அஜ்ஜ²த்தேஹி த⁴ம்மேஹி அபேதி, அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மஸ்ஸ ஸந்தகங், அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மானங் ஸந்தகங், அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மே திட்ட²தி அஜ்ஜ²த்தே வா, அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மேஸு திட்ட²தி அஜ்ஜ²த்தேஸு வா. எத்த² ச 'அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மோ'தி அஜ்ஜ²த்தபூ⁴தோ த⁴ம்மோ, 'அஜ்ஜ²த்தங் த⁴ம்மா'தி அஜ்ஜ²த்தபூ⁴தா த⁴ம்மா இச்சாதி³னா அத்தோ² வேதி³தப்³போ³. அத்தானங் அதி⁴கிச்ச பவத்தோ பவத்தாதி வா வுத்தேபி அத்தஸ்ஸ ஆதா⁴ரபா⁴வோ ஸிஜ்ஜ²தியேவ. ஏவங் அதி⁴சித்தங், அத்தனி விஸுங் விஸுங் பவத்தங் பவத்தானி வா பச்சத்தங். எத்த² ச "அஜ்ஜ²த்தங் அபி⁴னிவிஸித்வா அஜ்ஜ²த்தங் வுட்டா²தி, ப³ஹித்³தா⁴ அபி⁴னிவிஸித்வா அஜ்ஜ²த்தங் வுட்டா²தீ"தி [த⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 350; ஸங்॰ நி॰ அட்ட²॰ 2.2.32] பாடோ² அத்தி², தஸ்மா பஞ்சமியா அங்பா⁴வவஜ்ஜனங் அப்பகத்தாதி த³ட்ட²ப்³ப³ங். "அஜ்ஜ²த்தா த⁴ம்மா, ப³ஹித்³தா⁴ த⁴ம்மா"தி [த⁴॰ ஸ॰ திகமாதிகா 20] பாடோ² அத்தி², தஸ்மா பட²மாதீ³னம்பி விகப்போ லப்³ப⁴தீதி.

ஸம்பத்திஅத்தே² -

ஸம்பன்னங் ப்³ரஹ்மங் ஸப்³ரஹ்மங், 'ப்³ரஹ்ம'ந்தி வேதோ³ வுச்சதி. எத்த² ச 'அகாலே ஸகத்த²ஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ ஸாதே³ஸோ, பி⁴க்கா²னங் ஸமித்³தி⁴ ஸுபி⁴க்க²ங், 'ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ'தி ஸுத்தேன கதனபுங்ஸகஸ்ஸ ரஸ்ஸத்தங்.

ஸமீபே -

நக³ரஸ்ஸ ஸமீபங் உபனக³ரங், கும்ப⁴ஸ்ஸ ஸமீபங் உபகும்ப⁴ங், மணிகாய ஸமீபங் உபமணிகங், வது⁴யா ஸமீபங் உபவது⁴, கு³ன்னங் ஸமீபங் உபகு³, 'கொ³ஸ்ஸூ'தி ஸுத்தேன ஒஸ்ஸ உத்தங்.

ஸாகல்யே -

திணேன ஸஹ ஸகலங் ஸதிணங், திணேன ஸத்³தி◌⁴ங் ஸகலங் வத்து²ங் அஜ்ஜோ²ஹரதீதி அத்தோ². ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ ஸாதே³ஸோ.

அபா◌⁴வே -

மக்கி²கானங் அபா◌⁴வோ நிம்மக்கி²கங், த³ரதா²னங் அபா◌⁴வோ நித்³த³ரத²ங், பி◌⁴க்கா²னங் அபா◌⁴வோ து³ப்³பி◌⁴க்க²ங், அபா◌⁴வத்தோ²பி து³ஸத்³தோ³ அத்தி². யதா²? து³ஸ்ஸீலோ து³ப்பஞ்ஞோதி. எத்த² ச 'ஸம்பன்னங் ப்³ரஹ்ம'ந்திஆதி³னா ஸத்³த³ப்³யாகரணேஸு அத்த²வசனங் ஸத்³த³த்த²விபா◌⁴வனமத்தங். ஸுத்தந்தேஸு பன இமேஸங் பதா³னங் யுத்தங் அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்த²ங் ஞத்வா தத³னுரூபங் அத்த²வசனம்பி வேதி³தப்³ப³ங்.

யதா²ஸத்³த³த்தே² -

ரூபஸ்ஸ ஸபா◌⁴வஸ்ஸ யொக்³யங் அனுரூபங், அத்தானங் அத்தானங் படிச்ச பவத்தங் பச்சத்தங், அட்³ட◌⁴மாஸங் அட்³ட◌⁴மாஸங் அனுக³தங் அன்வட்³ட◌⁴மாஸங், க◌⁴ரங் க◌⁴ரங் அனுக³தங் அனுக◌⁴ரங், வஸ்ஸங் வஸ்ஸங் அனுக³தங் அனுவஸ்ஸங், ஜெட்டா²னங் அனுபுப்³ப³ங் அனுஜெட்ட²ங், ஸத்தியா அனுரூபங் யதா²ஸத்தி, ப³லஸ்ஸ அனுரூபங் யதா²ப³லங், கமஸ்ஸ அனுரூபங் யதா²க்கமங். ஏவங் யதா²ஸங்க்²யங், யதா²லாப◌⁴ங். ஸோதஸ்ஸ படிலோமங் படிஸோதங், படிவாதங், படிஸத்³த³ங்.

பச்சா²பத³த்தே² -

ரத²ஸ்ஸ பச்சா² அனுரத²ங்.

யுக³பூ◌⁴தோ பத³த்தோ² யுக³பத³த்தோ², ஸஹபா◌⁴வீஅத்த²த்³வயஸ்ஸேதங் நாமங். தத்த² அஸனிப²லேன ஸஹ பவத்தங் சக்கங் ஸசக்கங், க³தா³வுதே◌⁴ன யுக³ளபவத்தங் வாஸுதே³வஸ்ஸ சக்காவுத◌⁴ந்திபி வத³ந்தி [யுக³பத³த்தே² ஸசக்கங் நிதே◌⁴ஹி, (மொக்³க³ல்லானவுத்தியங்). சக்கேன யுக³பத தே◌⁴ஹி ஸசக்கங், (முக்³த◌⁴போ³த◌⁴வுத்தியங்). ஹே பி³ஸணு! சக்கேன ஸஹ யுக³பதே³ககாலே க³த³ங் தா◌⁴ரய. (முக்³த◌⁴போ³த◌⁴டீகாயங் 226 பிட்டே²)], ஸஹஸ்ஸ ஸத்தங்.

**339. யதா² நதுல்யே** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.3; பா॰ 2.1.7].

துல்யதோ அஞ்ஞஸ்மிங் அத்தே² பவத்தோ யதா²ஸத்³தோ³ ஸ்யாதி³னா ஸஹ ஏகத்தோ² ஹோதி [மொக்³க³ல்லானே அஞ்ஞதா²வுத்தி த³ஸ்ஸிதா].

யதா²ஸத்தி, யதா²ப³லங், யதா²க்கமங், யே யே வுட்³டா◌⁴ யதா²வுட்³ட◌⁴ங், வுட்³டா◌⁴னங் படிபாடி வா யதா²வுட்³ட◌⁴ங்.

நதுல்யேதி கிங்? யதா² தே³வத³த்தோ, ததா² யஞ்ஞத³த்தோ.

**340. யாவாவதா⁴ரணே** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.4; பா॰ 2.1.8].

அவதா⁴ரணங் வுச்சதி பரிச்சி²ந்த³னங், அவதா⁴ரணே பவத்தோ யாவஸத்³தோ³ ஸ்யாதி³னா ஸஹ ஏகத்தோ² ப⁴வதி.

யத்தகங் அத்தோ² வத்ததீதி யாவத³த்த²ங், தா³க³மோ. யத்தகங் ஜீவோ வத்ததீதி யாவஜீவங், யத்தகங் ஆயு வத்ததீதி யாவதாயுகங், தகார, ககாரா ஆக³மா.

**341. பராபாப³ஹிதிரோபுரேபச்சா² வா பஞ்சம்யா** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.7; பா॰ 2.1.12, 13; 'பய்யபா...' (ப³ஹூஸு)].

பரி, அப, ஆஇச்சாத³யோ ஸத்³தா³ பஞ்சம்யந்தேன ஸ்யாதி³னா ஸஹ ஏகத்தா² ப⁴வந்தி வா.

பப்³ப³ததோ பரி ஸமந்தா வஸ்ஸீதி தே³வோ பரிபப்³ப³தங் பரிபப்³ப³தா வா, பப்³ப³தங் வஜ்ஜெத்வா வஸ்ஸீதி அத்தோ². பப்³ப³ததோ ப³ஹித்³தா⁴ அபபப்³ப³தங் அபபப்³ப³தா வா, பாடலிபுத்ததோ ப³ஹித்³தா⁴ வஸ்ஸீதி தே³வோ ஆபாடலிபுத்தங் ஆபாடலிபுத்தா வா, ஆகுமாரேஹி கச்சாயனஸ்ஸ யஸோ வத்ததீதி ஆகுமாரங் ஆகுமாரா வா, ஆப⁴வக்³கா³ ப⁴க³வதோ யஸோ வத்ததீதி ஆப⁴வக்³க³ங் ஆப⁴வக்³கா³ வா, ஆபாணகோடியா ஸரணக³மனங் வத்ததீதி ஆபாணகோடிகங், காக³மோ. கா³மதோ ப³ஹி ப³ஹிகா³மங் ப³ஹிகா³மா வா, ஏவங் ப³ஹினக³ரங், ப³ஹிலேணங், பப்³ப³ததோ திரோ திரோபப்³ப³தங் திரோபப்³ப³தா வா, ஏவங் திரோபாகாரங், திரோகுட்டங். எத்த² ச 'திரோ'தி பரபா⁴கோ³ வுச்சதி. ப⁴த்தம்ஹா புரே புரேப⁴த்தங் புரேப⁴த்தா வா, அருணம்ஹா புரே புராருணங் புராருணா வா, ப⁴த்தஸ்ஸ பச்சா² பச்சா²ப⁴த்தங் பச்சா²ப⁴த்தா வா.

**342. ஸமீபாயாமெஸ்வனு** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.9; பா॰ 2.1.15, 16].

ஸமீபே ஆயாமே ச பவத்தோ அனுஸத்³தோ³ ஸ்யாதி³னா ஸஹ ஏகத்தோ² ப⁴வதி வா.

வனஸ்ஸ ஸமீபங் அனுவனங், அஸனி அனுவனங் க³தா, க³ங்க³ங் அனுயாதா அனுக³ங்க³ங், பா³ராணஸீ.

**343. ஓரோ பரி படி பாரே மஜ்ஜே² ஹெட்டு²த்³தா⁴தொ⁴ந்தோ வா ச²ட்டி²யா** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 696; சங்॰ 2.2.11; பா॰ 2.1.18; 'ஓரேபரி...' (ப³ஹூஸு)].

ஓராத³யோ ஸத்³தா³ ச²ட்டீ²யந்தேன ஸ்யாதி³னா ஸஹ ஏகத்தா² ப⁴வந்தி வா.

எத்த² ச ஓரே, பாரே, மஜ்ஜே²ஸத்³தே³ஸு ‘தத³மினாதீ³னீ’தி ஸுத்தேன ஏகாரோ, க³ங்கா³ய ஓரங் ஓரேக³ங்க³ங், ஸிக²ரஸ்ஸ உபரி உபரிஸிக²ரங். ஏவங் உபரிபாஸாத³ங், உபரிமஞ்சங், உபரிபப்³ப³தங், ஸோதஸ்ஸ படிலோமங் படிஸோதங். ஏவங் படிவாதங், யமுனாய பாரங் பாரேயமுனங், க³ங்கா³ய மஜ்ஜ²ங் மஜ்ஜே²க³ங்க³ங், பாஸாத³ஸ்ஸ ஹெட்டா² ஹெட்டா²பாஸாத³ங், ஹெட்டா²மஞ்சங், க³ங்கா³ய உத்³த⁴ங் உத்³த⁴ங்க³ங்க³ங், க³ங்கா³ய அதோ⁴ அதோ⁴க³ங்க³ங், பாஸாத³ஸ்ஸ அந்தோ அந்தோபாஸாத³ங். ஏவங் அந்தோகா³மங், அந்தோனக³ரங், அந்தோவஸ்ஸங்.

வாதி கிங்? க³ங்கா³ஓரங், மஜ்ஜே²ஸமுத்³த³ஸ்மிங் இச்சாதி³.

344. **திட்ட²க்³வாதீ³னி** [க॰ 319; ரூ॰ 330; நீ॰ 697; சங்॰ 2.2.10; பா॰ 2.1.17].

திட்ட²கு³இச்சாதீ³னி அஸங்க்²யேகத்தே² ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

திட்ட²ந்தி கா³வோ யஸ்மிங் காலே திட்ட²கு³, வஹந்தி கா³வோயஸ்மிங் காலே வஹகு³, ‘கொ³ஸ்ஸூ’தி ஸுத்தேன ஒஸ்ஸ உத்தங். ஆயதிங் யவோ யஸ்மிங் காலேதி ஆயதியவோ, க²லே யவோ யஸ்மிங் காலேதி க²லேயவங். புப்³ப³பதே³ விப⁴த்திஅலோபோ. லுனா யவா யஸ்மிங் காலேதி லுனயவங், எத்த² ‘லுனா’தி லாவிதா, லுயமானா யவா யஸ்மிந்தி லுயமானயவங் இச்சாதி³.

ததா² பாதோ நஹானங் யஸ்மிங் காலேதி பாதனஹானங். ஏவங் ஸாயனஹானங், பாதோ கம்மகரணகாலோ யஸ்மிந்தி பாதகாலங். ஏவங் ஸாயகாலங், பாதோ வஸ்ஸதி மேகோ⁴ யஸ்மிந்தி பாதமேக⁴ங். ஏவங் ஸாயமேக⁴ங், பாதோ க³ந்தப்³போ³ மக்³கோ³ யஸ்மிந்தி பாதமக்³க³ங். ஏவங் ஸாயமக்³க³ங் இச்சாதி³. மஹாவுத்தினா பாதோஸத்³த³ஸ்ஸ பாதத்தங். எத்த² ச ‘திட்ட²கு³’ இச்சாதீ³னி விக்³க³ஹத்த²வஸேன அஞ்ஞபத³த்தே² ஸித்³தா⁴னி விய தி³ஸ்ஸந்தி, அஞ்ஞபத³ஸ்ஸ பன லிங்கா³தீ³னங் வஸேன தேஸங் ரூபவிகாரோ நாம நத்தி², தஸ்மா அப்³யயரூபத்தா இத⁴ க³ஹிதானி, ஸப்³ப³ஞ்சேதங் அஸங்க்²யஸமாஸபத³ங் நாம நபுங்ஸகங் ஏவ ஹோதி, ரஸ்ஸந்தமேவ ஹோதி. ஸப்³ப³விப⁴த்தீனஞ்ச அகாரந்தம்ஹா ப³ஹுலங் அங் ஹோதி, இகாருகாரந்தேஹி லோபோ ஹோதி.

அப்³யயீபா⁴வஸமாஸோ நிட்டி²தோ.

**தப்புரிஸஸமாஸ**

**து³தியாதப்புரிஸ**

அத2 அமாதி3ஸமாஸோ வுச்சதே, ஸோ தப்புரிஸோதி ச வுச்சதி. தஸ்ஸ புரிஸோ தப்புரிஸோ, தப்புரிஸஸத்3தே3ன ஸதி3ஸத்தா அயங் ஸமாஸோ **தப்புரிஸோ**தி வுச்சதி. யதா2 ஹி தப்புரிஸஸத்3தோ3 விஸேஸனபத3த்த2ங் ஜஹித்வா விஸெஸ்யபத3த்தே2 திட்ட2தி, ஏவங் அயங் ஸமாஸோபீதி.

345. **அமாதி3** [க. 327; ரூ. 351; நீ. 704; சங். 2.2.16].

அமாதி3விப◌4த்தியுத்தங் ஸ்யாத்3யந்தபத3ங் பட2மந்தேன ஸ்யாத்3யந்தபதே3ன ஸஹ ஏகத்த2ங் ப◌4வதி, அயஞ்ச ஸமாஸோ அன்வத்த2வஸேன "அமாதி3ஸமாஸோ"தி ச "தப்புரிஸஸமாஸோ"தி ச வுச்சதி. இமினா அமாதி3ஸஹிதஸ்ஸ வாக்யஸ்ஸ அமாதே3கத்த2ஸஞ்ஞங் கத்வா வுத்தத்தா2னங் விப◌4த்தீனங் லோபோ, ததோ ஏகத்த2பத3ந்தே ஸ்யாத்3யுப்பத்தி ஹோதி.

ஸோ பன ஸமாஸோ து3தியாதப்புரிஸோ, ததியாதப்புரிஸோ, சதுத்தீ2தப்புரிஸோ, பஞ்சமீதப்புரிஸோ, ச2ட்டீ2தப்புரிஸோ, ஸத்தமீதப்புரிஸோதி ச2ப்3பி3தோ◌4. ஏகமேகஸ்மிஞ்செத்த2 "நிச்சஸமாஸோ, அனிச்சஸமாஸோ"தி ச "லுத்தஸமாஸோ, அலுத்தஸமாஸோ"தி ச து3விதோ◌4.

தத்த2 து3தியாதப்புரிஸோ கத்துவாசகேஸு க3த, நிஸ்ஸித,-அதீத, அதிக்கந்த, பத்த, ஆபன்னஇச்சாதீ3ஸு பரேஸு ஹோதி.

கா3மங் க3தோதி கா3மக3தோ கா3மங் க3தோ வா. ஏவங் அரஞ்ஞக3தோ, பூ◌4மிக3தோ, ராஜானங் நிஸ்ஸிதோதி ராஜனிஸ்ஸிதோ. ஏவங் அத்த2னிஸ்ஸிதோ, த◌4ம்மனிஸ்ஸிதோ. ப◌4வங் அதீதோ ப◌4வாதீதோ. ஏவங் ப◌4யாதீதோ, காலாதீதோ, க2ணாதீதோ, பமாணங் அதிக்கந்தோதி பமாணாதிக்கந்தோ, ஸுக2ங் பத்தோதி ஸுக2ப்பத்தோ. ஏவங் து3க்க2ப்பத்தோ, ஸோதங் ஆபன்னோதி ஸோதாபன்னோ. ஏவங் நிரோத◌4ஸமாபன்னோ, அத்3தா◌4னமக்3க3ங் படிபன்னோதி அத்3தா◌4னமக்3க3ப்படிபன்னோ, ருக்க2ங் ஆரூள்ஹோதி ருக்கா2ரூள்ஹோ, ரதா2ரூள்ஹோ, ஓக◌4ங் திண்ணோதி ஓக◌4திண்ணோ ஓக◌4ங் திண்ணோ வா இச்சாதி3.

கம்முபபத3விஹிதேஹி கிதந்தபதே3ஹி பன நிச்சஸமாஸோயேவ, கும்ப◌4ங் கரோதீதி கும்ப◌4காரோ, ரத2காரோ, பத்தங் க3ண்ஹாதீதி பத்தக்3கா3ஹோ, அத்த2ங் காமேதீதி அத்த2காமோ, த◌4ம்மகாமோ, வினயங் தா◌4ரேதீதி வினயத◌4ரோ, த◌4ம்மத◌4ரோ, ப்3ரஹ்மங் சரதி ஸீலேனாதி ப்3ரஹ்மசாரீ, ப◌4வபாரங் க3ச்ச2தி ஸீலேனாதி ப◌4வபாரகூ3, ஸப்3ப3ங் ஜானாதீதி ஸப்3ப3ஞ்ஞூ, அத்த2ஞ்ஞூ, த◌4ம்மஞ்ஞூஇச்சாதி3.

ப³ஹுலாதி⁴காரத்தா த, தவந்து, தாவீ, அந்த, மான, துன, த்வான, த்வா, துங், தவேபச்சயந்தேஸு பரேஸு ஸமாஸோ ந ஹோதி, வஸ்ஸங் வுத்தோ², ஓத³னங் பு⁴த்தோ, ஓத³னங் பு⁴த்தவா, ஓத³னங் பு⁴த்தாவீ, த⁴ம்மங் ஸுணந்தோ, த⁴ம்மங் ஸுணமானோ த⁴ம்மங் ஸோதுன, த⁴ம்மங் ஸுத்வான, த⁴ம்மங் ஸுத்வா, த⁴ம்மங் ஸோதுங், த⁴ம்மங் ஸோதவே.

இதி து³தியாதப்புரிஸோ.

**ததியாதப்புரிஸ**

ததியாதப்புரிஸோ கம்மவாசகேஸு கிதந்தேஸு ச ஸம்பன்ன, ஸஹக³தாதீ³ஸு ச புப்³ப³, ஸதி³ஸ, ஸம, ஊனத்த², கலஹ, நிபுண,-மிஸ்ஸக, ஸகி²லாதீ³ஸு ச பரேஸு ஹோதி.

பு³த்³தே⁴ன பா⁴ஸிதோ பு³த்³த⁴பா⁴ஸிதோ. ஏவங் பு³த்³த⁴தே³ஸிதோ, பு³த்³த⁴பஞ்ஞத்தோ, பு³த்³த⁴ரக்கி²தோ, ஸத்தா²ரா வண்ணிதோ ஸத்து²வண்ணிதோ, விஞ்ஞூஹி க³ரஹிதோ விஞ்ஞுக³ரஹிதோ, விஞ்ஞுபஸத்தோ², இஸ்ஸரேன கதங் இஸ்ஸரகதங், அத்தனா கதங் ஸயங்கதங், பரேஹி கதங் பரங்கதங், பி³ந்தா³க³மோ. ஸுகேஹி ஆஹடங் ஸுகாஹடங், ரஞ்ஞா ஹதோ ராஜஹதோ, ரோகே³ன பீளிதோ ரோக³பீளிதோ, அக்³கி³னா த³ட்³டோ⁴ அக்³கி³த³ட்³டோ⁴, ஸப்பேன த³ட்டோ² ஸப்பத³ட்டோ², ஸல்லேன வித்³தோ⁴ ஸல்லவித்³தோ⁴, இச்சா²ய அபகதோ அபி⁴பூ⁴தோ இச்சா²பகதோ.

ஸீலேன ஸம்பன்னோ ஸீலஸம்பன்னோ. ஏவங் ஸுக²ஸஹக³தங், ஞாணஸம்பயுத்தங், மித்தஸங்ஸக்³கோ³, பியஸம்பயோகோ³, பியவிப்பயோகோ³, ஜாதியா அந்தோ⁴ ஜச்சந்தோ⁴, கு³ணஹீனோ, கு³ணவுட்³டோ⁴, சதுவக்³கே³ன ஸங்கே⁴ன கரணீயங் கம்மங் சதுவக்³க³கரணீயங். ஏவங் பஞ்சவக்³க³கரணீயங், காகேஹி பெய்யா காகபெய்யா, நதீ³.

ஏகக்க²ரேஸு பரபதே³ஸு நிச்சஸமாஸோ, உரேன க³ச்ச²தீதி உரகோ³, பாதே³ன பிவதீதி பாத³போ இச்சாதி³.

க்வசி மஜ்ஜே²பத³லோபோ, கு³ளேன ஸங்ஸட்டோ² ஓத³னோ கு³ளோத³னோ. ஏவங் கீ²ரோத³னோ, அஸ்ஸேன யுத்தோ ரதோ² அஸ்ஸரதோ². ஏவங் ஆஜஞ்ஞரதோ², மக்³கே³ன ஸம்பயுத்தங் சித்தங் மக்³க³சித்தங் , ஜம்பு³யா பஞ்ஞாதோ தீ³போ ஜம்பு³தீ³போ, ஏகேன அதி⁴கா த³ஸ ஏகாத³ஸ இச்சாதி³.

புப்³பா³தீ³ஸு - மாஸேன புப்³போ³ மாஸபுப்³போ³, மாதரா ஸதி³ஸோ மாதுஸதி³ஸோ. ஏவங் மாதுஸமோ, பிதுஸமோ, ஏகேன ஊனா வீஸதி

ஏகூனவீஸதி, ஸீலேன விகலோ ஸீலவிகலோ, அஸினா கலஹோ அஸிகலஹோ, வாசாய நிபுணோ வாசானிபுணோ. ஏவங் யாவகாலிகஸம்பி⁴ஸ்ஸங், வாசாஸகி²லோ, ஸத்தா²ரா ஸதி³ஸோ ஸத்து²கப்போ, புஞ்ஞேன அத்தோ² புஞ்ஞத்தோ², புஞ்ஞேன அத்தி²கோ புஞ்ஞத்தி²கோ. ஏவங் ஸெய்யத்தி²கோ, மஹக்³க◌⁴த்தி²கோ, கு³ணேன அதி◌⁴கோ கு³ணாதி◌⁴கோ இச்சாதி³.

ப³ஹுலாதி◌⁴காரா க்வசி ஸமாஸோ ந ஹோதி, ப²ரஸுனா சி²ன்னங், காகேஹி பாதப்³பா³, த³ஸ்ஸனேன பஹாதப்³பா³ த◌⁴ம்மா, பா◌⁴வனாய பஹாதப்³பா³ த◌⁴ம்மா இச்சாதி³.

இதி ததியாதப்புரிஸோ.

**சதுத்தீ²தப்புரிஸ**

சதுத்தீ²தப்புரிஸோ தத³த்தே² வா அத்த², ஹித, தெ³ய்யாதீ³ஸு வா பரேஸு ஹோதி.

கதி²னஸ்ஸ து³ஸ்ஸங் கதி²னது³ஸ்ஸங், கதி²னத்தா²ய ஆப◌⁴டங் து³ஸ்ஸந்தி அத்தோ². ஏவங் கதி²னசீவரங், கதி²னாய து³ஸ்ஸங், கதி²னாய சீவரந்திபி யுஜ்ஜதி, கதி²னத்தா²ராயாதி அத்தோ². சீவராய து³ஸ்ஸங் சீவரது³ஸ்ஸங். ஏவங் சீவரமூலங் [சீவரமூல்யங் (ரூ॰ நீ॰)], ஸங்க◌⁴ஸ்ஸ ஆப◌⁴டங் ப◌⁴த்தங் ஸங்க◌⁴ப◌⁴த்தங், ஸங்க◌⁴த்தா²ய வா படியத்தங் ப◌⁴த்தங் ஸங்க◌⁴ப◌⁴த்தங். ஏவங் ஆக³ந்துகப◌⁴த்தங், க³மிகப◌⁴த்தங், கி³லானப◌⁴த்தங்.

ஸங்க◌⁴ஸ்ஸ அத்தோ² ஸங்க◌⁴த்தோ², லோகஸ்ஸ ஹிதோ லோகஹிதோ, பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ தெ³ய்யங் பு³த்³த◌⁴தெ³ய்யங், பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ பணாமோ பு³த்³த◌⁴ப்பணாமோ. ஏவங் பு³த்³த◌⁴தோ²மனா, பு³த்³து◌⁴பட்டா²னங், ஸுத்தஸ்ஸ அனுலோமங் ஸுத்தானுலோமங். ஏவங் ஸுத்தானுரூபங், ஸுத்தானுகூலங், ஸுத்தானுகு³ணங், டா²னஸ்ஸ அரஹங் டா²னாரஹங், ரஞ்ஞோ அரஹங் ராஜாரஹங். ஏவங் ராஜக்³க◌⁴ங், ராஜதெ³ய்யங், கத்துங் காமேதீதி கத்துகாமோ. ஏவங் க³ந்துகாமோ, கதே²துகாமோ, த³ட்டு²காமோ, ஸோதுகாமோ. எத்த² ச துமந்தஸ்ஸ அஸங்க்²யத்தா 'அஸங்க்²யேஹி ஸப்³பா³ஸ'ந்தி ததோ நிச்சங் சதுத்தீ²லோபோ ஹோதி, ஸமாஸே கதே நிச்சங் நிக்³க³ஹீதலோபோ ச. "ஸங்க◌⁴ஸ்ஸ தா³தப்³ப³ங், ஸங்க◌⁴ஸ்ஸ தா³துங்" இச்சாதீ³ஸு ஸமாஸோ ந ஹோதி.

இதி சதுத்தீ²தப்புரிஸோ.

**பஞ்சமீதப்புரிஸ**

பஞ்சமீதப்புரிஸோ அபக³மன, ப⁴ய, விரதி, மோசனாதி³அத்தே²ஸு பரேஸு ஹோதி.

மேது²னா அபேதோதி மேது²னாபேதோ, பலாஸதோ அபக³தோதி பலாஸாபக³தோ, நக³ரம்ஹா நிக்³க³தோதி நக³ரனிக்³க³தோ, பிண்ட³பாததோ படிக்கந்தோதி பிண்ட³பாதப்படிக்கந்தோ. ஏவங் கா³மனிக்க²ந்தோ, ருக்க²பதிதோ, ஸாஸனம்ஹா சுதோதி ஸாஸனசுதோ, ஆபத்தியா வுட்டா²னங் ஆபத்திவுட்டா²னங், உத³கதோ உக்³க³தோ உத³குக்³க³தோ, ப⁴வதோ நிஸ்ஸடோ ப⁴வனிஸ்ஸடோ, க²ந்த⁴ஸங்க³ஹதோ நிஸ்ஸடந்தி க²ந்த⁴ஸங்க³ஹனிஸ்ஸடங், சோரம்ஹா பீ⁴தோதி சோரபீ⁴தோ, பாபதோ பா⁴யதி ஸீலேனாதி பாபபீ⁴ருகோ, பாபதோ ஜிகு³ச்ச²தி ஸீலேனாதி பாபஜிகு³ச்சீ², வட்டதோ நிப்³பி³ந்த³தீதி வட்டனிப்³பி³ன்னோ, காயது³ச்சரிததோ விரதி காயது³ச்சரிதவிரதி. ஏவங் வசீது³ச்சரிதவிரதி, ப³ந்த⁴னா முத்தோ ப³ந்த⁴னமுத்தோ. ஏவங் ப³ந்த⁴னமொக்கோ², கம்மதோ ஸமுட்டி²தங் கம்மஸமுட்டி²தங் . ஏவங் கம்மஜாதங், கம்மஸம்பூ⁴தங், கம்மனிப்³ப³த்தங், லோகதோ அக்³கோ³ லோகக்³கோ³. ஏவங் லோகஜெட்டோ², லோகுத்தமோ, ஸப்³பே³ஹி ஜெட்டோ² ஸப்³ப³ஜெட்டோ², ஸப்³பே³ஹி கனிட்டோ² ஸப்³ப³கனிட்டோ². ஏவங் ஸப்³ப³ஹீனோ, ஸப்³ப³பச்சி²மோ, உக்கட்ட²தோ உக்கட்டோ²தி உக்கட்டு²க்கட்டோ², ஓமகதோ ஓமகோதி ஓமகோமகோ.

க்வசி நிச்சஸமாஸோ ஹோதி, மாதிதோ ஜாதோ மாதுஜோ. ஏவங் பிதுஜோ, கம்மஜங், சித்தஜங், உதுஜங் இச்சாதி³.

இதி பஞ்சமீதப்புரிஸோ.

## ச²ட்டீ²தப்புரிஸ

ரஞ்ஞோ புத்தோ ராஜபுத்தோ. ஏவங் ராஜபுரிஸோ, பு³த்³த⁴ஸாவகோ, ஸமுத்³த³கோ⁴ஸோ, த⁴ஞ்ஞானங் ராஸி த⁴ஞ்ஞராஸி, மத்திகாய பத்தோதி மத்திகாபத்தோ, விகாரஸம்ப³ந்தே⁴ ச²ட்டீ², மத்திகாமயபத்தோதி அத்தோ². ஏவங் ஸுவண்ணகடாஹங், ஸுவண்ணபா⁴ஜனங், பானீயஸ்ஸ தா²லகங் பானீயதா²லகங்.

ஸமாஸமஜ்ஜே² ஈ, ஊனங் ப³ஹுலங் ரஸ்ஸத்தங், த³ண்டி³னோ குலங் த³ண்டி³குலங், ஹத்தி²பத³ங், இத்தி²ரூபங், நதி³கூலங், நதி³தீரங், பி⁴க்கு²னீனங் ஸங்கோ⁴ பி⁴க்கு²னிஸங்கோ⁴, ஜம்பு³யா ஸாகா² ஜம்பு³ஸாகா² இச்சாதி³.

அந்த, மான, நித்³தா⁴ரணிய, பூரண, பா⁴வ, ஸுஹிதத்தே²ஹி ஸமாஸோ ந ஹோதி, மமங் அனுகுப்³ப³ந்தோ, மமங் அனுகுருமானோ, கு³ன்னங் கண்ஹா ஸம்பன்னகீ²ரதமா. விப⁴த்தாவதி⁴ச²ட்டி²யா பன ஹோதியேவ, நரானங்

உத்தமோ நருத்தமோ, நரஸெட்டோ², நரவரோ, க³ணானங் உத்தமோ க³ணுத்தமோ, த்³விபதா³னங் உத்தமோ த்³விபது³த்தமோ இச்சாதி³. ஸிஸ்ஸானங் பஞ்சமோ ஸிஸ்ஸோ, கப்பஸ்ஸ ததியோ பா⁴கோ³, பக்க²ஸ்ஸ அட்ட²மீ, படஸ்ஸ ஸூக்கதா, ரூபஸ்ஸ லஹுதா, ரூபஸ்ஸ முது³தா, ரூபஸ்ஸ கம்மஞ்ஞதா. க்வசி ஹோதி, காயலஹுதா, சித்தலஹுதா, பு³த்³த⁴ஸுபு³த்³த⁴தா. த⁴ம்மஸுத⁴ம்மதா, ப²லானங் ஸுஹிதோ, ப²லானங் தித்தோ, ப²லானங் அஸிதோ, கரணத்தே² ச²ட்டி².

"ப⁴டோ ரஞ்ஞோ புத்தோ தே³வத³த்தஸ்ஸா"தி எத்த² 'ராஜபுத்தோ'தி ந ஹோதி அஞ்ஞமஞ்ஞானபெக்க²த்தா. "தே³வத³த்தஸ்ஸ கண்ஹா த³ந்தா"தி எத்த² 'தே³வத³த்தகண்ஹத³ந்தா'தி ந ஹோதி அஞ்ஞஸாபெக்க²த்தா [நீ॰ 690]. அஞ்ஞஸாபெக்க²த்தேபி நிச்சங் ஸம்ப³ந்தீ⁴பெக்க²ஸத்³தா³னங் ஸமாஸோ ஹோதி வாக்யே விய ஸமாஸேபி ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ விதி³தத்தா. வுத்தஞ்ச "ஸதிபி ஸாபெக்க²த்தே க³மகத்தா ஸமாஸோ ஹோதீ"தி [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 691], தே³வத³த்தகு³ருகுலங், ராஜதா³ஸீபுத்தோ, தே³வதா³ஸீபுத்தோ இச்சாதி³. தத்த² தே³வத³த்தஸ்ஸ கு³ரு தே³வத³த்தகு³ரு, தஸ்ஸ குலங் தே³வத³த்தகு³ருகுலந்தி விக்³க³ஹோ. கு³ருனோ குலங் கு³ருகுலங், தே³வத³த்தஸ்ஸ கு³ருகுலங் தே³வத³த்தகு³ருகுலந்திபி வத³ந்தி. "ரஞ்ஞோ மாக³த⁴ஸ்ஸ பி³ம்பி³ஸாரஸ்ஸ புத்தோ"தி எத்த²பி அஞ்ஞஸாபெக்க²த்தா 'பி³ம்பி³ஸாரபுத்தோ'தி ந ஹோதி, ரஞ்ஞோ கோ³ ச அஸ்ஸோ ச புரிஸோ சாதி அத்தே² 'ராஜக³வஸ்ஸபுரிஸா'தி ஹோதி த்³வந்த³தோ புப்³ப³பத³ஸ்ஸ த்³வந்த³பதே³ஹிபி பச்சேகங் ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ விதி³தத்தா. ததா² த்³வந்த³தோ பரபத³ஸ்ஸபி, நரானஞ்ச தே³வானஞ்ச ஸாரதி² நரதே³வஸாரதி².

இதி ச²ட்டி²தப்புரிஸோ.

## ஸத்தமீதப்புரிஸ

ஸத்தமீதப்புரிஸே ரூபே ஸஞ்ஞா ரூபஸஞ்ஞா. எத்த² ச காரகானங் க்ரியாஸாத⁴னலக்க²ணத்தா க்ரியாபதே³ஹேவ ஸம்ப³ந்தோ⁴ ஹோதி, தஸ்மா அக்ரியவாசகேன பரபதே³ன ஸத்³தி⁴ங் ஸமாஸே ஜாதே மஜ்ஜே² அனுரூபங் க்ரியாபத³ங் விஞ்ஞாயதி, யதா² 'அஸ்ஸேன யுத்தோ ரதோ² அஸ்ஸரதோ²' இதி 'ரூபே ஸஞ்ஞா'தி ரூபே உப்பன்னா ஸஞ்ஞாதி அத்தோ². சக்கு²ஸ்மிங் விஞ்ஞாணங் சக்கு²விஞ்ஞாணங், த⁴ம்மே ரதோ த⁴ம்மரதோ. ஏவங் த⁴ம்மருசி, த⁴ம்மகா³ரவோ, தா³னே அஜ்ஜா²ஸயோ தா³னஜ்ஜா²ஸயோ. ஏவங் தா³னாதி⁴முத்தி, வட்டே ப⁴யங் வட்டப⁴யங், வட்டது³க்க²ங், கா³மே ஸூகரோ கா³மஸூகரோ, வனமஹிங்ஸோ, ஸமுத்³த³மச்சோ², இத்தீ²ஸு து⁴த்தோ இத்தி²து⁴த்தோ, இத்தி²ஸொண்டோ³.

உபபத³கிதந்தேஸு நிச்சஸமாஸோ [நீ॰ 682], வனே சரதீதி வனசரோ, காமாவசரோ, குச்சி²ம்ஹி ஸயதீதி குச்சி²ஸ்ஸயோ, க³ப்³பே⁴ ஸேதீதி க³ப்³ப⁴ஸெய்யோ, த²லே திட்ட²தீதி த²லட்டோ², ஜலட்டோ², பப்³ப³தட்டோ², பங்கே ஜாதங் பங்கஜங். ஏவங் அத்ரஜோ, கெ²த்ரஜோ இச்சாதி³. இத⁴ ந ஹோதி [நீ॰ 681], போ⁴ஜனே மத்தஞ்ஞுதா, இந்த்³ரியேஸு கு³த்தத்³வாரோ, ஆஸனே நிஸின்னோ, ஆஸனே நிஸீதி³தப்³ப³ங்.

இதி ஸத்தமீதப்புரிஸோ.

**லுத்ததப்புரிஸ**

தப்புரிஸபதா³னங் மஹாவுத்திஸுத்தேன க்வசி விபல்லாஸோ.

உபரிக³ங்கா³, ஹெட்டா²னதீ³, அந்தோவிஹாரோ, அந்தோஸமாபத்தி, ஹங்ஸானங் ராஜா ராஜஹங்ஸோ ஹங்ஸராஜா வா, மாஸஸ்ஸ அட்³ட⁴ங் அட்³ட⁴மாஸங், கஹாபணஸ்ஸ அட்³ட⁴ங் அட்³ட⁴கஹாபணங், அட்³ட⁴மாஸங், ரத்தியா அட்³ட⁴ங் அட்³ட⁴ரத்தங். ஏவங் புப்³ப³ரத்தங், பரரத்தங், இஸ்ஸ அத்தங். காயஸ்ஸ புப்³ப³பா⁴கோ³ புப்³ப³காயோ, பரகாயோ, அஹஸ்ஸ புப்³போ³ புப்³ப³ண்ஹோ, மஜ்ஜ²ண்ஹோ, ஸாயன்ஹோ, புப்³பே³தி³ட்டோ² தி³ட்ட²புப்³போ³, ததா²க³தங் தி³ட்ட²புப்³போ³ தே²ரோ, ததா²க³தோ தி³ட்ட²புப்³போ³ தே²ரேன இச்சாதி³.

இதி லுத்ததப்புரிஸோ.

**அலுத்ததப்புரிஸ**

இதா³னி அலுத்ததப்புரிஸா வுச்சந்தே.

தீ³பங்கரோ, பப⁴ங்கரோ, அமதந்த³தோ³, புரிந்த³தோ³, வெஸ்ஸந்தரோ, அத்தந்தபோ, பரந்தபோ, ரணஞ்ஜஹோ, ஜுதிந்த⁴ரோ, விஜ்ஜந்த⁴ரோ, த³ஸ்ஸனேனபஹாதப்³ப³த⁴ம்மோ, குதோஜோ, ததோஜோ, இதோஜோ, ப⁴யதோ உபட்டா²னங் ப⁴யதுபட்டா²னங், கடத்தாகம்மங், கடத்தாரூபங், பரஸ்ஸபத³ங், அத்தனோபத³ங், தே³வானமிந்தோ³, தே³வானம்பியதிஸ்ஸோ, க³வம்பதித்தே²ரோ, புப்³பே³னிவாஸோ, மஜ்ஜே²கல்யாணங், தூ³ரேரூபங், ஸந்திகேரூபங், தூ³ரேனிதா³னங், ஸந்திகேனிதா³னங், அந்தேவாஸிகோ, ஜனேஸுதோ, காமேஸுமிச்சா²சாரோ இச்சாதி³ [க॰ 327; ரூ॰ 351; நீ॰ 686].

இதி அலுத்ததப்புரிஸோ.

ஸப்³போ³ சாயங் அமாதி³தப்புரிஸோ அபி⁴தெ⁴ய்யவசனோ பரபத³லிங்கோ³ ச.

அமாதி³தப்புரிஸோ நிட்டி²தோ.

**கம்மதா⁴ரயஸமாஸ**

அத² கம்மதா⁴ரயஸஞ்ஞிதோ பட²மாதப்புரிஸோ வுச்சதே.

கம்மமிவ த்³வயங் தா⁴ரேதீதி **கம்மதா⁴ரயோ**. யதா² கம்மங் க்ரியஞ்ச பயோஜனஞ்ச த்³வயங் தா⁴ரேதி கம்மே ஸதி தஸ்ஸ த்³வயஸ்ஸ ஸம்ப⁴வதோ, ததா² அயங் ஸமாஸோ ஏகஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ த்³வே நாமானி தா⁴ரேதி இமஸ்மிங் ஸமாஸே ஸதி ஏகத்த²ஜோதகஸ்ஸ நாமத்³வயஸ்ஸ ஸம்ப⁴வதோதி [க॰ 324; ரூ॰ 339; நீ॰ 702].

அபி ச கத்தப்³ப³ந்தி கம்மங், தா⁴ரேதப்³ப³ந்தி தா⁴ரியங், கம்மஞ்ச தங் தா⁴ரியஞ்சாதி கம்மதா⁴ரியங், யங்கிஞ்சி ஹிதகம்மங், கம்மதா⁴ரியஸத்³த³ஸதி³ஸத்தா ஸப்³போ³ சாயங் ஸமாஸோ **கம்மதா⁴ரயோ**தி வுச்சதி இஸ்ஸ அத்தங் கத்வா. யதா² ஹி கம்மதா⁴ரியஸத்³தோ³ ஏகஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ த்³வே நாமானி தா⁴ரேதி, ததா² அயங் ஸமாஸோபீதி. ஸோ ஏவ உத்தரபத³த்த²பதா⁴னதாஸங்கா²தேன தப்புரிஸலக்க²ணேன யுத்தத்தா 'தப்புரிஸோ'தி ச வுச்சதி. பி⁴ன்னபவத்தினிமித்தானங் த்³வின்னங் பதா³னங் விஸேஸனவிஸேஸிதப்³ப³பா⁴வேன ஏகஸ்மிங் அத்தே² பவத்தி துல்யாதி⁴கரணதா நாம, தேன துல்யாதி⁴கரணலக்க²ணேன யுத்தத்தா 'துல்யாதி⁴கரணஸமாஸோ'தி ச வுச்சதி. ஸோ ஏவ ச விஸேஸனபத³வஸேன கு³ணவிஸேஸதீ³பனத்தா 'விஸேஸனஸமாஸோ'தி ச வுச்சதி. தஸ்மிங் விஸேஸனஸமாஸே -

346. **விஸேஸனமேகத்தே²ன** [க॰ 324; ரூ॰ 339; நீ॰ 702; **சங்**॰ 2.2.18; **பா**॰ 2.1.57].

விஸேஸனபூ⁴தங் ஸ்யாத்³யந்தபத³ங் ஏகத்தே²ன விஸெஸ்யபூ⁴தேன ஸ்யாத்³யந்தபதே³ன ஸத்³தி⁴ங் ஏகத்த²ங் ஹோதி.

எத்த² ச விஸேஸீயதி த³ப்³ப³ங் விஸிட்ட²ங் கரீயதி ஏதேனாதி விஸேஸனங். ஏகோ அத்தோ² யஸ்ஸாதி ஏகத்த²ங், 'ஏகோ'தி ஸமானோ, 'அத்தோ²'தி அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ², நேமித்தகத்தோ², ஸோயேவ த்³வின்னங் பவத்தினிமித்தானங் அதி⁴ட்டா²னட்டே²ன 'அதி⁴கரண'ந்தி ச வுச்சதி. பவத்தினிமித்தானஞ்ச அதி⁴ட்டா²னத்தே ஸதி பதா³னம்பி அதி⁴ட்டா²னதா ஸித்³தா⁴ ஹோதி. இதி ஏகத்த²ந்தி துல்யாதி⁴கரணங், ஸமானாதி⁴கரணந்தி வுத்தங் ஹோதி, தேன ஏகத்தே²ன. 'ஏகத்த²ங் ஹோதீ'தி ஏகத்தீ²பூ⁴தங் ஹோதீதி அத்தோ².

ஸோ ச ஸமாஸோ நவவிதோ⁴ விஸேஸனபுப்³ப³பதோ³, விஸேஸனுத்தரபதோ³, விஸேஸனோப⁴யபதோ³, உபமானுத்தரபதோ³, ஸம்பா⁴வனாபுப்³ப³பதோ³, அவதா⁴ரணபுப்³ப³பதோ³, நனிபாதபுப்³ப³பதோ³, குனிபாதபுப்³ப³பதோ³, பாதி³புப்³ப³பதோ³ சாதி.

தத்த² **விஸேஸனபுப்³ப³பதோ³** யதா²? மஹாபுரிஸோ, மஹானதீ³, மஹப்³ப⁴யங். எத்த² ச “ஸா ஸேனா தி³ஸ்ஸதே மஹா [ஜா॰ 2.22.771], பா³ராணஸிரஜ்ஜங் நாம மஹா”தி [ஜா॰ அட்ட²॰ 1.1.மஹாஸீலவஜாதகவண்ணனா] பாளி தி³ஸ்ஸதி. தஸ்மா ஸமாஸேபி திலிங்கே³ நிபாதரூபோ மஹாஸத்³தோ³ யுஜ்ஜதி. மஹா ச ஸோ புரிஸோ சாதி மஹாபுரிஸோ, மஹா ச ஸா நதீ³ சாதி மஹானதீ³, மஹா ச தங் ப⁴யஞ்சாதி மஹப்³ப⁴யங், த்³வித்தங் ஸங்யோகே³ ச ரஸ்ஸத்தங். மஹாஸத்³த³வேவசனேன மஹந்தஸத்³தே³னபி வாக்யங் த³ஸ்ஸேதுங் யுஜ்ஜதி, மஹந்தோ புரிஸோ மஹாபுரிஸோ, மஹந்தீ நதீ³ மஹானதீ³, மஹந்தங் ப⁴யங் மஹப்³ப⁴யந்தி. ச, தஸத்³தே³ஹி ச ஸத்³தி⁴ங் பரிபுண்ணங் கத்வா த³ஸ்ஸேதுங் யுஜ்ஜதி, மஹந்தோ ச ஸோ புரிஸோ சாதி மஹாபுரிஸோ, மஹந்தீ ச ஸா நதீ³ சாதி மஹானதீ³, மஹந்தஞ்ச தங் ப⁴யஞ்சாதி மஹப்³ப⁴யந்தி. மஹந்தஸத்³தோ³ வா மஹா ஹோதி, ‘ட ந்தந்தூன’ந்தி ஸுத்தேன உத்தரபதே³ பரே ந்தஸ்ஸ ஸப்³ப³ஸ்ஸ அத்தங், மஹாவுத்தினா தீ³கோ⁴ ச.

எத்த² ச த்³வீஹி சஸத்³தே³ஹி த்³வின்னங் பதா³னங் ஸகத்த²னானாத்தங் தீ³பேதி. தங்ஸத்³தே³ன ஸகத்த²னானாத்தேபி ஸகத்தா²னங் அதி⁴கரணபூ⁴தஸ்ஸ த³ப்³ப³த்த²ஸ்ஸ ஏகத்தங் தீ³பேதி. இமஸ்மிங் ப்³யாகரணே விஸுங் ரூபவிதா⁴னகிச்சங் நாம நத்தி², தங்தங்ஸுத்தவிதா⁴னஞ்ச தத³னுரூபங் த³ஸ்ஸிதவிக்³க³ஹவாக்யஞ்ச தி³ஸ்வா தஸ்ஸ தஸ்ஸ ஸித்³த⁴பத³ஸ்ஸ அத்த²ப்³யஞ்ஜனவினிச்ச²யே ஞாதே ரூபவிதா⁴னகிச்சங் ஸித்³த⁴ங் ஹோதி, ஸந்தோ ச ஸோ புரிஸோ சாதி ஸப்புரிஸோ, ஸேதஹத்தீ², நீலுப்பலங், லோஹிதசந்த³னங்.

விஸதி³ஸலிங்க³, வசனாபி ஸத்³தா³ ஏகத்தா² ஹொந்தி, வினயோ ச ஸோ பரியத்தி சாதி வினயபரியத்தி, வினயோ ச ஸோ பிடகஞ்சாதி வினயபிடகங், அவிஜ்ஜா ச ஸா பச்சயோ சாதி அவிஜ்ஜாபச்சயோ, அவிஜ்ஜா ச ஸா நீவரணஞ்சாதி அவிஜ்ஜானீவரணங். ஏவங் இத்தி²ரதனங், ஸீலஞ்ச தங் கு³ணோ சாதி ஸீலகு³ணோ, ஸீலஞ்ச தங் பதிட்டா² சாதி ஸீலபதிட்டா² இச்சாதி³.

ததா² வீஸதி ச ஸா புரிஸா சாதி வீஸதிபுரிஸா, ஸதஞ்ச தங் புரிஸா சாதி ஸதபுரிஸா, ஸங்கா²ரா ச தே பச்சயோ சாதி ஸங்கா²ரபச்சயோ, அங்கா³ ச தே ஜனபத³ஞ்சாதி அங்க³ஜனபத³ங், மக³தா⁴ ச தே ரட்ட²ஞ்சாதி மக³த⁴ரட்ட²ங். ஏவங் காஸிரட்ட²ங் இச்சாதி³.

இத⁴ ந ஹோதி [ரூ॰ 341; நீ॰ 681], புண்ணோ மந்தானீபுத்தோ, சித்தோ க³ஹபதி, ஸக்கோ தே³வராஜா, ப்³ரஹ்மா ஸஹம்பதி இச்சாதி³.

க்வசி நிச்சஸமாஸோ, கண்ஹஸப்போ, லோஹிதமாலங் இச்சாதி³.

**விஸேஸனுத்தரபதோ³** யதா²? ஸாரிபுத்தத்தே²ரோ, பு³த்³த⁴கோ⁴ஸாசரியோ, ஆசரியகு³த்திலோ வா, மஹோஸத⁴பண்டி³தோ, புரிஸுத்தமோ, புரிஸவரோ, புரிஸவிஸேஸோ இச்சாதி³.

**விஸேஸனோப⁴யபதோ³** யதா²? சி²ன்னஞ்ச தங் பரூள்ஹஞ்சாதி சி²ன்னபரூள்ஹங், ஸீதஞ்ச தங் உண்ஹஞ்சாதி ஸீதுண்ஹங், க²ஞ்ஜோ ச ஸோ கு²ஜ்ஜோ சாதி க²ஞ்ஜகு²ஜ்ஜோ. ஏவங் அந்த⁴ப³தி⁴ரோ, கதஞ்ச தங் அகதஞ்சாதி கதாகதங், சி²த்³தா³வசி²த்³த³ங், சி²ன்னபி⁴ன்னங், ஸித்தஞ்ச தங் ஸம்மட்ட²ஞ்சாதி ஸித்தஸம்மட்ட²ங், ஸந்தஸ்ஸ பா⁴வோ ஸச்சங், அகே²மட்டே²ன து³க்க²ஞ்ச தங் அவிபரீதட்டே²ன ஸச்சஞ்சாதி து³க்க²ஸச்சங் இச்சாதி³.

**உபமானுத்தரபதோ³** யதா²? ஸீஹோ வியாதி ஸீஹோ, முனி ச ஸோ ஸீஹோ சாதி முனிஸீஹோ. ஏவங் முனிபுங்க³வோ, பு³த்³த⁴நாகோ³, பு³த்³தா⁴தி³ச்சோ, ரங்ஸி வியாதி ரங்ஸி, ஸத்³த⁴ம்மோ ச ஸோ ரங்ஸி சாதி ஸத்³த⁴ம்மரங்ஸி. ஏவங் வினயஸாக³ரோ, ஸமணபது³மோ, ஸமணபுண்ட³ரீகோ இச்சாதி³.

**ஸம்பா⁴வனாபுப்³ப³பதோ³** யதா²? ஹேது ஹுத்வா பச்சயோ ஹேதுபச்சயோ. ஏவங் ஆரம்மணபச்சயோ, மனுஸ்ஸபூ⁴தோ, தே³வபூ⁴தோ, த⁴ம்மோ இதி ஸங்கா²தோ த⁴ம்மஸங்கா²தோ, த⁴ம்மஸம்மதோ, த⁴ம்மஸஞ்ஞிதோ , த⁴ம்மலக்கி²தோ, ஏவ இதி ஸங்கா²தோ ஸத்³தோ³ ஏவஸத்³தோ³. ஏவங் சஸத்³தோ³, வாஸத்³தோ³, அரியபூ⁴தோ ஸங்கோ⁴ அரியஸங்கோ⁴. ஏவங் பு³த்³த⁴முனி, பச்சேகமுனி இச்சாதி³. எத்த² ச ஸம்பா⁴வனா நாம ஸாமஞ்ஞபூ⁴தஸ்ஸ உத்தரபத³த்த²ஸ்ஸ த³ள்ஹங் கத்வா தோ²மனா ஸரூபவிஸேஸதீ³பனா, ந கு³ணமத்ததீ³பனாதி அதி⁴ப்பாயோ. க³ரூ பன "த⁴ம்மோ இதி பு³த்³தி⁴ த⁴ம்மபு³த்³தி⁴. ஏவங் த⁴ம்மஸஞ்ஞா, அனிச்சஸஞ்ஞா, தா⁴துஸஞ்ஞா, மாதுஸஞ்ஞா, பாணஸஞ்ஞிதா, அத்ததி³ட்டி²" இச்சாதீ³னிபி எத்த² ஆஹரந்தி, இமானி பன "ஸரணங் இதி க³தோ உபக³தோ ஸரணங்க³தோ"தி பத³ங் விய இதிலுத்தானி பட²மாதப்புரிஸபதா³னி நாம யுஜ்ஜந்தீதி [ரூ॰ 343; நீ॰ 702].

**அவதா⁴ரணபுப்³ப³பதோ³** யதா²? கு³ணோ ஏவ த⁴னங் ந மணிஸுவண்ணாதீ³தி கு³ணத⁴னங். ஏவங் ஸத்³தா⁴த⁴னங், ஸீலத⁴னங், சக்கு² ஏவ த்³வாரங் ந கா³மத்³வாராதீ³தி சக்கு²த்³வாரங். ஏவங் சக்கு²வத்து²,

சக்கு²ந்த்³ரியங், சக்கா²யதனங், சக்கு²தா◌⁴து, க²ந்தா◌⁴ ஏவ பா◌⁴ரா க²ந்த◌⁴பா◌⁴ரா. எத்த² ச யதி³ ப◌⁴ரிதப்³ப³ட்டே²ன பா◌⁴ரா நாம ஸியுங், பஞ்சக்க²ந்தா◌⁴ ஏவ பா◌⁴ரா நாம ஸியுங், ந ஸீஸபா◌⁴ர, அங்ஸபா◌⁴ராத³யோ. க²ந்தா◌⁴ ஹி நிச்சபா◌⁴ரா ஹொந்தி, இதரே தாவகாலிகா, க²ந்த◌⁴மூலிகா சாதி. ஏவங் அதிஸயத்த²ஸம்பா◌⁴வனத்த²ங் க²ந்தா◌⁴ ஏவ பா◌⁴ராதி அவதா◌⁴ரணவாக்யங் பயுஜ்ஜதி, ந ஸீஸபா◌⁴ராதீ³னங் ஸப்³ப³ஸோ பா◌⁴ரபா◌⁴வபடிக்கி²பனத்த²ந்தி. ஏவங் ஸப்³ப³த்த², அவிஜ்ஜா ஏவ மலங் ந கங்ஸமலாதி³கந்தி அவிஜ்ஜாமலங், அவிஜ்ஜா ஏவ ஆஸவோ ந மத்◌⁴வாஸவாதி³கோதி அவிஜ்ஜாஸவோ. ஏவங் தண்ஹாஸல்லங், பஞ்ஞாஸத்த²ங், பஞ்ஞாலோகோ, பஞ்ஞாபஜ்ஜோதோ, ராகக³்கி³, தோ³ஸக்³கி³, மோஹக்³கி³ இச்சாதி³. க³ரூ பன "த◌⁴னங் வியாதி த◌⁴னங், ஸத்³தா◌⁴ ஏவ அரியானங் த◌⁴னங் ஸத்³தா◌⁴த◌⁴னங், ஸத்த²ங் வியாதி ஸத்த²ங், பஞ்ஞா ஏவ ஸத்த²ங் பஞ்ஞாஸத்த²"ந்தி யோஜெந்தி, ஏவங் ஸதி அதிஸயஸம்பா◌⁴வனத்தோ² ந ஸிஜ்ஜ²தி [ரூ॰ 343; நீ॰ 702].

**347. நனிபாதபுப்³ப³பதே³ நஉ** [க॰ 326; ரூ॰ 341; நீ॰ 707].

ஞானுப³ந்தோ◌⁴ படிஸேத◌⁴ம்ஹா அஞ்ஞனகார நிவத்தனத்தோ², நஉஇச்சேதங் ஸ்யாத்³யந்தங் அஞ்ஞேன ஸ்யாத்³யந்தேன ஸஹ ஏகத்த²ங் ஹோதி. இமினா நஞே கத்த²ஸஞ்ஞங் கத்வா -

**348. ட நஉஸ்ஸ** [க॰ 333; ரூ॰ 344; நீ॰ 717; சங்॰ 2.2.20; பா॰ 2.2.6; "நஉ" (ப³ஹூஸு)].

உத்தரபதே³ பரே நஉஇச்சேதஸ்ஸ டானுப³ந்தோ◌⁴ அ ஹோதீதி நஸ்ஸ அத்தங்.

ந ப்³ராஹ்மணோ அப்³ராஹ்மணோ. எத்த² ஸியா - கிங் விஜ்ஜமானஸ்ஸ வாயங் நிஸேதோ◌⁴, உதா³ஹு அவிஜ்ஜமானஸ்ஸ வாதி, கிஞ்செத்த² - யதி³ விஜ்ஜமானஸ்ஸ நிஸேதோ◌⁴, ஏவங் ஸதி லோகே விஜ்ஜமானா ஸப்³பே³ ப்³ராஹ்மணா அப்³ராஹ்மணா நாம ப◌⁴வெய்யுங். தஸ்மா "இத◌⁴ ஜனோ ந ப்³ராஹ்மணோ, தத்த² ஜனோ ந ப்³ராஹ்மணோ"திஆதி³னா தே³ஸாதி³னியமங் வினா லோகே விஜ்ஜமானஸ்ஸ ப்³ராஹ்மணஸ்ஸ நிஸேதோ◌⁴ ந யுஜ்ஜதி, அத² லோகே அவிஜ்ஜமானஸ்ஸ நிஸேதோ◌⁴, ஏவஞ்ச ஸதி கிங் அவிஜ்ஜமானஸ்ஸ நிஸேதே◌⁴ன நிஸேத◌⁴னீயஸ்ஸேவ அவிஜ்ஜமானத்தாதி? வுச்சதே - தங்ஸதி³ஸாதி³அத்தே²ஸு தப்³போ³ஹாரஸ்ஸேவாயங் நிஸேதோ◌⁴. ததா² ஹி ப்³ராஹ்மணஸதி³ஸே அப்³ராஹ்மணே கேஸஞ்சி ப்³ராஹ்மணஸஞ்ஞா ஸண்டா²தி, ஸஞ்ஞானுரூபஞ்ச ப்³ராஹ்மணவோஹாரோ தஸ்மிங் பவத்ததி, ஏவங் பவத்தஸ்ஸ அப்³ராஹ்மணே ப்³ராஹ்மணவோஹாரஸ்ஸ அயங் படிஸேதோ◌⁴ ஹோதி. யதா² தங்?

லோகஸ்மிங் பா³லஜனானங் மிச்சா²ஸஞ்ஞாவஸேன மிச்சா²வோஹாரோ பவத்ததியேவ "ரூபங் அத்தா, வேத³னா அத்தா" இச்சாதி³, தேஸங் தஸ்ஸ மிச்சா²பா⁴வக்²யாபனத்த²ங் படிஸேதோ⁴ யோஜியதி "ரூபங் அனத்தா, வேத³னா அனத்தா" [மஹாவ॰ 20] இச்சாதி³. எத்தாவதா ஸுத்³த⁴ப்³ராஹ்மணஸத்³த³ஸ்ஸபி மிச்சா²வஸேன தங்ஸதி³ஸே அத்தே² பவத்திஸம்ப⁴வோ ஸித்³தோ⁴ ஹோதி, நகாரஸ்ஸ ச தத³த்த²ஜோதகமத்ததா ஸித்³தா⁴ ஹோதி, ஏவஞ்ச ஸதி உத்தரபத³த்த²பதா⁴னதாஸங்கா²தங் தப்புரிஸலக்க²ணம்பி இத⁴ ந விருஜ்ஜ²தி, தஸ்மா அப்³ராஹ்மணோதி ப்³ராஹ்மணஸதி³ஸோதி வுத்தங் ஹோதி. ஏஸ நயோ தத³ஞ்ஞ, தப்³பி³ருத்³த⁴, தத³பா⁴வத்தா²தீ³ஸு.

தத்த² தத³ஞ்ஞத்தே² -

ஸங்க²தா த⁴ம்மா அஸங்க²தா த⁴ம்மா [த⁴॰ ஸ॰ து³கமாதிகா 8]. எத்த² ச ந ஸங்க²தா அஸங்க²தா, ஸங்க²தத⁴ம்மேஹி அஞ்ஞே த⁴ம்மாதி அத்தோ².

தப்³பி³ருத்³தே⁴ -

அகுஸலோ, குஸலபடிபக்கோ² த⁴ம்மோதி அத்தோ².

தத³பா⁴வே -

ந கத்வா அகத்வா, கரணேன ஸப்³ப³ஸோ வினாதி அத்தோ².

து³விதோ⁴ படிஸேதோ⁴ பஸஜ்ஜபடிஸேதோ⁴, பயிருதா³ஸபடிஸேதோ⁴ சாதி.

தத்த² அத்தனா யுத்தபத³த்த²ங் பஸஜ்ஜ லக்³கெ³த்வா படிஸேதே⁴தீதி **பஸஜ்ஜபடிஸேதோ⁴**, தத³பா⁴வமத்தஜோதகோ நகாரோ, க்ரியாமத்தனிஸேதோ⁴தி வுத்தங் ஹோதி. அகத்வா, அகாதுங், அகரொந்தோ, ந கரோதி, ந காதப்³ப³ங் இச்சாதி³.

பஸஜ்ஜமத்தே அட்ட²த்வா தங்ஸதி³ஸாதி³கே பரிதோபா⁴கே³ உக்³க³ய்ஹ நிஸேதே⁴தப்³ப³ங் அத்த²ங் அஸதி கி²பதி ச²ட்³டே³தீதி **பயிருதா³ஸோ,** தங்ஸதி³ஸாதி³ஜோதகோ, த³ப்³ப³னிஸேதோ⁴தி வுத்தங் ஹோதி. அப்³ராஹ்மணோ இச்சாதி³. ஏவங் அஸமணோ, அஸக்யபுத்தியோ, அமித்தோ, மித்தத⁴ம்மவிது⁴ரோதி அத்தோ².

**349. அன ஸரே** [க॰ 334; ரூ॰ 345; நீ॰ 718; சங்॰ 5.2.119; பா॰ 6.3.105].

ஸரே பரே நஉஇச்சேதஸ்ஸ அன ஹோதி.

ந அரியோ அனரியோ, அரியத⁴ம்மவிமுகோ²தி அத்தோ². ந ஆவாஸோ அனாவாஸோ, ந இஸ்ஸரோ அனிஸ்ஸரோ. ந ஈதி அனீதி, 'ஈதீ'தி உபத்³த³வோ, ந யுத்தோ உபாயோ அனுபாயோ, ந ஊமி அனூமி, ந யுத்தா ஏஸனா அனேஸனா, ந யுத்தோ ஓகாஸோ அனோகாஸோ, ந அதிக்கம்ம அனதிக்கம்ம, அனாதா³ய, அனோலோகெத்வா இச்சாதி³.

ப³ஹுலாதி⁴காரா அயுத்தத்தா²னம்பி ஸமாஸோ ஹோதி [க॰ 336; ரூ॰ 347; நீ॰ 689], புன ந கா³யிதப்³பா³தி அபுனகெ³ய்யா, கா³தா², சந்த³ங் ந உல்லோகெந்தீதி அசந்த³முல்லோகிகானி, முகா²னி, ஸூரியங் ந பஸ்ஸந்தீதி அஸூரியபஸ்ஸா, ராஜகஞ்ஞா, ஸத்³த⁴ங் ந பு⁴ஞ்ஜதி ஸீலேனாதி அஸத்³த⁴போ⁴ஜீ. ஏவங் அலவணபோ⁴ஜீ, அத்த²ங் ந காமெந்தீதி அனத்த²காமா. ஏவங் அஹிதகாமா, ஓகாஸங் ந காரேஸீதி அனோகாஸங்காரெத்வா. ஏவங் அனிமித்தங்கத்வா, மூலமூலங் ந க³ச்ச²தீதி அமூலமூலங்க³ந்த்வா இச்சாதி³.

"புன கா³யிதப்³பா³தி புனகெ³ய்யா, ந புனகெ³ய்யா அபுனகெ³ய்யா. அத்த²ங் காமெந்தீதி அத்த²காமா, ந அத்த²காமா அனத்த²காமா. அத² வா ந அத்தோ² அனத்தோ², அனத்த²ங் காமெந்தீதி அனத்த²காமா" இச்சாதி³னா வாக்யே யோஜிதே பன யுத்தஸமாஸா ஹொந்தி. க³ரூ பன "அத்த²ங் ந காமெந்தி அனத்த²மேவ காமெந்தீதி அனத்த²காமா, ஹிதங் ந காமெந்தி அஹிதமேவ காமெந்தீதி அஹிதகாமா, பா²ஸுங் ந காமெந்தி அபா²ஸுமேவ காமெந்தீதி அபா²ஸுகாமா"தி யோஜேஸுங், த்³வாதி⁴ப்பாயபத³ங் நாமேதங்.

**குனிபாதபுப்³ப³பதே³** நிச்சஸமாஸத்தா அஞ்ஞபதே³ன விக்³க³ஹோ, கு²த்³த³கா நதீ³ குன்னதீ³, கு²த்³த³கோ ஸொம்போ⁴ குஸொம்போ⁴, கு²த்³த³கங் வனங் குப்³ப³னங்.

350. **ஸரே கத³ குஸ்ஸுத்தரத்தே²** [க॰ 335; ரூ॰ 346; நீ॰ 719].

ஸராதி³கே உத்தரபதே³ பரே உத்தரபத³த்தே² வத்தமானஸ்ஸ குனிபாதஸ்ஸ கதி³ ஹோதி.

குச்சி²தங் அன்னங் கத³ன்னங், குச்சி²தங் அஸனங் கத³ஸனங், குச்சி²தோ அரியோ கத³ரியோ, மச்ச²ரீ.

ஸரேதி கிங்? குபுத்தா, குதா³ரா, குதா³ஸா.

உத்தரத்தே²தி கிங்? குச்சி²தோ ஒட்டோ² யஸ்ஸாதி குஒட்டோ².

351. **காப்பத்தே²** [க॰ 336; ரூ॰ 347; நீ॰ 720].

உத்தரபதே³ பரே உத்தரபத³த்தே² டி²தஸ்ஸ அப்பத்தே² வத்தமானஸ்ஸ குனிபாதஸ்ஸ கா ஹோதி வா.

அப்பகங் லவணங் காலவணங். ஏவங் காபுப்ப²ங்.

**பாதி³புப்³ப³பதோ³** ச நிச்சஸமாஸோவ, பகட்ட²ங் வசனங் பாவசனங், தீ³க◌⁴த்தங், பகட்ட²ங் ஹுத்வா நீதங் பணீதங், பமுக²ங் ஹுத்வா தா◌⁴னங் பதா◌⁴னங். ஏவங் பட்டா²னங், விவிதா◌⁴ மதி விமதி, அதி◌⁴கோ தே³வோ அதி◌⁴தே³வோ, அதிரேகோ விஸேஸோ வா த◌⁴ம்மோ அபி◌⁴த◌⁴ம்மோ, ஸுந்த³ரோ க³ந்தோ◌⁴ ஸுக³ந்தோ◌⁴, குச்சி²தோ க³ந்தோ◌⁴ து³க்³க³ந்தோ◌⁴. ஸோப◌⁴ணங் கதங் ஸுகதங், குச்சி²தங் கதங் து³க்கடங், விபரீதோ பதோ² உப்பதோ². ஏவங் உம்மக்³கோ³, உத்³த◌⁴ம்மோ, உப்³பி³னயோஇச்சாதி³.

அயம்பி கம்மதா◌⁴ரயஸமாஸோ அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யவசனோ பரபத³லிங்கோ³ ச.

கம்மதா◌⁴ரயஸமாஸோ நிட்டி²தோ.

## தி³கு³ஸமாஸ

அத² தி³கு³ஸங்கா²தோ பட²மாதப்புரிஸோ வுச்சதே.

த்³வே கா³வோ தி³கு³, ஸங்க்²யாபுப்³ப³த்தேன நபுங்ஸகேகத்தேன ச தி³கு³ஸத்³த³ஸதி³ஸத்தா ஸப்³போ³ சாயங் ஸமாஸோ **தி³கூ³**தி வுச்சதி.

352. **ஸங்க்²யாதி³** [க॰ 321; ரூ॰ 349; நீ॰ 699].

ஸமாஹாரேகத்தே² ஸங்க்²யாபுப்³ப³கங் ஏகத்த²ங் நபுங்ஸகங் ஹோதி, ஸமாஹாரவசனேனேவ ஏகத்தஞ்ச ஸித்³த◌⁴ங்.

த்³வே கா³வோ தி³கு³, 'கொ³ஸ்ஸூ'தி ஸுத்தேன ஒஸ்ஸ உத்தங், தயோ லோகா திலோகங், தயோ லோகா ஞாணஸ்மிங் ஸமாஹடா ஸம்பிண்டி³தாதி திலோகங், திண்ணங் லோகானங் ஸமாஹாரோதி திலோகங், தயோ ச தே லோகா சாதி திலோகங். ஏவங் திப◌⁴வங், திபுரிஸங், தீணி மலானி திமலங், திரதனங், திஸ்ஸோ ஸஞ்ஞாயோதிஸஞ்ஞங், 'ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ'தி ரஸ்ஸத்தங். சத்தாரோ பதா² சதுப்பத²ங், சத்தாரி ஸச்சானி சதுஸச்சங், சதஸ்ஸோ தி³ஸா சதுத்³தி³ஸங். ஏவங் பஞ்சஸிக்கா²பத³ங், ஸளாயதனங், ஸத்தாஹங், அட்ட²பத³ங், நவலோகுத்தரங், த³ஸஸிக்கா²பத³ங், ஸதயோஜனங், ஸஹஸ்ஸயோஜனங் இச்சாதி³.

இமஸ்மிங் **ஸமாஹாரதி³கு³**ம்ஹி ஸப்³ப³ங் நபுங்ஸகமேவ ரஸ்ஸந்தமேவ ஏகவசனந்தமேவ சாதி.

**அஸமாஹாரதி³கு³** [ரூ॰ 350 நீ॰ 703] யதா²? ஏகோ புக்³க³லோ ஏகபுக்³க³லோ, தயோ ப◌⁴வா திப◌⁴வா, சதஸ்ஸோ தி³ஸா சதுத்³தி³ஸா இச்சாதி³.

ஸங்க்²யாடா²னே பன [க॰ 392; ரூ॰ 418; நீ॰ 831] த்³வே ஸதானி த்³விஸதங். ஏவங் திஸதங், சதுஸதங், பஞ்சஸதங், ச²ஸதங், ஸத்தஸதங், அட்ட²ஸதங், நவஸதங், த³ஸஸதங், த்³விஸஹஸ்ஸங், திஸஹஸ்ஸங், சதுஸஹஸ்ஸங், பஞ்சஸஹஸ்ஸங், த³ஸஸஹஸ்ஸங்.

த்³வே ஸதஸஹஸ்ஸானி த்³விஸதஸஹஸ்ஸங். ஏவங் "திஸதஸஹஸ்ஸங், சதுஸதஸஹஸ்ஸங், பஞ்சஸதஸஹஸ்ஸ"ந்தி வா "த்³விஸதானி, த்³வே ஸதானி, திஸதானி, தீணி ஸதானி, சதுஸதானி, சத்தாரி ஸதானி, த்³விஸஹஸ்ஸானி, த்³வே ஸஹஸ்ஸானி, திஸஹஸ்ஸானி, தீணி ஸஹஸ்ஸானி, த்³விஸதஸஹஸ்ஸானி, த்³வே ஸதஸஹஸ்ஸானீ"தி வா ஏவங் வசனத்³வயஞ்ச வாக்யஞ்ச வேதி³தப்³ப³ங். ஏவங் ஸதஸஹஸ்ஸேபீதி.

எத்த² ஸியா - தி³கு³ நாம ஸங்க்²யாபுப்³ப³மேவ ஸியா, இமேஸு ச ஸப்³ப³ங் ஸங்க்²யாபத³மேவ ஹோதீதி? தி³கு³ம்ஹி புப்³ப³ங் ஸங்க்²யாபத³மேவ ஸியா, பரபத³ங் பன ஸங்க்²யாபத³ம்பி அஞ்ஞம்பி யுஜ்ஜதீதி.

தி³கு³ஸமாஸோ நிட்டி²தோ.

**ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸ**

அத² ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸோ வுச்சதே.

ப³ஹவோ வீஹயோ யஸ்மிங் தே³ஸே ஸோயங் ப³ஹுப்³பீ³ஹி, தாதி³ஸோ கா³மோ வா தே³ஸோ வா ஜனபதோ³ வா, ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸத்³த³ஸதி³ஸத்தா ஸப்³போ³ சாயங் ஸமாஸோ **ப³ஹுப்³பீ³ஹீ**தி வுச்சதி. யதா² ஹி ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸத்³தோ³ ஸமாஸபத³த்தே² அதிக்கம்ம கா³ம, தே³ஸ, ஜனபத³இச்சாதீ³னங் அஞ்ஞேஸங் பதா³னங் அத்தே²ஸு திட்ட²தி, ததா² அயங் ஸமாஸோபி. அஞ்ஞபத³த்த²பதா◌⁴னோ ஹி ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸோ.

ஸோ ஸங்கே²பேன து³விதோ◌⁴ தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ, அதக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ சாதி.

தத்த² 'கு³ணோ'தி அப்பதா◌⁴னபூ◌⁴தோ ஸமாஸபதா³னங் அத்தோ², ஸோ அஞ்ஞபத³த்த²ஸ்ஸ விஸேஸனபூ◌⁴தத்தா தஸ்ஸ அஞ்ஞபத³த்த²ஸ்ஸ கு³ணோதி அத்தே²ன தக்³கு³ணோதி வுச்சதி, விஞ்ஞாதப்³போ³தி விஞ்ஞாணோ, அஞ்ஞபத³த்தோ², தக்³கு³ணங் அமுஞ்சித்வா தக்³கு³ணேன ஸஹேவ விஞ்ஞாணோ அஞ்ஞபத³த்தோ² யஸ்மிந்தி தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ, ந தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ அதக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ, யத்த²

ஸமாஸபத³த்தோ² அவயவபா⁴வேன வா ஸஹவிதெ⁴ய்யபா⁴வேன வா அஞ்ஞபத³த்தே² அந்தோக³தோ⁴ ஹோதி, ஸோ **தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ**. யதா²? சி²ன்னஹத்தோ² புரிஸோ, பு³த்³த⁴ப்பமுக²ஸ்ஸ பி⁴க்கு²ஸங்க⁴ஸ்ஸ ப⁴த்தங் தே³தி, ஸபுத்ததா³ரோ ஆக³தோ, பாத³யோ உபஸக்³கா³ நாமாதி.

எத்த² ச 'பு³த்³த⁴ப்பமுக²ஸ்ஸ பி⁴க்கு²ஸங்க⁴ஸ்ஸ ப⁴த்தங் தே³தீ'தி பி⁴க்கு²ஸங்க⁴ஸ்ஸ ச ப⁴த்தங் தே³தி, பமுக²பூ⁴தஸ்ஸ பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ச ப⁴த்தங் தே³தீதி அத்தோ². 'ஸபுத்ததா³ரோ ஆக³தோ'தி புத்ததா³ரா ச ஆக³தா, புரிஸோ ச ஆக³தோதி அத்தோ². 'பாத³யோ உபஸக்³கா³ நாமா'தி ப-காரோ ச உபஸக்³கோ³ நாம, பராத³யோ ச உபஸக்³கா³ நாமாதி அத்தோ². ஏவங் யோஜனாரஹதா அஞ்ஞபத³த்தே²ன ஸஹ ஸமாஸபத³த்த²ஸ்ஸ விதெ⁴ய்யதா நாமாதி.

**அதக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணோ** யதா²? தி³ன்னஸுங்கோ ராஜா தா³னங் தே³தி, பப்³ப³தாதீ³னி கெ²த்தானி கஸ்ஸதி இச்சாதி³. இமேஸு பன ஸமாஸபத³த்தோ² அவிதெ⁴ய்யோ, அஞ்ஞபத³த்தோ² ஏவ விதெ⁴ய்யோ.

## பட²மாப³ஹுப்³பீ³ஹி

பட²மாப³ஹுப்³பீ³ஹி, து³தியாப³ஹுப்³பீ³ஹி, ததியாப³ஹுப்³பீ³ஹி, சதுத்தீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி, பஞ்சமீப³ஹுப்³பீ³ஹி, ச²ட்டீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி, ஸத்தமீப³ஹுப்³பீ³ஹி சாதி ஸத்தவிதோ⁴.

தத்த² **பட²மாப³ஹுப்³பீ³ஹி** ஸஹபுப்³ப³பத³, உபமானபுப்³ப³பத³, ஸங்க்²யோப⁴யபத³, தி³ஸந்தராளத்த², ப்³யதிஹாரலக்க²ணவஸேன பஞ்சவிதோ⁴.

தத்த² -

353. **வானேகமஞ்ஞத்தே²** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 708].

அனேகங் ஸ்யாத்³யந்தபத³ங் அஞ்ஞபத³ஸ்ஸ அத்தே² விகப்பேன ஏகத்த²ங் ஹோதி.

ஸஹ விதக்கேனாதி ஸவிதக்கோ, விதக்கேன ஸஹ யோ வத்ததீதி வா ஸவிதக்கோ, ஸமாதி⁴.

எத்த² ச 'ஸஹ விதக்கேனா'தி எத்த² பட²மாவிப⁴த்தியா அத்த²பூ⁴தோ அஞ்ஞபத³த்தோ² வாக்யஸாமத்தி²யேன ஸிஜ்ஜ²தி. ந ஹி க்ரியாகாரகரஹிதங் வாக்யங் நாம ஸம்ப⁴வதி, இமினா ஸுத்தேன ஸஹபத³, விதக்கபதா³னங் ஸமாதி⁴ஸங்கா²தேன அஞ்ஞபத³த்தே²ன ஏகத்தீ²பா⁴வோ ஹோதி,

ஏகத்தீ²பா⁴வே ச ஹொந்தே வாக்யே டி²தானங் அஞ்ஞபதா³னங் விப⁴த்தீனஞ்ச ஸப்³பே³ அத்தா² ஏகத்த²பூ⁴தேன ஸமாஸேன வுத்தா நாம ஹொந்தி, அஞ்ஞபதா³னி ச விப⁴த்தியோ ச வுத்தத்தா² நாம, வுத்தத்தா²னஞ்ச அத்த²ரஹிதத்தா பயோக³கிச்சங் நத்தி², தஸ்மா 'ஏகத்த²தாய'ந்தி ஸுத்தேன விப⁴த்தீனங் லோபோ, ஏவங் ஸப்³ப³ஸமாஸேஸு வாக்யேதி³ஸ்ஸமானானங் ய, த, ஏத, இம, இதி, ஏவ, இவ, விய, ச, வாஇச்சாதீ³னங் அஞ்ஞபதா³னங் மஹாவுத்திஸுத்தேன லோபோ, விப⁴த்தீனஞ்ச லோபே ஸதி ஸரந்தானங் ப்³யஞ்ஜனந்தானஞ்ச ஸமாஸபதா³னங் ஸயமேவ பகதிபா⁴வோ, இத⁴ பன 'ஸஹஸ்ஸ ஸோஞ்ஞத்தே²'தி ஸுத்தேன ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ ஸத்தங், ததோ ஸ்யாத்³யுப்பத்தி, ஸவிதக்கோ ஸமாதி⁴, ஸவிதக்கா ஸமாத⁴யோ, ஸவிதக்கா பஞ்ஞா, ஸவிதக்கா பஞ்ஞாயோ, ஸவிதக்கங் ஜா²னங், ஸவிதக்கானி ஜா²னானி இச்சாதி³னா ஸப்³ப³லிங்க³, விப⁴த்தி, வசனேஹி யோஜெத்வா பயோக³ஸித்³தி⁴ வேதி³தப்³பா³.

**உபமானபுப்³ப³பதோ³** யதா²? காயப்³யாமானங் ஸமபமாணத்தா நிக்³ரோதோ⁴ இவ பரிமண்ட³லோ நிக்³ரோத⁴பரிமண்ட³லோ, நிக்³ரோதோ⁴ இவ வா பரிமண்ட³லோ யோ ஹோதீதி ஸோ நிக்³ரோத⁴பரிமண்ட³லோ, ராஜகுமாரோ, ஸங்கோ² இவ பண்ட³ரோ ஸங்க²பண்ட³ரோ, காகோ இவ ஸூரோ காகஸூரோ, ஸத்தானங் பஞ்ஞாசக்கு²படிலாப⁴கரணேன தேஸங் சக்கு² விய பூ⁴தோதி சக்கு²பூ⁴தோ, லோகுத்தரத⁴ம்மபடிலாப⁴கரணேன தேஸங் த⁴ம்மோ விய பூ⁴தோதி த⁴ம்மபூ⁴தோ, நிச்சஸொம்மஹத³யதாய ப்³ரஹ்மா விய பூ⁴தோதி ப்³ரஹ்மபூ⁴தோ, அந்தோ⁴ விய பூ⁴தோ அயந்தி அந்த⁴பூ⁴தோ இச்சாதி³.

**ஸங்க்²யோப⁴யபதோ³** யதா²? த்³வே வா தயோ வா பத்தா த்³வித்திப்பத்தா, இத⁴ வாஸத்³தா³யேவ அஞ்ஞபதா³னி நாம, அனியமபூ⁴தோ தேஸங் அத்தோ² அஞ்ஞபத³த்தோ² நாம. த்³வீஹங் வா தீஹங் வா த்³வீஹதீஹங், ச² வா பஞ்ச வா வாசா ச²ப்பஞ்சவாசா. ஏவங் ஸத்தட்ட²மாஸா, ஏகயோஜனத்³வியோஜனானி இச்சாதி³.

**தி³ஸந்தராளத்தோ²** யதா²? த³க்கி²ணஸ்ஸா ச புப்³ப³ஸ்ஸா ச யத³ந்தராளங் ஹோதி ஸா த³க்கி²ணபுப்³பா³. ஏவங் புப்³பு³த்தரா, பச்சி²முத்தரா, அபரத³க்கி²ணா, மஹாவுத்தினா புப்³ப³பதே³ ரஸ்ஸத்தங். த³க்கி²ணா ச ஸா புப்³பா³ சாதி த³க்கி²ணபுப்³பா³ இச்சாதி³னா கம்மதா⁴ரயோபி யுஜ்ஜதி.

**ப்³யதிஹாரலக்க²ணே** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 708] -

354. **தத்த² க³ஹெத்வா தேன பஹரித்வா யுத்³தே⁴ ஸரூபங்.**

ஸத்தம்யந்தங் ததியந்தஞ்ச ஸமானரூபங் ஸ்யாத்³யந்தபத³ங் தத்த² க³ஹெத்வா தேன பஹரித்வா யுத்³தே⁴ அஞ்ஞபத³த்தே² ஏகத்த²ங் ஹோதி வா.

**355. ஙி வீதிஹாரே** [க॰ 404; ரூ॰ 370].

அஞ்ஞபத³த்த²விஸயே க்ரியாப்³யதிஹாரே க³ம்யமானே பத³ந்தே ஙானுப³ந்தோ⁴ இபச்சயோ ஹோதி, எத்த² இகாரோ ரஸ்ஸோ ஏவ.

**356. ஙி ஸ்மிங்ச** [க॰ 403; ரூ॰ 354].

விபச்சயந்தே உத்தரபதே³ பரே புப்³ப³பத³ந்தஸ்ஸ ஆத்தங் ஹோதி.

கேஸேஸு ச கேஸேஸு ச க³ஹெத்வா இத³ங் யுத்³த⁴ங் பவத்ததீதி கேஸாகேஸி, த³ண்டே³ஹி ச த³ண்டே³ஹி ச பஹரித்வா இத³ங் யுத்³த⁴ங் பவத்ததீதி த³ண்டா³த³ண்டி³. ஏவங் முட்டா²முட்டி², முஸலாமுஸலி.

இதி பட²மாப³ஹுப்³பீ³ஹி.

## து³தியாப³ஹுப்³பீ³ஹி

ஆக³தா ஸமணா இமங் ஸங்கா⁴ராமங் ஸோயங் ஆக³தஸமணோ, ஸங்கா⁴ராமோ. எத்த² ச ஸமாஸபத³ஸ்ஸ அத்தோ² து³விதோ⁴ வாச்சத்தோ², அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² சாதி.

தத்த² ஸங்கா⁴ராமஸ்ஸ ஸமணேஹி பத்தப்³ப³பா⁴வஸங்கா²தா கம்மஸத்தி வாச்சத்தோ² நாம, ஸத்திமந்தபூ⁴தோ ஸங்கா⁴ராமோ அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² நாம.

தத்த² ஆக³தஸமணஸத்³தோ³ வாச்சத்த²மேவ உஜுங் வத³தி, ந அபி⁴தெ⁴ய்யத்த²ங், ஆக³தஸமணோதி ஸுத்வா ஸமணேஹி பத்தப்³ப³பா⁴வமத்தங் ஜானாதி, ஸங்கா⁴ராமத³ப்³ப³ங் ந ஜானாதீதி வுத்தங் ஹோதி, தஸ்மா தஸ்ஸங் அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² அஞ்ஞேன ஸங்கா⁴ராமஸத்³தே³ன ஆசிக்கி²யதி, வாச்சத்த²ஸ்ஸ பன தேன உஜுங் வுத்தத்தா புன வத்தப்³பா³பா⁴வதோ து³தியாவிப⁴த்தியா ஆசிக்க²னகிச்சங் நத்தி², தஸ்மா ஸங்கா⁴ராமபதே³ து³தியாவிப⁴த்திஸம்ப⁴வோ நத்தி², லிங்க³த்த²மத்தவிஸயா பட²மாவிப⁴த்தி ஏவ பவத்ததி, புன பத³ந்தரஸம்ப³ந்தே⁴ ஸதி “ஸங்கா⁴ராமங் பஸ்ஸதி ஆக³தஸமணங், ஸங்கா⁴ராமேன கா³மோ ஸோப⁴தி ஆக³தஸமணேன, ஸங்கா⁴ராமஸ்ஸ பூஜேதி ஆக³தஸமணஸ்ஸா”திஆதி³னா ததோ ஸப்³பா³ விப⁴த்தியோ பவத்தந்தி. ஏஸ நயோ ஸப்³பே³ஸு வாசகபதே³ஸு நேதப்³போ³தி.

ஆக³தஸமணா ஸாவத்தி², ஆக³தஸமணங் ஜேதவனங், ஆக³ச்ச²ந்தி ஸமணா இமந்தி வா ஆக³தஸமணோ, விஹாரோ. ஆரூள்ஹா வானரா இமங் ருக்க²ந்தி ஆரூள்ஹவானரோ, ருக்கோ². ஸம்பத்தா கா³மிகா யங் கா³மந்தி ஸம்பத்தகா³மிகோ. ஏவங் பவிட்ட²கா³மிகோ இச்சாதி³.

இதி து³தியாப³ஹுப்³பீ³ஹி.

## ததியாப³ஹுப்³பீ³ஹி

ஜிதானி இந்த்³ரியானி யேனாதி ஜிதிந்த்³ரியோ, ஸமணோ. தி³ட்டோ² சதுஸச்சத⁴ம்மோ யேனாதி தி³ட்ட²த⁴ம்மோ. ஏவங் பத்தத⁴ம்மோ, விதி³தத⁴ம்மோ, பரியோகா³ள்ஹத⁴ம்மோ, கதானி சதுமக்³க³கிச்சானி யேனாதி கதகிச்சோ, ப³ஹுவசனே ஸதி கதானி கிச்சானி யேஹி தே கதகிச்சா, அரஹந்தோ. த⁴ம்மேன அதி⁴க³தா போ⁴கா³ யேனாதி த⁴ம்மாதி⁴க³தபோ⁴கோ³, புரிஸோ. ஏவங் அத⁴ம்மாதி⁴க³தபோ⁴கோ³. ஏவங் கத்தரி. கரணே பன சி²ன்னோ ருக்கோ² யேனாதி சி²ன்னருக்கோ², ப²ரஸு இச்சாதி³.

இதி ததியாப³ஹுப்³பீ³ஹி.

## சதுத்தீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி

தி³ன்னோ ஸுங்கோ யஸ்ஸ ரஞ்ஞோ ஸோயங் தி³ன்னஸுங்கோ, உபனீதங் போ⁴ஜனங் யஸ்ஸாதி உபனீதபோ⁴ஜனோ, நத்தி² துலோ ஏதஸ்ஸாதி அதுலோ, 'ட நஞ்ஸ்ஸா'தி ந-காரஸ்ஸ டத்தங், நத்தி² படிபுக்³க³லோ யஸ்ஸாதி அப்படிபுக்³க³லோ, நத்தி² ஸீலங் அஸ்ஸாதி து³ஸ்ஸீலோ, நத்தி² படிஸந்தி⁴பஞ்ஞா அஸ்ஸாதி து³ப்பஞ்ஞோ, 'க⁴பஸ்ஸந்தஸ்ஸாப்பதா⁴னஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன க⁴ஸஞ்ஞஸ்ஸ ஆஸ்ஸ ரஸ்ஸத்தங். நத்தி² ஸீலங் அஸ்ஸாதி நிஸ்ஸீலோ, நிப்பஞ்ஞோ, அபஞ்ஞோ, விரூபங் முக²ங் அஸ்ஸாதி து³ம்முகோ². ஏவங் து³ம்மனோ, து³ப்³ப³ண்ணோ, நத்தி² அத்தனோ உத்தரோ அதி⁴கோ யஸ்ஸாதி அனுத்தரோ, 'அன ஸரே'தி ஸுத்தேன நஸ்ஸ அன.

இத⁴ பா³ஹிரத்த²ப³ஹுப்³பீ³ஹி நாம வுச்சதி, ஸத்தாஹங் பரினிப்³பு³தஸ்ஸ அஸ்ஸாதி ஸத்தாஹபரினிப்³பு³தோ, அசிரங் பரினிப்³பு³தஸ்ஸ அஸ்ஸாதி அசிரபரினிப்³பு³தோ, மாஸோ ஜாதஸ்ஸ அஸ்ஸாதி மாஸஜாதோ, த்³வேமாஸஜாதோ, ஏகோ மாஸோ அபி⁴ஸித்தஸ்ஸ அஸ்ஸ ரஞ்ஞோதி ஏகமாஸாபி⁴ஸித்தோ, ஏகாஹங் மதஸ்ஸ அஸ்ஸாதி ஏகாஹமதங். ஏவங் த்³வீஹமதங், தீஹமதங், ஏகாஹங் படிச்ச²ன்னாய அஸ்ஸாதி

ஏகாஹப்படிச்ச²ன்னா. ஏவங் த்³வீஹப்படிச்ச²ன்னா, ஆபத்தி. யோஜனங் க³தஸ்ஸ அஸ்ஸாதி யோஜனக³தோ, த்³வியோஜனக³தோ இச்சாதி³.

இதி சதுத்தீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி.

**பஞ்சமீப³ஹுப்³பீ³ஹி**

நிக்³க³தா ஜனா அஸ்மா கா³மாதி நிக்³க³தஜனோ, அபக³தங் காளகங் இதோதி அபக³தகாளகோ, படோ. அபக³தகாளகங், வத்த²ங். அபேதங் விஞ்ஞாணங் யம்ஹாதி அபேதவிஞ்ஞாணங், மதஸரீரங் இச்சாதி³.

இதி பஞ்சமீப³ஹுப்³பீ³ஹி.

**ச²ட்டீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி**

சி²ன்னோ ஹத்தோ² யஸ்ஸ ஸோதி சி²ன்னஹத்தோ², ஹத்த²ச்சி²ன்னோ, ஜாதோ ச²ந்தோ³ யஸ்ஸாதி ஜாதச²ந்தோ³, ச²ந்த³ஜாதோ, ஸஞ்ஜாதங் பீதிஸோமனஸ்ஸங் யஸ்ஸாதி ஸஞ்ஜாதபீதிஸோமனஸ்ஸோ, பீதிஸோமனஸ்ஸஸஞ்ஜாதோ, விஸுத்³த◌⁴ங் ஸீலங் யஸ்ஸாதி விஸுத்³த◌⁴ஸீலோ , ஸீலவிஸுத்³தோ◌⁴, மஹந்தோ காயோ யஸ்ஸாதி மஹாகாயோ.

இத◌⁴ உபமானபுப்³ப³பதோ³ நாம வுச்சதி, ஸுவண்ணஸ்ஸ விய வண்ணோ யஸ்ஸாதி ஸுவண்ணவண்ணோ, ப்³ரஹ்முனோ விய ஸரோ யஸ்ஸாதி ப்³ரஹ்மஸ்ஸரோ, நாக³ஸ்ஸ விய க³தி அஸ்ஸாதி நாக³க³தி. ஏவங் ஸீஹக³தி, நாக³விக்கமோ, ஸீஹவிக்கமோ, ஸீஹஸ்ஸ விய ஹனு அஸ்ஸாதி ஸீஹஹனு, ஏணிஸ்ஸ விய ஜங்கா◌⁴ யஸ்ஸாதி ஏணிஜங்கோ◌⁴, உஸப◌⁴ஸ்ஸ விய அஸ்ஸ க²ந்தோ◌⁴தி உஸப◌⁴க்க²ந்தோ◌⁴ இச்சாதி³.

ரூபங் வுச்சதி ஸபா◌⁴வோ, யாதி³ஸங் ரூபங் அஸ்ஸாதி யதா²ரூபங். ஏவங் ததா²ரூபங், ஏவங் ரூபங் அஸ்ஸாதி ஏவரூபங், பி³ந்து³லோபோ. ஏவங் ஆதி³ அஸ்ஸாதி ஏவமாதி³. ததா² இச்சாதி³, இச்சேவமாதி³, ஈதி³ஸங் நாமங் யஸ்ஸாதி இத்த²ன்னாமோ, ஏவங்னாமோ, கீதி³ஸங் நாமங் யஸ்ஸாதி கின்னாமோ, 'கோனாமோ'தி எத்த² மஹாவுத்தினா கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ கொத்தங்.

கோ ஸமுத³யோ யஸ்ஸ த◌⁴ம்மஸ்ஸாதி கிங்ஸமுத³யோ, கா ஜாதி யஸ்ஸாதி கிங்ஜாதிகோ, கிங்னிதா³னங் யஸ்ஸாதி கிங்னிதா³னோ, கதி வஸ்ஸானி யஸ்ஸாதி கதிவஸ்ஸோ, கோ அத்தோ² அஸ்ஸாதி கிமத்த²ங், வசனங். 'க்வத்தோ²'தி மஹாவுத்தினா கிங்ஸத்³த³ஸ்ஸ கொத்தங், யாதி³ஸோ அத்தோ² அஸ்ஸாதி யத³த்தோ², தாதி³ஸோ அத்தோ² அஸ்ஸாதி தத³த்தோ²,

ஏதி³ஸோ அத்தோ² யஸ்ஸ வினயஸ்ஸாதி ஏதத³த்தோ², வினயோ. ஏதத³த்தா², வினயகதா². ஏதத³த்த²ங், ஸோதாவதா◌⁴னங் இச்சாதி³.

இதி ச²ட்டீ²ப³ஹுப்³பீ³ஹி.

**ஸத்தமீப³ஹுப்³பீ³ஹி**

ஸம்பன்னானி ஸஸ்ஸானி யஸ்மிங் ஜனபதே³ ஸோயங் ஸம்பன்னஸஸ்ஸோ, ஸுலபா◌⁴ பி◌⁴க்கா² யஸ்மிங் ஜனபதே³ ஸோயங் ஸுபி◌⁴க்கோ² , து³ல்லபா◌⁴ பி◌⁴க்கா² யஸ்மிந்தி து³ப்³பி◌⁴க்கோ², ப³ஹவோ கா³மா அஸ்மிங் ஜனபதே³தி ப³ஹுகா³மோ. ஏவங் ப³ஹுஜனோ, கா³மோ. நத்தி² கா³மகெ²த்தங் யஸ்மிங் அரஞ்ஞே தயித³ங் அகா³மகங், ஸமாஸந்தே கோ. ஸங்விஜ்ஜந்தி மனுஸ்ஸா யஸ்மிங் கா³மே ஸமனுஸ்ஸோ, ந விஜ்ஜந்தி மனுஸ்ஸா யஸ்மிங் கா³மே அமனுஸ்ஸோ இச்சாதி³.

இதி ஸத்தமீப³ஹுப்³பீ³ஹி.

**பி◌⁴ன்னாதி◌⁴கரணப³ஹுப்³பீ³ஹி**

பி◌⁴ன்னாதி◌⁴கரணப³ஹுப்³பீ³ஹி நாம வுச்சதி, ஏகரத்திங் வாஸோ அஸ்ஸாதி ஏகரத்திவாஸோ, ஸமானேன ஜனேன ஸத்³தி◌⁴ங் வாஸோ அஸ்ஸாதி ஸமானவாஸோ, உப◌⁴தோ கம்மதோ உப்பன்னங் ப்³யஞ்ஜனத்³வயங் அஸ்ஸாதி உப◌⁴தொப்³யஞ்ஜனோ, அலுத்தஸமாஸோ. ஏவங் கண்ட²ஸ்மிங் காளோ அஸ்ஸாதி கண்டே²காளோ, உரஸ்மிங் லோமானி அஸ்ஸாதி உரஸிலோமோ, யஸ்ஸ ஹத்தே² பத்தோ அத்தீ²தி பத்தஹத்தோ². ஏவங் அஸிஹத்தோ², த³ண்ட³ஹத்தோ², ச²த்தங் பாணிம்ஹி அஸ்ஸாதி ச²த்தபாணி. ஏவங் ஸத்த²பாணி, த³ண்ட³பாணி, வஜிரபாணி, தா³னே அஜ்ஜா²ஸயோ அஸ்ஸாதி தா³னஜ்ஜா²ஸயோ, தா³னாதி◌⁴முத்திகோ, பு³த்³தே◌⁴ஸு ப◌⁴த்தி அஸ்ஸாதி பு³த்³த◌⁴ப◌⁴த்திகோ, பு³த்³தே◌⁴ கா³ரவோ அஸ்ஸாதி பு³த்³த◌⁴கா³ரவோ, த◌⁴ம்மகா³ரவோ இச்சாதி³.

**திபத³ப³ஹுப்³பீ³ஹி**

திபத³ப³ஹுப்³பீ³ஹி நாம வுச்சதி, பரக்கமேன அதி◌⁴க³தா ஸம்பதா³ யேஹி தே பரக்கமாதி◌⁴க³தஸம்பதா³, த◌⁴ம்மேன அதி◌⁴க³தா போ◌⁴கா³ யேஹி தே த◌⁴ம்மாதி◌⁴க³தபோ◌⁴கா³, ஓணீதோ பத்தம்ஹா பாணி யேன ஸோ ஓணீதபத்தபாணி, ஸீஹஸ்ஸ புப்³ப³த்³த◌⁴ங் விய காயோ அஸ்ஸாதி ஸீஹபுப்³ப³த்³த◌⁴காயோ, மத்தா ப³ஹவோ மாதங்கா³ யஸ்மிங் வனேதி மத்தப³ஹுமாதங்க³ங் இச்சாதி³.

ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸோ நிட்டி²தோ.

## த்³வந்த³ஸமாஸ

அத² த்³வந்த³ஸமாஸோ தீ³பியதே.

த்³வே ச த்³வே ச பதா³னி த்³வந்தா³, த்³வே ச த்³வே ச அத்தா² வா த்³வந்தா³, மஹாவுத்தினா த்³வின்னங் த்³விஸத்³தா³னங் த்³வந்தா³தே³ஸோ. த்³வந்த³ஸத்³த³ஸதி³ஸத்தா ஸப்³போ³ சாயங் ஸமாஸோ **த்³வந்தோ³**தி வுச்சதி.

அத² வா த்³வே அவயவா அந்தி³யந்தி ப³ந்தி◌⁴யந்தி எத்தா²தி த்³வந்தோ³, யுக³ளஸ்ஸேதங் நாமங் "பாத³த்³வந்த³ங் முனிந்த³ஸ்ஸ, வந்தா³மி ஸிரஸாமஹ"ந்தி எத்த² விய, இத◌⁴ பன பத³யுக³ளங் அத்த²யுக³ளஞ்ச க³ய்ஹதி. உப◌⁴யபத³த்த²பதா◌⁴னோ ஹி த்³வந்தோ³.

எத்த² ஸியா - யதி³ உப◌⁴யபத³த்த²ப்பதா◌⁴னோ த்³வந்தோ³, ஏவஞ்ச ஸதி த்³வந்தே³ கத²ங் ஏகத்தீ²பா◌⁴வலக்க²ணங் ஸியாதி? வுச்சதே - அபி◌⁴ன்னவிதெ◌⁴ய்யத்த²த்தா. வசனபத²ஞ்ஹி பத்வா கத்துபா◌⁴வகம்மபா◌⁴வாதி³கோ விதெ◌⁴ய்யத்தோ² ஏவ பதா³னங் அச்சந்தப்பதா◌⁴னத்தோ² ஹோதி வசனவாக்யஸம்பத்தியா பதா◌⁴னங்க³த்தா, ஸோ ச விதெ◌⁴ய்யத்தோ² த்³வந்தே³பி அபி◌⁴ன்னோ ஏவ ஹோதி. ததா² ஹி "ஸாரிபுத்தமொக்³க³ல்லானா க³ச்ச²ந்தி, ஸாரிபுத்தமொக்³க³ல்லானே பஸ்ஸதி" இச்சாதீ³ஸு த்³வே அத்தா² ஏகவிப◌⁴த்தியா விஸயா ஹுத்வா ஏககத்து, ஏககம்மாதி³பா◌⁴வேன ஏகத்தங் க³ச்ச²ந்தி, ஏவங் த்³வந்தே³பி த்³வின்னங் திண்ணங் ப³ஹுன்னங் வா பதா³னங் ஏகத்தீ²பா◌⁴வலக்க²ணங் லப்³ப◌⁴தியேவாதி.

357. **சத்தே²** [க॰ 329; ரூ॰ 357; நீ॰ 709].

அனேகங் ஸ்யாத்³யந்தபத³ங் சஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தே² ஏகத்த²ங் ஹோதி வா.

எத்த² ச ஸமுச்சயோ, அன்வாசயோ, இதரீதரயோகோ³, ஸமாஹாரோதி சத்தாரோ சஸத்³த³த்தா² ஹொந்தி.

தத்த² **ஸமுச்சயோ** யதா²? சீவரஞ்ச பிண்ட³பாதஞ்ச ஸேனாஸனஞ்ச தே³தீதி. **அன்வாசயோ** யதா²? தா³னஞ்ச தே³தி, ஸீலஞ்ச ரக்க²தீதி. இமே த்³வே சஸத்³த³த்தா² வாக்யத்³வந்தே³ ஏவ லப்³ப◌⁴ந்தி, ந ஸமாஸத்³வந்தே³ பதா³னங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் நிரபெக்க²த்தாதி வத³ந்தி. தங் அன்வாசயே யுஜ்ஜதி நானாக்ரியாபெக்க²த்தா, ஸமுச்சயே பன "சீவரஞ்ச பிண்ட³பாதஞ்ச ஸேனாஸனஞ்ச தே³தீ"தி வா "சீவரபிண்ட³பாதஸேனாஸனானி தே³தீ"தி வா ஏவங் த்³விதா◌⁴பி யோஜேதுங் யுஜ்ஜதியேவ "லாபீ◌⁴ ஹோதி சீவரபிண்ட³பாதஸேனாஸனகி³லானபச்சயபே◌⁴ஸஜ்ஜபரிக்கா²ரான"ந்தி [ம॰ நி॰

1.65] பாளித³ஸ்ஸனதோ. அன்வாசயோபி வா ஸமாஸத்³வந்தே³ நோ ந லப்³ப⁴தி “மாலாக³ந்த⁴விலேபனதா⁴ரணமண்ட³னவிபூ⁴ஸனட்டா²னா”தி [தீ³॰ நி॰ 1.10] பாளித³ஸ்ஸனதோ. ஏவங் பன யுஜ்ஜெய்ய - சஸத்³த³த்தோ² ஏகக்ரிய, நானாக்ரியாபெக்க²னபே⁴தே³ன து³விதோ⁴ ஹோதி ஸமுச்சயோ, அன்வாசயோ சாதி, தேஸு ச ஏகேகோ அவயவப்பதா⁴ன, ஸமுதா³யப்பதா⁴னபே⁴தே³ன து³விதோ⁴ ஹோதி இதரீதரயோகோ³, ஸமாஹாரோ சாதி. தத்த² இதரீதரயோகே³ அவயவப்பதா⁴னத்தா ஸப்³ப³விப⁴த்தீஸு ப³ஹுவசனமேவ யுஜ்ஜதி.

த்³வந்தே³ பணீததரங் புப்³பே³ நிபததி. ஸாரிபுத்தோ ச மொக்³க³ல்லானோ ச ஸாரிபுத்தமொக்³க³ல்லானா, ஸாரிபுத்தமொக்³க³ல்லானே, ஸாரிபுத்தமொக்³க³ல்லானேஹி இச்சாதி³. ஏவங் ஸமணப்³ராஹ்மணா, ப்³ராஹ்மணக³ஹபதிகா, க²த்தியப்³ராஹ்மணா, தே³வமனுஸ்ஸா, சந்தி³மஸூரியா.

அப்பக்க²ர, ப³ஹ்வக்க²ரேஸு அப்பக்க²ரங் க்வசி புப்³ப³ங் ஹோதி, கா³மனிக³மா, கா³மஜனபதா³ இச்சாதி³.

க்வசி இவண்ணு’வண்ணந்தா புப்³பே³ ஹொந்தி, அக்³கி³ ச தூ⁴மோ ச அக்³கி³தூ⁴மா, ரத்திதி³வா, தா⁴துலிங்கா³னி.

அவண்ணந்தேஸு ஸராதி³பத³ங் புப்³ப³ங் ஹோதி, அத்தோ² ச த⁴ம்மோ ச அத்த²த⁴ம்மா, த⁴ம்மத்தா² வா இச்சாதி³.

அயஞ்ச நியமோ த்³விபத³த்³வந்தே³ஸு யேபு⁴ய்யேன லப்³ப⁴தி, ப³ஹுபத³த்³வந்தே³ஸு ந லப்³ப⁴தி.

**ஸமாஹாரத்³வந்தே³** -

358. **ஸமாஹாரே நபுங்ஸகங்** [க॰ 322; ரூ॰ 359; நீ॰ 700].

சத்தே² ஸமாஹாரே ஏகத்த²பத³ங் நபுங்ஸகங் ஹோதி, ஏகவசனந்தத்தங் பன ஸமாஹாரவசனேனேவ ஸித்³த⁴ங், அயஞ்ச ஸமாஹாரோ பாண்யங்கா³தீ³னங் த்³வந்தே³ஸு நிச்சங் லப்³ப⁴தி, ருக்க²திணாதீ³னங் த்³வந்தே³ஸு விகப்பேன லப்³ப⁴தி.

தத்த² நிச்சலத்³தே⁴ஸு தாவ பாண்யங்க³த்³வந்தே³ -

சக்கு² ச ஸோதஞ்ச சக்கு²ஸோதங், முக²ஞ்ச நாஸிகா ச முக²நாஸிகங், ‘ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ’தி ரஸ்ஸத்தங். ஹனு ச கீ³வா ச ஹனுகீ³வங். ஏவங் கண்ணநாஸங், ச²வி ச மங்ஸஞ்ச லோஹிதஞ்ச ச²விமங்ஸலோஹிதங்,

நாமஞ்ச ரூபஞ்ச நாமரூபங், ஜரா ச மரணஞ்ச ஜராமரணங். ப³ஹூலாதி⁴காரா க்வசி விகப்பரூபம்பி தி³ஸ்ஸதி, ஹத்தா² ச பாதா³ ச ஹத்த²பாத³ங், ஹத்த²பாதா³ வா இச்சாதி³.

தூரியங்க³த்³வந்தே³ -

நச்சஞ்ச கீ³தஞ்ச வாதி³தஞ்ச நச்சகீ³தவாதி³தங். ஏவங் ஸம்மதாளங், 'ஸம்ம'ந்தி கங்ஸதாளங், 'தாள'ந்தி ஹத்த²தாளங், ஸங்கோ² ச பணவோ ச டி³ண்டி³மோ ச ஸங்க²பணவடி³ண்டி³மங் இச்சாதி³.

யொக்³க³ங்க³த்³வந்தே³ -

பா²லோ ச பாசனஞ்ச பா²லபாசனங், யுக³ஞ்ச நங்க³லஞ்ச யுக³னங்க³லங் இச்சாதி³.

ஸேனங்க³த்³வந்தே³ -

ஹத்தி²னோ ச அஸ்ஸா ச ஹத்தி²அஸ்ஸங். ஏவங் ரத²பத்திகங், அஸி ச சம்மஞ்ச அஸிசம்மங். 'சம்ம'ந்தி ஸரபரித்தாணப²லகங், த⁴னு ச கலாபோ ச த⁴னுகலாபங் இச்சாதி³.

கு²த்³த³கபாணத்³வந்தே³ -

ட³ங்ஸா ச மகஸா ச ட³ங்ஸமகஸங். ஏவங் குந்த²கிபில்லிகங் [ஸூ॰ நி॰ 607], கீடபடங்க³ங் இச்சாதி³.

நிச்சவேரித்³வந்தே³ -

அஹி ச நகுலோ ச அஹினகுலங், பி³ளாரோ ச மூஸிகா ச பி³ளாரமூஸிகங், ரஸ்ஸத்தங். காகோலூகங், ஸப்பமண்டூ³கங், நாக³ஸுபண்ணங் இச்சாதி³.

ஸபா⁴க³த்³வந்தே³ -

ஸீலஞ்ச பஞ்ஞாணஞ்ச ஸீலபஞ்ஞாணங், ஸமதோ² ச விபஸ்ஸனா ச ஸமத²விபஸ்ஸனங், விஜ்ஜா ச சரணஞ்ச விஜ்ஜாசரணங். ஏவங் ஸதிஸம்பஜஞ்ஞங், ஹிரிஓத்தப்பங், உத்³த⁴ச்சகுக்குச்சங், தி²னமித்³த⁴ங் இச்சாதி³.

விவித⁴விருத்³த⁴த்³வந்தே³ -

குஸலாகுஸலங், ஸாவஜ்ஜானவஜ்ஜங், கண்ஹஸுக்கங், ஹீனபணீதங், சே²கபா³லங் இச்சாதி³.

ஏகஸங்கீ³தித்³வந்தே³ -

தீ³கோ◌⁴ ச மஜ்ஜி²மோ ச தீ³க◌⁴மஜ்ஜி²மங், அங்கு³த்தரஸங்யுத்தகங், க²ந்த◌⁴கவிப◌⁴ங்க³ங் இச்சாதி³.

ஸங்க்²யாபரிமாணத்³வந்தே³ -

ஏககது³கங், து³கதிகங், திகசதுக்கங், சதுக்கபஞ்சகங் இச்சாதி³.

பசனசண்டா³லத்³வந்தே³ -

ஓரப்³பி◌⁴கா ச ஸூகரிகா ச ஓரப்³பி◌⁴கஸூகரிகங். ஏவங் ஸாகுணிகமாக³விகங், ஸபாகசண்டா³லங், வேனரத²காரங், புக்குஸச²வடா³ஹகங் இச்சாதி³.

லிங்க³விஸபா◌⁴க³த்³வந்தே³ -

இத்தி²புமங், தா³ஸிதா³ஸங் இச்சாதி³.

தி³ஸாத்³வந்தே³ -

புப்³பா³ ச அபரா ச புப்³பா³பரங். ஏவங் த³க்கி²ணுத்தரங், புப்³பத³க்கி²ணங், புப்³பு³த்தரங், அபரத³க்கி²ணங், அபருத்தரங்.

நதீ³த்³வந்தே³ -

க³ங்கா³யமுனங், மஹிஸரபு◌⁴, ஸப்³ப³த்த² நபுங்ஸகத்தா அந்தே தீ³கா◌⁴னங் ரஸ்ஸத்தங் ஸத்தஸு விப◌⁴த்தீஸு ஏகவசனந்தஞ்ச.

இதி நிச்சஸமாஹாரராஸி.

விகப்பலத்³தே◌⁴ஸு [க॰ 323; ரூ॰ 360; நீ॰ 701] திணவிஸேஸத்³வந்தே³ -

உஸீரானி ச பீ³ரணானி ச உஸீரபீ³ரணங், உஸீரபீ³ரணா. ஏவங் முஞ்ஜபப்³ப³ஜங், முஞ்ஜபப்³ப³ஜா, காஸகுஸங், காஸகுஸா.

ருக்க²விஸேஸத்³வந்தே³ -

க²தி³ரோ ச பலாஸோ ச க²தி³ரபலாஸங், க²தி³ரபலாஸா, த◌⁴வோ ச அஸ்ஸகண்ணோ ச த◌⁴வஸ்ஸகண்ணங், த◌⁴வஸ்ஸகண்ணா,

பிலக்க²னிக்³ரோத⁴ங், பிலக்க²னிக்³ரோதா⁴, அஸ்ஸத்த²கபீதனங் [கபித்த²னங் (கத்த²சி)], அஸ்ஸத்த²கபீதனா, ஸாகஸாலங், ஸாகஸாலா.

பஸூவிஸேஸத்³வந்தே³ -

க³ஜா ச க³வஜா ச க³ஜக³வஜங், க³ஜக³வஜா, கோ³மஹிஸங், கோ³மஹிஸா, ஏணெய்யவராஹங், ஏணெய்யவராஹா, அஜேளகங், அஜேளகா, குக்குடஸூகரங், குக்குடஸூகரா, ஹத்தி²க³வஸ்ஸவளவங், ஹத்தி²க³வஸ்ஸவளவா.

ஸகுணவிஸேஸத்³வந்தே³ -

ஹங்ஸபி³லவங், ஹங்ஸபி³லவா, காரண்ட³வசக்கவாகங், காரண்ட³வசக்கவாகா, ப³கப³லாகங், ப³கப³லாகா.

த⁴னத்³வந்தே³ -

ஹிரஞ்ஞஸுவண்ணங், ஹிரஞ்ஞஸுவண்ணா, மணி ச ஸங்கோ² ச முத்தா ச வேளுரியஞ்ச மணிஸங்க²முத்தவேளுரியங், மணிஸங்க²முத்தவேளுரியா, ஜாதரூபரஜதங், ஜாதரூபரஜதா.

த⁴ஞ்ஞத்³வந்தே³ -

ஸாலியவங், ஸாலியவா, திலமுக்³க³மாஸங், திலமுக்³க³மாஸா, நிப்பா²வகுலத்த²ங், நிப்பா²வகுலத்தா².

ப்³யஞ்ஜனானங் த்³வந்தே³ -

மச்ச²மங்ஸங், மச்ச²மங்ஸா, ஸாகஸூபங், ஸாகஸூபா, க³ப்³யமாஹிஸங், க³ப்³யமாஹிஸா, ஏணெய்யவாராஹங், ஏணெய்யவாராஹா, மிக³மாயூரங், மிக³மாயூரா.

ஜனபத³த்³வந்தே³ -

காஸிகோஸலங், காஸிகோஸலா, வஜ்ஜிமல்லங், வஜ்ஜிமல்லா, சேதவங்ஸங், சேதவங்ஸா, மஜ்ஜ²ஞ்ச ஸூரஸேனஞ்ச மஜ்ஜ²ஸூரஸேனங், மஜ்ஜ²ஸூரஸேனா, குருபஞ்சாலங், குருபஞ்சாலா.

இதி விகப்பஸமாஹாரராஸி.

த்³வந்த³ஸமாஸோ நிட்டி²தோ.

**விஸேஸவிதா⁴ன**

இதா³னி புப்³பே³ வுத்தானி அவுத்தானி ச ச²ஸு ஸமாஸேஸு விஸேஸவிதா⁴னானி வுச்சந்தே.

**நபுங்ஸகேகத்தங், ஸமாஸந்தரஸ்ஸோ, பும்பா⁴வாதிதே³ஸோ, ஸமாஸந்தே க, ஸமாஸந்தே அ, நானாதே³ஸோ, அப்³யயோ, ஸங்க்²யா.**

## நபுங்ஸகேகத்தராஸி

தத்த² ஸப்³போ³ அப்³யயீபா⁴வோ நபுங்ஸகலிங்கோ³ ஏவ, ஸமாஹாரபூ⁴தா தி³கு³, த்³வந்தா³ நபுங்ஸகா ச ஏகத்தஸங்க்²யா ச.

359. **க்வசேகத்தஞ்ச ச²ட்டி²யா** [க॰ 327; ரூ॰ 351; நீ॰ 704; சங்॰ 2.2.69-73; பா॰ 2.4.22-25].

ச²ட்டீ²ஸமாஸே க்வசி நபுங்ஸகத்தங் ஏகத்தஞ்ச ஹோதி.

சா²யா, ஸபா⁴ஸ்வேவாயங் விதி⁴, ஸலபா⁴னங் சா²யா ஸலப⁴ச்சா²யங் [...ஸப⁴ச்சா²யங் (மூலபாடே²)]. ஏவங் ஸகடச்சா²யங், க⁴ரச்சா²யங். இத⁴ ந ஹோதி, ருக்க²ச்சா²யா, பப்³ப³தச்சா²யா. ஸபா⁴ஸத்³தே³ அமனுஸ்ஸஸபா⁴ஸ்வேவாயங் விதி⁴, ப்³ரஹ்மூனங் ஸபா⁴ ப்³ரஹ்மஸப⁴ங். ஏவங் தே³வஸப⁴ங், இந்த³ஸப⁴ங், யக்க²ஸப⁴ங், ரக்க²ஸஸதங். மனுஸ்ஸஸபா⁴ஸு நத்தி², க²த்தியஸபா⁴, ராஜஸபா⁴ இச்சாதி³.

க்வசீதி கிங்? ராஜபரிஸா.

இதி நபுங்ஸகேகத்தராஸி.

## ஸமாஸந்தரஸ்ஸராஸி

‘ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ’தி ஸுத்தேன அப்³யயீபா⁴வ, ஸமாஹாரதி³கு³, த்³வந்தா³னங் கஸ்ஸசி தப்புரிஸஸ்ஸ ச ஸ்யாதீ³ஸு ரஸ்ஸோ.

அப்³யயீபா⁴வே -

உபமணிகங் அதி⁴த்தி², உபவது⁴.

ஸமாஹாரதி³கு³ம்ஹி -

சதுத்³தி³ஸங், த³ஸித்தி², த³ஸவது⁴.

ஸமாஹாரத்³வந்தே³ -

முக²னாஸிகங், ஹனுகீ³வங்.

தப்புரிஸே -

ஸலப⁴ச்சா²யங், ப்³ரஹ்மஸப⁴ங்.

**360. க⁴பஸ்ஸந்தஸ்ஸாப்பதா⁴னஸ்ஸ** [க॰ 403; ரூ॰ 354; நீ॰ 858; சங்॰ 2.2.86; பா॰ 1.2.48].

ஸ்யாதீ³ஸு அந்தபூ⁴தஸ்ஸ அப்பதா⁴னபூ⁴தஸ்ஸ ச க⁴பஸ்ஸ ரஸ்ஸோ ஹோதி.

ப³ஹுப்³பீ³ஹிம்ஹி -

ப³ஹுகஞ்ஞோ, போஸோ, ப³ஹுஇத்தி², குலங், ப³ஹுவது⁴, குலங்.

அப்³யயீபா⁴வே -

உபமணிகங், அதி⁴த்தி², உபவது⁴.

அந்தஸ்ஸாதி கிங்? ஸத்³தா⁴த⁴னோ, புரிஸோ.

அப்பதா⁴னஸ்ஸாதி கிங்? ராஜகஞ்ஞா, ராஜகுமாரீ, ப்³ரஹ்மப³ந்து⁴.

**361. கொ³ஸ்ஸு** [க॰ 342; ரூ॰ 337; நீ॰ 722; சங்॰ 2.2.85; பா॰ 1.2.48].

ஸ்யாதீ³ஸு அந்தபூ⁴தஸ்ஸ அப்பதா⁴னபூ⁴தஸ்ஸ ச கொ³ஸ்ஸ உ ஹோதி.

திட்ட²கு³ சித்தகு³.

அப்பதா⁴னஸ்ஸாதி கிங்? ராஜக³வோ.

அந்தஸ்ஸாதி கிங்? கோ³குலங்.

இதி ஸமாஸந்தரஸ்ஸராஸி.

## பும்பா⁴வாதிதே³ஸராஸி

**362. இத்தி²யங் பா⁴ஸிதபுமித்தீ² புமாவேகத்தே²** [க॰ 331; ரூ॰ 353; நீ॰ 714; சங்॰ 5.2.29; பா॰ 6.3.34].

'ஏகத்தே²'தி துல்யாதி⁴கரணே, இத்தி²யங் வத்தமானே ஏகத்தே² உத்தரபதே³ பரே கதா³சி பா⁴ஸிதபுமோ இத்தி²லிங்க³ஸத்³தோ³ புமா இவ ஹோதி.

சதுரங்க³மித³ங் விதா⁴னங், புப்³ப³பத³ங் இத்தி²லிங்க³ஞ்ச பா⁴ஸிதபுமஞ்ச ஸியா, பரபத³ங் நியதித்தி²லிங்க³ஞ்ச புப்³ப³பதே³ன ஏகத்த²ஞ்ச ஸியாதி.

தீ³கா⁴ ஜங்கா⁴ யஸ்ஸ ஸோ தீ³க⁴ஜங்கோ⁴, புரிஸோ, தீ³க⁴ஜங்கா⁴, இத்தீ², தீ³க⁴ஜங்க⁴ங், குலங்.

எத்த² ச யே ஸத்³தா³ கத்த²சி புல்லிங்க³ரூபா ஹொந்தி, கத்த²சி இத்தி²பச்சயயுத்தா இத்தி²லிங்க³ரூபா, தே **பா⁴ஸிதபுமா** நாம. தீ³கோ⁴ மக்³கோ³, தீ³கா⁴ ரத்தி, க³தோ புரிஸோ, க³தா இத்தீ², குமாரோ, குமாரீ, ப்³ராஹ்மணோ, ப்³ராஹ்மணீ இச்சாதி³.

யே பன இத்தி²பச்சயயுத்தா நிச்சங் இத்தி²லிங்க³ரூபா ஹொந்தி, தே பா⁴ஸிதபுமா நாம ந ஹொந்தி, கஞ்ஞா, பஞ்ஞா, ஸத்³தா⁴, நதீ³, இத்தீ², பத²வீ இச்சாதி³. ததா² ஸபா⁴வஇத்தி²லிங்கா³பி நியதபுன்னபுங்ஸகலிங்கா³பி பா⁴ஸிதபுமா ந ஹொந்தி, தே³வதா, ரத்தி, தே⁴னு, வதூ⁴, ஸக்கோ, தே³வோ, ப்³ரஹ்மா, ரதனங், ஸரணங் இச்சாதி³.

இத⁴ பன தீ³க⁴ஸத்³தோ³ "தீ³கோ⁴ பா³லான ஸங்ஸாரோ"தி [த⁴. ப. 60] ஆதீ³ஸு பா⁴ஸிதபுமோ, ஸோ விஸெஸ்யலிங்கா³னுக³தவஸேன இத⁴ இத்தி²பச்சயயுத்தோ இத்தி²லிங்க³ஸத்³தோ³ நாம. இமினா ஸுத்தேன பும்பா⁴வாதிதே³ஸே கதே தத்த² ஆபச்சயோ அந்தரதா⁴யதி, 'க⁴பஸ்ஸந்தஸ்ஸாப்பதா⁴னஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன ஸமாஸந்தஸ்ஸ ஆகாரஸ்ஸ ரஸ்ஸத்தங், குமாரீ ப⁴ரியா யஸ்ஸ ஸோ குமாரப⁴ரியோ, ஈபச்சயனிவத்தி. யுவதி ஜாயா யஸ்ஸ ஸோ யுவஜாயோ, திபச்சயனிவத்தி. ப்³ரஹ்மப³ந்தூ⁴ ப⁴ரியா யஸ்ஸ ஸோ ப்³ரஹ்மப³ந்து⁴ப⁴ரியோ, ஊபச்சயனிவத்தி.

இத்தி²யந்தி கிங்? குமாரீ ரதனங் யஸ்ஸ ஸோ குமாரீரதனோ, புரிஸோ, இத⁴ பரபத³ங் இத்தி²லிங்க³ங் ந ஹோதி, தஸ்மா பும்பா⁴வாதிதே³ஸோ ந காதப்³போ³, யதி³ கரெய்ய, குமாரோ ரதனங் யஸ்ஸ குமாரரதனோதி ஏவங் அனிட்ட²த்தோ² ப⁴வெய்ய.

ஏகத்தே²தி கிங்? குமாரீஸு ப⁴த்தி யஸ்ஸ ஸோ குமாரீப⁴த்திகோ. ஏவங் ஸமணீப⁴த்திகோ, ப்³ராஹ்மணீப⁴த்திகோ, ஸமாஸந்தே கோ, இத⁴ பரபத³ங் புப்³ப³பதே³ன ஏகத்த²ங் ந ஹோதி, தஸ்மா பும்பா⁴வாதிதே³ஸோ ந காதப்³போ³, யதி³ கரெய்ய, குமாரேஸு ப⁴த்தி யஸ்ஸ ஸோ குமாரப⁴த்திகோதி ஏவங் அனிட்ட²த்தோ² ப⁴வெய்ய.

இத்தீ²தி கிங்? த³ட்ட²ப்³ப³ட்டே²ன தி³ட்டி², கா³மணிகுலங் தி³ட்டி² யேன ஸோ கா³மணிதி³ட்டி², இத⁴ கா³மணிஸத்³தோ³ பா⁴ஸிதபுமோ ஹோதி, இத⁴ பன

குலவாசகத்தா நபுங்ஸகலிங்கே³ திட்ட²தி, இத்தி²பச்சயோ நத்தி², தஸ்மா பும்பா◌⁴வாதிதே³ஸகிச்சங் நத்தி².

பா◌⁴ஸிதபுமோதி கிங்? ஸத்³தா◌⁴ பகதி யஸ்ஸ ஸோ ஸத்³தா◌⁴பகதிகோ. ஏவங் பஞ்ஞாபகதிகோ, இத◌⁴ புப்³ப³பத³ங் நியதித்தி²லிங்க³த்தா பா◌⁴ஸிதபுமங் ந ஹோதீதி. ஸத்³தா◌⁴த◌⁴னோ, பஞ்ஞாத◌⁴னோ, ஸத்³தா◌⁴து◌⁴ரோ பஞ்ஞாது◌⁴ரோ இச்சத்ர து³வங்க³வேகல்லங் ஹோதி.

கம்மதா◌⁴ரயம்ஹி [க॰ 332; ரூ॰ 343; நீ॰ 716] பன 'ஏகத்தே²'தி பத³ங் விஸூங் ஏகங் அங்க³ங் ந ஹோதி அனேகத்த²ஸ்ஸ இத◌⁴ அஸம்ப◌⁴வதோ. தீ³கா◌⁴ ச ஸா ஜங்கா◌⁴ சாதி தீ³க◌⁴ஜங்கா◌⁴, குமாரீ ச ஸா ப◌⁴ரியா சாதி குமாரப◌⁴ரியா. ஏவங் க²த்தியகஞ்ஞா, ப்³ராஹ்மணகஞ்ஞா, யுவதி ச ஸா ப◌⁴ரியா சாதி யுவப◌⁴ரியா, ப்³ரஹ்மப³ந்தூ◌⁴ ச ஸா ப◌⁴ரியா சாதி ப்³ரஹ்மப³ந்து◌⁴ப◌⁴ரியா.

இத்தி²யந்தி கிங்? குமாரீ ச ஸா ரதனஞ்சாதி குமாரீரதனங். ஏவங் ஸமணீபது³மங்.

இத்தீ²தி கிங்? கா³மணிகுலஞ்ச தங் தி³ட்டி² சாதி கா³மணிதி³ட்டி².

பா◌⁴ஸிதபுமோதி கிங்? ஸத்³தா◌⁴பகதி, க³ங்கா³னதீ³, தண்ஹானதீ³, பத²வீதா◌⁴து.

ஸஞ்ஞாஸத்³தே³ஸு பன சதுரங்க³யுத்தேபி விதா◌⁴னங் ந ஹோதி, நந்தா³தே³வீ, நந்தா³பொக்க²ரணீ, காயக³தாஸதி, பட²மாவிப◌⁴த்தி, து³தியாவிப◌⁴த்தி, பஞ்சமீவிப◌⁴த்தி, ச²ட்டீ²விப◌⁴த்தி இச்சாதி³.

**363. க்வசி பச்சயே** [க॰ 332; ரூ॰ 343; நீ॰ 716; **சங்॰** 5.2.31; **பா॰** 6.3.35].

பச்சயே பரே கதா³சி பா◌⁴ஸிதபுமோ இத்தி²லிங்க³ஸத்³தோ³ க்வசி புமாவ ஹோதி.

ப்³யத்ததரா, ப்³யத்ததமா, எத்த² ச ப்³யத்தானங் இத்தீ²னங் அதிஸயேன ப்³யத்தாதி ப்³யத்ததரா, ப்³யத்ததமாதி அத்தோ². ஏவங் பண்டி³ததரா, பண்டி³ததமா இச்சாதி³.

**364. ஸப்³பா³த³யோ வுத்திமத்தே** [க॰ 331; ரூ॰ 353; நீ॰ 714; **சங்॰** 5.2.41; **பா॰** 6.3.35].

வுத்திமத்தே டா²னே ஸப்³பா³தி³னாமகா ஸப்³ப³னாமஸத்³தா³ புமாவ ஹொந்தி.

ஸா பமுகா² யஸ்ஸ ஸோ தப்பமுகோ². ஏவங் தப்பதா⁴னோ, தாய தாஹி வா ஸம்பயுத்தோ தங்ஸம்பயுத்தோ. ஸா ஏவ பமுகா² தப்பமுகா². ஏவங் தப்பதா⁴னா, தஸ்ஸா முக²ங் தம்முக²ங், தஸ்ஸங் கா³தா²யங் தாஸு கா³தா²ஸு வா தத்ர, தாய கா³த²தோ தாஹி வா கா³தா²ஹி ததோ, தஸ்ஸங் வேலாயங் ததா³ இச்சாதி³.

எத்த² ச வுத்தி நாம ஸமாஸ, தத்³தி⁴தா' யாதி³தா⁴துபச்சயந்த, விப⁴த்திபச்சயந்தானங் நாமங்.

இதி பும்பா⁴வாதிதே³ஸராஸி.

## ஸமாஸந்தகபச்சயராஸி

365. **ல்தித்தி²யூஹி கோ** [க॰ 338; ரூ॰ 356; நீ॰ 725; **சங்**॰ 4.4.140; பா॰ 5.4.152].

அஞ்ஞபத³த்த²விஸயே கத்துஇச்சாதீ³ஹி ல்துபச்சயந்தேஹி இத்தி²யங் ஈ, ஊகாரந்தேஹி ச ப³ஹுலங் கபச்சயோ ஹோதி.

ப³ஹவோ கத்தாரோ யஸ்மிங் தே³ஸே ஸோ ப³ஹுகத்துகோ. ஏவங் ப³ஹுவத்துகோ, ப³ஹுகா நதி³யோ யஸ்மிங் தே³ஸே ஸோ ப³ஹுனதி³கோ. ஏவங் ப³ஹுஇத்தி²கோ, கா³மோ, ப³ஹுஇத்தி²கா, ஸபா⁴, ப³ஹுஇத்தி²கங், குலங். ஏவங் ப³ஹுகுமாரிகங், ப³ஹுப்³ரஹ்மப³ந்து⁴கோ.

எத்த² ச 'ப்³ரஹ்மப³ந்தூ⁴'தி ரஸ்ஸபத³ங் ப்³ராஹ்மணங் வத³தி, தீ³க⁴பத³ங் ப்³ராஹ்மணிங் வத³தி, கபச்சயே பரே தீ³கா⁴னங் மஹாவுத்தினா ரஸ்ஸத்தங் இச்ச²ந்தி.

ப³ஹுலந்தி கிங்? ப³ஹுகத்தா, கா³மோ.

366. **வாஞ்ஞதோ** [க॰ 338; ரூ॰ 356; நீ॰ 725; **சங்**॰ 6.2.72; பா॰ 5.4.152].

அஞ்ஞபத³த்த²விஸயே ல்தித்தி²யூஹி அஞ்ஞதோ அவண்ணிவண்ணுவண்ணந்தேஹி ப³ஹுலங் கபச்சயோ ஹோதி வா.

அவண்ணந்தம்ஹா தாவ -

அகா³மகங், அரஞ்ஞங், ப³ஹுகா³மகோ, ஜனபதோ³, ஸஸோதகோ, அஸோதகோ, ஸலோமகோ, ஸபக்க²கோ, ப³ஹுமாலகோ, ப³ஹுமாலோ, ப³ஹுமாயகோ, ப³ஹுமாயோ.

இவண்ணந்தம்ஹா -

ஸுந்த³ரா தி³ட்டி² யஸ்ஸ ஸோ ஸம்மாதி³ட்டி²கோ, ஸம்மாதி³ட்டி², மிச்சா²தி³ட்டி²கோ, மிச்சா²தி³ட்டி², மதபதிகா, இத்தீ², ஸத்³தா⁴பகதிகோ, பஞ்ஞாபகதிகோ, ப³ஹுஹத்தி²கோ, ப³ஹுத³ண்டி³கோ.

உவண்ணந்தம்ஹா -

ஸஹேதுகோ, அஹேதுகோ, ஸசக்கு²கோ, அசக்கு²கோ, ஸபி⁴க்கு²கோ, அபி⁴க்கு²கோ, தீ³கா⁴யுகோ, அப்பாயுகோ, ப³ஹுதே⁴னுகோ, வஜோ, ப³ஹுரத்தஞ்ஞுகோ, பி⁴க்கு²ஸங்கோ⁴.

இத்தி²லிங்கே³ கம்ஹி பரே அகாரஸ்ஸ மஹாவுத்தினா வா 'அதா⁴துஸ்ஸ கே...'தி ஸுத்தேன வா ப³ஹுலங் இகாரத்தங் ஹோதி, ப³ஹுபுத்திகா, இத்தீ², ப³ஹுபுத்தகா வா, ஏகபுத்திகா, ஏகபுத்தகா இச்சாதி³.

இதி ஸமாஸந்தகபச்சயராஸி.

## ஸமாஸந்தஅபச்சயராஸி

367. **ஸமாஸந்த** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.52; பா॰ 5.4.68; 'த்வ' (ப³ஹுஸு)].

'ஸமாஸந்தோ+அ' இதி த்³விபத³மித³ங், ஸமாஸந்தோ ஹுத்வா அபச்சயோ ஹோதீதி அத்தோ². அதி⁴காரஸுத்தமித³ங்.

368. **பாபாதீ³ஹி பூ⁴மியா** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.72; ...பே॰... 5.4.75; 'கோ³தா³வரீனங்' (ப³ஹுஸு)].

பாபாதீ³ஹி பராய பூ⁴மியா ஸமாஸந்தோ அஹோதி, 'பூ⁴மிஸத்³த³ஸ்ஸா'தி வத்தப்³பே³ நியதித்தி²லிங்க³த³ஸ்ஸனத்த²ங் 'பூ⁴மியா'தி வுத்தங். ஏவங் அஞ்ஞத்த²பி.

பாபானங் பூ⁴மி பாபபூ⁴மங், பாபானங் உப்பத்திபூ⁴மித்யத்தோ², ஜாதியா பூ⁴மி ஜாதிபூ⁴மங், ஸத்து²ஜாதரட்ட²ங். ஏவங் பச்சா²பூ⁴மங், மஜ்ஜி²மதே³ஸே பச்சா²பா⁴க³ரட்ட²ங்.

369. **ஸங்க்²யாஹி** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.73; பா॰ 5.4.75].

ஸங்க்²யாஹி பராய பூ⁴மியா ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி.

த்³வே பூ⁴மியோ எத்தா²தி த்³விபூ⁴மோ, த்³விபூ⁴மகோ, பாஸாதோ³, த்³விபூ⁴மிகோ வா, திஸ்ஸோ பூ⁴மியோ ஏதேஸந்தி வா தீஸு பூ⁴மிஸு பரியாபன்னாதி வா தேபூ⁴மகா, த⁴ம்மா, சதுபூ⁴மகா, த⁴ம்மா, தேபூ⁴மிகா,

சதுபூ⁴மிகா வா. தி³கு³ம்ஹி-த்³வே பூ⁴மியோ த்³விபூ⁴மங், திஸ்ஸோ பூ⁴மியோ திபூ⁴மங், சதஸ்ஸோ பூ⁴மியோ சதுபூ⁴மங் இச்சாதி³.

370. **நதீ³கோ³தா⁴வரீனங்** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; **சங்॰** 4.4.73; **பா॰** 5.4.75].

ஸங்க்²யாஹி பராஸங் நதீ³, கோ³தா⁴வரீனங் ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி.

பஞ்ச நதி³யோ பஞ்சனத³ங், பஞ்ச வா நதி³யோ யஸ்மிங் பதே³ஸே ஸோ பஞ்சனதோ³, ஸத்த கோ³தா⁴வரியோ ஸத்தகோ³தா⁴வரங்.

371. **அஸங்க்²யேஹி சங்கு³ல்யானஞ்ஞாஸங்க்²யத்தே²ஸு** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; **சங்॰** 4.4.74; **பா॰** 5.4.86].

அஞ்ஞத்தோ² ச அஸங்க்²யத்தோ² ச அஞ்ஞாஸங்க்²யத்தா². தத்த² 'அஞ்ஞத்தோ²'தி அஞ்ஞபத³த்தோ² ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸோ, 'அஸங்க்²யத்தோ²'தி அஸங்க்²யத்த²ஸமாஸோ அப்³யயீபா⁴வஸமாஸோதி வுத்தங் ஹோதி, ந அஞ்ஞாஸங்க்²யத்தா² அனஞ்ஞாஸங்க்²யத்தா², அஞ்ஞாஸங்க்²யத்த²வஜ்ஜிதேஸு ஸமாஸேஸு அஸங்க்²யேஹி உபஸக்³கே³ஹி ச ஸங்க்²யாஹி ச பராய அங்கு³லியா ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி. சஸத்³தே³ன "ஸுக³தங்கு³லேன, பமாணங்கு³லேன" இச்சாதீ³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

அங்கு³லீஹி நிக்³க³தங் நிரங்கு³லங், அங்கு³லியோ அதிக்கந்தங் அச்சங்கு³லங், இமே த்³வே அமாதி³ஸமாஸா, த்³வே அங்கு³லியோ ஸமாஹடாதி த்³வங்கு³லங்.

அனஞ்ஞாஸங்க்²யத்தே²ஸூதி கிங்? பஞ்ச அங்கு³லியோ அஸ்மிந்தி பஞ்சங்கு³லி, ஹத்தோ². அங்கு³லியா ஸமீபங் உபங்கு³லி. "சதுரங்கு³லங் கண்ணங் ஓஸாரெத்வா [மஹாவ॰ 66], அட்ட²ங்கு³லங் த³ந்தகட்ட²ங், த்³வங்கு³லபரமங், சதுரங்கு³லபரமங், அட்ட²ங்கு³லபரம"ந்திஆதீ³ஸு 'அங்கு³ல'ந்தி அகாரந்தங் பமாணவாசீஸத்³த³ந்தரங்.

372. **தா³ரும்ஹங்கு³ல்யா** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; **சங்॰** 4.4.97; **பா॰** 5.4.114; 'தா³ரும்யங்கு³ல்யா' (ப³ஹூஸு)].

தா³ருஸங்கா²தே அஞ்ஞபத³த்தே² பவத்தாய அங்கு³லியா ஸமாஸந்தோ அஹோதி.

பஞ்ச அங்கு³லியோ அஸ்ஸாதி பஞ்சங்கு³லங், தா³ரு. எத்த² ச அங்கு³லிபமாணாவயவோ த⁴ஞ்ஞாதீ³னங் மானவிஸேஸோ 'தா³ரூ'தி வுச்சதி.

373. **தீ³கா◌⁴ஹோவஸ்ஸேகதே³ஸேஹி ச ரத்யா** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.75; பா॰ 5.4.87].

தீ³கோ◌⁴ ச அஹோ ச வஸ்ஸோ ச ஏகதே³ஸோ சாதி த்³வந்தோ³, ஏகதே³ஸோ நாம புப்³ப³, பராதி³, அனஞ்ஞாஸங்க்²யத்தே²ஸு தீ³கா◌⁴தீ³ஹி ச அஸங்க்²யேஹி ச ஸங்க்²யாஹி ச பராய ரத்தியா ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி. சஸத்³தே³ன "சிரரத்த"ந்தி ஸிஜ்ஜ²தி.

தீ³கா◌⁴ ரத்தியோ தீ³க◌⁴ரத்தங், தீ³கா◌⁴ ரத்திதி³வபரங்பராத்யத்தோ². அஹோ ச ரத்தி ச அஹோரத்தங், வஸ்ஸேன தேமிதா ரத்தி வஸ்ஸரத்தங், ரத்தியா புப்³ப³ங் புப்³ப³ரத்தங், ரத்தியா பரங் பரரத்தங், ரத்தியா அட்³ட◌⁴ங் அட்³ட◌⁴ரத்தங், ரத்திங் அதிக்கந்தோ அதிரத்தோ, த்³வே ரத்தியோ த்³விரத்தங். ஏவங் திரத்தங், சதுரத்தங், பஞ்சரத்தங், சா²ரத்தங், வாதி◌⁴காரத்தா "ஏகரத்தங், ஏகரத்தீ"தி ஸிஜ்ஜ²தி.

அனஞ்ஞாஸங்க்²யத்தே²ஸூதி கிங்? தீ³கா◌⁴ ரத்தி எத்தா²தி தீ³க◌⁴ரத்தி, ஹேமந்தோ. ரத்தியா ஸமீபங் உபரத்தி.

374. **கோ³ த்வசத்தே² சாலோபே** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.77; பா॰ 5.4.92].

அசத்தே² ச அனஞ்ஞா'ஸங்க்²யத்தே²ஸு ச பவத்தா கோ³ஸத்³த³ம்ஹா அலோபட்டா²னே ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி.

ரஞ்ஞோ கோ³ ராஜக³வோ, அத்தனோ கோ³ ஸக³வோ, பரேஸங் கோ³ பரக³வோ, பஞ்சக³வோ, பஞ்சக³வங். ஏவங் த³ஸக³வங்.

அலோபேதி கிங்? பஞ்சஹி கோ³ஹி கீதோ பஞ்சகு³. எத்த² ச தேன கீதோதி ஏதஸ்மிங் அத்தே² தத்³தி◌⁴தபச்சயஸ்ஸ லோபோ, தேன அயங் அபச்சயோ ந ஹோதி, 'கொ³ஸ்ஸூ'தி ஒஸ்ஸுத்தங்.

அசத்தே²தி கிங்? க³வஜா ச கா³வோ ச க³வஜக³வோ, யொம்ஹி கொ³ஸ்ஸ க³வத்தங்.

அனஞ்ஞாஸங்க்²யத்தே²ஸூதி கிங்? சித்தகு³, உபகு³.

375. **ரத்திதி³வ தா³ரக³வ சதுரஸ்ஸா** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.62; பா॰ 5.4.77].

ஏதே தயோ ஸத்³தா³ அஅந்தா நிபச்சந்தே.

ரத்தி ச தி³வா ச ரத்திதி³வங், தா³ரா ச கா³வோ ச தா³ரக³வங், சதஸ்ஸோ அஸ்ஸியோ யஸ்ஸ ஸோ சதுரஸ்ஸோ, அபச்சயோ, அஸ்ஸிஸ்ஸ இஸ்ஸ அத்தங்.

376. **ஆயாமேனுக³வங்** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.69; பா॰ 5.4.83].

ஆயாமே க³ம்யமானே அனுக³வந்தி நிபச்சதே.

கோ³ஹி அனுட்டி²தங் ஸகடங் அனுக³வங்.

ஆயாமேதி கிங்? கு³ன்னங் பச்சா² அனுகு³.

377. **அக்கி²ஸ்மாஞ்ஞத்தே²** [க॰ 337; ரூ॰ 350; நீ॰ 722; சங்॰ 4.4.96; பா॰ 5.4.113].

அஞ்ஞபத³த்தே² பவத்தா அக்கி²ம்ஹா ஸமாஸந்தோ அ ஹோதி.

விஸாலானி அக்கீ²னி யஸ்ஸ ஸோ விஸாலக்கோ², விரூபானி அக்கீ²னி யஸ்ஸ ஸோ விரூபக்கோ², அனேகஸஹஸ்ஸானி அக்கீ²னி யஸ்ஸ ஸோ ஸஹஸ்ஸக்கோ², லோஹிதானி அக்கீ²னி யஸ்ஸ ஸோ லோஹிதக்கோ². ஏவங் நீலக்கோ², நீலக்கி² வா. ப³ஹுலாதி⁴காரா அனஞ்ஞத்தே²பி, அக்கீ²னங் படிமுக²ங் பச்சக்க²ங், அக்கீ²னங் பரபா⁴கோ³ பரொக்க²ங், அக்கீ²னங் திரோபா⁴கோ³ திரொக்க²ங். அக்கி²ஸத்³தே³ன செத்த² பஞ்சிந்த்³ரியானி க³ய்ஹந்தி.

மஹாவுத்தினா க்வசி ஸமாஸந்தோ அ, ஆ, இபச்சயா ஹொந்தி.

தத்த² அபச்சயே -

வாயுனோ ஸகா² வாயுஸகோ², வாயுஸங்கா²தோ ஸகா² அஸ்ஸாதி வா வாயுஸகோ², அக்³கி³, ஸப்³பே³ஸங் பியாப்பியமஜ்ஜ²த்தானங் ஸகா²தி ஸப்³ப³ஸகோ², ஸப்³பே³ வா ஸகா²யோ அஸ்ஸாதி ஸப்³ப³ஸகோ², மெத்தாவிஹாரீ. "ஸப்³ப³மித்தோ ஸப்³ப³ஸகோ²"தி [தே²ரகா³॰ 648] பாளி. பாபானங் ஸகா²தி பாபஸகோ², பாபா ஸகா²ரோ யஸ்ஸாதி வா பாபஸகோ². "பாபமித்தோ பாபஸகோ²"தி [தீ³॰ நி॰ 3.253] பாளி. பஹிதோ பேஸிதோ அத்தா யேனாதி பஹிதத்தோ, மஜ்ஜி²மோ அத்தா ஸபா⁴வோ யஸ்ஸாதி மஜ்ஜ²த்தோ, சா²தங் அஜ்ஜ²த்தஸந்தானங் [ஸண்டா²னங் (மூலபாடே²)] யஸ்ஸாதி சா²தஜ்ஜ²த்தோ, ஸுஹிதோ அத்தா யஸ்ஸாதி ஸுஹிதத்தோ , யதோ ஸங்யதோ அத்தா யஸ்ஸாதி யதத்தோ, டி²தோ அத்தா அஸ்ஸாதி டி²தத்தோஇச்சாதி³.

ஆபச்சயே -

பச்சக்கோ² த⁴ம்மோ யஸ்ஸாதி பச்சக்க²த⁴ம்மா, சா²தே³தீதி ச²தோ³, மோஹோ, விவடோ ச²தோ³ யஸ்மிந்தி விவடச்ச²தா³, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴.

இபச்சயே -

ஸுந்த³ரோ க³ந்தோ⁴ யஸ்ஸாதி ஸுக³ந்தி⁴, குச்சி²தோ க³ந்தோ⁴ யஸ்ஸாதி து³க்³க³ந்தி⁴, பூதினோ க³ந்தோ⁴ யஸ்ஸாதி பூதிக³ந்தி⁴, ஸுரபி⁴னோ க³ந்தோ⁴ ஸுரபி⁴க³ந்தி⁴. "ஸரீரஸ்ஸ ஸுக³ந்தி⁴னோ, கு³ணக³ந்தி⁴யுத்தோ அஹ"ந்தி பாளி.

இதி ஸமாஸந்தஅபச்சயராஸி.

**நானாதே³ஸராஸி**

**378. உத்தரபதே³** [க॰ 333-334; ரூ॰ 344-345; நீ॰ 717-718].

உத்தரபதே³ பரே புப்³ப³பதே³ விதி⁴ ஹோதீதி அத்தோ². அதி⁴காரஸுத்தமித³ங்.

"அப்³ராஹ்மணோ, அனரியோ, அபி⁴க்கு²கோ, அனந்தோ"இச்சாதீ³ஸு ஸமாஸே உத்தரபதே³ பரே ந-காரஸ்ஸ அ, அன ஹொந்தி.

**379. நகா²த³யோ** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 708; சங்॰ 5.2.95; பா॰ 6.3.75].

நகா²த³யோ ஸத்³தா³ நபகதிகா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

நா'ஸ்ஸ க²மத்தீ²தி நகோ², 'க²'ந்தி ஸுக²ங், து³க்க²ஞ்ச, நா'ஸ்ஸ குலமத்தீ²தி நகுலோ, ஏவங்நாமகோ ப்³ராஹ்மணோ, புமஸ்ஸ ஸகங் புங்ஸகங் நத்தி² புங்ஸகங் ஏதஸ்மிந்தி நபுங்ஸகோ, க²ஞ்ஜனங் வேகல்லக³மனங் க²த்தங், நத்தி² க²த்தங் ஏதஸ்ஸாதி நக்க²த்தங், கங் வுச்சதி ஸுக²ங், தப்³பி³ருத்³த⁴த்தா அகங் வுச்சதி து³க்க²ங், நத்தி² அகங் ஏதஸ்மிந்தி நாகோ, ஸக்³கோ³, ந முஞ்சதீதி நமுசி, மாரோ. ந க³லதி ந சவதீதி நக³ரங், கே³ஹே வத்தப்³பே³ 'அகா³ர'ந்தி ஸிஜ்ஜ²தி.

**380. நகோ³ வா பாணினி** [க॰ 333-334; ரூ॰ 344-345; நீ॰ 717-718; சங்॰ 5.2.96; பா॰ 6.3.77; 'நகோ³ வாப்பாணினி' (ப³ஹூஸு)].

அபாணிம்ஹி நகோ³தி ஸிஜ்ஜ²தி வா.

ந க³ச்ச²ந்தீதி நகா³, ருக்கா². நகா³, பப்³ப³தா. அகா³, ருக்கா², அகா³, பப்³ப³தா.

அபாணினீதி கிங்? அகோ³ வஸலோ கிங் தேன. எத்த² ‘அகோ³’தி து³க்³க³தஜனோ, ‘வஸலோ’தி லாமகோ, ‘கிங் தேனா’தி நிந்தா³வசனங், “ஸீதேனா”திபி பாடோ². ஏவங் நேகே, அனேகே, நேகானி, அனேகானி இச்சாதி³.

இதி ந-ராஸி.

**381. ஸஹஸ்ஸ ஸோஞ்ஞத்தே²** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; **சங்॰** 5.2.97; **பா॰** 6.3.82].

அஞ்ஞபத³த்தே² ஸமாஸே உத்தரபதே³ பரே ஸஹஸ்ஸ ஸோ ஹோதி வா.

புத்தேன ஸஹ யோ வத்ததீதி ஸபுத்தோ, ஸஹபுத்தோ.

அஞ்ஞத்தே²தி கிங்? ஸஹ கத்வா, ஸஹ யுஜ்ஜி²த்வா.

**382. ஸஞ்ஞாயங்** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; **சங்॰** 5.2.98; **பா॰** 6.3.78].

ஸஞ்ஞாயங் உத்தரபதே³ பரே ஸஹஸ்ஸ ஸோ ஹோதி.

ஸஹ ஆயத்தங் ஸாயத்தங், ஸஹ பலாஸங் ஸபலாஸங், அக³ருகாரஸ்ஸேதங் நாமங்.

**383. அபச்சக்கே²** [க॰ 404; ரூ॰ 307; நீ॰ 859; **சங்॰** 5.2.99; **பா॰** 6.3.80].

அபச்சக்கே² க³ம்யமானே உத்தரபதே³ பரே ஸஹஸ்ஸ ஸோ ஹோதி.

ஒட்³டி³யதி ஏதாயாதி ஒட்³டி³, பாஸோ. ஒட்³டி³யா ஸஹ யோ வத்ததீதி ஸொட்³டி³, கபோதோ. இத³⁴ ‘ஒட்³டி³’ அபச்சக்கா². “ஸாக்³கி³ கபோதோ”திபி பாடோ², பிசுனா ஸஹ வத்ததீதி ஸபிசுகா, வாதமண்ட³லிகா, ஸா ச அபச்சக்கா², உக்³க³ந்த்வா ஆகாஸே பரிப்³ப⁴மந்தங் பிசுஸங்கா⁴டங் தி³ஸ்வா ஞாதப்³பா³. “ஸபிஸாசா வாதமண்ட³லிகா”திபி பாடோ². ஏவங் ஸரஜா, வாதா, ஸரக்க²ஸீ, ரத்தி.

**384. அகாலே ஸகத்த²ஸ்ஸ** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; **சங்॰** 5.2.110; **பா॰** 6.3.81].

ஸகத்த²ப்பதா⁴னஸ்ஸ ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ ஸோ ஹோதி அகாலே உத்தரபதே³ பரே.

ஸப்³ரஹ்மங், ஸசக்கங்.

அகாலேதி கிங்? ஸஹ புப்³ப³ண்ஹங், ஸஹ பரண்ஹங், ஸூனக்க²த்தேன ஸஹ பவத்தங் புப்³ப³ண்ஹங், பரண்ஹந்தி அத்தோ².

385. **க³ந்த²ந்தாதி⁴க்யே** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; சங்॰ 5.2.101; பா॰ 6.3.79].

க³ந்த²ஸ்ஸ அந்தோ க³ந்த²ந்தோ. யதா² தங் கச்சாயனக³ந்த²ஸ்ஸ அந்தோ உணாதி³கப்போ, அதி⁴கபா⁴வோ ஆதி⁴க்யங், க³ந்த²ந்தே ச ஆதி⁴க்யே ச வத்தமானஸ்ஸ ஸஹஸத்³த³ஸ்ஸ ஸோ ஹோதி உத்தரபதே³ பரே.

ஸஹ உணாதி³னா' யங் அதி⁴யதேதி தங் ஸோணாதி³, ஸகலங் கச்சாயனங் அதீ⁴தெத்யத்தோ². ஸஹ முஹுத்தேன ஸகலங் ஜோதிங் அதீ⁴தே ஸமுஹுத்தங், ஜோதீதி நக்க²த்தஸத்த²ங்.

ஆதி⁴க்யே - ஸதோ³ணா, கா²ரீ, ஸகஹாபணங், நிக்க²ங், ஸமாஸகங், கஹாபணங். நிச்சத்த²மித³ங் ஸுத்தங்.

386. **ஸமானஸ்ஸ பக்கா²தீ³ஸு வா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; சங்॰ 5.2.103-4; பா॰ 6.3.84-86].

பக்கா²தீ³ஸு உத்தரபதே³ஸு ஸமானஸ்ஸ ஸோ ஹோதி வா.

ஸமானோ பக்கோ² ஸஹாயோ ஸபக்கோ², ஸமானோ பக்கோ² யஸ்ஸாதி வா ஸபக்கோ², ஸமானபக்கோ² வா. ஏவங் ஸஜாதி, ஸமானஜாதி, ஸஜனபதோ³, ஸரத்தி.

ஸமானோ பதி யஸ்ஸா ஸா ஸபதி. ஏவங் ஸனாபி⁴, ஸப³ந்து⁴, ஸப்³ரஹ்மசாரீ, ஸனாமோ. அவ்ஹயங் வுச்சதி நாமங், சந்தே³ன ஸமானங் அவ்ஹயங் யஸ்ஸ ஸோ சந்த³ஸவ்ஹயோ, ஸகொ³த்தோ, இந்தே³ன ஸமானங் கொ³த்தங் யஸ்ஸ ஸோ இந்த³ஸகொ³த்தோ, ஸரூபங், ஸட்டா²னங். ஹரி வுச்சதி ஸுவண்ணங், ஹரினா ஸமானோ வண்ணோ யஸ்ஸ ஸோ ஹரிஸ்ஸவண்ணோ, ஸஸ்ஸ த்³வித்தங். ஏவங் ஸிங்கீ³னிக்க²ஸவண்ணோ, ஸவயோ, ஸத⁴னோ, ஸத⁴ம்மோ, ஸஜாதியோ.

பக்கா²தீ³ஸூதி கிங்? ஸமானஸீலோ.

387. **உத³ரே இயே** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859; சங்॰ 5.2.105; பா॰ 6.3.88].

இயயுத்தே உத³ரே பரே ஸமானஸ்ஸ ஸோ ஹோதி வா.

ஸமானே உத³ரே ஜாதோ ஸோத³ரியோ, ஸமானோத³ரியோ.

இயேதி கிங்? ஸமானோத³ரதா.

அஞ்ஞேஸுபி ஸமானஸ்ஸ ஸோ ஹோதி, சந்தே³ன ஸமானா ஸிரீ யஸ்ஸ தங் சந்த³ஸ்ஸஸிரீகங், முக²ங். ஏவங் பது³மஸ்ஸஸிரீகங், வத³னங்.

மஹாவுத்தினா ஸந்தாதீ³னஞ்ச ஸோ ஹோதி, ஸங்விஜ்ஜதி லோமங் அஸ்ஸாதி ஸலோமகோ. ஏவங் ஸபக்க²கோ, ஸங்விஜ்ஜந்தி ஆஸவா ஏதேஸந்தி ஸாஸவா, ஸங்விஜ்ஜந்தி பச்சயா ஏதேஸந்தி ஸப்பச்சயா, ஸங்விஜ்ஜந்தி அத்தனோ உத்தரிதரா த⁴ம்மா ஏதேஸந்தி ஸஉத்தரா, ஸந்தோ புரிஸோ ஸப்புரிஸோ. ததா² ஸஜ்ஜனோ, ஸத்³த⁴ம்மோ, ஸந்தஸ்ஸ பா⁴வோ ஸப்³பா⁴வோ இச்சாதி³.

இதி ஸ-ராஸி.

388. **இமஸ்ஸித³ங்** [க॰ 129; ரூ॰ 222; நீ॰ 305].

உத்தரபதே³ பரே இமஸ்ஸ இத³ங் ஹோதி.

அயங் அத்தோ² ஏதஸ்ஸாதி இத³மத்தீ², ஸமாஸந்தே ஈ, இத³மத்தி²னோ பா⁴வோ இத³மத்தி²தா. அயங் பச்சயோ ஏதேஸந்தி இத³ப்பச்சயா, இத³ப்பச்சயானங் பா⁴வோ இத³ப்பச்சயதா. "இமேஸங் பச்சயா இத³ப்பச்சயா, இத³ப்பச்சயா ஏவ இத³ப்பச்சயதா"திபி யோஜெந்தி. 'இத³'ந்தி நிபாதபத³ம்பி அத்தி², "ரூபஞ்ச ஹித³ங் பி⁴க்க²வே அத்தா அப⁴விஸ்ஸா, வேத³னா ச ஹித³ங். ஸஞ்ஞா ச ஹித³ங். ஸங்கா²ரா ச ஹித³ங் பி⁴க்க²வே அத்தா அப⁴விஸ்ஸங்ஸு" இச்சாதி³ [மஹாவ॰ 20].

389. **புங் புமஸ்ஸ வா** [க॰ 82; ரூ॰ 149].

உத்தரபதே³ பரே புமஸ்ஸ புங் ஹோதி வா.

புமஸ்ஸ லிங்க³ங் புல்லிங்க³ங், புமஸ்ஸ பா⁴வோ பும்பா⁴வோ, புமா ச ஸோ கோகிலோ சாதி புங்கோகிலோ, புமா ச ஸோ கோ³ சாதி புங்க³வோ, 'கோ³ த்வசத்தே²...'தி அபச்சயோ, நபுங்ஸகோ.

வாதி கிங்? புமித்தீ².

390. **ட ந்தந்தூனங்** [க॰ 126; ரூ॰ 101; நீ॰ 301].

உத்தரபதே³ பரே ந்த, ந்தூனங் ட ஹோதி வா க்வசி.

ப⁴வங் பதிட்டோ² யேஸங் தே ப⁴வங்பதிட்டா², பி³ந்தா³க³மோ. ப⁴க³வா மூலங் யேஸங் தே ப⁴க³வங்மூலகா, த⁴ம்மா. ஏவங் ப⁴க³வங்படிஸரணா, த⁴ம்மா.

ப³ஹுலாதி⁴காரா தராதீ³ஸு ச பரேஸு, மஹந்தீனங் அதிஸயேன மஹாதி மஹத்தரீ, ரத்தஞ்ஞூனங் மஹந்தஸ்ஸ பா⁴வோ ரத்தஞ்ஞுமஹத்தங். ஏவங்

ஜாதிமஹத்தங், கு³ணமஹத்தங், புஞ்ஞமஹத்தங், அரஹந்தஸ்ஸ பா⁴வோ அரஹத்தங்.

391. **அ** [க॰ 642; ரூ॰ 589; நீ॰ 1269; சங்॰ 5.2.106; பா॰ 6.3.89].

உத்தரபதே³ பரே ந்த, ந்தூனங் அ ஹோதி.

ப⁴வந்தபதிட்டா², மயங், கு³ணவந்தபதிட்டா², மயங்.

392. **ரீரிக்க²கேஸு** [க॰ 642; ரூ॰ 589; நீ॰ 1269; சங்॰ 5.2.107; பா॰ 6.3.89-90].

ரீ, ரிக்க², கபச்சயந்தேஸு பரேஸு ஸமானஸ்ஸ ஸோ ஹோதி.

நிச்சஸமாஸத்தா அஞ்ஞபதே³ன விக்³க³ஹோ, ஸங்விஜ்ஜதீதி ஸமானோ, பச்சக்கே² விய சித்தே உபலப்³ப⁴தீதி அத்தோ². ஸமானோ விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி ஸதீ³, ஸதி³க்கோ², ஸதி³ஸோ, ஸமானா விய தே தி³ஸ்ஸந்தீதி ஸதி³ஸா.

393. **ந்தகிமிமானங் டாகீடீ** [க॰ 126; ரூ॰ 101; நீ॰ 301].

தேஸு பரேஸு ந்தபச்சயந்தஸ்ஸ ச கிங், இமஸத்³தா³னஞ்ச கமேன டா, கீ, டீ ஹொந்தி.

ப⁴வங் விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி ப⁴வாதீ³, ப⁴வாதி³க்கோ², ப⁴வாதி³ஸோ, கோ விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி கீதீ³, கீதி³க்கோ², கீதி³ஸோ, அயங் விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி ஈதீ³, ஈதி³க்கோ², ஈதி³ஸோ.

394. **ஸப்³பா³தீ³னமா** [க॰ 642; ரூ॰ 589; நீ॰ 1269; சங்॰ 5.2.108; பா॰ 6.3.91].

தேஸு பரேஸு ஸப்³பா³தி³னாமகானங் ய, த, ஏத, அஞ்ஞ, அம்ஹ, தும்ஹஸத்³தா³னங் அந்தோ ஆ ஹோதி.

யாதீ³, யாதி³க்கோ², யாதி³ஸோ, தாதீ³, தாதி³க்கோ², தாதி³ஸோ, ஏதாதீ³, ஏதாதி³க்கோ², ஏதாதி³ஸோ.

395. **வேதஸ்ஸேட** [க॰ 642; ரூ॰ 589; நீ॰ 1269].

தேஸு பரேஸு ஏதஸ்ஸ ஏட ஹோதி வா.

ஏதீ³, ஏதி³க்கோ², ஏதி³ஸோ, அஞ்ஞாதீ³, அஞ்ஞாதி³க்கோ², அஞ்ஞாதி³ஸோ, அம்ஹாதீ³, அம்ஹாதி³க்கோ², அம்ஹாதி³ஸோ, தும்ஹாதீ³, தும்ஹாதி³க்கோ², தும்ஹாதி³ஸோ.

**396. தும்ஹம்ஹானங் தாமேகஸ்மிங்** [க॰ 642; ரூ॰ 589; நீ॰ 1269].

தேஸு பரேஸு ஏகவசனே பவத்தானங் தும்ஹ' ம்ஹஸத்³தா³னங் தா, மா ஹொந்தி வா.

அஹங் விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி மாதீ³, மாதி³க்கோ², மாதி³ஸோ, த்வங் விய ஸோ தி³ஸ்ஸதீதி தாதீ³, தாதி³க்கோ², தாதி³ஸோ.

ஏகஸ்மிந்தி கிங்? அம்ஹே விய தே தி³ஸ்ஸந்தீதி அம்ஹாதி³னோ, அம்ஹாதி³க்கா², அம்ஹாதி³ஸா, தும்ஹே விய தே தி³ஸ்ஸந்தீதி தும்ஹாதி³னோ, தும்ஹாதி³க்கா², தும்ஹாதி³ஸா. எத்த² ச உபமானத்த²ஸ்ஸேவ ஏகத்தங் இச்சீ²யதி, தஸ்மா அஹங் விய தே தி³ஸ்ஸந்தீதி மாதி³ஸா த்வங் விய தே தி³ஸ்ஸந்தீதி தாதி³னோ, தாதி³ஸாதிபி யுஜ்ஜந்தி. "மாதி³ஸா வே ஜினா ஹொந்தி, யே பத்தா ஆஸவக்க²ய"ந்தி [மஹாவ॰ 11] பாளி, இமானி பதா³னி உபரி கிதகண்டே³பி ஆக³மிஸ்ஸந்தி.

**397. தங்மமஞ்ஞத்ர** [க॰ 143; ரூ॰ 235; நீ॰ 322].

ரீ, ரிக்க², கபச்சயேஹி அஞ்ஞஸ்மிங் உத்தரபதே³ பரே தும்ஹ'ம்ஹானங் தங், மங்ஆதே³ஸா ஹொந்தி க்வசி.

த்வங் லேணங் யேஸங் தே தங்லேணா, அஹங் லேணங் யேஸங் தே மங்லேணா [ஸங்॰ நி॰ 4.359]. ஏவங் தங்தீ³பா, மங்தீ³பா [ஸங்॰ நி॰ 4.359], தங்படிஸரணா, மங்படிஸரணா.

**398. மனாத்³யாபாதீ³னமோ மயே ச** [க॰ 183; ரூ॰ 386; நீ॰ 375].

உத்தரபதே³ மயபச்சயே ச பரே மனாதீ³னங் ஆபாதீ³னஞ்ச ஓ ஹோதி.

மனோஸெட்டா², மனோமயா, ரஜோஜல்லங், ரஜோமயங், ஸப்³போ³ மனோக³ணோ இத॰⁴ வத்தப்³போ³, ஆபோதா॰⁴து, ஆபோமயங். அனுயந்தி தி³ஸோதி³ஸங் [தீ³॰ நி॰ 3.281], ஜீவ த்வங் ஸரதோ³ஸதங் [ஜா॰ 1.2.9].

**399. பரஸ்ஸ ஸங்க்²யாஸு** [க॰ 36; ரூ॰ 47; நீ॰ 130].

ஸங்க்²யாஸு பராஸு பரஸ்ஸ ஓ ஹோதி.

பரோஸதங், பரோஸஹஸ்ஸங், பரோபண்ணாஸ த॰⁴ம்மா, இத॰⁴ பரஸத்³தோ³ "இந்த்³ரியபரோபரியத்த"ந்தி எத்த² விய அதி॰⁴கத்த²வாசிஸத்³த³ந்தரங், ந ஸப்³ப³னாமங்.

**400. ஜனே புத²ஸ்ஸு** [க॰ 49; ரூ॰ 44; நீ॰ 129].

ஜனே பரே புத²ஸ்ஸ உ ஹோதி.

அரியேஹி புத²கே³வாயங் ஜனோதி புது²ஜ்ஜனோ. அபி ச பாளினயே புது²ஸத்³தோ³யேவ ப³ஹூலங் தி³ஸ்ஸதி, புது² கிலேஸே ஜனெந்தீதி புது²ஜ்ஜனா, புது² நானாஸத்தா²ரானங் முக²ங் உல்லோகெந்தீதி புது²ஜ்ஜனா, புது² நானாஓகே⁴ஹி வுய்ஹந்தீதி புது²ஜ்ஜனா [மஹானி॰ 51, 94], ஸஞ்ஞானானாத்தபுது²த்தபபே⁴த³ங் படிச்ச தண்ஹானானாத்தபுது²த்தபபே⁴தோ³ ஹோதி [த⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 1], இங்க⁴ அஞ்ஞேபி புச்ச²ஸ்ஸு, புது² ஸமணப்³ராஹ்மணே [ஸங்॰ நி॰ 1.246]. கா³மா கா³மங் விசரிஸ்ஸங், ஸாவகே வினயங் புது², ஆயதானி புது²னி ச, புது²னா விஜ்ஜுவண்ணினா [ஜா॰ 2.22.968], புது²காயா புது²பூ⁴தா இச்சாதி³. தஸ்மா "புத²கே³வ, புத²க்கரணே" இச்சாதீ³ஸு து²ஸ்ஸ உகாரஸ்ஸ அகாரோ [அகாரோதி?] யுஜ்ஜதி.

401. **ஸோ ச²ஸ்ஸாஹாயதனேஸு வா** [க॰ 374; ரூ॰ 408; நீ॰ 804].

அஹே ச ஆயதனே ச பரே ச²ஸ்ஸ ஸோ ஹோதி வா.

ச² அஹானி ஸாஹங். அத்தி² ஸாஹஸ்ஸ ஜீவிதங் [ஜா॰ 2.22.314], 'ஸாஹஸ்ஸா'தி ஸாஹங்+அஸ்ஸாதி சே²தோ³. ஸளாயதனங்.

வாதி கிங்? சா²ஹப்படிச்ச²ன்னா ஆபத்தி [சூளவ॰ 134], ச² ஆயதனானி.

402. **ல்துபிதாதீ³னமாரங்ரங** [க॰ 200; ரூ॰ 159; நீ॰ 415; சங்॰ 5.2.20; பா॰ 6.3.32].

ஸமாஸுத்தரபதே³ பரே ல்துபச்சயந்தானங் பிதாதீ³னஞ்ச கமேன ஆரங, ரங ஹொந்தி வா.

ஸத்து²னோ த³ஸ்ஸனங் ஸத்தா²ரத³ஸ்ஸனங். ஏவங் கத்தாரனித்³தே³ஸோ. மாதா ச பிதா ச மாதரபிதரோ, மாதாபிதூஸு ஸங்வட்³டோ⁴ மாதாபிதரஸங்வட்³டோ⁴.

வாதி கிங்? ஸத்து²த³ஸ்ஸனங், கத்து நித்³தே³ஸோ, மாதாபிதரோ.

403. **விஜ்ஜாயோனிஸம்ப³ந்தீ⁴னமா தத்ர சத்தே²** [க॰ 199; ரூ॰ 158; நீ॰ 736; சங்॰ 5.2.21; பா॰ 6.3.25].

சத்த²ஸமாஸே விஜ்ஜாஸம்ப³ந்தீ⁴னங் யோனிஸம்ப³ந்தீ⁴னஞ்ச ல்துபிதாதீ³னங் ஆ ஹோதி தெஸ்வேவ பரேஸு.

மாதாபிதா, மாதாபிதரோ இச்சாதி³.

தத்ராதி கிங்? மாதுயா பா◌⁴தா மாதுபா◌⁴தா.

எத்த² ச விஜ்ஜாஸிப்பானி ஸிக்கா²பெந்தா ஆசரியா ஸிஸ்ஸானங் விஜ்ஜாஸம்ப³ந்தீ◌⁴ மாதாபிதரோ நாம.

404. **புத்தே** [க॰ 199; ரூ॰ 158; நீ॰ 736; சங்॰ 5.2.22; பா॰ 6.3.25].

சத்தே புத்தே பரே விஜ்ஜாயோனிஸம்ப³ந்தீ◌⁴னங் ல்துபிதாதீ³னங் ஆ ஹோதி.

மாதாபுத்தா க³ச்ச²ந்தி, பிதாபுத்தா க³ச்ச²ந்தி. மஹாவுத்தினா தேஸஞ்ச இ ஹோதி, மாதிபக்கோ², பிதிபக்கோ². மாதிகோ◌⁴ லப◌⁴தே து³க²ங் [ஜா॰ 2.19.118], பிதிகோ◌⁴ லப◌⁴தே து³க²ங், மாத்திகங் த◌⁴னங், பெத்திகங் த◌⁴னங் [பாரா॰ 34]. எத்த² ச மாதுயா ஸந்தகங் மாத்திகங், பிதுனோ ஸந்தகங் பெத்திகங், த்³வித்தங் வுத்³தி◌⁴ ச. மாதிதோ, பிதிதோ, பா◌⁴தா ஏவ பா◌⁴திகோ, பா◌⁴திகராஜா.

405. **ஜாயாய ஜாயங் பதிம்ஹி** [க॰ 339; ரூ॰ 358; நீ॰ 731; '...ஜயங் பதிம்ஹி' (ப³ஹூஸு)].

பதிம்ஹி பரே ஜாயாஸத்³த³ஸ்ஸ ஜாயங் ஹோதி.

புத்தங் ஜனேதீதி ஜாயா, ஜாயா ச பதி ச ஜாயம்பதீ [ஜயம்பதீ (ப³ஹூஸு)]. அத² வா "ஜாயம்பதீ"தி இத³ங் ஸந்தி◌⁴விதி◌⁴னாவ ஸித்³த◌⁴ங், தஸ்மா "ஜம்பதீ"திபாடோ² ஸியா யதா² "தே³வராஜா ஸுஜம்பதீ' [ஸங்॰ நி॰ 1.264]'தி, யதா² ச ஸக்கதக³ந்தே²ஸு "தா³ரோ ச பதி ச த³ம்பதீ"தி. இத◌⁴ பன மஹாவுத்தினா பதிம்ஹி ஸுஜாதாய ஸுஜங் ஹோதி, தா³ரஸ்ஸ ச த³ங் ஹோதி, ததா² ஜாயா ச பதி ச ஜம்பதீதி நிட்ட²ங் க³ந்தப்³ப³ங்.

யஞ்ச வுத்தியங் "ஜானிபதீதி பகத்யந்தரேன ஸித்³த◌⁴ங், ததா² த³ம்பதீ"தி வுத்தங். தத்த² புத்தங் ஜனேதீதி ஜானீ. ஜானீ ச பதி ச ஜானீபதீதி யுஜ்ஜதி. "துத³ம்பதீ"தி பாடோ². கச்சாயனே ச 'ஜாயாய து த³ங்ஜானி பதிம்ஹீ'தி. தத்த² துஸத்³தோ³ பத³பூரணமத்தே யுஜ்ஜதி.

406. **ஸஞ்ஞாயமுதோ³த³கஸ்ஸ** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 257; சங்॰ 5.2.65; பா॰ 6.3.57].

ஸஞ்ஞாயங் க³ம்யமானாயங் உத்தரபதே³ பரே உத³கஸ்ஸ உதோ³ ஹோதி.

உத³கங் தா◌⁴ரேதீதி உத³தி◌⁴, மஹந்தங் உத³கங் தா◌⁴ரேதீதி மஹோத³தி◌⁴, உத³கங் பிவந்தி எத்தா²தி உத³பானங், உத³கங் பிவந்தி ஏதாயாதி உத³பாதி.

407. **கும்பா◌⁴தீ³ஸு வா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 257; சங்॰ 5.2.69; பா॰ 6.3.59].

கும்பா◌⁴தீ³ஸு பரேஸு உத³கஸ்ஸ உதோ³ ஹோதி வா.

உத³கஸ்ஸ கும்போ◌⁴ உத³கும்போ◌⁴, உத³ககும்போ◌⁴. ஏவங் உத³பத்தோ, உத³கபத்தோ, உத³பி³ந்து³, உத³கபி³ந்து³. மஹாவுத்தினா ஸ்யாதீ³ஸுபி, "நீலோதா³ பொக்க²ரணீ"தி பாளி.

408. **ஸோதாதீ³ஸு லோபோ** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 256].

ஸோதாதீ³ஸு பரேஸு உத³கஸ்ஸ உஸ்ஸ லோபோ ஹோதி.

உத³கஸ்ஸ ஸோதங் த³கஸோதங், உத³கே ரக்க²ஸோ த³கரக்க²ஸோ, உத³கங் ஆஸயோ யேஸங் தே த³காஸயா, பாணா. மஹாவுத்தினா ஸ்யாதீ³ஸுபி, "த³கே த³காஸயா ஸெந்தீ"தி [ஸங்॰ நி॰ 3.78 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)] பாளி.

409. **புப்³பா³பரஜ்ஜஸாயமஜ்ஜே²ஹாஹஸ்ஸ ண்ஹோ** [க॰ 404; ரூ॰ 370; ந்ஹோ (ஸீ॰)].

புப்³பா³தீ³ஹி பரஸ்ஸ அஹஸ்ஸ ண்ஹோ ஹோதி.

புப்³ப³ண்ஹோ, அபரண்ஹோ, அஜ்ஜண்ஹோ, ஸாயண்ஹோ [ஸாயன்ஹோ], மஜ்ஜ²ண்ஹோ.

நானாதே³ஸராஸி நிட்டி²தோ.

**அப்³யயராஸி**

410. **குபாத³யோ நிச்சமஸ்யாதி³விதி◌⁴ம்ஹி** [க॰ 324; ரூ॰ 339; சங்॰ 2.2.24; பா॰ 2.2.18].

ஸ்யாதி³விதி◌⁴தோ அஞ்ஞத்த² குஆத³யோ பாத³யோ ச ஸத்³தா³ ஸ்யாத்³யந்தேன ஸஹ நிச்சங் ஏகத்தா² ஹொந்தி.

குச்சி²தோ ப்³ராஹ்மணோ குப்³ராஹ்மணோ, ஈஸகங் உண்ஹங் கது³ண்ஹங், பாகடோ ஹுத்வா ப◌⁴வதீதி பாதுபூ◌⁴தோ, ஆவீ ['ஆவி'பி தி³ஸ்ஸதி] ஹுத்வா ப◌⁴வதீதி ஆவீபூ◌⁴தோ, துண்ஹீ ப◌⁴வதீதி துண்ஹீபூ◌⁴தோ, பமுகோ² நாயகோ பனாயகோ, பகாரேன கரித்வா பகரித்வா பகாரேன கதங் பகதங், பட²மங் வா கதங் பகதங், விரூபோ புரிஸோ து³ப்புரிஸோ. ஏவங் து³க்கடங், ஸோப◌⁴ணோ புரிஸோ ஸுபுரிஸோ. ஏவங்

ஸுகதங், அபி◌⁴த◌⁴ம்மோ, அபி◌⁴த்து²தோ, பு◌⁴ஸங் களாரோ ஆகளாரோ, பு◌⁴ஸங் ப³ந்தோ◌⁴ ஆப³ந்தோ◌⁴ இச்சாதி³.

பாத³யோ பகதாத்³யத்தே² பட²மாய ஏகத்தா² ஹொந்தி, பகதோ ஆசரியோ பாசரியோ. ஏவங் பய்யகோ, பரோ அந்தேவாஸீ பந்தேவாஸீ, பரோ புத்தோ பபுத்தோ, பரோ நத்தா பனத்தா.

அத்யாத³யோ அதிக்கந்தாத்³யத்தே² து³தியாய, மஞ்சங் அதிக்கந்தோ அதிமஞ்சோ. ஏவங் அதிபா³லோ, அதிவேலா.

அவாத³யோ குட்டா²த்³யத்தே² ததியாய, கோகிலாய அவகுட்ட²ங் வனங் அவகோகிலங், 'அவகுட்ட²'ந்தி ச²ட்³டி³தந்தி வத³ந்தி. ஏவங் அவமயூரங்.

பரியாத³யோ கி³லானாத்³யத்தே² சதுத்தி²யா, அஜ்ஜா²யிதுங் கி³லானோ பரியஜ்ஜே²னோ.

ந்யாத³யோ நிக்க²ந்தாத்³யத்தே² பஞ்சமியா, கோஸம்பி³யா நிக்க²ந்தோ நிக்கோஸம்பி³, வானதோ நிக்க²ந்தங் நிப்³பா³னங்.

அஸ்யாதி³விதி◌⁴ம்ஹீதி கிங்? ருக்க²ங் பதி விஜ்ஜோததே.

411. **சீ க்ரியத்தே²ஹி** [சங்◦ 2.2.25; பா◦ 1.4.60, 61].

சீபச்சயந்தோ ஸத்³தோ³ க்ரியத்தே²ஹி ஸத்³தே³ஹி ஸஹ ஏகத்தோ² ஹோதி.

ப³லஸா கிரிய ப³லீகிரிய, பாகடீகிரிய, பாகடீபு◌⁴ய்ய, பாகடீப◌⁴விய.

412. **பூ◌⁴ஸனாத³ரானாத³ராதீ³ஸ்வேஹி ஸஹ** [சங்◦ 2.2.27; பா◦ 1.4.63, 64].

அலமாத³யோ ஸத்³தா³ பூ◌⁴ஸனாதீ³ஸு அத்தே²ஸு ஏதேஹி க்ரியத்தே²ஹி ஸஹ ஏகத்தா² ஹொந்தி.

பூ◌⁴ஸனங் அகாஸீதி அலங்கிரிய, ஸமங் ஆத³ரங் அகாஸீதி ஸக்கச்ச, அஸமங் அனாத³ரங் அகாஸீதி அஸக்கச்ச, பி³ந்து³னோ பரரூபத்தங்.

பூ◌⁴ஸனாதீ³ஸூதி கிங்? அலங் பு◌⁴த்வா க³தோ, 'அல'ந்தி பரியத்தங், ஸக்கத்வா க³தோ, ஸோப◌⁴ணங் கத்வாத்யத்தோ². "கச்ச, கிரிய" இச்சாதி³னா ஸங்கி²த்தரூபேஹி உபபதே³ன ஸஹ ஸித்³தே◌⁴ஹி ஏவ ஏகத்த²ஸஞ்ஞா, ந "கத்வா" இச்சாதி³னா அஸங்கி²த்தரூபேஹி விஸுங் ஸித்³தே◌⁴ஹீதி அதி◌⁴ப்பாயோ.

413. **அஞ்ஞே ச** [க॰ 324, 327; ரூ॰ 339, 351; நீ॰ 682-688, சங்॰ 2.2.30, 33, 34, 37, 44; பா 1.4.67, 71, 72, 75, 76; 3.4.63].

அஞ்ஞே ச ஸத்³தா³ க்ரியத்தே²ஹி ஸ்யாத்³யந்தேஹி ஸஹ ப³ஹுலங் ஏகத்தா² ஹொந்தி.

அதிரேகங் அப⁴வீதி பரோபு⁴ய்ய. ஏவங் திரோபு⁴ய்ய, பரோகிரிய, திரோகிரிய, உரஸிகிரிய, மனஸிகிரிய, மஜ்ஜே²கிரிய, துண்ஹீபு⁴ய்ய.

த்யாதி³ஸத்³தா³பி ஸஞ்ஞாபா⁴வங் பத்தா நிபாதரூபா ஹொந்தி, ஸ்யாதி³ரூபா ச. தஸ்மா தேபி இமஸ்மிங் ஸுத்தே ஸங்க³ய்ஹந்தி.

அத்தி²கீ²ரா கா³வீ, நஸந்திபுத்தா இத்தீ², அத்தி² ஹுத்வா பச்சயோ அத்தி²பச்சயோ. ஏவங் நத்தி²பச்சயோ, அஹோஸி ஏவ கம்மங் அஹோஸிகம்மங், ஏஹி ச பஸ்ஸ ச ஏஹிபஸ்ஸ, ஏஹிபஸ்ஸ இதி விதா⁴னங் அரஹதீதி ஏஹிபஸ்ஸிகோ, அயங் தத்³தி⁴தந்தஸமாஸோ நாம. ஏவங் பரத்த².

ஏஹி ப⁴த்³த³ந்தேதி வுத்தோபி ந ஏதீதி நஏஹிப⁴த்³த³ந்திகோ [தீ³॰ நி॰ 1.394], திட்ட² ப⁴த்³த³ந்தேதி வுத்தோபி ந திட்ட²தீதி நதிட்ட²ப⁴த்³த³ந்திகோ, ஏஹி ஸ்வாக³தங் துய்ஹந்தி வத³னஸீலோ ஏஹிஸ்வாக³திகோ, ஏஹிஸ்வாக³தவாதீ³ [பாரா॰ 432] வா, ஏஹி பி⁴க்கூ²தி வசனேன ஸித்³தா⁴ உபஸம்பதா³ ஏஹிபி⁴க்கூ²பஸம்பதா³, ஏவங் போராணா ஆஹங்ஸு வா, ஏவங் புரே ஆஸிங்ஸு வாதி ஏவங் பவத்தங் விதா⁴னங் எத்த² அத்தீ²தி இதிஹாஸோ [தீ³॰ நி॰ 1.256], புராணக³ந்தோ², யங் புப்³பே³ அனஞ்ஞாதங், தங் இதா³னி ஞஸ்ஸாமி இதி பவத்தஸ்ஸ இந்த்³ரியங் அனஞ்ஞாதஞ்ஞஸ்ஸாமீதிந்த்³ரியங், அஸுகோ இதி ஆஹ அஸுகோ இதி ஆஹ, அஸுகஸ்மிங்வா க³ந்தே² இதி ஆஹ அஸுகஸ்மிங் க³ந்தே² இதி ஆஹாதி ஏவங் பவத்தவசனங் இதிஹிதிஹங், அஞ்ஞாஸி இதி ப்³யாகதோ கொண்ட³ஞ்ஞோ அஞ்ஞாஸிகொண்ட³ஞ்ஞோ [மஹாவ॰ 8] இச்சாதி³.

கேசி பன "ஸச்சி²கரோதி, மனஸிகரோதி, பாகடீகரோதி, ஆவீகரோதி, பாதுகரோதி, அலங்கரோதி, ஸக்கரோதி, பப⁴வதி, பராப⁴வதி" இச்சாதீ³னம்பி ஏகத்தீ²பா⁴வங் வத³ந்தி. துமந்தத்வந்தாதி³காபி எத்த² ஸங்க³ய்ஹந்தி, க³ந்துங் காமேதீதி க³ந்துகாமோ, கத்துகாமோ, த³ட்டு²காமோ, க³ந்துங் மனோ ஏதஸ்ஸாதி க³ந்துமனோ, ஸங்விதா⁴ய அவஹாரோ ஸங்விதா⁴வஹாரோ, யலோபோ. ஏவங் உபாதா³ய உப்பன்னங் ரூபங் உபாதா³ரூபங், அனுபாதா³ய விமுத்தோ அனுபாதா³விமுத்தோ, படிச்சஸமுப்பாதோ³, ஆஹச்சபா⁴ஸிதோ,

உபஹச்சபரினிப்³பா³யீ [பு॰ ப॰ 37], அவேச்சப்பஸாதோ³, ச²க்க²த்துபரமங், ஸத்தக்க²த்துபரமோ [பு॰ ப॰ 31] இச்சாதி³.

அப்³பயராஸி நிட்டி²தோ.

### ஸங்க்²யாராஸி

இதா³னி ஸங்க்²யாராஸி வுச்சதே.

414. **விதா⁴தீ³ஸு த்³விஸ்ஸ து³** [க॰ 386; ரூ॰ 410; நீ॰ 811].

விதா⁴தீ³ஸு பரேஸு த்³விஸ்ஸ து³ ஹோதி.

த்³வே விதா⁴ பகாரா யஸ்ஸாதி து³விதோ⁴, த்³வே பட்டானி யஸ்ஸாதி து³பட்டங், சீவரங், து³வங்கி³கங், ஜா²னங் இச்சாதி³.

415. **தி³ கு³ணாதீ³ஸு** [க॰ 386; ரூ॰ 410; நீ॰ 811].

கு³ணாதீ³ஸு த்³விஸ்ஸ தி³ ஹோதி.

த்³வே கு³ணா படலா யஸ்ஸாதி தி³கு³ணா, ஸங்கா⁴டி, த்³வே கா³வோ தி³கு³, த்³வே ரத்தியோ தி³ரத்தங், த்³விரத்தங் வா.

416. **தீஸ்வ** [க॰ 383; ரூ॰ 253; நீ॰ 815].

தீஸு பரேஸு த்³விஸ்ஸ அ ஹோதி.

த்³வே வா தயோ வா வாரா த்³வத்திக்க²த்துங், த்³வே வா தயோ வா பத்தா த்³வத்திபத்தா.

417. **ஆ ஸங்க்²யாயாஸதாதோ³னஞ்ஞத்தே²** [க॰ 383; ரூ॰ 253; நீ॰ 815; சங்॰ 5.2.52; பா॰ 6.3.47].

அஞ்ஞபத³த்த²வஜ்ஜிதே ஸமாஸே ஸதாதி³தோ அஞ்ஞஸ்மிங் ஸங்க்²யாபதே³ பரே த்³விஸ்ஸ ஆ ஹோதி.

த்³வே ச த³ஸ ச த்³வாத³ஸ, த்³வீஹி வா அதி⁴கா த³ஸ த்³வாத³ஸ, த்³வாவீஸதி, த்³வத்திங்ஸ, ரஸ்ஸத்தங்.

அஸதாதோ³தி கிங்? த்³விஸதங், த்³விஸஹஸ்ஸங்.

அனஞ்ஞத்தே²தி கிங்? த்³வே த³ஸ யஸ்மிந்தி த்³வித³ஸ.

418. **திஸ்ஸே** [க॰ 404; ரூ॰ 370; **சங்॰** 5.2.53; **பா॰** 6.3.48].

அனஞ்ஞத்தே² அஸதாதோ³ ஸங்க்²யாபதே³ பரே திஸ்ஸ ஏ ஹோதி.

தயோ ச த³ஸ ச தேரஸ, தீஹி வா அதி⁴கா த³ஸ தேரஸ. ஏவங் தேவீஸதி, தெத்திங்ஸ.

419. **சத்தாலீஸாதோ³ வா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; **சங்॰** 5.2.54; **பா॰** 6.3.49].

சத்தாலீஸாதீ³ஸு பரேஸு திஸ்ஸ ஏ ஹோதி வா.

தேசத்தாலீஸங், திசத்தாலீஸங், தேபஞ்ஞாஸங், திபஞ்ஞாஸங், தேஸட்டி², திஸட்டி², தேஸத்ததி, திஸத்ததி, தேஅஸீதி, திஅஸீதி, தேனவுதி, தினவுதி.

420. **த்³விஸ்ஸா ச** [க॰ 404; ரூ॰ 370 **சங்॰** 5.2.54; **பா॰** 6.3.69].

சத்தாலீஸாதோ³ த்³விஸ்ஸ ஏ ஹோதி வா ஆ ச.

த்³வேசத்தாலீஸங், த்³வாசத்தாலீஸங், த்³விசத்தாலீஸங், த்³வேபஞ்ஞாஸங், த்³விபஞ்ஞாஸங், த்³வாஸட்டி², த்³வேஸட்டி², த்³வாஸத்ததி, த்³வேஸத்ததி, த்³வாஸீதி, த்³வானவுதி, த்³வேனவுதி. வாஸத்³தே³ன பஞ்ஞாஸம்ஹி ஆத்தங், அஸீதிம்ஹி எத்தஞ்ச நத்தி².

421. **பா³சத்தாலீஸாதோ³ வா** [க॰ 380; ரூ॰ 255; **நீ॰** 810].

அசத்தாலீஸாதோ³ பரே த்³விஸ்ஸ பா³ ஹோதி வா.

பா³ரஸ, த்³வாத³ஸ, பா³வீஸதி, த்³வாவீஸதி, பா³த்திங்ஸ, த்³வத்திங்ஸ.

அசத்தாலீஸாதோ³தி கிங்? த்³வாசத்தாலீஸங்.

422. **சதுஸ்ஸ சுசோ த³ஸே** [க॰ 390; ரூ॰ 256; **நீ॰** 826].

த³ஸே பரே சதுஸ்ஸ சு, சோ ஹொந்தி வா.

சுத்³த³ஸ, சொத்³த³ஸ, சதுத்³த³ஸ.

423. **வீஸதித³ஸேஸு பஞ்சஸ்ஸ பண்ணபன்னா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; **நீ॰** 814].

ஏஸு பஞ்சஸ்ஸ பண்ண, பன்னா ஹொந்தி வா யதா²க்கமங்.

பண்ணவீஸதி, பஞ்சவீஸதி, பன்னரஸ, பஞ்சத³ஸ.

424. **ச²ஸ்ஸ ஸோ** [க॰ 374; ரூ॰ 408; நீ॰ 806].

த³ஸே பரே ச²ஸ்ஸ ஸோ ஹோதி.

ஸோளஸ.

425. **ஏகட்டா²னமா** [க॰ 383; ரூ॰ 253; நீ॰ 815].

த³ஸே பரே ஏக, அட்டா²னங் ஆ ஹோதி.

ஏகாத³ஸ, அட்டா²ரஸ.

426. **ர ஸங்க்²யாதோ வா** [க॰ 381; ரூ॰ 254; நீ॰ 812].

ஏகாதி³ஸங்க்²யம்ஹா பரஸ்ஸ த³ஸஸ்ஸ ர ஹோதி வா.

ஏகாரஸ, ஏகாத³ஸ, பா³ரஸ, த்³வாத³ஸ, பன்னரஸ, பஞ்சத³ஸ, ஸத்தரஸ, ஸத்தத³ஸ, அட்டா²ரஸ, அட்டா²த³ஸ, பா³தே³ஸே பன்னாதே³ஸே ச நிச்சங். இத◌⁴ ந ஹோதி, சதுத்³த³ஸ.

427. **ச²தீஹி ளோ ச** [க॰ 379; ரூ॰ 258; நீ॰ 809].

ச², தீஹி பரஸ்ஸ த³ஸ்ஸ ளோ ஹோதி ரோ ச.

ஸோளஸ, தேரஸ, தேளஸ.

428. **சதுத்த²ததியானமட்³டு◌⁴ட்³ட◌⁴தியா** [க॰ 387; ரூ॰ 411; நீ॰ 819].

'அட்³டு◌⁴ட்³ட◌⁴தியா'தி அட்³டா◌⁴+உட்³ட◌⁴தியாதி சே²தோ³, அட்³ட◌⁴ம்ஹா பரேஸங் சதுத்த², ததியானங் உட்³ட◌⁴, தியா ஹொந்தி யதா²க்கமங்.

அட்³டே◌⁴ன சதுத்தோ² அட்³டு◌⁴ட்³டோ◌⁴, அட்³டே◌⁴ன ததியோ அட்³ட◌⁴தியோ.

ஸகத்தே² ண்யம்ஹி அட்³ட◌⁴தெய்யோ.

429. **து³தியஸ்ஸ ஸஹ தி³யட்³ட◌⁴தி³வட்³டா◌⁴** [க॰ 387; ரூ॰ 411; நீ॰ 819].

அட்³ட◌⁴ம்ஹா பரஸ்ஸ து³தியஸ்ஸ ஸஹ அட்³டே◌⁴ன தி³யட்³ட◌⁴, தி³வட்³டா◌⁴ ஹொந்தி.

அட்³டே◌⁴ன து³தியோ தி³யட்³டோ◌⁴, தி³வட்³டோ◌⁴.

யதா² ச ஏக, த்³வி,தி, சது, பஞ்ச, ச², ஸத்த, அட்ட², நவ, த³ஸஸத்³தா³ பச்சேகங் அத்தனோ அத்தே²ஸு நிபதந்தி, ததா² வீஸதி, திங்ஸதி, சத்தாலீஸ, பஞ்ஞாஸ, ஸட்டி², ஸத்ததி, அஸீதி, நவுதிஸத்³தா³ பச்சேகங் அத்தனோ அத்தே²ஸு நிபதந்தி, த³ஸஸத்³த³ஸ்ஸ காரியா ந ஹொந்தி, ஏவங் ஸதஸஹஸ்ஸஸத்³தா³பீதி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

ததோ பரங் பன த³ஸ ஸஹஸ்ஸானி த³ஸஸஹஸ்ஸங், இத³ங் 'நஹுத'ந்தி ச வுச்சதி, ஸதங் ஸஹஸ்ஸானி ஸதஸஹஸ்ஸங், இத³ங் 'லக்க²'ந்தி ச வுச்சதி, த³ஸ ஸதஸஹஸ்ஸானி த³ஸஸதஸஹஸ்ஸந்தி ஏவங் தி³கு³ஸமாஸவஸேன ஏதானி பதா³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

த்³வே ஸதானி த்³விஸதங், தீணி ஸதானி திஸதங், த்³வே ஸஹஸ்ஸானி த்³விஸஹஸ்ஸங், தீணி ஸஹஸ்ஸானி திஸஹஸ்ஸங் இச்சாதீ³னி தி³கு³ம்ஹி வுத்தானேவ.

க³ணனபதே² பன ஏகட்டா²னங், த³ஸட்டா²னங், ஸதட்டா²னங், ஸஹஸ்ஸட்டா²னங், த³ஸஸஹஸ்ஸட்டா²னங், ஸதஸஹஸ்ஸட்டா²னங், த³ஸஸதஸஹஸ்ஸட்டா²னந்தி இமானி ஸத்த டா²னானி கமேன த³ஸகு³ணிதானி ஹொந்தி. தத்த² ஏகட்டா²னங் நாம ஏகங், த்³வே, தீணி இச்சாதி³. த³ஸட்டா²னங் நாம த³ஸ, வீஸங், திங்ஸங் இச்சாதி³. ஸதட்டா²னங் நாம ஸதங், த்³விஸதங், திஸதங் இச்சாதி³. ஸஹஸ்ஸட்டா²னங் நாம ஸஹஸ்ஸங், த்³விஸஹஸ்ஸங், திஸஹஸ்ஸங் இச்சாதி³. ஏவங் உபரிபி. ஏகமேகஸ்மிஞ்ச டா²னே நவ பதா³னி ச நவ அந்தரனவந்தானி ச ஹொந்தி. அயங் மூலபூ⁴மி நாம.

தது³த்தரி கோடிபூ⁴மி நாம. தத்த²பி ஏகட்டா²னங், த³ஸட்டா²னங், ஸதட்டா²னங்இச்சாதீ³னி ஸத்த டா²னானி ஹொந்தி. தத்த² மூலபூ⁴மியா அந்திமட்டா²னங் க³ஹெத்வா த³ஸகு³ணிதே கதே கோடிபூ⁴மியங் ஏகட்டா²னங் ஹோதி, இத⁴பி ஸத்த டா²னானி கமேன த³ஸகு³ணிதானியேவ, இத⁴ த³ஸகோடிஸதஸஹஸ்ஸங் அந்திமட்டா²னங் ப⁴வதி.

தது³த்தரி பகோடிபூ⁴மி நாம. எத்த²பி ஸத்த டா²னானி ஹொந்தி. தத்த² கோடிபூ⁴மியா அந்திமட்டா²னங் க³ஹெத்வா த³ஸகு³ணிதே கதே பகோடிபூ⁴மியங் ஏகட்டா²னங் ஹோதி, இத⁴பி ஸத்த டா²னானி த³ஸகு³ணிதானியேவ, த³ஸபகோடிஸதஸஹஸ்ஸங் அந்திமட்டா²னங், இமினா நயேன ஸப்³ப³பூ⁴மீஸு உபரூபரி பூ⁴மிஸங்கந்தி ச டா²னபே⁴தோ³ ச வேதி³தப்³போ³.

அயங் பனெத்த² பூ⁴மிக்கமோ-மூலபூ⁴மி, கோடிபூ⁴மி, பகோடிபூ⁴மி, கோடிபகோடிபூ⁴மி, நஹுதபூ⁴மி, நின்னஹுதபூ⁴மி, அக்கோ²பி⁴ணீபூ⁴மி

[பி◌⁴னீ, ப◌⁴னீதிபி தி³ஸ்ஸந்தி], பி³ந்து³பூ◌⁴மி, அப்³பு³த³பூ◌⁴மி, நிரப்³பு³த³பூ◌⁴மி, அஹஹபூ◌⁴மி, அப³ப³பூ◌⁴மி, அடடபூ◌⁴மி, ஸோக³ந்தி◌⁴கபூ◌⁴மி, உப்பலபூ◌⁴மி, குமுத³பூ◌⁴மி, புண்ட³ரீகபூ◌⁴மி, பது³மபூ◌⁴மி, கதா²னபூ◌⁴மி, மஹாகதா²னபூ◌⁴மி, அஸங்க்²யெய்யபூ◌⁴மீதி ஏகவீஸதி பூ◌⁴மியோ ஸத்தசத்தாலீஸஸதங் டா²னானி ச ஹொந்தி.

நிரயபூ◌⁴மீனங் கமேன பன அப்³பு³த³பூ◌⁴மி, நிரப்³பு³த³பூ◌⁴மி, அப³ப³பூ◌⁴மி, அடடபூ◌⁴மி, அஹஹபூ◌⁴மி, குமுத³பூ◌⁴மி, ஸோக³ந்தி◌⁴கபூ◌⁴மி, உப்பலபூ◌⁴மி , புண்ட³ரீகபூ◌⁴மி, பது³மபூ◌⁴மீதி வத்தப்³போ³. எத்த² ச யஸ்மா பாளிபா◌⁴ஸாயங் த³ஸஸதஸஹஸ்ஸங் நாம ஸத்தமட்டா²னங் நத்தி², ச² டா²னானி ஏவ அத்தி², தஸ்மா க³ரூ அட்ட²கதா²ஸு [ஸங்॰ நி॰ 1.181] ஆக³தனயேன ஸத்தமட்டா²னங் உல்லங்கெ◌⁴த்வா ச²ட்ட²ட்டா²னதோ உபரி பூ◌⁴மிஸங்கந்திங் கதெ²ந்தா ஸதகு³ணிதங் கத்வா கதெ²ந்தி, ஸதஸஹஸ்ஸானங் ஸதங் கோடி, கோடிஸதஸஹஸ்ஸானங் ஸதங் பகோடி இச்சாதி³.

தத்த² ஸதஸஹஸ்ஸானங் ஸதங் நாம த³ஸஸதஸஹஸ்ஸானங் த³ஸகமேவ ஹோதி, தஸ்மா ததா² கதெ²ந்தாபி பூ◌⁴மீனங் ஸப்³ப³ட்டா²னானஞ்ச த³ஸகு³ணஸித்³தி◌⁴மேவ கதெ²ந்தீதி வேதி³தப்³ப³ங். யஸ்மா ச க³ணனபூ◌⁴மிஸங்கா²தோ க³ணனபதோ² நாம நானாதே³ஸவாஸீனங் வஸேன நானாவிதோ◌⁴ ஹோதி, தஸ்மா தீ³பவங்ஸே அக்கோ²பி◌⁴ணீ, பி³ந்து³, கதா²ன, மஹாகதா²னானி வஜ்ஜெத்வா பாளினயேன ஸத்தரஸ பூ◌⁴மியோவ வுத்தா. கச்சாயனே [க॰ 394, 395; ரூ॰ 416, 417] புப்³பே³ த³ஸ்ஸிதா ஏகவீஸதி பூ◌⁴மியோ, ஸக்கதக³ந்தே²ஸு ததோ ஸாதி◌⁴கபூ◌⁴மியோ, கத்த²சி பன மஹாப³லக்க²ந்த◌⁴பரியந்தா ஸட்டி² பூ◌⁴மியோதி ஆக³தா.

தத்த² ஸகஸகபூ◌⁴மிதோ அதிரேகவத்து²னி க³ணனபத²வீதிவத்தானி நாம ஹொந்தி, யேஸங் பன மூலபூ◌⁴மிமத்தங் அத்தி², தேஸங் கோடிமத்தானிபி வத்து²னி க³ணனபதா²திக்கந்தானி ஏவ.

அபி ச ‘க³ணனபத²வீதிவத்த’ந்தி ச ‘க³ணனபதா²திக்கந்த’ந்தி ச ‘அஸங்க்²யெய்ய’ந்தி ச அத்த²தோ ஏகங். தஸ்மா இத◌⁴பி வீஸதி பூ◌⁴மியோ ஏவ அனுக்கமேன த³ஸகு³ணிதா க³ணனபதா² நாம ஹொந்தி. அஸங்க்²யெய்யந்தி பன த³ஸகு³ணவினிமுத்தா க³ணனபதா²திக்கந்தபூ◌⁴மி ஏவ வுச்சதி. மஹாகதா²னபூ◌⁴மாதிக்கந்ததோ பட்டா²ய ஹி அனந்தமஹாபத²வியா ஸப்³ப³பங்ஸுசுண்ணானிபி இத◌⁴ அஸங்க்²யெய்யபூ◌⁴மியங் ஸங்க³ய்ஹந்தி. இதரதா² அஸங்க்²யெய்யந்தி ச க³ணனபத²பூ◌⁴மீதி ச விருத்³த◌⁴மேதந்தி.

தீ³பவங்ஸே ச “ததோ உபரி அபூ◌⁴மி, அஸங்க்²யெய்யந்தி வுச்சதீ”தி வுத்தங். தத்த² ‘அபூ◌⁴மீ’தி வசனேன க³ணனபத²பூ◌⁴மி ஏவ படிஸித்³தா◌⁴, ந து க³ணனபதா²திக்கந்தா விஸுங் அஸங்க்²யெய்யபூ◌⁴மி நாம.

சரியாபிடகஸங்வண்ணனாயம்பி [சரியா॰ அட்ட²॰ நிதா³னகதா²] அயமத்தோ² வுத்தோ. அஸங்க்²யெய்யபூ⁴மியம்பி அஸங்க்²யெய்யானங் தூள, மஹாதி³வஸேன அனேகப்பபே⁴தோ³ த³க்கி²ணவிப⁴ங்க³ஸுத்தேன [ம॰ நி॰ 3.370] தீ³பேதப்³போ³.

ஸத்³த³னீதியங் [நீ॰ 833] பன பாளினயங் க³ஹெத்வா "வீஸதி அப்³பு³தா³னி ஏகங் நிரப்³பு³த³ங் நாம. வீஸதி நிரப்³பு³தா³னி ஏகங் அப³ப³ங் நாம" இச்சாதி³னா நிரப்³பு³தா³தீ³னங் ஸங்க்²யானம்பி வீஸதிமத்தகு³ணங் நாம வுத்தங். தங் ந யுஜ்ஜதி. நிரயேஸு ஹி வீஸதிமத்தகு³ணேன அப்³பு³த³, நிரப்³பு³தா³தீ³னங் த³ஸன்னங் நிரயானங் தானி நாமானி ஸித்³தா⁴னி ப⁴வந்தி. க³ரு பன தானி நாமானி க³ஹெத்வா த³ஸகு³ணஸித்³தே⁴ஸு க³ணனபதே²ஸு பக்கி²பிங்ஸு, தஸ்மா நாமமத்தேன ஸதி³ஸானி ப⁴வந்தி, கு³ணவிதி⁴ பன விஸதி³ஸோஏவ.

ஏவஞ்சகத்வா பாளியம்பி ப³கப்³ரஹ்மஸுத்தே [ஸங்॰ நி॰ 1.175] "ஸதங் ஸஹஸ்ஸானங் நிரப்³பு³தா³னங், ஆயுங் பஜானாமி தவாஹங் ப்³ரஹ்மே"தி வுத்தங். எத்த² ச யதி³ க³ணனபூ⁴மிபதே²பி நிரப்³பு³தா³னங் வீஸதிமத்தேன அப³ப³பூ⁴மி ப⁴வெய்ய, ஏவங் ஸதி நிரப்³பு³தா³னங் ஸதஸஹஸ்ஸங் நாம ந வுச்செய்ய. ஜாதகட்ட²கதா²யஞ்ச [ஜா॰ அட்ட²॰ 3.7.69] "நிரப்³பு³த³ஸதஸஹஸ்ஸானங் ஏகங் அஹஹங் நாம, எத்தகங் ப³கஸ்ஸ ப்³ரஹ்முனோ தஸ்மிங்ப⁴வே அவஸிட்ட²ங் ஆயூ"தி வுத்தங். தஸ்மா இமங் க³ணனபூ⁴மிபத²ங் பத்வா வீஸதிகு³ணங் நாம நத்தீ²தி ஸித்³த⁴ங் ஹோதி. அக்கோ²பி⁴ணீ, பி³ந்து³, கதா²ன, மஹாகதா²னானிபி அஞ்ஞதோ க³ஹெத்வா பக்கி²த்தானி ஸியுங். ஏவங் பக்கி²த்தானஞ்ச சுத்³த³ஸன்னங் ஸங்க்²யானங் கச்சாயனே கமோக்கமதா பன பச்சா²ஜாதா ஸியாதி.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானப்³யாகரணதீ³பனியா

ஸமாஸகண்டோ³ சதுத்தோ².

# 5. தத்³தி⁴த

அத² தத்³தி⁴தவிதா⁴னங் தீ³பியதே.

தத்³தி⁴தவுத்தி நாம விசித்ரா ஹோதி, ஸாதிஸயேன விசித்ரஞாணஹிதங் வஹதி, தஸ்மா தேஸங் தேஸங் குலபுத்தானங் ஹிதந்தி **தத்³தி⁴தங்,** இமஸ்மிங் கண்டே³ ஸப்³ப³விதா⁴னஸ்ஸ நாமங். தங் பன அட்ட²வித⁴ங் ஹோதி அபச்சங், அனேகத்த²ங், அஸ்ஸத்தி², பா⁴வகம்மங், பரிமாணங், ஸங்க்²யா, கு²த்³த³கங், நானாத்தந்தி.

## அபச்சராஸி

430. **ணோ வாபச்சே** [க॰ 344; ரூ॰ 361; நீ॰ 752; சங்॰ 2.4.16; பா॰ 4.1.92; 'ஸரானமாதி³ஸ்ஸா...' (ப³ஹூஸு)].

ச²ட்ட²யந்தா நாமம்ஹா தஸ்ஸ அபச்சந்தி அத்தே² விகப்பேன ணபச்சயோ ஹோதி. வாஸத்³தோ³ வாக்ய, ஸமாஸானங் விகப்பனத்தோ², இதோ பரங் அனுவத்ததே, தேன ஸப்³ப³த்த² விகப்பவிதி⁴ ஸிஜ்ஜ²தி. ணானுப³ந்தோ⁴ வுத்³த்⁴யத்தோ², ஸோ பயோக³அப்பயோகீ³. வஸிட்ட²ஸ்ஸ அபச்சந்தி அத்தே² இமினா ஸுத்தேன வஸிட்ட²ம்ஹா ணபச்சயோ, ஸோ ஸாம்யத்த²ஞ்ச அபச்சத்த²ஞ்ச உப⁴யங் வத³தி, ச²ட்டீ² ச அபச்சபத³ஞ்ச தேன வுத்தத்தா² நாம ஹொந்தி, வஸிட்ட²பத³ங் பச்சயேன ஸஹ ஏகத்த²ங் ஹோதி, உப⁴யங் ஏகதோ ஹுத்வா புத்தஸ்ஸ நாமங் ஹோதீதி அத்தோ². ததோ 'ஏகத்த²தாய'ந்தி ச²ட்டி²யா லோபோ, அபச்சபத³ங் பன வுத்தத்த²மத்தேன லுப்பதி. தஞ்ஹி ஸுத்தே பதா⁴னபா⁴வேன நித்³தி³ட்ட²ங் ஹோதி, ந ச²ட்டீ²தி, மஹாவுத்தினா வா பதா³னங் லோபோ. ஏவங் ஸப்³ப³த்த².

431. **பதா³னமாதி³ஸ்ஸாயுவண்ணஸ்ஸாஏஓ ணானுப³ந்தே⁴** [க॰ 405; ரூ॰ 365; நீ॰ 860].

பதா³னங் ஆதி³பூ⁴தஸ்ஸ அகாரஸ்ஸ ச இவண்ணு'வண்ணஸ்ஸ ச ஆ, ஏ, ஓ வுத்³தி⁴யோ ஹொந்தி ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரேதி பதா³தி³அ-காரஸ்ஸ ஆவுத்³தி⁴, ஸ்யாத்³யுப்பத்தி.

வாஸிட்டோ², புரிஸோ, வாஸிட்டீ², இத்தீ², வாஸிட்ட²ங், குலங், வஸிட்ட²ஸ்ஸ புத்தோ வாஸிட்டோ², வஸிட்ட²ஸ்ஸ தீ⁴தா வாஸிட்டீ², வஸிட்ட²ஸ்ஸ குலங் வாஸிட்ட²ந்தி ஏவம்பி யோஜேதுங் யுஜ்ஜதி.

தத்த² 'வஸிட்ட²ஸ்ஸா'தி ஏதேன கொ³த்தஸ்ஸேவ பிதுபூ⁴தங் ஆதி³புரிஸங் வத³தி. கஸ்மா? கொ³த்தஸத்³த³த்தா. ஏவஞ்ஹி ஸதி தஸ்மிங்

கொ³த்தே பச்சாஜாதா ஸப்³பே³பி ஜனா தஸ்ஸ அபச்சா நாம ஹொந்தி.

432. **மஜ்ஜே²** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 859].

மஜ்ஜே² பவத்தானங் அ, யுவண்ணானங் ஆ, ஏ, ஓவுத்³தி⁴யோ ஹொந்தி வா க்வசி.

வாஸெட்டோ², வாஸெட்டீ², வாஸெட்ட²ங். வாஸத்³தே³ன "வஸிட்ட²ஸ்ஸ புத்தோ தீ⁴தா குல"ந்தி வாக்யங் வா "வஸிட்ட²புத்தோ வஸிட்ட²தீ⁴தா வஸிட்ட²குல"ந்தி ஸமாஸங் வா விகப்பேதி. ஏவங் ஸப்³ப³த்த².

ப⁴ரத்³வாஜஸ்ஸ அபச்சங் பா⁴ரத்³வாஜோ, விஸாமித்தஸ்ஸ [பா⁴ரத்³வாஜஸ்ஸ... வேஸாமித்தஸ்ஸ... (ரூ॰)] அபச்சங் வேஸாமித்தோ, கோ³தமஸ்ஸ அபச்சங் கோ³தமோ, கஸ்ஸபஸ்ஸ அபச்சங் கஸ்ஸபோ, வஸுதே³வஸ்ஸ அபச்சங் வாஸுதே³வோ. ஏவங் பா³லதே³வோ.

உபகு³ஸ்ஸ அபச்சந்தி எத்த² 'உவண்ணஸ்ஸாவங...'தி ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே உவண்ணஸ்ஸ அவங ஹோதி. ஓபக³வோ, ஓபக³வீ, ஓபக³வங், மனுனோ அபச்சங் மானவோ, ப⁴க்³கு³னோ அபச்சங் ப⁴க்³க³வோ, பண்டு³னோ அபச்சங் பண்ட³வோ, உபவிந்து³ஸ்ஸ அபச்சங் ஓபவிந்த³வோ இச்சாதி³.

433. **வச்சா²தி³தோ ணானணாயனா** [க॰ 345; ரூ॰ 366; நீ॰ 754; பா॰ 4.1.93, 94, 162, 163].

ச²ட்டு²ந்தேஹி வச்சா²தீ³ஹி கொ³த்தஸத்³த³க³ணேஹி தஸ்ஸ அபச்சந்தி அத்தே² ணானுப³ந்தா⁴ ஆன, ஆயனபச்சயா ஹொந்தி வா.

வச்ச²ஸ்ஸ அபச்சங் வச்சா²னோ, வச்சா²யனோ, வச்சா²னீ, வச்சா²யனீ, வச்சா²னங், வச்சா²யனங். ஏவங் கச்சானோ, கச்சாயனோ, காதியானோ, காதியாயனோ, ஸாகடானோ, ஸாகடாயனோ, கண்ஹானோ, கண்ஹாயனோ, மொக்³க³ல்லானோ, மொக்³க³ல்லாயனோ, அக்³கி³வெஸ்ஸானோ [அக்³கி³வெஸ்ஸனோதிபி தி³ஸ்ஸதி தீ³॰ நி॰ 1.176; ம॰ நி॰ 1.353 ஆத³யோ], அக்³கி³வெஸ்ஸாயனோ, முஞ்சானோ, முஞ்சாயனோ, குஞ்சானோ, குஞ்சாயனோ இச்சாதி³.

434. **கத்திகாவித⁴வாதீ³ஹி ணெய்யணேரா** [க॰ 346; ரூ॰ 367; நீ॰ 755; பா॰ 4.1.120, 123, 126, 127, 128, 129, 131].

ச²ட்ட²யந்தேஹி கத்திகாதீ³ஹி வித⁴வாதீ³ஹி ச தஸ்ஸ அபச்சந்தி அத்தே² கமேன ணானுப³ந்தா⁴ எய்ய, ஏரபச்சயா ஹொந்தி வா.

ணெய்யே - கத்திகாய நாம தே³வதீ◌⁴தாய அபச்சங் கத்திகெய்யோ, வினதாய நாம தே³வியா அபச்சங் வேனதெய்யோ, ரோஹிணியா நாம தே³வியா அபச்சங் ரோஹிணெய்யோ, ப◌⁴கி³னியா அபச்சங் பா◌⁴கி³னெய்யோ, நதி³யா நாம இத்தி²யா அபச்சங் நாதெ³ய்யோ. ஏவங் அந்தெய்யோ, ஆஹெய்யோ, காமெய்யோ, ஸுசியா அபச்சங் ஸோசெய்யோ, பா³லாய அபச்சங் பா³லெய்யோ இச்சாதி³.

ணேரே - வித◌⁴வாய அபச்சங் வேத◌⁴வேரோ, வித◌⁴வா நாம மதபதிகா இத்தீ². ப³ந்து◌⁴கியா அபச்சங் ப³ந்து◌⁴கேரோ, நாளிகியா நாம இத்தி²யா புத்தோ நாளிகேரோ, ஸமணஸ்ஸ உபஜ்ஜா²யஸ்ஸ புத்தோ ஸாமணேரோ, ஸமணியா பவத்தினியா தீ◌⁴தா ஸாமணேரீ இச்சாதி³.

435. **ண்ய தி³ச்சாதீ³ஹி** [க॰ 347; ரூ॰ 368; நீ॰ 756; சங்॰ 2.4.2; பா॰ 4.1.85].

ச²ட்டு²ந்தேஹி தி³திஇச்சாதீ³ஹி தஸ்ஸ அபச்சந்தி அத்தே² ணானுப³ந்தோ◌⁴ யபச்சயோ ஹோதி வா.

436. **லோபோவண்ணிவண்ணானங்** [க॰ 261; ரூ॰ 369; நீ॰ 509].

யே பரே அவண்ணஸ்ஸ இவண்ணஸ்ஸ ச லோபோ ஹோதீதி ண்யம்ஹி பரே அவண்ணி'வண்ணானங் லோபோ.

தி³தியா நாம தே³வதீ◌⁴தாய அபச்சங் தே³ச்சோ, அதி³தியா அபச்சங் ஆதி³ச்சோ.

தத்த² இவண்ணலோபே 'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி யம்ஹி பரே தவக்³க³ஸ்ஸ சவக்³க³த்தங், புன 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், குண்ட³னியா அபச்சங் கொண்ட³ஞ்ஞோ.

437. **உவண்ணஸ்ஸாவங ஸரே** [க॰ 348; ரூ॰ 371; நீ॰ 757].

ஸரே பரே உவண்ணஸ்ஸ அவங ஹோதீதி உவண்ணஸ்ஸ அவத்தங். 'தவக்³க³வரணான...'ந்தி ஸுத்தேன வஸ்ஸ ப³த்தங், புன 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி ஸுத்தேன யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், பா◌⁴துனோ அபச்சங் பா◌⁴தப்³யோ.

438. **ஆ ணி** [க॰ 347; ரூ॰ 368; நீ॰ 756; சங்॰ 2.4.19; பா॰ 4.1.95].

ரஸ்ஸா'காரந்ததோ அபச்சத்தே² ணானுப³ந்தோ◌⁴ ரஸ்ஸி'பச்சயோ ஹோதி வா.

த³க்க²ஸ்ஸ அபச்சங் த³க்கி². ஏவங் தோ³ணி, வாஸவி, ஸக்யபுத்தி, நாடபுத்தி, தா³ஸபுத்தி, தா³ருனோ அபச்சங் தா³ரவி [விசாரேதப்³ப³மித³ங்],

வருணஸ்ஸ அபச்சங் வாருணி . ஏவங் கண்டி³, பா³லதே³வி, பாவகி, ஜினத³த்தஸ்ஸ அபச்சங் ஜேனத³த்தி, ஸுத்³தோ⁴த³னி, அனுருத்³தி⁴ இச்சாதி³.

**439. ராஜதோ ஞோ ஜாதியங்** [க॰ 347; ரூ॰ 368; நீ॰ 756; சங்॰ 2.4.70; பா॰ 4.1.137].

ஜாதியங் க³ம்யமானாயங் ராஜஸத்³த³ம்ஹா அபச்சத்தே² ஞபச்சயோ ஹோதி வா.

ரஞ்ஞோ அபச்சங் ராஜஞ்ஞோ, ராஜகுலஸ்ஸ புத்தோதி அத்தோ².

ஜாதியந்தி கிங்? ராஜபுத்தோ.

**440. க²த்தா யியா** [க॰ 347; ரூ॰ 368; நீ॰ 756; சங்॰ 2.4.69; பா॰ 4.1.138].

ஜாதியங் க³ம்யமானாயங் க²த்தஸத்³த³ம்ஹா அபச்சத்தே² ய, இயபச்சயா ஹொந்தி.

க²த்தகுலஸ்ஸ அபச்சங் க²த்யோ, க²த்தியோ.

ஜாதியந்த்வேவ? க²த்தி.

**441. மனுதோ ஸ்ஸஸண** [க॰ 348; ரூ॰ 371; நீ॰ 753; சங்॰ 2.4.94, 95; பா॰ 4.1.161].

ஜாதியங் க³ம்யமானாயங் மனுஸத்³த³ம்ஹா அபச்சத்தே² ஸ்ஸ, ஸணபச்சயா ஹொந்தி.

மனுனோ அபச்சங் மனுஸ்ஸோ, மானுஸோ, மனு நாம கப்பே ஆதி³க²த்தியோ மஹாஸம்மதராஜா, இத்தி²யங் மனுஸ்ஸீ, மானுஸீ,

ஜாதியந்த்வேவ? மாணவோ.

**442. ஜனபத³னாமஸ்மா ஜனக²த்தியா ரஞ்ஞே ச ணோ** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; சங்॰ 2.4.96; பா॰ 4.1.168; "ஜனபத³னாமஸ்மா க²த்தியா…" (ப³ஹூஸு)].

ஜனவாசினா ச க²த்தியவாசினா ச ஜனபத³னாமம்ஹா ரஞ்ஞே ச அபச்சே ச ணோ ஹோதி.

பஞ்சாலானங் ஜனானங் ராஜா பஞ்சாலோ, பஞ்சாலஸ்ஸ க²த்தியஸ்ஸ அபச்சங் பஞ்சாலோ. ஏவங் கோஸலோ, மாக³தோ⁴, ஓக்காகோ [தீ³॰ நி॰ 1.267].

ஜனபத³னாமஸ்மாதி கிங்? த³ஸரத²ரஞ்ஞோ புத்தோ தா³ஸரதி² [தா³ஸரட்டி²].

ஜனக²த்தியாதி கிங்? பஞ்சாலஸ்ஸ ப்³ராஹ்மணஸ்ஸ அபச்சங் பஞ்சாலி.

**443. ண்ய குருஸிவீஹி** [க॰ 346; ரூ॰ 367; நீ॰ 755; **சங்॰** 2.4.101 ...**பே॰**... 4.1.172].

குரு, ஸிவிஸத்³தே³ஹி அபச்சே ரஞ்ஞே ச ண்யோ ஹோதி.

குருரஞ்ஞோ அபச்சங் கோரப்³யோ [ஜா॰ 1.14.228, 232, 236], குருரட்ட²வாஸீனங் ராஜா கோரப்³யோ, கோரப்³போ³, புப்³ப³ரூபத்தங், ஸிவிரஞ்ஞோ அபச்சங் ஸெப்³யோ, ஸிவிரட்ட²வாஸீனங் ராஜா ஸெப்³யோ.

அபச்சராஸி நிட்டி²தோ.

## அனேகத்த²ராஸி

**444. ண ராகா³ தேன ரத்தங்** [க॰ 347; ரூ॰ 368; நீ॰ 756; **சங்॰** 3.1.1 ...**பே॰**... 4.2.1].

ரஜ்ஜந்தி வத்த²ங் ஏதேனாதி ராகோ³, ரஜனவத்து², ராக³வாசிம்ஹா தேன ரத்தந்தி அத்தே² ணோ ஹோதி.

கஸாவேன ரத்தங் வத்த²ங் காஸாவங் [த॰ ப॰ 9], காஸாயங் வா. ஏவங் கோஸும்ப⁴ங், ஹலித்³தி³யா ரத்தங் ஹாலித்³த³ங், பாடங்கே³ன ரத்தங் பாடங்க³ங், மஞ்ஜிட்ட²ங், குங்குமங் இச்சாதி³.

"நீலங் வத்த²ங், பீதங் வத்த²"ந்திஆதீ³ஸு பன நீல, பீதாதி³ஸத்³தா³ கு³ணஸத்³த³த்தா பச்சயேன வினா கு³ணனிஸ்ஸயங் த³ப்³ப³ங் வத³ந்தி. ஏவங் ஸப்³பே³ஸு கு³ணஸத்³த³, ஜாதிஸத்³த³, நாமஸத்³தே³ஸு.

**445. நக்க²த்தேனிந்து³யுத்தேன காலே** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; **சங்॰** 3.1.5; **பா॰** 4.2.3].

இந்து³யுத்தேன நக்க²த்தேன லக்கி²தே காலே தன்னக்க²த்தவாசீஹி ணோ ஹோதி.

புண்ணசந்த³யுத்தேன பு²ஸ்ஸனக்க²த்தேன லக்கி²தா பு²ஸ்ஸா, ரத்தி, பு²ஸ்ஸோ, அஹோ. ஏவங் மாகோ⁴ இச்சாதி³.

நக்க²த்தேனாதி கிங்? க³ருக³ஹேன லக்கி²தா ரத்தி.

இந்து³யுத்தேனாதி கிங்? பு²ஸ்ஸேன லக்கி²தோ முஹுத்தோ.

காலேதி கிங்? பு²ஸ்ஸேன லக்கி²தா அத்த²ஸித்³தி⁴.

**446. ஸாஸ்ஸ தே³வதா புண்ணமாஸீ** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; **சங்॰** 3.1.18, 19 ...**பே॰**... 4.2.21-24].

ஸா அஸ்ஸ தே³வதா, ஸா அஸ்ஸ புண்ணமாஸீதி அத்தே² பட²மந்தா ணோ ஹோதி.

பு³த்³தோ◌⁴ அஸ்ஸ தே³வதாதி பு³த்³தோ◌⁴, யோ பு³த்³த³◌⁴ங் அத்தனோ ஆரக்க²தே³வதங் விய க³ருங் கத்வா விசரதி, நிரந்தரங் வா "பு³த்³தோ◌⁴ பு³த்³தோ◌⁴"தி வாசங் நிச்சா²ரேதி, தஸ்ஸேதங் நாமங். ஸுக³தோ அஸ்ஸ தே³வதாதி ஸோக³தோ, மஹிந்த³தே³வோ அஸ்ஸ தே³வதாதி மாஹிந்தோ³. ஏவங் யாமோ, ஸோமோ, வாருணோ.

பு²ஸ்ஸீ அஸ்ஸ புண்ணமாஸீதி பு²ஸ்ஸோ, மாஸோ. ஏவங் மாகோ◌⁴, ப²க்³கு³னோ, சித்தோ, வேஸாகோ², ஜெட்ட²மூலோ, ஆஸள்ஹோ, ஸாவணோ, பொட்ட²பாதோ³, அஸ்ஸயுஜோ, கத்திகோ, மாக³ஸிரோ.

புண்ணமாஸீதி கிங்? பு²ஸ்ஸீ அஸ்ஸ பஞ்சமீ திதீ².

**447. தமதீ◌⁴தே தங் ஜானாதி கணிகா ச** [க॰ 351; ரூ॰ 374; நீ॰ 764; சங்॰ 3.1.37 … பே॰… 4.2.59].

ஏதேஸு அத்தே²ஸு து³தியந்தா ணோ ச கோ ச ணிகோ சாதி ஏதே பச்சயா ஹொந்தி.

ணம்ஹி - ப்³யாகரணங் அதீ◌⁴தே ஜானாதி வா வெய்யாகரணோ [தீ³॰ நி॰ 1.256]. பக்கே² "வெய்யாகரணிகோ, ப்³யஞ்ஜனங் அதீ◌⁴தே ஜானாதி வா வெய்யஞ்ஜனிகோ"தி இமானி ணிகேன ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

கம்ஹி-ச²ந்த³ங் அதீ◌⁴தே ஜானாதி வா ச²ந்தோ³. ஏவங் பத³கோ [தீ³॰ நி॰ 1.256], நாமகோ.

ணிகம்ஹி-வினயங் அதீ◌⁴தே ஜானாதி வா வேனயிகோ, ஸுத்தந்திகோ, ஆபி◌⁴த◌⁴ம்மிகோ.

எத்த² ச 'வெய்யாகரணோ'தி பதே³ விய்யாகரணங் அதீ◌⁴தேதி வாக்யங், 'வேயஞ்ஜனிகோ'தி பதே³ வியஞ்ஜனங் அதீ◌⁴தேதி. உபரி 'தோ³வாரிகோ, ஸோவக்³கி³க'ந்தி பதே³ஸுபி 'து³வாரே நியுத்தோ, ஸுவக்³கா³ய ஸங்வத்ததீ'தி வாக்யங், அத்த²ங் கதெ²ந்தேன பன து³வார, ஸுவக்³க³ஸத்³தா³னங் தத்³தி◌⁴தபா◌⁴வே ஏவ ஸித்³த◌⁴த்தா த்³வாரேதி ச ஸக்³கா³யாதி ச கதே²தப்³போ³.

**448. தஸ்ஸ விஸயே தே³ஸே** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 365; சங்॰ 3.1.61; பா॰ 4.2.52, 53].

தஸ்ஸ தே³ஸரூபே விஸயே ச²ட்டு²ந்தா ணோ ஹோதி.

தூ²யமிகா³ வஸாதினோ நாம, வஸாதீனங் விஸயோ தே³ஸோ வாஸாதோ. இத◌⁴ அதே³ஸரூபத்தா ணோ ந ஹோதி, சக்கு²ஸ்ஸ விஸயோ ரூபங்.

**449. நிவாஸே தன்னாமே** [க॰ 352; **ரூ॰** 376; **நீ॰** 365; **ஸங்॰** 3.1.64; **பா॰** 4.2.69].

தன்னாமபூ◌⁴தே நிவாஸே ச²ட்ட்²யந்தா ணோ ஹோதி.

ஸிவீனங் நிவாஸோ தே³ஸோ ஸெப்³யோ. வஸங் அதெ³ந்தி ப◌⁴க்க²ந்தீதி வஸாதா³, ப்³யக்³கா◌⁴ ஸீஹா வா, வஸாதா³னங் நிவாஸோ தே³ஸோ வாஸாதோ³.

**450. அனுப◌⁴வே** [க॰ 352; **ரூ॰** 376; **நீ॰** 765; **ஸங்॰** 3.1.65; **பா॰** 4.2.70].

ஸமீபே ப◌⁴வங் அனுப◌⁴வங், “அதூ³ரப◌⁴வே”திபி பாடோ², தன்னாமே அனுப◌⁴வே தே³ஸே ச²ட்ட்²யந்தா ணோ ஹோதி.

விதி³ஸாய அனுப◌⁴வங் வேதி³ஸங், நக³ரங், உது³ம்ப³ரஸ்ஸ அனுப◌⁴வங் ஓது³ம்ப³ரங், விமானங்.

**451. தேன நிப்³ப³த்தே** [க॰ 352; **ரூ॰** 376; **நீ॰** 765; **ஸங்॰** 3.1.66; **பா॰** 4.2.68].

தன்னாமே தேன நிப்³ப³த்தே தே³ஸே ததியந்தா ணோ ஹோதி.

குஸம்பே³ன நாம இஸினா நிப்³ப³த்தா கோஸம்பீ³, இத்தி²யங் ஈ, நக³ரீ. ஏவங் காகந்தீ³, மாகந்தீ³, ஸஹஸ்ஸேன த◌⁴னேன நிப்³ப³த்தா ஸாஹஸ்ஸீ, பரிகா², அயஞ்ச ததியா ஹேதும்ஹி கத்தரி கரணே ச யதா²யோக³ங் யுஜ்ஜதி.

**452. தமித◌⁴த்தி²** [க॰ 352; **ரூ॰** 376; **நீ॰** 765; **ஸங்॰** 3.1.67; **பா॰** 4.2.67].

தங் இத◌⁴ அத்தீ²தி அத்தே² தன்னாமே தே³ஸே பட²மந்தா ணோ ஹோதி.

உது³ம்ப³ரா அஸ்மிங் தே³ஸே ஸந்தீதி ஓது³ம்ப³ரோ, ப³த³ரா அஸ்மிங் தே³ஸே ஸந்தீதி பா³த³ரோ. ஏவங் பப்³ப³ஜோ.

**453. தத்ர ப◌⁴வே** [க॰ 352; **ரூ॰** 376; **நீ॰** 765; **ஸங்॰** 3.2.48; **பா॰** 4.2.133].

தத்ர ப◌⁴வத்தே² ஸத்தம்யந்தா ணோ ஹோதி.

உத³கே ப◌⁴வோ ஓத³கோ, மச்சோ², உரஸி ப◌⁴வோ ஓரஸோ, புத்தோ, ஸாக³மோ. நக³ரே ப◌⁴வோ நாக³ரோ. ஏவங் ஜானபதோ³, மாக³தோ◌⁴, கபிலவத்து²ம்ஹி ப◌⁴வோ காபிலவத்த²வோ, ‘உவண்ணஸ்ஸாவங...’தி உஸ்ஸ

அவத்தங். கோஸம்பி³யங் ப⁴வோ கோஸம்போ³, மித்தே ப⁴வா மெத்தா, புரே ப⁴வா போரீ [தீ³. நி. 1.9], வாசா, மனஸ்மிங் ப⁴வோ மானஸோ. எத்த² பன -

**454. மனாதீ³னங் ஸக** [க. 404; ரூ. 370; நீ. 859].

ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே மனாதீ³னங் அந்தே ஸாக³மோ ஹோதீதி ஸப்³ப³த்த² மனோக³ணாதீ³னங் அந்தே ஸாக³மோ.

மானஸோ, ராகோ³, மானஸா, தண்ஹா, மானஸங், ஸுக²ங். ஏவங் சேதஸோ, சேதஸா, சேதஸங். க்வசி மனோ ஏவ மானஸங், சேதோ ஏவ சேதஸோதிபி யுஜ்ஜதி.

**455. அஜ்ஜாதீ³ஹி தனோ** [க. 352; ரூ. 376; நீ. 765; **சங்.** 3.15; **பா.** 4.2.105].

தத்ர ப⁴வோதி அத்தே² அஜ்ஜாதீ³ஹி தனோ ஹோதி.

அஜ்ஜ ப⁴வோ அஜ்ஜதனோ, அத்தோ², அஜ்ஜத்தனீ, விப⁴த்தி, த்³வித்தங், அஜ்ஜதனங், ஹிதங், ஸ்வே ப⁴வோ ஸ்வாதனோ, மஹாவுத்தினா எஸ்ஸ ஆத்தங். ஹிய்யோ ப⁴வோ ஹிய்யத்தனோ, ஹிய்யத்தனோ, ஹிய்யத்தனங், ஒஸ்ஸ அத்தங் த்³வித்தஞ்ச.

**456. புராதோ ணோ ச** [க. 352; ரூ. 376; நீ. 765].

தத்ர ப⁴வோதி அத்தே² புராஸத்³த³ம்ஹா ணோ ச தனோ ச ஹொந்தி.

புரே ப⁴வோ புராணோ, இத⁴ ணோ அனுப³ந்தோ⁴ ந ஹோதி, போராணோ வா, புராதனோ.

**457. அமாத்வச்சோ** [க. 352; ரூ. 376; நீ. 765; **சங்.** 3.2.13; **பா.** 4.2.104].

அமாஸத்³த³ம்ஹா ப⁴வத்தே² அச்சோ ஹோதி. 'அமா'தி ஸஹத்த²வாசீ.

ராஜகிச்சேஸு ரஞ்ஞா ஸஹ ப⁴வதீதி அமச்சோ [தீ³. நி. டீ. 1.339].

**458. மஜ்ஜா²தீ³ஹிமோ** [க. 353; ரூ. 378; நீ. 767; **சங்.** 3.2.82; **பா.** 4.3.8, 22; 'மஜ்ஜா²தி³த்விமோ' (ப³ஹூஸு)].

மஜ்ஜா²தீ³ஹி ப⁴வத்தே² இமோ ஹோதி.

மஜ்ஜே² ப⁴வோ மஜ்ஜி²மோ. ஏவங் அந்திமோ, ஹெட்டி²மோ, உபரிமோ, ஓரிமோ, பச்சி²மோ, அப்³ப⁴ந்தரிமோ, பச்சந்திமோ, புரத்தி²மோ.

**459. கண ணெய்ய ணெய்யக யியா** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; **சங்**॰ 3.2.4, 5, 6 ... பே॰... 4.2.94, 95, 97, 119-130].

ப॒⁴வத்தே² ஸத்தம்யந்தா ஏதே பஞ்ச பச்சயா ஹொந்தி.

கண-குஸினாராயங் ப॒⁴வோ கோஸினாரகோ, மக³தே॒⁴ஸு ப॒⁴வோ மாக³த॒⁴கோ, ஆரஞ்ஞகோ, விஹாரோ.

ணெய்ய-க³ங்கா³யங் ப॒⁴வோ க³ங்கெ³ய்யோ, பப்³ப³தெய்யோ, வனே ப॒⁴வோ வானெய்யோ.

ணெய்யக-கோஸலெய்யகோ , பா³ராணஸெய்யகோ, சம்பெய்யகோ, மிதி²லெய்யகோ, இத॒⁴ ந வுத்³தி॒⁴.

ய-கா³மே ப॒⁴வோ க³ம்மோ, தி³வே ப॒⁴வோ தி³ப்³போ³,

இய-கா³மியோ, கா³மிகோ, யஸ்ஸ கத்தங், உத³ரே ப॒⁴வோ ஓத³ரியோ, ஓத³ரிகோ, தி³வே ப॒⁴வோ தி³வியோ, பஞ்சாலியோ, போ³தி॒⁴பக்கி²யோ, லோகியோ.

**460. ணிகோ** [க॰ 351; ரூ॰ 374; நீ॰ 764; **சங்**॰ 3.2.40, 41, 42; **பா**॰ 4.2.126, 127, 128].

ப॒⁴வத்தே² ஸத்தம்யந்தா ணிகோ ஹோதி.

ஸாரதி³கோ, தி³வஸோ, ஸாரதி³கா, ரத்தி, ஸாரதி³கங், புப்ப²ங். ப॒⁴வஸத்³தே³ன செத்த² அஞ்ஞேபி அத்தே² உபலக்கே²தி, பப்³ப³ததோ பக்க²ந்தா³ நதீ³ பப்³ப³தெய்யா, கிமீனங் கோஸே ஜாதங் கோஸெய்யங், வத்த²ங். ஏவங் ஸிவெய்யங், பா³ராணஸெய்யங்.

**461. தமஸ்ஸ ஸிப்பங் ஸீலங் பண்யங் பஹரணங் பயோஜனங்** [க॰ 351; ரூ॰ 374; நீ॰ 764; **சங்**॰ 3.4.49-66 ...பே॰... 4.4.47-65].

தமஸ்ஸ ஸிப்பங், தமஸ்ஸ ஸீலங், தமஸ்ஸ பண்யங், தமஸ்ஸ பஹரணங், தமஸ்ஸ பயோஜனந்தி அத்தே²ஸு பட²மந்தா ணிகோ ஹோதி.

ஸிப்பே - வீணாவாத³னமஸ்ஸ ஸிப்பங் வேணிகோ. எத்த² ச வீணாஸத்³தே³ன வீணாவாத³னங் வுச்சதி. ஏகத்தீ²பா॒⁴வஸாமத்தி²யஞ்ஹேதங். ஏவங் ஸப்³ப³த்த². ஏவங் மோதி³ங்கி³கோ, பாணவிகோ, வங்ஸிகோ.

ஸீலே-பங்ஸுகூலதா॒⁴ரணங் அஸ்ஸ ஸீலங் பங்ஸுகூலிகோ, பங்ஸுகூலங் தா॒⁴ரேதுங் ஸீலமஸ்ஸாதி வா பங்ஸுகூலிகோ. ஸீலஸத்³தே³ன செத்த² வத, த॒⁴ம்ம, ஸாது॒⁴காராபி க³ய்ஹந்தி, பங்ஸுகூலங்

தா⁴ரேதி ஸீலேனாதி பங்ஸுகூலிகோதிபி யுஜ்ஜதி. ஏவங் தேசீவரிகோ , பிண்ட³ங் பிண்ட³ங் பததீதி பிண்ட³பாதோ, பிண்டா³சாரேன லத்³த⁴போ⁴ஜனங், பிண்ட³பாதயாபனங் அஸ்ஸ ஸீலந்தி பிண்ட³பாதிகோ, பிண்ட³பாதேன யாபேதுங் ஸீலஞ்ச வதஞ்ச த⁴ம்மோ ச க³ருகாரோ ச அஸ்ஸாதி பிண்ட³பாதிகோ.

'பண்ய'ந்தி விக்கெய்யவத்து² வுச்சதி, க³ந்தோ⁴ பண்யங் அஸ்ஸாதி க³ந்தி⁴கோ. ஏவங் தேலிகோ, கோ³ளிகோ.

பஹரந்தி ஏதேனாதி பஹரணங், ஆவுத⁴ப⁴ண்ட³ங், சாபோ பஹரணமஸ்ஸாதி சாபிகோ. ஏவங் தோமரிகோ, முக்³க³ரிகோ.

பயோஜனங் வுச்சதி ப²லங், உபதி⁴ பயோஜனமஸ்ஸாதி ஓபதி⁴கங் [அ॰ நி॰ 8.59], புஞ்ஞங், ஸதங் பயோஜனமஸ்ஸாதி ஸாதிகங். ஏவங் ஸாஹஸ்ஸிகங் [ஜா॰ 2.21.415].

462. **தங் ஹந்தாரஹதி க³ச்ச²துஞ்ச²தி சரதி** [க॰ 351; ரூ॰ 374; நீ॰ 764; **சங்**॰ 3.4.27-43; **பா**॰ 4.4.28-46].

தங் ஹந்தி, தங் அரஹதி, தங் க³ச்ச²தி, தங் உஞ்ச²தி, தங் சரதீதி அத்தே²ஸு து³தியந்தா ணிகோ ஹோதி.

பக்கீ²ஹி பக்கி²னோ ஹந்தீதி பக்கி²கோ. ஏவங் ஸாகுணிகோ [அ॰ நி॰ 2.263 (ஸாகுனிகோதிபி தி³ஸ்ஸதி)], மாயூரிகோ, மச்சே²ஹி மச்சே² ஹனதீதி மச்சி²கோ. ஏவங் தே⁴னுகோ, மகே³ஹி மகே³ ஹனதீதி மாக³விகோ, மஜ்ஜே² வாக³மோ. ஏவங் ஹாரிணிகோ, 'ஹரிணோ'தி மகோ³ ஏவ. ஸூகரிகோ, இத⁴ ந வுத்³தி⁴.

ஸதங் அரஹதீதி ஸாதிகங். ஏவங் ஸாஹஸ்ஸிகங்.

பரதா³ரங் க³ச்ச²தீதி பாரதா³ரிகோ, பரதா³ரிகோ வா. ஏவங் பதி²கோ, மக்³கி³கோ.

ப³த³ரே உஞ்ச²தி க³வேஸதீதி பா³த³ரிகோ. ஏவங் ஆமலகிகோ.

த⁴ம்மங் சரதீதி த⁴ம்மிகோ. ஏவங் அத⁴ம்மிகோ.

463. **தேன கதங் கீதங் ப³ந்த⁴ங் அபி⁴ஸங்க²தங் ஸங்ஸட்ட²ங் ஹதங் ஹந்தி ஜிதங் ஜயதி தி³ப்³ப³தி க²ணதி தரதி சரதி வஹதி ஜீவதி** [க॰ 350; ரூ॰ 373; நீ॰ 364; **சங்**॰ 3.4.1-26; **பா**॰ 4.4.1-27].

தேன கதங், தேன கீதங்…பே॰… தேன ஜீவதி இச்சத்தே²ஸு ததியந்தா ணிகோ ஹோதி.

காயேன கதங் காயிகங். ஏவங் வாசஸிகங், மானஸிகங், வாதேன கதோ வாதிகோ, ஆபா³தோ⁴.

ஸதேன மூலேன கீதங் ப⁴ண்ட³ங் ஸாதிகங். ஏவங் ஸாஹஸ்ஸிகங்.

வரத்தாய யொத்தாய ப³ந்தி⁴தோ வாரத்திகோ, அயஸா ப³ந்தி⁴தோ ஆயஸிகோ, ஸாக³மோ. ஏவங் பாஸிகோ.

க⁴தேன அபி⁴ஸங்க²தங் ஸங்ஸட்ட²ங் வா கா⁴திகங். ஏவங் கோ³ளிகங், தா³தி⁴கங், மாரிசிகங்.

ஜாலேன ஹதோ ஜாலிகோ, மச்சோ².

ஜாலேன ஹந்தீதி ஜாலிகோ, ஜாலகேவட்டோ. ஏவங் பா³ளிஸிகோ [ஸங்॰ நி॰ 2.158].

அக்கே²ஹி ஜிதங் த⁴னங் அக்கி²கங். ஏவங் ஸாலாகிகங்.

அக்கே²ஹி ஜயதி தி³ப்³ப³தீதி வா அக்கி²கோ.

க²ணித்தியா க²ணதீதி கா²ணித்திகோ. ஏவங் குத்³தா³லிகோ, இத⁴ ந வுத்³தி⁴.

உளும்பேன தரதீதி ஓளும்பிகோ, உளும்பிகோ வா. ஏவங் நாவிகோ [ஜா॰ 2.20.149], கோ³புச்சி²கோ.

ஸகடேன சரதீதி ஸாகடிகோ. ஏவங் ரதி²கோ, யானிகோ, த³ண்டி³கோ,

க²ந்தே⁴ன வஹதீதி க²ந்தி⁴கோ. ஏவங் அங்ஸிகோ, ஸீஸிகோ, இத⁴ ந வுத்³தி⁴.

வேதனேன ஜீவதீதி வேதனிகோ. ஏவங் ப⁴திகோ, கஸிகோ, கயிகோ, விக்கயிகோ, ப⁴திகாதீ³ஸு ந வுத்³தி⁴.

464. **தஸ்ஸ ஸங்வத்ததி** [க॰ 351; ரூ॰ 374; நீ॰ 765; சங்॰ 3.4.67-69; பா॰ 4.4.66-68].

தஸ்ஸ ஸங்வத்ததீதி அத்தே² சதுத்த²யந்தா ணிகோ ஹோதி.

புன ப⁴வாய ஸங்வத்ததீதி போனொப்³ப⁴விகோ, புனஸ்ஸ ஒத்தங், ப⁴ஸ்ஸ த்³வித்தங், போனொப்³ப⁴விகா [மஹாவ॰ 14], தண்ஹா, லோகாய

ஸங்வத்ததீதி லோகிகோ, ஸுட்டு² அக்³கோ³தி ஸக்³கோ³, ஸக்³கா³ய ஸங்வத்ததீதி ஸோவக்³கி³கங் [தீ³. நி. 1.163], புஞ்ஞங். ஏவங் தி³ட்ட²த⁴ம்மிகங், ஸம்பராயிகங்.

465. **ததோ ஸம்பூ⁴தமாக³தங்** [க. 351; ரூ. 374; நீ. 765; **சங்.** 3.3.49-51; ...**பே**... 4.3.77-79].

ததோ ஸம்பூ⁴தங், ததோ ஆக³தங் இச்சத்தே²ஸு பஞ்சம்யந்தா ணிகோ ஹோதி.

மாதிதோ ஸம்பூ⁴தங் ஆக³தங் வா மத்திகங் [பாரா. 34], த்³வித்தங் ரஸ்ஸோ ச. ஏவங் பெத்திகங். ண்ய, ணியாபி தி³ஸ்ஸந்தி, ஸுரபி⁴தோ ஸம்பூ⁴தங் ஸோரப்⁴யங், த²னதோ ஸம்பூ⁴தங் த²ஞ்ஞங், பிதிதோ ஸம்பூ⁴தோ பெத்தியோ. ஏவங் மத்தியோ. ண்யம்ஹி-மச்சோ.

466. **தத்த² வஸதி விதி³தோ ப⁴த்தோ நியுத்தோ** [க. 351; ரூ. 374; நீ. 765; **சங்.** 3.4.70-75 ...**பே**... 4.4.69-74].

ஏதெஸ்வத்தே²ஸு ஸத்தம்யந்தா ணிகோ ஹோதி.

ருக்க²மூலே வஸதீதி ருக்க²மூலிகோ. ஏவங் ஆரஞ்ஞிகோ, ஸோஸானிகோ.

எத்த² ச வஸதீதி ஸாமஞ்ஞவசனேபி தஸ்ஸீல, தப்³ப³த, தத்³த⁴ம்ம, தஸ்ஸாது⁴காரிதானங் வஸேன அத்தோ² வேதி³தப்³போ³ தத்³தி⁴தபச்சயானங் பஸித்³த⁴த்த²தீ³பகத்தா. ந ஹி ருக்க²மூலே முஹுத்தமத்தங் வஸந்தோ ருக்க²மூலிகோதி வோஹரீயதி.

லோகே விதி³தோ லோகிகோ.

சதுமஹாராஜேஸு ப⁴த்தா சாதுமஹாராஜிகா [ஸங். நி. 5.1081].

த்³வாரே நியுத்தோ தோ³வாரிகோ. ஏவங் ப⁴ண்டா³கா³ரிகோ, நவகம்மிகோ, இத⁴ ந வுத்³தி⁴. “ஜாதிகியோ, அந்த⁴கியோ” இச்சாதீ³ஸு மஹாவுத்தினா கியோ.

467. **தஸ்ஸிதங்** [க. 351; ரூ. 374; நீ. 764; **சங்.** 3.3.85-102; **பா.** 4.3.120-133].

தஸ்ஸ இத³ந்தி அத்தே² ச²ட்டி²ந்தா ணிகோ ஹோதி.

ஸங்க⁴ஸ்ஸ அயங் ஸங்கி⁴கோ, விஹாரோ, ஸங்கி⁴கா, பூ⁴மி, ஸங்க⁴ஸ்ஸ இத³ங் ஸங்கி⁴கங், ப⁴ண்ட³ங். ஏவங் புக்³க³லிகங், க³ணிகங்,

மஹாஜனிகங், ஸக்யபுத்தஸ்ஸ ஏஸோதி ஸக்யபுத்திகோ. ஏவங் நாடபுத்திகோ, தா³ஸபுத்திகோ.

**468. ணிகஸ்ஸியோ வா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நீ॰ 756].

ணிகபச்சயஸ்ஸ இயோ ஹோதி வா.

ஸக்யபுத்தியோ, ஸக்யபுத்திகோ இச்சாதி³.

**469. ணோ** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; சங்॰ 3.3.85; பா॰ 4.3.120].

தஸ்ஸித³ந்தி அத்தே² ச²ட்டு²ந்தா ணோ ஹோதி.

கச்சாயனஸ்ஸ இத³ங் கச்சாயனங், ப்³யாகரணங். ஏவங் ஸோக³தங், ஸாஸனங், மாஹிங்ஸங், மங்ஸாதி³.

**470. க³வாதீ³ஹி யோ** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 781].

தஸ்ஸித³ந்தி அத்தே² க³வாதீ³ஹி யோ ஹோதி.

**471. யம்ஹி கொ³ஸ்ஸ ச** [க॰ 78; ரூ॰ 31; நீ॰ 229].

யவந்தே பச்சயே பரே கொ³ஸ்ஸ ச உவண்ணானஞ்ச அவங ஹோதீதி அவாதே³ஸோ. 'தவக்³க³வரணான...'ந்தி ஸுத்தேன வஸ்ஸ ப³த்தங், கு³ன்னங் இத³ங் க³ப்³யங், மங்ஸாதி³, து³ வுச்சதி ருக்கோ², தஸ்ஸ இத³ங் த³ப்³யங், த³ப்³ப³ங், மூலாதி³.

அனேகத்த²ராஸி நிட்டி²தோ.

## அஸ்ஸத்தி²ராஸி

**472. தமெத்த²ஸ்ஸத்தீ²தி மந்து** [க॰ 369; ரூ॰ 403; நீ॰ 793; சங்॰ 4.2.98; பா॰ 5.2.94].

தங் எத்த² அத்தி², தங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி அத்தே²ஸு பட²மந்தா மந்துபச்சயோ ஹோதி, இவண்ணு'வண்ணோ'காரேஹி மந்து. தத்த² இவண்ணந்தேஹி நிச்சங், உபட்டி²தா ஸதி ஏதஸ்மிங் அத்தி², ஏதஸ்ஸ வா அத்தீ²தி ஸதிமா. ஏவங் க³திமா, மதிமா, தி◌⁴திமா [ஸங்॰ நி॰ 1.1952; ஜா॰ 2.22.1451], அத்த²த³ஸ்ஸிமா [ஜா॰ 2.22.1451], ஸிரீமா [ஜா॰ அட்ட²॰ 1.அவிது³ரேனிதா³னகதா²] இச்சாதி³.

உவண்ணந்தேஹி பன -

**473. ஆயுஸ்ஸாயஸ மந்தும்ஹி** [க॰ 371; ரூ॰ 404; நீ॰ 797].

மந்தும்ஹி பரே ஆயுஸ்ஸ ஆயஸாதே³ஸோ ஹோதி.

தீ³க◌⁴ங் ஆயு அஸ்மிங் அத்தி², அஸ்ஸ வா அத்தீ²தி ஆயஸ்மா [மஹானி॰ 49]. ஏவங் சக்கு²மா, ப³ந்து◌⁴மா, பா◌⁴ணுமா இச்சாதி³.

ப³ஹூ கா³வோ அஸ்மிங் ஸந்தி, அஸ்ஸ வா ஸந்தீதி கோ³மா. சந்தி³மா, பாபிமாபதே³ஸு ச மஹாவுத்தினா இமந்துபச்சயங் இச்ச²ந்தி. தத்த² சந்த³ஸங்கா²தங் விமானங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி சந்தி³மா [த◌⁴॰ ப॰ 387], தே³வபுத்தோ, உபசாரேன பன விமானம்பி சந்தி³மாதி வுச்சதி, தே³வபுத்தோபி சந்தோ³தி வுச்சதி. அதி விய பாபோ அஜ்ஜா²ஸயோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி பாபிமா [ஸங்॰ நி॰ 1.137], மாரோ. ந ஹி அப்பகேன பாபேன பாபிமாதி வுச்சதி பஹூதாதி³வஸேன பஸித்³தே◌⁴ ஏவ மந்தாதீ³னங் பவத்தனதோ. வுத்தஞ்ஹி வுத்தியங் -

“பஹூதே ச பஸங்ஸாயங், நிந்தா³யஞ்சாதிஸாயனே.

நிச்சயோகே³ ச ஸங்ஸக்³கே³, ஹொந்திமே மந்துஆத³யோ”தி [மோக³॰ 78].

தத்த² பஹூதே-கோ³மா [ஸங்॰ நி॰ 1.12], த◌⁴னவாதி.

பஸங்ஸாயங்-ஜாதிமா, கு³ணவாதி.

நிந்தா³யங்-வலிமாதி.

அதிஸாயனே - பு³த்³தி◌⁴மா, வண்ணவாதி.

நிச்சயோகே³-ஸதிமா, ஸீலவா, த³ண்டீ³தி.

ஸங்ஸக்³கே³ - ஹலித்³தி³மாதி.

ததா² விஜ்ஜமானேஹி ஏவ ஸதிஆதீ³ஹி ஸதிமா இச்சாத³யோ வுச்சந்தி, ந அதீதேஹி அனாக³தேஹி ச அவிஜ்ஜமானேஹி, கஸ்மா ? அத்தி²ஸத்³தே³ன பச்சுப்பன்னேன நித்³தி³ட்ட²த்தா. ஏவங் பன ஸதி கத²ங் புப்³பே³பி த்வங் ஸதிமா ஆஸி, அனாக³தேபி ஸதிமா ப◌⁴விஸ்ஸஸீதி இத³ங் ஸித்³த◌⁴ந்தி? தத³பி ததா³ விஜ்ஜமானாய ஏவ ஸதியா ஸித்³த◌⁴ந்தி.

கோ³, அஸ்ஸோ, மனுஸ்ஸோ இச்சாதீ³ஸு ஜாதிஸத்³தே³ஸு தேஸங் த³ப்³பா³பி◌⁴தா◌⁴னஸமத்த²த்தா மந்தாத³யோ ந ஹொந்தி, ததா² நீலோ படோ, ஸுக்கோ படோஇச்சாதீ³ஸு கு³ணஸத்³தே³ஸு திஸ்ஸோ, பு²ஸ்ஸோஇச்சாதீ³ஸு நாமஸத்³தே³ஸு ச. யேஸங் பன

த³ப்³பா³பி◌⁴தா◌⁴னஸாமத்தி²யங் நத்தி², தெஸ்வேவ ஹொந்தி, பு³த்³தி◌⁴மா, பஞ்ஞவா, ரூபவா, வண்ணவா இச்சாதி³.

374. **இமியா** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 768].

பட²மந்தா மந்த்வத்தே² இம, இயா ஹொந்தி.

ப³ஹவோ புத்தா அஸ்ஸ அஸ்மிங் வா ஸந்தீதி புத்திமோ, பத்த²டா கித்தி அஸ்ஸ அஸ்மிங் வா அத்தீ²தி கித்திமோ. ஏவங் ப²லிமோ, க²ந்தி◌⁴மோ, ருக்கோ², புத்தியோ, கப்பிமோ, கப்பியோ, ஜடிமோ, ஜடியோ, தி²ரங் கு³ணஜாதங் அஸ்ஸ அஸ்மிங் வா அத்தீ²தி தே²ரியோ, ஹானபா◌⁴கோ³ அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி ஹானபா◌⁴கி³யோ. ஏவங் டி²திபா◌⁴கி³யோ, விஸேஸபா◌⁴கி³யோ, நிப்³பே³த◌⁴பா◌⁴கி³யோ இச்சாதி³.

எத்த² ச பாளியங் சந்தி³மா, புத்திமாஸத்³தா³னங் ஸிம்ஹி ராஜாதி³க³ணரூபங் தி³ஸ்ஸதி, ரத்திமாபா◌⁴தி சந்தி³மா [த◌⁴॰ ப॰ 387], புத்தேஹி நந்த³தி புத்திமாதி [ஸங்॰ நி॰ 1.12]. கித்திமாஸத்³த³ஸ்ஸ பன கித்திமஸ்ஸ கித்திமதோதி ரூபந்தி.

475. **வந்த்வாவண்ணா** [க॰ 368; ரூ॰ 402; நீ॰ 792; சங்॰ 6.3.35 ...பே॰... 8.2.9].

அவண்ணபூ◌⁴தா பட²மந்தா மந்த்வத்தே² வந்து ஹோதி.

நிச்சஸீலவஸேன விஸுத்³த◌⁴ங் ஸீலங் அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி ஸீலவா, பஸத்தோ² கு³ணோ அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி கு³ணவா.

ஏவங் ஸப்³ப³த்த² பத³த்தா²னுரூபங் மந்த்வத்த²விஸேஸோ வத்தப்³போ³, படிஸந்தி◌⁴ஸஹக³தா பஞ்ஞா அஸ்ஸ அத்தீ²தி பஞ்ஞவா, பச்சயே பரே தீ³கா◌⁴னங் க்வசி ரஸ்ஸத்தங். வித³தி ஏதேனாதி விதோ³, ஞாணங், விதோ³ ஏதஸ்ஸ அத்தி², ஏதஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி வித்³வா, ப்³யஞ்ஜனே புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ.

அவண்ணாதி கிங்? ஸதிமா, ப³ந்து◌⁴மா.

ப³ஹுலாதி◌⁴காரா ரஸ்மிவா, லக்கி²வா, யஸஸ்ஸிவா, ப◌⁴யத³ஸ்ஸிவா, மஸ்ஸுவா, கா³ண்டி³வத◌⁴ன்வாதிபி ஸிஜ்ஜ²ந்தி. தத்த² கா³ண்டி³வத◌⁴னு அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி கா³ண்டி³வத◌⁴ன்வா, ப்³யஞ்ஜனே புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ.

**476. த³ண்டா³தீ³ஹிகஈ வா** [க॰ 366; ரூ॰ 400; நீ॰ 790; **சங்॰** 4.2.118-121; **பா॰** 5.2.115-6].

தேஹி மந்த்வத்தே² இக, ஈ ஹொந்தி வா.

நிச்சங் க³ஹிதோ த³ண்டோ³ அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி த³ண்டி³கோ, த³ண்டீ³, த³ண்ட³வா. ஏவங் க³ந்தி⁴கோ, க³ந்தீ⁴, க³ந்த⁴வா, ரூபிகோ, ரூபீ, ரூபவா. இணஸாமிகே வத்தப்³பே³ த⁴னா இகோ, த⁴னிகோ, அஞ்ஞத்ர த⁴னீ, த⁴னவா, அத்தி²கோ, அத்தீ², அத்த²வா.

எத்த² ச அஸன்னிஹிதேன அத்தே²ன அத்தோ² அஸ்ஸ அத்தீ²தி அத்தி²கோ, மஹக்³கே⁴ன அத்தி²கோ மஹக்³க⁴த்தி²கோ. ஏவங் த⁴னத்தி²கோ, புஞ்ஞத்தி²கோ, ஸெய்யத்தி²கோ, அயங் அத்தோ² ஏதஸ்ஸாதி இத³மத்தீ², பாடவேன அத்தோ² அஸ்ஸாதி பாடவத்தீ². ஏவங் சே²கத்தீ², குஸலத்தீ²இச்சாதீ³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

வண்ணஸத்³த³ந்தா பன ஈயேவ ஹோதி, ப்³ரஹ்முனோ வண்ணோ ஸண்டா²னங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி ப்³ரஹ்மவண்ணீ. அத² வா ப்³ரஹ்முனோ வண்ணோ ப்³ரஹ்மவண்ணோ , ப்³ரஹ்மவண்ணோ விய வண்ணோ யஸ்ஸ ஸோ ப்³ரஹ்மவண்ணீ. ஏவங் ப்³ரஹ்மவச்ச²ஸீ, 'வச்ச²ஸ'ந்தி ஸீஸங், தத்³தி⁴தந்தஸமாஸபத³ங் நாமேதங். ஏவங் தே³வவண்ணீ.

ஹத்த², த³ந்தாதீ³ஹி ஜாதியங் ஈ, ஹத்தீ², த³ந்தீ, க³ஜோ, தா³டீ², கேஸரீ, ஸீஹோ, அஞ்ஞத்ர ஹத்த²வா, த³ந்தவா. ப்³ரஹ்மசாரிம்ஹி வத்தப்³பே³ வண்ணதோ ஈயேவ, வண்ணீ, அஞ்ஞத்ர வண்ணவா. பொக்க²ராதீ³ஹி தே³ஸே ஈயேவ, பொக்க²ரங் வுச்சதி கமலங், பொக்க²ரணீ, புன இத்தி²யங் நீ, புப்³ப³ஈ-காரஸ்ஸ அத்தங், உப்பலினீ, குமுதி³னீ, பி⁴ஸினீ, முளாலினீ, ஸாலுகினீ, பது³மங் எத்த² தே³ஸே அத்தீ²தி பது³மீ, ததோ இத்தி²யங் நீ, பது³மினீ, புப்³ப³ஈ-காரஸ்ஸ ரஸ்ஸத்தங், ஸப்³ப³ங் கமலாகரஸ்ஸ வா கமலக³ச்ச²ஸ்ஸ வா நாமங், அஞ்ஞத்ர பொக்க²ரவா ஹத்தீ², இத⁴ ஸொண்டா³ பொக்க²ரங் நாம.

ஸிகீ², ஸிகா²வா, மாலீ, மாலாவா, ஸீலீ, ஸீலவா, ப³லீ, ப³லவா. ஸமாஸந்தேபி ஈ, நித்³தா³ஸீலீ, ஸபா⁴ஸீலீ, பா³ஹுப³லீ, ஊருப³லீ. ஸுக², து³க்கே²ஹி ஈயேவ, ஸுகீ², து³க்கீ² இச்சாதி³.

**477. தபாதீ³ஹி ஸீ** [க॰ 365; ரூ॰ 399; நீ॰ 789; **சங்॰** 4.2.106; **பா॰** 5.2.102; '... **ஸ்ஸீ**' (ப³ஹூஸு)].

தபாதீ³ஹி மந்த்வத்தே² ஸீ ஹோதி வா.

தபோ அஸ்ஸ அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி தபஸ்ஸீ, த்³வித்தங். ஏவங் யஸஸ்ஸீ, தேஜஸ்ஸீ, மனோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி மனஸ்ஸீ.

வாத்வேவ? யஸவா.

**478. ணோ தபா** [க॰ 370; ரூ॰ 405; நீ॰ 795; சங்॰ 4.2.106; பா॰ 5.2.103].

தபம்ஹா மந்த்வத்தே² ணோ ஹோதி.

தபோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி தாபஸோ, இத்தி²யங் தாபஸீ.

**479. முகா²தி³தோ ரோ** [க॰ 367; ரூ॰ 401; நீ॰ 791; சங்॰ 4.2.110, 111; பா॰ 5.2.106, 107].

முகா²தீ³ஹி மந்த்வத்தே² ரோ ஹோதி.

அஸங்யதங் முக²ங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி முக²ரோ, ஸுஸி அஸ்ஸ அத்தீ²தி ஸுஸிரோ, ருக்கோ², ஊஸோ கா²ரோ யஸ்மிங் அத்தீ²தி ஊஸரோ, கா²ரபூ⁴மிப்பதே³ஸோ, மது⁴ ரஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி மது⁴ரோ, கு³ளோ, நகா³ எத்த² ஸந்தீதி நக³ரோ, ப³ஹுப்³ப³தப்பதே³ஸோ, “நக³ர”ந்திபி பாடோ², குஞ்ஜோ வுச்சதி ஹனு, குஞ்ஜரோ, ஹத்தீ², உண்ணதா த³ந்தா அஸ்ஸ ஸந்தீதி த³ந்துரோ, ஹத்தீ²யேவ, மஹாவுத்தினா அஸ்ஸ உத்தங்.

**480. துந்த³யாதீ³ஹி போ⁴** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 387; சங்॰ 4.2.148; பா॰ 5.2.139].

துந்தி³இச்சாதீ³ஹி மந்த்வத்தே² போ⁴ ஹோதி வா.

துந்தி³ வுச்சதி வுத்³தா⁴ நாபி⁴, துந்தி³போ⁴, வலியோ ஏதஸ்மிங் அத்தீ²தி வலிபோ⁴.

வாத்வேவ? துந்தி³மா.

**481. ஸத்³தா⁴தி³த்வ** [க॰ 370; ரூ॰ 405; நீ॰ 795; சங்॰ 4.2.105; பா॰ 5.2.101 (ஸத்³தா³தி³வ்ஹ?)].

ஸத்³தா⁴தீ³ஹி மந்த்வத்தே² அ ஹோதி.

ஸத்³தா⁴ அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி ஸத்³தோ⁴. ஏவங் பஞ்ஞோ, ஸதோ.

வாத்வேவ? பஞ்ஞவா, ஸதிமா.

**482. ஆல்வாபி⁴ஜ்ஜா²தீ³ஹி** [க॰ 359; ரூ॰ 384; நீ॰ 779; சங்॰ 4.2.157; பா॰ 3.2.158].

அபி◌⁴ஜ்ஜா²தீ³ஹி மந்த்வத்தே² ஆலு ஹோதி வா.

அபி◌⁴ஜ்ஜா² அதி◌⁴கா அஸ்ஸ அத்தீ²தி அபி◌⁴ஜ்ஜா²லு, ஸீதலது³க்க²ங் அதி◌⁴கங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி ஸீதாலு, த◌⁴ஜா ப³ஹூலா அஸ்மிங் ரதே² ஸந்தீதி த◌⁴ஜாலு, த³யா ப³ஹூலா அஸ்ஸாதி த³யாலு, புரிஸசித்தங் ப³ஹூலங் அஸ்ஸாதி புரிஸாலு, புரிஸலோலா இத்தீ².

வாத்வேவ? த³யாவா.

483. **பிச்சா²தி³த்விலோ** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; சங்॰ 4.2.102, 103; பா॰ 5.2.99, 100].

பிச்சா²தி³தோ மந்த்வத்தே² இலோ ஹோதி வா.

பிச்ச²ங் தூலங் அஸ்ஸ அத்தி², தஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி பிச்சி²லோ, பிச்ச²வா, தூலருக்கோ², பிச்சி²லா ஸிப்பலி [ஸிப்பலீ, ஸீம்ப³லீ, ஸெம்மலீதிபி தி³ஸ்ஸதி], பே²னிலோ [பே²ணிலோதிபி தி³ஸ்ஸதி], பே²னவா, அத்³தா³ரிட்ட²கோ, ஜடிலோ, ஜடாவா, தாபஸோ, துண்டி³லோ, துண்ட³வா, அதி◌⁴கா வாசா அஸ்ஸ அத்தீ²தி வாசாலோ, மஹாவுத்தினா இலோபோ.

484. **ஸீலாதி³தோ வோ** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; சங்॰ 4.2.113; பா॰ 5.2.109].

ஸீலாதீ³ஹி மந்த்வத்தே² வோ ஹோதி.

நிச்சரக்கி²தஸீலங் அஸ்ஸ அத்தி², அஸ்மிங் வா விஜ்ஜதீதி ஸீலவோ, புரிஸோ, ஸீலவா, இத்தீ², கேஸா அதிதீ³கா◌⁴ அஸ்மிங் ஸந்தீதி கேஸவோ, கேஸவா, அபரிமாணா அண்ணா உத³கா அஸ்மிங் ஸந்தீதி அண்ணவோ, மஹந்தங் ப³லங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி ப³லவோ, ப³லவா, ப³லவங். கா³ண்டீ³ வுச்சதி ஸந்தி◌⁴, ப³ஹவோ கா³ண்டீ³ அஸ்மிங் அத்தீ²தி கா³ண்டீ³வங், த◌⁴னு [க³ண்ட³ஸ்ஸ க³ண்ட³மிக³ஸிங்க³ஸ்ஸ அயங் கா³ண்டீ³, ஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி கா³ண்டீ³தி கா³ண்டீ³வோ. (பஞ்சகாடீகா). கா³ண்டீ³மெண்ட³ஸிங்க³மஸ்ஸ அத்தீ²தி கா³ண்டீ³வங், த◌⁴னு. (பயோகஸித்³தி◌⁴). கா³ண்டீ³ க³ந்தி², ஸோ அத்தி² அஸ்ஸ அஸ்மிங் வா கா³ண்டீ³வோ அஜ்ஜுனத◌⁴னு, (முக்³த◌⁴போ³த◌⁴டீகா)], ப³ஹூகா ராஜீ அஸ்ஸ அத்தீ²தி ராஜீவங், பங்கஜங்.

485. **மாயாமேதா◌⁴ஹி வீ** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; சங்॰ 4.2.137; பா॰ 5.2.121].

ஏதேஹி மந்த்வத்தே² வீ ஹோதி.

மாயாவீ, மேதா◌⁴வீ.

486. **இஸ்ஸரே ஆம்யுவாமீ** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; சங்॰ 4.2.143; பா॰ 5.2.126; "ஸிஸ்ஸரே…" (ப³ஹூ⁴ஸு)].

இஸ்ஸரபூ⁴தே மந்த்வத்தே² ஆமீ, உவாமீ ஹொந்தி.

இஸ்ஸரியட்டா²னபூ⁴தங் ஸங் அஸ்ஸ அத்தீ²தி ஸாமீ, ஸுவாமீ [ஸு॰ நி॰ 671], இத்தி²யங் ஸாமினீ, ஸுவாமினீ, பி³ந்து³லோபோ, காக³மே ஸாமிகோ.

487. **லக்க்²யா ணோ அ ச** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; பா॰ 5.2.100].

லக்கீ²ம்ஹா மந்த்வத்தே² ணோ ஹோதி, ஈகாரஸ்ஸ அத்தஞ்ச ஹோதி.

லக்கீ² ஸிரீ ஏதஸ்ஸ அத்தீ²தி லக்க²ணோ.

488. **அங்கா³ நோ கல்யாணே** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; பா॰ 5.2.100].

கல்யாணே வத்தப்³பே³ அங்க³ம்ஹா மந்த்வத்தே² நோ ஹோதி.

கல்யாணங் அங்க³ங் ஏதிஸ்ஸா இத்தி²யா அத்தீ²தி அங்க³னா.

489. **ஸோ லோமா** [க॰ 364; ரூ॰ 398; நீ॰ 787; சங்॰ 4.2.104; பா॰ 5.2.100].

லோமம்ஹா மந்த்வத்தே² ஸபச்சயோ ஹோதி.

ப³ஹூனி லோமானி அஸ்ஸ ஸந்தீதி லோமஸோ. எத்த² 'ஸோ'தி ஸுத்தவிபா⁴கே³ன "ஸுமேத⁴ஸோ, பூ⁴ரிமேத⁴ஸோ" இச்சாதீ³னிபி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

அஸ்ஸத்தி²ராஸி நிட்டி²தோ.

**பா⁴வ, கம்மராஸி**

490. **தஸ்ஸ பா⁴வகம்மேஸு த்த தா த்தன ண்ய ணெய்யணிய ண இயா** [க॰ 360; ரூ॰ 387; நீ॰ 780; சங்॰ 4.1.136-153; பா॰ 5.1.119-136].

தஸ்ஸ பா⁴வோ, தஸ்ஸ கம்மந்தி அத்தே² ச²ட்டு²ந்தா ஏதே அட்ட² பச்சயா ப³ஹுலங் ப⁴வந்தி.

தத்த² ப⁴வந்தி பு³த்³தி⁴, ஸத்³தா³ ஏதஸ்மாதி பா⁴வோ, ஸத்³தா³னங் அத்தனோ அத்தே²ஸு ஆதி³ம்ஹி உப்பத்திகாரணங், சிரகாலங் பவத்திகாரணஞ்ச. தத்த² ஆதி³ம்ஹி பவத்திகாரணங் **ப்³யப்பத்தினிமித்தங்** நாம. சிரகாலங் பவத்திகாரணங் **பவத்தினிமித்தங்** நாம. தது³ப⁴யம்பி ஜாதி, த³ப்³ப³, கு³ண, க்ரியா, நாமவஸேன பஞ்சவித⁴ங் ஹோதி.

தத்த² “கொ³ஸ்ஸ பா◌⁴வோ கொ³த்த”ந்தி எத்த² கோ³ஜாதி பா◌⁴வோ நாம.

“த³ண்டி³னோ பா◌⁴வோ த³ண்டி³த்த”ந்தி எத்த² த³ண்ட³த³ப்³ப³ங் பா◌⁴வோ நாம.

“நீலஸ்ஸ படஸ்ஸ பா◌⁴வோ நீலத்த”ந்தி எத்த² நீலகு³ணோ பா◌⁴வோ நாம.

“பாசகஸ்ஸ பா◌⁴வோ பாசகத்த”ந்தி எத்த² பசனக்ரியா பா◌⁴வோ நாம.

“திஸ்ஸனாமஸ்ஸ ஜனஸ்ஸ பா◌⁴வோ திஸ்ஸத்த”ந்தி எத்த² திஸ்ஸனாமங் பா◌⁴வோ நாம.

தத்த² கொ³ஸ்ஸ பா◌⁴வோதி கோ³ஸத்³த³ங் ஸுத்வா கோ³த³ப்³பே³ கோ³பு³த்³தி◌⁴யா வா கோ³த³ப்³ப³ங் தி³ஸ்வா தஸ்மிங் த³ப்³பே³ கோ³வோஹாரஸ்ஸ வா பவத்திகாரணந்தி அத்தோ². ஏவங் ஸேஸேஸுபி யதா²னுரூபங் அத்தோ² வேதி³தப்³போ³.

த்தம்ஹி-கொ³த்தங், த³ண்டி³த்தங், பாசகத்தங், திஸ்ஸத்தங் இச்சாதி³.

தாம்ஹி-ஸங்க³ணிகாராமதா , நித்³தா³ராமதா, ப◌⁴ஸ்ஸாராமதா இச்சாதி³.

த்தனம்ஹி-புது²ஜ்ஜனத்தனங், வேத³னத்தனங், ஜாரத்தனங், ஜாயத்தனங் இச்சாதி³.

ண்யம்ஹி-அலஸஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஆலஸ்யங், ஸமணஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஸாமஞ்ஞங், ப்³ராஹ்மணஸ்ஸ பா◌⁴வோ ப்³ராஹ்மஞ்ஞங், ஸீலஸமாதி◌⁴பஞ்ஞாகு³ணோ ஸாமஞ்ஞஞ்ச ப்³ராஹ்மஞ்ஞஞ்ச நாம. தாபஸஸ்ஸ பா◌⁴வோ தாபஸ்யங், நிபுணஸ்ஸ பா◌⁴வோ நேபுஞ்ஞங், விபுலஸ்ஸ பா◌⁴வோ வேபுல்லங், ரஞ்ஞோ பா◌⁴வோ ரஜ்ஜங், ஆபப்³ப³தஸ்ஸ கெ²த்தஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஆபப்³ப³த்யங், தா³யாத³ஸ்ஸ பா◌⁴வோ தா³யஜ்ஜங், விஸமஸ்ஸ பா◌⁴வோ வேஸம்மங், ஸகி²னோ பா◌⁴வோ ஸக்²யங், வாணிஜானங் பா◌⁴வோ வாணிஜ்ஜங் இச்சாதி³.

ணெய்யம்ஹி - ஸுசிஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஸோசெய்யங். ஏவங் ஆதி◌⁴பதெய்யங் இச்சாதி³.

ணியம்ஹி-ஆலஸியங், மத³பா◌⁴வோ மதி³யங். ஏவங் த³க்கி²யங், புரோஹிதபா◌⁴வோ போரோஹிதியங், ப்³யத்தஸ்ஸ பா◌⁴வோ வெய்யத்தியங், ப்³யாவடஸ்ஸ பா◌⁴வோ வெய்யாவடியங், இமானி த்³வே புப்³பே³ வெய்யாகரணபத³ங் விய ஸித்³தா◌⁴னி.

ணம்ஹி-க³ருனோ பா◌⁴வோ கா³ரவோ, படுபா◌⁴வோ பாடவங் இச்சாதி³.

இயம்ஹி-அதி⁴பதிபா⁴வோ அதி⁴பதியங், பண்டி³தபா⁴வோ பண்டி³தியங், ப³ஹுஸ்ஸுதபா⁴வோ ப³ஹுஸ்ஸுதியங், நக்³க³ஸ்ஸ பா⁴வோ நக்³கி³யங், ஸூரபா⁴வோ ஸூரியங், வீரபா⁴வோ வீரியங் இச்சாதி³.

கம்மத்தே² கம்மங் நாம க்ரியா, அலஸஸ்ஸ கம்மங் அலஸத்தங், அலஸதா, அலஸத்தனங், ஆலஸ்யங், ஆலஸெய்யங், ஆலஸியங், ஆலஸங், அலஸியங் இச்சாதி³.

491. **ப்³ய வத்³த⁴தா³ஸா வா** [க॰ 360; ரூ॰ 387; நீ॰ 780].

பா⁴வ , கம்மேஸு வத்³த⁴, தா³ஸேஹி ப்³யோ ஹோதி வா.

வத்³த⁴ஸ்ஸ பா⁴வோ கம்மங் வா வத்³த⁴ப்³யங், வத்³த⁴தா, தா³ஸப்³யங், தா³ஸதா, 'வத்³த⁴வ'ந்தி இத⁴ ணே பரே வாக³மோ.

492. **நண யுவா போ³ ச வயே** [க॰ 361; ரூ॰ 388; நீ॰ 781; சங்॰ 4.1.146; பா॰ 5.1.130; '...வஸ்ஸ' (ப³ஹூஸு)].

வயே க³ம்யமானே பா⁴வ, கம்மேஸு யுவதோ நண ஹோதி வா பா³க³மோ ச.

யுவஸ்ஸ பா⁴வோ யொப்³ப³னங்.

வாத்வேவ? யுவத்தங், யுவதா.

493. **அண்வாதீ³ஹிமோ** [க॰ 360; ரூ॰ 387; நீ॰ 780; சங்॰ 4.1.139; பா॰ 5.1.122; 'அண்வாதி³த்விமோ' (ப³ஹூஸு)].

தேஹி பா⁴வே இமோ ஹோதி வா.

அணுனோ பா⁴வோ அணிமா, லகு⁴னோ பா⁴வோ லகி⁴மா.

494. **கஸ்ஸமஹதமிமே கஸமஹா** [க॰ 404; ரூ॰ 370; நி॰ 859; 'கஸ்ஸக...'?].

இமபச்சயே பரே கஸ்ஸ, மஹந்தஸத்³தா³னங் கமேன கஸ, மஹா ஹொந்தி.

கஸ்ஸகஸ்ஸ கம்மங் கஸிமா [(கிஸமஹதமிமே கஸமஹா. இமபச்சயே பரே கிஸ, மஹந்த²ஸத்³தா³னங் கமேன கஸ, மஹா ஹொந்தி². கிஸஸ்ஸ பா⁴வோ கஸிமா, மோக³॰ 4-133)], மஹந்தஸ்ஸ பா⁴வோ மஹிமா. ஸுமனஸ்ஸ பா⁴வோ ஸோமனஸ்ஸங், ண்யம்ஹி ஸாக³மோ, 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி யஸ்ஸ பரரூபத்தங். ஏவங் தோ³மனஸ்ஸங், ஸுந்த³ரங்

வசோ ஏதஸ்மிந்தி ஸுவசோ, ஸுவசஸ்ஸ பா⁴வோ ஸோவசஸ்ஸங். ஏவங் தோ³வசஸ்ஸங்.

“ஆராமராமணெய்யகங், உய்யானராமணெய்யகங், பூ⁴மிராமணெய்யகங்” இச்சாதீ³ஸு ரமிதப்³ப³ந்தி ரமணங், ரமணங் எத்த² அத்தீ²தி ராமணோ, ஆராமோ, ஆராமராமணஸ்ஸ பா⁴வோ ஆராமராமணெய்யகங், ணெய்யோ, ஸகத்தே² ச கோ [கத²ங் ராமணியகத்தி²? ஸகத்தே² கந்தா² ணேன ஸித்³த⁴ங், (மோக³. 4-59)], ஆராமஸம்பத்தி, ஆராமஸிரீதி வுத்தங் ஹோதி. ஏவங் ஸேஸேஸு.

பா⁴வ, கம்மராஸி நிட்டி²தோ.

**பரிமாணராஸி**

495. **தமஸ்ஸ பரிமாணங் ணிகோ ச** [க. 351; ரூ. 374; நீ. 764; சங். 4.1.62; பா. 5.1.57, 58].

தங் அஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² பட²மந்தா ணிகோ ஹோதி கோ ச. பரிமீயதே அனேனாதி பரிமாணங்.

தோ³ணோ பரிமாணமஸ்ஸாதி தோ³ணிகோ. ஏவங் கா²ரிகோ, கும்பி⁴கோ, அஸீதிவஸ்ஸானி பரிமாணமஸ்ஸாதி ஆஸீதிகோ, வயோ. ஏவங் நாவுதிகோ, உபட்³ட⁴காயோ பரிமாணமஸ்ஸாதி உபட்³ட⁴காயிகங், பி³ம்போ³ஹனங், த்³வே பரிமாணமஸ்ஸாதி து³கங். ஏவங் திகங், சதுக்கங், பஞ்சகங், ச²க்கங், த்³வித்தங். த³ஸகங், ஸதகங்.

496. **யதேதேஹி த்தகோ** [க. 391; ரூ. 423; நீ. 830; பா. 5.1.22, 23]

தமஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² ய, த, ஏதஸத்³தே³ஹி ஸதி³ஸத்³விபூ⁴தோ த்தகோ ஹோதி.

யங் பரிமாணமஸ்ஸாதி யத்தகங். ஏவங் தத்தகங்.

497. **ஏதஸ்ஸேட த்தகே** [க. 404; ரூ. 370; நீ. 859].

த்தகே பரே ஏதஸத்³த³ஸ்ஸ ஏட ஹோதி.

ஏதங் பரிமாணமஸ்ஸாதி எத்தகங், யாவ பரிமாணமஸ்ஸாதி யாவத்தகங். ஏவங் தாவத்தகங், ஏதாவத்தகங். ‘யதேதேஹீ’தி வசனேன யாவ, தாவ, ஏதாவாபி க³ய்ஹந்தி.

498. **ஸப்³பா³ ச டாவந்து** [க. 391; ரூ. 423; நீ. 830; சங். 4.2.43; பா. 5.2.39; ‘ஸப்³பா³ சசவந்து’ (ப³ஹூஸு)].

தமஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² ய, தே’தேஹி ச ஸப்³ப³தோ ச டாவந்து ஹோதி, ஏதஸ்ஸ த்³வித்தங்.

ஸப்³ப³ங் பரிமாணங் அஸ்ஸாதி ஸப்³பா³வந்தங், ஸப்³பா³வா, அத்தோ², ஸப்³பா³வந்தோ, ஸப்³பா³வந்தா, அத்தா², ஸப்³பா³வதி, அத்தே², ஸப்³பா³வந்தேஸு, அத்தே²ஸு, இத்தி²யங் ஸப்³பா³வதீ, ஸப்³பா³வந்தீ, பரிஸா. ஏவங் யாவா, யாவந்தா, யாவந்தோ, தாவா, தாவந்தா, தாவந்தோ, எத்தாவா, எத்தாவந்தா, எத்தாவந்தோ இச்சாதி³.

க்வசி மஹாவுத்தினா ஏகஸ்ஸ த-காரஸ்ஸ லோபோ, யாவதகோ காயோ, தாவதகோ ப்³யாமோ [தீ³॰ நி॰ 3.200], யாவதிகா யானஸ்ஸ பூ⁴மி.

499. **கிங்ம்ஹா ரதி ரீவ ரீவதக ரித்தகா** [க॰ 391; ரூ॰ 423; நீ॰ 830; **சங்**॰ 4.2.45; பா॰ 5.2.41].

தங் அஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² கிங்ஸத்³த³தோ ஏதே சத்தாரோ பச்சயா ப⁴வந்தி.

500. **ராநுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸ** [க॰ 539; ரூ॰ 558; நீ॰ 1124].

ரானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே பத³ந்தஸராதி³ஸ்ஸ லோபோ ஹோதி. ஆதி³ஸத்³தே³ன பத³ந்தப்³யஞ்ஜனங் க³ய்ஹதி, ஸுத்தவிப⁴த்தேன ரீவந்து, ரித்தாவந்துபச்சயா ச ஹொந்தி.

கிங் பரிமாணமஸ்ஸாதி கதி. பஞ்சக்க²ந்தா⁴ கதி குஸலா, கதி அகுஸலா [விப⁴॰ 151], கதிவஸ்ஸோஸி த்வங் பி⁴க்கு², ஏகவஸ்ஸோ அஹங் ப⁴க³வா [மஹாவ॰ 78], கிங் பரிமாணங் அஸ்ஸாதி கீவங், கிங்வ தூ³ரோ இதோ கா³மோ. ஏவங் கீவதகங், கித்தகங்.

ரீவந்தும்ஹி - கீவந்தோ ஹொந்து யாசகா [ஜா॰ 2.20.103] தி.

ரித்தாவந்தும்ஹி - கித்தாவதா க²ந்தா⁴னங் க²ந்த⁴பஞ்ஞத்தி [ஸங்॰ நி॰ 3.82], கித்தாவதா நு கோ² ப⁴ந்தே ரூபந்தி வுச்சதி, கித்தாவதா நு கோ² ப⁴ந்தே மாரோதி வுச்சதி [ஸங்॰ நி॰ 3.161].

புப்³ப³ஸுத்தேன டாவந்தும்ஹி - எத்தாவதா க²ந்தா⁴னங் க²ந்த⁴பஞ்ஞத்தி, எத்தாவதா ரூபந்தி வுச்சதி, எத்தாவதா மாரோதி வுச்சதி.

501. **மானே மத்தோ** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 708; **சங்**॰ 4.2.38; பா॰ 5.2.37].

மீயதே ஏதேனாதி மானங், தங் உம்மானங், பரிமாணந்தி து³வித⁴ங், உத்³த⁴ங் மானங் உம்மானங், தத³ஞ்ஞங் மானங் பரிமாணங், இமஸ்மிங் ஸுத்தே பன ஸாமஞ்ஞவசனத்தா து³வித⁴ம்பி லப்³ப⁴தி, து³விதே⁴ மானே பவத்தா ஹத்தா²தி³ஸத்³த³ம்ஹா தமஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² மத்தபச்சயோ ஹோதி.

ஹத்தோ² பரிமாணங் அஸ்ஸாதி ஹத்த²மத்தங், த்³வே ஹத்தா² பரிமாணங் அஸ்ஸாதி த்³விஹத்த²மத்தங், த்³வே அங்கு³லியோ பரிமாணங் அஸ்ஸாதி த்³வங்கு³லமத்தங். ஏவங் சதுரங்கு³லமத்தங், வித³த்தி²மத்தங், யோஜனமத்தங் , தீணி யோஜனானி பரிமாணங் அஸ்ஸாதி தியோஜனமத்தங், நாளிமத்தங், பத்த²மத்தங், தோ³ணமத்தங், பலங் வுச்சதி உம்மானஸங்கா²தோ பாதிவிஸேஸோ, பலங் பரிமாணங் அஸ்ஸாதி பலமத்தங், பஞ்சமத்தங், பஞ்சமத்தேஹி பி⁴க்கு²ஸதேஹி ஸத்³தி⁴ங் [பாரா॰ 1], திங்ஸமத்தங், ஸட்டி²மத்தங், ஸதமத்தங், ஸஹஸ்ஸமத்தங், கோடிமத்தங், கும்ப⁴மத்தங், சாடிமத்தங், ஹத்தி²மத்தங், பப்³ப³தமத்தங் இச்சாதி³.

'மத்தா'தி வா பரிமாணவாசிஸத்³த³ந்தரங், ஹத்தோ² மத்தா ஏதஸ்ஸாதி ஹத்த²மத்தங். ஏவங் த்³விஹத்த²மத்தங், இச்சாதி³னா ஸமாஸோபி யுஜ்ஜதி. அபே⁴து³பசாரேன பன ஹத்த²பரிமாணங் ஹத்தோ²தி கத்வா "த்³விஹத்த²ங் வத்த²ங், தோ³ணோ வீஹி, தோ³ணோ மாஸோ"தி ஸிஜ்ஜ²தி.

502. **தக்³கோ⁴ சுத்³த⁴ங்** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 708; சங்॰ 4.2.39; பா॰ 5.2.37].

உத்³த⁴ங்மானே பவத்தா ஸத்³தா³ தமஸ்ஸ பரிமாணந்தி அத்தே² தக்³க⁴பச்சயோ ஹோதி மத்தோ ச.

ஜண்ணு பரிமாணமஸ்ஸாதி ஜண்ணுதக்³க⁴ங், ஜண்ணுமத்தங்.

503. **ணோ ச புரிஸா** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; சங்॰ 4.2.40 ...பே॰... 5.2.38].

உத்³த⁴ங்மானே பவத்தா புரிஸம்ஹா ணோ ச ஹோதி தக்³கோ⁴ ச மத்தோ ச.

சதுஹத்தோ² புரிஸோ பரிமாணமஸ்ஸாதி போரிஸங், திபோரிஸங், ஸதபோரிஸங், க³ம்பீ⁴ரங். ஏவங் புரிஸதக்³க⁴ங், புரிஸமத்தங், உத்³த⁴ங் பஸாரிதஹத்தே²ன ஸத்³தி⁴ங் பஞ்சஹத்த²ங் புரிஸபமாணங் போரிஸந்தி வத³ந்தி, "ஏகூனதீஸோ வயஸா"தி [தீ³॰ நி॰ 2.214 (ஏகூனதிங்ஸோ)] எத்த² ஏகூனதீஸ வஸ்ஸானி ஆயுபரிமாணங் அஸ்ஸாதி ஏகூனதீஸோ. ஏவங் வீஸோ, தீஸோ, சத்தாலீஸோ, பஞ்ஞாஸோ, ஸஹஸ்ஸோ ப்³ரஹ்மா, த்³விஸஹஸ்ஸோ ப்³ரஹ்மா, த³ஸஸஹஸ்ஸோ ப்³ரஹ்மா. எத்த² ச

“ஸஹஸ்ஸபரிமாணங் சக்கவாளங் அஸ்ஸாதி ஸஹஸ்ஸோ”-இச்சாதி³னா ணபச்சயேன ஸிஜ்ஜ²தி.

பரிமாணராஸி நிட்டி²தோ.

**ஸங்க்²யாராஸி**

504. **ஏகா காக்யஸஹாயே** [க॰ 391; ரூ॰ 423; நீ॰ 835; சங்॰ 4.2.67; பா॰ 5.3.52].

அஸஹாயத்தே² ஏகம்ஹா க, ஆகீ ஹொந்தி வா.

அஸஹாயோ ஏகோ, ஏககோ, ஏகாகீ, ஏகோ வா.

இத்தி²யங் ஏகிகா, ஏகாகினீ, ஏகா வா, ‘அதா‌ொ⁴துஸ்ஸ கே’தி ஸுத்தேன இத்தி²யங் கம்ஹி பரே அஸ்ஸ இத்தங்.

505. **த்³விதி சதூஹி தீயத்தா²** [க॰ 385; ரூ॰ 409; நீ॰ 817; திஸத்தா²?].

தேஹி தஸ்ஸ பூரணந்தி அத்தே² தீயோ ச த்தோ² ச ஹொந்தி.

506. **த்³விதீனங் து³தா தீயே** [க॰ 386, 410; நீ॰ 818; தியே?].

தீயே பரே த்³வி, திஸத்³தா³னங் து³, தாதே³ஸா ஹொந்தி.

த்³வின்னங் பூரணோ து³தீயோ [ச²ட்ட²ஸங்கீ³தி பாடே²ஸு து³தியொத்யாதி³னா தி³ஸ்ஸந்தி], த்³வின்னங் பூரணீ து³தீயா, த்³வின்னங் பூரணங் து³தீயங். ஏவங் ததீயோ, ததீயா, ததீயங். சதுன்னங் பூரணோ சதுத்தோ², சதுத்தீ², சதுத்த²ங்.

507. **ம பஞ்சாதி³கதிஹி** [க॰ 373; ரூ॰ 406; நீ॰ 802; சங்॰ 4.2.55; பா॰ 5.2.49].

பஞ்சாதீ³ஹி ச கதிம்ஹா ச தஸ்ஸ பூரணந்தி அத்தே² மோ ஹோதி.

பஞ்சமோ, பஞ்சமீ, பஞ்சமங். ஏவங் ஸத்தம, அட்ட²ம, நவம, த³ஸம, ஏகாத³ஸமாதி³. கதின்னங் பூரணோ கதிமோ, கதிமீ, திதீ².

508. **தஸ்ஸ பூரணேகாத³ஸாதி³தோ வா** [க॰ 374; ரூ॰ 412; நீ॰ 805; சங்॰ 4.2.51; பா॰ 5.2.48].

பூரதே அனேனாதி பூரணங், ஏகாத³ஸாதி³தோ தஸ்ஸ பூரணந்தி அத்தே² டானுப³ந்தோ‌ொ⁴ அபச்சயோ ஹோதி வா.

ஏகாத³ஸன்னங் பூரணோ ஏகாத³ஸோ, ஏகாத³ஸீ, ஏகாத³ஸங், ஏகாத³ஸமோ வா. ஏவங் த்³வாத³ஸோ, த்³வாத³ஸமோ, தேரஸோ, தேரஸமோ, சுத்³த³ஸோ, சுத்³த³ஸமோ, பஞ்சத³ஸோ, பஞ்சத³ஸமோ, பன்னரஸோ, பன்னரஸமோ, ஸோளஸோ, ஸோளஸமோ, ஸத்தரஸோ, ஸத்தரஸமோ, அட்டா²ரஸோ, அட்டா²ரஸமோ.

**509. டே ஸதிஸ்ஸ திஸ்ஸ** [க॰ 389; ரூ॰ 413; நீ॰ 824].

டே பரே ஸதிஸ்ஸ தி-காரஸ்ஸ லோபோ ஹோதீதி வீஸதி, தீஸதீனங் திஸ்ஸ லோபோ.

ஏகூனவீஸோ, ஏகூனவீஸதிமோ, வீஸோ, வீஸதிமோ, தீஸோ, தீஸதிமோ, சத்தாலீஸோ, சத்தாலீஸமோ, பஞ்ஞாஸோ, பஞ்ஞாஸமோ. ஸட்ட்²யாதி³தோ புரிமஸுத்தேன மோ, ஸட்டி²மோ, ஸத்ததிமோ, அஸீதிமோ, நவுதிமோ.

**510. ஸதாதீ³னமி ச** [க॰ 373; ரூ॰ 406; நீ॰ 802; சங்॰ 4.2.53 ...பே॰... 5.2.57].

ஸதாதி³தோ தஸ்ஸ பூரணத்தே² மோ ஹோதி, ஸதாதீ³னங் அந்தஸ்ஸ இத்தஞ்ச ஹோதி.

ஸதஸ்ஸ பூரணோ ஸதிமோ, த்³விஸதிமோ, திஸதிமோ, ஸஹஸ்ஸிமோ.

**511. சா² ட்ட²ட்ட²மா** [க॰ 384; ரூ॰ 407; நீ॰ 803].

ச²ம்ஹா தஸ்ஸ பூரணந்தி அத்தே² ட்ட², ட்ட²மா ஹொந்தி.

ச²ட்டோ², ச²ட்டீ², ச²ட்ட²ங், ச²ட்ட²மோ, ச²ட்ட²மீ, ச²ட்ட²மங்.

**512. ஸங்க்²யாய ஸச்சுதீஸாஸத³ஸந்தாயாதி◌⁴காஸ்மிங் ஸதஸஹஸ்ஸே ட** [க॰ 328; ரூ॰ 352; நீ॰ 701; சங்॰ 4.2.50 ...பே॰... 5.2.45, 46; '...டோ³' (ப³ஹூஸு)].

ஸதி, உதி, ஈஸ, ஆஸ, த³ஸந்தாஹி ஸங்க்²யாஹி தே அதி◌⁴கா அஸ்மிங் ஸதஸஹஸ்ஸேதி அத்தே² டானுப³ந்தோ◌⁴ அபச்சயோ ஹோதி.

எத்த² ச 'ஸதஸஹஸ்ஸே'தி ஸதே வா ஸஹஸ்ஸே வாதி அத்தோ².

தத்த² ஸஹஸ்ஸஸத்³தே³ன ஸஹஸ்ஸங் த³ஸஸஹஸ்ஸங் ஸதஸஹஸ்ஸங் த³ஸஸதஸஹஸ்ஸஞ்ச க³ய்ஹதி.

த³ஸந்த, ஸத்யந்த, ஈஸந்த, ஆஸந்த, உத்யந்தாதி ஏவங் அனுக்கமோ வேதி³தப்³போ³.

தத்த² த³ஸ, ஏகாத³ஸதோ பட்டா²ய யாவ அட்டா²ரஸா நவஸங்க²யா **த³ஸந்தா** நாம.

வீஸதி, ஏகவீஸதிதோ பட்டா²ய யாவ அட்ட²வீஸதியா நவஸங்க²யா ச தீஸதி, ஏகதீஸதிதோ பட்டா²ய யாவ அட்ட²தீஸதியா நவஸங்க²யா ச **ஸத்யந்தா** நாம.

சத்தாலீஸ, ஏகசத்தாலீஸதோ பட்டா²ய யாவ அட்ட²சத்தாலீஸாய நவஸங்க²யா **ஈஸந்தா** நாம.

பஞ்ஞாஸ , ஏகபஞ்ஞாஸதோ பட்டா²ய யாவ அட்ட²பஞ்ஞாஸாய நவஸங்க²யா **ஆஸந்தா** நாம.

நவுதி, ஏகனவுதிதோ பட்டா²ய யாவ அட்ட²னவுதியா நவ ஸங்க²யா **உத்யந்தா** நாம.

ஸேஸா ட்டு²ந்த, த்யந்தாபி இத◌⁴ ஸங்க³ய்ஹந்தி. **ட்டு²ந்தா** நாம ஸட்டி²,-ஏகஸட்ட்²யாதி³கா நவஸங்க²யா. **த்யந்தா** நாம ஸத்ததி, ஏகஸத்தத்யாதி³கா நவஸங்க²யா ச அஸீதி, ஏகாஸீத்யாதி³கா நவஸங்க²யா ச.

த³ஸந்தாஸு தாவ - த³ஸ அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் த³ஸஸதங். ஏவங் த³ஸஸஹஸ்ஸங், த³ஸஸதஸஹஸ்ஸங், ஏகாத³ஸ அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் ஏகாத³ஸஸதங். ஏவங் ஏகாத³ஸஸஹஸ்ஸங், ஏகாத³ஸஸதஸஹஸ்ஸங். ஏவங் த்³வாத³ஸஸதமிச்சாதீ³னி.

ஸத்யந்தாஸு - டம்ஹி தி-காரலோபோ, வீஸதி அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் வீஸஸதங். ஏவங் ஏகவீஸஸதங், த்³வாவீஸஸதங் இச்சாதி³, தீஸதி அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் தீஸஸதங். ஏவங் ஏகதீஸஸதங், த்³வத்தீஸஸதங் இச்சாதி³. ஏஸ நயோ ஸஹஸ்ஸேபி.

ஈஸந்தாஸு - சத்தாலீஸங் அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் சத்தாலீஸஸதங். ஏவங் ஏகசத்தாலீஸஸதங், த்³வேசத்தாலீஸஸதங் இச்சாதி³. ஏஸ நயோ ஸஹஸ்ஸேபி.

ஆஸந்தாஸு - பஞ்ஞாஸங் அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் பஞ்ஞாஸஸதங். ஏவங் ஏகபஞ்ஞாஸஸதங், த்³வேபஞ்ஞாஸஸதங் இச்சாதி³. ஏஸ நயோ ஸஹஸ்ஸேபி.

ட்டு²ந்தாஸு - ஸட்டி² அதி◌⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் ஸட்டி²ஸதங். ஏவங் ஏகஸட்டி²ஸதங், த்³வாஸட்டி²ஸதங் இச்சாதி³. ஏஸ நயோ ஸஹஸ்ஸேபி.

த்யந்தாஸு - ஸத்ததி அதி⁴கா, ஏகஸத்ததி அதி⁴கா, அஸீதி அதி⁴கா, ஏகாஸீதி அதி⁴கா இச்சாதி³னா வத்தப்³பா³.

உத்யந்தாஸு - நவுதி அதி⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் நவுதிஸதங். ஏவங் ஏகனவுதிஸதங், த்³வேனவுதிஸதங் இச்சாதி³. ஏஸ நயோ ஸஹஸ்ஸேபி.

அத² வா **த³ஸந்தா** நாம ஏகதோ பட்டா²ய த³ஸஸங்க்²யா.

**ஸத்யந்தா** நாம ஏகாத³ஸதோ பட்டா²ய வீஸஸங்க்²யா.

**ஈஸந்தா** நாம ஏகதீஸதோ பட்டா²ய த³ஸஸங்க்²யா.

**ஆஸந்தா** நாம ஏகசத்தாலீஸதோ பட்டா²ய த³ஸஸங்க்²யா.

ஏவங் **ட்டு²ந்த, த்யந்த, உத்யந்தா**பி வேதி³தப்³பா³.

ஏகோ அதி⁴கோ யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் ஏகஸதங், "அதெ²த்தே²கஸதங் க²த்யா, அனுயந்தா யஸஸ்ஸினோ"தி [ஜா॰ 2.22.594] பாளி. "த்³வே அதி⁴கா யஸ்மிங் ஸதே தயித³ங் த்³விஸதங்" இச்சாதி³னா ஸப்³ப³ங் வத்தப்³ப³ங், ஸுவிசித்தமித³ங் விதா⁴னந்தி.

யதா² பன "ஏகோ ச த³ஸ ச ஏகாத³ஸ, ஏகாதி⁴கா வா த³ஸ ஏகாத³ஸா"தி ஸிஜ்ஜ²தி, ததா² இத⁴பி "த³ஸ ச ஸதஞ்ச த³ஸஸதங், த³ஸாதி⁴கங் வா ஸதங் த³ஸஸத"ந்திஆதி³னா வுத்தே ஸப்³ப³ங் தங் விதா⁴னங் ஸமாஸவஸேன ஸிஜ்ஜ²தி.

தத்த² பன "த்³வே ஸதானி த்³விஸதங், தீணி ஸதானி திஸத"மிச்சாதீ³னி ச "த்³வே ஸஹஸ்ஸானி த்³விஸஹஸ்ஸங், தீணி ஸஹஸ்ஸானி திஸஹஸ்ஸ"மிச்சாதீ³னி ச "த்³வே ஸதஸஹஸ்ஸானி த்³விஸதஸஹஸ்ஸங், தீணி ஸதஸஹஸ்ஸானி திஸதஸஹஸ்ஸ"மிச்சாதீ³னி ச தி³கு³ஸமாஸே ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

513. **வாரஸங்க்²யாயக்க²த்துங்** [க॰ 646; ரூ॰ 419; நீ॰ 1282; சங்॰ 4.4.5; பா॰ 5.4.17].

வாரஸம்ப³ந்தி⁴பூ⁴தா ஸங்க்²யாஸத்³தா³ க்க²த்துங்பச்சயோ ஹோதி.

த்³வே வாரா த்³விக்க²த்துங். ஏவங் திக்க²த்துங், சதுக்க²த்துங், பஞ்சக்க²த்துங், த³ஸக்க²த்துங், ஸதக்க²த்துங், ஸஹஸ்ஸக்க²த்துங்.

514. **கதிம்ஹா** [க॰ 646; ரூ॰ 419; நீ॰ 1282; சங்॰ 4.4.6; பா॰ 5.4.20].

வாரஸம்ப³ந்தி⁴பூ⁴தா கதிஸத்³தா³ க்க²த்துங் ஹோதி. கதி வாரா கதிக்க²த்துங்.

515. **ப³ஹூம்ஹா தா⁴ ச பச்சாஸத்தியா** [க॰ 646; ரூ॰ 419; நீ॰ 1282; 'பச்சாஸத்தியங்' (ப³ஹூ⁰ஸு)].

வாரஸம்ப³ந்தி⁴பூ⁴தா ப³ஹூஸத்³தா³ பச்சாஸத்தியா ஸதி தா⁴ ச ஹோதி க்க²த்துஞ்ச.

ப³ஹூவாரா ப³ஹுக்க²த்துங், ப³ஹூஸத்³தே³ன அனேகவாரங் உபலக்கே²தி, அனேகவாரா அனேகக்க²த்துங். ஏவங் ப³ஹூவாரா ப³ஹூதா⁴, அனேகவாரா அனேகதா⁴. பச்சாஸத்தி நாம வாரானங் அச்சாஸன்னதா வுச்சதி, தி³வஸஸ்ஸ ப³ஹுக்க²த்துங் பு⁴ஞ்ஜதி, ப³ஹூதா⁴ பு⁴ஞ்ஜதி, வாரானங் தூ³ரபா⁴வே ஸதி தே பச்சயா ந ஹொந்தி, மாஸஸ்ஸ ப³ஹூவாரே பு⁴ஞ்ஜதி.

516. **ஸகிங் வா** [க॰ 646; ரூ॰ 419; நீ॰ 1282; சங்॰ 4.4.8; பா॰ 5.4.19].

ஏகவாரந்தி அத்தே² ஸகிந்தி நிபச்சதே வா.

ஸகிங் பு⁴ஞ்ஜதி, ஏகவாரங் பு⁴ஞ்ஜதி.

ஸங்க்²யாராஸி நிட்டி²தோ.

## கு²த்³த³கராஸி

## பகாரராஸி

517. **தா⁴ ஸங்க்²யாஹி** [க॰ 397; ரூ॰ 420; நீ॰ 836; சங்॰ 4.3.20; பா॰ 5.3.42].

ஸங்க்²யாவாசீஹி பகாரே தா⁴ ஹோதி.

த்³வீஹி பகாரேஹி த்³விதா⁴. ஏவங் திதா⁴, சதுதா⁴, பஞ்சதா⁴, த³ஸதா⁴, ஸததா⁴, ஸஹஸ்ஸதா⁴, ப³ஹூதா⁴, ஏகதா⁴, அனேகதா⁴.

518. **வேகா ஜ்ஜ²ங்** [க॰ 397; ரூ॰ 420; நீ॰ 837; சங்॰ 4.3.24; பா॰ 5.3.46].

ஏகம்ஹா பகாரே ஜ்ஜ²ங் ஹோதி வா.

ஏகேன பகாரேன ஏகஜ்ஜ²ங், ஏகதா⁴ வா.

519. **த்³விதீஹேதா⁴** [க॰ 404; ரூ॰ 420-370; நீ॰ 859; சங்॰ 4.3.24; பா॰ 5.3.46].

த்³விதிஸத்³தே³ஹி பகாரே ஏதா⁴ ஹோதி வா.

த்³வேதா⁴, தேதா⁴, த்³விதா⁴, திதா⁴ வா.

**520. ஸப்³பா³தீ³ஹி பகாரே தா²** [க॰ 398; ரூ॰ 421; நீ॰ 844; **சங்॰** 4.3.26; **பா॰** 5.3.69].

ப³ஹுபே⁴தோ³ வா ஸாமஞ்ஞஸ்ஸ பே⁴த³கோ விஸேஸோ வா பகாரோ, ஸப்³பா³தீ³ஹி பகாரே தா² ஹோதி.

ஸப்³பே³ன பகாரேன ஸப்³ப³தா², ஸப்³பே³ஹி பகாரேஹி ஸப்³ப³தா², யாதி³ஸேன பகாரேன யதா², யாதி³ஸேஹி பகாரேஹி யதா². ஏவங் ததா², அஞ்ஞதா², உப⁴யதா², இதரதா².

**521. கத²மித்த²ங்** [க॰ 399; ரூ॰ 422; நீ॰ 845; **பா॰** 5.3.24, 25].

ஏதே ஸத்³தா³ பகாரே நிபச்சந்தி.

கேன பகாரேன கத²ங், இமினா பகாரேன இத்த²ங். இமினா ஸுத்தேன கிங், இமஸத்³தே³ஹி த²ங், த்த²ங்பச்சயே கத்வா கிங்ஸ்ஸ கத்தங், இமஸ்ஸ இத்தஞ்ச கரியதி.

**522. தப்³ப³தி ஜாதியோ** [க॰ 398; ரூ॰ 421; நீ॰ 844; **சங்॰** 4.3.26; **பா॰** 5.3.69].

ஸோ பகாரோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி தப்³பா³, தஸ்மிங் தப்³ப³தி, பகாரவந்தே த³ப்³பே³தி அத்தோ². தங்ஸாமஞ்ஞவாசிம்ஹா தப்³ப³தி ஜாதியபச்சயோ ஹோதி.

விஸேஸேன படுரூபோ பண்டி³தோ படுஜாதியோ. விஸேஸேன முது³ரூபங் வத்து² முது³ஜாதியங்.

**523. ஸோ வீச்சா²ப்பகாரேஸு** [க॰ 397; ரூ॰ 420; நீ॰ 836; **சங்॰** 4.4.2 ...**பே॰**... 5.4.43].

வீச்சா²யங் பகாரே ச ஸோபச்சயோ ஹோதி.

வீச்சா²யங் -

பத³ங் பத³ங் வாசேதி பத³ஸோ வாசேதி. க²ண்ட³ங் க²ண்ட³ங் கரோதி க²ண்ட³ஸோ கரோதி, பி³லங் பி³லங் விப⁴ஜ்ஜதி பி³லஸோ விப⁴ஜ்ஜதி இச்சாதி³. எத்த² ச 'பத³ங் பத³ங்' இச்சாதீ³ஸு க்ரியாவிஸேஸனே து³தியா.

பகாரே -

ப³ஹூஹி பகாரேஹி புது²ஸோ, ஸப்³பே³ஹி பகாரேஹி ஸப்³ப³ஸோ இச்சாதி³.

“யோனிஸோ உபாயஸோ, டா²னஸோ, ஹேதுஸோ, அத்த²ஸோ, த⁴ம்மஸோ, ஸுத்தஸோ, அனுப்³யஞ்ஜனஸோ” இச்சாதீ³ஸு பன மஹாவுத்தினா ததியேகவசனஸ்ஸ ஸொத்தங். ததா² தீ³க⁴ஸோ, ஓரஸோ இச்சாதி³.

இதி பகாரராஸி.

**குலராஸி**

524. **பிதிதோ பா⁴தரி ரெய்யண** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765].

பிதுஸத்³த³ம்ஹா தஸ்ஸ பா⁴தாதி அத்தே² ரெய்யண ஹோதி.

பிது பா⁴தா பெத்தெய்யோ [அ॰ நி॰ 6.44]. ‘ரானுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா’தி உஸ்ஸ லோபோ, தஸ்ஸ த்³வித்தங்.

525. **மாதிதோ ச ப⁴கி³னியங் சோ²** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765].

மாதிதோ பிதிதோ ச ப⁴கி³னியங் சோ² ஹோதி.

மாது ப⁴கி³னீ மாதுச்சா² [உதா³॰ 22], பிது ப⁴கி³னீ பிதுச்சா² [ஸங்॰ நி॰ 2.243].

526. **மாதாபிதூஸ்வாமஹோ** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; சங்॰ 3.1.60; பா॰ 4.2.36].

மாதாபிதூஹி தேஸங் மாதாபிதூஸு ஆமஹோ ஹோதி.

மாது மாதா மாதாமஹீ, மாது பிதா மாதாமஹோ [ம॰ நி॰ 2.411], பிது மாதா பிதாமஹீ, பிது பிதா பிதாமஹோ.

இதி குலராஸி.

**ஹித, ஸாது⁴, அரஹராஸி**

527. **ஹிதே ரெய்யண** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765].

மாதாபிதூஹி தேஸங் ஹிதே ரெய்யண ஹோதி.

மாது ஹிதோ மெத்தெய்யோ, பிது ஹிதோ பெத்தெய்யோ. மாதாபிதூஸு ஸுப்படிபன்னோ.

528. **இயோ ஹிதே** [க॰ 356; ரூ॰ 381; நீ॰ 773].

தஸ்ஸ ஹிதந்தி அத்தே² இயோ ஹோதி.

உபாதா³னானங் ஹிதங் உபாதா³னியங். ஏவங் ஒக⁴னியங், யோக³னியங், க³ந்த²னியங், நீவரணியங், ஸுத்தவிப⁴த்தியா அஞ்ஞத்தே²ஸுபி இயோ, ஸமானோத³ரே ஸயிதோ ஸோத³ரியோ.

529. **சக்க்²வாதி³தோ ஸ்ஸோ** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 767].

தஸ்ஸ ஹிதந்தி அத்தே² சக்க்²வாதீ³ஹி ஸ்ஸோ ஹோதி.

சக்கு²ஸ்ஸ ஹிதங் சக்கு²ஸ்ஸங் [அ॰ நி॰ 5.208], ஸுப⁴ரூபங் சக்கு²பே⁴ஸஜ்ஜஞ்ச. ஆயுனோ ஹிதங் ஆயுஸ்ஸங் [அ॰ நி॰ 5.231], ஆயுவட்³ட⁴னவிதி⁴.

530. **ண்யோ தத்த² ஸாது⁴** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 767; சங்॰ 3.4.100, 103; பா॰ 4.4.98, 103, 105].

தஸ்மிங் ஸாதூ⁴தி அத்தே² ண்யோ ஹோதி.

ஸபா⁴யங் ஸாது⁴ ஸப்³போ⁴, 'ஸாதூ⁴'தி குஸலோ யொக்³யோ ஹிதோ வா. மித்தானங் ஹிதங் மெத்தங். ஸுத்தவிபா⁴கா³ அஞ்ஞத்ரபி ண்யோ, ரத²ங் வஹதீதி ரச்சா², ரத²வீதி².

531. **கம்மானியஞ்ஞா** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 767].

தஸ்மிங் ஸாதூ⁴தி அத்தே² கம்மம்ஹா நிய, ஞ்ஞா ஹொந்தி.

கம்மே ஸாது⁴ கம்மனியங், கம்மஞ்ஞங்.

532. **கதா²தி³திகோ** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 767; சங்॰ 3.4.104; பா॰ 4.4.102].

தத்த² ஸாதூ⁴தி அத்தே² கதா²தீ³ஹி இகோ ஹோதி.

கதா²யங் ஸாது⁴ கதி²கோ, த⁴ம்மகதா²யங் ஸாது⁴ த⁴ம்மகதி²கோ, ஸங்கா³மே ஸாது⁴ ஸங்கா³மிகோ, கா³மவாஸே ஸாது⁴ கா³மவாஸிகோ, உபவாஸே ஸாது⁴ உபவாஸிகோ.

533. **பதா²தீ³ஹி ணெய்யோ** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; சங்॰ 3.4.105; பா॰ 4.4.104].

தத்த² ஸாதூ⁴தி அத்தே² பதா²தீ³ஹி ணெய்யோ ஹோதி.

பதே² ஸாது⁴ பாதெ²ய்யங், ஸங் வுச்சதி த⁴னங், தஸ்ஸ பதி ஸபதி, ஸபதிம்ஹி ஸாது⁴ ஸாபதெய்யங்.

534. **த³க்கி²ணாயாரஹே** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; **சங்**॰ 4.1.80; **பா**॰ 5.1.69].

த³க்கி²ணாஸத்³த³ம்ஹா அரஹத்தே² ணெய்யோ ஹோதி.

த³க்கி²ணங் அரஹதீதி த³க்கி²ணெய்யோ.

535. **ஆயோ துமந்தா** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765; 'ராயோ துமந்தா' (ப³ஹூஸு)].

துமந்தம்ஹா அரஹத்தே² ஆயோ ஹோதி.

கா◌⁴தேதுங் அரஹதீதி கா◌⁴தேதாயோ, ஜாபேதுங் அரஹதீதி ஜாபேதாயோ, 'ஜாபேது'ந்தி ஹாபேதுங், பப்³பா³ஜேதுங் அரஹதீதி பப்³பா³ஜேதாயோ, மஹாவுத்தினா ஆயம்ஹி ஸபி³ந்து³னோ உஸ்ஸ லோபோ.

இதி ஹித, ஸாது◌⁴, அரஹராஸி.

## விகதிராஸி

536. **தஸ்ஸ விகாராவயவேஸு ண ணிக ணெய்யமயா** [க॰ 352, 351, 372; ரூ॰ 376, 374, 385; நீ॰ 765, 764, 798; **சங்**॰ 3.3.103; **பா**॰ 4.3.134].

தஸ்ஸ விகாரோ, தஸ்ஸ அவயவோதி அத்தே²ஸு ணாத³யோ ஹொந்தி, பகதியா உத்தரி அவத்த²ந்தராபத்தி விகாரோ.

உது³ம்ப³ரஸ்ஸ விகதி ஓது³ம்ப³ரங், ப◌⁴ஸ்மா, உது³ம்ப³ரஸ்ஸ அவயவோ ஓது³ம்ப³ரங், பண்ணாதி³. கபோதாவயவோ காபோதங், மங்ஸலோஹிதபத்தாதி³.

ணிகம்ஹி-கப்பாஸஸ்ஸ விகதி கப்பாஸிகங், ஸுத்தங் வத்த²ஞ்ச.

ணெய்யம்ஹி-ஏணிஸ்ஸ அவயவோ ஏணெய்யங், மங்ஸங். கோஸகிமீனங் விகதி கோஸெய்யங், ஸுத்தங் வத்த²ஞ்ச.

மயம்ஹி-திணானங் விகதி திணமயங். ஏவங் தா³ருமயங், நளமயங், மத்திகாமயங், கு³ன்னங் விகதி கோ³மயங், கரீஸங்.

537. **ஜதுதோ மயண வா** [க॰ 372; ரூ॰ 385; நீ॰ 798; **சங்**॰ 3.3.108; **பா**॰ 4.3.138; ஜதுதோ ஸண வா (ப³ஹூஸு)].

தஸ்ஸ விகாராவயவேஸு ஜதுதோ மயண ஹோதி வா.

ஜதுனோ விகாரோ ஜதுமயங்.

இதி விகதிராஸி.

## விஸேஸராஸி

**538. தரதமிஸ்ஸிகியிட்டா²திஸயே** [க॰ 363; ரூ॰ 390; நீ॰ 786; சங்॰ 4.3.45; பா॰ 5.3.55, 57].

அதிஸயத்தே² ஏதே பச்சயா ப⁴வந்தி.

பாபானங் அதிஸயேன பாபோதி பாபதரோ, பாபதமோ, பாபிஸ்ஸிகோ, பாபியோ, பாபிட்டோ², இத்தி²யங் பாபதரா, அதிஸயதோபி அதிஸயபச்சயோ ஹோதி, அதிஸயேன பாபிட்டோ² பாபிட்ட²தரோ.

**539. வச்சா²தீ³ஹி தனுத்தே தரோ** [க॰ 363; ரூ॰ 390; நீ॰ 786; சங்॰ 4.3.74; பா॰ 5.3.91].

வச்சா²தீ³ஹி ஸப்³ப³தனுபா⁴வே தரோ ஹோதி.

அதிதருணோ வச்சோ² வச்ச²தரோ, இத்தி²யங் வச்ச²தரீ. யொப்³ப³னஸ்ஸ தனுத்தே யொப்³ப³னபத்தானங் ஸுஸுத்தஸ்ஸ தனுத்தே அதிதருணோ உஸபோ⁴ உக்க²தரோ, அஸ்ஸபா⁴வஸ்ஸ தனுத்தே தருணஅஸ்ஸோ அஸ்ஸதரோ, இத்தி²யங் அஸ்ஸதரீ. ஸாமத்தி²யஸ்ஸ தனுத்தே தருணஉஸபோ⁴ உஸப⁴தரோ.

**540. கிங்ம்ஹா நித்³தா⁴ரணே தரதமா** [க॰ 363; ரூ॰ 390; நீ॰ 786; சங்॰ 4.3.77; பா॰ 5.3.92, 93; '...ரதர ரதமா' (ப³ஹூஸு)].

கிங்ஸத்³தா³ நித்³தா⁴ரணே க³ம்யமானே தர, தமா ஹொந்தி.

கதரோ ப⁴வதங் தே³வத³த்தோ, கதரோ ப⁴வதங் யஞ்ஞத³த்தோ, கதமோ ப⁴வதங் தே³வத³த்தோ, கதமோ ப⁴வதங் யஞ்ஞத³த்தோ, 'கிஸ்ஸ கோ'தி ஸுத்தேன தர, தமேஸு கிஸ்ஸ கத்தங்.

இதி விஸேஸராஸி.

## ஸமூஹராஸி

**541. ஸமூஹே கணணணிகா** [க॰ 354; ரூ॰ 379; நீ॰ 771; சங்॰ 3.1.43-47; பா॰ 4.2.37-42].

தஸ்ஸ ஸமூஹோதி அத்தே² கண, ண, ணிகா ஹொந்தி.

கொ³த்தபச்சயந்தேஹி தாவ - ராஜஞ்ஞானங் ஸமூஹோ ராஜஞ்ஞகங், மானுஸ்ஸகங்.

உக்கா²தீ³ஹி-உக்கா²னங் உஸபா⁴னங் ஸமூஹோ ஒக்க²கங், ஒட்டா²னங் ஸமூஹோ ஒட்ட²கங், உரப்³பா⁴னங் ஸமூஹோ ஓரப்³ப⁴கங். ஏவங் ராஜகங், ராஜபுத்தகங், ஹத்தி²கங், தே⁴னுகங், ஸஸங் அதெ³ந்தி ப⁴க்க²ந்தீதி ஸஸாத³கா, தேஸங் ஸமூஹோ ஸஸாத³ககங். இக்க²ணிகங்.

ணம்ஹி-அமித்தானங் ஸமூஹோ அமித்தங்.

ணிகம்ஹி-அபூபானங் ஸமூஹோ ஆபூபிகங், ஸகுணானங் ஸமூஹோ ஸாகுணிகோ [ஸங்குலானங் ஸமூஹோ ஸங்குலிகங்?].

542. **ஜனாதீ³ஹி தா** [க॰ 355; ரூ॰ 380; நீ॰ 771; சங்॰ 3.1.69; பா॰ 4.2.43].

தஸ்ஸ ஸமூஹோதி அத்தே² தா ஹோதி.

ஜனதா, ராஜதா, ப³ந்து⁴தா, கா³மதா, ஸஹாயதா, நக³ரவாஸீனங் ஸமூஹோ நாக³ரதா இச்சாதி³.

543. **அயுப⁴த்³விதீஹங்ஸே** [க॰ 354; ரூ॰ 379; நீ॰ 771; சங்॰ 4.2.47, 48; பா॰ 5.2.43, 44].

உப⁴, த்³வி, தீஹி தஸ்ஸ அங்ஸத்தே² அயோ ஹோதி.

உபோ⁴ அங்ஸா பா⁴கா³ அஸ்ஸாதி உப⁴யங், த்³வே அங்ஸா அஸ்ஸாதி த்³வயங், தயோ அங்ஸா அஸ்ஸாதி தயங், வத்து²த்தயங், ரதனத்தயங், த்³வே வா தயோ வா அங்ஸா அஸ்ஸாதி த்³வத்தயங்.

இதி ஸமூஹராஸி.

**த³த்த, நிப்³ப³த்தராஸி**

544. **தேன த³த்தே லியா** [க॰ 358, 356; ரூ॰ 383, 381; நீ॰ 778, 773].

தேன த³த்தோதி அத்தே² ல, இயா ஹொந்தி. மஹாவுத்தினா தி³ன்னஸத்³த³ஸ்ஸ த³த்தத்தங்.

தே³வேன த³த்தோதி தே³வலோ [ஜா॰ 1.8.65]. ‘தே³விலோ’திபி [தே³வீலோ?] பாளி. தே³வியோ, தே³வத³த்தோ வா.

ஏவங் ப்³ரஹ்மலோ, ப்³ரஹ்மியோ, ப்³ரஹ்மத³த்தோ, ஸிவேன பி³ஸ்ஸனுதே³வராஜேன த³த்தோ ஸீவலோ, ஸீவியோ, இத்தி²யங் ஸீவலி, ஸீவியி, ஸிஸ்ஸ தீ³கோ⁴.

**545. தேன நிப்³ப³த்தே** [க॰ 353; ரூ॰ 378; நீ॰ 767; 'தேன நிப்³ப³த்தே இமோ'?].

தேன நிப்³ப³த்தே இமோ ஹோதி.

பாகேன நிப்³ப³த்தங் பாகிமங், பே²ணேன நிப்³ப³த்தங் பே²ணிமங், வேட²னேன நிப்³ப³த்தங் வேடி²மங். ஏவங் வேதி⁴மங், கொ³ப்ப²னேன நிப்³ப³த்தங் கொ³ப்பி²மங் [பாரா॰ அட்ட²॰ 2.431], புப்ப²தா³மங், கரணேன நிப்³ப³த்தங் கித்திமங், குத்திமங் வா, மஹாவுத்தினா கரணஸ்ஸ கித்தங் குத்தஞ்ச. ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஸங்ஹாரிமங், ஆஹாரிமங் இச்சாதீ³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

இதி த³த்த, நிப்³ப³த்தராஸி.

**ல, இத, கராஸி**

**546. தன்னிஸ்ஸிதே லோ** [க॰ 358; ரூ॰ 383; நீ॰ 778; 'ல்லோ' (ப³ஹூஸு)].

தன்னிஸ்ஸிதத்தே² லோ ஹோதி.

வேத³ங் ஞாணங் நிஸ்ஸிதங் வேத³ல்லங், லஸ்ஸ த்³வித்தங், து³ட்டு² நிஸ்ஸிதங் து³ட்டு²ல்லங். "மத³னீயங், ப³ந்த⁴னீயங், முச்ச²னீயங், ரஜனீயங், க³மனீயங், த³ஸ்ஸனீயங்" இச்சாதீ³னி கரணே வா அதி⁴கரணே வா அனீயபச்சயேன ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

'தூ⁴மாயிதத்த'ந்திஆதீ³ஸு தூ⁴மோ விய அத்தானங் ஆசரதீதி தூ⁴மாயிதங், க³க³னங், தூ⁴மாயிதங் ஏவ தூ⁴மாயிதத்தங், ஸகத்தே² த்த. ஏவங் திமிராயிதத்தங், நாமதா⁴துதோ [ஸங்॰ நி॰ 3.87] ஆயபச்சயேன ஸித்³த⁴ங்.

**547. ஸஞ்ஜாதா தாரகாத்³வித்விதோ** [க॰ 555; ரூ॰ 612; நீ॰ 1142; சங்॰ 4.2.37 ... பே॰... 5.2.36; 'ஸஞ்ஜாதங்...' (ப³ஹூஸு)].

தாரகாதீ³ஹி தே அஸ்ஸ ஸஞ்ஜாதாதி அத்தே² இதோ ஹோதி.

தாரகா ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி தாரகிதங், க³க³னங். புப்பா²னி ஸஞ்ஜாதானி அஸ்ஸாதி புப்பி²தோ. ஏவங் ப²லிதோ, ருக்கோ². பல்லவானி ஸஞ்ஜாதானி அஸ்ஸாதி பல்லவிதா, லதா. து³க்க²ங் ஸஞ்ஜாதங் அஸ்ஸாதி து³க்கி²தோ, ஸுக²ங் ஸஞ்ஜாதங் அஸ்ஸாதி ஸுகி²தோ.

பண்டா³ வுச்சதி பஞ்ஞா, பண்டா³ ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி பண்டி³தோ, த³ண்டோ³ ஸஞ்ஜாதோ அஸ்ஸாதி த³ண்டி³தோ. மஹாவுத்தினா தஸ்ஸ நத்தே மலங் ஸஞ்ஜாதங் அஸ்ஸாதி மலினங். ததா² பிபாஸா ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி

பிபாஸிதோ, ஜிக⁴ச்சா² ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி ஜிக⁴ச்சி²தோ, பு³பு⁴க்கா² ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி பு³பு⁴க்கி²தோ, முச்சா² ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி முச்சி²தோ, விஸஞ்ஞா ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி விஸஞ்ஞிதோ, நிந்தா³ ஸஞ்ஜாதா அஸ்ஸாதி நிந்தி³தோ.

ஏவங் க³ப்³ப³-த²ம்பே⁴ க³ப்³பி³தோ. த³ப்³ப³-பாடவே த³ப்³பி³தோ. அந்தரங் ஸஞ்ஜாதங் அஸ்ஸாதி அந்தரிதோ, வச்சங் ஸஞ்ஜாதங் அஸ்ஸாதி வச்சிதோ.

**548. நிந்தா³ஞ்ஞாதப்பபடிபா⁴க³ரஸ்ஸத³யாஸஞ்ஞாஸு கோ** [க॰ 391; ரூ॰ 423; நீ॰ 835; சங்॰ 4.3.62, 63, 64; பா॰ 5.3.73-79, 96, 97].

நிந்தா³தீ³ஸு ஜோதனியேஸு நாமஸ்மா கோ ஹோதி.

நிந்தா³யங் - குச்சி²தோ ஸமணோ ஸமணகோ. ஏவங் முண்ட³கோ, அஸ்ஸகோ, உத்³து⁴மாதகங், வினீலகங், விபுப்³ப³கங், அட்டி²கங் இச்சாதி³.

அஞ்ஞாதே - அஞ்ஞாதோ அஸ்ஸோ அஸ்ஸகோ, கஸ்ஸ அயங் அஸ்ஸோதி வா அஸ்ஸகோ இச்சாதி³.

அப்பத்தே² - அப்பகங் தேலங் தேலகங். ஏவங் க⁴தகங், கு²த்³த³கங் த⁴னு த⁴னுகங், ரத²கங், கா³மகங் இச்சாதி³.

படிபா⁴க³த்தே² - ஹத்தி²ரூபகங் ஹத்தி²கங். ஏவங் அஸ்ஸகங், ப³லீப³த்³த³கோ இச்சாதி³.

ரஸ்ஸே-ரஸ்ஸோ மனுஸ்ஸோ மனுஸ்ஸகோ. ஏவங் ருக்க²கோ, பிலக்க²கோ இச்சாதி³.

த³யாயங்-அனுகம்பிதோ புத்தோ புத்தகோ. ஏவங் வச்ச²கோ, இத்தி²கா, அம்ப³கா, குமாரிகா இச்சாதி³.

ஸஞ்ஞாயங்-நாமமத்தேன மோரோ விய மோரகோ இச்சாதி³.

இதி ல, இத, க ராஸி.

## அபூ⁴தப்³பா⁴வராஸி

**549. அபூ⁴தப்³பா⁴வே கராஸபூ⁴யோகே³ விகாராசீ** [க॰ 391; ரூ॰ 423; நீ॰ 835; சங்॰ 4.4.35; பா॰ 5.4.50].

புப்³பே³ தஸ்ஸ அபூ⁴தஸ்ஸ வத்து²னோ கதா³சி ததா² ப⁴வனங் அபூ⁴தப்³பா⁴வோ, தஸ்மிங் அபூ⁴தப்³பா⁴வே ஜோதனியே ஸதி கரா'ஸ,

பூ⁴தா⁴தூனங் யோகே³ விகாரவாசிம்ஹா நாமஸ்மா சானுப³ந்தோ⁴ ஈபச்சயோ ஹோதி.

அத⁴வலங் த⁴வலங் கரோதி த⁴வலீகரோதி, அத⁴வலோ த⁴வலோ ஸியா த⁴வலீஸியா, அத⁴வலோ த⁴வலோ ப⁴வதி த⁴வலீப⁴வதி. ஏவங் த⁴வலீகாரோ, த⁴வலீபூ⁴தோ.

அபூ⁴ததப்³பா⁴வேதி கிங்? க⁴டங் கரோதி, க⁴டோ அத்தி², க⁴டோ ப⁴வதி.

கராஸபூ⁴யோகே³தி கிங்? அத⁴வலோ த⁴வலோ ஜாயதே.

விகாராதி கிங்? பகதியா மா ஹோது, ஸுவண்ணங் குண்ட³லங் கரோதி, ஸுவண்ணஸ்ஸ குண்ட³லகரணங் நாம லோகே பகதிரூபந்தி வுத்தங் ஹோதி. ஏவங் ஸுவண்ணங் குண்ட³லங் ஸியா, ஸுவண்ணங் குண்ட³லங் ப⁴வதீதி.

இதி அபூ⁴ததப்³பா⁴வராஸி.

## ஸகத்த²ராஸி

550. **ஸகத்தே²** [க॰ 178, 360, 372; ரூ॰ 224, 387, 385, 378; நீ॰ 364, 780, 798, 767].

ஸகத்தே²பி பச்சயா தி³ஸ்ஸந்தி. ‘ஸகத்தோ²’தி ஸகபத³த்தோ², பகதிலிங்க³பத³த்தோ²தி வுத்தங் ஹோதி.

ஹீனோ ஏவ ஹீனகோ, போதோ ஏவ போதகோ, தே³வோ ஏவ தே³வதா, யதா²பூ⁴தமேவ யதா²பு⁴ச்சங், கருணா ஏவ காருஞ்ஞங், பத்தகாலமேவ பத்தகல்லங், ஆகாஸானந்தமேவ ஆகாஸானஞ்சங், பாகு³ஞ்ஞமேவ பாகு³ஞ்ஞதா, கம்மஞ்ஞமேவ கம்மஞ்ஞதா, தா³னங் ஏவ தா³னமயங், ஸீலங் ஏவ ஸீலமயங். ஏவங் பா⁴வனாமயங் இச்சாதி³.

யதா² ச அமச்சபுத்தா ஏவ ‘அமச்சபுத்தியா’தி வுச்சந்தி, ஏவங் “ஸக்யபுத்தோ ஏவ ஸக்யபுத்தியோ, அஸமணோ ஹோதி அஸக்யபுத்தியோ [பாரா॰ 55], ஏவங் நாடபுத்தியோ, தா³ஸபுத்தியோ”திபி யுஜ்ஜதி.

‘ப⁴யத³ஸ்ஸிவா, அத்த²த³ஸ்ஸிமா’தி வந்து, மந்துபச்சயாஸகத்தே²பி யுஜ்ஜந்தி. ‘ப்³ரஹ்மவண்ணீ, தே³வவண்ணீ’தி எத்த² ப்³ரஹ்முனோ வண்ணோ ப்³ரஹ்மவண்ணோ, ப்³ரஹ்மவண்ணோ விய வண்ணோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி அத்தே² ஸதி ஈபச்சயோ பச்சயத்தோ² ஏவ ஹோதி, ந ஸகத்தோ². ப்³ரஹ்மவண்ணோ விய வண்ணோ யஸ்ஸ ஸோயங் ப்³ரஹ்மவண்ணீதி அத்தே² ஸதி ஸகத்தோ²யேவ. அபி ச ஏகஸ்மிங் அஞ்ஞபத³த்தே² த்³வே

ஸமாஸ, தத்³தி⁴தா வத்தந்தீதிபி யுஜ்ஜதி, ததா² ‘பகு³ணஸ்ஸ பா⁴வோ பாகு³ஞ்ஞுதா’திஆதீ³ஸு த்³வே தத்³தி⁴தபச்சயா பா⁴வத்தே²தி.

இதி ஸகத்த²ராஸி.

**நித்³தி³ட்ட²பச்சயராஸி**

551. **அஞ்ஞஸ்மிங்** [க॰ 352; ரூ॰ 376; நீ॰ 765].

புப்³பே³ நித்³தி³ட்டா² ணாத³யோ பச்சயா நித்³தி³ட்ட²த்த²தோ அஞ்ஞேஸுபி அத்தே²ஸு தி³ஸ்ஸந்தி.

மக³தே⁴ஸு ஜாதோ மாக³தோ⁴, மக³தே⁴ஸு ஸங்வட்³டி⁴தோ மாக³தோ⁴, மக³தே⁴ஸு நிவுத்தோ² மாக³தோ⁴, மக³தா⁴னங் மக³தே⁴ஸு வா இஸ்ஸரோ மாக³தோ⁴ இச்சாதி³, ணோ.

காஸிங் அக்³க⁴தீதி காஸியோ [ஸூளவ॰ 376], ‘காஸீ’தி ஸதங் வா ஸஹஸ்ஸங் வா வுச்சதி, இயோ.

ஏவமஞ்ஞேபி பச்சயா யதா²னுரூபங் வேதி³தப்³பா³.

552. **தி³ஸ்ஸந்தஞ்ஞேபி பச்சயா** [க॰ 351, 352; ரூ॰ 374, 376; நீ॰ 764, 765].

புப்³பே³ நித்³தி³ட்ட²பச்சயேஹி அஞ்ஞேபி பச்சயா நித்³தி³ட்டே²ஸு அனித்³தி³ட்டே²ஸு ச அத்தே²ஸு தி³ஸ்ஸந்தி.

விஸதி³ஸா [விவிதா⁴ (மோக³॰)] மாதரோ விமாதரோ, தாஸங் புத்தா வேமாதிகா [நெத்தி 95], இகண.

பதே² க³ச்ச²ந்தீதி பதா²வினோ [ம॰ நி॰ 2.347], அக⁴ங் து³க்க²ங் பாபங் வா க³ச்ச²தீதி அகா⁴வீ, ஆவீ.

இஸ்ஸா அஸ்ஸ அத்தீ²தி இஸ்ஸுகீ [ஜா॰ 1.6.43], உகீ.

து⁴ரங் வஹந்தீதி தோ⁴ரய்ஹா [அ॰ நி॰ 3.58], ய்ஹண.

லோப⁴ஸ்ஸ ஹிதா லோப⁴னெய்யா. ஏவங் தோ³ஸனெய்யா, மோஹனெய்யா, அனெய்யோ.

த³ஸ்ஸனங் அரஹதீதி த³ஸ்ஸனெய்யோ. ஏவங் வந்த³னெய்யோ, பூஜனெய்யோ, நமஸ்ஸனெய்யோ, எய்யோ.

ஓகா◌⁴னங் ஹிதா ஓக◌⁴னியா, யோக³னியா, க³ந்த²னியா, கம்மனியங், அத்தனியங், த³ஸ்ஸனியங், பூஜனியோ, நமஸ்ஸனியோ இச்சாதி³, அனியோ.

யங் பரிமாணங் அஸ்ஸாதி யாவங், யாவந்தஸ்ஸ பா◌⁴வோ யாவத்வங். ஏவங் தாவத்வங், த்வ.

பரமானங் உத்தமபுரிஸானங் பா◌⁴வோ கம்மங் வா பாரமீ, ஸமக்³கா³னங் பா◌⁴வோ கம்மங் வா ஸாமக்³கீ³, ணீ.

“நாக³வதா, ஸீஹவதா, ஆஜஞ்ஞவதா” இச்சாதீ³ஸு பா◌⁴வே வந்துபச்சயங் இச்ச²ந்தி.

மாது பா◌⁴தா மாதுலோ, உலோ.

இதி நித்³தி³ட்ட²பச்சயராஸி.

## வுத்³தி◌⁴ராஸி

‘பதா³னமாதி³ஸ்ஸாயுவண்ணஸ்ஸாஏஓ ணானுப³ந்தே◌⁴’தி பதா³தி³பூ◌⁴தானங் அகார, இவண்ணு’வண்ணானங் ஆ, ஏ, ஓவுத்³தி◌⁴.

ஆதி³ச்சோ, வாஸிட்டோ², வேனதெய்யோ, மேனிகோ, பெத்திகங், ஓது³ம்ப³ரங், ஓளும்பிகோ, ஓத³க்³யங், தோ³ப◌⁴க்³க³ங், ஸோப◌⁴க்³க³ங் இச்சாதி³.

ணானுப³ந்தே◌⁴தி கிங்? நாமகோ, பத³கோ, புராதனோ.

‘மஜ்ஜே²’தி ஸுத்தேன பத³மஜ்ஜே²பி வுத்³தி◌⁴, வாஸெட்டோ², அட்³ட◌⁴தெய்யோ இச்சாதி³.

553. **ஸங்யோகே³பி க்வசி** [க॰ 405; ரூ॰ 365; நீ॰ 864; ‘பி’ (ப³ஹூஸு நத்தி²)].

ணானுப³ந்தே◌⁴ பச்சயே பரே ஸங்யோகே³பி க்வசி வுத்³தி◌⁴ ஹோதி.

பெத்தெய்யோ, பெத்திகங், தே³ச்சோ, பமுகே² ஸாது◌⁴ பாமொக்க²ங், பமுதி³தஸ்ஸ பா◌⁴வோ பாமோஜ்ஜங், வத்தப்³ப³ந்தி வாக்யங், ப◌⁴ஜிதப்³ப³ந்தி பா◌⁴க்³யங், பொ◌⁴க்³க³ங், யொக்³க³ங் இச்சாதி³.

இதி வுத்³தி◌⁴ராஸி.

## லோபராஸி

‘லோபோவண்ணிவண்ணான’ந்தி ஸுத்தேன ண்யம்ஹி பரே அவண்ணி’வண்ணானங் லோபோ.

தத்த² அவண்ணே-பண்டி³ச்சங், தச்ச²ங், தா³யஜ்ஜங், த்³விதா◌⁴ பா◌⁴வோ த்³வெஜ்ஜ²ங், கருணாயேவ காருஞ்ஞுங் இச்சாதி³.

இவண்ணே-அதி◌⁴பதிஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஆதி◌⁴பச்சங். ஏவங் ஆதி³ச்சோ, கொண்ட³ஞ்ஞோ இச்சாதி³.

'உவண்ணஸ்ஸாவங ஸரே'தி ஸரே பரே உவண்ணஸ்ஸ அவங ஹோதி.

ணம்ஹி-லஹுனோ பா◌⁴வோ லாக◌⁴வங், ராக◌⁴வங், ஜம்பு³ருக்கே² ப◌⁴வங் ஜம்ப³வங். ததா² கபிலவத்து²ம்ஹி ப◌⁴வங் காபிலவத்த²வங், வனங். பா◌⁴துனோ அபச்சங் பா◌⁴தப்³யோ, க³ப்³யங், த³ப்³யங்.

'டே ஸதிஸ்ஸா…'தி டம்ஹி பச்சயே வீஸதி, தீஸதீனங் திலோபோ.

வீஸதியா பூரணோ வீஸோ, ஏகூனவீஸோ. ஏவங் தீஸோ, ஏகூனதீஸோ.

'ரானுப³ந்தெ◌⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி ரானுப³ந்தே◌⁴ பச்சயே பத³ந்தஸராதீ³னங் லோபோ.

மெத்தெய்யோ, பெத்தெய்யோ, கிவங், கித்தகங், ஈதீ³, ஈதி³க்கோ², ஈதி³ஸோ, ஆஹச்ச, உபஹச்ச, ஸக்கச்ச, அதி◌⁴கிச்ச, கிரியா, வேத³கூ³, பாரகூ³ இச்சாதி³.

**554. பச்சயானங் லோபோ** [க॰ 391; ரூ॰ 423; நீ॰ 830; மொக்³க³ல்லானே 'லோபோ' த்வேவ தி³ஸ்ஸதி].

பச்சயானங் க்வசி லோபோ ஹோதி.

பு³த்³தே◌⁴ ரதனங் பணீதங், சக்கு² ஸுஞ்ஞுங் அத்தேன வா அத்தனியேன வா [ஸங்॰ நி॰ 4.85]. எத்த² ச ரதனஸ்ஸ பா◌⁴வோ ரதனங், அத்தனோ பா◌⁴வோ அத்தா, அத்தனோ ஸகஸ்ஸ பா◌⁴வோ அத்தனியந்தி ஏவங் பா◌⁴வபச்சயலோபோ.

"பு³த்³தா◌⁴னுஸ்ஸதி த◌⁴ம்மானுஸ்ஸதி"ஆதீ³ஸு "பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ பா◌⁴வோ பு³த்³தோ◌⁴, பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ அயங் கு³ணோ பு³த்³தோ◌⁴"திஆதி³னா நயேன பச்சயலோபோ வேதி³தப்³போ³.

**555. லோபோ வீமந்துவந்தூனங்** [க॰ 268; ரூ॰ 397; நீ॰ 518].

இயி'ட்டே²ஸு பரேஸு வீ, மந்து, வந்தூனங் லோபோ ஹோதி.

மேதா◌⁴வீனங் அதிஸயேன மேதா◌⁴வீதி மேதி◌⁴யோ, மேதி◌⁴ட்டோ², ஸதிமந்தானங் அதிஸயேன ஸதிமாதி ஸதியோ, ஸதிட்டோ², கு³ணவந்தானங்

அதிஸயேன கு³ணவாதி கு³ணியோ, கு³ணிட்டோ².

இதி லோபராஸி.

கு²த்³த³கராஸி நிட்டி²தோ.

### நானாத்தராஸி

556. **ஜோ வுத்³த⁴ஸ்ஸியிட்டே²ஸு** [க॰ 262; ரூ॰ 391; நீ॰ 513; **சங்**॰ 4.3.50; **பா**॰ 5.3.61, 62].

இயிட்ட²பச்சயேஸு பரேஸு வுத்³த⁴ஸத்³த³ஸ்ஸ ஜோ ஹோதி.

வுத்³தா⁴னங் அதிஸயேன வுத்³தோ⁴தி ஜெய்யோ, ஜெட்டோ².

557. **பா³ள்ஹந்திகபஸத்தா²னங் ஸாத⁴னேத³ஸஜா** [க॰ 263, 264, 265; ரூ॰ 392, 393, 394; நீ॰ 512, 514, 515; **சங்**॰ 4.3.49, 51; **பா**॰ 5.3.60, 63; '... **த³ஸா**' (**ப³ஹூஸு**)].

இய, இட்ட²பச்சயேஸு பரேஸு பா³ள்ஹ, அந்திக, பஸத்த²ஸத்³தா³னங் ஸாத⁴, நேத³, ஸ, ஜாதே³ஸா ஹொந்தி.

பா³ள்ஹானங் அதிஸயேன பா³ள்ஹோதி ஸாதி⁴யோ, ஸாதி⁴ட்டோ², அந்திகானங் அதிஸயேன அந்திகோதி நேதி³யோ, நேதி³ட்டோ², பஸத்தா²னங் அதிஸயேன பஸத்தோ²தி ஸெய்யோ, ஸெட்டோ², ஜெய்யோ, ஜெட்டோ².

558. **கணகன அப்பயுவானங்** [க॰ 266, 267; ரூ॰ 395, 396; நீ॰ 516, 517; **சங்**॰ 4.3.53; **பா**॰ 5.3.64].

இய , இட்ட²பச்சயேஸு பரேஸு அப்ப, யுவஸத்³தா³னங் கண, கனஆதே³ஸா ஹொந்தி.

அப்பானங் நவானங் அதிஸயேன அப்போ நவோதி கணியோ, கணிட்டோ², யுவானங் தருணானங் அதிஸயேன யுவா தருணோதி கனியோ, கனிட்டோ², கனியே வயே ப⁴வா கஞ்ஞா.

559. **கோஸஜ்ஜாஜ்ஜவ பாரிஸஜ்ஜ ஸுஹஜ்ஜ மத்³த³வாரிஸ்யாஸ பா⁴ஜஞ்ஞதெ²ய்யபா³ஹுஸச்சா** [க॰ 360, 361; ரூ॰ 387, 388; நீ॰ 780, 781; '... ரிஸ்ஸா...'' (**ப³ஹூஸு**)].

பா⁴வ, கம்மேஸு ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே ஏதே ஸத்³தா³ நிபச்சந்தே. தத்த² அஜ்ஜவ, மத்³த³வா'ஸப⁴ஸத்³தா³ ணம்ஹி ஸிஜ்ஜ²ந்தி, ஸேஸா ண்யம்ஹி.

தத்த² உஜுனோ பா⁴வோ அஜ்ஜவங், இமினா ஸுத்தேன ணம்ஹி உஸ்ஸ அத்தங், 'உவண்ணஸ்ஸாவங...' இதி உஸ்ஸ அவத்தங். ஏவங் முது³னோ பா⁴வோ மத்³த³வங், உஸப⁴ஸ்ஸ பா⁴வோ ஆஸப⁴ங், உஸ்ஸ ஆத்தங். குஸிதஸ்ஸ [குஸீதஸ்ஸ?] பா⁴வோ கோஸஜ்ஜங், இமினா இலோபோ, த்யஸ்ஸ ஜ்ஜத்தங், பரிஸாஸு உப்பன்னோ பாரிஸஜ்ஜோ [தீ³. நி. 2.215], தா³க³மோ, ஸுஹத³யோவ ஸுஹதோ³, யலோபோ, ஸுஹத³ஸ்ஸ பா⁴வோ ஸோஹஜ்ஜங் [ஜா. 1.5.23], இஸினோ இத³ங் ஆரிஸ்யங், இஸ்ஸ ஆரித்தங், ஆஜானியஸ்ஸ [ஆஜானீயஸ்ஸாதிபி தி³ஸ்ஸதி] பா⁴வோ ஆஜஞ்ஞங், யலோபோ, புன 'லோபோவண்ணிவண்ணான'ந்தி இலோபோ, ததோ பரங் ஸந்தி⁴ரூபங், ஆஜானியோ ஏவ வா ஆஜஞ்ஞோ [ஜா. 1.1.24], ஸகத்தே² ண்யோ, தே²னஸ்ஸ பா⁴வோ, கம்மங் வா தெ²ய்யங், நஸ்ஸ யத்தங், ப³ஹுஸுதஸ்ஸ பா⁴வோ பா³ஹுஸச்சங், உஸ்ஸ அத்தங், புன ஸந்தி⁴ரூபங்.

560. **அதா⁴துஸ்ஸ கே** [பாணினியே, சந்தே³ ச 'காக'இதி பஞ்சம்யந்தங் தி³ஸ்ஸதே] **ஸ்யாதி³தோ கெ⁴ஸ்ஸி** [க. 404; ரூ. 370; நீ. 859].

'கெ⁴ஸ்ஸீ'தி கே⁴+அஸ்ஸ+இ, ச²பத³மித³ங் ஸுத்தங்.

அதா⁴துஸ்ஸ அவயவபூ⁴தே ககாரே பரே புப்³ப³ஸ்ஸ அகாரஸ்ஸ ப³ஹுலங் இ ஹோதி கனிஸ்ஸிதே கே⁴ அஸ்யாதி³தோ பரே ஸதி.

பா³லிகா, ஏகிகா, ஹத்தி²போதிகா, மஹல்லிகா, கும்ப⁴காரிகா, கம்மகாரிகா, அன்னதா³யிகா, உபாஸிகா, ஸாவிகா, த⁴ம்மவாசிகா.

அதா⁴துஸ்ஸாதி கிங்? குலுபகா- பி⁴க்கு²னீ, தே⁴னுபகா, கீ²ருபகா-வச்சீ², இத⁴ தா⁴த்வாதே³ஸோபி ககாரோ தா⁴துஸஞ்ஞங் லப⁴தியேவ.

கேதி கிங்? வேத³னா, சேதனா.

அஸ்யாதி³தோதி கிங்? ப³ஹுபரிப்³பா³ஜகா-ராஜதா⁴னீ.

அஸ்ஸாதி கிங்? ப³ஹுகத்துகா-ஸாலா.

எத்த² ச ப³ஹவோ பரிப்³பா³ஜகா யஸ்ஸா ஸா ப³ஹுபரிப்³பா³ஜகாதி விக்³க³ஹோ. பரிப்³பா³ஜகஸத்³தோ³ பகதிஸ்யாதி³ஸத்³தோ³ ஹோதி, தஸ்மா கனிஸ்ஸிதஸ்ஸ க⁴ஸஞ்ஞஸ்ஸ ஆகாரஸ்ஸ ஸ்யாதி³தோ பரத்தா புப்³ப³ஸ்ஸ அஸ்ஸ இத்தங் ந ப⁴வதி. யதி³ ப⁴வெய்ய, ப³ஹுகா பரிப்³பா³ஜிகாயோ யஸ்ஸந்தி அத்த²ப்பஸங்கோ³ ஸியாதி.

இதி நானத்தராஸி நிட்டி²தோ.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானப்³யாகரண-

தீ³பனியா தத்³தி◌⁴தகண்டோ³ பஞ்சமோ.

# 6. ஆக்²யாதகண்ட³

### ஸுத்³த⁴கத்துரூப

அத² தா⁴துபச்சயஸங்ஸித்³த⁴ங் கால, காரக, புரிஸ, ஸங்க்²யாபே⁴த³தீ³பகங் லிங்க³பே⁴த³ரஹிதங் க்ரியாபதா⁴னவாசகங் த்யாத்³யந்தனாமகங் ஆக்²யாதபத³ங் தீ³பியதே.

தத்த² க்ரியங் தா⁴ரேதீதி **தா⁴து**. ஸா பகதிதா⁴து, விகதிதா⁴து, நாமதா⁴துவஸேன திவிதா⁴.

தத்த² பூ⁴, ஹூ, க³மு, பச இச்சாதி³ **பகதிதா⁴து** நாம ஸபா⁴வேன ஸித்³த⁴த்தா.

திதிக்க², திகிச்ச², பு³பு⁴க்க², ஜிக⁴ச்ச²இச்சாதி³ **விகதிதா⁴து** நாம ஸங்க²தவஸேன ஸித்³த⁴த்தா.

புத்தீய, பப்³ப³தாய இச்சாதி³ **நாமதா⁴து** நாம நாமபூ⁴தஸ்ஸ ஸதோ க்ரியவாசீபச்சயயோகே³ன தா⁴துட்டா²னே டி²தத்தா.

பகதிதா⁴து ச ஸகம்மிகா’கம்மிகவஸேன து³விதா⁴.

தத்த²யா தா⁴து கம்மாபெக்க²ங் க்ரியங் வத³தி, ஸா **ஸகம்மிகா** நாம. கா³மங் க³ச்ச²தி, ஓத³னங் பசதி இச்சாதி³.

யா கம்மனிரபெக்க²ங் க்ரியங் வத³தி, ஸா **அகம்மிகா** நாம. ப⁴வதி, ஹோதி, திட்ட²தி, ஸேதி இச்சாதி³.

ஸகம்மிகா ச ஏககம்மிக, த்³விகம்மிகவஸேன து³விதா⁴.

தத்த² யா ஏககம்மாபெக்க²ங் க்ரியங் வத³தி, ஸா ஏககம்மிகா நாம. கா³மங் க³ச்ச²தி, ஓத³னங் பசதி இச்சாதி³.

யா பதா⁴னா’பதா⁴னவஸேன கம்மத்³வயாபெக்க²ங் க்ரியங் வத³தி, ஸா த்³விகம்மிகா நாம.

ஸா ச ந்யாதி³, து³ஹாதி³வஸேன து³விதா⁴.

தத்த² யா தா⁴து பாபனத்தா² ஹோதி, ஸா ந்யாதி³ நாம. அஜங் கா³மங் நேதி, பா⁴ரங் கா³மங் வஹதி, ஸாக²ங் கா³மங் ஆகட்³ட⁴தி.

ஸேஸா த்³விகம்மிகா து³ஹாதி³ நாம. கா³விங் கீ²ரங் து³ஹதி, ப்³ராஹ்மணங் கம்ப³லங் யாசதி, தா³யகங் பி◌⁴க்க²ங் பி◌⁴க்க²தி, கோ³ணங் வஜங் ருந்த◌⁴தி, ப◌⁴க³வந்தங் பஞ்ஹங் புச்ச²தி, ஸிஸ்ஸங் த◌⁴ம்மங் அனுஸாஸதி, ப◌⁴க³வா பி◌⁴க்கூ² ஏதங் [வசனங்] அவோச, ராஜா அமச்சங் வசனங் ப்³ரவீதி இச்சாதி³.

தத்த² யதா³ கம்மஸ்மிங் ரூபங் ஸிஜ்ஜ²தி, ததா³ விப◌⁴த்தி, பச்சயா ந்யாதி³ம்ஹி பதா◌⁴னகம்மங் வத³ந்தி, து³ஹாதி³ம்ஹி அபதா◌⁴னகம்மங், ஸப்³ப³தா◌⁴தூஸூ காரிதயோகே³ காரிதகம்மந்தி, ஸப்³ப³ஞ்சேதங் தா◌⁴தூனங் பகதிஅத்த²வஸேன வுத்தங், அனேகத்த²த்தா பன தா◌⁴தூனங் அத்த²ந்தரவசனே வா நானுபஸக்³க³யோகே³ வா அகம்மிகாபி ஸகம்மிகா ஹொந்தி, ஸகம்மிகாபி அகம்மிகா ஹொந்தி.

அத்த²ந்தரவசனே தாவ -

வித³ - ஸத்தாயங், த◌⁴ம்மோ விஜ்ஜதி, ஸங்விஜ்ஜதி.

வித³ - ஞாணே, த◌⁴ம்மங் வித³தி.

வித³ - லாபே◌⁴, த◌⁴னங் விந்த³தி.

வித³ - அனுப◌⁴வனே, ஸுக²ங் வேதே³தி, விபாகங் படிஸங்வேதே³தி [ம॰ நி॰ 3.303].

வித³ - ஆரோசனே, வேத³யாமஹங் ப◌⁴ந்தே வேத³யதீதி மங் தா◌⁴ரேது [சூளவ॰ அட்ட²॰ 102], காரணங் நிவேதே³தி, த◌⁴ம்மங் படிவேதே³தி இச்சாதி³.

நானுபஸக்³க³யோகே³ -

பத³-க³தியங், மக்³க³ங் பஜ்ஜதி, படிபஜ்ஜதி, மக்³கோ³ உப்பஜ்ஜதி, நிபஜ்ஜதி, ஸம்பஜ்ஜதி, போ◌⁴கோ³ ப◌⁴வதி, ஸம்ப◌⁴வதி, போ◌⁴க³ங் அனுப◌⁴வதி, தண்ஹங் அபி◌⁴ப◌⁴வதி, பரிப◌⁴வதி, அதி◌⁴ப◌⁴வதி, அரஞ்ஞங் அபி◌⁴ஸம்ப◌⁴வதி, அஜ்ஜோ²கா³ஹதீதி அத்தோ². க³ச்ச²ந்தங் மக்³கே³ அபி◌⁴ஸம்ப◌⁴வதி, ஸம்பாபுணாதீதி அத்தோ² இச்சாதி³.

பதா³னங் ப்³யஞ்ஜனஸம்பத்தியா வா அத்த²ஸம்பத்தியா வா உபகாரகா விப◌⁴த்தி, பச்சயா பச்சயா நாம.

தத்த² விப◌⁴த்தியோ த்யாதி³, த்வாதி³இச்சாதி³னா அட்ட²விதா◌⁴ ப◌⁴வந்தி, ஸரூபதோ ச²ன்னவுதிவிதா◌⁴.

தத்த² புப்³ப³ச²க்கபூ◌⁴தானி அட்ட²சத்தாலீஸரூபானி **பரஸ்ஸபதா³னி** நாம. பரச²க்கபூ◌⁴தானி அட்ட²சத்தாலீஸரூபானி **அத்தனோபதா³னி** நாம.

தத்த² பரஹிதபடிஸங்யுத்தேஸு டா²னேஸு பவத்திப³ஹுலானி பதா³னி பரஸ்ஸபதா³னி நாம. அத்தஹிதபடிஸங்யுத்தேஸு பவத்திப³ஹுலானி அத்தனோபதா³னி நாமாதி **ஏகே**.

பரோ வுச்சதி கத்தா ஸப்³ப³க்ரியாஸாதா◌⁴ரணத்தா, அத்தா வுச்சதி கம்மங் ஸகஸகக்ரியாஸாதா◌⁴ரணத்தா, பரஸ்ஸ அபி◌⁴தா◌⁴யகானி பதா³னி பரஸ்ஸபதா³னி, அத்தனோ அபி◌⁴தா◌⁴யகானி பதா³னி அத்தனோபதா³னீதி **அஞ்ஞே**.

அத்தா வுச்சதி பத³த்தா²னங் ஸரீரபூ◌⁴தா க்ரியா, கத்துனா பன ஸாத்◌⁴யட்டே²ன க்ரியரூபானி பா◌⁴வ, கம்மானிபி அத்தாதி வுச்சந்தி. ஸாத◌⁴கட்டே²ன தேஹி பரபூ◌⁴தோ கத்தா பரோ நாமாதி **அபரே**.

அத்தா வுச்சதி அம்ஹத்தோ², பரோ வுச்சதி தும்ஹ, நாமத்தோ², புப்³ப³ச²க்கானி பரப³ஹுலத்தா பரஸ்ஸபதா³னி நாம, பரச²க்கானி பன ரூள்ஹீவஸேன அத்தனோபதா³னி நாமாதிபி வத³ந்தி. இத³ங் ந யுஜ்ஜதி பரச²க்கேஸு தப்³ப³ஹுலமத்தஸ்ஸாபி அஸித்³த◌⁴த்தா. பாளிபா◌⁴ஸங் பன பத்வா த்³வின்னங் ச²க்கானங் அத்தஹித, பரஹிதேஸு வா தீஸு காரகேஸு வா பவத்தினானாத்தங் ந தி³ஸ்ஸதியேவ, தஸ்மா இமஸ்மிங் க³ந்தே² தங் நாமத்³வயங் ந க³ஹிதந்தி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

பச்சயா பன சதுப்³பி³தா◌⁴ விகரண, கிச்ச, காரித, தா◌⁴துபச்சயவஸேன.

தத்த² யே தா◌⁴துஸித்³தா◌⁴னி த்யாதி³பதா³னி தப்³பா³தி³பதா³னி ச க³ணவிபா◌⁴க³வஸேன அஞ்ஞமஞ்ஞங் விஸதி³ஸரூபானி கரொந்தி, தே **விகரணபச்சயா** நாம, ல, ய, ணோஇச்சாத³யோ.

பா◌⁴வ, கம்மவிஸயோ க்யோ **கிச்சபச்சயோ** நாம.

பரேஸங் ஆணாபனஸங்கா²தே பயோஜகப்³யாபாரே பவத்தா ணி, ணாபிபச்சயா **காரிதபச்சயா** நாம.

விஸுங் தங்தங்க்ரியவாசீபா◌⁴வேன தா◌⁴துரூபா க², ச², ஸஇச்சாதி³கா பச்சயா **தா◌⁴துபச்சயா** நாம.

“கால, காரக, புரிஸ, ஸங்க்²யாபே◌⁴த³தீ³பக”ந்தி எத்த² அதீத, பச்சுப்பன்னா’நாக³த, காலவிமுத்தவஸேன காலபே◌⁴தோ³ சதுப்³பி³தோ◌⁴.

தத்த² ஹிய்யத்தனீ, அஜ்ஜத்தனீ [அஜ்ஜதனீ (ப³ஹூஸு)], பரொக்கா²தி இமா திஸ்ஸோ விப⁴த்தியோ அதீதே காலே வத்தந்தி.

வத்தமானா, பஞ்சமீதி த்³வே பச்சுப்பன்னே.

ஏகா ப⁴விஸ்ஸந்தீ அனாக³தே.

ஸத்தமீ, காலாதிபத்தீதி த்³வே காலவிமுத்தே வத்தந்தி, அயங் கிர போராணிகோ விப⁴த்தீனங் கமோ, ஸோ ச பாளியா ஸமேதியேவ.

“ஸப்³பே³ ஸத்³த⁴ம்மக³ருனோ, விஹங்ஸு விஹரந்தி ச.

அதோ²பி விஹரிஸ்ஸந்தி, ஏஸா பு³த்³தா⁴ன த⁴ம்மதா”தி [அ॰ நி॰ 4.21] ச -

“அப்³ப⁴தீதா ச யே பு³த்³தா⁴, வத்தமானா அனாக³தா”தி ச [அப॰ தே²ர 1.1.588] பாளீ. இமஸ்மிங் கமே பஞ்சமீ, ஸத்தமீதி நாமத்³வயம்பி அன்வத்த²வஸேன ஸித்³த⁴ங் ப⁴வதி. பச்சா² பன க³ருனோ வத்திச்சா²வஸேன விப⁴த்தீனங் நானாகமங் கரொந்தி.

கத்து, கம்ம, பா⁴வா பன காரகபே⁴தோ³ நாம. தத்த² பா⁴வோ து³விதோ⁴ ஸாத்⁴ய, ஸாத⁴னவஸேன விஸேஸன, விஸெஸ்யவஸேன ச. தத்த² தா⁴த்வத்த²க்ரியா **ஸாத்⁴யபா⁴வோ** நாம. பச்சயத்த²க்ரியா **ஸாத⁴னபா⁴வோ** நாம.

தேஸு ஸாத்⁴யபா⁴வோ நானாதா⁴தூனங் வஸேன நானாவிதோ⁴ ஹோதி. ஸாத⁴னபா⁴வோ நானாதா⁴த்வத்தா²னங் பவத்தாகாரஸங்கா²தேன ஏகட்டே²ன ஏகோவ ஹோதி. ஸோ பன யதா² ஜாதி நாம அனுப்பன்னபக்கே² டி²தே ஸங்க²தத⁴ம்மே உப்பாதெ³ந்தீ விய கா²யதி, ததா² வோஹாரவிஸயமத்தே டி²தே ஸப்³ப³தா⁴த்வத்தே² பாதுபொ⁴ந்தே கரொந்தோ விய கா²யதி, தஸ்மா ஸோ ஸாத⁴னந்தி ச காரகந்தி ச வுச்சதி. யதா² ச ஜாதிவஸேன உப்பன்னா ஸங்க²தத⁴ம்மா “சிந்தனங் ஜாதங், பு²ஸனங் ஜாத” மிச்சாதி³னா ஏகந்தமேவ ஜாதிங் விஸேஸெந்தி, ததா² பச்சயத்த²வஸேன பாதுபொ⁴ந்தா நானாதா⁴த்வத்தா²பி “பு⁴ய்யதே, க³ம்யதே, பச்சதே, ப⁴வனங், க³மனங், பசன” மிச்சாதி³னா ஏகந்தமேவ பச்சயத்த²ங் விஸேஸெந்தி. வத்திச்சா²வஸேன பன பா⁴வஸாத⁴னபதே³ஸு தா⁴த்வத்த², பச்சயத்தா²னங் அபே⁴தோ³பி வத்துங் யுஜ்ஜதியேவ. இத⁴ பன த்³வீஸு பா⁴வேஸு ஸாத⁴னபா⁴வோ அதி⁴ப்பேதோதி.

பட²ம, மஜ்ஜி²மு’த்தமபுரிஸா புரிஸபே⁴தோ³. ‘புரிஸோ’தி ச “யங்கிஞ்சாயங் புரிஸபுக்³க³லோ படிஸங்வேதே³தி ஸுக²ங் வா து³க்க²ங் வா அது³க்க²மஸுக²ங் வா”தி [ம॰ நி॰ 3.1] எத்த² அத்தா ஏவ வுச்சதி, ஸோ ச அத்தா “ஸோ கரோதி,

ஸோ படிஸங்வேதே³தீ’’தி [அ॰ நி॰ 6.43; விஸுத்³தி⁴॰ 2.580] எத்த² காரகோதி வுச்சதி. இதி ‘புரிஸோ’தி காரகோ ஏவ.

ஸோ ச திவிதோ⁴ நாமத்தோ², தும்ஹத்தோ², அம்ஹத்தோ² சாதி. தத்த² அத்தனோ அஜ்ஜ²த்தஸந்தானபூ⁴தத்தா அம்ஹத்தோ² உத்தமபுரிஸோ நாம, ஸேஸா பன கமேன பட²மபுரிஸோ, மஜ்ஜி²மபுரிஸோதி வுச்சந்தி. விப⁴த்தியோ பன தத்³தீ³பகத்தா பட²மபுரிஸாதி³னாமங் லப⁴ந்தி. இத³ஞ்ச நாமங் காரகபே⁴தே³ அந்தோகத³⁴மேவாதி கத்வா இமஸ்மிங் க³ந்தே² ந க³ஹிதந்தி.

ஸங்க்²யாபே⁴தோ³ து³விதோ⁴ ஏகத்த, ப³ஹுத்தவஸேன.

‘லிங்க³பே⁴த³ரஹித’ந்தி ‘‘புரிஸோ க³ச்ச²தி, இத்தீ² க³ச்ச²தி, குலங் க³ச்ச²தி’’ இச்சாதீ³ஸு ‘புரிஸோ’இச்சாதீ³னங் அபி⁴தெ⁴ய்யபதா³னங் லிங்கா³னுக³தோ ரூபபே⁴தோ³ ஆக்²யாதபதே³ நத்தி².

‘க்ரியாபதா⁴னவாசக’ந்தி எத்த² க்ரியங் ஏவ பதா⁴னதோ அபி⁴தா⁴தி, ந நாமபத³ங் விய த³ப்³ப³ங் பதா⁴னதோ அபி⁴தா⁴தீதி அதி⁴ப்பாயோ.

தத்த² க்ரியா நாம தா⁴த்வத்த²பா⁴வோ வுச்சதி, ஸா ச காலவஸேன அதீதக்ரியா, பச்சுப்பன்னக்ரியா, அனாக³தக்ரியா, காலவிமுத்தக்ரியாதி சதுப்³பி³தா⁴ ஹோதி.

ஆணத்திக்ரியா, ஆஸிட்ட²க்ரியா, அனுமதிக்ரியா, பரிகப்பக்ரியா, அரஹ, ஸக்க, விதி⁴, நிமந்தனா’மந்தனாதி³க்ரியாதி ப³ஹுவிதோ⁴ க்ரியாபே⁴தோ³தி.

பூ⁴-ஸத்தாயங், ஸந்தஸ்ஸ பா⁴வோ ஸத்தா, தஸ்ஸங் ஸத்தாயங், பூ⁴தா⁴து ஸத்தாயமத்தே² வத்ததே, ஸப்³ப³பத³த்தா²னங் ஸத்³த³, பு³த்³தி⁴விஸயபா⁴வேன விஜ்ஜமானபா⁴வே வத்ததெத்யத்தோ².

561. **க்ரியத்தா²** [க॰ 432, 455; ரூ॰ 362, 530; நீ॰ 905, 936; பா॰ 3.1.91].

அதி⁴காரஸுத்தமித³ங், க்ரியத்தா² பரங் விப⁴த்தி, பச்சயா ப⁴வந்தீதி அத்தோ². க்ரியா அத்தோ² யஸ்ஸாதி க்ரியத்தோ². பகதிதா⁴து, விகதிதா⁴து, நாமதா⁴துவஸேன திவிதோ⁴ தா⁴து, காரிதபச்சயந்தரூபம்பி விகதிதா⁴தும்ஹி ஸங்க³ய்ஹதி.

562. **வத்தமானேதி அந்தி ஸி த² மி ம தே அந்தே ஸே வ்ஹே ஏ ம்ஹே** [க॰ 414; ரூ॰ 428; நீ॰ 872; சங்॰ 1.2.82; பா॰ 3.2.123].

ஆரபி⁴த்வா நிட்ட²ங் அனுபக³தோ பா⁴வோ வத்தமானோ நாம, தங்ஸம்ப³ந்தீ⁴காலோபி தது³பசாரேன வத்தமானோதி வுச்சதி. வத்தமானே

காலே க்ரியத்தா² பரங் த்யாதி³விப⁴த்தியோ ப⁴வந்தி. அயஞ்ச விப⁴த்தி த்யாதீ³தி ச வத்தமானகாலவிஸயத்தா வத்தமானாதி ச ஸிஜ்ஜ²தி.

**563. புப்³பா³பரச²க்கானமேகானேகேஸு தும்ஹம்ஹஸேஸேஸு த்³வே த்³வே மஜ்ஜி²முத்தமபட²மா** [க॰ 408; ரூ॰ 431; நீ॰ 867].

தும்ஹனாமங், அம்ஹனாமங், தது³ப⁴யதோ ஸேஸனாமந்தி தீஸு நாமேஸு பயுஜ்ஜமானேஸு வா க³ம்யமானேஸு வா ஏகஸ்மிங் வா அனேகேஸு வா அத்தே²ஸு புப்³ப³ச²க்க, பரச²க்கானங் த்³வே த்³வே மஜ்ஜி²ம, உத்தம, பட²மா விப⁴த்தியோ ப⁴வந்தி. "உத்தமந்தி உத்தரங் அந்திம"ந்தி சூளமொக்³க³ல்லானே வுத்தங்.

எத்த² ச விப⁴த்திவிதா⁴னமுகே²ன தங்தங்ஸஞ்ஞாவிதா⁴னம்பி ஸித்³த⁴ங் ஹோதி.

கத²ங்?தி, அந்தி, ஸி, த², மி, ம இதி புப்³ப³ச²க்கங் நாம.

தே, அந்தே, ஸே, வ்ஹே, ஏ, ம்ஹே இதி பரச²க்கங் நாம.

புப்³ப³ச²க்கே ச-தி, அந்தித்³வயங் பட²மது³கங் நாம, ஸி, த²த்³வயங் மஜ்ஜி²மது³கங் நாம, மி, மத்³வயங் உத்தமது³கங் நாம. ஏவங் பரச²க்கே.

தத்த² துல்யாதி⁴கரணபூ⁴தே ஸேஸனாமே பயுஜ்ஜமானே வா க³ம்யமானே வா பட²மது³கங் ப⁴வதி. ததா² தும்ஹனாமே மஜ்ஜி²மது³கங், அம்ஹனாமே உத்தமது³கங். து³கேஸு ச ஏகஸ்மிங் அத்தே² வத்தப்³பே³ ஏகவசனங், ப³ஹூம்ஹி வத்தப்³பே³ ப³ஹுவசனங்.

எத்த² ச நாமானங் அத்த²னிஸ்ஸிதா கத்வத்த², கம்மத்தா² இத⁴ நாமத்தா²தி வுச்சந்தி. கத்து, கம்மஸங்கா²தே யஸ்மிங் நாமத்தே² த்யாதி³விப⁴த்தியோ ப⁴வந்தி, ஸோ நாமத்தோ² த்யாதி³வாசகானங் ஏவ வாச்சபூ⁴தோ வுத்தத்தோ² நாம ஹோதி, ந ஸ்யாதி³விப⁴த்தீனங்.

வுத்தகத்து, கம்மாதி⁴ட்டா²னஸ்ஸ ச லிங்க³த்த²ஸ்ஸ வாசகங் நாமபத³ங் அபி⁴தெ⁴ய்யபத³ங் நாம, ஏததே³வ துல்யாதி⁴கரணபத³ந்தி ச வுச்சதி.

அமாத³யோ ச அத்த²வாசகவிப⁴த்தியோ ஏதஸ்மிங் ஓகாஸங் ந லப⁴ந்தி, லிங்க³த்த²மத்தஜோதிகா பட²மாவிப⁴த்தி ஏவ ஓகாஸங் லப⁴தி. ஏவரூபானி துல்யாதி⁴கரணபூ⁴தானி அபி⁴தெ⁴ய்யபதா³னி ஸந்தா⁴ய ஸுத்தே 'தும்ஹம்ஹஸேஸேஸூ'தி வுத்தங்.

இத³ஞ்ச ஸுத்தங் ஸுத்³தே⁴ஹி தும்ஹ’ம்ஹ, ஸேஸனாமேஹி யுத்தவாக்யே ச மிஸ்ஸகேஹி யுத்தவாக்யே சாதி த்³வீஸு த்³வீஸு வாக்யேஸு வேதி³தப்³ப³ங்.

தத்த² ஸுத்³தே⁴ஹி யுத்தே பச்சேகங் து³கானி வத்தந்தி. யதா²? ஸோ க³ச்ச²தி, தே க³ச்ச²ந்தி, த்வங் க³ச்ச²ஸி, தும்ஹே க³ச்ச²த², அஹங் க³ச்சா²மி, மயங் க³ச்சா²மாதி.

ததா² ஸுத்³த⁴த்³வந்தே³பி. யதா²? ஸோ ச ஸோ ச க³ச்ச²தி, க³ச்ச²ந்தி வா. தே ச தே ச க³ச்ச²ந்தி, ஸோ ச தே ச க³ச்ச²ந்தி, த்வஞ்ச த்வஞ்ச க³ச்ச²ஸி, க³ச்ச²த² வா. தும்ஹே ச தும்ஹே ச க³ச்ச²த², த்வஞ்ச தும்ஹே ச க³ச்ச²தா²தி.

மிஸ்ஸகேஹி யுத்தே த்³வந்த³வாக்யே பன ‘விப்படிஸேதே⁴’தி ஸங்கேதத்தா பரது³கானி ஏவ ஓகாஸங் லப⁴ந்தி, தேஸு ச ப³ஹுவசனானி ஏவ. யதா²? ஸோ ச த்வஞ்ச க³ச்ச²த², ஸோ ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம, த்வஞ்ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம, ஸோ ச த்வஞ்ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம. ஏகவசனசதுக்கங்.

தே ச தும்ஹே ச க³ச்ச²த², தே ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம, தும்ஹே ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம, தே ச தும்ஹே ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம. ப³ஹுவசனசதுக்கங்.

ஸோ ச தும்ஹே ச க³ச்ச²த², ஸோ ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம, த்வஞ்ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம, ஸோ ச த்வஞ்ச மயஞ்ச க³ச்சா²ம. ஏகவசனமூலசதுக்கங்.

தே ச த்வஞ்ச க³ச்ச²த², தே ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம, தும்ஹே ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம, தே ச தும்ஹே ச அஹஞ்ச க³ச்சா²ம. ப³ஹுவசனமூலசதுக்கங்.

அபி ச த்வஞ்ச ஸோ ச க³ச்ச²த², அஹஞ்ச ஸோ ச க³ச்சா²ம, த்வஞ்ச அஹஞ்ச ஸோ ச க³ச்சா²ம, தும்ஹே ச ஸோ ச க³ச்ச²த², மயஞ்ச ஸோ ச க³ச்சா²ம, த்வஞ்ச தே ச க³ச்ச²த², அஹஞ்ச தே ச க³ச்சா²மஇச்சாதீ³னிபி சதுக்கானி வேதி³தப்³பா³னி.

அத்ரிமா பாளீ - துவஞ்ச புத்தோ ஸுணிஸா ச நத்தா, ஸம்மோத³மானா க⁴ரமாவஸேத² [ஜா॰ 1.8.7]. அஹஞ்ச புத்தோ ஸுணிஸா ச நத்தா, ஸம்மோத³மானா க⁴ரமாவஸேம [ஜா॰ 1.8.7].

அஹஞ்ச தா³னி ஆயஸ்மா ச ஸாரிபுத்தோ பி⁴க்கு²ஸங்க⁴ங் பரிஹரிஸ்ஸாம [ம॰ நி॰ 2.160].

அஹஞ்ச இமே ச பி⁴க்கூ² ஸமாதி⁴னா நிஸீதி³ம்ஹா.

அஹஞ்ச ப⁴ரியா ச தா³னபதீ அஹும்ஹா [ஜா॰ 2.22.1593].

அஹஞ்ச ஸாமிகோ ச தா³னபதீ அஹும்ஹா [ஜா॰ 2.22.1617] இச்சாதி³.

யங் பன “ஸோ ச க³ச்ச²தி, த்வஞ்ச க³ச்ச²ஸீ”தி வத்தப்³பே³ “தும்ஹே க³ச்ச²தா²”தி வா “ஸோ ச க³ச்ச²தி, அஹஞ்ச க³ச்சா²மீ”தி வத்தப்³பே³ “மயங் க³ச்சா²மா”தி வா வசனங், தங் பகதிப³ஹுவசனமேவ, ந பரோபுரிஸப³ஹுவசனங்.

யஞ்ச கச்சாயனே - “ஸப்³பே³ஸமேகாபி⁴தா⁴னே பரோ புரிஸோ”தி [நீ॰ 216 பிட்டே²] ஸுத்தங், தத்த²பி ஸப்³பே³ஸங் த்³வின்னங் வா திண்ணங் வா மிஸ்ஸகபு⁴தானங் நாம, தும்ஹ’ம்ஹானங் ஏகதோ அபி⁴தா⁴னே மிஸ்ஸகத்³வந்த³வாக்யே பரோ புரிஸோ யோஜேதப்³போ³தி அத்தோ² ந ந ஸம்ப⁴வதீதி.

564. **கத்தரி லோ** [க॰ 455; ரூ॰ 433; நீ॰ 925].

அபரொக்கே²ஸு மான, ந்த, த்யாதீ³ஸு பரேஸு க்ரியத்தா² பரங் கத்தரி லானுப³ந்தோ⁴ அபச்சயோ ஹோதி. லானுப³ந்தோ⁴ ‘ஊலஸ்ஸே’தி ஸுத்தே விஸேஸனத்தோ².

ஏதேன யத்த² மான, ந்த, த்யாத³யோ கத்தரி வத்தந்தி, தத்த² அயங் லபச்சயோதி லபச்சயேன தேஸங் கத்துவாசகபா⁴வங் ஞாபேதி, ஏஸ நயோ “க்யோ பா⁴வகம்மேஸு...” இச்சாதீ³ஸுபி.

எத்த² ச விகரணபச்சயா நாம ப்³யஞ்ஜனபூரணா ஏவ ஹொந்தி, ந அத்த²பூரணா, தஸ்மா யஸ்மிங் பயோகே³ தேஹி வினா பத³ரூபங் ந ஸிஜ்ஜ²தி, தத்தே²வ தே வத்தந்தி. யத்த² ஸிஜ்ஜ²தி, தத்த² ந வத்தந்தி, அயம்பி லபச்சயோ தா⁴துதோ பரங் விப⁴த்திஸரே வா ஆக³மஸரே வா அஸந்தே வத்ததி, ஸந்தே பன “பசாமி, பசாம, பசாஹி, க³மேதி, க³மெந்தி, வஜ்ஜேதி, வஜ்ஜெந்தி”-இச்சாதீ³ஸு காரியந்தரத்தா²ய வத்ததி. யத்த² ச பச்சயானங் லோபோ விஹிதோ, தத்த² க³ணந்தர, ரூபந்தரப்பஸங்க³படிஸித்³தா⁴ய வத்ததி, அஞ்ஞத்த² ந வத்ததி.

565. **யுவண்ணானமேஓ பச்சயே** [க॰ 485; ரூ॰ 434; நீ॰ 975; சங்॰ 1.1.82; பா॰ 3.1.60].

விப⁴த்தி, பச்சயா பச்சயோ நாம. இ, ஈ, கி², சி, ஜி இச்சாத³யோ இவண்ணா நாம. சு, ஜு, பூ⁴, ஹூ இச்சாத³யோ உவண்ணா நாம. பச்சயே பரே ஏகக்க²ரதா⁴த்வந்தானங் இவண்ணு’வண்ணானங் கமேன ஏ, ஓவுத்³தி⁴யோ ஹொந்தி. ‘பரோ க்வசீ’தி பரஸரலோபோ.

ஸங்புப்³போ³-ஸம்போ◌⁴தி , ஸம்பொ◌⁴ந்தி, ஸம்போ◌⁴ஸி, ஸம்போ◌⁴த², ஸம்போ◌⁴மி, ஸம்போ◌⁴ம.

அனுபுப்³போ³-அனுப◌⁴வனே, ஸோ போ◌⁴க³ங் அனுபோ◌⁴தி, தே போ◌⁴க³ங் அனுபொ◌⁴ந்தி, த்வங் போ◌⁴க³ங் அனுபோ◌⁴ஸி, தும்ஹே போ◌⁴க³ங் அனுபோ◌⁴த², அஹங் போ◌⁴க³ங் அனுபோ◌⁴மி, மயங் போ◌⁴க³ங் அனுபோ◌⁴ம.

தத்த² யதா² "நீலோ படோ"தி எத்த² நீலஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ² து³விதோ◌⁴ வாச்சத்தோ², அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ²தி.

தத்த² கு³ணஸங்கா²தோ ஸகத்தோ² வாச்சத்தோ² நாம.

கு³ணிஸ்ஸயோ த³ப்³ப³த்தோ² அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ² நாம.

நீலஸத்³தோ³ பன வச்சாத்த²மேவ உஜுங் வத³தி, நீலஸத்³த³மத்தங் ஸுணந்தோ நீலகு³ணமேவ உஜுங் ஜானாதி, தஸ்மா "படோ" இதி பத³ந்தரேன நீலஸத்³த³ஸ்ஸ அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ² ஆசிக்கீ²யதி.

ததா² "அனுபோ◌⁴தீ"தி எத்த² திஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ² து³விதோ◌⁴ வாச்சத்தோ², அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ²தி.

தத்த² கத்துஸத்திஸங்கா²தோ ஸகத்தோ² **வாச்சத்தோ²** நாம.

ஸத்தினிஸ்ஸயோ லிங்க³த்தோ² **அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ²** நாம.

திஸத்³தோ³ பன வாச்சத்த²மேவ உஜுங் வத³தி, ந அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்த²ங். "அனுபோ◌⁴தீ"தி ஸுணந்தோஸாத்◌⁴யக்ரியாஸஹிதங் கத்தாரமேவ உஜுங் ஜானாதி, ந கிஞ்சி த³ப்³ப³ந்தி அத்தோ². தஸ்மா "ஸோ" இதி பத³ந்தரேன திஸத்³த³ஸ்ஸ அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யத்தோ² ஆசிக்கீ²யதி, வாச்சத்த²ஸ்ஸ பன திஸத்³தே³னேவ உஜுங் வுத்தத்தா ததியாவிப◌⁴த்தியா புன ஆசிக்கி²தப்³ப³கிச்சங் நத்தி², லிங்க³த்த²ஜோதனத்த²ங் அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யபதே³ பட²மாவிப◌⁴த்தி ஏவ பவத்ததீதி. ஏஸ நயோ ஸப்³ப³த்த².

**566. ஏஓனமயவா ஸரே** [க॰ 513, 514; ரூ॰ 435, 491; நீ॰ 1027, 1028].

ஸரே பரே ஏ, ஓனங் கமேன அய, அவா ஹொந்தி. ய, வேஸு அ-காரோ உச்சாரணத்தோ².

ப◌⁴வதி, ப◌⁴வந்தி, ப◌⁴வஸி, ப◌⁴வத².

**567. ஹிமிமெஸ்வஸ்ஸ** [க॰ 478; ரூ॰ 438; நீ॰ 959].

ஹி, மி, மேஸு பரேஸு அ-காரஸ்ஸ தீ³கோ⁴ ஹோதி.

ப⁴வாமி, ப⁴வாம.

பரச²க்கே - ப⁴வதே, ப⁴வந்தே, ப⁴வஸே, ப⁴வவ்ஹே, ப⁴வே, ப⁴வம்ஹே.

பபுப்³போ³ பூ⁴-பவத்தியங், நதீ³ பப⁴வதி.

அத்⁴யா'பி⁴, பரிபுப்³போ³ ஹிங்ஸாயங், அதி⁴ப⁴வதி, அபி⁴ப⁴வதி, பரிப⁴வதி.

விபுப்³போ³ வினாஸே, பாகடே, ஸோப⁴ணே ச, விப⁴வதி.

பராபுப்³போ³ பராஜயே, பராப⁴வதி.

அபி⁴, ஸங்புப்³போ³ பத்தியங், அஜ்ஜோ²கா³ஹே ச, அபி⁴ஸம்ப⁴வதி, ததா² பாதுப்³ப⁴வதி, ஆவிப⁴வதி இச்சாதி³.

இதி ஸுத்³த⁴கத்துரூபங்.

**ஸுத்³த⁴பா⁴வகம்மரூப**

**568. க்யோ பா⁴வகம்மெஸ்வபரொக்கே²ஸு மான ந்த த்யாதீ³ஸு** [க॰ 440; ரூ॰ 445; நீ॰ 920; சங்॰ 1.1.80; பா॰ 3.1.67].

பரொக்கா²வஜ்ஜிதேஸு மான, ந்தபச்சயேஸு த்யாதீ³ஸு ச பரேஸு க்ரியத்தா² பா⁴வஸ்மிங் கம்மனி ச கானுப³ந்தோ⁴ யபச்சயோ ஹோதி, ப³ஹுலாதி⁴காரா க்வசி கத்தரி ச.

ரூபங் விபு⁴ய்யதி, ஸோ பஹீயிஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 1.249], ப⁴த்தங் பச்சதி, கி³ம்ஹே உத³கங் சி²ஜ்ஜதி, குஸூலோ பி⁴ஜ்ஜதி.

**569. ந தே கானுப³ந்த⁴னாக³மேஸு**.

கானுப³ந்தே⁴ நாக³மே ச இவண்ணு'வண்ணானங் அஸ்ஸ ச தே ஏ, ஓ,-ஆ ந ஹொந்தீதி க்யம்ஹி வுத்³தி⁴ நத்தி².

கம்மே-தேன புரிஸேன போ⁴கோ³ அனுபூ⁴யதி, தேன போ⁴கா³ அனுபூ⁴யந்தி, தேன த்வங் அனுபூ⁴யஸி, தேன தும்ஹே அனுபூ⁴யத², தேன அஹங் அனுபூ⁴யாமி, தேன மயங் அனுபூ⁴யாம. யஸ்ஸ த்³வித்தங் ரஸ்ஸத்தஞ்ச, அனுபு⁴ய்யதி, அனுபு⁴ய்யந்தி.

தத்த² “அனுபூ⁴யதீ”தி எத்த² க்யபச்சயஸஹிதஸ்ஸ திஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ² து³விதோ⁴ வாச்சத்தோ², அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ²தி.

தத்த² கம்மஸத்திஸங்கா²தோ ஸகத்தோ² **வாச்சத்தோ²** நாம.

ஸத்திநிஸ்ஸயோ லிங்க³த்தோ² **அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ²** நாம.

திஸத்³தோ³ பன க்யபச்சயஸஹிதோ வாச்சத்த²மேவ உஜுங் வத³தி, ந அபி⁴தெ⁴ய்யத்த²ங். “அனுபூ⁴யதீ”தி ஸுணந்தோ ஸாத்⁴யக்ரியாஸஹிதங் கம்மஸத்திங் ஏவ உஜுங் ஜானாதி, ந கிஞ்சி த³ப்³ப³ந்தி வுத்தங் ஹோதி. ஸேஸங் புப்³பே³ வுத்தனயமேவ.

அனுபூ⁴யதே , அனுபு⁴ய்யதே, அனுபூ⁴யந்தே, அனுபு⁴ய்யந்தே, அனுபூ⁴யஸே, அனுபூ⁴யவ்ஹே, அனுபூ⁴யே, அனுபு⁴ய்யே, அனுபூ⁴யம்ஹே, அனுபு⁴ய்யம்ஹே.

**570. க³ருபுப்³பா³ ரஸ்ஸா ரே ந்தெந்தீனங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; ‘கு³ரு…’ (ப³ஹூஸு)].

க³ருபுப்³ப³ம்ஹா ரஸ்ஸதோ ந்தே, ந்தீனங் ரேஆதே³ஸோ ஹோதி.

ஜாயரே, ஜாயந்தி, ஜாயரே, ஜாயந்தே, க³ச்ச²ரே, க³ச்ச²ந்தி, க³ச்ச²ரே, க³ச்ச²ந்தே, க³மிஸ்ஸரே, க³மிஸ்ஸந்தி, க³மிஸ்ஸரே, க³மிஸ்ஸந்தே.

க³ருபுப்³பா³தி கிங்? பசந்தி, பசந்தே.

ரஸ்ஸாதி கிங்? பாசெந்தி, பாசந்தே.

எத்த² ச ஸுத்தவிபா⁴கே³ன “ஸப்³ப³ங் ஹித³ங் ப⁴ஞ்ஜரே காலபரியாயங் [ஜா॰ 1.15.370], முஞ்சரே ப³ந்த⁴னஸ்மா [ஜா॰ 2.22.1648], ஜீவரே’ வாபி ஸுஸ்ஸதீ”தி [ஜா॰ 2.22.840] ஏதானி பாளிபதா³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

தத்த² ‘ப⁴ஞ்ஜரே’தி பி⁴ஜ்ஜதி, ‘முஞ்சரே’தி முஞ்சந்து, ‘ஜீவரே’ வாபீ’தி ஜீவந்தோ’வாபி. அனுபூ⁴யரே, அனுபூ⁴யந்தி, அனுபூ⁴யரே, அனுபூ⁴யந்தே.

பா⁴வோ நாம ப⁴வன, க³மனாதி³கோ க்ரியாகாரோ, ஸோ தா⁴துனா ஏவ துல்யாதி⁴கரணபா⁴வேன விஸேஸீயதி, ந நாமபதே³ன, தஸ்மா தத்த² தும்ஹ’ம்ஹ, ஸேஸனாமவஸேன த்யாதி³து³கவிஸேஸயோகோ³ நாம நத்தி², பட²மது³கமேவ தத்த² ப⁴வதி, த³ப்³ப³ஸ்ஸேவ ச தஸ்ஸ அப்³யத்தஸரூபத்தா ஸங்க்²யாபே⁴தோ³பி நத்தி², ஏகவசனமேவ ப⁴வதி.

தேன போ⁴க³ங் அனுபூ⁴யதி, அனுபு⁴ய்யதி, அனுபூ⁴யதே, அனுபு⁴ய்யதே, அனுப⁴வனங் ஹோதீதி அத்தோ².

இதி ஸுத்³த⁴பா⁴வகம்மரூபானி.

## ஹேதுகத்துரூப

571. **பயோஜகப்³யாபாரே ணாபி ச** [க॰ 438; ரூ॰ 540; நீ॰ 914].

யோ ஸுத்³த⁴கத்தாரங் பயோஜேதி, தஸ்ஸ பயோஜகஸ்ஸ கத்துனோ ப்³யாபாரே க்ரியத்தா² ணி ச ணாபி ச ஹொந்தி. ணானுப³ந்தா⁴ வுத்³து⁴த்தா².

தேஸு ச ஆகாரந்ததோ ['அதோ' (மோக³॰)] ணாபியேவ ஹோதி, தா³பேதி, தா³பயதி.

உவண்ணந்ததோ ணியேவ, ஸாவேதி, ஸாவயதி.

ஸேஸதோ த்³வேபி, பாசேதி, பாசயதி, பாசாபேதி, பாசாபயதி.

பயோஜகப்³யாபாரோபி க்ரியா ஏவாதி தத³த்த²வாசீஹி ணி,-ணாபீஹி பரங் விப⁴த்தி, பச்சயா ப⁴வந்தி, தா⁴த்வந்தஸ்ஸ ச ணி, ணாபீனஞ்ச வுத்³தி⁴.

ஸோ மக்³க³ங் பா⁴வேதி, தே மக்³க³ங் பா⁴வெந்தி, த்வங் மக்³க³ங் பா⁴வேஸி, தும்ஹே மக்³க³ங் பா⁴வேத², அஹங் மக்³க³ங் பா⁴வேமி, மயங் மக்³க³ங் பா⁴வேம.

572. **ஆயாவா ணானுப³ந்தே⁴** [க॰ 515; ரூ॰ 541; நீ॰ 1029].

ஏ, ஓனங் கமேன ஆய, ஆவா ஹொந்தி ஸராதோ³ ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே, ஸுத்தவிப⁴த்தியா அணானுப³ந்தே⁴பி ஆயா'வா ஹொந்தி.

கே³-ஸத்³தே³, கா³யதி, கா³யந்தி.

அபபுப்³போ³ சே-பூஜாயங், அபசாயதி, அபசாயந்தி.

ஜே²-சிந்தாயங், ஜா²யதி, ஜா²யந்தி, உஜ்ஜா²யதி, நிஜ்ஜா²யதி இச்சாதி³.

573. **ணிணாப்யாபீஹி ச** ["...வா" (ப³ஹூஸு)].

ணி , ணாபி, ஆபீஹி ச கத்தரி லோ ஹோதி வா.

காரயதி, காராபயதி, ஸத்³தா³பயதி.

இமினா அஸரே டா²னே அயாதே³ஸதோ பரங் அகாரோ ஹோதி, ஸோ மக்³க³ங் பா⁴வயதி, பா⁴வயந்தி, பா⁴வயஸி, பா⁴வயத², பா⁴வயாமி, பா⁴வயாம.

இதி ஹேதுகத்துரூபானி.

**த்யாதி³**

'க்யோ பா⁴வகம்மேஸூ...'தி ணி, ணாபிபச்சயந்ததோ யோ.

574. **க்யஸ்ஸ** [க॰ 442; ரூ॰ 448; நீ॰ 922].

க்ரியத்தா² பரஸ்ஸ க்யஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி ஈஞ ஹோதி.

தேன மக்³கோ³ பா⁴வீயதி, தேன மக்³கா³ பா⁴வீயந்தி, தேன த்வங் பா⁴வீயஸி, தேன தும்ஹே பா⁴வீயத², தேன அஹங் பா⁴வீயாமி, தேன மயங் பா⁴வீயாம.

ரஸ்ஸத்தே-பா⁴வியதி, பா⁴வியந்தி.

த்³வித்தே-பா⁴விய்யதி, பா⁴விய்யந்தி. ததா² பா⁴வயீயதி, பா⁴வயீயந்தி.

ரஸ்ஸத்தே-பா⁴வயியதி, பா⁴வயியந்தி.

த்³வித்தே-பா⁴வயிய்யதி, பா⁴வயிய்யந்தி.

அகம்மிகாபி யா தா⁴து, காரிதே த்வே'ககம்மிகா;
ஏககம்மா த்³விகம்மா ச, த்³விகம்மா ச திகம்மகா.

இதி ஸுத்³த⁴கத்துரூபங், ஸுத்³த⁴கம்மரூபங், ஹேதுகத்துரூபங், ஹேதுகம்மரூபந்தி ஏகதா⁴தும்ஹி சத்தாரி நிப்ப²ன்னரூபானி லப்³ப⁴ந்தி.

கத்துரூபேன செத்த² கம்மகத்துரூபம்பி ஸங்க³ய்ஹதி. குஸூலோ பி⁴ஜ்ஜதி, பி⁴ஜ்ஜனத⁴ம்மோ பி⁴ஜ்ஜதி.

கம்மரூபேன ச கத்துகம்மரூபம்பி ஸங்க³ய்ஹதி. தத்த² யங் பத³ங் கத்துவாசகங் ஸமானங் ஸத்³த³ரூபேன கம்மரூபங் ப⁴வதி, தங் கத்துகம்மரூபங் நாம, தங் பாளியங் ப³ஹூலங் தி³ஸ்ஸதி.

ரூபங் விபா⁴விய்யதி [மஹானி॰ 108], அதிக்கமிய்யதி, ஸமதிக்கமிய்யதி, வீதிவத்திய்யதி, நிமித்தங் அபி⁴பு⁴ய்யதீதி கொ³த்ரபு⁴ [படி॰ ம॰ 1.59], பவத்தங்

அபி◌⁴பு◌⁴ய்யதி [படி॰ ம॰ 1.59], சுதிங் அபி◌⁴பு◌⁴ய்யதி, உபபத்திங் அபி◌⁴பு◌⁴ய்யதீதி [படி॰ ம॰ 1.59] கொ³த்ரபு◌⁴ இச்சாதி³.

ததா² ஸோ பஹீயேதா²பி நோபி பஹீயேத² [ஸங்॰ நி॰ 1.249], ஸோ பஹீயிஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 1.249], நிஹிய்யதி யஸோ தஸ்ஸ [தீ³॰ நி॰ 3.246], ஹிய்யோதி ஹிய்யதி போஸோ, பரேதி பரிஹாயதி [ஜா॰ 1.15.348], ஆஜானீயா ஹஸீயந்தி [ஜா॰ 2.22.2369], விது◌⁴ரஸ்ஸ ஹத³யங் த◌⁴னியதி [ஜா॰ 2.22.1350] இச்சாதி³.

யஞ்ச 'யம்ஹி தா³ தா◌⁴ மா தா² ஹா பா மஹ மதா²தீ³னமீ'தி கச்சாயனே ஸுத்தங், தங் கம்மனி இச்ச²ந்தி, கத்தரி ஏவ யுஜ்ஜதி கம்மனி இவண்ணாக³மஸ்ஸ ஸப்³பா◌⁴வா. ஸத்³த³னீதியங் பன "ஸோ பஹீயிஸ்ஸதீ"தி பதா³னங் பா◌⁴வரூபத்தங் த³ள்ஹங் வத³தி, தானி பன கத்துகம்மரூபானி ஏவாதி.

எத்த² ச வத்தமானங் சதுப்³பி³த◌⁴ங் நிச்சபவத்தங், பவத்தாவிரதங், பவத்துபரதங், ஸமீபவத்தமானந்தி.

தத்த² **நிச்சபவத்தே** - இதா◌⁴யங் பப்³ப³தோ திட்ட²தி, சந்தி³மஸூரியா பரியாயந்தி, தி³ஸா ப◌⁴ந்தி விரோசமானா [அ॰ நி॰ 4.69].

**பவத்தாவிரதே** - அபி நு தே க³ஹபதி குலே தா³னங் தீ³யதீதி, தீ³யதி மே ப◌⁴ந்தே குலே தா³னங் [அ॰ நி॰ 9.20].

எத்த² ச யாவ தா³னே ஸஉஸ்ஸாஹோ, தாவ யதா²பவத்தா தா³னக்ரியா வத்தமானா ஏவ நாம ஹோதி உஸ்ஸாஹஸ்ஸ அவிரதத்தா.

**பவத்துபரதே** - ந கா²த³தி அயங் மங்ஸங், நேவ பாணங் ஹனதி [அ॰ நி॰ 3.67], ந அதி³ன்னங் ஆதி³யதி [அ॰ நி॰ 3.67]. எத்த² யாவ தப்³பி³பக்க²க்ரியங் ந கரோதி, தாவ விரமணக்ரியா வத்தமானா ஏவ நாம ஹோதி.

**ஸமீபே** - அதீதே - குதோ நு த்வங் ஆக³ச்ச²ஸி [ஸங்॰ நி॰ 1.130], ராஜக³ஹதோ ஆக³ச்சா²மீதி. அனாக³தே - த◌⁴ம்மங் தே தே³ஸேமி, ஸாது◌⁴கங் ஸுணோஹி.

ஸுத்தவிப◌⁴த்தேன ததா³யோகே³ அதீதேபி அயங் விப◌⁴த்தி ஹோதி, வாகசீரானி து◌⁴னந்தோ, க³ச்சா²மி அம்ப³ரே ததா³ [பு³॰ வங்॰ 2.37].

யாவ, புரே, புராயோகே³ அனாக³தேபி-இதே◌⁴வ தாவ திட்டா²ஹி, யாவாஹங் ஆக³ச்சா²மி, யங்னூனாஹங் த◌⁴ம்மஞ்ச வினயஞ்ச

ஸங்கா³யெய்யங் [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.பட²மமஹாஸங்கீ³திகதா²], புரே அத◌⁴ம்மோ தி³ப்³ப³தி, த◌⁴ம்மோ படிபா³ஹிய்யதி [சூளவ॰ 437], த³ந்தே இமே சி²ந்த³ புரா மராமி [ஜா॰ 1.16.127].

ஏகங்ஸத்தே²பி-நிரயங் நூனக³ச்சா²மி, எத்த² மே நத்தி² ஸங்ஸயோ [ஜா॰ 2.22.331]. அவஸ்ஸம்பா◌⁴வியத்தே²பி-து◌⁴வங் பு³த்³தோ◌⁴ ப◌⁴வாமஹங் [பு³॰ வங்॰ 2.109], து◌⁴வங் பு³த்³தோ◌⁴ ப◌⁴விஸ்ஸதி [பு³॰ வங்॰ 2.81] வா.

அனியமத்தே²பி-மனஸா சே பஸன்னேன, பா◌⁴ஸதி வா கரோதி வா [த◌⁴॰ ப॰ 2] சிந்தேதீதி சித்தங் [த◌⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 1], பு²ஸதீதி ப²ஸ்ஸோ [த◌⁴॰ ஸ॰ அட்ட²॰ 1], பு³ஜ்ஜ²தீதி பு³த்³தோ◌⁴.

கதா³ கரஹியோகே³பி-கதா³ க³ச்ச²தி, கரஹி க³ச்ச²தி, க³மிஸ்ஸதி வா.

இதி த்யாதி³.

## த்வாதி³

அத² த்வாதி³ வுச்சதே.

**575. து அந்து ஹி த² மி ம தங் அந்தங் ஸு வ்ஹோ ஏ ஆமஸே** [க॰ 424; ரூ॰ 450; நீ॰ 897; சங்॰ 1.3.122; பா॰ 3.3.162].

வத்தமானே காலே பஞ்ஹ, பத்த²னா, விதீ◌⁴ஸு க்ரியத்தா² த்வாத³யோ ஹொந்தி.

பஞ்ஹே-த◌⁴ம்மங் வா த்வங் அதி◌⁴யஸ்ஸு வினயங் வா [பாசி॰ 471 (அத்த²தோ ஸதி³ஸங்)].

பத்த²னாஸத்³தே³ன ஆஸீஸாத³யோபி ஸங்க³ய்ஹந்தி.

தத்த² பத்த²னாயங்-ப◌⁴வாப◌⁴வே ஸங்ஸரந்தோ, ஸத்³தோ◌⁴ ஹோமி அமச்ச²ரீ.

ஆஸீஸாயங்-ஏதேன ஸச்சவஜ்ஜேன, பஜ்ஜுன்னோ அபி◌⁴வஸ்ஸது [சரியா॰ 3.89], ஸப்³பே³ ப◌⁴த்³ரானி பஸ்ஸந்து [ஜா॰ 1.2.105], ஸப்³பே³ ஸத்தா அவேரா ஹொந்து [படி॰ ம॰ 2.22].

யாசனே-ஏகங் மே நயனங் தே³ஹி [சரியா॰ 1.59].

ஆயாசனே-தே³ஸேது ப⁴ந்தே ப⁴க³வா த⁴ம்மங் [தீ³॰ நி॰ 2.68], ஓவத³து மங் ப⁴க³வா [ஸங்॰ நி॰ 3.1], அனுஸாஸது மங் ஸுக³த [ஸங்॰ நி॰ 3.1], உல்லும்பது மங் ப⁴ந்தே ஸங்கோ⁴ [மஹாவ॰ 71], அஸ்மாகங் அதி⁴பன்னானங், க²மஸ்ஸு ராஜகுஞ்ஜர [ஜா॰ 2.21.181], ஏத² ப்³யக்³கா⁴ நிவத்தவ்ஹோ [ஜா॰ 1.3.66].

விதி⁴ஸத்³தே³ன நியோஜனாத³யோபி ஸங்க³ய்ஹந்தி.

தத்த² விதி⁴ம்ஹி-அகுஸலங் பஜஹத², குஸலங் உபஸம்பஜ்ஜ விஹரத² [படி॰ ம॰ 3.30; பாரா॰ 19], ஏவங் விதக்கேத², மா ஏவங் விதக்கேத² [படி॰ ம॰ 3.30].

நியோஜனே-ஏத² பி⁴க்க²வே ஸீலவா ஹோத² [அ॰ நி॰ 5.114], அப்பமாதே³ன ஸம்பாதே³த² [தீ³॰ நி॰ 2.185], ஏத² க³ண்ஹத² ப³ந்த⁴த² [தீ³॰ நி॰ 2.342], மா வோ முஞ்சித்த² கிஞ்சனங் [தீ³॰ நி॰ 2.342].

அஜ்ஜே²ஸனே-உத்³தி³ஸது ப⁴ந்தே தே²ரோ பாதிமொக்க²ங் [மஹாவ॰ 155].

ஆணத்தியங்-ஸுணாது மே ப⁴ந்தே ஸங்கோ⁴ [பாரா॰ 368].

பேஸனே-க³ச்ச²த² தும்ஹே ஸாரிபுத்தா [பாரா॰ 432].

பவாரணாயங்-வத³து மங் ப⁴ந்தே ஸங்கோ⁴ [மஹாவ॰ அட்ட²॰ 213], வதே³த² ப⁴ந்தே யேனத்தோ² [பாரா॰ 290].

அனுமதியங்-பரிபு⁴ஞ்ஜ வா விஸ்ஸஜ்ஜேஹி வா யதா²பச்சயங் வா கரோஹி [பாசி॰ 374].

வரதா³னே-பு²ஸ்ஸதீ வரவண்ணாபே⁴, வரஸ்ஸு த³ஸதா⁴ வரே [ஜா॰ 2.22.1655], இச்சி²தங் பத்தி²தங் துய்ஹங், கி²ப்பமேவ ஸமிஜ்ஜ²து [அ॰ நி॰ அட்ட²॰ 1.1.192].

அனுஞ்ஞாயங்-புச்ச² வாஸவ மங் பஞ்ஹங், யங் கிஞ்சி மனஸிச்ச²ஸி [தீ³॰ நி॰ 2.356].

கதாவகாஸா புச்ச²வ்ஹோ [ஸு॰ நி॰ 1036].

ஸம்படிச்ச²னே-ஏவங் ஹோது [தீ³॰ நி॰ 2.419].

அக்கோஸே-முத்³தா⁴ தே ப²லது ஸத்ததா⁴ [ஜா॰ 1.16.295], சோரா தங் க²ண்டா³க²ண்டி³கங் சி²ந்த³ந்து [ம॰ நி॰ அட்ட²॰ 1].

ஸபதே²-ஏதேன ஸச்சவஜ்ஜேன, புத்தோ உப்பஜ்ஜதங் இஸே [ஜா॰ 1.14.104], முஸா மே ப⁴ணமானாய, முத்³தா⁴ ப²லது ஸத்ததா⁴ [ஜா॰ 1.14.104].

ஆமந்தனே-ஏது வெஸ்ஸந்தரோ ராஜா [ஜா॰ 2.22.2341], "ஏஹி பி⁴க்கு² சர ப்³ரஹ்மசரியங் [மஹாவ॰ 28], ஏத² பி⁴க்க²வே ஸீலவா ஹோத²" இச்சாதீ³ஸுபி ஏஹி, ஏத²ஸத்³தா³ ஆமந்தனே திட்ட²ந்தி.

நிமந்தனே-அதி⁴வாஸேது மே ப⁴ந்தே ப⁴க³வா ஸ்வாதனாய ப⁴த்தங் [பாரா॰ 77].

பவேத³னே-வேத³யதீதி மங் ஸங்கோ⁴ தா⁴ரேது [சூளவ॰ அட்ட²॰ 102], உபாஸகங் மங் ப⁴வங் கோ³தமோ தா⁴ரேது [தீ³॰ நி॰ 1.299], புனாராயு ச மே லத்³தோ⁴, ஏவங் ஜானாஹி மாரிஸ [தீ³॰ நி॰ 2.369].

பத்தகாலே-பரினிப்³பா³து ப⁴ந்தே ப⁴க³வா, பரினிப்³பா³து ஸுக³தோ, பரினிப்³பா³னகாலோ ப⁴ந்தே ப⁴க³வதோ [தீ³॰ நி॰ 2.168], காலோ கோ² தே மஹாவீர, உப்பஜ்ஜ மாதுகுச்சி²யங் [பு³॰ வங்॰ 1.67], ப்³யாகரோஹி அக்³கி³வெஸ்ஸன ந தா³னி தே துண்ஹீபா⁴வஸ்ஸ காலோ [ம॰ நி॰ 1.357].

அனுபோ⁴து, அனுபொ⁴ந்து, அனுபோ⁴ஹி, அனுபோ⁴த², அனுபோ⁴மி, அனுபோ⁴ம, ப⁴வது, ப⁴வந்து, 'ஹிமிமெஸ்வஸ்ஸா'தி ஹி, மி, மேஸு அஸ்ஸ தீ³கோ⁴, த்வங் பண்டி³தோ ப⁴வாஹி.

576. **ஹிஸ்ஸதோ லோபோ** [க॰ 479; ரூ॰ 452; நீ॰ 960; சங்॰ 5.3.99; பா॰ 6.4.105].

அகாரதோ பரஸ்ஸ ஹிஸ்ஸ லோபோ ஹோதி.

அதோதி கிங்? ப்³ரூஹி, தே³ஹி, ஹோஹி.

இமினா அதோ ஹிஸ்ஸ லோபோ, த்வங் பண்டி³தோ ப⁴வ.

தும்ஹே பண்டி³தா ப⁴வத², ப⁴வாமி, ப⁴வாம.

பரச²க்கே-ஸோ ப⁴வதங், தே ப⁴வந்தங், த்வங் ப⁴வஸ்ஸு, தும்ஹே ப⁴வவ்ஹோ, அஹங் ப⁴வே, மயங் ப⁴வாமஸே, இமானி ஸுத்³த⁴கத்துரூபானி.

அனுபூ⁴யது , அனுபூ⁴யந்து, அனுபு⁴ய்யது, அனுபு⁴ய்யந்து இச்சாதி³ ஸுத்³த⁴கம்மரூபங்.

பா◌⁴வேது, பா◌⁴வெந்து, பா◌⁴வயது, பா◌⁴வயந்து இச்சாதி³ ஹேதுகத்துரூபங்.

பா◌⁴வீயது, பா◌⁴வீயந்து. ரஸ்ஸத்தே-பா◌⁴வியது, பா◌⁴வியந்து. த்³வித்தே-பா◌⁴விய்யது, பா◌⁴விய்யந்து. ததா² பா◌⁴வயீயது, பா◌⁴வயீயந்துஇச்சாதி³ ஹேதுகம்மரூபங்.

'எய்யாத²ஸ்ஸே'இச்சாதி³ஸுத்தேன த²ஸ்ஸ வ்ஹோ, தும்ஹே ப◌⁴வவ்ஹோ, ப◌⁴வத² வா.

இதி த்வாதி³.

**எய்யாதி³**

அத² எய்யாதி³ வுச்சதே.

577. **ஹேதுப²லெஸ்வெய்ய எய்யுங் எய்யாஸி எய்யாத² எய்யாமி எய்யாம ஏத² ஏரங் ஏதோ² எய்யாவ்ஹோ** [எய்யவ்ஹோ (மொக்³க³ல்லானாதீ³ஸு)] **எய்யங் எய்யாம்ஹே வா** [க॰ 416; ரூ॰ 454; நீ॰ 880; சங்॰ 1.3.120; பா॰ 3.3.156].

அஞ்ஞமஞ்ஞஸம்ப³ந்தி◌⁴னியா ஹேதுக்ரியாயஞ்ச ப²லக்ரியாயஞ்ச க்ரியத்தா² எய்யாத³யோ ஹொந்தி வா. ஹேதுப²லேஸூபி கதா³சி அஞ்ஞவிப◌⁴த்துப்பத்திதீ³பனத்தோ² வாஸத்³தோ³, ஸசே ஸோ யானங் லபி◌⁴ஸ்ஸதி, க³மிஸ்ஸதி, ஸசே ந லபி◌⁴ஸ்ஸதி, ந க³மிஸ்ஸதி இச்சாதி³.

ஸசே ஸங்கா²ரோ நிச்சோ ப◌⁴வெய்ய, ஸுகோ² நாம ப◌⁴வெய்ய, ஸசே ஸோ பண்டி³தோ ப◌⁴வெய்ய, ஸுகி²தோ ப◌⁴வெய்ய.

578. **பஞ்ஹபத்த²னாவிதீ◌⁴ஸு** [சங்॰ 1.3.121; பா॰ 3.3.161].

ஏதேஸு எய்யாத³யோ ஹொந்தி.

பஞ்ஹே-கின்னு கோ² த்வங் வினயங் வா அதி◌⁴ய்யெய்யாஸி த◌⁴ம்மங் வா.

பத்த²னாயங்-ப◌⁴வெய்யங் ஜாதிஜாதியங்.

விதி◌⁴ம்ஹி-பாணங் ந ஹனெய்ய, அதி³ன்னங் ந ஆதி³யெய்ய, தா³னங் த³தெ³ய்ய, ஸீலங் ரக்கெ²ய்ய.

579. **ஸத்தாரஹெஸ்வெய்யாதீ³** [க॰ 416; ரூ॰ 454; நீ॰ 881-4; சங்॰ 1.3.128; பா॰ 3.3.169-172; ஸத்யரஹெஸ்வெய்யாதீ³ (ப³ஹூஸு)].

ஸத்தியங் அரஹத்தே² ச எய்யாத³யோ ஹொந்தி.

ப◌⁴வங் ரஜ்ஜங் கரெய்ய, ப◌⁴வங் ரஜ்ஜங் காதுங் ஸக்கோ, காதுங் அரஹோதி அத்தோ².

ஸோ இமங் விஜடயே ஜடங் [ஸங்◦ நி◦ 1.23].

**580**. **ஸம்பா◌⁴வனே வா** [க◦ 416; ரூ◦ 854; நீ◦ 881, 883-4; சங்◦ 1.3.118-9; பா◦ 3.3.154-5].

ஸம்பா◌⁴வனேபி எய்யாத³யோ ஹொந்தி வா.

பப்³ப³தமபி ஸிரஸா பி◌⁴ந்தெ³ய்ய, ப◌⁴வெய்ய, ப◌⁴வெய்யுங், ப◌⁴வெய்யாஸி, ப◌⁴வெய்யாத², ப◌⁴வெய்யாமி, ப◌⁴வெய்யாம.

பரச²க்கே-ஸோ ப◌⁴வேத², தே ப◌⁴வேரங், த்வங் ப◌⁴வேதோ², தும்ஹே ப◌⁴வெய்யாவ்ஹோ, அஹங் ப◌⁴வெய்யங், மயங் ப◌⁴வெய்யாம்ஹே, இதி ஸுத்³த◌⁴கத்துரூபானி.

அனுபூ◌⁴யெய்ய, அனுபூ◌⁴யெய்யுங். த்³வித்தே ரஸ்ஸத்தங், அனுபு◌⁴ய்யெய்ய, அனுபு◌⁴ய்யெய்யுங் இச்சாதி³ ஸுத்³த◌⁴கம்மரூபங்.

பா◌⁴வெய்ய , பா◌⁴வெய்யுங், பா◌⁴வயெய்ய, பா◌⁴வயெய்யுங் இச்சாதி³ ஹேதுகத்துரூபங்.

பா◌⁴வீயெய்ய, பா◌⁴வீயெய்யுங். ரஸ்ஸத்தே-பா◌⁴வயியெய்ய, பா◌⁴வயியெய்யுங். த்³வித்தே-பா◌⁴விய்யெய்ய, பா◌⁴விய்யெய்யுங். ததா² பா◌⁴வயீயெய்ய, பா◌⁴வயீயெய்யுங் இச்சாதி³ ஹேதுகம்மரூபங்.

**581**. **எய்யெய்யாஸெய்யங்னங் டே** [க◦ 517; ரூ◦ 488; நீ◦ 1105].

எய்ய, எய்யாஸி, எய்யமிச்சேதேஸங் டே ஹோதி வா.

அத்ரிமா பாளீ-சஜே மத்தா ஸுக²ங் தீ◌⁴ரோ, பஸ்ஸே சே விபுலங் ஸுக²ங் [த◌⁴◦ ப◦ 290]. கிங் த்வங் ஸுதஸோமா'நுதப்பே [ஜா◦ 2.21.399], தீ◌⁴ரங் பஸ்ஸே ஸுணே தீ◌⁴ரங், தீ◌⁴ரேன ஸஹ ஸங்வஸே [ஜா◦ 1.13.94] இச்சாதி³.

ஸோ ப◌⁴வே, ப◌⁴வெய்ய, த்வங் ப◌⁴வே, ப◌⁴வெய்யாஸி, அஹங் ப◌⁴வே, ப◌⁴வெய்யங்.

**582**. **எய்யுங்ஸ்ஸுங்** [க◦ 517; ரூ◦ 488; நீ◦ 1105].

எய்யுங்ஸ்ஸ உங் ஹோதி வா.

அத்ரிமா பாளீ-வஜ்ஜுங் வா தே ந வா வஜ்ஜுங், நத்தி² நாஸாய ரூஹனா [ஜா॰ 1.3.33], உபயானானி மே த³ஜ்ஜுங், ராஜபுத்த தயீ க³தேதி [ஜா॰ 2.22.26].

583. **எய்யாமஸ்ஸேமு ச** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

எய்யாமஸ்ஸ ஏமு ச ஹோதி, அந்தஸ்ஸ உ ச.

அத்ரிமா பாளீ-கத²ங் ஜானேமு தங் மயங் [தீ³॰ நி॰ 2.318], முஞ்சேமு நங் உரக³ங் ப³ந்த⁴னஸ்மா [ஜா॰ 1.15.252], த³க்கே²மு தே நாக³ நிவேஸனானி [ஜா॰ 1.15.254], க³ந்த்வான தங் படிகரேமு அச்சயங், அப்பேவ நங் புத்த லபே⁴மு ஜீவிதங் [ஜா॰ 1.15.13], த³ஜ்ஜேமு கோ² பஞ்சஸதானி போ⁴தோ [ஜா॰ 2.22.1302], பஞ்ஹங் புச்சே²மு மாரிஸ [தீ³॰ நி॰ 2.354], விஹரேமு அவேரினோ [தீ³॰ நி॰ 2.357], தயாஜ்ஜ கு³த்தா விஹரேமு ரத்திந்தி [ஜா॰ 1.2.18]. ப⁴வெய்யாமு, ப⁴வெய்யாம.

மஹாவுத்தினா க்வசி மஜ்ஜே² ய்யா-காரஸ்ஸ லோபோ, அத்த²ங் த⁴ம்மஞ்ச புச்சே²ஸி [ஜா॰ 1.16.150], உரேக³ண்டா³யோ பு³ஜ்ஜே²ஸி, தாயோ பு³ஜ்ஜே²ஸி மாணவ [ஜா॰ 2.17.132-133], யதா² க³திங் மே அபி⁴ஸம்ப⁴வேத² [ஜா॰ 2.17.87-89], யதா² க³திங் தே அபி⁴ஸம்ப⁴வேம [ஜா॰ 2.17.87-89], ஓகாஸங் ஸம்பஜானாத², வனே யத்த² வஸேமஸேதி [ஜா॰ 2.22.1885 'வஸாமஸே'].

'எய்யாத²ஸ்ஸே'இச்சாதி³ஸுத்தேன எய்யாத²ஸ்ஸ ஓ ச, தும்ஹே ப⁴வெய்யாதோ², ப⁴வெய்யாத² வா.

எத்த² ச புப்³பே³ வுத்தா பஞ்ஹ, பத்த²னா, விதி⁴ப்பபே⁴தா³ இத⁴பி யதா²பயோக³ங் வேதி³தப்³பா³. பஞ்ஹஸத்³தே³ன பரிபஞ்ஹ, பரிபுச்சா², பரிவிதக்க, பரிவீமங்ஸாத³யோ ஸங்க³ய்ஹந்தி.

பரிபஞ்ஹே-த⁴ம்மங் வா பட²மங் ஸங்கா³யெய்யாம வினயங் வா.

பரிபுச்சா²யங்-வதே³த² ப⁴ந்தே கிமஹங் கரெய்யங், கோ இமஸ்ஸ அத்தோ², கத²ஞ்சஸ்ஸ அத்த²ங் அஹங் ஜானெய்யங்.

பரிவிதக்கே-கஸ்ஸாஹங் பட²மங் த⁴ம்மங் தே³ஸெய்யங் [தீ³॰ நி॰ 2.72], யங்னூனாஹங் த⁴ம்மஞ்ச வினயஞ்ச ஸங்கா³யெய்யங் [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.பட²மமஹாஸங்கீ³திகதா²].

பரிவீமங்ஸாயங்-க³ச்செ²ய்யங் வா அஹங் உபோஸத²ங், ந வாக³ச்செ²ய்யங் [மஹாவ॰ 137].

பத்த²னாயங்-ஏவங்ரூபோ ஸியங் அஹங் அனாக³தமத்³தா◌⁴னங் [ம॰ நி॰ 3.274], உம்மாத³ந்த்யா ரமித்வான, ஸிவிராஜா ததோ ஸியங் [ஜா॰ 2.18.70], பஸ்ஸெய்ய தங் வஸ்ஸஸதங் அரோக³ங் [ஜா॰ 2.21.453].

ஆயாசனே-லபெ◌⁴ய்யாஹங் ப◌⁴ந்தே ப◌⁴க³வதோ ஸந்திகே பப்³ப³ஜ்ஜங், லபெ◌⁴ய்யங் உபஸம்பத³ங் [மஹாவ॰ 28; ஸங்॰ நி॰ 2.17].

விதி◌⁴ம்ஹி-சரெய்ய த◌⁴ம்மங் [ஜா॰ 1.14.63].

நியோஜனே-சரெய்யாதி³த்தஸீஸோவ, நத்தி² மச்சுஸ்ஸ நா க³மோ [ஸங்॰ நி॰ 1.145].

அஜ்ஜே²ஸனே-யஸ்ஸ ஸியா ஆபத்தி, ஸோ ஆவிகரெய்ய [மஹாவ॰ 132], யஸ்ஸ நக்க²மதி, ஸோ பா◌⁴ஸெய்ய [மஹாவ॰ 70].

பவாரணாயங்-வதெ³ய்யாத² ப◌⁴ந்தே யேனத்தோ² [பாரா॰ 290].

அனுமதியங்-தங் ஜனோ ஹரெய்ய வா த³ஹெய்ய வா யதா²பச்சயங் வா கரெய்ய [ம॰ நி॰ 1.247].

அனுஞ்ஞாயங்-ஆகங்க²மானோ ஸங்கோ◌⁴ கம்மங் கரெய்ய [சூளவ॰ 6].

ஆமந்தனே-யதா³ தே பஹிணெய்யாமி, ததா³ எய்யாஸி க²த்திய [ஜா॰ 2.22.635].

நிமந்தனே-இத◌⁴ ப◌⁴வங் நிஸீதெ³ய்ய.

பத்தகாலே-ஸங்கோ◌⁴ உபோஸத²ங் கரெய்ய, பாதிமொக்க²ங் உத்³தி³ஸெய்ய [மஹாவ॰ 167].

'ஸம்பா◌⁴வனே வா'தி வாஸத்³தோ³ அவுத்தவிகப்பனத்தோ², தேன பரிகப்ப, க்ரியாதிபன்னாத³யோ ஸங்க³ய்ஹந்தி.

தத்த² பரிகப்போ து³விதோ◌⁴ பூ◌⁴தா'பூ◌⁴தவஸேன.

தத்த² பூ◌⁴தபரிகப்பே-யோ பா³லங் ஸேவெய்ய, ஸோபி பா³லோ ப◌⁴வெய்ய.

அபூ◌⁴தபரிகப்பே-யதா³ கச்ச²பலோமானங், பாவாரோ திவிதோ◌⁴ ஸியா [ஜா॰ 1.8.78]. யதா³ ஸஸவிஸாணானங், நிஸ்ஸேணீ ஸுகதா ஸியா [ஜா॰ 1.8.79].

க்ரியாதிபன்னே-ஸசே ஸோ அகா³ரங் அஜ்ஜா²வஸெய்ய, ராஜா அஸ்ஸ சக்கவத்தீ [தீ³॰ நி॰ 3.136].

இதி எய்யாதி³.

## ஹிய்யத்தனீ

அத² ஹிய்யத்தனீ வுச்சதே.

**584. அனஜ்ஜதனே ஆ ஊ ஓ த்த² அ ம்ஹா த்த² த்து²ங் ஸே வ்ஹங் இங் ம்ஹஸே** [க॰ 418; ரூ॰ 456; நீ॰ 886; சங்॰ 1.2.77; பா॰ 3.2.111].

அஜ்ஜதோ அஞ்ஞஸ்மிங் பூ◌⁴தே காலே க்ரியத்தா² பரங் ஆஇச்சாத³யோ ஹொந்தி.

**585. ஆ ஈ ஸ்ஸாதீ³ஸ்வஉ வா** [க॰ 519; ரூ॰ 457; நீ॰ 1032].

ஆஇச்சாதீ³ஸு ஈஇச்சாதீ³ஸு ஸ்ஸாதீ³ஸு ச தேஸங் ஆதி³ம்ஹி அஉ ஹோதி வா.

ஸோ அப◌⁴வா, ப◌⁴வா, தே அப◌⁴வூ, ப◌⁴வூ, த்வங் அப◌⁴வோ, ப◌⁴வோ, தும்ஹே அப◌⁴வத்த², ப◌⁴வத்த², அஹங் அப◌⁴வ, ப◌⁴வ, மயங் அப◌⁴வம்ஹா, ப◌⁴வம்ஹா.

பரச²க்கே-அப◌⁴வத்த², ப◌⁴வத்த², அப◌⁴வத்து²ங், ப◌⁴வத்து²ங், அப◌⁴வஸே, ப◌⁴வஸே, அப◌⁴வவ்ஹங், ப◌⁴வவ்ஹங், அப◌⁴விங், ப◌⁴விங், அப◌⁴வம்ஹஸே, ப◌⁴வம்ஹஸே.

**586. ஆ ஈ ஊ ம்ஹா ஸ்ஸா ஸ்ஸாம்ஹானங் வா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஏதேஸங் ரஸ்ஸோ ஹோதி வா.

ஸோ அப◌⁴வ, தே அப◌⁴வு, மயங் அப◌⁴வம்ஹ.

'எய்யாத²ஸ்ஸே'இச்சாதி³னா ஆஸ்ஸ த்த²த்தங், அஸ்ஸ ச அங், ஸோ அப◌⁴வத்த², ப◌⁴வத்த², அப◌⁴வா, ப◌⁴வா வா, அஹங் அப◌⁴வங், ப◌⁴வங், அப◌⁴வ, ப◌⁴வ வா, இமானி ஸுத்³த◌⁴கத்துரூபானி.

எத்த² ச மஹாவுத்தினா ஆ-விப◌⁴த்தியா தா²தே³ஸோ ப³ஹுலங் தி³ஸ்ஸதி, மேத³னீ ஸம்பகம்பத² [ஜா॰ 2.22.1672], விஸஞ்ஞீ ஸமபஜ்ஜத² [ஜா॰ 2.22.328], இமா கா³தா² அபா◌⁴ஸத² [ஜா॰ 2.22.328], துச்சோ² காயோ அதி³ஸ்ஸத² [தே²ரகா³॰ 172], நிப்³பி³தா³ ஸமதிட்ட²த² [தே²ரகா³॰ 273], ஏகோ ரஹஸி ஜா²யத² [ஜா॰ 1.15.286] இச்சாதி³. ததா² ஓ-விப◌⁴த்தியா ச, து³ப்³பெ◌⁴ய்யங் மங் அமஞ்ஞத² இச்சாதி³.

இதி ஹிய்யத்தனீ.

## அஜ்ஜத்தனீ

அத² அஜ்ஜத்தனீ வுச்சதே.

**587. பூ⁴தே ஈ உங் ஓ த்த² இங் ம்ஹா ஆ ஊ ஸே வ்ஹங் அங் ம்ஹே** [க॰ 419; ரூ॰ 469; நீ॰ 887].

அபு⁴வீதி பூ⁴தோ, அதீதோதி அத்தோ², பூ⁴தே காலே க்ரியத்தா² பரங் ஈஇச்சாத³யோ ஹொந்தி.

**588. அ ஈ ஸ்ஸா ஸ்ஸத்யாதீ³னங் ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸிஉ** [க॰ 516; ரூ॰ 466; நீ॰ 1030; சங்॰ 1.2.76; பா॰ 3.2.110 அஈஸ்ஸஆதீ³னங் ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸிஉ (ப³ஹூஸு)].

அஆதி³ஸ்ஸ ஈஆதி³ஸ்ஸ ஸ்ஸாஆதி³ஸ்ஸ ஸ்ஸதிஆதி³ஸ்ஸ ச ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி இஉ ஹோதி. 'ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஏதேன அஆதி³ம்ஹி பஞ்ச, ஈஆதி³ம்ஹி ஸத்தாதி த்³வாத³ஸ ஸுத்³த⁴ஸரவிப⁴த்தியோ படிக்கி²பதி.

'ஆஈஸ்ஸாதீ³ஸ்வஉ வா'இதி ஸுத்தேன விகப்பேன தா⁴த்வாதி³ம்ஹி அகாரோ.

ஸோ அபு⁴வீ, பு⁴வீ, தே அபு⁴வுங், பு⁴வுங், த்வங் அபு⁴வோ, பு⁴வோ, தும்ஹே அபு⁴வித்த², பு⁴வித்த², அஹங் அபு⁴விங், பு⁴விங், மயங் அபு⁴விம்ஹா, பு⁴விம்ஹா, ஸோ அபு⁴வா, பு⁴வா, தே அபு⁴வூ, பு⁴வூ, த்வங் அபு⁴விஸே, பு⁴விஸே, தும்ஹே அபு⁴வித்³ஹங், பு⁴வித்³ஹங், அஹங் அபு⁴வங், பு⁴வங், மயங் அபு⁴விம்ஹே, பு⁴விம்ஹே.

'ஆஈஊ'இச்சாதி³னா ஈ, ம்ஹா, ஆ, ஊனங் ரஸ்ஸத்தே-ஸோ அபு⁴வி, பு⁴வி, மயங் அபு⁴விம்ஹ, பு⁴விம்ஹ, ஸோ அபு⁴வ, பு⁴வ, தே அபு⁴வு, பு⁴வு.

**589. எய்யாத²ஸ்ஸேஅஆஈதா²னங் ஓ அ அங் த்த² த்தோ² வ்ஹோ வா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; '...வ்ஹோக' (ப³ஹூஸு)].

எய்யாதா²தீ³னங் யதா²க்கமங் ஓஆத³யோ ஹொந்தி வா.

தும்ஹே க³ச்செ²ய்யாதோ², க³ச்செ²ய்யாத² வா, த்வங் அக³ச்சி²ஸ்ஸ, அக³ச்சி²ஸ்ஸே வா, அஹங் அக³மங், க³மங், அக³ம, க³ம வா, ஸோ அக³மித்த², க³மித்த², அக³மா, க³மா வா, ஸோ அக³மித்தோ², க³மித்தோ², அக³மீ, க³மீ வா, தும்ஹே க³ச்ச²வ்ஹோ, க³ச்ச²த² வாதி.

இமினா ஈ, ஆ, அவசனானங் த்தோ², த்த², அங்ஆதே³ஸா ஹொந்தி, ஸோ அப⁴வித்தோ², ப⁴வித்தோ², ஸோ அப⁴வித்த², ப⁴வித்த², அஹங் அப⁴வங், ப⁴வங்.

அத்ரிமா பாளீ - ஈம்ஹி-பங்கோ ச மா விஸியித்தோ² [ஜா॰ 1.13.44], ஸஞ்ஜக்³கி⁴த்தோ² மயா ஸஹ [ஜா॰ 1.16.241]. ஆம்ஹி-அனுமோதி³த்த² வாஸவோ [ஜா॰ 2.22.1667], நிமந்தயித்த² வாஸவோ [ஜா॰ 2.22.1667], கு²ப்³பி⁴த்த² நக³ரங் ததா³ [ஜா॰ 2.22.1673], ஸுபூ⁴தித்தே²ரோ கா³த²ங் அபா⁴ஸித்த² [தே²ரகா³॰ 1]. அம்ஹி-இதா⁴ஹங் மல்லிகங் தே³விங் ஏதத³வோசங் [ஸங்॰ நி॰ 1.119], அஜானமேவங் ஆவுஸோ அவசங் ஜானாமீதி [பாரா॰ 195], அஹங் காமானங் வஸமன்வக³ங் [ஜா॰ 2.19.45], அஜ்ஜ²க³ங் அமதங் ஸந்திங் இச்சாதி³.

**590. உங்ஸ்ஸிங்ஸ்வங்ஸு** [க॰ 504, 517; ரூ॰ 470-488; நீ॰ 1016-1105].

உமிச்சஸ்ஸ இங்ஸு, அங்ஸு ஹொந்தி.

அக³மிங்ஸு, அக³மங்ஸு, அக³முங். இமினா உங்ஸ்ஸ இங்ஸு, அப⁴விங்ஸு, ப⁴விங்ஸு.

**591. ஒஸ்ஸ அ இ த்த² த்தோ²** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஒஸ்ஸ அஇச்சாத³யோ ஹொந்தி.

த்வங் அப⁴வ, த்வங் அப⁴வி, த்வங் அப⁴வித்த², த்வங் அப⁴வித்தோ².

அத்ரிமா பாளீ-ஒஸ்ஸ அத்தே-மா ஹேவங் ஆனந்த³ அவச [தீ³॰ நி॰ 2.95], த்வமேவ தா³னிமகர, யங் காமோ ப்³யக³மா தயி [ஜா॰ 1.2.167]. இத்தே-மா த்வங் பா⁴யி மஹாராஜ, மா த்வங் பா⁴யி ரதே²ஸப⁴ [ஜா॰ 2.22.684], மா சிந்தேஸி மா த்வங் ஸோசி, யாசாமி லுத்³த³கங் அஹங் [க³வேஸிதப்³ப³ங்]. த்த²த்தேமாஸ்ஸு திண்ணோ அமஞ்ஞித்த² [ஜா॰ 2.22.255], மா கிலித்த² மயா வினா [ஜா॰ 2.22.1713], மாஸ்ஸு குஜ்ஜி²த்த² நாவிக [ஜா॰ 1.6.5]. த்தொ²த்தே-மா புராணே அமஞ்ஞித்தோ² [தே²ரகா³॰ 280], மா த³ய்ஹித்தோ² புனப்புனங் [ஸங்॰ நி॰ 1.212], திணமத்தே அஸஜ்ஜித்தோ² [ஜா॰ 1.1.89], மா த்வங் ப்³ரஹ்முனோ வசனங் உபாதிவத்தித்தோ² [ம॰ நி॰ 1.502], மா த்வங் மஞ்ஞித்தோ² ந மங் ஜானாதீ [ம॰ நி॰ 1.502] தி.

தத்த² 'மா த³ய்ஹித்தோ²'இச்சாதீ³னி பரொக்கா²வசனேனபி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன த்த²ஸ்ஸ த்தோ² ஹோதி, தங் வோ வதா³மி ப⁴த்³த³ந்தே, யாவந்தெத்த² ஸமாக³தா [அப॰ தே²ர 1.1.367], மஸ்ஸு மித்தானங்

து³ப்³பி⁴த்தோ². மித்தது³ப்³போ⁴ ஹி பாபகோதி [ஜா॰ 1.16.222].

மஹாவுத்தினா ஒஸ்ஸ க்வசி லோபோ, புன தா³னங் அதா³ துவங் [ஜா॰ 2.22.1786], மா நோ த்வங் தாத அத³தா³ [ஜா॰ 2.22.2126], மா போ⁴தி குபிதா அஹு [ஜா॰ 2.22.1931], மாஹு பச்சா²னுதாபினீ [ஸங்॰ நி॰ 1.162; தே²ரீகா³॰ 57].

**592. ஸி** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஒஸ்ஸ ஸி ஹோதி வா.

த்வங் அப⁴வஸி, ப⁴வஸி, த்வங் அனுபோ⁴ஸி.

**593. ம்ஹாத்தா²னமுஉ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ம்ஹா, த்தா²னங் ஆதி³ம்ஹி உஉ ஹோதி.

அஸ்ஸோஸும்ஹா, அஹேஸும்ஹா, அவோசும்ஹா, அவோசுத்த² இச்சாதீ³னி தி³ஸ்ஸந்தி.

தும்ஹே அப⁴வுத்த², ப⁴வுத்த², அப⁴வித்த², ப⁴வித்த² வா, மயங் அப⁴வும்ஹா, ப⁴வும்ஹா, அப⁴விம்ஹா, ப⁴விம்ஹா வா.

**594. இங்ஸ்ஸ ச ஸுஉ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; “...ஸிஉ” (ப³ஹூஸு)].

இமிச்சஸ்ஸ ம்ஹா, த்தா²னஞ்ச ஆதி³ம்ஹி ஸுஉ ஹோதி, ஸாக³மோ ஹோதீதி அத்தோ². சஸத்³தே³ன ஈஆதீ³னம்பி ஆதி³ம்ஹி ஸாக³மோ ஹோதி, ஸாக³மே ச ஸதி ப்³யஞ்ஜனங் ஹோதி, தஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி இஆக³மோ லப்³ப⁴தி. தேன “இமா கா³தா² அபா⁴ஸிஸுங் [க³வேஸிதப்³ப³ங்], தே மே அஸ்ஸே அயாசிஸுங், யதா²பூ⁴தங் விபஸ்ஸிஸுங்” [ஜா॰ 2.22.1863] இச்சாதீ³னி [தீ³॰ நி॰ 3.277] ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

ஸோ போ⁴க³ங் அனுபோ⁴ஸி, அனுப⁴வி வா, தும்ஹே அனுபோ⁴ஸித்த², அனுப⁴வித்த² வா, அஹங் அனுபோ⁴ஸி, அனுப⁴விங் வா. மயங் அனுபோ⁴ஸிம்ஹா அனுப⁴விம்ஹா வா.

**595. ஏஓந்தா ஸுங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; ‘ஏஓத்தா ஸுங்” (ப³ஹூஸு)].

ஏத³ந்ததோ ஓத³ந்ததோ ச பரஸ்ஸ உங்வசனஸ்ஸ ஸுங் ஹோதி வா.

ஆனேஸுங், ஸாயேஸுங், சிந்தேஸுங், பச்சனுபோ⁴ஸுங், பரிபோ⁴ஸுங், அதி⁴போ⁴ஸுங், அபி⁴போ⁴ஸுங்.

ஸுத்தவிப◌⁴த்தேன ஆத³ந்ததோபி ச, விஹாஸுங் விஹரந்தி ச [ஸங்॰ நி॰ 1.173], தே அனுபோ◌⁴ஸுங், இமானி ஸுத்³த◌⁴கத்துரூபானி.

தேன போ◌⁴கோ³ அன்வபூ◌⁴யீ, அனுபூ◌⁴யீ.

ரஸ்ஸத்தே-அன்வபூ◌⁴யி, அனுபூ◌⁴யி.

த்³வித்தே-அன்வபு◌⁴ய்யி, அனுபு◌⁴ய்யி.

தேன போ◌⁴கா³ அன்வபூ◌⁴யுங், அனுபூ◌⁴யுங், அன்வபூ◌⁴யிங்ஸு, அனுபூ◌⁴யிங்ஸு இச்சாதி³ ஸுத்³த◌⁴கம்மரூபங்.

ஸோ மக்³க³ங் அபா◌⁴வி, பா◌⁴வி, அபா◌⁴வேஸி, பா◌⁴வேஸி, அபா◌⁴வயி, பா◌⁴வயி, தே மக்³க³ங் அபா◌⁴விங்ஸு, பா◌⁴விங்ஸு.

'ஏஓந்தாஸு'ந்தி ஏத³ந்தம்ஹா ஸுங். தே மக்³க³ங் அபா◌⁴வேஸுங், பா◌⁴வேஸுங், அபா◌⁴வயிங்ஸு, பா◌⁴வயிங்ஸு, த்வங் மக்³க³ங் அபா◌⁴வய, பா◌⁴வய, அபா◌⁴வயி, பா◌⁴வயி, த்வங் மக்³க³ங் அபா◌⁴வித்த², பா◌⁴வித்த², அபா◌⁴வயித்த², பா◌⁴வயித்த², த்வங் மக்³க³ங் அபா◌⁴வயித்தோ², பா◌⁴வயித்தோ², த்வங் மக்³க³ங் அபா◌⁴வேஸி, பா◌⁴வேஸி, தும்ஹே மக்³க³ங் அபா◌⁴வித்த², பா◌⁴வித்த², அபா◌⁴வயித்த², பா◌⁴வயித்த², அஹங் மக்³க³ங் அபா◌⁴விங், பா◌⁴விங், அபா◌⁴வேஸிங், பா◌⁴வேஸிங், அபா◌⁴வயிங், பா◌⁴வயிங், மயங் மக்³க³ங் அபா◌⁴விம்ஹா, பா◌⁴விம்ஹா, அபா◌⁴விம்ஹ, பா◌⁴விம்ஹ, அபா◌⁴வயிம்ஹா, பா◌⁴வயிம்ஹா, அபா◌⁴வயிம்ஹ, பா◌⁴வயிம்ஹ.

ஸோ மக்³க³ங் அபா◌⁴வா, பா◌⁴வா, அபா◌⁴வித்த², பா◌⁴வித்த², அபா◌⁴வயித்த², பா◌⁴வயித்த² இச்சாதி³ ஹேதுகத்துரூபங்.

தேன மக்³கோ³ அபா◌⁴வியி, பா◌⁴வியி, தேன மக்³கா³ அபா◌⁴வியிங்ஸு, பா◌⁴வியிங்ஸு இச்சாதி³ ஹேதுகம்மரூபங்.

இதி அஜ்ஜத்தனீ.

**பரொக்கா²**

அத² பரொக்கா² வுச்சதே.

596. **பரொக்கே² அ உ ஏ த² அங் ம்ஹ த்த² ரே த்தோ² வ்ஹோ இங் ம்ஹே** [க॰ 417; ரூ॰ 460; நீ॰ 887; சங்॰ 1.2.81; பா॰ 3.2.115].

அக்கா²னங் இந்த்³ரியானங் பரங் பரொக்க²ங், அபச்சக்க²ந்தி அத்தோ². பூ⁴தே காலே அத்தனோ பரொக்க²க்ரியாய வத்தப்³பா³ய க்ரியத்தா² அஆத³யோ ஹொந்தி.

மஹாவுத்தினா க³ஸ்ஸ தீ³கோ⁴ வா, ஸோ கிர ஜகா³ம, தே கிர ஜகா³மு, த்வங் கிர ஜகா³மே, தும்ஹே கிர ஜகா³மித்த², அஹங் கிர ஜகா³மங், மயங் கிர ஜகா³மிம்ஹ இச்சாதி³.

எத்த² ச 'ஸோ கிர ஜகா³ம' இச்சாதீ³னி **அனுஸ்ஸவபரொக்கா²னி** நாம.

'அஹங் கிர ஜகா³மங், மயங் கிர ஜகா³மிம்ஹா'தி இத³ங் அத்தனா க³ந்த்வாபி க³மனங் பமுட்ட²ஸ்ஸ வா அஸம்படிச்சி²துகாமஸ்ஸ வா **படிவசனபரொக்க²ங்** நாம.

597. **பரொக்கா²யஞ்ச** [க॰ 458; ரூ॰ 461; நீ॰ 939; சங்॰ 5.1.3; பா॰ 6.1.2].

பரொக்க²ம்ஹி புப்³ப³க்க²ரங் ஏகஸ்ஸரங் த்³வேரூபங் ஹோதி, சஸத்³தே³ன அஞ்ஞஸ்மிம்பி த்³வெத்³வேரூபங் ஸிஜ்ஜ²தி.

சங்கமதி, த³த்³த³ல்லதி, த³தா³தி, ஜஹாதி, ஜுஹோதி, லோலுபோ, மோமூஹோ.

598. **து³தியசதுத்தா²னங் பட²மததியா** [க॰ 461; ரூ॰ 464; நீ॰ 942].

த்³வித்தே புப்³பே³ஸங் து³திய, சதுத்தா²னங் கமேன பட²ம, ததியா ஹொந்தி.

599. **புப்³ப³ஸ்ஸ அ** [க॰ 450; ரூ॰ 463; நீ॰ 946; சங்॰ 6.2.126; பா॰ 7.4.73].

த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ பூ⁴ஸ்ஸ அந்தோ அ ஹோதி.

600. **பூ⁴ஸ்ஸ வுக** [க॰ 475; ரூ॰ 465; நீ॰ 956; சங்॰ 5.3.92; பா॰ 6.4.88].

த்³வித்தே பூ⁴தா⁴துஸ்ஸ அந்தே வுக ஹோதி, வாக³மோ ஹோதீதி அத்தோ².

"தத்த²ப்பனாதோ³ துமுலோ ப³பூ⁴வா"தி [ஜா॰ 2.22.1437] பாளி.

ஸோ கிர ராஜா ப³பூ⁴வ, தே கிர ராஜானோ ப³பூ⁴வு, த்வங் ப³பூ⁴வே.

'அ ஈ ஸ்ஸா ஸ்ஸத்யாதீ³னங் ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸிஉ' இதி ஸுத்தேன ப்³யஞ்ஜனாதி³ம்ஹி இஆக³மோ, தும்ஹே ப³பூ⁴வித்த², அஹங் ப³பூ⁴வங், மயங் ப³பூ⁴விம்ஹ , ஸோ ப³பூ⁴வித்த², தே ப³பூ⁴விரே, த்வங்

ப³பூ⁴வித்தோ², தும்ஹே ப³பூ⁴விவ்ஹோ, அஹங் ப³பூ⁴விங், மயங் ப³பூ⁴விம்ஹே, இமானி ஸுத்³த⁴கத்துரூபானி.

‘க்யோ பா⁴வகம்மெஸ்வபரொக்கே²ஸூ’தி படிஸித்³த⁴த்தா பரொக்க²ம்ஹி பா⁴வகம்மேஸு யபச்சயோ ந ஹோதி, ‘தேன கிர போ⁴கோ³ அனுப³பூ⁴வித்த², தேன போ⁴கோ³ அனுப³பூ⁴விரே’திஆதி³னா யோஜேதப்³ப³ங்.

இதி பரொக்கா².

**ஸ்ஸத்யாதி³**

அத² ஸ்ஸத்யாதி³ வுச்சதே.

601. **ப⁴விஸ்ஸதி ஸ்ஸதி ஸ்ஸந்தி ஸ்ஸஸி ஸ்ஸத² ஸ்ஸாமி ஸ்ஸாம ஸ்ஸதே ஸ்ஸந்தே ஸ்ஸஸே ஸ்ஸவ்ஹே ஸ்ஸங் ஸ்ஸாம்ஹே** [க॰ 421; ரூ॰ 473; நீ॰ 892; சங்॰ 1.3.2; பா॰ 3.3.13].

ப⁴விஸ்ஸதீதி ப⁴விஸ்ஸந்தோ, அனாக³தகாலோ, தஸ்மிங் ப⁴விஸ்ஸதி காலே க்ரியத்த²ஸ்ஸ த்யாத³யோ ஹொந்தி.

602. **நாமே க³ரஹாவிம்ஹயேஸு** [க॰ 421; ரூ॰ 473; நீ॰ 893; சங்॰ 1.3.109, 115; பா॰ 3.3.143, 150].

நிபாதனாமயோகே³ க³ரஹாயஞ்ச விம்ஹயே ச ஸ்ஸத்யாத³யோ ஹொந்தி, அதீதகாலேபி ஸ்ஸத்யாதீ³னங் உப்பத்திதீ³பனத்த²மித³ங் ஸுத்தங், அனுத்து²னந, பச்சானுதாப, பச்சானுமோத³னாதீ³னிபி எத்த² ஸங்க³ய்ஹந்தி.

தத்த² க³ரஹாயங்-அத்தி² நாம தாத ஸுதி³ன்ன ஆபி⁴தோ³ஸிகங் கும்மாஸங் பரிபு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸஸி [பாரா॰ 32].

விம்ஹயே-யத்ர ஹி நாம ஸஞ்ஞீ ஸமானோ பஞ்சமத்தானங் ஸகடஸதானங் ஸத்³த³ங் ந ஸொஸ்ஸதி [தீ³॰ நி॰ 2.192].

அனுத்து²னநாதீ³ஸு-ந அத்தனா படிசோதெ³ஸ்ஸங், ந க³ணஸ்ஸ ஆரோசெஸ்ஸங் [பாசி॰ 665], ந புப்³பே³ த⁴னமேஸிஸ்ஸங் [ஜா॰ 1.12.50], இதி பச்சா²னுதப்பதி [ஜா॰ 1.12.53], பூ⁴தானங் நாபசாயிஸ்ஸங், பஹு ஸந்தோ ந போஸிஸ்ஸங், பரதா³ரங் அஸேவிஸ்ஸங் [ஜா॰ 1.12.54], ந புப்³பே³ பயிருபாஸிஸ்ஸங் [ஜா॰ 1.12.58], இதி பச்சா²னுதப்பதி [ஜா॰ 1.12.50], அனேகஜாதிஸங்ஸாரங், ஸந்தா⁴விஸ்ஸங் அனிப்³பி³ஸங் [த⁴॰ ப॰ 153].

கத்த²சி பன கா³தா²வஸேன ஏகஸகாரலோபோ, மித்தோ மித்தஸ்ஸ பானியங், அதி³ன்னங் பரிபு◌⁴ஞ்ஜிஸங் [ஜா॰ 1.11.59], நிரயம்ஹி அபச்சிஸங் [தே²ரீகா³॰ 438], க³ச்ச²ந்தோ நங் உத³க்கி²ஸங் [க³வேஸிதப்³ப³ங்], யோனிஸோ பச்சவெக்கி²ஸங் [தே²ரகா³॰ 347] இச்சாதி³.

'அ ஈ ஸ்ஸா ஸ்ஸத்யாதீ³னங் ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸிஉ' இதி இஆக³மோ, ப◌⁴விஸ்ஸதி, ப◌⁴விஸ்ஸந்தி, ப◌⁴விஸ்ஸரே, ப◌⁴விஸ்ஸஸி, ப◌⁴விஸ்ஸத², ப◌⁴விஸ்ஸாமி, ப◌⁴விஸ்ஸாம, ப◌⁴விஸ்ஸதே, ப◌⁴விஸ்ஸந்தே, ப◌⁴விஸ்ஸரே, ப◌⁴விஸ்ஸஸே, ப◌⁴விஸ்ஸவ்ஹே, ப◌⁴விஸ்ஸங், ப◌⁴விஸ்ஸாம்ஹே.

அனுபொ◌⁴ஸ்ஸதி, அனுபொ◌⁴ஸ்ஸந்தி, அனுபொ◌⁴ஸ்ஸரே இச்சாதி³ ஸுத்³த◌⁴கத்துரூபங்.

அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸதி, அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸந்தி, அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸரே.

603. **க்யஸ்ஸ ஸ்ஸே** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

க்யஸ்ஸ லோபோ ஹோதி வா ஸ்ஸகாரவதி விப◌⁴த்திம்ஹி.

தேன மக்³கோ³ க³மிஸ்ஸதி, க³மீயிஸ்ஸதி வா, தேன மக்³கோ³ அக³மிஸ்ஸா, அக³மீயிஸ்ஸா வாதி விகப்பேன க்யஸ்ஸ லோபோ.

தேன போ◌⁴கோ³ அனுப◌⁴விஸ்ஸதி, அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸதி வா, தேன போ◌⁴கா³ அனுப◌⁴விஸ்ஸந்தி, அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸந்தி வா இச்சாதி³ ஸுத்³த◌⁴கம்மரூபங்.

பா◌⁴விஸ்ஸதி, 'ஊலஸ்ஸே'தி இஸ்ஸ ஏ, பா◌⁴வெஸ்ஸதி, பா◌⁴வயிஸ்ஸதிஇச்சாதி³ ஹேதுகத்துரூபங்.

தேன மக்³கோ³ பா◌⁴வீயிஸ்ஸதி, மக்³கா³ பா◌⁴வீயிஸ்ஸந்தி இச்சாதி³ ஹேதுகம்மரூபங்.

இதி ஸ்ஸத்யாதி³.

## ஸ்ஸாதி³

அத² ஸ்ஸாதி³ வுச்சதே.

604. **எய்யாதோ³திபத்தியங் ஸ்ஸா ஸ்ஸங்ஸு ஸ்ஸே ஸ்ஸத² ஸ்ஸங் ஸ்ஸாம்ஹா ஸ்ஸத² ஸ்ஸிங்ஸு ஸ்ஸஸே ஸ்ஸவ்ஹே ஸ்ஸிங்**

**ஸ்ஸாம்ஹஸே** [க॰ 422; ரூ॰ 475; நீ॰ 895; **சங்॰** 1.3.107; **பா॰** 3.3.139; **எய்யாதோ$^{3}$ வாதிபத்தியங்** (ப$^{3}$ஹூஸு)].

எய்யாதி$^{3}$விஸயே க்ரியாதிபத்தியங் ஸ்ஸாத$^{3}$யோ ப◌$^{4}$வந்தி. எய்யாதி$^{3}$விஸயோ நாம ஹேதுப$^{2}$லக்ரியாஸம்ப◌$^{4}$வோ, தது$^{3}$ப◌$^{4}$யக்ரியாய அபா◌$^{4}$வோ க்ரியாதிபத்தி.

ஸா து$^{3}$விதா◌$^{4}$ அதீதா ச அனாக$^{3}$தா ச.

தத்த$^{2}$ அதீதாயங்-ஸசே ஸோ பட$^{2}$மவயே பப்$^{3}$ப$^{3}$ஜ்ஜங் அலபி◌$^{4}$ஸ்ஸா, அரஹா அப◌$^{4}$விஸ்ஸா ['ஸசே பன நிக்க$^{2}$மித்வா பப்$^{3}$ப$^{3}$ஜிஸ்ஸ, அரஹத்தங் பாபுணிஸ்ஸ' (த◌$^{4}$ம்மபத$^{3}$ அட்ட$^{2}$॰ 1)] இச்சாதி$^{3}$.

அனாக$^{3}$தாயங்-ஸசாஹங் ந க$^{3}$மிஸ்ஸங், மஹாராஜானியோ ஸோ அப◌$^{4}$விஸ்ஸா இச்சாதி$^{3}$.

'ஆஈஸ்ஸாதீ$^{3}$ஸ்வஉ வா'இதி தா◌$^{4}$த்வாதி$^{3}$ம்ஹி விகப்பேன அகாராக$^{3}$மோ,'அ ஈஸ்ஸா ஸ்ஸத்யாதீ$^{3}$னங் ப்$^{3}$யஞ்ஜனஸ்ஸிஉ' இதி ஸ்ஸாதீ$^{3}$ஸு இஆக$^{3}$மோ, அப◌$^{4}$விஸ்ஸா, ப◌$^{4}$விஸ்ஸா, அப◌$^{4}$விஸ்ஸங்ஸு, ப◌$^{4}$விஸ்ஸங்ஸு, அப◌$^{4}$விஸ்ஸே, ப◌$^{4}$விஸ்ஸே, அப◌$^{4}$விஸ்ஸத$^{2}$, ப◌$^{4}$விஸ்ஸத$^{2}$, அப◌$^{4}$விஸ்ஸங், ப◌$^{4}$விஸ்ஸங், அப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹா, ப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹா, அப◌$^{4}$விஸ்ஸத$^{2}$, ப◌$^{4}$விஸ்ஸத$^{2}$, அப◌$^{4}$விஸ்ஸிங்ஸு, ப◌$^{4}$விஸ்ஸிங்ஸு, அப◌$^{4}$விஸ்ஸஸே, ப◌$^{4}$விஸ்ஸஸே, அப◌$^{4}$விஸ்ஸவ்ஹே, ப◌$^{4}$விஸ்ஸவ்ஹே, அப◌$^{4}$விஸ்ஸிங், ப◌$^{4}$விஸ்ஸிங், அப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹஸே, ப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹஸே.

'ஆஈஊ'இச்சாதி$^{3}$னா ஸ்ஸா, ஸ்ஸாம்ஹானங் ரஸ்ஸத்தே-ஸோ அப◌$^{4}$விஸ்ஸ, ப◌$^{4}$விஸ்ஸ, மயங் அப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹ, ப◌$^{4}$விஸ்ஸாம்ஹ. 'எய்யாத$^{2}$ஸ்ஸே'இச்சாதி$^{3}$னா ஸ்ஸெஸ்ஸ அத்தே-த்வங் அப◌$^{4}$விஸ்ஸ, ப◌$^{4}$விஸ்ஸ இச்சாதீ$^{3}$னி ரூபசதுக்கானி யதா$^{2}$ஸம்ப◌$^{4}$வங் யோஜேதப்$^{3}$பா$^{3}$னி.

இதிஸ்ஸாதி$^{3}$.

பூ◌$^{4}$தா◌$^{4}$துரூபங் நிட்டி$^{2}$தங்.

அட்ட$^{2}$விப◌$^{4}$த்துப்பத்திராஸி நிட்டி$^{2}$தோ.

**பூ◌$^{4}$வாதி$^{3}$க$^{3}$ண**

**ஸரந்ததா◌$^{4}$து**

**ஆகாரந்ததா◌$^{4}$துரூப**

இதோ பட்டா²ய ஸரந்ததா◌⁴துயோ ஸரானுக்கமேன, ப்³யஞ்ஜனந்ததா◌⁴துயோ அக்க²ரானுக்கமேன வுச்சந்தே.

கச்சாயனக³ந்தே² அனேகஸ்ஸரதா◌⁴துயோ இத◌⁴ ப்³யஞ்ஜனந்ததா◌⁴துயோ நாம. தஸ்மா இத◌⁴ தா◌⁴த்வந்தஸரலோபகிச்சங் நாம நத்தி².

கா², க்²யா-கத²னே, கா³-ஸத்³தே³, கா◌⁴-க³ந்தோ◌⁴பாதா³னே, ஞா-பஞ்ஞாயனே அவபோ³த◌⁴னே ச, டா²-க³தினிவத்தியங், தா-பாலனே, தா²-டா²னே , தா³-தா³னே, தா◌⁴-தா◌⁴ரணே, பா-பானே, பா²-வுத்³தி◌⁴யங், பா◌⁴-தி³த்தியங், மா-மானே, யா-க³தியங், லா-ஆதா³னே சே²த³னே ச, வா-க³தி, ப³ந்த◌⁴, க³ந்த◌⁴னேஸு, ஸா-அஸ்ஸாத³னே தனுகரணே அந்தகம்மனி ச, ஹா-சாகே³, ந்ஹா-ஸோசெய்யே.

த்யாத்³யுப்பத்தி, கத்தரிலோ, மஹாவுத்தினா ஸரே பரே ஆத³ந்தம்ஹா க்வசி யாக³மோ, அக்கா²தி. பரஸ்ஸரலோபோ, அக்கா²யதி, க்ரியங் ஆக்²யாதி, ஆக்²யாயதி, ஜாதிங் அக்கா²ஹி புச்சி²தோ [ஸு॰ நி॰ 423], ஸங்கா³யதி, ஸங்கா³யிங்ஸு மஹேஸயோ [வி॰ வ॰ அட்ட²॰ க³ந்தா²ரம்ப◌⁴கதா²], க³ந்த◌⁴ங் கா◌⁴யதி, பஞ்ஞாயதி, பஞ்ஞாயந்தி, பஞ்ஞாயது, பஞ்ஞாயந்து.

கம்மே க்யோ, த◌⁴ம்மோ ஞாயதி, த◌⁴ம்மா ஞாயந்தி, விஞ்ஞாயதி, விஞ்ஞாயந்தி.

பயோஜகப்³யாபாரே-ணாபி, ஞாபேதி, ஞாபெந்தி, ஞாபயதி, ஞாபயந்தி.

கம்மே-ஞாபீயதி, ஞாபீயந்தி, டா²தி, டா²ந்தி, ஓபுப்பா² பத்³மா டா²ந்தி, மாலாவ க³ந்தி²தா டா²ந்தி, த◌⁴ஜக்³கா³னேவ தி³ஸ்ஸரே [ஜா॰ 2.22.1989].

605. **ஞ்சீலஸ்ஸே** [க॰ 510; ரூ॰ 487; நீ॰ 1023].

ஞானுப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ ஈஆக³மஸ்ஸ ச கத்தரி விஹிதஸ்ஸ லபச்சயஸ்ஸ ச க்வசி எத்தங் ஹோதீதி லஸ்ஸ எத்தங்.

அதி◌⁴ட்டே²தி, அதி◌⁴ட்டெ²ந்தி.

606. **டா²பானங் திட்ட²பிவா** [க॰ 468-9; ரூ॰ 492-4; நீ॰ 949].

டா², பானங் திட்ட², பிவா ஹொந்தி ந்த, மான, த்யாதீ³ஸு.

திட்ட²தி, திட்ட²ந்தி.

607. **பாதி³தோ டா²ஸ்ஸ வா ட²ஹோ க்வசி** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

பாத³யோ உபஸக்³கா³ பாதி³ நாம, பாதி³தோ பரஸ்ஸ டா²ஸ்ஸ ட²ஹோ ஹோதி வா க்வசி.

ஸண்ட²ஹதி, ஸண்ட²ஹந்தி, ஸண்டா²தி, ஸண்டா²ந்தி, உபட்ட²ஹதி, உபட்ட²ஹந்தி, உபட்டா²தி, உபட்டா²ந்தி.

கம்மே -

608. **அஞ்ஞாதி³ஸ்ஸி க்யே** [க॰ 502; ரூ॰ 493; நீ॰ 1015; 'அஞ்ஞாதி³ஸ்ஸாஸீக்யே' (ப³ஹூஸு)].

ஞாதி³தோ அஞ்ஞஸ்ஸ ஆகாரந்தக்ரியத்த²ஸ்ஸ இ ஹோதி க்யே பரம்ஹி.

அதி⁴ட்டீ²யதி, அதி⁴ட்டீ²யந்தி, உபட்டீ²யதி, உபட்டீ²யந்தி.

அஞ்ஞாதி³ஸ்ஸாதி கிங்? ஞாயதி, ஞாயந்தி, ஆக்கா²யதி, ஆக்கா²யந்தி, ஆக்²யாயதி, ஆக்²யாயந்தி.

ணாபிம்ஹி-பதிட்டா²பேதி, பதிட்டா²பெந்தி, பதிட்டா²பயதி, பதிட்டா²பயந்தி.

அஜ்ஜ²த்தனிம்ஹி விகப்பேன ஸாக³மோ, அட்டா²ஸி, பதிட்டா²ஸி, அதி⁴ட்ட²ஹி, அதி⁴ட்டா²ஸி, அதி⁴ட்டே²ஸி, ஸண்ட²ஹி, ஸண்டா²ஸி, உபட்ட²ஹி, உபட்டா²ஸி.

'உங்ஸ்ஸிங்ஸ்வங்ஸூ'தி உங்ஸ்ஸ இங்ஸு, அங்ஸு, அதி⁴ட்ட²ஹிங்ஸு, ஸண்ட²ஹிங்ஸு, உபட்ட²ஹிங்ஸு. அத்த²மெந்தம்ஹி ஸூரியே, வாளா பந்தே² உபட்ட²ஹுங் [ஜா॰ 2.22.2186]. அட்ட²ங்ஸு, உபட்ட²ஹங்ஸு.

பரச²க்கே-அட்டா² பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ஸந்திகே [ஸு॰ நி॰ 431].

கம்மே-அதி⁴ட்டி²யி, அதி⁴ட்டி²யிங்ஸு, உபட்டி²யி, உபட்டி²யிங்ஸு.

ணாபிம்ஹி-பதிட்டா²பேஸி , பதிட்டா²பயி, ஸண்டா²பேஸி, ஸண்டா²பயி.

'ஏஒந்தாஸூ'ந்தி உங்ஸ்ஸஸுங், ஸரலோபோ, அட்டா²ஸுங், உபட்டா²ஸுங், பதிட்டா²பேஸுங், ஸண்டா²பேஸுங், பதிட்டா²பயுங், ஸண்டா²பயுங், பதிட்டா²பயிங்ஸு, ஸண்டா²பயிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-ட²ஸ்ஸதி, ட²ஸ்ஸந்தி, ரஸ்ஸத்தங், உபட்டி²ஸ்ஸதி, உபட்டி²ஸ்ஸந்தி, அஹங் போ⁴திங் உபட்டி²ஸ்ஸங் [ஜா॰ 2.22.1934], ஸண்ட²ஹிஸ்ஸதி, ஸண்ட²ஹிஸ்ஸந்தி.

ணாபிம்ஹி-பதிட்டா²பெஸ்ஸதி, பதிட்டா²பெஸ்ஸந்தி.

தா-பாலனே, ப⁴யங் தாயதி.

தா²-டா²னே, அவத்தா²தி, அவத்தா²யதி, வித்தா²யதி, வித்தா²யந்தி, மா கோ² வித்தா²ஸி [மஹாவ॰ 126].

தா³-தா³னே, 'ஊலஸ்ஸே'தி லஸ்ஸ எத்தங், தே³தி, தெ³ந்தி, தே³ஸி, தே³த², தே³மி, தே³ம.

'பரொக்கா²யஞ்சா'தி ஸுத்தே சஸத்³தே³ன தா³ஸ்ஸ த்³வித்தங். 'ரஸ்ஸோ புப்³ப³ஸ்ஸா'தி புப்³ப³ஸ்ஸ ரஸ்ஸத்தங், த³தா³தி, த³த³ந்தி, த³தா³ஸி, த³தா³த², த³தா³மி, த³தா³ம.

609. **தா³ஸ்ஸ த³ங் வா மிமெஸ்வத்³வித்தே** [க॰ 482; ரூ॰ 508; நீ॰ 972].

அத்³வித்தே தா³ஸ்ஸ த³ங் ஹோதி வா மி, மேஸு, நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ வக்³க³ந்தத்தங்.

த³ம்மி, த³ம்ம.

அத்³வித்தேதி கிங்? த³தா³மி, த³தா³ம.

610. **தா³ஸ்ஸியங** [க॰ 502; ரூ॰ 493; நீ॰ 1014].

பாதி³தோ பரஸ்ஸ தா³ஸ்ஸ இயங ஹோதி க்வசி.

'இயங' இதி ஸுத்தவிப⁴த்தேன அஞ்ஞதா⁴தூனம்பி. ஜா-ஹானியங், அப்பேன ப³ஹுங் ஜிய்யாம [ஜா॰ 1.2.52], தஸ்ஸேவா'நுவிதி⁴ய்யதி [ஜா॰ 1.2.67], விது⁴ரஸ்ஸ ஹத³யங் த⁴னியதி [ஜா॰ 2.22.1350], நிஹீயதி தஸ்ஸ யஸோ [ஜா॰ 1.10.60; அ॰ நி॰ 4.17], ஏகோ ராஜா விஹிய்யஸி [ஜா॰ 2.22.1750], ஸோ பஹீயிஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 1.249] இச்சாதி³.

ஆதி³யதி, ஆதி³யந்தி, உபாதி³யதி, உபாதி³யந்தி, ஸமாதி³யதி, ஸமாதி³யந்தி, ஸிக்கா²பத³ங் ஸமாதி³யாமி [கு²॰ பா॰ 2.1], வத்தங் ஸமாதி³யாமி [சூளவ॰ 85].

611. **க³ம வத³ தா³னங் க⁴ம்ம வஜ்ஜ த³ஜ்ஜா** [க॰ 499-500-1; ரூ॰ 443-486-507; நீ॰ 1013, 1005-1006].

ஏதேஸங் க⁴ம்ம, வஜ்ஜ, த³ஜ்ஜா ஹொந்தி வா ந்த, மான, த்யாதீ³ஸு.

த³ஜ்ஜதி, த³ஜ்ஜந்தி, த³ஜ்ஜஸி, த³ஜ்ஜத², த³ஜ்ஜாமி, த³ஜ்ஜாம.

‘ஊலஸ்ஸே’தி லஸ்ஸ எத்தங், த³ஜ்ஜேதி, த³ஜ்ஜெந்தி.

கம்மே ‘அஞ்ஞாதி³ஸ்ஸி க்யே’தி க்யம்ஹி ஆஸ்ஸ இத்தங், தி³யதி, தி³யந்தி.

தீ³க⁴த்தே-தீ³யதி, தீ³யந்தி.

த்³வித்தே-தி³ய்யதி, தி³ய்யந்தி, த³ஜ்ஜீயதி, த³ஜ்ஜீயந்தி.

ணாபிம்ஹி-தா³பேதி, தா³பெந்தி, தா³பயதி, தா³பயந்தி.

பாதி³புப்³பே³ ரஸ்ஸோ, ஸமாத³பேதி [ம॰ நி॰ 2.387; 3.276], ஸமாத³பெந்தி, ஸமாத³பயதி, ஸமாத³பயந்தி.

கம்மே-தா³பீயதி , தா³பீயந்தி, ஸமாத³பீயதி, ஸமாத³பீயந்தி.

எய்யாதி³ம்ஹி மஹாவுத்தினா த³ஜ்ஜதோ எய்யாதீ³னங் அந்தஸ்ஸ எய்யஸ்ஸ லோபோ வா, தா³னங் த³ஜ்ஜா, த³தெ³ய்ய, த³ஜ்ஜுங், த³தெ³ய்யுங், த³ஜ்ஜாஸி, த³தெ³ய்யாஸி, த³ஜ்ஜாத², த³தெ³ய்யாத², த³ஜ்ஜாமி, த³தெ³ய்யாமி, த³ஜ்ஜாம, த³தெ³ய்யாம, அஹங் த³ஜ்ஜங், த³தெ³ய்யங், மயங் த³ஜ்ஜாம்ஹே, த³தெ³ய்யாம்ஹே.

அத்ரிமா பாளீ-த³ஜ்ஜா ஸப்புரிஸோ தா³னங் [ஜா॰ 2.22.2261], உபாயனானி மே த³ஜ்ஜுங் [ஜா॰ 2.22.24], மாதரங் கேன தோ³ஸேன, த³ஜ்ஜாஸி த³கரக்கி²னோ [ஜா 1.16.227]. தானி அம்மாய த³ஜ்ஜேஸி [ஜா॰ 2.22.2149], ச²ட்டா²ஹங் த³ஜ்ஜமத்தானங், நேவ த³ஜ்ஜங் மஹோஸத⁴ங் [ஜா॰ 1.16.225].

அஜ்ஜ²த்தனிம்ஹி-அத³தி³, அதா³ஸி, அத³து³ங், அத³ங்ஸு, அத³ஜ்ஜி, அத³ஜ்ஜுங், த்வங் அத³தோ³. வரஞ்சே மே அதோ³ ஸக்க [ஜா॰ 2.17.142].

பரச²க்கே-ஸோ தா³னங் அதா³, ப்³ராஹ்மணஸ்ஸ அதா³ தா³னங், ஸிவீனங் ரட்ட²வட்³ட⁴னோ [ஜா॰ 2.22.2117].

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-தா³ஸ்ஸதி, தா³ஸ்ஸந்தி, த³தி³ஸ்ஸதி, த³தி³ஸ்ஸந்தி, த³ஜ்ஜிஸ்ஸதி, த³ஜ்ஜிஸ்ஸந்தி.

தா³இச்சஸ்ஸ தி³ச்ச², பவெச்சா²தே³ஸம்பி இச்ச²ந்தி, விபுலங் அன்னங் பானஞ்ச, ஸமணானங் பவெச்ச²ஸி [தே²ரீகா³॰ 272]. அப்பஸ்மேகே பவெச்ச²ந்தி, ப³ஹுனேகே ந தி³ச்ச²ரே [ஸங்॰ நி॰ 1.33]. தே³வோ ஸம்மா தா⁴ரங் பவெச்ச²து. போ⁴ஜனங் போ⁴ஜனத்தீ²னங், ஸம்மதே³வ பவெச்ச²த².

தா◌⁴-தா◌⁴ரணே, ஸந்தா◌⁴தி, விதா◌⁴தி, நிதே◌⁴தி, நிதெ◌⁴ந்தி. விதே◌⁴தி, விதெ◌⁴ந்தி.

'பரொக்கா²யஞ்சா'தி சஸத்³தே³ன த்³வித்தங். 'து³தியசதுத்தா²ன...'ந்தி த◌⁴ஸ்ஸ த³த்தங். 'ரஸ்ஸோ புப்³ப³ஸ்ஸா'தி புப்³ப³ஸ்ஸ ரஸ்ஸோ.

**612. தா◌⁴ஸ்ஸ ஹோ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

த்³வித்தே பரஸ்ஸ தா◌⁴ஸ்ஸ ஹோ ஹோதி.

ஸத்³த³ஹாதி, ஸத்³த³ஹதி வா. ஸத்³த³ஹாதி ததா²க³தஸ்ஸ போ³தி◌⁴ங். வித³ஹாதி, நித³ஹாதி, ஸத்³த³ஹந்தி, வித³ஹந்தி, நித³ஹந்தி.

'மயதா³ ஸரே'தி ஸுத்தே 'மயதா³'தி ஸுத்தவிப◌⁴த்தியா ப்³யஞ்ஜனேபி நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ த³த்தங், கம்மங் ஸத்³த³ஹாதி, கம்மப²லங் ஸத்³த³ஹாதி, ஸத்³த³ஹந்தி, வத்த²ங் பரித³ஹாதி, பரித³ஹந்தி.

கம்மே-ஸந்தீ◌⁴யதி, ஸந்தீ◌⁴யந்தி, ஸந்தி◌⁴ய்யதி, ஸந்தி◌⁴ய்யந்தி, விதி◌⁴ய்யதி. நவேன ஸுக²து³க்கே²ன, போராணங் அபிதி◌⁴ய்யதி [ஜா॰ 1.2.114].

ணாபிம்ஹி-நிதா◌⁴பேதி, நிதா◌⁴பெந்தி, நிதா◌⁴பயதி, நிதா◌⁴பயந்தி.

கம்மே-நிதா◌⁴பீயதி, நிதா◌⁴பீயந்தி.

எய்யாதி³ம்ஹி-ஸத்³த³ஹெய்யங், ஸத்³த³ஹெய்யுங்.

ஈஆதி³ம்ஹி-ஸத்³த³ஹி, ஸத்³த³ஹிங்ஸு. தத்ர பி◌⁴க்க²வோ ஸமாத³ஹிங்ஸு [தீ³॰ நி॰ 2.332], ஸமாத³ஹங்ஸு வா.

பா-பானே, பாதி, பாந்தி.

'டா²பானங் திட்ட²பிவா'தி பாஸ்ஸ பிவோ, பிவதி, பிவந்தி.

கம்மே-பீயதி, பீயந்தி.

ணிம்ஹி-'ஆஸ்ஸா ணாபிம்ஹி யுக' இதி ஸுத்தேன ணானுப³ந்தே◌⁴ ஆஸ்ஸ அந்தே யாக³மோ, புத்தங் த²ஞ்ஞங் பாயேதி, பாயெந்தி, பாயயதி, பாயயந்தி.

கம்மே-பாயீயதி, பாயீயந்தி.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-பஸ்ஸதி, பஸ்ஸந்தி, பிஸ்ஸதி, பிஸ்ஸந்தி.

அத்ரிமா பாளீ-அயஞ்ஹி தே மயா’ருள்ஹோ, ஸரோ பிஸ்ஸதி லோஹிதங் [ஜா॰ 2.22.1968],அக்³கோ³த³கானி பிஸ்ஸாமி, யூத²ஸ்ஸ புரதோ வஜங் [ஜா॰ 1.8.14]. நளேன வாரிங் பிஸ்ஸாம, ந ச மங் த்வங் வதி⁴ஸ்ஸஸி [ஜா॰ 1.1.20].

பா⁴-தி³த்தியங், பா⁴தி, ரத்திமாபா⁴தி சந்தி³மா [த⁴॰ ப॰ 387], தி³ஸா ப⁴ந்தி விரோசமானா [ம॰ நி॰ 1.503], த³த்³த³ல்லமானா ஆப⁴ந்தி [வி॰ வ॰ 738; ஜா॰ 2.22.508], படிபா⁴தி, படிப⁴ந்தி, படிபா⁴து, படிப⁴ந்து தங் சுந்த³ பொ³ஜ்ஜ²ங்கா³ [ஸங்॰ நி॰ 5.197], திஸ்ஸோ மங் உபமாயோ படிப⁴ங்ஸு [ம॰ நி॰ 1.374], ரத்தி விபா⁴தி, விபா⁴யதி.

மா-மானே, த்³வித்தங் ரஸ்ஸோ ச, மமாயதி, மமாயந்தி. யேமங் காயங் மமாயந்தி, அந்தா⁴ பா³லா புது²ஜ்ஜனா [தே²ரகா³॰ 575].

யா-க³தியங், யாதி, யந்தி, யாயதி, யாயந்தி, யாயந்த’ மனுயாயந்தி [ஜா॰ 2.22.1753], உய்யாதி, உய்யந்தி, நிய்யாதி, நிய்யந்தி தீ⁴ரா லோகம்ஹா, ஹித்வா மாரங் ஸவாஹனங். அனுயாதி, அனுயந்தி, அனுபரியாயதி, அனுபரியாயந்தி.

லா-ஆதா³னே, லாதி.

வா-க³தி, க³ந்த⁴னேஸு, வாதி தே³வேஸு உத்தமோ [த⁴॰ ப॰ 56], வாதோ வாயதி, வாயந்தி, நிப்³பா³தி, நிப்³ப³ந்தி, நிப்³பா³யதி, நிப்³பா³யந்தி, பரினிப்³பா³தி, பரினிப்³பா³யதி.

ணாபிம்ஹி-நிப்³பா³பேதி, நிப்³பா³பயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-பரினிப்³பா³யி, பரினிப்³பா³யிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-பரினிப்³பி³ஸ்ஸதி, பரினிப்³பி³ஸ்ஸந்தி, பரினிப்³பா³யிஸ்ஸதி, பரினிப்³பா³யிஸ்ஸந்தி.

ஸா-அஸ்ஸாத³ன, தனுகரண, அந்தக்ரியாஸு, ஸாதி, ஸாயதி, ஸாயந்தி, பரியோஸாயந்தி.

ணாபிம்ஹி-ஓஸாபேதி , பரியோஸாபேதி, ஓஸாபயதி, பரியோஸாபயதி.

கம்மே-ஓஸாபீயதி, பரியோஸாபீயதி.

ஹா-சாகே³, பஹாதி, பஹாயதி, பஹாயந்தி.

கத்து, கம்மனி க்யோ, ஈஉஆக³மோ, ஹிய்யோதி ஹிய்யதி போஸோ [ஜா॰ 1.15.348], நிஹிய்யதி தஸ்ஸ யஸோ [அ॰ நி॰ 4.17; ஜா॰ 1.10.60], த்வங் ஏகோ

அவஹிய்யஸி, த்³வித்தங் ரஸ்ஸோ ச.

613. **கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா** [க॰ 462-4; ரூ॰ 467-504; நீ॰ 943-5; சங்॰ 6.2.116; பா॰ 7.4.62].

த்³வித்தே புப்³பே³ஸங் கவக்³க³, ஹானங் சவக்³க³, ஜா ஹொந்தி.

ஜஹாதி, பஜஹாதி, ஜஹந்தி, பஜஹந்தி.

கம்மே-பஹீயதி, பஹீயந்தி.

ரஸ்ஸத்தே-பஹியதி, பஹியந்தி.

த்³வித்தே-பஹிய்யதி, பஹிய்யந்தி, பஜஹீயதி, பஜஹீயந்தி.

ணாபிம்ஹி-ஹாபேதி, ஹாபெந்தி, ஹாபயதி, ஹாபயந்தி, ஜஹாபேதி, ஜஹாபெந்தி, ஜஹாபயதி, ஜஹாபயந்தி.

கம்மே-ஹாபீயதி, ஜஹாபீயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-பஹாஸி, பஹாஸுங், பஜஹி, பஜஹிங்ஸு.

614. **ஹாதோ ஹ** [க॰ 480; ரூ॰ 490; நீ॰ 961].

ஹாதோ பரஸ்ஸ ஸ்ஸ-காரஸ்ஸ ஹ ஹோதி வா.

"ஹாஹிஸி த்வங் ஜீவலோக"ந்தி [ஜா॰ 1.5.36] பாளி, ஹாஹிதி, ஹாஹிந்தி, ஹாஹதி, ஹாஹந்தி, ஜஹிஸ்ஸதி, ஹிஸ்ஸதி, அஞ்ஞமஞ்ஞங் வதி⁴த்வான, கி²ப்பங் ஹிஸ்ஸாம ஜீவிதங் [ஜா॰ 2.22.673].

ந்ஹா-ஸோசெய்யே, ந்ஹாதி, ந்ஹாயதி, ந்ஹாயந்தி.

மஹாவுத்தினா ப்³யஞ்ஜனவட்³டி⁴னே, நஹாதி, நஹாயதி, நஹாயந்தி.

இதி பூ⁴வாதி³க³ணே ஆகாரந்ததா⁴துரூபங்.

## இவண்ணந்ததா⁴துரூப

இ-க³தியங் அஜ்ஜா²யனே ச, கி²-க²யே பகாஸனே ச, சிசயே, ஜி-ஜயே, டீ³-வேஹாஸக³தியங், நீ-நயே, பீ⁴-ப⁴யே, லீ-லயே, ஸீ-ஸயே, ம்ஹி-ஹாஸே.

த்யாத்³யுப்பத்தி, கத்தரி லோ, ஏதி, எந்தி, ஏஸி, ஏத², ஏமி, ஏம, வேதி, வெந்தி, ஸமேதி, ஸமெந்தி, அப்³பே⁴தி, அப்³பெ⁴ந்தி, அபி⁴ஸமேதி, அபி⁴ஸமெந்தி,

அவேதி, அவெந்தி, ஸமவேதி, ஸமவெந்தி, அபேதி, அபெந்தி, உபேதி, உபெந்தி, அன்வேதி, அன்வெந்தி, அச்சேதி, அச்செந்தி, பச்சேதி, பச்செந்தி, அஜ்ஜே²தி, அஜ்ஜெ²ந்தி, உதே³தி, உதெ³ந்தி, ஸமுதே³தி, ஸமுதெ³ந்தி, பரியேதி, பரியெந்தி, உபயதி, உபயந்தி, அச்சயதி, அச்சயந்தி, உத³யதி, ஸமுத³யதி.

ஏது, ஸமேது, எந்து, ஸமெந்து, ஏஹி, ஸமேஹி, ஏத², ஸமேத², ஏத² ப்³யக்³கா⁴ நிவத்தவ்ஹோ, பச்சுபேத² மஹாவனங் [ஜா॰ 1.3.66].

மஹாவுத்தினா இதா⁴தும்ஹா எய்யாதீ³னங் ஏகாரஸ்ஸ லோபோ, ந ச அபத்வா து³க்க²ஸ்ஸந்தங் [ஸங்॰ நி॰ 1.107], விஸ்ஸாஸங் எய்ய பண்டி³தோ, யதா³ தே பஹிணெய்யாமி, ததா³ எய்யாஸி க²த்திய [ஜா॰ 2.22.635].

ஈஆதி³ம்ஹி 'பரோ க்வசீ'தி விப⁴த்திஸரலோபோ, த⁴ம்மங் அபி⁴ஸமி, அபி⁴ஸமிங்ஸு.

'ஏஓந்தா ஸூ'ந்தி உங்ஸ்ஸ ஸூங், அபி⁴ஸமேஸூங், அபி⁴ஸமயுங், அபி⁴ஸமயிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி -

615. **ஏதிஸ்மா** [க॰ 480; ரூ॰ 490; நீ॰ 961].

'ஏதீ'தி தா⁴துனித்³தே³ஸோ திஸத்³தோ³, இதா⁴தும்ஹா பரஸ்ஸ ஸ்ஸகாரஸ்ஸ ஹி ஹோதி வா.

ஏஹிதி, எஸ்ஸதி. போ³தி⁴ருக்க²முபேஹிதி [பு³॰ வங்॰ 2.63], நேரஞ்ஜரமுபேஹிதி [பு³॰ வங்॰ 2.63], உபெஸ்ஸதி, ததா³ ஏஹிந்தி மே வஸங் [ஜா॰ 1.1.33], ததோ நிப்³பா³னமேஹிஸி [சூளவ॰ 382 தஸ்ஸுத்³தா³னங்], ந புனங் ஜாதிஜரங் உபேஹிஸி [த⁴॰ ப॰ 238]. ஸுத்தவிப⁴த்தேன அஞ்ஞதா⁴தூஹிபி, கத²ங் ஜீவிஹிஸி த்வங் [அப॰ தே²ர 1.3.13], ஜாயிஹிதிப்பஸாதோ³ [ஜா॰ 2.17.145], பஞ்ஞாயிஹிந்தி ஏதா த³ஹரா [ஜா॰ 2.17.197].

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி "ஸசே புத்தங் ஸிங்கா³லானங், குக்குரானங் அதா³ஹிஸீ"தி [க³வேஸிதப்³ப³ங்] பாளி, 'அதா³ஹிஸீ'தி ச அத³தி³ஸ்ஸஸெத்யத்தோ².

கி²-க²யே அவண்ணபகாஸனே ச, க²யதி, க²யந்தி.

கி²தோ யாக³மோ, விகப்பேன யஸ்ஸ த்³வித்தங், கப்போ கீ²யேத², வண்ணோ ந கீ²யேத² ததா²க³தஸ்ஸ [தீ³॰ நி॰ அட்ட²॰ 1.304], உஜ்ஜா²யந்தி கீ²யந்தி [பாரா॰ 88], அவண்ணங் பகாஸெந்தீதி அத்தோ². கி²ய்யதி, கி²ய்யந்தி, ஆயு கி²ய்யதி மச்சானங், குன்னதீ³னங்வ ஓத³கங் [ஸங்॰ நி॰ 1.146].

சி-சயே, ஸமுச்சேதி, ஸமுச்சயதி.

616. **நிதோ சிஸ்ஸ சோ²** [க॰ 20; ரூ॰ 27; நீ॰ 50].

நிதோ பரஸ்ஸ சிஸ்ஸ ச-காரஸ்ஸ சோ² ஹோதி.

நிச்ச²யதி, வினிச்ச²யதி, வினிச்ச²யந்தி, வினிச்சே²தி, வினிச்செ²ந்தி,

கம்மே க்யோ -

617. **தீ³கோ⁴ ஸரஸ்ஸ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஸரந்தஸ்ஸ தா⁴துஸ்ஸ தீ³கோ⁴ ஹோதி க்யம்ஹீதி இகாரு'காரானங் க்யம்ஹி விகப்பேன தீ³கோ⁴.

ஸமுச்சீயதி ஸமுச்சீயந்தி, வினிச்சீ²யதி, வினிச்சீ²யந்தி.

ஜி-ஜயே, ஜேதி, ஜெந்தி, விஜேதி, விஜெந்தி, பராஜேதி, பராஜெந்தி, ஜயதி, ஜயந்தி, விஜயதி, விஜயந்தி, பராஜயதி, பராஜயந்தி.

கம்மே க்யம்ஹி தீ³கோ⁴, ந தங் ஜிதங் ஸாது⁴ ஜிதங், யங் ஜிதங் அவஜீயதி. தங் கோ² ஜிதங் ஸாது⁴ ஜிதங், யங் ஜிதங் நாவஜீயதி [ஜா॰ 1.1.70].

ணாபிம்ஹி புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ வா, ஜாபேதி, ஜாபயதி. யோ ந ஹந்தி ந கா⁴தேதி, ந ஜினாதி ந ஜாபயே [ஜா॰ 1.10.144]. ஜயாபேதி, ஜயாபயதி, ஜயாபீயதி, ஜயாபீயந்தி, ஜயது, ஜயந்து.

ஈஆதி³ம்ஹி-அஜேஸி, அஜேஸுங், விஜேஸி, விஜேஸுங், அஜயி, அஜயுங், அஜயிங்ஸு, விஜயி, விஜயுங், விஜயிங்ஸு, ஜெஸ்ஸதி, விஜெஸ்ஸதி, பராஜெஸ்ஸதி, ஜயிஸ்ஸதி, விஜயிஸ்ஸதி, பராஜயிஸ்ஸதி.

டீ³-வேஹாஸக³தியங், ஸகுணோ டே³தி, டெ³ந்தி [தீ³॰ நி॰ 1.215; அ॰ நி॰ 4.198]. பாஸங் ஒட்³டே³தி, ஒட்³டெ³ந்தி.

நீ-நயே , நேதி, நெந்தி, வினேதி, வினெந்தி, நயதி, நயந்தி, வினயதி, வினயந்தி.

கம்மே-நீயதி, நீயந்தி.

த்³வித்தே-நிய்யதி, நிய்யந்தி, நிய்யரே.

ணாபிம்ஹி ஆயாதே³ஸஸ்ஸ ரஸ்ஸோ, நயாபேதி, நயாபெந்தி, நயாபயதி, நயாபயந்தி.

கம்மே-நயாபீயதி, நயாபீயந்தி.

ஈஆதி³ம்ஹி-நேஸி, நேஸுங், வினேஸி, வினேஸுங், ஆனேஸி, ஆனேஸுங், அனயி, நயி, அனயிங்ஸு, நயிங்ஸு, ஆனயி, ஆனயிங்ஸு, வினயி, வினயிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-நெஸ்ஸதி, நெஸ்ஸந்தி, நயிஸ்ஸதி, நயிஸ்ஸந்தி.

பீ◌⁴-ப◌⁴யே, பே◌⁴தி. மா பே◌⁴த² கிங் ஸோசத² மோத³த²வ்ஹோ [ஜா॰ 1.12.27], விபே◌⁴மி ஏதங் அஸாது◌⁴ங், உக்³க³தேஜோ ஹி ப்³ராஹ்மணோ [ஜா॰ 2.17.103]. பா◌⁴யதி, பா◌⁴யந்தி.

காரிதே மஹாவுத்தினா ஸாக³மோ வா, பீ◌⁴ஸேதி, பீ◌⁴ஸயதி, பீ◌⁴ஸாபேதி, பீ◌⁴ஸாபயதி. பி◌⁴க்கு²ங் பீ◌⁴ஸெய்ய வா பீ◌⁴ஸாபெய்ய வா [பாசி॰ 346-347].

ஸீ-ஸயே, ஸேதி, ஸெந்தி, அதிஸேதி, அதிஸெந்தி, ஸயதி, ஸயந்தி.

கம்மே-அதிஸீயதி, அதிஸீயந்தி.

ணாபிம்ஹி ரஸ்ஸோ, ஸயாபேதி, ஸயாபயதி.

ணிம்ஹி-ஸாயேதி, ஸாயயதி, ஸாயேஸுங் தீ³னமானஸா [அப॰ தே²ர 2.54.48].

ம்ஹி-ஹாஸே , உம்ஹேதி, உம்ஹயதி, விம்ஹேதி, விம்ஹயதி, ந நங் உம்ஹயதே தி³ஸ்வா, ந ச நங் படினந்த³தி [ஜா॰ 1.2.93].

கம்மே-உம்ஹீயதி, விம்ஹீயதி.

காரிதே புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ, ஸசே மங் நாக³னாஸூரு, உம்ஹாயெய்ய பபா◌⁴வதீ. ஸசே மங் நாக³னாஸூரு, பம்ஹாயெய்ய பபா◌⁴வதீ [ஜா॰ 2.20.17].

இதி பூ◌⁴வாதி³க³ணே இவண்ணந்ததா◌⁴ரூபங்.

**உவண்ணந்ததா◌⁴துரூப**

சு-சவனே, ஜு-ஸீக◌⁴க³மனே, து²-அபி◌⁴த்த²வனே, து³-க³தியங் உபதாபே ச, பூ◌⁴-ஸத்தாயங், யு-மிஸ்ஸனே க³தியஞ்ச, ரு-ஸத்³தே³, ப்³ரூ-வியத்தியங் வாசாயங், ஸு-ஸந்த³னே ஜனநே ச, ஸூ-பஸவனே, ஹு-தா³னே ப◌⁴க்க²னே பூஜாயங் ஸத்தியஞ்ச, ஹூ-ஸத்தாயங்.

த்யாத்³யுப்பத்தி, 'கத்தரி லோ'தி லபச்சயோ, உவண்ணஸ்ஸ அவாதே³ஸோ, 'தீ³கோ◌⁴ ஸரஸ்ஸா'தி ஸகம்மிகதா◌⁴தூனங் க்யம்ஹி தீ³கோ◌⁴.

சு-சவனே, சவதி, சவந்தி.

ணிம்ஹி-சாவேதி, சாவயதி.

ஜு-ஸீக◌⁴க³மனே, ஜவதி, ஜவந்தி.

து²-அபி◌⁴த்த²வனே, அபி◌⁴த்த²வதி, அபி◌⁴த்த²வந்தி.

'ப³ஹுல'ந்தி அதி◌⁴கதத்தா க்யம்ஹி க்வசி வுத்³தி◌⁴, அவாதே³ஸோ, அபி◌⁴த்த²வீயதி, அபி◌⁴த்த²வீயந்தி, அபி◌⁴த்த²விய்யதி, அபி◌⁴த்த²விய்யந்தி.

து³-உபதாபே, உபத்³த³வதி, உபத்³த³வந்தி.

பூ◌⁴-ஸத்தாயங், ஸம்போ◌⁴தி, ஸம்ப◌⁴வதி.

யு-க³தியங் , யவதி.

ரு-ஸத்³தே³, ரவதி, ரவந்தி, விரவதி, விரவந்தி.

ப்³ரூ-வியத்தியங் வாசாயங் -

**618. ந ப்³ரூஸ்ஸோ.**

ப்³யஞ்ஜனே பரே ப்³ரூஸ்ஸ ஓ ந ஹோதி.

ப்³ரூதி.

**619. ப்³ரூதோ திஸ்ஸீஉ** [க॰ 520; ரூ॰ 502; நீ॰ 1033; சங்॰ 6.2.34; பா॰ 7.3.93].

ப்³ரூதோ திஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி ஈஉ ஹோதி. ஈம்ஹி புப்³ப³லோபோ.

ப்³ரவீதி.

**620. யுவண்ணானமியங்உவங ஸரே** [க॰ 70; ரூ॰ 30; நீ॰ 220; ...மியவுவங... (ப³ஹூஸு)].

இவண்ணு'வண்ணந்தானங் தா◌⁴தூனங் க்வசி இயங, உவங ஹொந்தி ஸரே.

ப்³ருவந்தி, ப்³ருந்தி வா. "அஜானந்தா நோ பப்³ருந்தீ"தி பாளி. ப்³ரூஸி, ப்³ரூத², ப்³ரூமி, ப்³ரூம.

621. **த்யந்தீனங் டடூ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; சங்॰ 1.4.13; பா॰ 3.4.84].

தி, அந்தீஸு ப்³ரூஸ்ஸ ஆஹ ஹோதி, தேஸஞ்ச ட, டூ ஹொந்தி.

ஸோ ஆஹ, தே ஆஹு.

அத்ரிமா பாளீ-நிப்³பா³னங் ப⁴க³வா ஆஹ, ஸப்³ப³க³ந்த²பமோசனங், ஆஹ தேஸஞ்ச யோ நிரோதோ⁴ [மஹாவ॰ 60], யங் பரே ஸுக²தோ ஆஹு, தத³ரியா ஆஹு து³க்க²தோ. யங் பரே து³க்க²தோ ஆஹு, தத³ரியா ஸுக²தோ விது³ [ஸு॰ நி॰ 767]. தத்த² 'ஆஹா'தி கதே²தி. 'ஆஹூ'தி கதெ²ந்தி.

ப்³ரூது , ப்³ரூவந்து, ப்³ரூஹி மங்க³லமுத்தமங் [கு²॰ பா॰ 5.2], ப்³ரூத², ப்³ரூமி, ப்³ரூம.

எய்யாதி³ம்ஹி-ப்³ரூஸ்ஸ உவங ஹோதி, ப்³ருவெய்ய, ப்³ருவெய்யுங்.

ஈஆதி³ம்ஹி ஸரே பரே ப்³ரூஸ்ஸ ஒத்தங், ஒஸ்ஸ ச அவாதே³ஸோ, அப்³ரவி, அப்³ரவுங், அப்³ரவிங்ஸு.

உவாதே³ஸே-அப்³ருவி, அப்³ருவுங், அப்³ருவிங்ஸு.

பரொக்க²ம்ஹி -

622. **அஆதீ³ஸ்வாஹோ ப்³ரூஸ்ஸ** [க॰ 475; ரூ॰ 465; நீ॰ 956].

அஆதீ³ஸு ப்³ரூஸ்ஸ ஆஹ ப⁴வதி.

ஸோ ஆஹ, தே ஆஹு.

623. **உஸ்ஸங்ஸ்வாஹா வா** [நீ॰ 1036].

ஆஹாதே³ஸம்ஹா பரஸ்ஸ உவசனஸ்ஸ அங்ஸு ஹோதி வா.

தே ஆஹங்ஸு, ஸச்சங் கிரேவமாஹங்ஸு, நரா ஏகச்சியா இத⁴ [ஜா॰ 1.13.123].

ஸு-ஸந்த³னே, நதீ³ ஸவதி, ஸவந்தி, ஆப⁴வக்³கா³ ஸவந்தி.

ஸூ-பஸவனே, புஞ்ஞங் பஸவதி [சூளவ॰ 354], பஸவந்தி.

ஹு-பூஜாயங், 'பரொக்கா²யஞ்சா'தி த்³வித்தங், 'கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா'தி ஹஸ்ஸ ஜோ, ஜுஹோதி, ஜுஹொந்தி.

கம்மே-தேன அக்³கி³ ஹூயதே.

ணிம்ஹி-ஜுஹாவேதி, ஜுஹாவயதி.

ணாபிம்ஹி-ஜுஹாபேதி, ஜுஹாபயதி.

ஹு-ஸத்தியங், பஹோதி, ஸம்பஹோதி, பஹொந்தி, ஸம்பஹொந்தி.

ஹூ-ஸத்தாயங் , ஹோதி, ஹொந்தி, ஹோது, ஹொந்து.

எய்யாதி³ம்ஹி- 'யுவண்ணானமியங்உவங ஸரே'தி தா⁴த்வந்தஸ்ஸ உவாதே³ஸோ, ஹுவெய்ய, ஹுவெய்யுங்.

ஆஆதி³ம்ஹி-ஸோ அஹுவா. வண்ணக³ந்த⁴ப²லூபேதோ, அம்போ³யங் அஹுவா புரே [ஜா॰ 1.2.71]. அஹுவா தே புரே ஸகா² [ஸங்॰ நி॰ 1.50], தே அஹுவூ, த்வங் அஹுவோ, தும்ஹே அஹுவத்த² [ம॰ நி॰ 1.215], ஜா²யத² பி⁴க்க²வே மா பமாதா³த்த², மா பச்சா² விப்படிஸாரினோ அஹுவத்த², அஹுவ, அஹுவங் வா, அஹுவம்ஹா. "அகரம்ஹஸ தே கிச்சங், யங் ப³லங் அஹுவம்ஹஸே [ஜா॰ 1.4.29]. அஹுவம்ஹேவ மயங் புப்³பே³, ந நாஹுவம்ஹா"தி [ம॰ நி॰ 1.180] பாளியோ.

ஈஆதி³ம்ஹி ஸாக³மோ, அஹோஸி, பாதுரஹோஸி.

மஹாவுத்தினா ஈலோபோ ரஸ்ஸோ ச. அஹுதே³வ ப⁴யங் அஹு ச²ம்பி⁴தத்தங். அஹுதே³வ குக்குச்சங், அஹு விப்படிஸாரோ [பாரா॰ 38]. ஆதீ³னவோ பாதுரஹு [தே²ரகா³॰ 269], தி³ப்³போ³ ரதோ² பாதுரஹு.

624. **ஹூதோ ரேஸுங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஹூதோ ஹுங்வசனஸ்ஸ ரேஸுங் ஹோதி. ஸுத்தவிப⁴த்தேன ம்ஹாஸ்ஸ ரேஸும்ஹா ச. 'ரானுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி தா⁴த்வந்தலோபோ.

தே புப்³பே³ அஹேஸுங். உவாதே³ஸே அஹுவுங், புப்³ப³ஸ்ஸரலோபே அஹுங்.

அத்ரிமா பாளீ- ஸப்³ப³ம்ஹி தங் அரஞ்ஞம்ஹி, யாவந்தெத்த² தி³ஜா அஹுங் [ஜா॰ 2.22.2425]. கூடாகா³ரஸஹஸ்ஸானி, ஸப்³ப³ஸொண்ணமயா அஹுங் [அப॰ தே²ர 1.1.407].

ஒஸ்ஸ ஸி, இத்த², த்தோ². த்வங் அஹோஸி, அஹுவி, அஹுவித்த², அஹுவித்தோ².

மஹாவுத்தினா ஓலோபோ ரஸ்ஸோ, மா போ⁴தி குபிதா அஹு [ஜா॰ 2.22.1931], மாஹு பச்சா²னுதாபினீ [ஸங்॰ நி॰ 1.162], அஹோஸிங் நு கோ² அஹங் அதீதமத்³தா⁴னங், ந நு கோ² அஹோஸிங், கின்னு கோ² அஹோஸிங், கத²ங் நு கோ² அஹோஸிங் [ஸங்॰ நி॰ 2.20; ம॰ நி॰ 1.18], அஹங் அஹுவிங், மயங் அஹோஸிம்ஹா, அஹோஸிம்ஹ வா. அஹேஸும்ஹா நு கோ² மயங் அதீதமத்³தா⁴னங், ந நு கோ² அஹேஸும்ஹா, கின்னு கோ² அஹேஸும்ஹா, கத²ங் நு கோ² அஹேஸும்ஹா [ம॰ நி॰ 1.407]. மயங் புப்³பே³ அஹுவிம்ஹா, அஹும்ஹா வா. "மயங் புப்³பே³ தா³னபதினோ அஹும்ஹா"தி [ஜா॰ 2.22.1617] பாளி.

ரஸ்ஸத்தே-அஹும்ஹ.

மஹாவுத்தினா ம்ஹாஸ்ஸ உஞ்ச. "பஞ்சஸதா மயங் ஸப்³பா³, தாவதிங்ஸூபகா³ அஹு"ந்தி பாளி.

பரச²க்கே அஸ்ஸ அங், அஹங் புப்³பே³ அஹுவங், அஹுவ வா.

'பரோ க்வசீ'தி பரலோபோ, அஹுங்.

அத்ரிமா பாளீ- "அஹங் கேவட்டகா³மஸ்மிங், அஹுங் கேவட்டதா³ரகோ [அப॰ தே²ர 1.39.86], சக்கவத்தீ அஹுங் ராஜா, ஜம்பு³மண்ட³ஸ்ஸ இஸ்ஸரோ. ஸத்தக்க²த்துங் மஹாப்³ரஹ்மா, வஸவத்தீ ததா³ அஹுங். முத்³தா⁴பி⁴ஸித்தோ க²த்தியோ, மனுஸ்ஸாதி⁴பதீ அஹு"ந்தி. மயங் அஹுவிம்ஹே.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி -

625. **ஹூஸ்ஸ ஹேஹேஹிஹோஹி ஸ்ஸச்சாதோ³** [க॰ 480; ரூ॰ 490; நீ॰ 961; '...ஸ்ஸத்யாதோ³' (ப³ஹூஸூ)].

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி ஹூதா⁴துஸ்ஸ ஹே ச ஹேஹி ச ஹோஹி ச ஹொந்தி.

ஹெஸ்ஸதி , ஹெஸ்ஸந்தி, ஹேஹிஸ்ஸதி, ஹேஹிஸ்ஸந்தி, ஹோஹிஸ்ஸதி, ஹோஹிஸ்ஸந்தி. பு³த்³தோ⁴ ஹெஸ்ஸங் ஸதே³வகே [பு³॰ வங்॰ 2.55], அனாக³தம்ஹி அத்³தா⁴னே, ஹெஸ்ஸாம ஸம்முகா² இமங் [பு³॰ வங்॰ 2.74].

626. **த³க்க² ஸக்க² ஹேஹி ஹோஹீஹி லோபோ** [க॰ 480; ரூ॰ 490; நீ॰ 961; 'த³க்கா² ஹேஹிஹோஹிலோபோ' (ப³ஹூஸூ)].

ஏதேஹி ஆதே³ஸேஹி ஸ்ஸஸ்ஸ லோபோ ஹோதி வா. ஸுத்தவிப⁴த்தேன அஞ்ஞேஹிபி ஸ்ஸலோபோ.

ஸக்கி²ஸி த்வங் குண்ட³லினி, மஞ்ஞிஸி க²த்தப³ந்து⁴னி [ஜா॰ 2.17.14]. ந ஹி ஸக்கி²ந்தி செ²த்துங் [ஸு॰ நி॰ 28], அத⁴ம்மோ ஹஞ்ஞிதி த⁴ம்மமஜ்ஜ [ஜா॰ 1.11.31], ப்³ரஹ்மத³த்தோ பலாயிதி இச்சாதி³.

ஹேஹிதி, ஹேஹிந்தி, ஹோஹிதி, ஹோஹிந்தி.

அத்ரிமா பாளீ-பியோ ச மே ஹேஹிதி மாலபா⁴ரீ, அஹஞ்ச நங் மாலினீ அஜ்ஜு²பெஸ்ஸங் [ஜா॰ 1.15.197], திலோத³னோ ஹேஹிதி ஸாது⁴பக்கோ [ஜா॰ 1.8.2]. தோ³ஸோ பேமஞ்ச ஹேஹிதி [தே²ரகா³॰ 719]. மம த்வங் ஹேஹிஸி ப⁴ரியா [ஜா॰ 1.14.27]. ததோ ஸுகீ² ஹோஹிஸி வீதராகோ³. கி²ப்பங் ஹோஹிஸி அனாஸவோ [தீ³॰ நி॰ 2.207] இச்சாதி³.

இதி பூ⁴வாதி³க³ணே உவண்ணந்ததா⁴துரூபங்.

## ஏத³ந்ததா⁴துரூப

ஏ-ஆக³தியங் க³தியஞ்ச, கே-ஸத்³தே³, கே²-கா²த³னு'பட்டா²னேஸு, கே³-ஸத்³தே³, அபபுப்³ப³ சே-பூஜாயங், ஜே²-சிந்தாயங் தா³ஹ'ஜ்ஜா²னேஸு ச, தே-பாலனே, தே²-ஸத்³த³, ஸங்கா⁴தேஸு, தே³-ஸுத்³தி⁴, நித்³தா³ஸு, பே-வுத்³தி⁴யங் , பே⁴-ப⁴யே, லே-சே²த³னே, வே-க³தியங் தந்தஸந்தானே ச, ஸே-அந்தக்ரியாயங், ஹரே-லஜ்ஜாயங், கி³லே-கிலமனே, பலே-க³தியங், மிலே-ஹானியங்.

ணானுப³ந்த⁴பச்சயேன வினா யேஸங் தா⁴தூனங் ஆயாதே³ஸோ லப்³ப⁴தி, தே ஏத³ந்தா நாம. மஹாவுத்தினா யலோபே ஸதி ஆத³ந்தேஹி ஸமானரூபங், ஆத³ந்தானஞ்ச யாக³மே ஸதி ஏத³ந்தேஹி ஸமானரூபங், தஸ்மா ஆத³ந்த, ஏத³ந்தா யேபு⁴ய்யேன ஸமானரூபா ப⁴வந்தி.

மஹாவுத்தினா ஏத³ந்தானங் த்யாதீ³ஸு தப்³பா³தீ³ஸு ச ஆயாதே³ஸோ, க்வசி யலோபோ, ஏ-ஆக³தியங். அயங் ஸோ ஸாரதீ² ஏதி [ஜா॰ 2.22.51], ஸசே எந்தி மனுஸ்ஸத்தங் [ஸங்॰ நி॰ 1.49], லக்க²ணங் பஸ்ஸ ஆயந்தங், மிக³ஸங்க⁴புரக்க²தங் [ஜா॰ 1.1.11], யோக³'மாயந்தி மச்சுனோ [ஸங்॰ நி॰ 1.20], ஆயாமாவுஸோ [பாரா॰ 228], ஆயாமானந்த³ [தீ³॰ நி॰ 2.186; பாரா॰ 22; ம॰ நி॰ 1.273].

எத்த² ஏதா⁴து ஆக³ச்ச², க³ச்சா²மாதி அத்த²த்³வயங் வத³தி, யாதா⁴துவஸேன ஆக³ச்ச², யாமாதிபி அத்த²ங் வத³ந்தி.

ஏ-வுத்³தி⁴யங் வா, “காயோ, அபாயோ, உபாயோ, ஸமுதா³யோ”திஆதீ³ஸு -

குச்சி²தா த⁴ம்மா ஆயந்தி வட்³ட⁴ந்தி எத்தா²தி காயோ, ‘ஆயோ’தி வுச்சதி வட்³டி⁴, ததோ அபேதோ அபாயோ, தேன உபேதோ உபாயோ, அவயவத⁴ம்மா ஸமுதெ³ந்தி எத்தா²தி ஸமுதா³யோ, பரிப்³யத்தங் ஆயந்தி ஏதேனாதி பரியாயோ.

கே-ஸத்³தே³, காயதி.

கம்மே-கிய்யதி.

கே²-கா²த³னே, திணங் கா²யதி, விக்கா²யதி, உந்து³ரா கா²யந்தி, விக்கா²யந்தி.

கே²-உபட்டா²னே , கா²யதி, பக்கா²யதி, அலக்கீ² விய கா²யதி.

கே³-ஸத்³தே³, கா³யதி, கா³யந்தி.

அபபுப்³ப³ சே-பூஜாயங், அபசாயதி, யே வுத்³த⁴’மபசாயந்தி [ஜா॰ 1.1.37].

ஜே²-சிந்தாயங், ஜா²யதி, ஜா²யந்தி, பஜ்ஜா²யதி, பஜ்ஜா²யந்தி, அபி⁴ஜ்ஜா²யதி, அபி⁴ஜ்ஜா²யந்தி.

ஜே²-ஓலோகனே, நிஜ்ஜா²யதி, நிஜ்ஜா²யந்தி, உபனிஜ்ஜா²யதி, உபனிஜ்ஜா²யந்தி, உஜ்ஜா²யதி, உஜ்ஜா²யந்தி.

ஜே²-த³ய்ஹனே, பதீ³போ ஜா²யதி, பரிஜ்ஜா²யதி.

கம்மே-ஜா²யீயதி.

ணாபிம்ஹி யலோபோ, கட்ட²ங் ஜா²பேதி, ஜா²பெந்தி, ஜா²பயதி, ஜா²பயந்தி.

ஜே²-அஜ்ஜ²யனே ஸங்புப்³போ³, மஹாவுத்தினா நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ஜாதே³ஸோ, ஸஜ்ஜா²யதி, ஸஜ்ஜா²யந்தி, மந்தங் ஸஜ்ஜா²யதி.

தே-பாலனே, தாயதி, தாயந்தி.

தே²-ஸத்³த³, ஸங்கா⁴தேஸு, தா²யதி.

தே³-ஸுத்³தி⁴யங், வோதா³யதி, வோதா³யந்தி.

தே³-ஸொப்பனே, நித்³தா³யதி, நித்³தா³யந்தி.

பே-வுத்³தி⁴யங், அப்பாயதி, அப்பாயந்தி.

பே4-ப4யே, பா4யதி, பா4யந்தி, ஸப்3பே3 பா4யந்தி மச்சுனோ [த4॰ ப॰ 129], பா4யஸி, ஸசே பா4யத2 து3க்க2ஸ்ஸ [உதா3॰ 44], கின்னு கோ2 அஹங் தஸ்ஸ ஸுக2ஸ்ஸ பா4யாமி [ம॰ நி॰ 1.381], நதங் பா4யாமி ஆவுஸோ, பா4யாம [அப॰ தே2ரீ॰ 2.2.458].

ணாபிம்ஹி-ப4யாபேதி, பா4யாபேதி, பா4யாபயதி.

ஈஆதி3ம்ஹி-மா பா4யி, மா ஸோசி [தீ3॰ நி॰ 2.207], மா சிந்தயி.

ஸ்ஸத்யாதி3ம்ஹி-பா4யிஸ்ஸதி, பா4யிஸ்ஸந்தி.

லே-சே2த3னே, திணங் லாயதி, ஸாலிங் லாயதி, லாயந்தி.

வே-க3தியங், வாதோ வாயதி, வாதா வாயந்தி.

வே-தந்தஸந்தானே, தந்தங் வாயதி, வாயந்தி.

கம்மே-வாயீயதி, புப்3ப3லோபே வீயதி, விய்யதி.

ணாபிம்ஹி-சீவரங் வாயாபேதி [பாரா॰ 638], வாயாபெந்தி.

ஸே-அந்தக்ரியாயங், ஓஸாயதி, பரியோஸாயதி, அஜ்ஜோ2ஸாயதி.

கம்மே-பரியோஸீயதி.

ணாபிம்ஹி-பரியோஸாபேதி.

627. **ணிணாபீனங் தேஸு**.

ணி, ணாபீனங் லோபோ ஹோதி தேஸுணி, ணாபீஸு பரேஸு.

பி4க்கு2 அத்தனா விப்பகதங் குடிங் பரேஹி பரியோஸாபேதி [பாரா॰ 363]. எத்த2 அகம்மகத்தா தா4துஸ்ஸ 'குடி'ந்தி ச 'பரேஹீ'தி ச த்3வே கம்மானி த்3விக்க2த்துங் பவத்தேஹி காரிதேஹி ஸிஜ்ஜ2ந்தி.

அனேகஸ்ஸரஏத3ந்தம்பி கிஞ்சி இத4 வுச்சதி.

ஹரே-லஜ்ஜாயங், ஹராயதி, ஹராயந்தி, அட்டியாமி ஹராயாமி [ஸங்॰ நி॰ 1.165], ஹராயாம, ஹராயதீதி ஹிரீ, மஹாவுத்தினா உபந்தஸ்ஸ இத்தங்.

கி3லே-ருஜ்ஜனே, கி3லாயதி, பிட்டி2 மே ஆகி3லாயதி [சூளவ॰ 345; தீ3॰ நி॰ 3.300], கி3லாயந்தி.

பலே-க³தியங் , பலாயதி, பலாயந்தி.

மிலே-ஹானியங், மிலாயதி, மிலாயந்தி.

“ஜா²னங், உஜ்ஜா²னங், நிஜ்ஜா²னங், தாணங், பரித்தாணங், வோதா³னங், நித்³தா³னங், கி³லானோ, பலாதோ, மிலாதந்தி”ஆதீ³ஸு யலோபோ.

இதி பூ⁴வாதி³க³ணே ஏத³ந்ததா⁴துரூபங்.

பூ⁴வாதி³க³ணே ஸரந்ததா⁴தூனங் த்யாத்³யந்தரூபானி நிட்டி²தானி.

**ப்³யஞ்ஜனந்ததா⁴து**

**அவுத்³தி⁴கரூப**

**துதா³தி³க³ண**

அத² ப்³யஞ்ஜனந்ததா⁴துரூபானி வுச்சந்தே. தானி ச அவுத்³தி⁴க, ஸவுத்³தி⁴கவஸேன து³விதா⁴னி ஹொந்தி. தத்த² அவுத்³தி⁴கானி தாவ வுச்சந்தே.

**கி²ப, கு³ஹ, துத³, தி³ஸ, பிஸ, பு²ஸ, லிக², வதா⁴தி³**.

இத⁴ தா⁴தூனங் அந்தஸ்ஸரோ உச்சாரணத்தோ², ஸோ ரூபவிதா⁴னே நப்பயுஜ்ஜதே.

628. **துதா³தீ³ஹி கோ** [க॰ 445; ரூ॰ 433; நீ॰ 925; சங்॰ 1.1.92; பா॰ 3.1.77].

துதா³தீ³ஹி கானுப³ந்தோ⁴ அபச்சயோ ஹோதி. கானுப³ந்தோ⁴ அவுத்³தி⁴தீ³பனத்தோ².

கி²ப-கி²பனே, கி²பதி, பக்கி²பதி, உக்கி²பதி, ஒக்கி²பதி, நிக்கி²பதி, விக்கி²பதி, படிக்கி²பதி, ஸங்கி²பதி.

கம்மே-கி²பீயதி.

காரிதே-கி²பேதி , கி²பயதி, கி²பாபேதி, கி²பாபயதி, கே²பேதி, கே²பயதி வா, உத³கங் கே²பேதி, தண்ஹங் கே²பேதி, க²யாபேதீதி அத்தோ².

கு³ஹ-ஸங்வரணே, கு³ஹதி, நிக்³கு³ஹதி.

கம்மே-கு³ஹியதி.

காரிதே கு³ஸ்ஸ தீ³கோ◌⁴, கூ³ஹேதி, கூ³ஹயதி, கூ³ஹாபேதி, கூ³ஹாபயதி.

கம்மே-கூ³ஹாபீயதி.

க◌⁴ட-சேதாயங், க◌⁴டதி.

கம்மே-க◌⁴டீயதி.

காரிதே-க◌⁴டேதி, க◌⁴டயதி, க◌⁴டாபேதி, க◌⁴டாபயதி.

துத³-ப்³யத◌⁴னே, ப்³யத◌⁴னங் விஜ்ஜ²னங், துத³தி, விதுத³தி.

அஸ்ஸ எத்தே-துதே³தி, துதெ³ந்தி.

கம்மே-துதீ³யதி.

'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி த³ஸ்ஸ ஜத்தங். 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், துஜ்ஜதி.

காரிதே-துதே³தி, துத³யதி, துதா³பேதி, துதா³பயதி.

தி³ஸீ-உத்³தி³ஸனே, உத்³தி³ஸனங் ஸரூபதோ கத²னங். உத்³தி³ஸதி, பாதிமொக்க²ங் உத்³தி³ஸந்தி [மஹாவ॰ 152], நித்³தி³ஸதி, நித்³தி³ஸந்தி, அபதி³ஸதி, அபதி³ஸந்தி.

கம்மே-உத்³தி³ஸீயதி, உத்³தி³ஸீயந்தி.

காரிதே-ஆசரியோ ஸிஸ்ஸங் பாளித◌⁴ம்மங் உத்³தி³ஸாபேதி, உத்³தி³ஸாபயதி, வாசேதீதி அத்தோ². பாடே²ஸு பன ஸத்³வயம்பி தி³ஸ்ஸதி.

நுத³-கி²பனே , நுத³தி, பனுத³தி, வினோதே³தி, படிவினோதே³தி வா.

கம்மே-பனுதீ³யதி, பனுஜ்ஜதி.

காரிதே-பனுதே³தி, பனுத³யதி, பனுதா³பேதி, பனுதா³பயதி.

பிஸ-ஸங்சுண்ணே, பிஸதி.

கம்மே-பிஸீயதி.

காரிதே-பிஸேதி, பிஸயதி, பிஸாபேதி, பிஸாபயதி.

பு²ஸ-ஸம்ப²ஸ்ஸே பத்தியஞ்ச, பு²ஸதி, பு²ஸந்தி தீ⁴ரா நிப்³பா³னங் [த⁴. ப. 23], வஜ்ஜங் நங் பு²ஸெய்ய [பாரா. 409; சூளவ. 344].

கம்மே-பு²ஸீயதி.

காரிதே-பு²ஸேதி, பு²ஸயதி, பு²ஸாபேதி, பு²ஸாபயதி.

லிக²-லேக²னே, லிக²தி, ஸல்லிக²தி, விலிக²தி.

காரிதே-லிகே²தி, ஸல்லிகே²தி, விலிகே²தி.

வத⁴-ஹிங்ஸாயங், வத⁴தி, வதே⁴தி.

கம்மே-வதீ⁴யதி.

யம்ஹி த⁴ஸ்ஸ ஜ²த்தங், யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபங். 'சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸங் ததியபட²மா'தி ஜ²ஸ்ஸ ததியஜத்தங், வஜ்ஜ²தி, வஜ்ஜ²ந்தி, வஜ்ஜ²ரே. இமே ஸத்தா ஹஞ்ஞந்து வா வஜ்ஜ²ந்து வா [ம. நி. 1.60].

காரிதே-வதே⁴தி, வத⁴யதி, வதா⁴பேதி, வதா⁴பயதி, ஸாமிகோ புரிஸங் மக்³க³ங் க³மேதி, க³மயதி, க³மாபேதி, க³மாபயதி இச்சாதீ³னிபி இத⁴ வத்தப்³பா³னி.

இதி துதா³தி³க³ணோ.

**ஸவுத்³தி⁴கரூப**

அத² ஸவுத்³தி⁴கரூபானி வுச்சந்தே.

அஸ-பு⁴வி, ஆஸ-நிவாஸே உபவேஸனே ச, இஸு-இச்சா², கந்தீஸு, கமு-பத³க³மனே, குஸ-அக்கோஸே, க³மு-க³திம்ஹி, ஜரவயோஹானிம்ஹி, ஜன-ஜனநே, மர-பாணசாகே³, யமு-உபரமே, ருத³-அஸ்ஸுவிமோசனே கந்த³னே ச, ருஹ-ஜனநே, லப⁴-லாபே⁴, வச, வத³-வியத்தியங் வாசாயங், வித³-ஞாணே, வஸ-நிவாஸே, விஸபவேஸனே, ஸத³-க³த்யா'வஸானே, ஹன-ஹிங்ஸாயங், ஹரஹரணே.

த்யாத்³யுப்பத்தி, கத்தரி லோ, அஸ-பு⁴வி, ஸத்தாயந்தி அத்தோ².

629. **தஸ்ஸ தோ²** [க. 494; ரூ. 495, 500; நீ. 989, 991].

அத்தி²தோ பரஸ்ஸதி, தூனங் தஸ்ஸ தோ² ஹோதி.

‘பரரூபமயகாரே ப்³யஞ்ஜனே’தி ஸுத்தேன ப்³யஞ்ஜனே பரே தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங், ‘சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸங் ததியபட²மா’தி ஸுத்தேன பரரூபஸ்ஸ து³தியஸ்ஸ பட²மத்தங்.

த◌⁴னங் மே அத்தி².

எத்த² ச “அத்தி² த்வங் ஏதரஹி, ந த்வங் நத்தி², அத்தி² அஹங் ஏதரஹி, நாஹங் நத்தி², புத்தா மத்தி² த◌⁴னா மத்தி² [த◌⁴. ப. 62], அத்தி² இமஸ்மிங் காயே கேஸா”தி [கு². பா. 3.த்³விதிங்ஸாகார] ஆதீ³ஸு அத்தி²ஸத்³தோ³ ஆக்²யாதபடிரூபகோ கத்துவாசகோ நிபாதோ.

“அத்தீ²தி கோ² கச்சாயன அயமேகோ அந்தோ, நத்தீ²தி து³தியோ அந்தோ”தி [ஸங். நி. 2.15] ச “அத்தி²பச்சயோ, நத்தி²பச்சயோ”தி [பட்டா². 1.1.பச்சயுத்³தே³ஸ] ச ஏவமாதீ³ஸு நாமபடிரூபகோ. ததா² நத்தி²ஸத்³தோ³.

தும்ஹி-விபஸ்ஸிஸ்ஸ ச நமத்து² [தீ³. நி. 3.287], நமோ தே பு³த்³த◌⁴ வீரத்து² [ஸங். நி. 1.90], எத்த² ச “தி◌⁴ரத்து²மங் பூதிகாய”ந்தி ஆதீ³ஸு அத்து²ஸத்³தோ³ நிபாதோ.

630. **ந்தமானந்தந்தியியுங்ஸ்வாதி³லோபோ** [க. 494-5; ரூ. 496; நீ. 1019; ‘ந்தமானாந்தி...’ (ப³ஹூஸு)].

ந்த, மான, அந்தி, அந்து, இயா, இயுங்ஸு அத்தி²ஸ்ஸ ஆதி³லோபோ ஹோதி.

ஸந்தி, ஸந்து.

631. **ஸிஹீஸ்வட** [க. 506; ரூ. 497; நீ. 992].

அத்தி²ஸ்ஸ அட ஹோதி ஸி, ஹீஸு.

மனுஸ்ஸோஸி [மஹாவ. 126], புரிஸோஸி [மஹாவ. 126]. ஹிம்ஹி தீ³கோ◌⁴, த்வங் பண்டி³தோ ஆஹி, ப◌⁴வாஹீதி அத்தோ². தவிப◌⁴த்தீஸு தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபங், தும்ஹே அத்த², கச்சித்த² பரிஸுத்³தா◌⁴ [பாரா. 233]. த்வாதி³ம்ஹி-மா பமாத³த்த² [ம. நி. 1.88, 215], தும்ஹே ஸமக்³கா³ அத்த².

632. **மிமானங் வா ம்ஹிம்ஹா ச** [க. 492; ரூ. 499; நீ. 987; ‘ஸீஹிஸ்வட’ (ப³ஹூஸு)].

அத்தி²தோ பரேஸங் மி, மானங் ம்ஹி, ம்ஹா ஹொந்தி வா, அத்தி²ஸ்ஸ ச அட ஹோதி.

அஹங் பஸன்னொம்ஹி, மயங் பஸன்னாம்ஹ.

த்வாதி³ம்ஹி-அஹங் இமினா புஞ்ஞேன அனாக³தே பஞ்ஞவா அம்ஹி, மயங் பஞ்ஞவந்தோ அம்ஹ.

633. **ஏஸு ஸ** [க॰ 492; ரூ॰ 499; நீ॰ 987].

ஏதேஸு மி, மேஸு அத்தி²ஸ்ஸ ஸஸ்ஸ ஸோ ஹோதி. பரரூபனிஸேத◌⁴னத்த²மித³ங் ஸுத்தங்.

அஹங் பண்டி³தோ அஸ்மி, மயங் பண்டி³தா அஸ்ம.

த்வாதி³ம்ஹி-அஹங் அனாக³தே பஞ்ஞவா அஸ்மி, மயங் பஞ்ஞவந்தோ அஸ்ம.

எய்யாதி³ம்ஹி -

634. **அத்தி²தெய்யாதி³ச²ன்னங் ஸ ஸு ஸஸி ஸத² ஸங்ஸாம** [க॰ 571, 517; ரூ॰ 624, 488; நீ॰ 830, 1105; 'அத்தி²தெய்யாதி³ச்ச²ன்னங் ஸஸுஸஸத² ஸங் ஸாம' (ப³ஹூஸு)].

'அத்தீ²'தி தா◌⁴துனித்³தே³ஸோ தி-காரோ, அத்தி²தோ பரேஸங் எய்யாதீ³னங் ச²ன்னங் ஸாத³யோ ஹொந்தி.

ஏவமஸ்ஸ வசனீயோ [பாரா॰ 411], ஏவமஸ்ஸு வசனீயா [பாரா 418], த்வங் அஸ்ஸஸி, தும்ஹே அஸ்ஸத², அஹங் அஸ்ஸங், மயங் அஸ்ஸாம.

அஸ்ஸுனிபாதோபி ப³ஹுங் தி³ஸ்ஸதி, தயஸ்ஸு த◌⁴ம்மா ஜஹிதா ப◌⁴வந்தி [கு²॰ பா॰ 6.10], கேனஸ்ஸு தரதீ ஓக◌⁴ங், கேனஸ்ஸு தரதி அண்ணவங் [ஸங்॰ நி॰ 1.246]. "கிங்ஸு செ²த்வா ஸுக²ங் ஸேதி, கிங்ஸு செ²த்வா ந ஸோசதீ"தி [ஸங்॰ நி॰ 1.71] எத்த² நிக்³க³ஹீதம்ஹா ஸங்யோகா³தி³லோபோ.

635. **ஆதி³த்³வின்னமியாமியுங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 993; '...மியா இயுங்' (ப³ஹூஸு)].

அத்தி²தோ எய்யாதீ³ஸு ஆதி³ம்ஹி த்³வின்னங் இயா, இயுங் ஹொந்தி. 'ந்தமானந்தந்தியியுங்ஸூ...'திஆதி³லோபோ.

ஸோ ஸியா, தே ஸியுங், ஏதே த்³வே நிபாதாபி ஹொந்தி. "வேத³னாக்க²ந்தோ◌⁴ ஸியா குஸலோ, ஸியா அகுஸலோ, ஸியா

அப்³யாகதோ”தி [விப॰ 152] ஆதீ³ஸு ஏகச்சோதி அத்தோ².

“ஸியா குஸலங் த⁴ம்மங் படிச்ச குஸலோ த⁴ம்மோ உப்பஜ்ஜெய்ய ஹேதுபச்சயா”தி [பட்டா². 1.1.35-38] ஆதீ³ஸு கின்னூதி அத்தோ².

“த்³வாத³ஸாகுஸலா ஸியு”ந்தி [அபி⁴த⁴ம்மத்த²ஸங்க³ஹ 2] ஆதீ³ஸு ப⁴வந்தீதி அத்தோ².

மஹாவுத்தினா எய்யுங், எய்யமிச்சேதேஸங் இயங்ஸு, இயங் ஹொந்தி, ஆதி³லோபோ, ஸியங்ஸு த்³வே பி⁴க்கூ² அபி⁴த⁴ம்மே நானாவாதா³ [ம॰ நி॰ 3.35], ஏவங்ரூபோ ஸியங் அஹங் அனாக³தமத்³தா⁴னங், ஏவங்வேத³னோ ஸியங், ஏவங்ஸஞ்ஞோ ஸியங் [ம॰ நி॰ 3.274].

அஜ்ஜத்தனிம்ஹி -

636. **ஈஆதோ³ தீ³கோ⁴** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1001].

அத்தி²ஸ்ஸ தீ³கோ⁴ ஹோதி ஈஆதீ³ஸு.

ஸோ ஆஸி, தே ஆஸுங், ஆஸிங்ஸு, த்வங் ஆஸி, தும்ஹே ஆஸித்த², அஹங் ஆஸிங். தத்ராபாஸிங் ஏவங்வண்ணோ [தீ³॰ நி॰ 1.245; ம॰ நி॰ 1.68]. மயங் ஆஸிம்ஹ, ஆஸிம்ஹா.

637. **அஆஸ்ஸாதீ³ஸு** [க॰ 507; ரூ॰ 501; நீ॰ 1020; சங்॰ 5.4.79; பா॰ 2.4.52].

அஆதி³பரொக்கா²யஞ்ச ஆஆதி³ஹிய்யத்தனியஞ்ச ஸ்ஸாதீ³ஸு ப⁴விஸ்ஸந்தி, காலாதிபத்தீஸு ச அத்தி²ஸ்ஸ பூ⁴ ஹோதி. இத³ஞ்ச ஸுத்தங் அத்தி²ஸ்ஸ ஏதாஸங் விப⁴த்தீனம்பி ஸாதா⁴ரணகரணத்த²ங். ரூபம்பி பூ⁴ரூபமேவ.

ஸோ ப³பூ⁴வ, தே ப³பூ⁴வு, ஸோ அப⁴வா, தே அப⁴வூ, ஸோ ப⁴விஸ்ஸதி, தே ப⁴விஸ்ஸந்தி, ஸோ அப⁴விஸ்ஸா, தே அப⁴விஸ்ஸங்ஸு இச்சாதி³.

638. **அத்யாதி³ந்தெஸ்வத்தி²ஸ்ஸ பூ⁴** [க॰ 517; ரூ॰ 500; நீ॰ 1020; சங்॰ 5.4.79; பா॰ 2.4.52].

த்யாதி³வஜ்ஜிதேஸு ந்தவஜ்ஜிதேஸு ச பச்சயேஸு அத்தி²ஸ்ஸ பூ⁴ ஹோதி. ஏதேன த்யாதி³, த்வாதி³, எய்யாதி³, ஈஆதி³ஸங்கா²தாஸு சதூஸு விப⁴த்தீஸு ந்தபச்சயே ச அத்தி²ஸ்ஸ பூ⁴ஆதே³ஸோ நத்தி², ஸேஸாஸு

சதூஸு விப⁴த்தீஸு ச ந்தவஜ்ஜிதேஸு தப்³பா³தீ³ஸு ச அத்தி²ஸ்ஸ பூ⁴ஆதே³ஸோ லப்³ப⁴தீதி வேதி³தப்³போ³.

ஆஸ-உபவேஸனே. கு³ருங் உபாஸதி, பயிருபாஸதி, உபாஸந்தி, பயிருபாஸந்தி.

கம்மே-உபாஸீயதி, பயிருபாஸீயதி.

காரிதே-மாதா புத்தங் கு³ருங் உபாஸேதி, பயிருபாஸேதி, உபாஸயதி, பயிருபாஸயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-உபாஸி, பயிருபாஸி, உபாஸிங்ஸு, பயிருபாஸிங்ஸு, உபாஸுங், பயிருபாஸுங்.

ஆஸ-நிவாஸே.

639. **க³மயமிஸாஸதி³ஸானங் வா ச்ச²ங** [க॰ 476, 522; ரூ॰ 442, 476; நீ॰ 957, 1035].

க³மு, யமு, இஸு, ஆஸ, தி³ஸானங் அந்தோ ப்³யஞ்ஜனோ ஙானுப³ந்தோ⁴ ச்சோ² ஹோதி வா ந்த, மான, த்யாதீ³ஸு.

க³ச்ச²ந்தோ, நியச்ச²ந்தோ, இச்ச²ந்தோ, அச்ச²ந்தோ, தி³ச்ச²ந்தோதி இமினா த்யாதீ³ஸு ஆஸஸ்ஸ ச்சோ², அச்ச²தி, அச்ச²ந்தி, ஸோ அச்சி², தே அச்சி²ங்ஸு.

இஸு-ஏஸனாயங் .

640. **லஹுஸ்ஸுபந்தஸ்ஸ** [க॰ 485; ரூ॰ 434; நீ॰ 975; சங்॰ 6.1.105-106 ...பே॰... 7.3.77-78].

அந்தஸ்ஸ ஸமீபே பவத்ததீதி உபந்தோ, ப்³யஞ்ஜனந்ததா⁴தூனங் புப்³ப³ஸ்ஸரோ 'உபந்தோ'தி வுச்சதி, லஹுபூ⁴தஸ்ஸ உபந்தபூ⁴தஸ்ஸ ச இவண்ணு'வண்ணஸ்ஸ ஏ, ஓவுத்³தீ⁴ ஹொந்தி.

இர-கம்பனே, ஏரதி, மோத³தி.

லஹுஸ்ஸாதி கிங்? ஜீவதி, தூ⁴பதி, இக்க²தி, ஸுக்க²தி.

உபந்தஸ்ஸாதி கிங்? ஸிஞ்சதி, பு⁴ஞ்ஜதி, நிக்³க³ஹீதாக³மேன ப்³யவஹிதத்தா உபந்தோ ந ஹோதி.

இவண்ணுவண்ணஸ்ஸாத்வேவங்? பசதி, வத³தி.

இமினா இஸ்ஸ ஏவுத்³தி⁴ ஹோதி, ஏஸதி, அன்வேஸதி, பரியேஸதி.

அதி⁴புப்³போ³ இஸு-ஆயாசனே, அஜ்ஜே²ஸதி.

கம்மே-ஏஸீயதி, பரியேஸீயதி, அன்வேஸீயதி, அஜ்ஜே²ஸீயதி.

காரிதே-ஏஸேதி, ஏஸயதி, ஏஸாபேதி, ஏஸாபயதி.

இஸு-இச்சா²யங், ச்சா²தே³ஸோ, இச்ச²தி, இச்ச²ந்தி, ஸம்படிச்ச²தி, ஸம்படிச்ச²ந்தி.

கம்மே-இச்சீ²யதி.

காரிதே-இச்சா²பேதி, இச்சா²பயதி, ஸம்படிச்சா²பேதி, ஸம்படிச்சா²பயதி.

கம்மே-இச்சா²பீயதி, இச்சா²பயீயதி, ஸோ இச்சி², தே இச்சி²ங்ஸு, இச்சி²ஸ்ஸதி, இச்சி²ஸ்ஸந்தி.

கமு-விஜ்ஜ²னே, க³ம்பீ⁴ரேஸு டா²னேஸு ஞாணங் கமதி, ந ஸத்த²ங் கமதி, ந விஸங் கமதி, ந அக்³கி³ கமதி [அ॰ நி॰ 8.1], ந விஜ்ஜ²தீதி அத்தோ².

கமு-பத³க³மனே , பக்கமதி, அபக்கமதி, உபக்கமதி, விக்கமதி, அபி⁴க்கமதி, படிக்கமதி, அதிக்கமதி, ஸங்கமதி, ஓக்கமதி.

641. **நிதோ கமஸ்ஸ** [க॰ 20; ரூ॰ 27; நீ॰ 50].

நிம்ஹா பரஸ்ஸ கமஸ்ஸ கஸ்ஸ கோ² ஹோதி. 'ஆதி³ஸ்ஸா'தி ஸங்கேதத்தா கஸ்ஸாதி ஞாயதி.

நிக்க²மதி, நிக்க²மந்தி.

காரிதே -

642. **அஸ்ஸா ணானுப³ந்தே⁴** [க॰ 483; ரூ॰ 527; நீ॰ 973].

ப்³யஞ்ஜனந்தஸ்ஸ தா⁴துஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி அ-காரஸ்ஸ ஆவுத்³தி⁴ ஹோதி ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே. 'ப³ஹுல'ந்தி அதி⁴கதத்தா ணாபிம்ஹி ஆவுத்³தி⁴ நத்தி².

பக்காமேதி, பக்காமயதி, நிக்கா²மேதி, நிக்கா²மயதி, நிக்க²மாபேதி, நிக்க²மாபயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி மஹாவுத்தினா ஆதி³தீ³கோ⁴ வா ஹோதி, ஸோ பக்கமி, பக்காமி, இத³ங் வத்வான பக்காமி, மத்³தீ³ ஸப்³ப³ங்க³ஸோப⁴ணா [ஜா॰ 2.22.1857], பக்கமுங், பக்காமுங், ஸம்மோத³மானா பக்காமுங், அஞ்ஞமஞ்ஞங் பியங் வதா³ [ஜா॰ 2.22.1868], பக்கமிங்ஸு, பக்காமிங்ஸு, பக்கமங்ஸு, பக்காமங்ஸு, பக்கமிஸ்ஸதி, பக்கமிஸ்ஸந்தி, பக்கமிஸ்ஸரே.

ஆபுப்³போ³ குஸ-அக்கோஸே, லஹுபந்தத்தா வுத்³தி⁴, அக்கோஸதி, அக்கோஸந்தி. பபுப்³போ³ ஆமந்தனே, பக்கோஸதி, பக்கோஸந்தி. விபுப்³போ³ உச்சஸத்³தே³, விக்கோஸதி, விக்கோஸந்தி. படிபுப்³போ³ நீவாரணே, படிக்கோஸதி, படிக்கோஸந்தி.

ஈஆதி³ம்ஹி -

643. **குஸருஹீஸ்ஸச்சி²** [க॰ 498; ரூ॰ 480; நீ॰ 1114; 'குஸருஹேஹீஸ்ஸ சி²' (ப³ஹூஸு)].

குஸதோ ருஹதோ ச பரஸ்ஸ ஈஸ்ஸ ச்சி² ஹோதி.

அக்கொச்சி² மங் அவதி⁴ மங் [த⁴॰ ப॰ 3-4], இத³ஞ்ச ரூபங் குத⁴, குபதா⁴தூஹிபி ஸாதெ⁴ந்தி, ஏவங் ஸதி "அக்கொச்சி² மே"தி பாடோ² ஸியா. அக்கோஸி, அக்கோஸிங்ஸு.

க³மு க³திம்ஹி, கத்தரி லோ, 'ஊலஸ்ஸே'தி லஸ்ஸ எத்தங், க³மேதி, க³மெந்தி. அவபுப்³போ³ ஞாணே, அவக³மேதி, அவக³மெந்தி, அதி⁴புப்³போ³ ஞாணே லாபே⁴ ச, அதி⁴க³மேதி, அதி⁴க³மெந்தி. விபுப்³போ³ விக³மே, விக³மேதி, விக³மெந்தி.

கம்மே-க³மீயதி, க³மியதி, க³மிய்யதி.

புப்³ப³ரூபத்தே-க³ம்மதி, க³ம்மந்தி, அதி⁴க³ம்மதி, அதி⁴க³ம்மந்தி, அதி⁴க³ம்மரே, அதி⁴க³ம்மதே, அதி⁴க³ம்மந்தே, அதி⁴க³ம்மரே.

காரிதே வுத்³தி⁴ நத்தி², க³மேதி, க³மயதி, க³மாபேதி, க³மாபயதி.

கம்மே-க³மயீயதி, க³மயீயந்தி, க³மாபீயதி, க³மாபீயந்தி.

ஹிய்யத்தனிம்ஹி-ஸோ அக³மா, க³மா, தே அக³மூ, க³மூ, த்வங் அக³மோ, அக³ம, அக³மி, தும்ஹே அக³முத்த², அஹங் அக³மிங், க³மிங், மயங் அக³மம்ஹா, க³மம்ஹா, அக³மும்ஹா, க³மும்ஹா, ஸோ அக³மத்த², தே அக³மத்து²ங், த்வங் அக³மஸே, தும்ஹே அக³மவ்ஹங், அஹங் அக³மங், மயங் அக³மம்ஹஸே.

அஜ்ஜ²த்தனிம்ஹி ஈஆதீ³ஸு இகாராக³மோ, ஸோ அக³மீ, க³மீ.

ரஸ்ஸத்தே-அக³மி, க³மி.

மஹாவுத்தினா ஆகாரேன ஸஹ ஸாக³மோ, ஸோ அக³மாஸி, கா³மங் அக³மாஸி, நக³ரங் அக³மாஸி.

'எய்யாத²ஸ்ஸே'இச்சாதி³னா ஈஸ்ஸ த்தோ², ஸோ கா³மங் அக³மித்தோ², க³மித்தோ², தே அக³முங், க³முங்.

'உங்ஸ்ஸிங்ஸ்வங்ஸூ'தி இங்ஸு, அங்ஸு, தே அக³மிங்ஸு, க³மிங்ஸு, அக³மங்ஸு, க³மங்ஸு, த்வங் அக³மோ, க³மோ.

'ஒஸ்ஸ அ இ த்த² த்தோ²' 'ஸீ'தி ஸுத்தானி, த்வங் அக³ம, க³ம, அக³மி, க³மி, அக³மித்த², க³மித்த², அக³மித்தோ², க³மித்தோ², அக³மாஸி, க³மாஸி, தும்ஹே அக³மித்த².

'ம்ஹாத்தா²னமுஉ'இதி உத்தங், தும்ஹே அக³முத்த², க³முத்த², அஹங் அக³மிங், க³மிங், அக³மாஸிங், க³மாஸிங், மயங் அக³மிம்ஹா, க³மிம்ஹா.

ரஸ்ஸத்தே-அக³மிம்ஹ, க³மிம்ஹ, அக³மும்ஹா, க³மும்ஹா, அக³மும்ஹ, க³மும்ஹ, அக³மாஸிம்ஹா, க³மாஸிம்ஹா, அக³மாஸிம்ஹ, க³மாஸிம்ஹ.

பரச²க்கே-ஸோ அக³மா, க³மா.

ரஸ்ஸத்தே-அக³ம, க³ம.

'எய்யாத²ஸ்ஸே'இச்சாதி³னா த்த²த்தே-ஸோ அக³மித்த², க³மித்த², தே அக³மூ, க³மூ.

ரஸ்ஸத்தே-அக³மு, க³மு, த்வங் அக³மிஸே, க³மிஸே, தும்ஹே அக³மிவ்ஹங், க³மிவ்ஹங், அஹங் அக³ம, க³ம, அக³மங், க³மங் வா, அக³மிம்ஹே, க³மிம்ஹே.

கம்மே-அக³மீயி, அக³ம்மி, அக³மீயித்தோ², அக³ம்மித்தோ², அக³மீயுங், க³மீயுங், அக³மீயிங்ஸு, க³மீயிங்ஸு, அக³ம்முங், க³ம்முங், அக³ம்மிங்ஸு, க³ம்மிங்ஸு.

பரச²க்கே-அக³மீயித்த², க³மீயித்த², அக³ம்மித்த², க³ம்மித்த².

காரிதே-அக³மாபயி, க³மாபயி, அக³மாபேஸி, க³மாபேஸி, அக³மாபயுங், க³மாபயுங், அக³மாபயிங்ஸு, க³மாபயிங்ஸு.

644. **க³மிஸ்ஸ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஆஆதி³ம்ஹி ஈஆதி³ம்ஹி ச க³மிஸ்ஸ மஸ்ஸ ஆ ஹோதி. ஸரலோபோ.

ஸோ அகா³, தே அகூ³, த்வங் அகோ³, தும்ஹே அகு³த்த², அஹங் அக³ங், மயங் அகு³ம்ஹா.

ஈஆதி³ம்ஹி ஈஸரலோபோ, அகா³ தே³வான ஸந்திகே [ஜா॰ 1.14.205], வாயஸோ அனுபரியகா³ [ஸு॰ நி॰ 449].

ஆபுப்³போ³ ஆக³மனே, அனவ்ஹிதோ ததோ ஆகா³ [ஜா॰ 1.5.21], ஸோபா'கா³ ஸமிதிங் வனங் [தீ³॰ நி॰ 2.335].

அதி⁴புப்³போ³ படிலாபே⁴, அஜ்ஜ²கா³ அமதங் ஸந்திங் [வி॰ வ॰ 846], தண்ஹானங் க²யமஜ்ஜ²கா³ [த⁴॰ ப॰ 154].

அதிபுப்³போ³ உபாதி⁴புப்³போ³ ச திதிக்கமே, நக்க²த்தங் படிமானெந்தங், அத்தோ² பா³லங் உபஜ்ஜ²கா³ [ஜா॰ 1.1.49]. க²ணோ வே மா உபஜ்ஜ²கா³.

ஏதானி ஓ, அவசனானங் லோபே ஸதி தும்ஹ'ம்ஹயோகே³பி லப⁴ந்தி, அகு³ங், அகி³ங்ஸு, அக³ங்ஸு. ஸமந்தா விஜ்ஜுதா ஆகு³ங் [ஜா॰ 2.22.2264], தேபா'கு³ங்ஸமிதிங் வனங் [(க³வேஸிதப்³ப³ங்)], விஸேஸங் அஜ்ஜ²க³ங்ஸுதே [தீ³॰ நி॰ 2.354], அஸேஸங் பரினிப்³ப³ந்தி, அஸேஸங் து³க்க²மஜ்ஜ²கு³ங் [இதிவு॰ 93], ஸப்³ப³ங் து³க்க²ங் உபஜ்ஜ²கு³ங் [படி॰ ம॰ 1.236; ம॰ நி॰ 3.271]. அஜ்ஜ²கோ³, அஜ்ஜ²க³, அஜ்ஜ²கி³, அஜ்ஜ²கு³த்த², அஜ்ஜ²கி³ங், அஜ்ஜ²கி³ம்ஹா, அஜ்ஜ²கு³ம்ஹா, அகா³, ஆகா³, அன்வகா³, அஜ்ஜ²கா³, உபஜ்ஜ²கா³, அகூ³, ஆகூ³. ஆகூ³ தே³வா யஸஸ்ஸினோ [தீ³॰ நி॰ 2.340], சித்தஸ்ஸ ஏகத⁴ம்மஸ்ஸ, ஸப்³பே³வ வஸமன்வகூ³ [ஸங்॰ நி॰ 1.61]. சேதா ஹனிங்ஸு வேத³ப்³ப³ங், ஸப்³பே³ தே ப்³யஸனமஜ்ஜ²கூ³ [ஜா॰ 1.1.48].

பரொக்கா²யங் ஆதி³ஸ்ஸ த்³வித்தங், 'கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா'தி புப்³ப³ஸ்ஸ சவக்³கோ³. ஸோ ஜக³ம, மஹாவுத்தினா உபந்தஸ்ஸ தீ³கோ⁴, க்வசி அஸ்ஸ இத்தங், "ராஜா து³தீ³போ ஜகா³மி மக்³க³"ந்தி [ஜா॰ 2.22.911; 'ராஜா து³தீ³போபி ஜகா³ம ஸக்³க³ங்'] பாளி. ஸோ ஜகா³ம, தே ஜகா³மு, த்வங் ஜக³மே.

ப்³யஞ்ஜனாதி³ம்ஹி இகாராக³மோ, தும்ஹே ஜக³மித்த², அஹங் ஜக³மங், மயங் ஜக³மிம்ஹ, ஸோ ஜக³மித்த², தே ஜக³மிரே, த்வங் ஜக³மித்தோ², தும்ஹே ஜக³மிவ்ஹோ, அஹங் ஜக³மிங், மயங் ஜக³மிம்ஹே.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-க³மிஸ்ஸதி, க³மிஸ்ஸந்தி, க³மிஸ்ஸரே.

பரச²க்கே-ஸோ க³மிஸ்ஸதே, தே க³மிஸ்ஸந்தே, க³மிஸ்ஸரே, த்வங் க³மிஸ்ஸஸே, தும்ஹே க³மிஸ்ஸவ்ஹே, அஹங் க³மிஸ்ஸங், மயங் க³மிஸ்ஸாம்ஹே.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-ஸோ அக³மிஸ்ஸா, க³மிஸ்ஸா.

‘ஆஈஊம்ஹாஸ்ஸாஸ்ஸாம்ஹானங் வா’தி ஸ்ஸா, ஸ்ஸாம்ஹானங் ரஸ்ஸோ, அக³மிஸ்ஸ, க³மிஸ்ஸ, தே அக³மிஸ்ஸங்ஸு, க³மிஸ்ஸங்ஸு, த்வங் அக³மிஸ்ஸே, க³மிஸ்ஸே.

‘எய்யாத²ஸ்ஸே’ இச்சாதி³னா ஸ்ஸெஸ்ஸ அத்தங், த்வங் அக³மிஸ்ஸ, க³மிஸ்ஸ, தும்ஹே அக³மிஸ்ஸத², க³மிஸ்ஸத², அஹங் அக³மிஸ்ஸங், க³மிஸ்ஸங், மயங் அக³மிஸ்ஸாம்ஹா, க³மிஸ்ஸாம்ஹா, அக³மிஸ்ஸாம்ஹ, க³மிஸ்ஸாம்ஹ.

‘க³ம வத³ தா³னங் க◌⁴ம்மவஜ்ஜத³ஜ்ஜா’தி ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீஸு க³மிஸ்ஸ க◌⁴ம்மோ, க◌⁴ம்மதி, க◌⁴ம்மந்தி.

கம்மே-க◌⁴ம்மீயதி, க◌⁴ம்மீயந்தி.

மஹாவுத்தினா க³க்³கா◌⁴தே³ஸோ வா, த்வங் யேன யேனேவ க³க்³க◌⁴ஸி, பா²ஸுங்யேவ க³க்³க◌⁴ஸி [அ॰ நி॰ 8.63].

‘க³மயமிஸாஸதி³ஸானங் வாச்ச²ங’ இதி ஸுத்தேன ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீஸு க³மிஸ்ஸ மஸ்ஸ ச்சோ², க³ச்ச²தி, க³ச்ச²ந்தி, க³ச்ச²ரே.

கம்மே-க³ச்சீ²யதி, க³ச்சீ²யந்தி, க³ச்சி²ய்யதி, க³ச்சி²ய்யந்தி, க³ச்சி²ய்யரே.

காரிதே-க³ச்சா²பேதி, க³ச்சா²பயதி. க³ச்ச²து, க³ச்ச²ந்து, க³ச்செ²ய்ய, க³ச்செ²ய்யுங்.

‘எய்யுங்ஸ்ஸுங்’இதி உங்த்தங், க³ச்சு²ங்.

‘எய்யெய்யாஸெய்யங்னங் டே’இதி ஸுத்தேன எய்ய, எய்யாஸி, எய்யங்விப◌⁴த்தீனங் எத்தங், ஸோ க³ச்சே², த்வங் க³ச்சே², அஹங் க³ச்சே².

‘எய்யாத²ஸ்ஸே’ இச்சாதி³னா எய்யாத²ஸ்ஸ ஒத்தங், தும்ஹே க³ச்செ²ய்யாதோ².

ஆஆதி³ம்ஹி-அக³ச்சா², க³ச்சா², அக³ச்ச², க³ச்ச² வா.

ஈஆதி³ம்ஹி-அக³ச்சி², க³ச்சி², அக³ச்சு²ங், க³ச்சு²ங், அக³ச்சி²ங்ஸு, க³ச்சி²ங்ஸு.

**645. ட³ங்ஸஸ்ஸ ச ஞ்ச²ங** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; 'ச²ங' (ப³ஹூஸு)].

ஆஆதீ³ஸு ஈஆதீ³ஸு ச ட³ங்ஸஸ்ஸ ச அந்தோ ப்³யஞ்ஜனோ ஞ்ச²ங ஹோதி.

ஸோ அக³ஞ்சா², க³ஞ்சா². ததா² அக³ஞ்சூ², க³ச்சூ².

ஈஆதி³ம்ஹி-ஸோ அக³ஞ்சி², க³ஞ்சி².

தஸ்மிங் படிபவிட்ட²ம்ஹி, அஞ்ஞோ ஆக³ஞ்சி² ப்³ராஹ்மணோ [ஸு॰ நி॰ 985]. கி²ப்பமேவ உபாக³ஞ்சி², யத்த² ஸம்மதி தேமியோ [ஜா॰ 2.22.73]. தே அக³ஞ்சு²ங், க³ஞ்சு²ங்.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-க³ச்சி²ஸ்ஸதி, க³ச்சி²ஸ்ஸந்தி, க³ச்சி²ஸ்ஸரே.

**646. லப⁴ வஸ சி²த³ க³ம பி⁴த³ ருதா³னங் ச்ச²ங** [க॰ 481; ரூ॰ 524; நீ॰ 966, 968].

ஸ்ஸேன ஸஹ ஏதேஸங் ச்ச²ங ஹோதி வா ஸ்ஸயுத்தாஸு விப⁴த்தீஸு, ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஸுஸஸ்ஸ ச, "நதீ³வ அவஸுச்ச²தீ"தி [ஜா॰ 2.22.2140] பாளி.

லச்ச²தி, லபி⁴ஸ்ஸதி, அலச்சா², அலபி⁴ஸ்ஸா, வச்ச²தி, வஸிஸ்ஸதி, அவச்சா², அவஸிஸ்ஸா, செ²ச்ச²தி, சி²ந்தி³ஸ்ஸதி, அச்செ²ச்சா², அச்சி²ந்தி³ஸ்ஸா, பெ⁴ச்ச²தி, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸதி, அபெ⁴ச்சா², அபி⁴ந்தி³ஸ்ஸா, ருச்ச²தி, ரோதி³ஸ்ஸதி, அருச்சா², அரோதி³ஸ்ஸாதி.

இமினா ஸ்ஸயுத்தாஸு த்³வீஸு விப⁴த்தீஸு ஸ்ஸேன ஸஹ க³மிஸ்ஸ மஸ்ஸ ச்சோ², க³ச்ச²தி, க³ச்சி²ஸ்ஸதி, க³ச்ச²ந்தி, க³ச்சி²ஸ்ஸந்தி, அஹங் க³ச்ச²ங், க³ச்சி²ஸ்ஸங்.

அத்ரிமா பாளீ-க³ச்ச²ங் பாரங் ஸமுத்³த³ஸ்ஸ, கஸ்ஸங் புரிஸகாரியங் [ஜா॰ 2.22.131], தஸ்ஸாஹங் ஸந்திகங் க³ச்ச²ங், ஸோ மே ஸத்தா² ப⁴விஸ்ஸதி, ஸப்³பா³னி அபி⁴ஸம்போ⁴ஸ்ஸங், க³ச்ச²ஞ்ஞேவ ரதே²ஸப⁴ [ஜா॰ 2.22.1832], வேத⁴ப்³யங் கடுகங் லோகே, க³ச்ச²ஞ்ஞேவ ரதே²ஸப⁴ [ஜா॰ 2.22.1835].

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அக³ச்சா², அக³ச்சி²ஸ்ஸா, அக³ச்ச²ங்ஸு, அக³ச்சி²ஸ்ஸங்ஸு.

ஜர-வயோஹானிம்ஹி -

**647. ஜரஸதா³னமீம வா** [க॰ 505, 609; ரூ॰ 482, 484; நீ॰ 1018, 1213].

ஜர, ஸதா³னங் ஸரம்ஹா ஈமஆக³மோ ஹோதி வாதி ஈமஆக³மோ.

ஜீரதி, ஜீரந்தி.

காரிதே-ஜீராபேதி, ஜீராபயதி.

648. **ஜரமரானமியங** [க॰ 505; ரூ॰ 482; நீ॰ 1018; '...மீயங' (ப³ஹூஸு)].

ஏதேஸங் இயங ஹோதி வா ந்த, மான, த்யாதீ³ஸு.

ஜியதி, ஜியந்தி.

தீ³க◌⁴த்தே-ஜீயதி, ஜீயந்தி.

த்³வித்தே-ஜிய்யதி, ஜிய்யந்தி.

காரிதே-ஜியாபேதி, ஜியாபயதி.

ஜனீ-பாதுபா◌⁴வே, மஹாவுத்தினா ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீஸு நஸ்ஸ யாதே³ஸோ ஆதி³தீ³கோ◌⁴ ச, ஜாயதி, உபஜாயதி, விஜாயதி, ஜாயந்தி, ஜாயரே, பஜாயந்தி, பஜாயரே, உபஜாயந்தி, உபஜாயரே.

காரிதே வுத்³தி◌⁴ நத்தி², ஜனேதி, ஜனெந்தி, ஜனயதி, ஜனயந்தி.

கம்மே-ஜனீயதி, ஜனீயந்தி, ஜாயது, ஜாயந்து, ஜாயெய்ய, ஜாயெய்யுங்.

காரிதே-ஜனெய்ய, ஜனெய்யுங், ஜனயெய்ய, ஜனயெய்யுங்.

ஈஆதி³ம்ஹி-அஜாயி, அஜாயிங்ஸு, விஜாயி, விஜாயிங்ஸு, அஜனி, ஜனி வா.

காரிதே-அஜனேஸி, ஜனேஸி, அஜனயி, ஜனயி, அஜனேஸுங், ஜனேஸுங், அஜனயுங், ஜனயுங், அஜனயிங்ஸு, ஜனயிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-ஜாயிஸ்ஸதி, விஜாயிஸ்ஸதி.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அஜாயிஸ்ஸா, ஜாயிஸ்ஸா.

ட³ங்ஸ-ட³ங்ஸனே, ட³ங்ஸதி, ட³ங்ஸந்தி.

காரிதே-ட³ங்ஸேதி, ட³ங்ஸயதி, ட³ங்ஸாபேதி, ட³ங்ஸாபயதி.

ஆ , ஈஆதீ³ஸு 'ட³ங்ஸஸ்ஸ ச ஞ்ச²ங' இதி ஸுத்தங், நிக்³க³ஹீதலோபோ, அட³ஞ்சா², ட³ஞ்சா², அட³ஞ்சி², ட³ஞ்சி².

த³ஹ-தா³ஹே, த³ஹதி, த³ஹந்தி.

கம்மே யம்ஹி 'ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ'தி புப்³பா³பரவிபல்லாஸோ, அக்³கி³னா கா³மோ த³ய்ஹதி, த³ய்ஹந்தி.

காரிதே-தா³ஹேதி, தா³ஹயதி, த³ஹாபேதி, த³ஹாபயதி.

649. **த³ஹஸ்ஸ த³ஸ்ஸ டோ³** [க॰ 20; ரூ॰ 27; நீ॰ 50; '...த³ஸத³த³க்கா²' (ப³ஹூஸு)].

த³ஹதா◌⁴துஸ்ஸ த³ஸ்ஸ டோ³ ஹோதி வா.

ட³ஹதி, ட³ஹந்தி.

தி³ஸ-பெக்க²னே, த்யாத்³யுப்பத்தி, கத்தரி லோ.

650. **தி³ஸஸ்ஸ பஸ்ஸத³ஸ்ஸத³ஸத³த³க்கா²** [க॰ 471; ரூ॰ 483; நீ॰ 951].

தி³ஸதா◌⁴துஸ்ஸ பஸ்ஸ ச த³ஸ்ஸ ச த³ஸ ச த³ ச த³க்க² சாதி ஏதே ஆதே³ஸா ஹொந்தி வா.

விபஸ்ஸனா, விபஸ்ஸீ ப◌⁴க³வா, ஸுத³ஸ்ஸீ, பியத³ஸ்ஸீ, அத்த²த³ஸ்ஸீ, த◌⁴ம்மத³ஸ்ஸீ, ஸுத³ஸ்ஸனங் வஜ்ஜமஞ்ஞேஸங் [த◌⁴॰ ப॰ 252], ஸுத³ஸ்ஸனநக³ரங், மஹாஸுத³ஸ்ஸனோ நாம ராஜா [தீ³॰ நி॰ 2.242].

த³ஸாதே³ஸே-சதுஸச்சத்³த³ஸோ நாதோ² [விப◌⁴॰ அட்ட²॰ ஸுத்தந்தபா◌⁴ஜனீயவண்ணனா], து³த்³த³ஸோ த◌⁴ம்மோ [மஹாவ॰ 7; தீ³॰ நி॰ 2.64], அத்தனோ பன து³த்³த³ஸங் [த◌⁴॰ ப॰ 252], ஸோ வே பி◌⁴க்கு² த◌⁴ம்மத³ஸோதி வுச்சதி [க³வேஸிதப்³ப³ங்]. பஸ்ஸ த◌⁴ம்மங் து³ராஜானங், ஸம்முள்ஹெத்த² அவித்³த³ஸூ. த³ட்ட²ப்³ப³ங், த³ட்டா², த³ட்டு²ந்தி.

இமினா ஸுத்தேன தி³ஸஸ்ஸ ஸப்³ப³விப◌⁴த்தீஸு யதா²ரஹங் பஸ்ஸ, த³ஸ்ஸ, த³க்கா²தே³ஸா ஹொந்தி, ஆ, ஈஆதீ³ஸு த³ஸ, தா³தே³ஸா ஹொந்தி, "தி³ஸ்ஸதி, தி³ஸ்ஸந்தீ"தி ரூபானி பன யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தேன இத◌⁴ கம்மே ஸிஜ்ஜ²ந்தி, தி³வாதி³க³ணே கத்தரி ஸிஜ்ஜ²ந்தி. மஹாவுத்தினா அத்³த³ஸ்ஸ, தி³ஸ்ஸாதே³ஸாபி ஹொந்தி. அத்ரிமா பாளீ-யங் வாஸவங் அத்³த³ஸ்ஸாமங் [ஜா॰ 1.6.112; 'அத்³த³ஸாம'], யே மயங் ப◌⁴க³வந்தங் அத்³த³ஸ்ஸாம [க³வேஸிதப்³ப³ங்], அபி மே மாதரங் அத³ஸ்ஸத² [ம॰ நி॰ 2.356], தி³ஸ்ஸந்தி பா³லா அப்³யத்தா [மஹாவ॰ 82], மயி இமே த◌⁴ம்மா ஸந்தி³ஸ்ஸந்தி, அஹஞ்ச இமேஸு த◌⁴ம்மேஸு ஸந்தி³ஸ்ஸாமி [ம॰ நி॰ 3.253], நிமித்தானி பதி³ஸ்ஸந்தி, தானி அஜ்ஜ பதி³ஸ்ஸரேதி [பு³॰ வங்॰ 2.82], தஸ்மா த்யாதீ³ஸுபி "அத³ஸ்ஸதி,

அத³ஸ்ஸந்தி, அத³ஸ்ஸஸி, அத³ஸ்ஸத², அத³ஸ்ஸாமி, அத்³த³ஸ்ஸாமா''தி யுஜ்ஜந்தி.

காரிதே ணிம்ஹி த³ஸ்ஸாதே³ஸோ, த³ஸ்ஸேதி, த³ஸ்ஸயதி, நித³ஸ்ஸேதி, நித³ஸ்ஸயதி, ஸந்த³ஸ்ஸேதி, ஸந்த³ஸ்ஸயதி.

கம்மே-த³ஸ்ஸீயதி, த³ஸ்ஸீயந்தி, நித³ஸ்ஸீயதி, நித³ஸ்ஸீயந்தி, ஸந்த³ஸ்ஸீயதி, ஸந்த³ஸ்ஸீயந்தி, த³க்க²தி, த³க்க²ந்தி.

கம்மே-த³க்கீ²யதி, த³க்கீ²யந்தி.

'க³மயமிஸாஸதி³ஸானங் ச்ச²ங' இதி ச்சா²தே³ஸே- தி³ச்ச²தி, தி³ச்ச²ந்தி இச்சாதி³.

பஸ்ஸதி, பஸ்ஸந்தி, த³க்க²தி, த³க்க²ந்தி, பஸ்ஸீயதி, பஸ்ஸீயந்தி, த³க்கீ²யதி, த³க்கீ²யந்தி.

யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே-தி³ஸ்ஸதி, தி³ஸ்ஸந்தி, தி³ஸ்ஸதே, தி³ஸ்ஸந்தே, உத்³தி³ஸ்ஸதே, உத்³தி³ஸ்ஸந்தே, நித்³தி³ஸ்ஸதே, நித்³தி³ஸ்ஸந்தே, அபதி³ஸ்ஸதே, அபதி³ஸ்ஸந்தே.

காரிதே-பஸ்ஸாபேதி, பஸ்ஸாபயதி, த³க்கா²பேதி, த³க்கா²பயதி.

கம்மே-பஸ்ஸாபீயதி, த³ஸ்ஸீயதி, நித³ஸ்ஸீயதி, ஸந்த³ஸ்ஸீயதி, த³க்கா²பீயதி.

பஸ்ஸது , பஸ்ஸந்து, த³க்க²து, த³க்க²ந்து, பஸ்ஸெய்ய, பஸ்ஸெய்யுங், த³க்கெ²ய்ய, த³க்கெ²ய்யுங்.

எய்யாமஸ்ஸ ஏமு ச அந்தஸ்ஸ உ ச ஹொந்தி. "கத்த² பஸ்ஸேமு க²த்தியங் [ஜா॰ 2.2.1947], த³க்கே²மு தே நிவேஸன''ந்தி [ஜா॰ 1.15.254 (… நிவேஸனானி)] பாளி. பஸ்ஸெய்யாம, பஸ்ஸெய்யாமு, த³க்கெ²ய்யாம, த³க்கெ²ய்யாமு.

ஆஆதி³ம்ஹி-அபஸ்ஸா, அத³க்கா².

த³ஸ, தா³தே³ஸேஸூ த³காரஸ்ஸ த்³வித்தங், அத்³த³ஸா கோ² ப⁴க³வா [மஹாவ॰ 9; தீ³॰ நி॰ 2.69; ஸங்॰ நி॰ 1.159], அத்³த³ஸா கோ² ஆயஸ்மா ஆனந்தோ³ [ம॰ நி॰ 1.364].

ரஸ்ஸத்தே-தமத்³த³ஸ மஹாப்³ரஹ்மா, நிஸின்னங் ஸம்ஹி வெஸ்மனி [ஜா॰ 1.16.148]. தே அத்³த³ஸூ. ரஸ்ஸத்தே-அத்³த³ஸு, ஆமந்தயஸ்ஸு வோ

புத்தே, மா தே மாதரமத்³த³ஸூ [ஜாதகே “ஆமந்தயஸ்ஸு தே புத்தே, மா தே மாதர மத்³த³ஸுங்”].

தா³தே³ஸே-ஸோ அத்³தா³.

ரஸ்ஸத்தே-அத்³த³. யாயமானோ மஹாராஜா, அத்³தா³ ஸீத³ந்தரே நகே³ [ஜா॰ 2.22.2105]. யோ து³க்க²ங் ஸுக²தோ அத்³த³, து³க்க²மத்³த³க்கி² ஸல்லதோ [தீ³॰ நி॰ 2.368].

ஈஆதி³ம்ஹி-அபஸ்ஸி, பஸ்ஸி, அபஸ்ஸீ, பஸ்ஸீ, அபஸ்ஸிங்ஸு, பஸ்ஸிங்ஸு, அபஸ்ஸி, பஸ்ஸி, அபஸ்ஸித்த², பஸ்ஸித்த², அபஸ்ஸிங், பஸ்ஸிங், அபஸ்ஸிம்ஹா, பஸ்ஸிம்ஹா.

த³ஸ்ஸாதே³ஸே-அத்³த³ஸ்ஸி, அத்³த³ஸ்ஸுங், அத்³த³ஸ்ஸிங்ஸு, அத்³த³ஸ்ஸங்ஸு, அத்³த³ஸ்ஸி, அத்³த³ஸ்ஸித்த², அத்³த³ஸ்ஸிங், அத்³த³ஸ்ஸிம்ஹா.

த³க்கா²தே³ஸே-அத³க்கி², த³க்கி² இச்சாதி³.

த³ஸாதே³ஸே கா³தா²ஸு-அத்³த³ஸி, அத்³த³ஸுங், அத்³த³ஸிங்ஸு, அத்³த³ஸங்ஸு.

பரச²க்கே-அத்³த³ஸா , அத்³த³ஸூ, அஹங் அத்³த³ஸங், மயங் அத்³த³ஸ்ஸிம்ஹே. அத்³த³ஸங் காம தே மூலங், ஸங்கப்பா காம ஜாயஸி [ஜா॰ 1.8.39].

க்வசி ஸாக³மே ஆகாராக³மோ, ஸோ அத்³த³ஸாஸி, தே அத்³த³ஸாஸுங், அஹங் அத்³த³ஸாஸிங், மயங் அத³ஸாஸிம்ஹ. யங் அத்³த³ஸாஸிங் ஸம்பு³த்³த⁴ங், தே³ஸெந்தங் த⁴ம்மமுத்தமங் [தே²ரகா³॰ 287]. அத²த்³த³ஸாஸிங் ஸம்பு³த்³த⁴ங், ஸத்தா²ரமகுதோப⁴யங் [தே²ரகா³॰ 912].

மஹாவுத்தினா இங்ஸ்ஸ இம்ஹி ஹோதி, பதே² அத்³த³ஸாஸிம்ஹி போ⁴ஜபுத்தே [ஜா॰ 2.17.146].

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-பஸ்ஸிஸ்ஸதி, பஸ்ஸிஸ்ஸந்தி.

த³க்கா²தே³ஸே‘த³க்க² ஸக்க² ஹேஹி’இச்சாதி³னா ஸ்ஸஸ்ஸலோபோ, த³க்க²தி, த³க்க²ந்தி, த³க்கி²தி, த³க்கி²ந்தி, த³க்கி²ஸ்ஸதி, த³க்கி²ஸ்ஸந்தி.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அபஸ்ஸிஸ்ஸா, அத³க்கி²ஸ்ஸா இச்சாதி³.

மர-பாணசாகே³, மரதி, மரந்தி.

‘ஜரமரானமியங’இதி இயாதே³ஸோ, மியதி, மியந்தி, அம்ஹங் த³ஹரா ந மிய்யரே [ஜா॰ 1.10.97].

காரிதே ‘அஸ்ஸா ணானுப³ந்தே◌⁴’தி ஆவுத்³தி◌⁴, மாரேதி, மாரெந்தி, மாரயதி, மாரயந்தி, மாராபேதி, மாராபெந்தி, மாராபயதி, மாராபயந்தி.

யமு-உபரமே, யமதி, யமந்தி. பரே ச ந விஜானந்தி, மயமெத்த² யமாமஸே. எத்த² ச ‘யமாமஸே’தி விரமாமஸே, மரணங் க³ச்சா²மஸேதி அத்தோ².

ஸங்புப்³போ³ ஸங்யமே, ஸங்யமதி, ஸங்யமந்தி.

நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ஞாதே³ஸே-ஸஞ்ஞமதி, ஸஞ்ஞமந்தி.

நிபுப்³போ³ நியமே, நியமதி, நியமந்தி.

‘க³மயமிஸாஸதி³ஸானங் வா ச்ச²ங’இதி மஸ்ஸ ச்சா²தே³ஸோ, நியச்ச²தி, நியச்ச²ந்தி.

கம்மே-நியமீயதி, நியமீயந்தி.

புப்³ப³ரூபே-நியம்மதி, நியம்மந்தி.

காரிதே-நியாமேதி, நியாமயதி.

ணாபிம்ஹி ந வுத்³தி◌⁴, நியமாபேதி, நியமாபயதி, வவத்த²பேதீதி அத்தோ².

ருத³-அஸ்ஸுவிமோசனே, ரோத³தி, ரோத³ந்தி.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-‘லப◌⁴வஸசி²த³க³மபி◌⁴தா³னங் ச்ச²ங’இதி ஸ்ஸேன ஸஹ த³ஸ்ஸ ச்சா²தே³ஸோ, ஸா நூன கபணா அம்மா, சிரரத்தாய ருச்ச²தி [ஜா॰ 2.22.2136]. கோஞ்ஜீ ஸமுத்³த³தீரேவ, கபணா நூன ருச்ச²தி [ஜா॰ 2.21.113]. ஸா நூன கபணா அம்மா, சிரங் ருச்ச²தி அஸ்ஸமே [ஜா॰ 2.22.2138], கங் ந்வ’ஜ்ஜ சா²தா தஸிதா, உபருச்ச²ந்தி தா³ரகா [ஜா॰ 2.22.2153]. ரோதி³ஸ்ஸதி, ரோதி³ஸ்ஸந்தி, ருச்ச²தி, ருச்ச²ந்தி.

ஸ்ஸாதீ³ஸு-அருச்சா², அருச்ச²ங்ஸு, அரோதி³ஸ்ஸா, அரோதி³ஸ்ஸங்ஸு.

ருஹ-பாதுபணனே, ருஹதி, ருஹந்தி, ஆருஹதி, ஆருஹந்தி, ஆரோஹதி, ஆரோஹந்தி, அபி◌⁴ருஹதி, அபி◌⁴ருஹந்தி, ஓருஹதி, ஓருஹந்தி, ஓரோஹதி, ஓரோஹந்தி.

கம்மே-ஆரோஹீயதி.

‘ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ’தி ஹ, யானங் விபரியாயோ, ஆருய்ஹதி, ஓருய்ஹதி.

ஈ-ஆதி³ம்ஹி-ருஹி, ஆருஹி, ஓருஹி.

‘குஸருஹிஸ்ஸ ச்சீ²’தி ஸுத்தங், அபி◌⁴ருச்சி², அபி◌⁴ருஹி வா.

லப◌⁴-லாபே◌⁴ , லப◌⁴தி, லப◌⁴ந்தி.

யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே ‘சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸங் ததியபட²மா’தி ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ சதுத்த²ஸ்ஸ ததியத்தங், லப்³ப◌⁴தி, லப்³ப◌⁴ந்தி, லப்³ப◌⁴ரே.

ஈ-ஆதி³ம்ஹி-அலபி◌⁴, அலபி◌⁴ங்ஸு.

651. **லபா◌⁴ இங்ஈனங் த²ங்தா² வா** [க॰ 497; ரூ॰ 477; நீ॰ 1013].

லப◌⁴ம்ஹா பரேஸங் இங், ஈனங் கமேன த²ங், தா² ஹொந்தி வா, தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங், ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ து³தியஸ்ஸ பட²மத்தங்.

அஹங் அலத்த²ங், அலபி◌⁴ங் வா, ஸோ அலத்த², அலபி◌⁴ வா.

மஹாவுத்தினா உங்ஸ்ஸ து²ங், த²ங்ஸு ஹொந்தி, ம்ஹாஸ்ஸ ச த²ம்ஹா, து²ங்ம்ஹா ஹொந்தி, தே ப◌⁴க³வதோ ஸந்திகே பப்³ப³ஜ்ஜஞ்ச உபஸம்பத³ஞ்ச அலத்து²ங் [தீ³॰ நி॰ 2.77], ஸதிங் பச்சலத்து²ங், விபரீதஸஞ்ஞங் பச்சலத்து²ங், தே ஸதிங் பச்சலத்த²ங்ஸு, அக³மம்ஹா கோ² தவ கே³ஹங், தத்த² நேவ தா³னங் அலத்த²ம்ஹா [ம॰ நி॰ 2.300 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)], அக்கோஸமேவ அலத்த²ம்ஹா, மயஞ்ச அலத்த²ம்ஹா ஸவனாய, அலத்து²ம்ஹா வா. தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சோ² ச. ததா³ஹங் பாபிகங் தி³ட்டி²ங், படிலச்சி²ங் அயோனிஸோ [ஜா॰ 1.16.204].

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-‘லப◌⁴வஸ சி²த³ க³ம பி◌⁴த³ ருதா³னங் ச்ச²ங்’இதி ஸுத்தேன ஸ்ஸேன ஸஹ தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சா²தே³ஸோ, லச்ச²தி, லபி◌⁴ஸ்ஸதி, லச்ச²ந்தி, லபி◌⁴ஸ்ஸந்தி, லச்ச²ஸி, லபி◌⁴ஸ்ஸஸி, லச்ச²த², லபி◌⁴ஸ்ஸத², லச்சா²மி, லபி◌⁴ஸ்ஸாமி, லச்சா²ம, லபி◌⁴ஸ்ஸாம. லச்சா²ம புத்தே ஜீவந்தா, அரோகா³ ச ப◌⁴வாமஸே [ஜா॰ 2.22.2260].

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அலச்சா², அலபி◌⁴ஸ்ஸா, அலச்ச²ங்ஸு, அலபி◌⁴ஸ்ஸங்ஸு.

வச-வியத்தியங் வாசாயங், வசதி, வசந்தி.

கம்மே-வசீயதி, வசீயந்தி.

யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே 'அஸ்ஸூ'தி ஸுத்தேன ஆதி³ம்ஹி அகாரஸ்ஸ உத்தங், வுச்சதி, வுச்சந்தி, வுச்சரே, வுச்சதே, வுச்சந்தே, வுச்சரே.

காரிதே-வாசேதி, வாசெந்தி, வாசயதி, வாசயந்தி, வாசாபேதி, வாசாபெந்தி, வாசாபயதி, வாசாபயந்தி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அவசி, வசி.

மஹாவுத்தினா ஆகாரேன ஸஹ ஸாக³மோ, அவசாஸி, வசாஸி, அவசுங், வசுங், அவசிங்ஸு, வசிங்ஸு, த்வங் அவசோ, அவச, அவசி, அவசாஸி, அவசித்த², அவசித்தோ², தும்ஹே அவசித்த².

'ம்ஹாதா²னமுஞ'இதி ஸுத்தங், தும்ஹே அவசுத்த², வசுத்த², அஹங் அவசிங், வசிங், அவசாஸிங், வசாஸிங், மயங் அவசிம்ஹா, வசிம்ஹா, அவசிம்ஹ, வசிம்ஹ வா, மயங் அவசும்ஹா, வசும்ஹா, ஸோ அவசா, வசா.

ரஸ்ஸத்தே-அவச, அவசித்த², வசித்த² வா, அஹங் அவசங், அவச, வச வா, மயங் அவசிம்ஹே, வசிம்ஹே.

652. **ஈஆதோ³ வசஸ்ஸோம** [க॰ 477; ரூ॰ 479; நீ॰ 958; சங்॰ 6.2.69; பா॰ 7.4.20].

ஈஆதீ³ஸு வசஸ்ஸ மானுப³ந்தோ◌⁴ ஒ ஹோதி.

ஸோ அவோசி, தே அவோசுங், அவோசிங்ஸு, த்வங் அவோசி, தும்ஹே அவோசுத்த², அஹங் அவோசிங், மயங் அவோசும்ஹா, ஸோ அவோச, ரஸ்ஸோ, ப◌⁴க³வா ஏதத³வோச [உதா³॰ 20].

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி -

653. **வசபு◌⁴ஜமுசவிஸானங் க்க²ங** [க॰ 481; ரூ॰ 524; நீ॰ 963; 'பு◌⁴ஜ முச வச விஸானங் க்க²ங (ப³ஹூஸு)].

ஸ்ஸேன ஸஹ வசாதீ³னங் அந்தோ ப்³யஞ்ஜனோ க்க²ங ஹோதி வா ஸ்ஸயுத்தாஸு விப◌⁴த்தீஸு.

வக்க²தி , வசிஸ்ஸதி, வக்க²ந்தி, வக்க²ரே, வசிஸ்ஸந்தி, வசிஸ்ஸரே, வக்க²ஸி, வக்க²த², வக்கா²மி, வக்கா²ம, வக்க²தே, வக்க²ந்தே, வக்க²ஸே, வக்க²வ்ஹே, அஹங் வக்க²ங், வசிஸ்ஸங், மயங் வக்கா²ம்ஹே, வசிஸ்ஸாம்ஹே.

'ஸ்ஸேனா'தி அதி◌⁴காரேன வினா தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கா²தே³ஸோபி லப்³ப◌⁴தி, வக்கி²ஸ்ஸதி, வக்கி²ஸ்ஸந்தி.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அவக்கா², அவசிஸ்ஸா, அவக்க²ங்ஸு, அவசிஸ்ஸங்ஸு.

வத³-வியத்தியங் வாசாயங், வத³தி, வத³ந்தி, ஓவத³தி, ஓவத³ந்தி, வத³ஸி, வத³த², வதா³மி, வதா³ம.

லஸ்ஸ எத்தே-வதே³தி, வதெ³ந்தி, வதே³ஸி, வதே³த², வதே³மி, வதே³ம.

கம்மே-வதீ³யதி, வதி³ய்யதி, ஓவதீ³யதி, ஓவதி³ய்யதி.

த³ஸ்ஸ சவக்³க³த்தே யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், வஜ்ஜதி, வஜ்ஜந்தி, ஓவஜ்ஜதி, ஓவஜ்ஜந்தி.

காரிதே-பே⁴ரிங் வாதே³தி, வாதெ³ந்தி, வாத³யதி, வாத³யந்தி, கு³ருங் அபி⁴வாதே³தி, அபி⁴வாதெ³ந்தி, அபி⁴வாதே³ஸி, அபி⁴வாதே³த², அபி⁴வாதே³மி, அபி⁴வாதே³ம.

மஹாவுத்தினா அஸ்ஸ இத்தங், அபி⁴வாதி³யாமி, அபி⁴வாதி³யாம, அபி⁴வாத³யாமி, அபி⁴வாத³யாம வா, அபி⁴வந்தா³மி, அபி⁴வந்தா³மாதி அத்தோ². வந்த³ந்தோ ஹி "ஸுகீ² ஹோதூ"தி அபி⁴மங்க³லவசனங் வதா³பேதி நாம, ததா²வசனஞ்ச வந்த³னீயஸ்ஸ வத்தங்.

ணாபிம்ஹி ந வுத்³தி⁴, வதா³பேதி, வதா³பயதி.

'க³மவத³தா³னங் க⁴ம்மவஜ்ஜத³ஜ்ஜா வா'தி வஜ்ஜாதே³ஸோ, 'ஊலஸ்ஸே'தி லஸ்ஸ எத்தங், வஜ்ஜேதி, வஜ்ஜெந்தி.

கம்மே-வஜ்ஜீயதி, வஜ்ஜீயந்தி.

காரிதே-வஜ்ஜாபேதி, வஜ்ஜாபயதி.

எய்யாதி³ம்ஹி-'எய்யெய்யாஸெய்யங்னங்டே'இதி எய்யாதீ³னங் ஏகவசனானங் எத்தங், வதே³, வதெ³ய்ய, வஜ்ஜே, வஜ்ஜெய்ய, வதெ³ய்யுங், வஜ்ஜெய்யுங்.

வஜ்ஜாதே³ஸே மஹாவுத்தினா எய்யஸ்ஸ ஆத்தங், எய்யுமாதீ³னங் எய்யஸத்³த³ஸ்ஸ லோபோ, ஸோ வஜ்ஜா, தே வஜ்ஜுங்.

எய்யாதீ³னங் ய்யாஸத்³த³ஸ்ஸ லோபோ வா, த்வங் வஜ்ஜாஸி, வஜ்ஜேஸி, தும்ஹே வஜ்ஜாத², வஜ்ஜேத², அஹங் வஜ்ஜாமி, வஜ்ஜேமி, மயங் வஜ்ஜாம, வஜ்ஜேம, அஹங் வஜ்ஜங், மயங் வஜ்ஜாம்ஹே, வஜ்ஜெய்யாம்ஹே.

அத்ரிமா பாளீ-வஜ்ஜுங் வா தே ந வா வஜ்ஜுங், நத்தி² நாஸாய ரூஹனா [ஜா॰ 1.3.33], அம்மங் ஆரொக்³யங் வஜ்ஜாஸி, த்வஞ்ச தாத ஸுகீ² ப⁴வ [ஜா॰

2.22.2148], அம்மங் ஆரொக்³யங் வஜ்ஜாத², அயங் நோ நேதி ப்³ராஹ்மணோ [ஜா॰ 2.22.2174] இச்சாதி³.

ஹிய்யத்தனியங்-ஸோ அவதா³, வதா³, அவஜ்ஜா, வஜ்ஜா, தே அவதூ³, வதூ³, அவஜ்ஜூ, வஜ்ஜூ.

அஜ்ஜதனியங்-ஸோ அவதி³, வதி³, அவஜ்ஜி, வஜ்ஜி, தே அவது³ங், வது³ங், அவஜ்ஜுங், வஜ்ஜுங், அவதி³ங்ஸு, வதி³ங்ஸு, அவஜ்ஜிங்ஸு, வஜ்ஜிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-வதி³ஸ்ஸதி, வஜ்ஜிஸ்ஸதி.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அவதி³ஸ்ஸா, அவஜ்ஜிஸ்ஸா இச்சாதி³.

வித³-ஞாணே, வித³தி.

'யுவண்ணானமியங்உவங ஸரே'தி ஸரம்ஹி இயாதே³ஸோ, தே விதி³யந்தி.

காரிதே-நிவேதே³தி, படிவேதே³தி, நிவேத³யதி, படிவேத³யதி, படிவேத³யாமி வோ பி⁴க்க²வே [ம॰ நி॰ 1.416], ஜானாபேமீதி அத்தோ². வேத³யாமஹங் ப⁴ந்தே, வேத³யதீதி மங் ஸங்கோ⁴ தா⁴ரேதூதி [சூளவ॰ அட்ட²॰ 102] ஜானாபேமி, பாகடங் கரோமீதி வா அத்தோ².

"வேதி³யாமஹங் ப⁴ந்தே, வேதி³யதீதி மங் ஸங்கோ⁴ தா⁴ரேதூ"திபி [சூளவ॰ அட்ட²॰ 102] பாடோ², தத்த² அபச்சயே பரே இயாதே³ஸோ யுஜ்ஜதி.

எய்யாதி³ம்ஹி-விதெ³ய்ய, விதி³யெய்ய, விதெ³ய்யுங், விதி³யெய்யுங்.

ஈஆதி³ம்ஹி-பச்சயானங் க²யங் அவேதி³, தே விது³ங், விதி³ங்ஸு.

காரிதே-நிவேதே³ஸி, நிவேத³யி, படிவேதே³ஸி, படிவேத³யி, நிவேத³யுங், நிவேத³யிங்ஸு, படிவேத³யுங், படிவேத³யிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-விதி³ஸ்ஸதி, வேதி³ஸ்ஸதி, பரிஸுத்³தா⁴தி வேதி³ஸ்ஸாமி [மஹாவ॰ 134] இச்சாதி³.

வஸ-நிவாஸே, வஸதி, வஸந்தி, நிவஸதி, நிவஸந்தி.

கம்மே-அதி⁴, ஆபுப்³போ³, தேன கா³மோ அதி⁴வஸீயதி, ஆவஸீயதி, அஜ்ஜா²வஸீயதி.

'அஸ்ஸூ'தி ஸுத்தேன அகாரஸ்ஸ உத்தங், வுஸ்ஸதி, வுஸ்ஸந்தி, வுஸ்ஸரே, "ப⁴க³வதி ப்³ரஹ்மசரியங் வுஸ்ஸதீ"தி [ம॰ நி॰ 1.257] பாளி.

காரிதே-வாஸேதி, அதி◌⁴வாஸேதி, வாஸயதி, அதி◌⁴வாஸயதி.

ணாபிம்ஹி வுத்³தி◌⁴ நத்தி², வஸாபேதி, வஸாபயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அவஸி, வஸி, அவஸுங், வஸுங், அவஸிங்ஸு, வஸிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதீ³ஸு-'லப◌⁴ வஸ சி²த³ க³ம பி◌⁴த³ ருதா³னங் ச்ச²ங'இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சா²தே³ஸோ, வச்ச²தி, வஸிஸ்ஸதி, வச்ச²ந்தி, வஸிஸ்ஸந்தி, ஆயஸ்மதோ நிஸ்ஸாய வச்சா²மி [மஹாவ॰ 77], ந தே வச்சா²மி ஸந்திகே [ஜா॰ 2.22.1933], அவச்சா², அவஸிஸ்ஸா, அவச்ச²ங்ஸு, அவஸிஸ்ஸங்ஸு.

விஸ-பவிஸனே, பவிஸதி, பவிஸந்தி.

கம்மே-பவிஸீயதி , பவிஸீயந்தி, பவிஸீயதே, பவிஸீயந்தே.

யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே-பவிஸ்ஸதி, பவிஸ்ஸந்தி, பவிஸ்ஸரே, பவிஸ்ஸதே, பவிஸ்ஸந்தே, பவிஸ்ஸரே.

காரிதே-பவேஸேதி, பவேஸயதி.

கம்மே-பவேஸீயதி, பவேஸீயந்தி.

ஈஆதி³ம்ஹி உபஸக்³க³ஸ்ஸ தீ³கோ◌⁴ வா, பாவிஸி.

மஹாவுத்தினா தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கோ² ஹோதி, பாவெக்கி² பத²விங் சேச்சோ [ஜா॰ 1.19.98], ஸோ பாவெக்கி² காஸிராஜா [ஜா॰ 1.15.266], ஸோ தஸ்ஸ கே³ஹங் பாவெக்கி² [ஜா॰ 1.15.303], பாவிஸுங், பாவிஸிங்ஸு, பாவெக்கி²ங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதீ³ஸு 'வச பு◌⁴ஜ முச விஸானங் க்க²ங'இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கோ², பவெக்க²தி, பவிஸிஸ்ஸதி, பவெக்க²ந்தி, பவிஸிஸ்ஸந்தி, ஏஸ பி◌⁴ய்யோ பவெக்கா²மி, வம்மிகங் ஸதபோரிஸங் [ஜா॰ 1.4.100], பாவெக்கா², பவிஸிஸ்ஸா, பாவெக்க²ங்ஸு, பவிஸிஸ்ஸங்ஸு.

ஸத³-ஸங்ஸீத³னே, 'ஜரஸதா³னமீம வா'திஆதி³ஸரம்ஹா ஈமஆக³மோ ஹோதி வா, ஸீத³தி, ஸீத³ந்தி, லாபூ³னி ஸீத³ந்தி, ஸிலா ப்லவந்தி [ஜா॰ 1.1.77], ஸங்ஸீத³தி, விஸீத³தி, ஓஸீத³தி, அவஸீத³தி.

நிபுப்³போ³ நிஸஜ்ஜாயங், நிஸீத³தி, நிஸீத³ந்தி.

பபுப்³போ³ பஸாதே³, பஸீத³தி, பஸீத³ந்தி.

காரிதேபி ந வுத்³தி⁴ ஆதே³ஸந்தரத்தா, ஸீதே³தி, ஸீத³யதி, ஸங்ஸீதே³தி, ஸங்ஸீத³யதி, ஓஸீதே³தி, ஓஸீத³யதி, ஓஸீதா³பேதி, ஓஸீதா³பயதி, நிஸீதா³பேதி, நிஸீதா³பயதி.

பபுப்³ப³ம்ஹி ஈம ந ஹோதி, பிதா புத்தங் பு³த்³தே⁴ பஸாதே³தி, பஸாத³யதி, பஸாதெ³ந்தி, பஸாத³யந்தி.

கம்மே-பஸாதீ³யதி , பஸாதீ³யந்தி.

ஹன-ஹிங்ஸா, க³தீஸு, ஹனதி, ஹனந்தி.

'க்வசி விகரணான'ந்தி ஸுத்தேன லவிகரணஸ்ஸ லோபே ஹந்தி, ப²லங் வே கத³லிங் ஹந்தி, ஸக்காரோ காபுரிஸங் ஹந்தி [சூளவ॰ 335], ஹந்தி குத்³தோ⁴ புது²ஜ்ஜனோ [அ॰ நி॰ 7.64].

மஹாவுத்தினா க்வசி தா⁴த்வந்தலோபோ, விக்கோஸமானா திப்³பா³ஹி, ஹந்தி நேஸங் வரங் வரங் [ஜா॰ 2.22.2370], லுத்³த³கா மிக³ங் ஹந்தி, கேவட்டா மச்ச²ங் ஹந்தி.

கம்மே-ஹனீயதி, ஹனீயந்தி.

தா⁴த்வந்தஸ்ஸ சவக்³க³த்தே யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், ஹஞ்ஞதி, ஹஞ்ஞந்தி.

காரிதே -

654. **ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ ணானுப³ந்தே⁴** [க॰ 591; ரூ॰ 544; நீ॰ 1195].

ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ ஹோதி ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே.

கா⁴தேதி, கா⁴தயதி, கா⁴தாபேதி, கா⁴தாபயதி.

கம்மே-கா⁴தீயதி, கா⁴தாபீயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அஹனி, ஹனி, அஹனிங்ஸு, ஹனிங்ஸு.

கம்மே-அஹஞ்ஞி, ஹஞ்ஞி, அஹஞ்ஞிங்ஸு, ஹஞ்ஞிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி -

655. **ஹனா ஜேகா²** [க॰ 481; ரூ॰ 524; நீ॰ 967, 969? '...ச²கா²' (ப³ஹூஸு) 'சே²கா²' (கத்த²சி)].

ஹனம்ஹா பரஸ்ஸ ஸ்ஸகாரஸ்ஸ ஜே, கா²தே³ஸா ஹொந்தி வா, மஹாவுத்தினா தா⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங்.

ஹஜ்ஜேதி , ஹனிஸ்ஸதி, ஹஜ்ஜெந்தி, ஹஜ்ஜேஸி, ஹஜ்ஜேத², ஹஜ்ஜேமி, ஹனிஸ்ஸாமி, ஹஜ்ஜேம, ஹனிஸ்ஸாம.

கா²தே³ஸே மஹாவுத்தினா தா⁴த்வந்தஸ்ஸ வக்³க³ந்தத்தங், படிஹங்க²தி, படிஹனிஸ்ஸதி, படிஹங்க²ந்தி, படிஹங்க²ஸி, படிஹங்கா²மி, படிஹங்கா²ம, படிஹனிஸ்ஸாம.

ஹர-ஹரணே, ஹரதி, ஹரந்தி.

கம்மே-ஹரீயதி, ஹரீயந்தி.

காரிதே-ஹாரேதி, ஹாரயதி.

ணாபிம்ஹி ந வுத்³தி⁴, ஹராபேதி, ஹராபயதி.

கம்மே-ஹாரீயதி, ஹராபீயதி.

ஆ, ஈஆதீ³ஸு -

656. **ஆஈஆதீ³ஸு ஹரஸ்ஸா**.

ஆஆதீ³ஸு ஈஆதீ³ஸு ச ஹரஸ்ஸ ரகாரஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா, ஸோ அஹா, அஹரா.

ஈஆதி³ம்ஹி-ஸோ அஹாஸி, அஜினி மங் அஹாஸி மே [த⁴॰ ப॰ 3-4], அத்தானங் உபஸங்ஹாஸி, ஆஸனங் அபி⁴ஹாஸி, ஸாஸனே விஹாஸி, விஹாஸி புரிஸுத்தமோ [க³வேஸிதப்³ப³ங்], த⁴ம்மங் பயிருதா³ஹாஸி, அஹரி, ஹரி, விஹாஸுங், ஆஹிங்ஸு, விஹிங்ஸு வா, “மா மே ததோ மூலப²லங் ஆஹங்ஸூ”தி [ஜா॰ 2.18.22] பாளி, அஹாஸுங், அஹருங், ஹருங், அஹரிங்ஸு, ஹரிங்ஸு, த்வங் அஹாஸி, அஹரி, தும்ஹே அஹாஸித்த², அஹரித்த², அஹங் அஹாஸிங், அஹரிங், விஹாஸிங் ஸாஸனே ரதோ [அப॰ தே²ர 1.2.84], மயங் அஹாஸிம்ஹா, அஹரிம்ஹா.

பரச²க்கே அஸ்ஸ த்த²த்தங், ஸோ அஹாஸித்த², அஹரித்த².

ஸ்ஸத்யாதீ³ஸு -

657. **ஹரஸ்ஸ சாஹங ஸ்ஸே** ['யாஸ்ஸ சாஹங ஸ்ஸேன' (ப³ஹூஸு)].

ஸ்ஸகாரவதீஸு விப⁴த்தீஸு ஸ்ஸேன ஸஹ ஹரஸ்ஸ ச கரஸ்ஸ ச ரகாரஸ்ஸ ஆஹங ஹோதி வா.

இஉ ஆக³மே-ஹாஹிதி, கா²ரிகாஜஞ்ச ஹாஹிதி [ஜா॰ 2.22.1759]. ஹாஹதி வா, ஹரிஸ்ஸதி, ஹாஹிந்தி, ஹாஹந்தி, ஹரிஸ்ஸந்தி, ஹாஹஸி, ஸுக²ங் பி⁴க்கு² விஹாஹிஸி [த⁴॰ ப॰ 379]. ஹாஹத², ஹாஹாமி, ஹாஹாம, ஹரிஸ்ஸாம.

மஹாவுத்தினா ஹரஸ்ஸ தா⁴த்வந்தஸ்ஸ லோபோ ச, "யோ இமஸ்மிங் த⁴ம்மவினயே அப்பமத்தோ விஹஸ்ஸதி [ஸங்॰ நி॰ 1.185], புரக்க²த்வா விஹஸ்ஸாம [தே²ரீகா³॰ 121], அஹங் உத³கமாஹிஸ்ஸ"ந்தி [ஜா॰ 2.22.1931] பாளீ.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அஹாஹா, அஹரிஸ்ஸா, அஹாஹங்ஸு, அஹரிஸ்ஸங்ஸு.

ஆபுப்³ப³ ஸீஸ-பத்த²னாயங், ஆஸீஸதி, ஆஸீஸந்தி, பச்சாஸீஸதி, பச்சாஸீஸந்தி.

658. **ஆதி³ஸ்மா ஸரா** [சங்॰ 5.1.3; பா॰ 6.1.2].

ஆதி³பூ⁴தா ஸரம்ஹா பரங் பட²மஸத்³த³ரூபங் ஏகஸ்ஸரங் த்³வேரூபங் ஹோதி, இமினா ஸரபுப்³பா³னங் தா⁴துபதா³னங் பத³த்³வித்தே ஆஸீஸ, ஸீஸ இதி ரூபத்³வயங் ப⁴வதி.

659. **லோபோனாதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ** [சங்॰ 6.2.112; பா॰ 7.4.60].

த்³வித்தே அனாதி³பூ⁴தஸ்ஸ ஏகஸ்ஸ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ லோபோ ஹோதீதி புரிமே ஸீஸரூபே ஸகாரலோபோ.

ஆஸீஸீஸதி , ஆஸீஸீஸந்தி இச்சாதி³.

ததா² 'பரொக்கா²யஞ்சா'தி ஸுத்தே சஸத்³தே³ன கமாதீ³னங் தா⁴துபதா³னங் பத³த்³வித்தே கதே 'லோபோனாதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி புரிமே பத³ரூபே அனாதி³ப்³யஞ்ஜனலோபோ, 'கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா'தி ஸேஸஸ்ஸ கவக்³க³ஸ்ஸ சவக்³க³த்தங், 'நிக்³க³ஹீதஞ்சா'தி நிக்³க³ஹீதாக³மோ, சங்கமதி, சங்கமந்தி, சங்கமது, சங்கமந்து, சங்கமெய்ய, சங்கமெய்யுங் இச்சாதி³.

குச-ஸங்கோசனே, சங்கோசதி, சங்கோசந்தி.

சல-சலனே, சஞ்சலதி, சஞ்சலந்தி.

மஹாவுத்தினா நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ பரரூபத்தே ஜர-பி⁴ஜ்ஜனே, ஜஜ்ஜரதி ஜஜ்ஜரந்தி.

த³ள-தி³த்தியங், த³த்³த³ல்லதி, த³த்³த³ல்லந்தி.

முஹ-வேசித்தே, மோமுஹதி, மோமுஹந்தி, மஹாவுத்தினா உஸ்ஸ ஒத்தங்.

ததா² ரு-ஸத்³தே³, ரோருவதி, ரோருவந்தி.

லுப-கி³த்³தே⁴, லோலுப்பதி, லோலுப்பந்தி இச்சாதி³.

பத³த்³வித்தங் நாம பத³த்தா²னங் அதிஸயதாதீ³பனத்த²ங், விச்சா²யங் பன போனோபுஞ்ஞ, ஸம்ப⁴மாதீ³ஸு ச த்³வித்தே அனாதி³ப்³யஞ்ஜனலோபோ நத்தி², கா³மோ கா³மோ ரமணீயோ. ததா² க்வசி அதிஸயதீ³பனேபி, ரூபரூபங், து³க்க²து³க்க²ங், அஜ்ஜ²த்தஜ்ஜ²த்தங், தே³வதே³வோ, முனிமுனி, ராஜராஜா, ப்³ரஹ்மப்³ரஹ்மா, வரவரோ, அக்³க³அக்³கோ³, ஜெட்ட²ஜெட்டோ², ஸெட்ட²ஸெட்டோ², பஸத்த²பஸத்தோ², உக்³க³தஉக்³க³தோ, உக்கட்டு²க்கட்டோ², ஓமகோமகோ, து³ப்³ப³லது³ப்³ப³லோ, அப³லஅப³லோ, மஹந்தமஹந்தோ இச்சாதி³.

பூ⁴வாதி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

**ருதா⁴தி³க³ண**

அத² ருதா⁴தி³க³ணோ வுச்சதே.

'கத்தரீ'தி பத³ங் வத்ததே, தஞ்ச ப³ஹுலாதி⁴காரா விகரணானங் கத்தரி நிப³ந்த⁴ங் பா⁴வ, கம்மேஸு அனிப³ந்த⁴ங் விகப்பேன பவத்திங் தீ³பேதி, தஸ்மா பா⁴வ, கம்மேஸு ச காரிதரூபேஸு ச விகரணானங் பவத்தி வேதி³தப்³பா³ ஹோதீதி.

**சி²த³, பி⁴த³, பு⁴ஜ, முச, யுஜ, ரிச, ருத⁴, லிப, வித³, ஸிச, ஸுப⁴.**

660. **மஞ்ச ருதா⁴தீ³னங்** [க॰ 446; ரூ॰ 509; நீ॰ 926; சங்॰ 1.1.93; பா॰ 3.1.78].

ருதா⁴தீ³ஹி க்ரியத்தே²ஹி கத்தரி லோ ஹோதி, தேஸஞ்ச ருதா⁴தீ³னங் புப்³ப³ந்தஸரம்ஹா பரங் நிக்³க³ஹீதங் ஆக³ச்ச²தி, மானுப³ந்தோ⁴ புப்³ப³ந்ததீ³பனத்தோ², அகாரோ உச்சாரணத்தோ², சஸத்³தே³ன ருத⁴, ஸுபா⁴தீ³ஹி இ, ஈ, ஏ, ஓபச்சயே ஸங்க³ண்ஹாதி, நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ வக்³க³ந்தத்தங்.

ருந்த◌⁴தி.

சி²த³-த்³விதா◌⁴கரணே, சி²ந்த³தி, சி²ந்த³ந்தி.

கம்மே க்யோ, ‘தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா’தி யம்ஹி தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ சவக்³க³த்தங், ‘வக்³க³லஸேஹி தே’தி யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங். சி²ஜ்ஜதி, சி²ஜ்ஜந்தி.

‘க³ருபுப்³பா³ ரஸ்ஸா ரே ந்தெந்தீன’ந்தி சதுன்னங் ந்தே, ந்தீனங் ரெத்தங், சி²ந்த³தே, சி²ஜ்ஜதே, சி²ஜ்ஜந்தே, சி²ஜ்ஜரே.

இமினா நிக்³க³ஹீதாக³மோ, சி²ந்தீ³யதி, சி²ந்தீ³யந்தி, சி²ந்தீ³யதே, சி²ந்தீ³யந்தே.

காரிதே-சே²தே³தி, சே²த³யதி, சே²தா³பேதி, சே²தா³பயதி, சி²ந்தே³தி, சி²ந்த³யதி, சி²ந்தா³பேதி, சி²ந்தா³பயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அச்சி²ந்தி³ , சி²ந்தி³, அச்சி²ந்து³ங், சி²ந்து³ங், அச்சி²ந்தி³ங்ஸு, சி²ந்தி³ங்ஸு.

மஹாவுத்தினா தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சோ² புப்³ப³ஸ்ஸ த்³வித்தஞ்ச, அச்செ²ச்சி² தண்ஹங், விவத்தயி ஸங்யோஜனங் [இதிவு॰ 53], “அச்சே²ஜ்ஜீ”திபி தி³வாதி³பாடோ² தி³ஸ்ஸதி, அச்செ²ச்சு²ங் வத போ◌⁴ ருக்க²ங் [ஜா॰ 2.22.1788].

கம்மே-அச்சி²ஜ்ஜி, சி²ஜ்ஜி, அச்சி²ந்தி³யி, சி²ந்தி³யி.

காரிதே-சே²தே³ஸி, கண்ணனாஸஞ்ச சே²த³யி [ஜா॰ 1.4.49], சி²ந்தே³ஸி, சி²ந்த³யி.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-‘லப◌⁴வஸசி²த³க³மபி◌⁴த³ருதா³னங் ச்ச²ங’இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சோ², செ²ச்ச²தி, சி²ந்தி³ஸ்ஸதி, செ²ச்ச²ந்தி, சி²ந்தி³ஸ்ஸந்தி, செ²ச்ச²ஸி, செ²ச்ச²த, செ²ச்சா²மி, செ²ச்சா²ம, சி²ந்தி³ஸ்ஸாம.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அச்செ²ச்சா², அச்சி²ந்தி³ஸ்ஸா, அச்செ²ச்ச²ங்ஸு, அச்சி²ந்தி³ஸ்ஸங்ஸு.

பி◌⁴த³-விதா³ரணே, பி◌⁴ந்த³தி, பி◌⁴ந்த³ந்தி.

கம்மே-பி◌⁴ஜ்ஜதி, பி◌⁴ஜ்ஜந்தி, பி◌⁴ஜ்ஜரே, பி◌⁴ந்தி³யதி, பி◌⁴ந்தி³யந்தி.

காரிதே-பி◌⁴க்கூ² பி◌⁴க்கூ²ஹி பே◌⁴தே³தி [மஹாவ॰ 107], பே◌⁴த³யதி, பே◌⁴தா³பேதி, பே◌⁴தா³பயதி, பி◌⁴ந்தே³தி, பி◌⁴ந்த³யதி, பி◌⁴ந்தா³பேதி, பி◌⁴ந்தா³பயதி.

கம்மே-பே⁴தீ³யதி, பே⁴தா³பீயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அபி⁴ந்தி³, பி⁴ந்தி³, அபி⁴ந்து³ங், பி⁴ந்து³ங், அபி⁴ந்தி³ங்ஸு, பி⁴ந்தி³ங்ஸு.

கம்மே-அபி⁴ஜ்ஜி, பி⁴ஜ்ஜி, அபி⁴ந்தி³யி, பி⁴ந்தி³யி.

காரிதே-அபே⁴தே³ஸி, பே⁴தே³ஸி, அபே⁴த³யி, பே⁴த³யி, பே⁴தா³பேஸி, பே⁴தா³பயி.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-'லப⁴வஸ...'இச்சாதி³னா ஸ்ஸேன ஸஹ த³ஸ்ஸ ச்சோ², பெ⁴ச்ச²தி, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸதி, பெ⁴ச்ச²ந்தி, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸந்தி, பெ⁴ச்ச²ஸி, பெ⁴ச்ச²த², பெ⁴ச்சா²மி, பெ⁴ச்சா²ம, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸாம, "தங் தே பஞ்ஞாய பெ⁴ச்சா²மீ"தி [ஸு॰ நி॰ 445] பாளி.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அச்செ²ச்சா², அச்சி²ந்தி³ஸ்ஸாஇச்சாதி³.

பு⁴ஜ-பாலன, ப்³யவஹரணேஸு, பு⁴ஞ்ஜதி, பு⁴ஞ்ஜந்தி.

கம்மே-பு⁴ஜ்ஜதி, பு⁴ஜ்ஜந்தி.

காரிதே-போ⁴ஜேதி, போ⁴ஜயதி, போ⁴ஜாபேதி, போ⁴ஜாபயதி.

கம்மே-போ⁴ஜீயதி, போ⁴ஜாபீயதி.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-'வசபு⁴ஜமுசவிஸானங் க்க²ங'இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கோ², ஆதி³வுத்³தி⁴, பொ⁴க்க²தி, பு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸதி, பொ⁴க்க²ந்தி, பொ⁴க்க²ஸி, பொ⁴க்க²த², பொ⁴க்கா²மி, பொ⁴க்கா²ம, பு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸாம.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அபொ⁴க்கா², அபு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸா, அபொ⁴க்க²ங்ஸு, அபு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸங்ஸு இச்சாதி³.

முச-மோசனே, முஞ்சதி, முஞ்சந்தி, முஞ்சரே.

கம்மே-முச்சதி, முச்சந்தி, முஞ்சீயதி, முஞ்சீயந்தி.

காரிதே-மோசாபேதி, மோசாபயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-அமுஞ்சி, முஞ்சி, அமுஞ்சிங்ஸு, முஞ்சிங்ஸு.

காரிதே-அமோசேஸி, மோசேஸி, அமோசயி, மோசயி, அமோசேஸுங், மோசேஸுங், அமோசயுங், மோசயுங், அமோசிங்ஸு, மோசிங்ஸு,

அமோசயிங்ஸு, மோசயிங்ஸு.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-ஸ்ஸேன ஸஹ சஸ்ஸ க்கோ², மொக்க²தி, முஞ்சிஸ்ஸதி, மொக்க²ந்தி மாரப³ந்த⁴னா [த⁴॰ ப॰ 37]. ந மே ஸமண மொக்க²ஸி [ஸங்॰ நி॰ 1.140]. மொக்க²த², மொக்கா²மி, மொக்கா²ம, முஞ்சிஸ்ஸாம.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அமொக்கா² , மொக்கா², அமுஞ்சிஸ்ஸா, முஞ்சிஸ்ஸா, அமொக்க²ங்ஸு, மொக்க²ங்ஸு, அமுஞ்சிஸ்ஸங்ஸு, முஞ்சிஸ்ஸங்ஸு.

யுஜ-யோகே³, யுஞ்ஜதி பு³த்³த⁴ஸாஸனே, ஆரப⁴தீதி அத்தோ², யுஞ்ஜந்தி, பமாத³மனுயுஞ்ஜந்தி, பா³லா து³ம்மேதி⁴னோ ஜனா [த⁴॰ ப॰ 26]. யுஞ்ஜஸி, யுஞ்ஜத² பு³த்³த⁴ஸாஸனே [ஸங்॰ நி॰ 1.185]. யுஞ்ஜாமி, யுஞ்ஜாம.

கம்மே-யுஞ்ஜீயதி, யுஞ்ஜீயந்தி.

காரிதே-யோஜேதி, பயோஜேதி, நியோஜேதி, உய்யோஜேதி, யோஜயதி, பயோஜயதி, நியோஜயதி, உய்யோஜயதி.

கம்மே-யோஜீயதி, பயோஜீயதி, நியோஜீயதி, உய்யோஜீயதி.

ருத⁴-ஆவரணே, ருந்த⁴தி, ருந்தி⁴தி, ருந்தீ⁴தி, ருந்தே⁴தி, ருந்தோ⁴தி, ருந்த⁴ந்தி, ஓருந்த⁴தி, அவருந்த⁴தி, ருந்தா⁴பேதி, ருந்தா⁴பயதி, அவரோதே⁴தி, அவரோத⁴யதி, உபரோதே⁴தி, உபரோத⁴யதி, ரோதா⁴பேதி, ரோதா⁴பயதி.

கம்மே-அவரோதீ⁴யதி இச்சாதி³.

லிப-லிம்பனே, லிம்பதி, லிம்பந்தி.

கம்மே-லிம்பீயதி.

காரிதே-லிம்பேதி, லிம்பயதி, லிம்பாபேதி, லிம்பாபயதி, லேபேதி, லேபயதி, லேபாபேதி, லேபாபயதி இச்சாதி³.

வித³-படிலாபே⁴, விந்த³தி, விந்த³ந்தி.

கம்மே-விந்தீ³யதி, விந்தீ³யந்தி.

காரிதே-விந்தே³தி, விந்த³யதி, விந்தா³பேதி, விந்தா³பயஹி.

ஈ ஆதி³ம்ஹி-அவிந்தி³ , விந்தி³, உத³ங்க³ணே தத்த² பபங் அவிந்து³ங் [ஜா॰ 1.1.2], அவிந்தி³ங்ஸு, விந்தி³ங்ஸு இச்சாதி³.

ஸிச-ஸேசனே, ஸிஞ்சதி, ஸிஞ்சந்தி.

கம்மே-ஸிஞ்சீயதி, ஸிஞ்சீயந்தி.

காரிதே-ஸிஞ்சேதி, ஸிஞ்சயதி, ஸிஞ்சாபேதி, ஸிஞ்சாபயதி, ஸிஞ்செய்ய வா ஸிஞ்சாபெய்ய வா [பாசி॰ 140] இச்சாதி³.

ஸுப⁴-ஸம்பஹாரே, யோ நோ கா³வோவ ஸும்ப⁴தி [ஜா॰ 2.22.2132]. ஸும்ப⁴ந்தி, ஸும்ப⁴ஸி, ஸும்ப⁴த², பூ⁴மிங் ஸும்பா⁴மி வேக³ஸா [ஜா॰ 1.5.51], ஸும்பா⁴ம, ஸும்பி⁴தி, ஸும்பீ⁴தி, ஸும்பே⁴தி, ஸும்போ⁴தி இச்சாதி³.

க³ஹதா⁴துபி இத⁴ ஸங்க³ஹிதா. க³ஹ-உபாதா³னே. 'மஞ்ச ருதா⁴தீ³ன'ந்தி நிக்³க³ஹீதேன ஸஹ லபச்சயோ.

661. **ணோ நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ** [க॰ 490; ரூ॰ 518; நீ॰ 982].

க³ஹதா⁴தும்ஹி ஆக³தஸ்ஸ நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ ணோ ஹோதி. மஹாவுத்தினா விகப்பேன லஸ்ஸ தீ³கோ⁴.

க³ண்ஹாதி, க³ண்ஹதி வா, க³ண்ஹந்தி, க³ண்ஹஸி, க³ண்ஹத², க³ண்ஹாமி, க³ண்ஹாம.

கம்மே-க³ண்ஹீயதி, க³ண்ஹீயந்தி.

'ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ'தி ஹ, யானங் விபரியாயோ, க³ய்ஹதி, க³ய்ஹந்தி, க³ய்ஹரே.

காரிதே-கா³ஹேதி, கா³ஹயதி, கா³ஹாபேதி, கா³ஹாபயதி இச்சாதி³.

662. **க³ஹஸ்ஸ கெ⁴ப்போ** [க॰ 489; ரூ॰ 519; நீ॰ 901].

ந்த, மான, த்யாதீ³ஸு க³ஹஸ்ஸ கெ⁴ப்பாதே³ஸோ ஹோதி வா.

கெ⁴ப்பதி , கெ⁴ப்பந்தி.

கம்மே-கெ⁴ப்பீயதி, கெ⁴ப்பீயந்தி.

ஈ ஆதி³ம்ஹி-அக³ண்ஹி, க³ண்ஹி.

மஹாவுத்தினா நிக்³க³ஹீதலோபோ, இஉ ஆக³மஸ்ஸ எத்தங், அக்³க³ஹேஸி, படிக்³க³ஹேஸி, அனுக்³க³ஹேஸி, அக்³க³ண்ஹிங்ஸு, க³ண்ஹிங்ஸு. அக்³க³ஹேஸுங், படிக்³க³ஹேஸுங், அனுக்³க³ஹேஸுங்.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-க³ண்ஹிஸ்ஸதி, க³ஹெஸ்ஸதி, க³ண்ஹிஸ்ஸந்தி, க³ஹெஸ்ஸந்தி இச்சாதி³.

ருதா⁴தி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

**தி³வாதி³க³ண**

அத² தி³வாதி³க³ணோ வுச்சதே.

இத⁴ தா⁴தூனங் கமோ அந்தக்க²ரவஸேன வத்தப்³போ³ ஸப்³ப³ஸோ ஸதி³ஸரூபத்தா.

**முச, விச, யுஜ, லுஜ, விஜ, க³த³, பத³, மத³, வித³, இத⁴, குத⁴, கி³த⁴, பு³த⁴, யுத⁴, வித⁴, ஸித⁴, ஸுத⁴ மன, ஹன, குப, தீ³ப, லுப, வப, ஸுப, தி³வு, ஸிவு, தஸ, துஸ, தி³ஸ, து³ஸ, ஸிஸ, ஸுஸ, த³ஹ, நஹ, முஹ.**

663. **தி³வாதீ³ஹி யக** [க॰ 447; ரூ॰ 510; நீ॰ 928; சங்॰ 1.1.87; பா॰ 3.1.69].

தி³வாதீ³ஹி க்ரியத்தே²ஹி கத்தரி கானுப³ந்தோ⁴ யபச்சயோ ஹோதி.

தி³ப்³ப³தி.

முச-முத்தியங், யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், முச்சதி, விமுச்சதி. அகம்மகத்தா ஸுத்³த⁴கம்மரூபங் ந லப்³ப⁴தி.

காரிதே-மோசேதி , மோசயதி, மோசாபேதி, மோசாபயதி.

கம்மே-மோசீயதி, மோசாபீயதி, முச்சது, து³க்கா² முச்சந்து.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி தா⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கோ², மொக்க²தி, மொக்க²ந்தி.

விச-விவேகே, விவிச்சதி, விவிச்சந்தி.

காரிதே-விவேசேதி, விவேசயதி, விவேசாபேதி, விவேசாபயதி.

கம்மே-விவேசீயதி, விவேசாபீயதி இச்சாதி³.

யுஜ-யுத்தியங், யுஜ்ஜதி, யுஜ்ஜந்தி.

லுஜ-வினாஸே, லுஜ்ஜதி, லுஜ்ஜந்தி.

விஜ-ப◌⁴ய, சலனேஸு, ஸங்விஜ்ஜதி, ஸங்விஜ்ஜந்தி.

காரிதே-ஸங்வேஜேதி, ஸங்வேஜயதி, ஸங்வேஜெந்தி, ஸங்வேஜயந்தி இச்சாதி³.

க³த³-க³ஜ்ஜனே, மேகோ◌⁴ க³ஜ்ஜதி, க³ஜ்ஜந்தி.

பத³-க³திம்ஹி, உப்பஜ்ஜதி, உப்பஜ்ஜந்தி, நிபஜ்ஜதி, விபஜ்ஜதி, ஸம்பஜ்ஜதி, ஆபஜ்ஜதி, ஸமாபஜ்ஜதி, படிபஜ்ஜதி.

கம்மே-தேன ஆபத்தி ஆபஜ்ஜதி, ஜா²னங் ஸமாபஜ்ஜதி, மக்³கோ³ படிபஜ்ஜதி.

க்யம்ஹி பரேபி யக ஹோதி, தேன ஆபத்தி ஆபஜ்ஜீயதி. ஜா²னங் ஸமாபஜ்ஜீயதி, மக்³கோ³ படிபஜ்ஜீயதி.

காரிதே-உப்பாதே³தி, உப்பாத³யதி, நிப்பா²தே³தி, நிப்பா²த³யதி. ஸம்பாதே³தி, ஸம்பாத³யதி, ஆபாதே³தி, ஆபாத³யதி, படிபாதே³தி, படிபாத³யதி, படிபஜ்ஜாபேதி, படிபஜ்ஜாபயதி.

கம்மே-உப்பாதீ³யதி, நிப்பா²தீ³யதி, ஸம்பாதீ³யதி, ஆபாதீ³யதி, படிபாதீ³யதி.

உப்பஜ்ஜது , உப்பஜ்ஜந்து, உப்பஜ்ஜெய்ய, உப்பஜ்ஜெய்யுங், கிந்தி நு கோ² ஸத்³தி◌⁴விஹாரிகஸ்ஸ பத்தோ உப்பஜ்ஜியேத², சீவரங் உப்பஜ்ஜியேத², பரிக்கா²ரோ உப்பஜ்ஜியேதா²தி [மஹாவ॰ 67] இமானி பன கத்து, கம்மரூபானி.

ஈஆதி³ம்ஹி-உப்பஜ்ஜி, நிபஜ்ஜி, விபஜ்ஜி, ஸம்பஜ்ஜி, ஆபஜ்ஜி, ஸமாபஜ்ஜி, படிபஜ்ஜி.

**664. க்வசி விகரணானங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

விகரணானங் க்வசி லோபோ ஹோதி.

சக்கு²ங் உத³பாதி³, ஞாணங் உத³பாதி³, விஜ்ஜா உத³பாதி³, ஆலோகோ உத³பாதி³ [ஸங்॰ நி॰ 5.1081] இச்சாதி³, உப்பஜ்ஜிங்ஸு, நிபஜ்ஜிங்ஸு.

மத³-உம்மாதே³, மஜ்ஜதி, மஜ்ஜந்தி.

வித³-ஸத்தாயங், விஜ்ஜதி, ஸங்விஜ்ஜதி.

இத◌⁴-ஸமித்³தி◌⁴யங், இஜ்ஜ²தி, ஸமிஜ்ஜ²தி.

குத◌⁴-கோபே, குஜ்ஜ²தி, குஜ்ஜ²ந்தி.

பு³த⁴-அவக³மனே, பு³ஜ்ஜ²தி, ஸம்பு³ஜ்ஜ²தி.

படிபுப்³போ³ நித்³த³க்க²யே விகஸனே ச, படிபு³ஜ்ஜ²தி.

கம்மே-தேன த⁴ம்மோ பு³ஜ்ஜ²தி, த⁴ம்மா பு³ஜ்ஜ²ந்தி, பு³ஜ்ஜ²ரே, பு³ஜ்ஜீ²யதி, பு³ஜ்ஜீ²யந்தி.

காரிதே-போ³தே⁴தி, போ³த⁴யதி, போ³தா⁴பேதி, போ³தா⁴பயதி, பு³ஜ்ஜா²பேதி, பு³ஜ்ஜா²பயதி.

யுத⁴-ஸம்பஹாரே, மல்லோ மல்லேன ஸத்³தி⁴ங் யுஜ்ஜ²தி, த்³வே ஸேனா யுஜ்ஜ²ந்தி, த்³வே மெண்டா³ யுஜ்ஜ²ந்தி, த்³வே உஸபா⁴ யுஜ்ஜ²ந்தி, த்³வே ஹத்தி²னோ யுஜ்ஜ²ந்தி, த்³வே குக்குடா யுஜ்ஜ²ந்தி.

கம்மே-யுஜ்ஜீ²யதி, யுஜ்ஜீ²யந்தி.

காரிதே-யோதே⁴தி , யோத⁴யதி, யுஜ்ஜா²பேதி, யுஜ்ஜா²பயதி, "யோதே⁴த² மாரங் பஞ்ஞாவுதே⁴னா"தி [த⁴॰ ப॰ 40] பாளி.

வித⁴-தாளனே, ஸரேன மிக³ங் விஜ்ஜ²தி, த⁴ம்மங் படிவிஜ்ஜ²தி, படிவிஜ்ஜ²ந்தி.

கம்மே கத்துஸதி³ஸம்பி ரூபங் ஹோதி, தேன த⁴ம்மோ படிவிஜ்ஜ²தி, த⁴ம்மா படிவிஜ்ஜ²ந்தி, படிவிஜ்ஜீ²யதி, படிவிஜ்ஜீ²யந்தி.

காரிதே-வேதே⁴தி, வேத⁴யதி, படிவேதே⁴தி, படிவேத⁴யதி, இச்சாதி³.

ஸித⁴-ஸங்ஸித்³தி⁴யங், ஸிஜ்ஜ²தி, ஸிஜ்ஜ²ந்தி, ஸிஜ்ஜ²ரே.

காரிதே மஹாவுத்தினா இஸ்ஸ ஆத்தங், ஸாதே⁴தி, ஸாத⁴யதி, ஸாதெ⁴ந்தி, ஸாத⁴யந்தி.

கம்மே-ஸாதீ⁴யதி, ஸாதீ⁴யந்தி இச்சாதி³.

ஸுத⁴-ஸுத்³தி⁴யங், ஸுஜ்ஜ²தி, ஸுஜ்ஜ²ந்தி, விஸுஜ்ஜ²தி, பரிஸுஜ்ஜ²தி.

காரிதே-ஸோதே⁴தி, ஸோத⁴யதி.

மன-மஞ்ஞனாயங், மஞ்ஞதி, அவமஞ்ஞதி, அதிமஞ்ஞதி, மஞ்ஞந்தி, அவமஞ்ஞந்தி, அதிமஞ்ஞந்தி இச்சாதி³.

ஹன-விகா⁴த, ஸங்கா⁴தேஸு, ஹஞ்ஞதி, விஹஞ்ஞதி, ஹஞ்ஞந்தி, விஹஞ்ஞந்தி இச்சாதி³.

குப-கோபே, பரோ பரஸ்ஸ குப்பதி, குச்சி²வாதோ குப்பதி, ரோகோ³ குப்பதி, படிகுப்பதி, தேஜோதா◌⁴து பகுப்பதி [ம॰ நி॰ 1.305].

காரிதே-கோபேதி, கோபயதி இச்சாதி³.

தீ³ப-தி³த்தியங், தி³ப்பதி, தி³ப்பந்தி, புரே அத◌⁴ம்மோ தி³ப்பதி [சூளவ॰ 437].

கம்மே-தீ³பீயதி, தீ³பீயந்தி.

காரிதே க³ருபந்தத்தா ந வுத்³தி◌⁴, தீ³பேதி, தீ³பயதி, தீ³பெந்தி, தீ³பயந்தி இச்சாதி³.

லுப-அத³ஸ்ஸனே , லுப்பதி, லுப்பந்தி.

காரிதே-லோபேதி, லோபயதி இச்சாதி³.

வப-பீ³ஜனிக்கே²பே, வப்பதி, வப்பந்தி இச்சாதி³.

ஸுப-ஸுப்பனே, ஸுப்பதி, ஸுப்பந்தி.

மஹாவுத்தினா ஆதி³வுத்³தி◌⁴, ஸொப்பதி, ஸொப்பந்தி.

ஸமு-உபஸமே நிவாஸே ச, ஸம்மதி, விஸம்மதி, உபஸம்மதி, வூபஸம்மதி, அஸ்ஸமே ஸம்மதி, யத்த² ஸம்மதி தேமியோ [ஜா॰ 2.22.73], ஸம்மந்தி. காரிதே ந வுத்³தி◌⁴, ஸமேதி, வூபஸமேதி இச்சாதி³.

தி³வு-கீளாயங் விஜிகீ³ஸாயங் ப்³யவஹாரே து²தி, கந்தி, க³தி, ஸத்தீஸு ச, 'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி யம்ஹி வஸ்ஸ ப³த்தங், 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி யஸ்ஸ ப³த்தங், தி³ப்³ப³தி, தி³ப்³ப³ந்தி இச்சாதி³.

ஸிவு-ஸங்ஸிப்³ப³னே, ஸிப்³ப³தி, ஸிப்³ப³ந்தி, ஸிப்³பெ³ய்ய வா ஸிப்³பா³பெய்ய வா [பாசி॰ 176] இச்சாதி³.

தஸ-ஸந்தாஸே, தஸ்ஸதி.

மஹாவுத்தினா தஸ்ஸ த்ரத்தங், உத்ரஸ்ஸதி, உப்³பி³ஜ்ஜதீதி அத்தோ². தஸ்ஸதி, பரிதஸ்ஸதி, பிபாஸதீதி அத்தோ².

காரிதே-தாஸேதி, தாஸயதி இச்சாதி³.

துஸ-பீதிம்ஹி, துஸ்ஸதி, ஸந்துஸ்ஸதி.

கம்மேபி-துஸ்ஸதி, ஸந்துஸ்ஸதி, துஸ்ஸீயதி.

காரிதே-தோஸேதி, தோஸயதி இச்சாதி³.

தி³ஸ-பஞ்ஞாயனே, தி³ஸ்ஸதி, பதி³ஸ்ஸதி, ஸந்தி³ஸ்ஸதி. தி³ஸ்ஸந்தி பா³லா அப்³யத்தா [மஹாவ॰ 76], நிமித்தானி பதி³ஸ்ஸந்தி [பு³॰ வங்॰ 2.82], இமே த⁴ம்மா மயி ஸந்தி³ஸ்ஸந்தி, அஹஞ்ச இமேஸு த⁴ம்மேஸு ஸந்தி³ஸ்ஸாமி [ம॰ நி॰ 3.253 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)].

து³ஸ-படிகா⁴தே , து³ஸ்ஸதி. தோ³ஸனெய்யேஸு து³ஸ்ஸதி. பது³ஸ்ஸதி, து³ஸ்ஸந்தி, பது³ஸ்ஸந்தி.

காரிதே தீ³கோ⁴, தூ³ஸேதி, தூ³ஸயதி.

கம்மே-தூ³ஸீயதி இச்சாதி³.

ஸிஸ-அஸப்³ப³யோகே³, ஸிஸ்ஸதி, அவஸிஸ்ஸதி. ஸரீரானி அவஸிஸ்ஸந்தி.

காரிதே-ஸேஸேதி, ஸேஸயதி இச்சாதி³.

ஸுஸ-ஸுஸ்ஸனே, ஸுஸ்ஸதி. அட்டி² ச ந்ஹாரு ச சம்மஞ்ச அவஸிஸ்ஸது, உபஸுஸ்ஸது மே ஸரீரே மங்ஸலோஹிதங் [ம॰ நி॰ 2.184 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)] இச்சாதி³.

த³ஹ-தா³ஹே, ஹ, யானங் விபரியாயோ, த³ய்ஹதி, த³ய்ஹந்தி, ஏகசிதகம்ஹி த³ய்ஹரே.

காரிதே-தா³ஹேதி, தா³ஹயதி இச்சாதி³.

நஹ-ப³ந்த⁴னே, ஸன்னய்ஹதி, ஸன்னய்ஹந்தி இச்சாதி³.

முஹ-முய்ஹனே, முய்ஹதி, ஸம்முய்ஹதி, ஸம்முய்ஹாமி, பமுய்ஹாமி. ஸப்³பா³ முய்ஹந்தி மே தி³ஸா [ஜா॰ 2.22.2185].

காரிதே-மோஹேதி, மோஹயதி இச்சாதி³.

தி³வாதி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

## ஸ்வாதி³க³ண

அத² ஸ்வாதி³க³ணோ வுச்சதே.

**கி³, சி, மி, வு, ஸு, ஹி, ஆப, ஸக.**

‘கா’தி வத்ததே.

665. **ஸ்வாதி³தோ க்ணோ** [க॰ 448; ரூ॰ 512; நீ॰ 929; சங்॰ 1.1.95; பா॰ 3.1.74; ‘ஸ்வாதீ³ஹி…’ (ப³ஹூஸு)].

ஸ்வாதீ³ஹி க்ரியத்தே²ஹி பரங் கானுப³ந்தா◌⁴ ணா, ணோ இதி த்³வே பச்சயா ஹொந்தி.

666. **ந தே கானுப³ந்த◌⁴னாக³மேஸு**.

இவண்ணு’வண்ணானங் அகாரஸ்ஸ ச தே ஏ, ஓ, ஆ ந ஹொந்தி கானுப³ந்த◌⁴னாக³மேஸு பரேஸூதி வத்³தி◌⁴படிஸேதோ◌⁴.

ஸுணாதி, ஸுணோதி.

கி³-ஸத்³தே³, கி³ணாதி, கி³ணோதி, அனுகி³ணாதி, படிகி³ணாதி.

புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ, அனுகி³ணந்தி, படிகி³ணந்தி.

சி-சயே, மஹாவுத்தினா ணஸ்ஸ நத்தங், வட்³ட◌⁴கீ பாகாரங் சினாதி, சினோதி, ஆசினாதி, ஆசினோதி, அபசினாதி, அபசினோதி, வித்³த◌⁴ங்ஸேதீதி அத்தோ².

புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ, சினந்தி, ஆசினந்தி, அபசினந்தி.

கம்மே-சீயதி, ஆசீயதி, அபசீயதி, சினீயதி, ஆசினீயதி, அபசினீயதி.

காரிதே-சயாபேதி, சயாபயதி, சினாபேதி, சினாபயதி இச்சாதி³.

மி-பக்கே²பே, மிணாதி, மிணோதி, மினாதி, மினோதி வா.

வு-ஸங்வரணே, ஸங்வுணாதி, ஸங்வுணோதி, ஆவுணாதி, ஆவுணோதி.

ஸு-ஸவனே, ஸுணாதி, ஸுணோதி, ஸுணந்தி, ஸுணாஸி, ஸுணோஸி.

ரஸ்ஸத்தே-ஸுணஸி நாக³ [மஹாவ॰ 126]. ஸுணாத², ஸுணோத², ஸுணாமி, ஸுணோமி, ஸுணாம, ஸுணோம.

கம்மே ‘தீ³கோ◌⁴ ஸரஸ்ஸா’தி க்யம்ஹி தீ³கோ◌⁴, ஸூயதி, ஸுய்யதி, ஸூயந்தி, ஸுய்யந்தி, ஸுணீயதி, ஸுணீயந்தி.

காரிதே-ஸாவேதி, அனுஸாவேதி, ஸாவயதி, அனுஸாவயதி, ஸுணாபேதி, ஸுணாபயதி.

கம்மே-ஸாவீயதி, அனுஸாவீயதி.

ஸுணாது, ஸுணந்து, ஸுய்யது, ஸுய்யந்து, ஸாவேது, ஸாவெந்து, ஸுணே, ஸுணெய்ய, ஸுணெய்யுங், ஸுயெய்ய, ஸுய்யெய்ய, ஸுயெய்யுங், ஸுய்யேயுங், ஸாவெய்ய, ஸாவெய்யுங்.

ஈஆதி³ம்ஹி-அஸுணி, ஸுணி.

667. **தேஸு ஸுதோ க்ணொக்ணானங் ரோட** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

தேஸு ஈஆதீ³ஸு ஸ்ஸகாரவந்தேஸு ச வசனேஸு ஸுதா⁴துதோ பரேஸங் க்ணோ, க்ணானங் ரோட ஹோதி, ரானுப³ந்தோ⁴ ஸப்³பா³தே³ஸதீ³பனத்தோ². 'ரானுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன ஆதி³ஸரஸ்ஸ லோபோ, த்³வித்தங்.

அஸ்ஸோஸி, அஸ்ஸோஸுங், அஸ்ஸோஸி, அஸ்ஸோஸித்த², அஸ்ஸோஸிங், அஸ்ஸோஸிம்ஹா, அஸ்ஸோஸும்ஹா, அஸ்ஸோஸித்த² இச்சாதி³.

ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி-ஸுணிஸ்ஸதி, ஸொஸ்ஸதி, ஸுணிஸ்ஸந்தி, ஸொஸ்ஸந்தி, ஸுணிஸ்ஸஸி, ஸொஸ்ஸஸி, ஸுணிஸ்ஸத², ஸொஸ்ஸத², ஸுணிஸ்ஸாமி, ஸொஸ்ஸாமி, ஸுணிஸ்ஸாம, ஸொஸ்ஸாம. ஏவங் பரச²க்கே.

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அஸுணிஸ்ஸா, அஸொஸ்ஸா, அஸுணிஸ்ஸங்ஸு, ஸொஸ்ஸங்ஸு இச்சாதி³.

பபுப்³போ³ ஹி-பேஸனே, பஹிணாதி, பஹிணோதி, பஹிணந்தி.

ஈஆதி³ம்ஹி-தூ³தங் பஹிணி, பஹிணிங்ஸு, 'க்வசி விகரணான'ந்தி விகரணலோபோ, மஹாவுத்தினா பஸ்ஸ தீ³கோ⁴, தூ³தங் பாஹேஸி [பாரா॰ 297; மஹாவ॰ 198], பாஹேஸுங் இச்சாதி³.

ஆப-பாபுணனே பபுப்³போ³ -

668. **ஸகாபானங் குக்கு க்ணே** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; "...குககூ ணே" (ப³ஹூஸு)].

ஸக, ஆபதா⁴தூனங் கானுப³ந்தா⁴ குகார, உகாரா கமேன ஆக³மா ஹொந்தி க்ணம்ஹி பச்சயே.

பாபுணோதி, பாபுணந்தி, ஸம்பாபுணந்தி.

பரிபுப்$^{3}$போ$^{3}$ பரியத்தியங், பரியாபுணாதி, பரியாபுணந்தி.

ஸங்புப்$^{3}$போ$^{3}$-ஸமாபுணாதி, பரிஸமாபுணாதி, நிட்டா$^{2}$னங் க$^{3}$ச்ச$^{2}$தீதி அத்தோ$^{2}$.

க்ணேதி கிங்? பப்போதி.

கம்மே-பாபீயதி, பாபீயந்தி.

காரிதே-பாபேதி, பாபயதி, பாபெந்தி, பாபயந்தி.

கம்மே-பாபீயதி, பாபீயந்தி.

ஈஆதி$^{3}$ம்ஹி-பாபுணி, பாபுணிங்ஸு இச்சாதி$^{3}$.

ஸக-ஸத்தியங், ஸக்குணோதி, ஸக்குணாதி.

க்ணேதி கிங்? ஸக்கோதி, ஸக்குணந்தி.

ஈஆதி$^{3}$ம்ஹி-அஸக்குணி, ஸக்குணி, அஸக்குணிங்ஸு, ஸக்குணிங்ஸு.

669. **ஸகா க்ணாஸ்ஸ கோ$^{2}$ ஈஆதோ$^{3}$** ['...ணாஸ்ஸ க$^{2}$...'' (ப$^{3}$ஹூஸு)].

ஸகம்ஹா பரஸ்ஸ க்ணாஸ்ஸ கோ$^{2}$ ஹோதி ஈஆதி$^{3}$ம்ஹி.

அஸக்கி$^{2}$, ஸக்கி$^{2}$, அஸக்கி$^{2}$ங்ஸு, ஸக்கி$^{2}$ங்ஸு இச்சாதி$^{3}$.

670. **ஸ்ஸே வா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஸகம்ஹா பரஸ்ஸ க்ணஸ்ஸ கோ$^{2}$ ஹோதி வா ஸ்ஸே பரே.

ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸதி, ஸக்குணிஸ்ஸதி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸந்தி, ஸக்குணிஸ்ஸந்தி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸஸி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸத$^{2}$, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸாமி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸாம, ஸக்குணிஸ்ஸாம.

'த$^{3}$க்க$^{2}$ ஸக்க$^{2}$ ஹேஹி ஹோஹீஹி லோபோ'தி ஸ்ஸஸ்ஸ விகப்பேன லோபோ, ஸக்கி$^{2}$தி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸதி, ஸக்கி$^{2}$ந்தி, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸந்தி.

ஸ்ஸாதி$^{3}$ம்ஹி-அஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸா, ஸக்கி$^{2}$ஸ்ஸா, அஸக்குணிஸ்ஸா, ஸக்குணிஸ்ஸா இச்சாதி$^{3}$.

ஸ்வாதி$^{3}$க$^{3}$ணோ நிட்டி$^{2}$தோ.

**க்யாதி$^{3}$க$^{3}$ண**

அத2 க்யாதி3க3ணோ வுச்சதே.

**கீ, ஜி, ஞா, தூ◌4, பு, பூ◌4, மா, மூ, லூ**.

671. **க்யாதீ3ஹி க்ணா** [க॰ 449; ரூ॰ 513; நீ॰ 930; சங்॰ 1.1.101 ...பே॰... 3.1.81].

கீஇச்சாதீ3ஹி க்ரியத்தே2ஹி பரங் கத்தரி கானுப3ந்தோ◌4 ணாபச்சயோ ஹோதி.

672. **க்ணாக்னாஸு ரஸ்ஸோ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; சங்॰ 6.1.108; பா॰ 7.3.80].

ஏதேஸு தீ3க◌4தா◌4தூனங் ரஸ்ஸோ ஹோதி.

கீ-த3ப்3ப3வினிமயே, கிணாதி, கிணந்தி, விக்கிணாதி, விக்கிணந்தி.

கம்மே-கீயதி, கிய்யதி, விக்கீயதி, விக்கிய்யதி, விக்கிய்யந்தி.

காரிதே-விக்காயேதி, விக்காயயதி, கீணாபேதி, கீணாபயதி இச்சாதி3.

673. **ஜ்யாதீ3ஹி க்னா** [க॰ 449; ரூ॰ 513; நீ॰ 930].

ஜிஇச்சாதீ3ஹி கத்தரி கானுப3ந்தோ◌4 நாபச்சயோ ஹோதி.

ஜினாதி, ஜினந்தி.

கம்மே-ஜீயதி, ஜிய்யதி, ஜினீயதி, ஜினிய்யதி.

காரிதே-ஜயாபேதி, ஜயாபயதி, பராஜேதி, பராஜயதி, பராஜெந்தி, பராஜயந்தி, ஜினாபேதி, ஜினாபயதி, அஜினி, ஜினி, அஜினிங்ஸு, ஜினிங்ஸு, ஜினிஸ்ஸதி, ஜினிஸ்ஸந்தி இச்சாதி3.

ஞா-அவபோ3த◌4னே.

674. **ஞாஸ்ஸ நே ஜா** [க॰ 470; ரூ॰ 514; நீ॰ 950; சங்॰ 6.1.107; பா॰ 7.3.70, 79].

நாபச்சயே பரே ஞாஸ்ஸ ஜா ஹோதி.

ஜானாதி, பஜானாதி, ஆஜானாதி, ஸஞ்ஜானாதி, விஜானாதி, அபி◌4ஜானாதி, பரிஜானாதி, படிஜானாதி, ஜானந்தி.

கம்மே-ஞாயதி, பஞ்ஞாயதி, அஞ்ஞாயதி, ஸஞ்ஞாயதி, விஞ்ஞாயதி, அபி◌4ஞ்ஞாயதி, பரிஞ்ஞாயதி, படிஞ்ஞாயதி, ஞாயந்தி.

காரிதே-ஞாபேதி , ஞாபயதி, ஞாபெந்தி, ஞாபயந்தி, ஜானாபேதி, ஜானாபயதி, ஜானாபெந்தி, ஜானாபயந்தி.

கம்மே-ஞாபீயதி, ஸஞ்ஞாபீயதி, ஜானாபீயதி.

675. **ஞாஸ்ஸ ஸனாஸ்ஸ நாயோ திம்ஹி** [க॰ 509; ரூ॰ 516; நீ॰ 1022].

நாஸஹிதஸ்ஸ ஞாஸ்ஸ நாயோ ஹோதி திம்ஹி, ஸுத்தவிப⁴த்தியா அந்தி, அந்தேஸு ச.

நாயதி. விசெய்ய விசெய்ய அத்தே² பனாயதீதி கோ² பி⁴க்க²வே விபஸ்ஸீதி வுச்சதி [தீ³॰ நி॰ 2.41-44]. நாயந்தி. "அனிமித்தா ந நாயரே"தி [விஸுத்³தி⁴ 1.174] பாளி.

எய்யாதி³ம்ஹி-ஜானெய்ய, ஜானெய்யுங், ஜானெய்யாஸி, ஜானெய்யாத², ஜானெய்யாமி, ஜானெய்யாம.

உத்தே-ஜானெய்யாமு.

எய்யாமஸ்ஸ ஏமுத்தே "கத²ங் ஜானேமு தங் மய"ந்தி [ஜா॰ 2.22.7] பாளி.

676. **எய்யஸ்ஸியாஞா வா** [க॰ 508; ரூ॰ 515; நீ॰ 1021].

ஞாதோ எய்யஸ்ஸ இயா, ஞா ஹொந்தி, வாஸத்³தே³ன எய்யுமாதீ³னம்பி ஞூ, ஞாஸி, ஞாத², ஞாமி, ஞாமாதே³ஸா ஹொந்தி, எய்யமிச்சஸ்ஸ ஞஞ்ச.

ஜானியா.

677. **ஞாம்ஹி ஜங்** [க॰ 470; ரூ॰ 514; நீ॰ 950].

ஞாதே³ஸே பரே ஸனாஸ்ஸ ஞாஸ்ஸ ஜங் ஹோதி.

ஜஞ்ஞா, விஜஞ்ஞா.

ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஞூஆதீ³ஸுபி ஜங் ஹோதி. "பாபங் கத்வா மா மங் ஜஞ்ஞூதி இச்ச²தி [ஸு॰ நி॰ 127; விப⁴॰ 894 'ஜஞ்ஞா'தி], விவேகத⁴ம்மங் அஹங் விஜஞ்ஞங் [க³வேஸிதப்³ப³ங்], ஜஞ்ஞாமு சே ஸீலவந்தங் வத³ஞ்ஞு"ந்தி [ஜா॰ 2.22.1301] பாளீ. 'ஜஞ்ஞாஸி, ஜஞ்ஞாத², ஜஞ்ஞாமி, ஜஞ்ஞாமா'திபி யுஜ்ஜதி.

678. **ஈஸ்ஸத்யாதீ³ஸு க்னாலோபோ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

க்னாஸ்ஸ லோபோ ஹோதி வா ஈஆதி³ம்ஹி ஸ்ஸத்யாதி³ம்ஹி ச.

அஞ்ஞாஸி, அப்³ப⁴ஞ்ஞாஸி, அஜானி, அஞ்ஞாஸுங், அஞ்ஞங்ஸு, அப்³ப⁴ஞ்ஞங்ஸு, ஜானிங்ஸு, அஞ்ஞாஸி, அப்³ப⁴ஞ்ஞாஸி, அஜானி, அஞ்ஞித்த², ஜானித்த², அஞ்ஞாஸிங், அப்³ப⁴ஞ்ஞாஸிங், அஜானிங், ஜானிங், அஞ்ஞாஸிம்ஹா, அஜானிம்ஹா, ஜானிம்ஹா, ஞாஸ்ஸதி, ஜானிஸ்ஸதி, ஞாஸ்ஸந்தி, ஜானிஸ்ஸந்தி.

கம்மே-விஞ்ஞாயிஸ்ஸதி, விஞ்ஞாயிஸ்ஸந்தி.

679. **ஸ்ஸஸ்ஸ ஹி கம்மே** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஞாதோ ஸ்ஸஸ்ஸ ஹி ஹோதி வா கம்மே.

பஞ்ஞாயிஹி. "பஞ்ஞாயிஹிந்தி ஏதா, த³ஹரா"தி [ஜா॰ 2.17.197] பாளி. பஞ்ஞாயிஸ்ஸதி, பஞ்ஞாயிஸ்ஸந்தி இச்சாதி³.

தூ⁴-விது⁴னநே, க்னாம்ஹி ரஸ்ஸோ, து⁴னாதி, து⁴னந்தி.

கம்மே-து⁴னீயதி, து⁴னீயந்தி.

காரிதே-து⁴னாபேதி, து⁴னாபயதி.

பு-ஸோத⁴னே, புனாதி, புனந்தி.

பூ⁴-பத்தியங், ரஸ்ஸோ, அபி⁴ஸம்பு⁴னாதி, அபி⁴ஸம்பு⁴னந்தி. நாஸ்ஸ ணத்தே-அபி⁴ஸம்பு⁴ணாதி, அபி⁴ஸம்பு⁴ணந்தி.

மா-பரிமாணே , மஹாவுத்தினா தா⁴த்வந்தஸ்ஸ இத்தங், மினாதி, நிம்மினாதி.

கம்மே-உபமீயதி, உபமீயந்தி, நிம்மீயதி, நிம்மீயந்தி.

காரிதே-நக³ரங் மாபேதி, மாபயதி, மாபீயதி, மாபீயந்தி, நிம்மினி, நிம்மினிங்ஸு, மாபேஸி, மாபயி, மாபேஸுங், மாபயுங், நிம்மினிஸ்ஸதி, நிம்மினிஸ்ஸந்தி, மாபெஸ்ஸதி, மாபெஸ்ஸந்தி இச்சாதி³.

மூ-ப³ந்த⁴னே, முனாதி.

லூ-சே²த³னே, ரஸ்ஸத்தங், லுனாதி, லுனந்தி.

கம்மே-லூயதி, லூயந்தி.

காரிதே-லாவயதி, லாவயந்தி.

கம்மே-லாவீயதி இச்சாதி³.

க்யாதி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

**தனாதி³க³ண**

அத² தனாதி³க³ணோ வுச்சதே.

**ஆப, கர, தன, ஸக**.

680. **தனாதி³த்வோ** [க॰ 451; ரூ॰ 520; நீ॰ 932; **சங்**॰ 1.1.97; **பா**॰ 3.1.79].

தனாதீ³ஹி பரங் ஓபச்சயோ ஹோதி.

தனோதி.

ஆப-பாபுணனே பபுப்³போ³. தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ த்³வித்தங் ரஸ்ஸோ ச, பப்போதி, பப்பொந்தி.

கம்மே-பாபீயதி, பாபீயந்தி.

காரிதே-பாபேதி, பாபயதி.

கம்மே-பாபீயதி பாபீயந்தி இச்சாதி³.

கர-கரணே, கரோதி, கரொந்தி.

கம்மே-கரீயதி, கரீயந்தி.

'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி யம்ஹி தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ யத்தங், கய்யதி, கய்யந்தி, கய்யரே, கய்யதே, கய்யந்தே.

காரிதே-காரேதி, காரயதி, காரெந்தி, காரயந்தி, காராபேதி, காராபயதி, காராபெந்தி, காராபயந்தி.

681. **கரஸ்ஸ ஸொஸ்ஸ குங்** [க॰ 511; ரூ॰ 521; நீ॰ 1124].

ஓ-காரஸஹிதஸ்ஸ கரஸ்ஸ குங் ஹோதி மி, மேஸு பரேஸு.

கும்மி, கும்ம, "ப◌⁴த்து அபசிதிங் கும்மி [ஜா॰ 1.3.126], த◌⁴ம்மஸ்ஸாபசிதிங் கும்மீ"தி [ஜா॰ 2.22.1752] பாளீ.

682. **கரோதிஸ்ஸ கோ²** [க॰ 594; ரூ॰ 582; நீ॰ 1198].

பாதி³தோ பரஸ்ஸ கரதா◌⁴துஸ்ஸ க்வசி கோ² ஹோதி.

ஸங்க²ரோதி, ஸங்க²ரொந்தி, அபி◌⁴ஸங்க²ரோதி, அபி◌⁴ஸங்க²ரொந்தி.

கம்மே-ஸங்க²ரீயதி, ஸங்க²ரீயந்தி.

காரிதே-ஸங்கா²ரேதி, ஸங்கா²ரயதி.

ணாபிம்ஹி ந வுத்³தி◌⁴, ஸங்க²ராபேதி, ஸங்க²ராபயதி.

கம்மே-ஸங்கா²ரீயதி, ஸங்க²ராபீயதி.

683. **கரஸ்ஸ ஸொஸ்ஸ குப்³ப³குருகயிரா** [க॰ 511-2; ரூ॰ 521-2; நீ॰ 1077-8-9-10; சங்॰ 5.2.103; பா॰ 6.4.110].

ஓ-காரஸஹிதஸ்ஸ கரஸ்ஸ குப்³ப³, குரு, கயிரா ஹொந்தி வா ந்த, மான, த்யாதீ³ஸூ, மஹாவுத்தினா விகப்பேன குஸ்ஸ க்ருத்தங்.

குப்³ப³தி குப்³ப³ந்தி, க்ருப்³ப³தி, க்ருப்³ப³ந்தி.

பரச²க்கே-குப்³ப³தே, க்ருப்³ப³தே, குப்³ப³ந்தே, க்ருப்³ப³ந்தே, குருதே, கயிரதி, கயிரந்தி, கயிரஸி, கயிரத², கயிராமி, கயிராம, கயிரதே, கயிரந்தே.

கரோது, ஸங்க²ரோது, குப்³ப³து, க்ருப்³ப³து, குருது, அக்³க◌⁴ங் குருது நோ ப◌⁴வங் [தீ³॰ நி॰ 2.318], கயிரது.

கரெய்ய, ஸங்க²ரெய்ய, குப்³பெ³ய்ய, க்ருப்³பெ³ய்ய, கயிரெய்ய.

684. **டா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

கயிராதே³ஸதோ பரஸ்ஸ எய்யவிப◌⁴த்திஸ்ஸ டானுப³ந்தோ◌⁴ ஆ ஹோதி வா.

ஸோ புஞ்ஞங் கயிரா, புஞ்ஞங் சே புரிஸோ கயிரா [த◌⁴॰ ப॰ 118], கயிரா நங் புனப்புனங் [த◌⁴॰ ப॰ 118].

685. **கயிரெய்யஸ்ஸெய்யுமாதீ³னங்** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1083-4-5-6-7].

கயிராதே³ஸதோ பரஸ்ஸ எய்யுங்ஆதீ³னங் எய்யஸத்³த³ஸ்ஸ லோபோ ஹோதி.

கயிருங், கயிரெய்யுங், கயிராஸி, கயிரெய்யாஸி, கயிராத², கயிரெய்யாத², கயிராமி, கயிரெய்யாமி, கயிராம, கயிரெய்யாம.

**686. ஏத²ஸ்ஸா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1082].

கயிராதே³ஸதோ பரஸ்ஸ ஏத²ஸ்ஸ ஏ-காரஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா.

ஸோ கயிராத², தீ³பங் கயிராத² பண்டி³தோ [த⁴॰ ப॰ 28], கயிரா சே கயிராதே²னங் [த⁴॰ ப॰ 313; ஸங்॰ நி॰ 1.89].

ஈஆதி³ம்ஹி-அகரி, கரி, ஸங்க²ரி, அபி⁴ஸங்க²ரி, அகுப்³பி³, குப்³பி³, அக்ருப்³பி³, க்ருப்³பி³, அகயிரி, கயிரி, அகருங், கருங், ஸங்க²ருங், அபி⁴, ஸங்க²ருங், அகரிங்ஸு, கரிங்ஸு, ஸங்க²ரிங்ஸு, அபி⁴ஸங்க²ரிங்ஸு, அகுப்³பி³ங்ஸு, குப்³பி³ங்ஸு, அக்ருப்³பி³ங்ஸு, க்ருப்³பி³ங்ஸு, அகயிரிங்ஸு, கயிரிங்ஸு, அகயிருங், கயிருங்.

**687. கா ஈஆதீ³ஸு** [க॰ 491; ரூ॰ 523; நீ॰ 983].

ஈஆதீ³ஸு ஸஔகாரஸ்ஸ கரஸ்ஸ கா ஹோதி வா.

**688. தீ³கா⁴ ஈஸ்ஸ** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ஆ, ஏ, ஊதீ³கே⁴ஹி பரஸ்ஸ ஈவசனஸ்ஸ ஸி ஹோதி வா.

அட்டா²ஸி, அதா³ஸி, வதே³ஸி, வஜ்ஜேஸி, பா⁴வேஸி, காரேஸிஅனுபோ⁴ஸி, அஹோஸி இச்சாதி³.

ஸோ அகாஸி, தே அகங்ஸு, கா³தா²யங் "அகங்ஸு ஸத்து²வசன"ந்தி [ஜா॰ 2.22.564] பாளி. அகாஸுங், த்வங் அகாஸி. மா தும்ஹே ஏவரூபங் அகத்த² [க³வேஸிதப்³ப³ங்], மாகத்த² பாபகங் கம்மங், ஆவீ வா யதி³ வா ரஹோ [உதா³॰ 44]. அகாஸித்த², அஹங் அகாஸிங், மயங் அகாஸிம்ஹா, அகம்ஹா. போ⁴கே³ஸு விஜ்ஜமானேஸு, தீ³பங் நாகம்ஹ அத்தனோ [ஜா॰ 1.4.53]. ஸோ அகா. "ததோ ஏகஸதங் க²த்யே, அனுயந்தே ப⁴வங் அகா"தி [ஜா॰ 2.20.94] பாளி. அகாஸித்த² வா, அஹங் அகங், அகரங் வா. "தஸ்ஸாஹங் வசனங் நாகங், பிது வுத்³த⁴ஸ்ஸ பா⁴ஸித"ந்தி [ஜா॰ 2.17.134] பாளி.

காரிதே-ஸோ காரேஸி, காரயி, காராபேஸி, காராபயி, தே காரேஸுங், காரயுங், காராபேஸுங், காராபயுங் இச்சாதி³.

கரிஸ்ஸதி ஸங்க²ரிஸ்ஸதி, குப்³பி³ஸ்ஸதி, க்ருப்³பி³ஸ்ஸதி, கயிரிஸ்ஸதி இச்சாதி³.

"ஹரஸ்ஸ சாஹங ஸ்ஸே'தி ஸ்ஸேன ஸஹ கரஸ்ஸ ரகாரஸ்ஸ ஆஹங ஹோதி, காஹதி, காஹந்தி, கத²ங் காஹந்தி தா³ரகா [ஜா॰ 2.22.1849].

இஞாக³மே-காஹிதி, காஹிந்தி இச்சாதி³. காஹஸி, காஹத². காஹாமி குஸலங் ப³ஹுங் [ஜா॰ 1.4.56], காஹாம புஞ்ஞஸஞ்சயங் [அப॰ தே²ர 1.1.401].

'ஆஈஆதீ³ஸூ'தி ஸுத்தே யோக³விபா⁴கே³ன ஸ்ஸத்யாதீ³ஸுபி கா ஹோதி, ஸங்யோகே³ ரஸ்ஸத்தங், கஸ்ஸதி, கஸ்ஸந்தி, கஸ்ஸஸி, கஸ்ஸத², கஸ்ஸாமி, கஸ்ஸாம, கஸ்ஸங் புரிஸகாரியங் [ஜா॰ 2.22.131].

ஸ்ஸாதி³ம்ஹி-அகாஹா, அகரிஸ்ஸா இச்சாதி³.

தனு-வித்தா²ரே, தனோதி.

பரஸ்ஸரலோபோ-தனொந்தி.

689. **ஓவிகரணஸ்ஸு பரச²க்கே** [க॰ 511; ரூ॰ 521; நீ॰ 1024].

பரச²க்கே பரே ஓவிகரணஸ்ஸ உ ஹோதி.

தனுதே, தனுந்தே.

'யவா ஸரே'தி உஸ்ஸ வத்தே-தன்வந்தே.

690. **புப்³ப³ச²க்கே வா க்வசி** [க॰ 511; ரூ॰ 521; நீ॰ 1024].

புப்³ப³ச²க்கே ஓவிகரணஸ்ஸ க்வசி உ ஹோதி வா.

தனுதி, குருது.

க்வசீதி கிங்? கரோதி.

வாதி கிங்? தனோதி.

கம்மே-தனீயதி, தஞ்ஞதி.

691. **தனஸ்ஸா வா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

தனதா⁴துஸ்ஸ ந-காரஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா க்யம்ஹி.

தாயதி, தாயந்தி, பதாயதி, பதாயந்தி. "இதோ'தா³னி பதாயந்தி, ஸூசியோ ப³லிஸானி சா"தி [ஜா॰ 1.6.84] பாளி. தாயதே, தாயந்தே.

ஸக-ஸத்தியங், ஸக்கோதி, ஸக்கொந்தி, ஸக்கோஸி, ஸக்கோத², ஸக்கோமி, ஸக்கோம.

தனாதி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

## சுராதி³க³ண

அத² சுராதி³க³ணோ வுச்சதே.

**ஆப, கமு, க³ண, க◌⁴ட, சிந்த, சேத, சுர, த◌⁴ர, பால, பூஜ, மந்த, மான, வித³.**

692. **சுராதீ³ஹிணி** [க॰ 452; ரூ॰ 525; நீ॰ 933; சங்॰ 1.1.45; பா॰ 3.1.25; 'சுராதி³தோ ணி' (ப³ஹூஸு)].

சுராதீ³ஹி க்ரியத்தே²ஹி பரங் ஸகத்தே² ணிபச்சயோ ஹோதி.

சோரேதி, சோரயதி.

விபுப்³போ³ ஆப-ப்³யாபனே, ப்³யாபேதி, ப்³யாபயதி.

கமு-இச்சா²யங், காமேதி, காமயதி, காமெந்தி, காமயந்தி, நிகாமேதி, நிகாமயதி, நிகாமெந்தி, நிகாமயந்தி.

கம்மே-காமீயதி, காமீயந்தி.

காரிதே ணாபி ஏவ, காமாபேதி, காமாபயதி.

கம்மே-காமாபீயதி , காமாபயீயதி.

க³ண-ஸங்க்²யானே, க³ண, க◌⁴டானங் துதா³தி³த்தா ந வுத்³தி◌⁴, க³ணேதி, க³ணயதி.

க◌⁴ட-சேதாயங், க◌⁴டேதி, க◌⁴டயதி.

சிந்த-சிந்தாயங், க³ருபந்தத்தா ந வுத்³தி◌⁴, சிந்தேதி, சிந்தயதி.

கம்மே-சிந்தீயதி, சிந்தீயந்தி.

காரிதே-சிந்தாபேதி, சிந்தாபயதி.

கம்மே-சிந்தாபீயதி, சிந்தாபயீயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-சிந்தேஸி, சிந்தயி, சிந்தேயுங், சிந்தயுங், சிந்தேஸி, சிந்தயி, சிந்தயித்த², சிந்தேஸிங், சிந்தயிங், சிந்தேஸிம்ஹா, சிந்தயிம்ஹா.

சேத-சேதாயங், சேதேதி, சேதயதி, சேதெந்தி, சேதயந்தி.

சுர-தெ²ய்யே, சோரேதி, சோரயதி, சோரெந்தி, சோரயந்தி.

த⁴ர-தா⁴ரணே, தா⁴ரேதி, தா⁴ரயதி, தா⁴ரெந்தி, தா⁴ரயந்தி.

பால-பாலனே, பாலேதி, பாலயதி, பாலெந்தி, பாலயந்தி.

பூஜ-பூஜாயங், க³ருபந்தத்தா ந வுத்³தி⁴, பூஜேதி, பூஜயதி, பூஜெந்தி, பூஜயந்தி.

மந்த-கு³த்தபா⁴ஸனே, மந்தேதி, மந்தயதி, மந்தெந்தி, மந்தயந்தி.

ஆபுப்³போ³ கத²னே ஆமந்தனே ச. ஆமந்தயாமி வோ பி⁴க்க²வே [தீ³॰ நி॰ 2.218], ப⁴க³வா பி⁴க்கூ² ஆமந்தேஸி [தீ³॰ நி॰ 2.208].

நிபுப்³போ³-நிமந்தனே, நிமந்தேதி, நிமந்தயதி.

ஈஆதி³ம்ஹி-மந்தேஸி , மந்தயி, ஆமந்தேஸி, ஆமந்தயி, நிமந்தேஸி, நிமந்தயி, மந்தேஸுங், மந்தயுங், மந்தயிங்ஸு ரஹோக³தா [ஜா॰ 2.22.1918], மந்தெஸ்ஸதி, ஆமந்தெஸ்ஸதி, நிமந்தெஸ்ஸதி, மந்தயிஸ்ஸதி, ஆமந்தயிஸ்ஸதி, நிமந்தயிஸ்ஸதி இச்சாதி³.

மான-பூஜாயங், மானேதி, மானயதி, மானெந்தி, மானயந்தி இச்சாதி³.

வித³-அனுப⁴வனே, வேதே³தி, வேத³யதி, படிஸங்வேதே³தி, படிஸங்வேத³யதி.

படி, நி, பபுப்³போ³ ஆசிக்க²னே, படிவேதே³தி, படிவேத³யதி, நிவேதே³தி, நிவேத³யதி, பவேதே³தி, பவேத³யதி இச்சாதி³.

சுராதி³க³ணோ நிட்டி²தோ.

விகரணபச்சயராஸி நிட்டி²தோ.

**ஸாமஞ்ஞ க², ச², ஸராஸி**

அத² தா⁴துபச்சயா வுச்சந்தே.

க்ரியாவாசீபா⁴வேன தா⁴துரூபா பச்சயா **தா⁴துபச்சயா,** க்ரியத்த²பச்சயாதி வுத்தங் ஹோதி, தஸ்மா தேஹிபி ஸப்³பே³ஸங் த்யாதி³, தப்³பா³தி³விப⁴த்தி, பச்சயானங் ஸம்ப⁴வோ.

**திஜ, மான, கித, கு³ப, ப³த⁴.**

693. **திஜமானேஹி க²ஸா க²மாவீமங்ஸாஸு** [க॰ 433; ரூ॰ 528; நீ॰ 906-9; சங்॰ 1.1.17, 28; பா॰ 3.1.5].

க²மாயங் வீமங்ஸாயஞ்ச பவத்தேஹி திஜ, மானதா⁴தூஹி பரங் கமேன க², ஸபச்சயா ஹொந்தி.

திஜ-க²மாயங், இமினா க²பச்சயோ.

694. **க²ச²ஸானமேகஸ்ஸரங் த்³வே** [க॰ 458; ரூ॰ 461; நீ॰ 939; **சங்॰** 5.1.1; பா॰ 6.1.1, 9; '...**மேகஸரோதி³**...' (ப³ஹூஸு)].

க² , ச², ஸபச்சயந்தானங் தா⁴துரூபானங் பட²மங் ஸத்³த³ரூபங் ஏகஸ்ஸரங் த்³வேரூபங் ஹோதீதி 'திஜ, திஜ'இதி த்³விரூபே கதே 'லோபோனாதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி அனாதி³ப்³யஞ்ஜனபூ⁴தஸ்ஸ ஜ-காரஸ்ஸ லோபோ, 'பரரூபமயகாரே ப்³யஞ்ஜனே'தி தா⁴த்வந்தஜகாரஸ்ஸ பரரூபத்தங். 'சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸங் ததியபட²மா'தி ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ க²ஸ்ஸ கத்தங், 'திதிக்க²'இதி தா⁴துபச்சயந்தரூபங், ததோ த்யாத்³யுப்பத்தி.

திதிக்க²தி, திதிக்க²ந்தி.

கம்மே-திதிக்கீ²யதி.

காரிதே-திதிக்கே²தி, திதிக்க²யதி, திதிக்கா²பேதி, திதிக்கா²பயதி.

கம்மே-திதிக்கா²பீயதி, திதிக்கா²பீயந்தி.

திதிக்க²து, திதிக்க²ந்து, திதிக்கெ²ய்ய, திதிக்கெ²ய்யுங் இச்சாதி³.

க²மாயந்தி கிங்? திஜ-நிஸானே, தேஜேதி, தேஜெந்தி.

காரிதே-தேஜேதி. ''ஸமுத்தேஜேதி ஸம்பஹங்ஸேதீ''தி [ம॰ நி॰ 3.276] பாளி.

மான-வீமங்ஸாயங், ததோ ஸபச்சயோ. 'க²ச²ஸானமேகஸ்ஸரங் த்³வே'தி 'மான, மான'இதி த்³விரூபே கதே -

695. **மானஸ்ஸ வீ பரஸ்ஸ ச மங்** [க॰ 463-7; ரூ॰ 532-3; நீ॰ 944].

த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ மானஸ்ஸ வீ ஹோதி, பரஸ்ஸ ச ஸப்³ப³ஸ்ஸ மானஸ்ஸ மங் ஹோதி.

வீமங்ஸதி, வீமங்ஸந்தி.

கம்மே-வீமங்ஸீயதி , வீமங்ஸீயந்தி.

காரிதே-வீமங்ஸேதி, வீமங்ஸயதி, வீமங்ஸாபேதி, வீமங்ஸாபயதி.

கம்மே-வீமங்ஸாபீயதி, வீமங்ஸாபீயந்தி.

வீமங்ஸாயந்தி கிங்? மான-பூஜாயங், மானேதி, ஸம்மானேதி, அபி⁴மானேதி, பூஜேதீதி அத்தோ².

கித-ரோகா³பனயனே ஸங்ஸயே ச.

696. **கிதா திகிச்சா²ஸங்ஸயேஸு சோ²** [க॰ 433; ரூ॰ 528; நீ॰ 906-9; சங்॰ 1.1.18; பா॰ 3.1.5 கா].

திகிச்சா²யங் ஸங்ஸயே ச பவத்தகிததா⁴துதோ பரங் சோ² ஹோதி.

'கித, கித' இதி த்³விரூபே கதே -

697. **கிதஸ்ஸாஸங்ஸயேதி வா** [க॰ 463; ரூ॰ 532; நீ॰ 944].

ஸங்ஸயம்ஹா அஞ்ஞஸ்மிங் திகிச்ச²த்தே² பவத்தஸ்ஸ கிததா⁴துஸ்ஸ த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ கிதஸ்ஸதி ஹோதி வா. 'பரரூபமயகாரே ப்³யஞ்ஜனே'தி பரரூபத்தங், ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ சகாரத்தங்.

திகிச்ச²தி, திகிச்ச²ந்தி. தே³வாபி நங் திகிச்ச²ந்தி, மாதாபெத்திப⁴ரங் நரங் [ஜா॰ 2.22.408].

கம்மே-திகிச்சீ²யதி, திகிச்சீ²யந்தி.

காரிதே-திகிச்சே²தி, திகிச்ச²யதி, திகிச்சா²பேதி, திகிச்சா²பயதி.

வாஸத்³தே³ன திகாராபா⁴வே 'கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா'தி த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ சவக்³கோ³, சிகிச்ச²தி, சிகிச்ச²ந்தி, சிகிச்சீ²யதி, சிகிச்சீ²யந்தி.

அஸங்ஸயேதி கிங்? விசிகிச்ச²தி, விசிகிச்ச²ந்தி.

திகிச்ச²த்த², ஸங்ஸயத்த²தோ அஞ்ஞஸ்மிங் அத்தே² -

கித-ஞாணே நிவாஸே ச, கேததி, ஸங்கேததி, நிகேததி.

கு³ப-நிந்தா³யங்.

698. **நிந்தா³யங் கு³பப³தா⁴ ப³ஸ்ஸ போ⁴ ச** [க॰ 433; ரூ॰ 528; சங்॰ 1.1.19, 20; பா॰ 3.1.5, 6 கா].

நிந்தா³யங் பவத்தேஹி கு³ப, ப³தே⁴ஹி பரங் ச²பச்சயோ ஹோதி, ப³ஸ்ஸ ச போ⁴ ஹோதி. த்³விரூபே கதே அனாதி³ப்³யஞ்ஜனலோபோ.

699. **கு³பிஸ்ஸி** [க॰ 465; ரூ॰ 463; நீ॰ 946; ‘கு³பிஸ்ஸூஸ்ஸ’ (ப³ஹூஸூ)].

கு³பிஸ்ஸ த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ உ-காரஸ்ஸ இ ஹோதி. க³ஸ்ஸ சவக்³க³த்தங், தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங், ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ பட²மத்தங்.

ஜிகு³ச்ச²தி, ஜிகு³ச்ச²ந்தி.

கம்மே-ஜிகு³ச்சீ²யதி, ஜிகு³ச்சீ²யந்தி.

காரிதே-ஜிகு³ச்சே²தி, ஜிகு³ச்ச²யதி, ஜிகு³ச்சா²பேதி, ஜிகு³ச்சா²பயதி. ஜிகு³ச்ச²து, ஜிகு³ச்ச²ந்து இச்சாதி³.

நிந்தா³யந்தி கிங்? கு³ப-ஸங்வரணே, கோ³பேதி, கோ³பயதி.

ப³த◌⁴-நிந்தா³யங், த்³விரூபாதி³ம்ஹி கதே -

700. **க²ச²ஸெஸ்ஸி** [க॰ 465; ரூ॰ 463; நீ॰ 946; ‘க²ச²ஸெஸ்வஸ்ஸி’ (ப³ஹூஸூ)].

த்³வித்தே புப்³ப³ஸ்ஸ அஸ்ஸ இ ஹோதி க², ச², ஸேஸூதி அஸ்ஸ இத்தங், பரப³காரஸ்ஸ ச ப◌⁴த்தங், தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபாதி³.

பி³ப◌⁴ச்ச²தி, விரூபோ ஹோதீதி அத்தோ². பி³ப◌⁴ச்ச²ந்தி.

நிந்தா³யந்தி கிங்? ப³த◌⁴-ப³ந்த◌⁴ன, ஹிங்ஸாஸூ, பா³தே◌⁴தி, பா³த◌⁴யதி. வாதங் ஜாலேன பா³தே◌⁴ஸி [ஜா॰ 1.12.8].

கம்மே-பா³தீ◌⁴யதி, பா³தீ◌⁴யந்தி, ப³ஜ்ஜ²தி, ப³ஜ்ஜ²ந்தி.

இதி ஸாமஞ்ஞ க², ச², ஸராஸி.

### துமிச்ச²த்தே² க²ச²ஸராஸி

701. **துங்ஸ்மா லோபோ சிச்சா²யங் தே** [க॰ 434; ரூ॰ 534; நீ॰ 910; சங்॰ 1.1.22; பா॰ 3.1.7].

துமந்தேஹி இச்ச²த்தே² தே க², ச², ஸா ஹொந்தி, துங்பச்சயஸ்ஸ ச லோபோ ஹோதி. இத³ஞ்ச ஸுத்தங் துமிச்ச²த்த²ஸம்ப◌⁴வே ஸதி ஸப்³ப³தா◌⁴துபதே³ஹிபி க², ச², ஸானங் பவத்திதீ³பனத்த²ங். தேன துமிச்ச²த்தே² ஸ, ச²பச்சயே கத்வா ‘ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா’தி ஸ, சா²னங் ஆதி³ம்ஹி ஈ-ஆக³மங் கத்வா “அபுத்தங் புத்தமிவ ஆசரிதுங் இச்ச²தி புத்தீயீஸதி, பப்³ப³தோ விய

அத்தானங் ஆசரிதுங் இச்ச²தி பப்³ப³தாயீஸதி, தா³துங் இச்ச²தி தி³ச்ச²தி” இச்சாதீ³னி ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

**பு◌⁴ஜ, க◌⁴ஸ, ஹன, ஜி, ஹர, பா, ஸு.**

பு◌⁴ஞ்ஜிதுங் இச்ச²தீதி அத்தே²-பு◌⁴ஜதோ க²பச்சயோ, துங்பச்சயலோபோ, த்³வித்தங், புப்³ப³ஸ்ஸ அனாதி³லோபோ, பரரூபத்தே ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ பட²மத்தங், புப்³ப³ஸ்ஸ ப◌⁴ஸ்ஸ ப³த்தங், பு³பு◌⁴க்க²தி, பு³பு◌⁴க்க²ந்தி, பு³பு◌⁴க்கீ²யதி, பு³பு◌⁴க்கீ²யந்தி, பு³பு◌⁴க்கே²தி, பு³பு◌⁴க்க²யதி, பு³பு◌⁴க்கா²பேதி, பு³பு◌⁴க்கா²பயதி, பு³பு◌⁴க்கா²பீயதி, பு³பு◌⁴க்கா²பீயந்தி, பு³பு◌⁴க்க²து, பு³பு◌⁴க்க²ந்து, பு³பு◌⁴க்கெ²ய்ய, பு³பு◌⁴க்கெ²ய்யுங், பு³பு◌⁴க்கி², பு³பு◌⁴க்கி²ங்ஸு, பு³பு◌⁴க்கி²ஸ்ஸதி, பு³பு◌⁴க்கி²ஸ்ஸந்தி, பு³பு◌⁴க்கி²ஸ்ஸா, பு³பு◌⁴க்கி²ஸ்ஸங்ஸு.

க◌⁴ஸ-அத³னே, க◌⁴ஸிதுங் இச்ச²தீதி அத்தே² - ச²பச்சயோ, த்³வித்தாதி³, புப்³ப³ஸ்ஸ க◌⁴ஸ்ஸ க³த்தங், க³ஸ்ஸ ஜத்தங், அஸ்ஸ இத்தங், ஜிக◌⁴ச்ச²தி, ஜிக◌⁴ச்ச²ந்தி, ஜிக◌⁴ச்சீ²யதி, ஜிக◌⁴ச்சீ²யந்தி, ஜிக◌⁴ச்சே²தி, ஜிக◌⁴ச்சா²பேதி இச்சாதி³.

ஹன-ஹிங் ஸாயங், ஹந்துங் இச்ச²தீதி அத்தே² - ச²பச்சயோ, த்³வித்தாதி³, ‘கவக்³க³ஹானங் சவக்³க³ஜா’தி புப்³ப³ஸ்ஸ ஹஸ்ஸ ஜோ, அஸ்ஸ இத்தங்.

702. **பரஸ்ஸ க◌⁴ங் ஸே.**

த்³வித்தே பரஸ்ஸ ஹனஸ்ஸ க◌⁴ங் ஹோதி ஸே பரே.

ஜிக◌⁴ங்ஸதி, ஜிக◌⁴ங்ஸந்தி.

ஜி-ஜயே, ஜேதுங் இச்ச²தீதி அத்தே² - ஸபச்சயோ, த்³வித்தங்.

703. **ஜிஹரானங் கீ³** [க॰ 462, 474; ரூ॰ 467, 535; நீ॰ 943-954].

ஜி, ஹரானங் த்³வித்தே பரஸ்ஸ ஜிஸ்ஸ ஹரஸ்ஸ ச கீ³ ஹோதி ஸே பரே.

ஜிகீ³ஸதி, ஜிகீ³ஸந்தி, விஜிகீ³ஸதி, விஜிகீ³ஸந்தி.

ஹர-ஹரணே, த்³வித்தாதி³, பரஸ்ஸ கீ³, புப்³ப³ஸ்ஸ ஹஸ்ஸ ஜோ, அஸ்ஸ இத்தங், ஜிகீ³ஸதி, ஹரிதுங் இச்ச²தீதி அத்தோ², ஜிகீ³ஸந்தி.

பா-பானே, பிவிதுங் இச்ச²தீதி அத்தே² - ஸபச்சயோ, த்³வித்தங், ‘ரஸ்ஸோ புப்³ப³ஸ்ஸா’தி ரஸ்ஸோ, அஸ்ஸ இத்தங், பிபாஸதி, பிபாஸந்தி, பிபாஸீயதி, பிபாஸீயந்தி.

ஸு-ஸவனே, ஸோதுங் இச்ச²தீதி அத்தே² - த்³வித்தே பரஸ்ஸ த்³வித்தங், ஸுஸ்ஸுஸதி [ஸுஸ்ஸூஸதி (ப³ஹூஸு)], ஸுஸ்ஸுஸந்தி, ஸுஸ்ஸுஸீயதி, ஸுஸ்ஸுஸீயந்தி, ஸுஸ்ஸுஸேதி, ஸுஸ்ஸுஸயதி, ஸுஸ்ஸுஸாபேதி, ஸுஸ்ஸுஸாபயதி, ஸுஸ்ஸுஸாபீயதி, ஸுஸ்ஸுஸாபீயந்தி, ஸுஸ்ஸுஸது, ஸுஸ்ஸுஸந்து இச்சாதி³.

திதிக்கி²துங் இச்ச²தீதி அத்தே² - திதிக்க²தோ ஸபச்சயோ, ஸபச்சயபரத்தா புன த்³வித்தப்பஸங்கே³ -

**704. ந புன** [சங்॰ 5.1.6].

ஸகிங் த்³வித்தே கதே புன த்³வித்தங் ந ஆபஜ்ஜதீதி புன த்³வித்தாபா⁴வோ, 'ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஊ ஆக³மோ.

திதிக்கி²ஸதி, திதிக்கி²ஸந்தி இச்சாதி³. ஏவங் திகிச்சி²துங் இச்ச²தீதி திகிச்சி²ஸதி, திகிச்சி²ஸந்தி, சிகிச்சி²ஸதி, சிகிச்சி²ஸந்தி இச்சாதி³.

இதி துமிச்ச²த்தே² க², ச², ஸ ராஸி.

**நாமதா⁴துராஸி**

புத்தங் இச்ச²தீதி அத்தே² -

**705. ஈயோ கம்மா** [க॰ 437; ரூ॰ 538; நீ॰ 912; சங்॰ 1.1.23, 24; பா॰ 3.1.8, 9].

கம்மத்தா² நாமபத³ம்ஹா இச்ச²த்தே² ஈயோ ஹோதீதி கம்மபூ⁴தா புத்தஸத்³த³தோ இச்சா²யங் ஈயோ, 'புத்தீய'இதி தா⁴துபச்சயந்தரூபங், ததோ த்யாத்³யுப்பத்தி.

புத்தீயதி, புத்தீயந்தி, புத்தீயேதி, புத்தீயயதி, புத்தீயாபேதி, புத்தீயாபயதி, புத்தீயாபீயதி, புத்தீயாபீயந்தி. ஏவங் சீவரீயதி, சீவரீயந்தி, பத்தீயதி, பத்தீயந்தி, பரிக்கா²ரீயதி, பரிக்கா²ரீயந்தி இச்சாதி³.

அபுத்தங் ஸிஸ்ஸங் புத்தமிவ ஆசரதீதி அத்தே² -

**706. உபமாணாசாரே** [க॰ 436; ரூ॰ 537; நீ॰ 912; சங்॰ 1.1.25; பா॰ 3.1.10].

உபமீயதி உபமேதப்³போ³ அத்தோ² ஏதேனாதி உபமானங், உபமானபூ⁴தா கம்மபத³தோ ஆசாரத்தே² ஈயோ ஹோதி.

புத்தீயதி , புத்தீயந்தி ஸிஸ்ஸங்.

கம்மே-அபுத்தோபி புத்தோ விய ஆசரீயதி புத்தீயீயதி, புத்தீயீயந்தி, புத்தீயேதி, புத்தீயயதி, புத்தீயாபேதி, புத்தீயாபயதி, புத்தீயாபீயதி, புத்தீயாபீயந்தி. ஏவங் ஸிஸ்ஸீயதி, ஸிஸ்ஸீயந்தி.

குடியங் விய பாஸாதே³ ஆசரதீதி அத்தே² -

**707. ஆதா◌⁴ரா** [க॰ 436; ரூ॰ 537; நீ॰ 912; சங்॰ 1.1.26; பா॰ 3.1.10].

உபமானபூ◌⁴தா ஆதா◌⁴ரபூ◌⁴தா ச நாமம்ஹா ஆசாரத்தே² ஈயோ ஹோதி.

குடீயதி, குடீயந்தி பாஸாதே³, நதி³யங் விய ஸமுத்³தே³ ஆசரதி நதீ³யதி, நதீ³யந்தி இச்சாதி³.

அரஞ்ஞே விய நக³ரே ஆசரதி அரஞ்ஞீயதி, அரஞ்ஞீயந்தி நக³ரே. ஏவங் கே³ஹீயதி விஹாரே.

லோகத◌⁴ம்மேஹி அகம்பனீயட்டே²ன பப்³ப³தோ விய அத்தானங் ஆசரதீதி அத்தே² -

**708. கத்துதாயோ** [க॰ 435; ரூ॰ 536; நீ॰ 911; சங்॰ 1.1.27; பா॰ 3.1.11].

உபமானபூ◌⁴தா கத்துபூ◌⁴தா ச நாமம்ஹா ஆசாரத்தே² ஆயோ ஹோதீதி பப்³ப³தஸத்³த³தோ ஆயோ. ததோ த்யாத்³யுப்பத்தி.

பப்³ப³தாயதி ஸங்கோ◌⁴, பப்³ப³தாயந்தி, சிச்சிடோ விய அத்தானங் ஆசரதி சிச்சிடாயதி, ஸத்³தோ³. ஏவங் படபடாயதி, கடகடாயதி, தூ◌⁴மதூ◌⁴மாயதி, தூ◌⁴பாயதி, ஸந்தூ◌⁴பாயதி.

அபு◌⁴ஸம்பி பு◌⁴ஸங் ப◌⁴வதீதி அத்தே² -

**709. ஜ²த்தே²** [க॰ 435; ரூ॰ 536; நீ॰ 911; சங்॰ 1.1.30; பா॰ 3.1.12, 13].

சீபச்சயஸ்ஸ அத்தோ² அப்³பூ◌⁴ததப்³பா◌⁴வோ **ஜ²த்தோ²** நாம. கத்துதோ ஜ²த்தே² ஆயோ ஹோதி.

பு◌⁴ஸாயதி, பு◌⁴ஸாயந்தி, அபடோபி படோ ப◌⁴வதி படாயதி, படாயந்தி, அலோஹிதம்பி லோஹிதங் ப◌⁴வதி லோஹிதாயதி. ஏவங் நீலாயதி, கமலாயதி, சந்தா³யதி, சந்த³னாயதி, கஞ்சனாயதி, வஜிராயதி.

கத்துதொத்வேவ? பு◌⁴ஸங் கரோதி.

ஸத்³த³ங் கரோதீதி அத்தே² -

710. **ஸத்³தா³தீ³ஹி கரோதி** [க॰ 435; ரூ॰ 536; நீ॰ 911; சங்॰ 1.1.36; பா॰ 3.1.17, 18; ‘ஸத்³தா³தீ³னி’ (ப³ஹூஸு)].

ஸத்³தா³தீ³ஹி து³தியந்தேஹி நாமேஹி கரொத்யத்தே² ஆயோ ஹோதி.

ஸத்³தா³யதி, ஸத்³தா³யந்தி, வேரங் கரோதி வேராயதி, வேராயந்தி, கலஹங் கரோதி கலஹாயதி, கலஹாயந்தி, மெத்தங் கரோதி மெத்தாயதி, மெத்தாயந்தி, கருணங் கரோதி கருணாயதி, கருணாயந்தி, முதி³தங் கரோதி முதி³தாயதி, முதி³தாயந்தி, உபெக்க²ங் கரோதி உபெக்கா²யதி, உபெக்கா²யந்தி, குக்குச்சங் கரோதி குக்குச்சாயதி, குக்குச்சாயந்தி, பியங் கரோதி பியாயதி, பியாயந்தி, பச்சயங் ஸத்³த³ஹனங் கரோதி பத்தியாயதி, பத்தியாயந்தி, தண்ஹங் கரோதி தண்ஹாயதி, தண்ஹாயந்தி, தண்ஹீயதி, தண்ஹீயந்தி வா, கரொத்யத்தே² ஈயோ. மம இத³ந்தி கரோதி மமாயதி, மமாயந்தி.

நமோ கரோதீதி அத்தே² -

711. **நமொத்வஸ்ஸோ** [சங்॰ 1.1.37; பா॰ 3.1.19].

நமோஸத்³த³தோ கரொத்யத்தே² அஸ்ஸோ ஹோதி.

நமஸ்ஸதி, நமஸ்ஸந்தி.

ஸமானங் ஸதி³ஸங் கரோதீதி அத்தே² -

712. **தா⁴த்வத்தே² நாமஸ்மி** [பா॰ 3.1.21, 25].

தா⁴த்வத்தோ² வுச்சதி யா காசி க்ரியா. நாமஸ்மா தா⁴த்வத்தே² இ ஹோதி. ‘யுவண்ணானமேஓ பச்சயே’தி இஸ்ஸ எத்தங்.

ஸமானேதி, ஸமானெந்தி.

‘ஏஓனமயாவா ஸரே’தி எஸ்ஸ அயாதே³ஸோ. ‘ணிணாப்யாபீஹி வா’தி எத்த² வாஸத்³தே³ன லபச்சயோ, ஸமானயதி, ஸமானயந்தி, பிணங் கரோதி பிணேதி, பிணயதி, குஸலங் புச்ச²தி குஸலேதி, குஸலயதி, விஸுத்³த⁴ங் ஹோதி விஸுத்³தே⁴தி, விஸுத்³த⁴யதி, வீணாய உபகா³யதி உபவீணேதி, உபவீணாயதி, பஞ்ஞாய அதிக்கமதி அதிபஞ்ஞேதி, அதிபஞ்ஞாயதி, வச்சங் கரோதி வச்சேதி, வச்சயதி, முத்தங் கரோதி முத்தேதி, முத்தயதி, ப³லேன பீளேதி ப³லேதி, ப³லயதி.

அஸ்ஸ இத்தே-ப³லீயதி, ப³லீயந்தி. “அப³லானங் ப³லீயந்தீ”தி பாளி.

ஸச்சங் கரோதீதி அத்தே² -

713. **ஸச்சாதீ³ஹாபி** [ஸங்யுத்தனிகாயே; ரூ॰ 540; நீ॰ 914; பா॰ 3.1.25].

ஸச்சாதீ³ஹி நாமேஹி தா⁴த்வத்தே² ஆபி ஹோதி.

ஸச்சாபேதி , ஸச்சாபெந்தி, அத்த²விபா⁴க³ங் கரோதி அத்தா²பேதி, அத்தா²பெந்தி, பே³த³ஸத்த²ங் கரோதி பே³தா³பேதி, பே³தா³பெந்தி, ஸுக்க²ங் கரோதி ஸுக்கா²பேதி, ஸுக்கா²பெந்தி, ஸுக²ங் கரோதி ஸுகா²பேதி, ஸுகா²பெந்தி, து³க்க²ங் கரோதி து³க்கா²பேதி, து³க்கா²பெந்தி, உண்ஹங் கரோதி உண்ஹாபேதி, உண்ஹாபெந்தி இச்சாதி³.

அபுத்தங் புத்தமிவ ஆசரதி புத்தீயதி, புத்தீயிதுங் இச்ச²தீதி அத்தே² 'துங்ஸ்மா லோபோ சிச்சா²யங் தே'தி ஸபச்சயோ.

714. **யதி²ட்ட²ங் ஸ்யாதி³னோ** [க॰ 458; ரூ॰ 461; நீ॰ 939; சங்॰ 5.1.8; பா॰ 6.1.3].

இச்சீ²யதீதி இட்ட²ங், யங் யங் இட்ட²ங் யதி²ட்ட²ங். "யமிட்ட²"ந்திபி பாடோ². ஸ்யாத்³யந்தஸ்ஸ யதி²ட்ட²ங் ஏகஸ்ஸரங் ஆதி³பூ⁴த'மஞ்ஞுங் வா த்³வேரூபங் ஹோதி, ந த்யாதி³ஸ்ஸ விய ஆதி³பூ⁴தமேவாதி அத்தோ². 'ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஊ ஆக³மோ.

ஆதி³ம்ஹி த்³வித்தே-புப்புத்தீயிஸதி.

மஜ்ஜே² த்³வித்தே-புத்தித்தீயிஸதி.

அகமலங் கமலங் ப⁴வதி கமலாயதி, கமலாயிதுங் இச்ச²தீதி ககமலாயிஸதி, கமமலாயிஸதி, கமலலாயிஸதி இச்சாதி³.

இதி நாமதா⁴துராஸி.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானதீ³பனியா

த்யாதி³கண்டோ³ நாம ஆக்²யாதகண்டோ³

நிட்டி²தோ.

# 7. கிதகண்ட³

## தா⁴த்வந்தவிகாரராஸி

## விஸங்யோக³ரூபராஸி

அத² தா⁴துபச்சயஸங்ஸித்³த⁴ங் கால, காரக, லிங்க³, ஸங்க்²யா, க்ரியாபே⁴த³தீ³பகங் த³ப்³ப³ப்பதா⁴னவாசகங் கிதகபத³ங் தீ³பியதே.

தத்த² அதீதாத³யோ காலபே⁴தோ³ நாம.

கத்தா ச கம்மஞ்ச கரணஞ்ச ஸம்பதா³னஞ்ச அபாதா³னஞ்ச அதி⁴கரணஞ்ச பா⁴வோ சாதி ஸத்த ஸாத⁴னானி காரகபே⁴தோ³ நாம.

இத்தி²லிங்கா³தீ³னி லிங்க³பே⁴தோ³ நாம.

ஏகத்த, ப³ஹுத்தபே⁴தோ³ ஸங்க்²யாபே⁴தோ³ நாம.

தஸ்ஸீலக்ரியா, தத்³த⁴ம்மக்ரியா, தஸ்ஸாது⁴காரக்ரியா, அத்தமானக்ரியா, அபி⁴க்க²ஞ்ஞுக்ரியா, அரஹக்ரியா, ஸக்கக்ரியா, பேஸனக்ரியா, அதிஸக்³க³க்ரியா, பத்தகாலாரோசனக்ரியா, அவஸ்ஸம்பா⁴வீக்ரியாத³யோ க்ரியாபே⁴தோ³ நாம.

“க³மனங் ப⁴வதி, பசனங் ஜானாதி” இச்சாதீ³ஸு பச்சயத்த²பூ⁴தோ பா⁴வோ நாம ஸாத⁴னரூபோ ஹோதி. ஜாதி விய ஸங்க²தத⁴ம்மஸ்ஸ தா⁴த்வத்த²பூ⁴தாய ஸாத்⁴யக்ரியாய ஸாத⁴கத்தா லிங்க³த்தயயுத்தோ ச ஹோதி, க்ரியா, காரோ, கரணந்தி ஸித்³த⁴த்தா ஸங்க்²யாபே⁴த³யுத்தோ ச ஹோதி-நானாதா⁴த்வத்தா²னஞ்ச கத்து, கம்மானஞ்ச காலாதீ³னஞ்ச பே⁴தே³ன ஸரூபபே⁴த³ஸப்³ப⁴வதோ, தஸ்மா ஸோபி த³ப்³பே³ ஏவ ஸங்க³ய்ஹதீதி கத்வா ‘த³ப்³ப³ப்பதா⁴னவாசக’ந்தி வுத்தங். ஸேஸங் ஸப்³ப³ங் த்யாதி³கண்டே³ பா⁴வஸாத⁴னவினிச்ச²யே வுத்தமேவ.

‘ப³ஹுல’ந்தி ச ‘க்ரியத்தா²’தி ச வத்தந்தே -

715. **கத்தரி பூ⁴தே க்த க்தவந்து க்தாவீ** [க॰ 555; ரூ॰ 612; நீ॰ 1142; சங்॰ 1.2.66 …பே॰… 3.2.102].

அப⁴வீதி பூ⁴தோ, அதீதோ, பூ⁴தே வத்தப்³பே³ க்ரியத்தா² கத்தரி கானுப³ந்தா⁴ த, தவந்து, தாவீபச்சயா ஹொந்தி, கானுப³ந்தா⁴ ‘ந தே கானுப³ந்த⁴னாக³மேஸூ’தி ஸுத்தே விஸேஸனத்தா².

716. **க்தோ பா⁴வகம்மேஸு** [க॰ 556; ரூ॰ 622; நீ॰ 1143; சங்॰ 1.2.67 ...பே॰... 3.2.102; 3.4.70].

பூ⁴தே வத்தப்³பே³ க்ரியத்தா² பா⁴வ, கம்மேஸு கானுப³ந்தோ⁴ தபச்சயோ ஹோதி.

அப⁴வீதி பூ⁴தோ-புரிஸோ, பூ⁴தா-இத்தீ², பூ⁴தங்-குலங், காரிதே தா⁴துதோ ணானுப³ந்தா⁴னங் பட²மங் ஸம்பத்தத்தா 'ந தே கானுப³ந்த⁴னாக³மேஸூ'தி படிஸேதோ⁴ ந பாபுணாதி, 'யுவண்ணானமேஓ பச்சயே'தி ஓவுத்³தி⁴, 'ஆவாயா ணானுப³ந்தே⁴'தி ஒஸ்ஸ ஆவத்தங், ததோ தபச்சயோ.

717. **ஞீ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ** [க॰ 605; ரூ॰ 547; நீ॰ 1210].

ப்³யஞ்ஜனாதி³பச்சயஸ்ஸ ஆதி³ம்ஹி ஞானுப³ந்தோ⁴ ஈகாரோ ஆக³ச்ச²தி.

கத்தரி-அபா⁴வயித்தா²தி பா⁴விதோ-புரிஸோ, பா⁴விதாஇத்தீ², பா⁴விதங்-குலங்.

கம்மே-அனுபூ⁴யித்தா²தி அனுபூ⁴தோ-போ⁴கோ³, அனுபூ⁴தாஸம்பத்தி, அனுபூ⁴தங்-ஸுக²ங்.

காரிதே-பா⁴வீயித்தா²தி பா⁴விதோ-மக்³கோ³, பா⁴விதாபடிபதா³, பா⁴விதங்-சித்தங்.

தவந்து , தாவீஸு-அப⁴வீதி பூ⁴தவா-புரிஸோ, பூ⁴தவந்தீ, பூ⁴தவதீ-இத்தீ², பூ⁴தவங்-குலங், கு³ணவந்துஸமங். பூ⁴தாவீ-புரிஸோ. பூ⁴தாவினீ-இத்தீ², பூ⁴தாவி-சித்தங், த³ண்டீ³, த³ண்டி³னீஸமங். புரிஸோ போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தோ, புரிஸேன போ⁴கோ³ அனுபூ⁴தோ.

எத்த² ச கிதபச்சயானங் அத்தோ² து³விதோ⁴ வாச்சத்தோ², அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² சாதி ஸப்³ப³ங் த்யாதி³கண்டே³ வுத்தனயேன வேதி³தப்³ப³ங்.

புரிமேஸு பன ச²ஸு ஸாத⁴னேஸு பச்சயானங் அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² பத³ந்தரேன ஆசிக்கீ²யதி, பா⁴வஸாத⁴னே பன அத்தனோ தா⁴துனா ஏவ.

தத்த² ச கத்துஸத்தி, கம்மஸத்தி, கரணஸத்தி, ஸம்பதா³னஸத்தி, அபாதா³னஸத்தி, அதி⁴கரணஸத்திஸங்கா²தங் வாச்சத்த²ங் உஜுங் வத³ந்தா கிதபச்சயா அத்தனோ அபி⁴தெ⁴ய்யபதே³ன ஸமானலிங்க³, விப⁴த்தி, ஸங்க்²யாயுத்தா ஹுத்வா வத³ந்தி.

தங் யதா²? -

கத்தரி தாவ-புரிஸோ போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தோ, புரிஸா போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தா…பே॰… புரிஸேஸு போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தேஸு, இத்தீ² போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தா, இத்தி²யோ போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தாயோ…பே॰… இத்தீ²ஸு போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தாஸு, குலங் போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தங், குலானி போ⁴க³ங் அனபூ⁴தானி…பே॰… குலேஸு போ⁴க³ங் அனுபூ⁴தேஸு.

கம்மே-போ⁴கோ³ புரிஸேன அனுபூ⁴தோ, போ⁴கா³ புரிஸேன அனுபூ⁴தா…பே॰… போ⁴கே³ஸு புரிஸேன அனுபூ⁴தேஸு, ஸம்பத்தி புரிஸேன அனுபூ⁴தா, ஸம்பத்தியோ புரிஸேன அனுபூ⁴தாயோ…பே॰… ஸம்பத்தீஸு புரிஸேன அனுபூ⁴தாஸு, ஸுக²ங் புரிஸேன அனுபூ⁴தங், ஸுகா²னி புரிஸேன அனுபூ⁴தானி…பே॰… ஸுகே²ஸு புரிஸேன அனுபூ⁴தேஸு. ஏஸ நயோ கரணாதீ³ஸுபி.

ஏவங் கிதவாசகா அத்தனோ அபி⁴தெ⁴ய்யபதே³ன ஸமானலிங்க³, விப⁴த்தி, ஸங்க்²யாயுத்தா ஹுத்வா தங் தங் ஸாத⁴னங் வத³ந்தி.

‘இத்தி²யமணதிகயக்யா சா’தி இத்தி²யங் திபச்சயோ, அனுப⁴வனங், அனுபூ⁴யதே வா அனுபூ⁴தி. “திஸ்ஸஸ்ஸ அனுபூ⁴தி, பு²ஸ்ஸஸ்ஸ அனுபூ⁴தி” இச்சாதி³கா ப³ஹூ அனுபூ⁴தியோபி ஸிஜ்ஜ²ந்தி, தஸ்மா “அனுபூ⁴தி, அனுபூ⁴தியோ, அனுபூ⁴திங், அனுபூ⁴தியோ…பே॰… அனுபூ⁴தீஸூ”தி யுஜ்ஜதி.

**503** 718. **கத்தரி ல்துணகா** [க॰ 527, 530; ரூ॰ 568, 590; நீ॰ 1109, 1114; **சங்॰** 1.1.139; பா॰ 3.1.133, 134].

கத்துகாரகே க்ரியத்தா² ல்து, ணகா ஹொந்தி, லானுப³ந்தோ⁴ துஸ்ஸ கத்தரி நிப³ந்த⁴னத்தோ², ‘ல்துபிதாதீ³னமா’தி விஸேஸனத்தோ² ச.

அனுப⁴வதீதி அனுபூ⁴தா, அனுபூ⁴தாரோ, ஸத்து²ஸமங்.

ஸாமஞ்ஞவிதா⁴னத்தா அரஹத்தே² ஸத்திஅத்தே² தஸ்ஸீல, தத்³த⁴ம்ம, தஸ்ஸாது⁴கார, அத்தமானேஸு ச காலத்தயே ச ப⁴வந்தி.

அரஹத்தே²-ப்³ரஹ்மணோ ப்³ரஹ்மணியா பரிக்³க³ஹிதா.

ஸத்திஅத்தே²-ப⁴க³வா அனுப்பன்னஸ்ஸ மக்³க³ஸ்ஸ உப்பாதே³தா.

தஸ்ஸீலாதீ³ஸு-பஸய்ஹபவத்தா.

அத்தமானே-அத்தானங் பண்டி³தங் மஞ்ஞுதீதி பண்டி³தமானிதா.

**719. புப்³பே³ககத்துகானங்** [க॰ 564; ரூ॰ 640; நீதி॰ 1150-6; சங்॰ 1.3.131; பா॰ 3.4.21].

யாஸங் விஸேஸன, விஸெஸ்யானங் த்³வின்னங் புப்³பா³பரக்ரியானங் கத்தா ஏகோவ ஹோதி. தாஸு புப்³ப³க்ரியாயங் பா⁴வத்தே² துன, த்வான, த்வாபச்சயா ஹொந்தி. 'ஏஓனமயவா ஸரே'தி ஈகாரே பரே ஓவுத்³தி⁴யா அவத்தங்.

போ⁴க³ங் அனுப⁴விதுன, அனுபு⁴த்வான, அனுபு⁴த்வா.

ஏககத்துகானந்தி கிங்? தே³வத³த்தோ பு⁴ஞ்ஜி, யஞ்ஞத³த்தோ க³ச்ச²தி.

புப்³பே³தி கிங்? பச்சா² பு⁴ஞ்ஜதி, பட²மங் பசதி.

ப³ஹுலாதி⁴காரா ஸமானா'பரக்ரியாஸுபி நானாகத்துகாஸுபி துனாத³யோ ப⁴வந்தி. த²க்கச்ச த³ண்டோ³ பததி, த்³வாரங் ஸங்வரித்வா நிக்க²மதி, புரிஸோ ஸீஹங் தி³ஸ்வா ப⁴யங் உப்பஜ்ஜதீதி.

யஸ்மிங் வாக்யே அபரக்ரியாபத³ங் ந தி³ஸ்ஸதி. யதா²? பப்³ப³தங் அதிக்கம்ம நதீ³, அதிக்கம்ம நதி³ங் பப்³ப³தோ, யே தே ஸந்தா விமொக்கா² அதிக்கம்ம ரூபே அரூபாதி, தத்த²பி ஸத்தாக்ரியா விஞ்ஞாயதேவ ஸப்³ப³பத³த்தா²னங் ஸத்தானாதிவத்தனதோ. அபரக்ரியாரஹிதே அஸமானகத்துகே ச வாக்யே பட²மந்தயோக³ஸ்ஸ தி³ட்ட²த்தா கத்தரிபி துனாதீ³னங் ஸம்ப⁴வோ யுத்தோ.

**720. படிஸேதா⁴லங்க²லூனங் துன த்வான த்வா வா** [படிஸேதே⁴லங்க²லூனங் துனத்வான த்த்வா வா' (ப³ஹூஸு)].

படிஸேத⁴த்தா²னங் அலங், க²லூனங் யோகே³ துனாத³யோ ஹொந்தி வா.

அலங் பு⁴த்வா, க²லு பு⁴த்வா, அலங் பு⁴த்தேன, க²லு பு⁴த்தேன வா.

**721. துங்தாயேதவே பா⁴வே ப⁴விஸ்ஸதிக்ரியாயங் தத³த்தா²யங்** [க॰ 561-2-3; ரூ॰ 636, 638-9; நீ॰ 1148-9].

தஸ்ஸா தஸ்ஸா க்ரியாய அத்த²பூ⁴தாய ப⁴விஸ்ஸமானக்ரியாய க³ம்யமானாய பா⁴வத்தே² துங், தாயே, தவேபச்சயா ப⁴வந்தி. ஸுத்தபத³வட்³ட⁴னேன துயேபச்சயோபி.

அனுப⁴விதுங் க³ச்ச²தி, அனுப⁴விதாயே க³ச்ச²தி, அனுப⁴விதவே க³ச்ச²தி, அனுப⁴விதுங் இச்ச²தி, காமேதி, ஸக்கோதி, ஜானாதி. ததா² காலோ

அனுப⁴விதுங், ஸமயோ அனுப⁴விதுங், வேலா அனுப⁴விதுங் . ததா² அனுப⁴விதுங் மனோ, அனுப⁴விதுங் ஸோகோ, சக்கு² த³ட்டு²ங், ஸோதங் ஸோதுங், மனோ விஞ்ஞாதுங், ஹத்தோ² காதுங், பாதோ³ க³ந்துங், த⁴னு யுஜ்ஜி²துங், ஜளோ வத்துங், மந்தோ³ க³ந்துங், அலஸோ கத்துந்தி.

எத்த² ச “காலோ அனுப⁴விது”ந்திஆதீ³ஸு ஸத்தாவஸேன ஹேதுக்ரியா ஸிஜ்ஜ²தி, தஸ்மா “அனுப⁴விதுங் காலோ ப⁴வதீ”திஆதி³னா அத்தோ² வேதி³தப்³போ³.

இமே பனெத்த² தாயே, துயேபயோகா³ - ஆக³தாம்ஹ இமங் த⁴ம்மஸமயங், த³க்கி²தாயே அபராஜிதஸங்க⁴ங் [தீ³. நி. 2.332]. அலஞ்ஹி தே ஜக்³கி⁴தாயே, மமங் தி³ஸ்வான ஏதி³ஸங் [ஜா. 1.5.137]. கோ தாதி³ஸங் அரஹதி கா²தி³தாயே [ஜா. 1.16.92], அத்தி² ஹேஹிதி ஸோ மக்³கோ³, ந ஸோ ஸக்கா ந ஹோதுயே [பு³. வங். 2.9 ‘ஹேதுயே’], அரஹஸி நங் யாசிதுயே துவம்பி, அரஹஸி நோ ஜானிதுயே கதானி இச்சாதி³.

722. **பா⁴வகம்மேஸு தப்³பா³னீயா** [க. 540; ரூ. 545; நீ. 1125].

பா⁴வே கம்மனி ச தப்³ப³, அனீயா ஹொந்தி. ஸுத்தபத³வட்³ட⁴னேன தப்³ய, தாய, தெய்யபச்சயாபி ஹொந்தி.

அனுப⁴விதப்³போ³-போ⁴கோ³, அனுப⁴விதப்³பா³-ஸம்பத்தி, அனுப⁴விதப்³ப³ங்-ஸுக²ங்.

ப³ஹுலாதி⁴காரா கத்தாதீ³ஸ்வபி ப⁴வந்தி, தபந்தீதி தபனீயாபாபத⁴ம்மா, உபட்டா²தீதி உபட்டா²னீயோ-ஸிஸ்ஸோ. பவுச்சதி ஏதேனாதி பவசனீயோ-உபஜ்ஜா²யோ, நிய்யந்தி ஏதேனாதி நிய்யானீயோ, ஸோ ஏவ நிய்யானிகோ.

ஸினா-ஸோசெய்யே, ஸினாயந்தி ஏதேனாதி ஸினானீயங்சுண்ணங், தீ³யதே அஸ்ஸாதி தா³னீயோ-ப்³ராஹ்மணோ. ஸம்மா வத்ததி எத்தா²தி ஸம்மாவத்தனீயோ-கு³ரு.

இத⁴ கா³தா² வுச்சதி -

> அரஹத்தே² ச ஸக்கத்தே², பத்தகாலே ச பேஸனே;
> தப்³பா³த³யோ அதிஸக்³கே³, அவஸ்ஸாத⁴மிணேஸு ச.

தத்த² “அரஹ ஸக்க விஸிட்டே² கத்தரீ”தி வுத்தியங் வுத்தங், தஸ்மா ப⁴வதீதி ப⁴ப்³போ³, ப⁴விதுங் அரஹதீதி அத்தோ², மஜ்ஜதீதி மஜ்ஜங், மத³னீயங், மஜ்ஜிதுங் ஸக்கோதீதி அத்தோ², ஏவம்பி யுஜ்ஜதி.

பத்தகாலே-கத்தப்³போ³ ப⁴வதா கடோ, ஏஸ காலோ கடகரணஸ்ஸாதி தீ³பேதி.

பேஸனே-க³ந்தப்³போ³ ப⁴வதா கா³மோ, க³ச்ச²து ப⁴வங் கா³மந்தி தீ³பேதி.

அதிஸஜ்ஜனங் ஸம்போ³த⁴னங் அதிஸக்³கோ³, உபதே³ஸோ சேவ விதி⁴ ச. தத்த² கத்தப்³பா³'கத்தப்³ப³ஸ்ஸ கம்மஸ்ஸ ஆசிக்க²ணங் **உபதே³ஸோ,** தா³னங் தா³தப்³ப³ங், ஸீலங் ரக்கி²தப்³ப³ங், பாணோ ந ஹந்தப்³போ³, அதி³ன்னங் ந ஆதா³தப்³ப³ங் [தீ³. நி. 3.85]. கத்தப்³பா³'கத்தப்³பா³காரத³ஸ்ஸனங் **விதி⁴,** ஸக்கச்சங் தா³னங் தா³தப்³ப³ங், நோ அஸக்கச்சங்.

அவஸ்ஸகே-க³மனீயோ அபி⁴ஸம்பராயோ, அவஸ்ஸங் க³ந்தப்³போ³தி அத்தோ².

யங் இணங் அதெ³ந்தஸ்ஸ த³ண்டோ³ ஆக³ச்ச²தி, இத³ங் அத⁴மிணங் நாம, ஸதங் மே தா³தப்³ப³ங் ப⁴வதாதி.

இமே பனெத்த² தப்³ய, தாய, தெய்யபயோகா³ - ந ப்³ராஹ்மணே அத்³தி⁴கே திட்ட²மானே, க³ந்தப்³யமாஹு த்³விபதி³ந்த³ ஸெட்ட² [ஜா. 1.10.13 (க³ந்தப்³ப³)]. பூ⁴தகா³மபாதப்³யதா, காமேஸு பாதப்³யதா [பாசி. 90], அலஜ்ஜிதாயே லஜ்ஜந்தி [த⁴. ப. 316], லஜ்ஜிதாயே ந லஜ்ஜரே. கா⁴தேதாயங் வா கா⁴தேதுங், பப்³பா³ஜேதாயங் வா பப்³பா³ஜேதுங் [ம. நி. 1.357], ஞாதெய்யங், தி³ட்டெ²ய்யங், பத்தெய்யங், வித்³தெ⁴ய்யங் மங் அமஞ்ஞத² [ஜா. 2.22.297].

த,தி , து, தவந்து, தாவீ, த்வா, த்வான, துன, துங், தவே, தாயே, துயே, தப்³ப³. இமே தகாரபச்சயா நாம.

**கர, க²னு, கா³, க³மு, ஜன, டா², தனு, த²ர, தா⁴, த⁴ர, நமு, பா, ப²ர, ப⁴ர, மன, மர, ரமு, ஸர, ஹர, ஹன**.

723. **க³மாதி³ரானங் லோபொந்தஸ்ஸ** [க. 586-7; ரூ. 600, 632; நீ. 1190, 1191].

க³மாதீ³னங் மகார, நகாரந்தானங் ரகாரந்தானஞ்ச தா⁴தூனங் அந்தஸ்ஸ லோபோ ஹோதி கானுப³ந்தே⁴ தபச்சயே பரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

கர-கரணே, கரீயித்தா²தி கதோ-விஹாரோ, கதாகூ³ஹா, கதங்-கே³ஹங், ஸக்கரீயித்தா²தி ஸக்கதோ, மஹாவுத்தினா ஸந்தஸ்ஸ ஸோ.

'கரோதிஸ்ஸ கோ²'தி பாதி³தோ கரஸ்ஸ கஸ்ஸ கோ², ஸங்க²ரீயித்தா²தி ஸங்க²தோ, அபி⁴ஸங்க²தோ, விஸங்க²ரித்த² விகிரீயித்தா²தி விஸங்க²தோ,

உபகரீயித்த² ஸஜ்ஜீயித்தா²தி உபக்க²டோ, 'தத²னரானங் டட²ணலா'தி தஸ்ஸ டோ. ஏவங் து³க்கடங்.

பரிதோ கரீயித்தா²தி பரிக்க²தோ, புரதோ கரீயித்தா²தி புரக்க²தோ, புரெக்க²தோ வா, மஹாவுத்தினா புரஸ்ஸ எத்தங்.

க²னு-அவதா³ரணே, க²ஞ்ஞித்தா²தி க²தோ-ஆவாடோ.

கா³-ஸத்³தே³.

724. **கா³பானமீ** [க॰ 588; ரூ॰ 620; நீ॰ 1192].

கா³, பானங் அந்தோ ஈகாரோ ஹோதி கானுப³ந்தே◌⁴ தபச்சயே பரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

கா³யித்தா²தி கீ³தங், ஸமோதா◌⁴னெத்வா கா³யித்தா²தி ஸங்கீ³தோபரியத்தித◌⁴ம்மோ.

க³மு-க³திம்ஹி அக³ச்சீ²தி க³தோ, அக³ச்சீ²யித்தா²தி வா க³தோ. ஏவங் ஆக³தோ, உக்³க³தோ, து³க்³க³தோ, நிக்³க³தோ, விக³தோ, ஸுக³தோ, ஸங்க³தோ, அனுக³தோ, அபக³தோ, அவக³தோ, உபக³தோ, அதி◌⁴க³தோ.

ஜன-ஜாதியங்.

725. **ஜனிஸ்ஸா** [க॰ 585; ரூ॰ 619; நீ॰ 1189].

ஜனிஸ்ஸ நஸ்ஸ ஆ ஹோதி கானுப³ந்தே◌⁴ தபச்சயே பரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

அஜாயித்தா²தி ஜாதோ, து³ஜ்ஜாதோ, ஸுஜாதோ, ஸஞ்ஜாதோ, அனுஜாதோ, அவஜாதோ, அதிஜாதோ.

ஸுத்தவிப◌⁴த்தேன அஞ்ஞஸ்மிம்பி வண்ணே பரே நஸ்ஸ ஆ ஹோதி, புத்தங் விஜாயித்வா, விஜாயிதுங், விஜாயனங், விஜாயந்தீ-இத்தீ², விஜாயமானா, புத்தங் ஜனேதீதி ஜாயா இச்சாதி³, ஸப்³ப³த்த² மஹாவுத்தினா ஸரே பரே யாக³மோ, மஹாவுத்தினா வா ஸப்³ப³த்த² நஸ்ஸ யாதே³ஸோ ஆதி³தீ³கோ◌⁴ ச.

டா²-க³தினிவத்தியங்.

726. **டா²ஸ்ஸி** [க॰ 588; ரூ॰ 620; நீ॰ 1192].

டா²ஸ்ஸ இ ஹோதி கானுப³ந்தே◌⁴ தகாரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

அட்டா2ஸீதி டி2தோ, உட்டி2தோ, நிட்டி2தோ, ஸண்டி2தோ, அதி4ட்டி2தோ.

தனு-வித்தா2ரே, ஆதஞ்ஞித்தா2தி ஆததங், விததங், ஆததவிததங், தூரியபே4தோ3.

த2ர-ஸந்த2ரணே, ஸந்த2ரீயித்தா2தி ஸந்த2தோ, வித்த2தோ.

தா4-தா4ரணே.

727. **தா4ஸ்ஸ ஹி** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

தா4தா4துஸ்ஸ த4ஸ்ஸ ஹி ஹோதி கானுப3ந்தே4 தகாரே த்வாதி3வஜ்ஜிதே.

ஆதீ4யித்தா2தி ஆஹிதோ, ஆக்3யாஹிதோ, விதீ4யித்தா2தி விஹிதோ, நிதீ4யித்தா2தி நிஹிதோ, ஸந்தீ4யித்தா2தி ஸங்ஹிதோ, ஓதீ4யித்தா2தி ஓஹிதோ, அபி4தீ4யித்தா2தி அபி4ஹிதோ, பிதீ4யித்தா2தி பிஹிதோ, அபிஹிதோ. த்3வித்தே புப்3ப3ஸ்ஸ ததியத்தங், 'தா4ஸ்ஸ ஹோ'தி ஸுத்தேன பரஸ்ஸ ஹத்தங், ஆத3ஹிதோ, வித3ஹிதோ, நித3ஹிதோ, ஸங்த3ஹிதோ, ஸத்3த3ஹிதோ வா, ஸன்னித3ஹிதோ, ஓத3ஹிதோ, பித3ஹிதோ, அபித3ஹிதோ, பரித3ஹிதோ.

த4ர-தா4ரணே, உத்3த4ரீயித்தா2தி உத்3த4டோ, ஸமுத்3த4டோ, நித்3த4டோ, தஸ்ஸ டத்தங்.

நமு-நமனே, நமித்தா2தி நதோ, உன்னதோ, ஸமுன்னதோ, ஓனதோ, அவனதோ.

பா-பானே, 'கா3பானமீ'தி ஈத்தங், பீயித்தா2தி பீதங்.

ப2ர-ப2ரணே, ப2ரித்த2, ப2ரீயித்தா2தி வா பு2டோ, விப்பு2டோ, ஸம்பு2டோ, ஓபு2டோ, மஹாவுத்தினா ப2ஸ்ஸ உத்தங், தஸ்ஸ டத்தங்.

ப4ர-தா4ரணே, ப4ரீயித்தா2தி ப4தோ, ஆப4தோ, ஆப4டோ வா. உத3காதலமுப்3ப4தோ, உப்3ப4தங் ஸங்கே4ன கதி2னங் [மஹாவ॰ 317], ஸம்ப4தங் த4னங்.

மன-ஞாணே, மதோ, மஹாஜனேன ஸம்மதோதி மஹாஸம்மதோ, ஸம்மதா ஸீமா [மஹாவ॰ 139], அனுமதோ, அபி4மதோ.

மர-பாணசாகே3, மரித்தா2தி மதோ, காலங்கதோ.

ரமு-கீளாயங், ரமித்தா²தி ரதோ, அபி⁴ரதோ.

ரமு-உபரமே , விரதோ, படிவிரதோ, உபரதோ.

ஸர-க³தி, சிந்தாஸு, ப³ஹுலாதி⁴காரா காலத்தயேபி தபச்சயோ, ஸரதி, அஸரி, ஸரிஸ்ஸதீதி ஸதோ, அனுஸ்ஸதோ, பதிஸ்ஸதோ.

ஹர-ஹரணே, ஹரீயித்தா²தி ஹதோ, ஆஹதோ, நிஹதோ.

தஸ்ஸ டத்தே-ஆஹடோ, நிஹடோ, உதா³ஹடோ, ஸமுதா³ஹடோ, அவஹடோ.

ஹன-ஹிங்ஸாயங், ஹஞ்ஞித்தா²தி ஹதோ, விஹதோ, ஸமூஹதோ அவிப்பவாஸோ [மஹாவ॰ 145], ஸமூஹதா ஸீமா [மஹாவ॰ 146].

திபச்சயம்ஹி ப³ஹுலாதி⁴காரா அகானுப³ந்தே⁴பி அந்தலோபோ. பட²மங் கரீயதீதி பகதி, ஆகாரோ ஆகதி, விகாரோ விகதி, கா³யனங் கீ³தி, உக்³கீ³தி, ஸங்கீ³தி, அனுகா³யனங் அனுகீ³தி, க³மனங் க³தி, க³ந்தப்³பா³தி வா க³தி, க³ச்ச²ந்தி எத்தா²தி வா க³தி, ஆக³மனங் ஆக³தி, ஸுக³தி, து³க்³க³தி, ஸமாக³மனங் ஸங்க³தி, ஜனநங் ஜாதி, ஜாயந்தி ஏதாய, எத்தா²தி வா ஜாதி, டா²னங் டி²தி, ஸண்டி²தி, அவட்டி²தி, புனப்புனங் தனநங் ஸந்ததி, தா⁴ரெந்தி ஏதாயாதி தீ⁴தி, மஹாவுத்தினா ஈத்தங்.

நமனங் நதி, உன்னதி, ஸமுன்னதி, ஓனதி, அவனதி, ப⁴ரிதப்³பா³தி ப⁴தி, மனதி ஜானாதி ஏதாயாதி மதி, விவிதா⁴ மதி விமதி, ரமணங் ரதி, ஆரமணங் ஆரதி, விரமணங் விரதி, அபி⁴ரமணங் அபி⁴ரதி, படிவிரமணங் பதிவிரதி, ஸரணங் ஸதி, ஸரந்தி ஏதாயாதி வா ஸதி, அனுஸ்ஸதி, படிஸ்ஸதி, உபஹனநங் உபஹதி.

தவந்துபச்சயம்ஹி-அகாஸீதி கதவா, அஹனீதி ஹதவா.

தாவீபச்சயம்ஹி-கதாவீ, ஹதாவீ.

த்வாதீ³ஸு -

**728. துங்துனதப்³பே³ஸு வா.**

கரதா⁴துஸ்ஸ ர-காரஸ்ஸ ஆ ஹோதி வா துங், துன, தப்³பே³ஸு. துனஸத்³தே³ன த்வான, த்வாபி ஸங்க³ய்ஹந்தி.

**729. கரஸ்ஸா தவே.**

கரஸ்ஸ ர-காரஸ்ஸ ஆ ஹோதி தவேபச்சயம்ஹி.

காதுங், காதவே, காதுன, காதப்³ப³ங்.

யதா² கரஸ்ஸ, ததா² மஹாவுத்தினா ஹரஸ்ஸ ரூபங் ஸிஜ்ஜ²தி, ஹாது²ங், ஹாதவே, ஹாதுன. தேஸங் துண்டே³ன ஹாதூன, முஞ்சே புப்³ப³கதங் இணங் [ஜா॰ 1.14.10].

த்வாம்ஹி ஆஸ்ஸ இத்தங், ஆஹித்வா, ஸொண்டா³யுத³கமாஹித்வா [ஜா॰ 1.10.9 (...ஹத்வா)].

இதி விஸங்யோக³ரூபராஸி.

**ஸதி³ஸஸங்யோக³ரூபராஸி**

அத² ஸதி³ஸஸங்யோக³ரூபராஸி வுச்சதே.

துபச்சயம்ஹி -

730. **பரரூபமயகாரே ப்³யஞ்ஜனே**.

யகாரவஜ்ஜிதே ப்³யஞ்ஜனபச்சயே பரே ஸப்³ப³தா⁴தூனங் அந்தப்³யஞ்ஜனோ பரரூபங் ஆபஜ்ஜதே.

கரோதீதி கத்தா, காதுங் அரஹதி, காதுங் ஸக்கோதி, கரணஸீலோ, கரணத⁴ம்மோ, ஸக்கச்சங் வா கரோதீதி அத்தோ². ப⁴ரதீதி ப⁴த்தா, ஹரதீதி ஹத்தா.

த்வாதீ³ஸு ர-காரஸ்ஸ ஆத்தங், ஸங்யோகே³ பரே ரஸ்ஸத்தஞ்ச, கத்வா, கத்வான.

பரரூபத்தங், கத்துன, கத்துங், கத்தப்³ப³ங், ப⁴ரணங் ப⁴த்துங், ப⁴த்தவே, ஹரணங் ஹத்துங், அபி⁴ஹத்துங், ஹத்தவே.

**ஆப, ஞாப, கி²ப, கு³ப, சஜ, ஞப, ஞாப, தப, தீ³ப, தூ⁴ப, பத³, ப⁴ஜ, பு⁴ஜ, மத³, மித³, யுஜ, ரிச, ரன்ஜ, லிப, லுப, வச, வது, வத³, வப, விச, ஸன்ஜ, ஸிச, ஸம்பு⁴, ஸூச, ஸூத³, ஸுப**.

தா⁴த்வந்தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ பரரூபத்தங், தபச்சயம்ஹி விபுப்³போ³ ஆபப்³யாபனே, ப்³யாபயதி கி²ப்பங் ஞாணப்³யாபனேன ப்³யாபிதுங் ஸக்கோதீதி ப்³யத்தோ, வியத்தோ.

பரிபுப்³போ³ பரியாபுணனே பஹூத்தே ச, பரியத்தோ.

ஸங்புப்³போ³ பரிபுண்ணபா⁴வே, ஸமாபயித்தா²தி ஸமத்தோ, பரிஸமத்தோ.

ஆபுப்³போ³ ணாப-பேஸனே, ஆணாபீயித்தா²தி ஆணத்தோ.

கி²ப-கி²பனே, கி²பீயித்தா²தி கி²த்தோ-த³ண்டோ³, கி²த்தா-மத்திகா, கி²த்தங்-லெட்டு. ஏவங் ஸப்³ப³த்த². பக்கி²த்தோ, உக்கி²த்தோ, நிக்கி²த்தோ, விக்கி²த்தோ, ஒக்கி²த்தோ, ஸங்கி²த்தோ.

கு³ப-கு³த்தியங், கோ³பீயித்தா²தி கு³த்தோ, ஸங்கு³த்தோ.

சஜ-சாகே³, சஜீயித்தா²தி சத்தோ.

உப-பஞ்ஞாபனே, பஞ்ஞபீயித்தா²தி பஞ்ஞத்தோ-வினயோ, பஞ்ஞத்தங்ஸிக்கா²பத³ங், பஞ்ஞத்தங்-ஆஸனங்.

ஞாப-ஞாபனே, விகதிதா⁴து நாமேஸா காரிதந்தத்தா, பஞ்ஞாபீயித்தா²தி பஞ்ஞத்தோ, ஸஞ்ஞாபீயித்தா²தி ஸஞ்ஞத்தோ, விஞ்ஞாபீயித்தா²தி விஞ்ஞத்தோ.

தப-ஸந்தாபே, அதப்பீதி தத்தோ, ஸந்தத்தோ.

தீ³ப-தி³த்தியங், அதீ³பித்தா²தி தி³த்தோ, பதி³த்தோ, ஆதி³த்தோ.

தூ⁴ப-ஸொண்டி³யே , தூ⁴பதி, அதூ⁴பி, தூ⁴பிஸ்ஸதீதி து⁴த்தோ, ஸுராது⁴த்தோ, அக்க²து⁴த்தோ [ஸு॰ நி॰ 106].

பத³-க³தியங், அபஜ்ஜீதி பத்தோ, நிபத்தோ, ஸம்பத்தோ.

ப⁴ஜ-ஸம்ப⁴த்தியங், ப⁴ஜதீதி ப⁴த்தோ, ஸம்ப⁴த்தோ.

விபுப்³போ³ புத²க்கரணே, விப⁴ஜித்தா²தி விப⁴த்தோ.

பு⁴ஜ-பாலன, ப்³யவஹரணேஸு, பு⁴ஞ்ஜித்த², பு⁴ஞ்ஜீயித்தா²தி வா பு⁴த்தோ, பரிபு⁴த்தோ.

மத³-உம்மாதே³, மஜ்ஜித்தா²தி மத்தோ, ஸம்மத்தோ, பமத்தோ, உம்மத்தோ.

மித³-ஸினேஹனே, மிஜ்ஜதீதி மித்தோ.

யுஜ-யோகே³, யுஞ்ஜதீதி யுத்தோ, பயுத்தோ, உய்யுத்தோ, நியுத்தோ, வியுத்தோ, ஸங்யுத்தோ, ஸஞ்ஞுத்தோ.

ரிச-விரிஞ்சனே, ரிஞ்சதீதி ரித்தோ.

ரன்ஜ-ராகே³, ரஞ்ஜதீதி ரத்தோ, ஸாரத்தோ, விரத்தோ.

லிப-லிம்பனே, லிம்பீயித்தா²தி லித்தோ, உல்லித்தோ, அவலித்தோ.

லுப-அத³ஸ்ஸனே, லுப்பதீதி லுத்தோ.

வச-வியத்தியங் வாசாயங்.

731. **வசாதீ³னங் வஸ்ஸுட வா** [க॰ 579; ரூ॰ 629; நீ॰ 1182].

வசாதீ³னங் வஸ்ஸ உட ஹோதி வா கானுப³ந்தே◌⁴ த-காரபச்சயே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

வுச்சித்தா²தி உத்தோ-த◌⁴ம்மோ, உத்தா-கதா², உத்தங்-வசனங், நிருத்தோ, நிருத்தா, நிருத்தங், ராக³மோ.

732. **அஸ்ஸு**.

வசாதீ³னங் அஸ்ஸ உ ஹோதி கானுப³ந்தே◌⁴ த-காரபச்சயே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

வுத்தோ-த◌⁴ம்மோ, வுத்தா-கதா², வுத்தங்-வசனங்.

வது-வத்தனே, வத்ததீதி வத்தோ, பவத்தோ, நிவத்தோ.

வப-பீ³ஜனிக்கே²பே, வபீயித்தா²தி வுத்தங்-பீ³ஜங், 'அஸ்ஸூ'தி உத்தங்.

விச-விவேசனே, விவிச்சித்தா²தி விவித்தோ.

ஸன்ஜ-ஸங்கே³, ஸஞ்ஜதீதி ஸத்தோ, ஆஸத்தோ, விஸத்தோ.

ஸிச-ஸேசனே, ஸிஞ்சீயித்தா²தி ஸித்தோ, ஆஸித்தோ, அவஸித்தோ, அபி◌⁴ஸித்தோ.

ஸூச-ஸூசனே, அத்த²ங் ஸூசேதீதி ஸுத்தங்.

ஸூத³-பக்³க◌⁴ரணே, அத்த²ங் ஸூத³தீதி ஸுத்தங்.

ஸுப-ஸொப்பனே, ஸுபதீதி ஸுத்தோ இச்சாதி³.

திபச்சயம்ஹி-ப்³யாபனங் ப்³யத்தி, வியத்தி, பரியாபுணனங் பரியத்தி, ஸமாபனங் ஸமத்தி, பரிஸமத்தி, ஆணாபனங் ஆணத்தி, கோ³பனங் கு³த்தி, ஞாபனங் ஞத்தி, பஞ்ஞாபனங் பஞ்ஞத்தி, ஸஞ்ஞாபனங் ஸஞ்ஞத்தி, விஞ்ஞாபனங் விஞ்ஞத்தி.

தப-தப்பனே, தப்பனங் தித்தி, மஹாவுத்தினா அஸ்ஸ இத்தங். தீ³பனங் தி³த்தி, பஜ்ஜனங் பத்தி, ஆபத்தி, உப்பத்தி, நிப்பத்தி, விபத்தி, ஸம்பத்தி, ப⁴ஜனங் ப⁴த்தி, ஸம்ப⁴த்தி, பு⁴ஞ்ஜனங் பு⁴த்தி, யுஞ்ஜனங் யுத்தி, ரிஞ்சனங் ரித்தி, நித்³தா⁴ரெத்வா வுச்சதி அத்தோ² ஏதாயாதி நிருத்தி, வுச்சதி ஸுத்தஸ்ஸ அத்தோ² ஏதாயாதி வுத்தி. “விவரீயதி ஸுத்தஸ்ஸ அத்தோ² ஏதாயாதி வுத்தீ”திபி வத³ந்தி. வத்தனங் வுத்தி, ஜீவிதவுத்தி, ததா³யத்தவுத்தி, ‘அஸ்ஸூ’தி அஸ்ஸ உத்தங். விவேசனங் விவித்தி, ஸஜ்ஜனங் ஸத்தி, ஆஸத்தி, விஸத்தி இச்சாதி³.

துபச்சயம்ஹி-கி²பதீதி கி²த்தா, கோ³பேதீதி கு³த்தா, சஜதீதி சத்தா.

இத⁴ சி²த³, பி⁴தா³த³யோபி வத்தப்³பா³, சி²ந்த³தீதி செ²த்தா, பி⁴ந்த³தீதி பெ⁴த்தா, ப⁴ஜதீதி ப⁴த்தா, பு⁴ஞ்ஜதீதி பு⁴த்தா, பொ⁴த்தா, யுத்தா, ரித்தா, லித்தா, லுத்தா, வசதி வத³தீதி வா வத்தா, விவிச்சதீதி விவித்தா, ஸஞ்ஜதீதி ஸத்தா, ஸுப்பதீதி ஸுத்தா இச்சாதி³.

தவந்துபச்சயம்ஹி-கி²பித்தா²தி கி²த்தவா, கோ³பித்தா²தி கு³த்தவா, சஜித்தா²தி சத்தவா, சி²ந்தி³த்தா²தி செ²த்தவா.

ப⁴ஜ-புத²க்கரணே, பா⁴ஜித்தா²தி ப⁴த்தவா, விப⁴த்தவா, அபு⁴ஞ்ஜீதி பு⁴த்தவா, அயுஞ்ஜீதி யுத்தவா இச்சாதி³.

தாவீபச்சயம்ஹி-கி²த்தாவீ, கு³த்தாவீ, சத்தாவீ, செ²த்தாவீ, விப⁴த்தாவீ, பெ⁴த்தாவீ, பு⁴த்தாவீ, யுத்தாவீ இச்சாதி³.

த்வாதீ³ஸு பரரூபத்தே மஹாவுத்தினா திண்ணங் ப்³யஞ்ஜனானங் ஆதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ லோபோ, செ²த்வா, செ²த்வான, செ²த்துன, விப⁴த்வா, விப⁴த்வான, விப⁴த்துன, பு⁴த்வா, பு⁴த்வான, பு⁴த்துன இச்சாதி³.

துங், தவேஸு-செ²த்துங், செ²த்தவே, சே²துங், சே²தவே வா, ஆதி³ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ லோபோ. விப⁴த்துங், விப⁴த்தவே, பெ⁴த்துங், பெ⁴த்தவே, பொ⁴த்துங், பொ⁴த்தவே, ஆதி³வுத்³தி⁴ இச்சாதி³.

தப்³ப³பச்சயே-செ²த்தப்³ப³ங், சே²தப்³ப³ங் வா, பெ⁴த்தப்³ப³ங், பொ⁴த்தப்³ப³ங், வுச்சதீதி வத்தப்³ப³ங் இச்சாதி³.

இதி ஸதி³ஸஸங்யோக³ரூபராஸி.

## வக்³க³ந்தரூபராஸி

அத² வக்³க³ந்தரூபராஸி வுச்சதே.

**கமு, கிலமு, க²னு, க²மு, க³மு, தனு, திமு, த³மு, ப⁴மு, மன, யமு, வமு, ஸமு, ஹன**.

733. **மனானங் நிக்³க³ஹீதங்**.

மகார, நகாரந்தானங் தா⁴தூனங் அந்தோ மகாரோ நகாரோ ச நிக்³க³ஹீதங் ஹோதி யகாரவஜ்ஜிதே ப்³யஞ்ஜனே பரே. 'வக்³கே³ வக்³க³ந்தோ'தி நிக்³க³ஹீதஸ்ஸ வக்³க³ந்தத்தங்.

கமு-பாத³க³மனே, பக்கமித்தா²தி பக்கந்தோ, பாதே³ன அக்கமித்தா²தி அக்கந்தோ, உக்கந்தோ, விக்கந்தோ, நிக்க²ந்தோ, 'நிதோ கமஸ்ஸா'தி கஸ்ஸ க²த்தங், ஸங்கந்தோ, ஓக்கந்தோ, அவக்கந்தோ, அபக்கந்தோ, அதிக்கந்தோ, படிக்கந்தோ, கஸ்ஸ த்³வித்தானி.

கிலமு-கே²தே³, கிலமித்தா²தி கிலந்தோ.

திமு-அத்³த³பா⁴வே, தேமயித்தாதி திந்தோ.

த³மு-த³மனே, த³மித்தா²தி த³ந்தோ.

ப⁴மு-அனவத்தா²னே, ப⁴மித்தா²தி ப⁴ந்தோ, விப்³ப⁴ந்தோ.

மன-ஞாணே, மனதீதி மந்தோ.

வமு-உக்³கி³லனே, வமித்தா²தி வந்தோ.

ஸமு-ஸந்தியங், ஸம்மதீதி ஸந்தோ, உபஸந்தோ, வூபஸந்தோ.

ஸமு-கே²தே³, ஸம்மதி கி²ஜ்ஜதீதி ஸந்தோ இச்சாதி³.

திபச்சயம்ஹி-காமனங் கந்தி, நிகாமனங் நிகந்தி, பக்கமனங் பக்கந்தி, க²மனங் க²ந்தி, தனநங் தந்தி, த³மனங் த³ந்தி, ப⁴மனங் ப⁴ந்தி, விப்³ப⁴ந்தி, மனநங் மந்தி, ஸமனங் ஸந்தி இச்சாதி³.

துபச்சயே-பக்கமதீதி பக்கந்தா, க²னதீதி க²ந்தா, க²மதீதி க²ந்தா, க³ச்ச²தீதி க³ந்தா, தனோதீதி தந்தா, தேமயதீதி திந்தா, த³மயதீதி த³ந்தா, ப⁴மதீதி ப⁴ந்தா, மனதீதி மந்தா.

நிபுப்³போ³ யமு-நியமனே, நியாமேதீதி நியந்தா, வமதீதி வந்தா, ஸமதீதி ஸந்தா, ஹனதீதி ஹந்தா இச்சாதி³.

த்வாதீ³ஸூ-க³ந்த்வா, க³ந்த்வான, க³ந்துன, மந்த்வா, மந்த்வான, மந்துன, ஹந்த்வா, ஹந்த்வான, ஹந்துன இச்சாதி³.

துங், தவேஸு-பக்கந்துங், பக்கந்தவே, க²னநங் க²ந்துங், க²ந்தவே, க³மனங் க³ந்துங், க³ந்தவே, மனநங் மந்துங், மந்தவே, ஹனநங் ஹந்துங், ஹந்தவே இச்சாதி³.

தப்³ப³ம்ஹி-அபி⁴க்கந்தப்³ப³ங், படிக்கந்தப்³ப³ங், க²ஞ்ஞதேதி க²ந்தப்³ப³ங், க³ச்சீ²யதேதி க³ந்தப்³ப³ங், மஞ்ஞதேதி மந்தப்³ப³ங், வமீயதேதி வந்தப்³ப³ங், ஹஞ்ஞதேதி ஹந்தப்³ப³ங் இச்சாதி³.

இதி வக்³க³ந்தரூபராஸி.

தா⁴த்வந்தவிகாரராஸி நிட்டி²தோ.

## பச்சயவிகாரராஸி

## காதே³ஸராஸி

அத² பச்சயவிகாரராஸி வுச்சதே.

**734. பசா கோ** [க॰ 583; ரூ॰ 617; நீ॰ 1186].

பசம்ஹா த, தவந்தூனங் தஸ்ஸ கோ ஹோதி.

பச்சித்தா²தி பக்கோ, பக்கவா.

ப³ஹுலாதி⁴காரா தபச்சயோ காலத்தயேபி ஹோதி, அஸக்கி², ஸக்க²தி, ஸக்கி²ஸ்ஸதீதி ஸக்கோ, மஹாவுத்தினா தபச்சயஸ்ஸ கோ.

முச-மோசனே.

**735. முசா வா** [க॰ 583; ரூ॰ 617; நீ॰ 1186].

முசம்ஹா த, தவந்தூனங் தஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ கோ ஹோதி வா.

ஓமுச்சித்தா²தி ஓமுக்கோ, ஓமுக்கவா, படிமுக்கோ, படிமுக்கவா.

ஸுஸ-ஸோஸனே.

**736. ஸுஸா கோ²** [க॰ 583; ரூ॰ 617; நீ॰ 1186].

ஸுஸம்ஹா த, தவந்தூனங் தஸ்ஸ கோ² ஹோதி.

ஸுஸ்ஸித்தா²தி ஸுக்கோ², ஸுக்க²வா.

**737. கோ³ ப⁴ஞ்ஜாதீ³ஹி** [க॰ 577; ரூ॰ 628; நீ॰ 1180].

ப⁴ன்ஜாதீ³ஹி த, தவந்தூனங் தஸ்ஸ கோ³ ஹோதி.

அப⁴ஞ்ஜித்தா²தி ப⁴க்³கோ³, ப⁴க்³க³வா, ஓப⁴க்³கோ³, ஸம்ப⁴க்³கோ³, பலிப⁴க்³கோ³.

லக³-லக்³க³னே, லகி³த்தா²தி லக்³கோ³, லக்³க³வா, விலக்³கோ³, விலக்³க³வா.

முஜ-முஜ்ஜனே, முஜ்ஜித்தா²தி முக்³கோ³, முக்³க³வா, நிம்முக்³கோ³, உம்முக்³கோ³.

விஜ-ப⁴ய, சலனேஸு, ஸங்விஜித்தா²தி ஸங்விக்³கோ³, ஸங்விக்³க³வா, உப்³பி³க்³கோ³, உப்³பி³க்³க³வா.

லுஜ-வினாஸே, பலுஜித்தா²தி பலுக்³கோ³, பலுக்³க³வா, ஓலுக்³கோ³, ஓலுக்³க³வா, விலுக்³கோ³, விலுக்³க³வா இச்சாதி³.

இதி காதே³ஸராஸி.

**டா²தே³ஸராஸி**

**இஸு , ஆஸ, ஏஸ, கஸ, கிஸ, கிலிஸ, குஸ, கு⁴ஸ, ஜுஸ, துஸ, தி³ஸ, து³ஸ, த³ங்ஸ, நஸ, பிஸ, புஸ, புச்ச², பு²ஸ, ப⁴ஸ்ஸ, ப⁴ஜ்ஜ, மஜ, மஸ, முஸ, வஸ்ஸ, விஸ, ஸஜ, ஸிஸ, ஸிலிஸ, ஹஸ, ஹஸ்ஸ, ஹங்ஸ**.

738. **ஸானந்தரஸ்ஸ தஸ்ஸ டோ²** [க॰ 573; ரூ॰ 626; நீ॰ 1176 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)].

ஸகாரந்தேஹி தா⁴தூஹி பரஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ பச்சயதகாரஸ்ஸ டோ² ஹோதி, தா⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங், 'சதுத்த²து³தியெஸ்வேஸ'ந்தி ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ ட²மத்தங்.

இஸு-இச்சா², கந்தீஸு, இச்சீ²யதேதி இட்டோ², பரியிட்டோ².

ஆஸ-உபவேஸனே, விபரிததோ ஆஸதி உபவீஸதீதி விபல்லட்டோ².

கஸ-வப்பனே விலேக²னே ச.

739. **கஸஸ்ஸிம ச வா** [க॰ 573; ரூ॰ 626; நீ॰ 1176 (தோ²கங் விஸதி³ஸங்)].

கஸம்ஹா பரஸ்ஸ பச்சயதகாரஸ்ஸ டோ² ஹோதி, கஸஸ்ஸ ஆதி³ஸரம்ஹா பரங் இம ச ஹோதி வா.

கஸ்ஸித்தா²தி கிட்ட²ங்-ஸஸ்ஸங், கட்ட²ங் வா.

உபபுப்³போ³ ஆஸன்னே, உபகட்டோ².

விபுப்³போ³ பவாஸே, வூபகட்டோ².

கிஸ-ஹானிம்ஹி, படிகிட்டோ², நிஹீனோதி அத்தோ².

கிலிஸ-விபா³த◌⁴னே உபதாபே ச, கிலிஸ்ஸதீதி கிலிட்டோ², ஸங்கிலிட்டோ², உபக்கிலிட்டோ².

குஸ-அக்கோஸே, அக்கோஸீயித்தா²தி அக்குட்டோ². அக்குட்டோ² ஜாதிவாதே³ன.

கு◌⁴ஸ-ஸத்³தே³ , கோ◌⁴ஸீயித்தா²தி கு◌⁴ட்டோ², ஸங்கு◌⁴ட்டோ². அச்ச²ராக³ணஸங்கு◌⁴ட்ட²ங் [ஸங்॰ நி॰ 1.46]. உக்³கு◌⁴ட்டோ².

ஜுஸ-ஸேவாயங், ஜுஸீயித்தா²தி ஜுட்டோ².

துஸ-பீதிம்ஹி, துஸ்ஸித்தா²தி துட்டோ², ஸந்துட்டோ².

தி³ஸ-பெக்க²னே, பஸ்ஸீயித்தா²தி தி³ட்டோ², ஸந்தி³ட்டோ².

தி³ஸீ-கத²னே, உத்³தி³ஸீயித்தா²தி உத்³தி³ட்டோ², நித்³தி³ஸீயித்தா²தி நித்³தி³ட்டோ², அபதி³ஸீயித்தா²தி அபதி³ட்டோ².

து³ஸ-தூ³ஸனே, து³ஸீயித்தா²தி து³ட்டோ².

த³ங்ஸ-த³ங்ஸனே, த³ங்ஸீயித்தா²தி த³ட்டோ², நிக்³க³ஹீதலோபோ.

நஸ-அத³ஸ்ஸனே, நஸ்ஸித்தா²தி நட்டோ², வினட்டோ².

பிஸ-சுண்ணியே, பிஸீயித்தா²தி பிட்ட²ங்.

புஸ-போஸனே, போஸீயித்தா²தி புட்டோ², பரபுட்டோ².

பு²ஸ-ஸம்ப²ஸ்ஸே, பு²ஸீயித்தா²தி பு²ட்டோ², ஸம்பு²ட்டோ².

ப◌⁴ஸ்ஸ-கத²னே சவனே ச, ப◌⁴ஸ்ஸித்தா²தி ப◌⁴ட்டோ², ஆப◌⁴ட்டோ².

மஸ-ஆமஸனே விஜ்ஜ²னே ச, மஸீயித்தா²தி மட்டோ², ஆமட்டோ², ஓமட்டோ², உம்மட்டோ². ஸத்தியா விய ஓமட்டோ² [ஸங்॰ நி॰ 1.21].

முஸ-நஸ்ஸனே, முஸ்ஸித்தா²தி முட்டோ², பமுட்டோ², ஸம்முட்டோ².

வஸ்ஸ-ஸேசனே, வஸ்ஸித்தா²தி வுட்டோ²-தே³வோ, ‘அஸ்ஸூ’தி உத்தங்.

விஸ-பவேஸனே, பவிஸித்தா²தி பவிட்டோ², நிவிட்டோ², உபவிட்டோ².

ஸிஸ-ஸேஸே, அவஸேஸித்தா²தி அவஸிட்டோ².

விபுப்³போ³ விஸேஸனே, விஸேஸித்தா²தி விஸிட்டோ².

ஸிலிஸ-ஸிலேஸனே, ஸிலிஸ்ஸித்தா²தி ஸிலிட்டோ².

ஹஸ-ஹாஸே, ஹஸித்தா²தி ஹட்டோ², பஹட்டோ².

ஹஸ்ஸ, ஹங்ஸதா⁴துயோ ஸதி³ஸா ஏவ.

புச்ச²-புச்சா²யங்.

**740**. **புச்சா²தி³தோ** [க॰ 571; ரூ॰ 626; நீ॰ 1176].

புச்சா²தீ³ஹி பரஸ்ஸ அந்தரஸ்ஸ பச்சயதகாரஸ்ஸ டோ² ஹோதி.

புச்சீ²யித்தா²தி புட்டோ².

ப⁴ஜ்ஜ-ப⁴ஜ்ஜனே, ப⁴ஜ்ஜித்தா²தி ப⁴ட்ட²ங்-த⁴ஞ்ஞங்.

மஜ-ஸுத்³தி⁴யங், ஸுட்டு² மஜ்ஜித்தா²தி ஸம்மட்டோ²-பூ⁴மிபா⁴கோ³.

ஸஜ-ஸங்ஸக்³கா³தீ³ஸு, ஸங்ஸஜ்ஜித்தா²தி ஸங்ஸட்டோ², விஸட்டோ², நிஸட்டோ², ஓஸட்டோ².

யஜ-பூஜாயங்.

**741**. **யஜஸ்ஸ யஸ்ஸ டியீ** [க॰ 610; ரூ॰ 627; நீ॰ 1215].

யஜஸ்ஸ யகாரஸ்ஸ டி, யிஆதே³ஸா ஹொந்தி கானுப³ந்தே⁴ பச்சயதகாரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

யஜித்தா²தி இட்டோ², யிட்டோ².

திபச்சயம்ஹி-பரியேஸனங் பரியெட்டி².

ஏஸ-க³வேஸனே, ஏஸனங் எட்டி², பரியெட்டி², துஸ்ஸனங் துட்டி², ஸந்துட்டி², த³ஸ்ஸனங் தி³ட்டி², ஸந்தி³ட்டி², வஸ்ஸனங் வுட்டி², 'அஸ்ஸூ'தி உத்தங். விஸஜ்ஜனங் விஸட்டி².

த்வாதீ³ஸு-தி³ஸ-பெக்க²னே, 'தி³ஸஸ்ஸ பஸ்ஸத³ஸ்ஸத³ஸாத³த³க்கா²'தி ஸுத்தேன தி³ஸஸ்ஸ த³ஸாதே³ஸோ, மஹாவுத்தினா வகாரலோபோ, த³ட்டா²,

த³ட்டா²ன, த³ட்டு²ன.

‘துங்யானா’தி த்வாபச்சயஸ்ஸ துங்ஆதே³ஸோ. நெக்க²மங் த³ட்டு² கே²மதோ [ஸு॰ நி॰ 426], கா³தா²வஸேன நிக்³க³ஹீதலோபோ.

துங், தவேஸு-த³ட்டு²ங், த³ட்ட²வே, புச்ச²னங் புட்டு²ங், புட்ட²வே.

தப்³ப³ம்ஹி-துஸ்ஸிதப்³ப³ந்தி துட்ட²ப்³ப³ங், தொட்ட²ப்³ப³ங், பஸ்ஸிதப்³ப³ந்தி த³ட்ட²ப்³ப³ங், புச்சி²தப்³ப³ந்தி புட்ட²ப்³ப³ங், பு²ஸிதப்³ப³ந்தி பொ²ட்ட²ப்³ப³ங்.

இதி டா²தே³ஸராஸி.

## டா⁴தே³ஸராஸி

742. **த³ஹா டோ⁴** [க॰ 576; ரூ॰ 607; நீ॰ 1179].

த³ஹம்ஹா பரஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ பச்சயதகாரஸ்ஸ டோ⁴ ஹோதி, பரரூபத்தே ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ ததியத்தங்.

த³ஹ-த³ய்ஹனே, த³ய்ஹித்தா²தி த³ட்³டோ⁴.

743. **ப³ஹஸ்ஸும ச** [க॰ 576; ரூ॰ 607; நீ॰ 1179].

ப³ஹம்ஹா பரஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ தஸ்ஸ டோ⁴ ஹோதி, ப³ஹஸ்ஸ ஆதி³ஸரம்ஹா உம ச ஹோதி.

ப³ஹ-வுத்³தி⁴யங், அப³ஹீதி பு³ட்³டோ⁴, ப³ஸ்ஸ வோ, வுட்³டோ⁴.

திம்ஹி-ப³ஹனங் வுட்³டி⁴.

744. **லோபோ வட்³டா⁴ திஸ்ஸ** [‘த்திஸ்ஸ’ (ப³ஹூஸு)].

வட்³ட⁴ம்ஹா பரஸ்ஸ திபச்சயஸ்ஸ தகாரஸ்ஸ லோபோ ஹோதி.

வட்³ட⁴-வட்³ட⁴னே, வட்³ட⁴னங் வுட்³டி⁴.

இதி டா⁴தே³ஸராஸி.

## ணாதே³ஸராஸி

**கிர கீ², சர, ஜர, தர, த²ர, பூர.**

745. **கிராதீ³ஹி ணோ.**

கிராதீ³ஹி பரேஸங் த, தவந்தூனங் தகாரஸ்ஸ அனந்தரபூ◌⁴தஸ்ஸ ணோ ஹோதி, தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங்.

கிர-ஆகிரணே ஸம்மிஸ்ஸன, கி²பனேஸு ச, கிரித்தா²தி கிண்ணோ, பகிண்ணோ, ஆகிண்ணோ, விக்கிண்ணோ, ஸங்கிண்ணோ, ஸமாகிண்ணோ.

பூர-பூரணே, பூரித்தா²தி புண்ணோ, ஸம்புண்ணோ, பரிபுண்ணோ.

கீ²-க²யே, கி²யித்தா²தி கீ²ணோ.

கிண்ணவா, புண்ணவா, கீ²ணவா.

746. **தராதீ³ஹி ரிண்ணோ** [க॰ 581; ரூ॰ 616; நீ॰ 1184].

தராதீ³ஹி பரேஸங் த, தவந்தூனங் தகாரஸ்ஸ அனந்தரபூ◌⁴தஸ்ஸ ரிண்ணோ ஹோதி. 'ரானுப³ந்தெ◌⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி தா◌⁴த்வந்தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ ஆதி³ஸரஸ்ஸ ச லோபோ.

சர-க³தி, ப◌⁴க்க²னேஸு, சரித்த², சரீயித்தா²தி வா சிண்ணோ, ஆசிண்ணோ, ஸமாசிண்ணோ.

ஜர-ஜிரணே, ஜிய்யித்தா²தி ஜிண்ணோ, அனுஜிண்ணோ, பரிஜிண்ணோ.

தர-தரணே, தரித்தா²தி திண்ணோ, உத்திண்ணோ, நித்திண்ணோ, விதிண்ணோ, ஓதிண்ணோ, ஸமோதிண்ணோ.

த²ர-வித்தா²ரே, வித்த²ரித்தா²தி வித்தி²ண்ணோ.

சிண்ணவா, ஜிண்ணவா, திண்ணவா, வித்தி²ண்ணவா.

இதி ணாதே³ஸராஸி.

## தா²தே³ஸராஸி

747. **த◌⁴ஸ்தோஓஸ்தா**.

த◌⁴ஸ்தோ , உத்ரஸ்தோதி ஏதே ஸத்³தா³ தபச்சயந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

த◌⁴ங்ஸ-வித்³த◌⁴ங்ஸனே, வித்³த◌⁴ங்ஸதீதி வித்³த◌⁴ஸ்தோ, வித்³த◌⁴ங்ஸிதோ வா.

தஸ-ஸந்தாஸே, உத்ரஸதீதி உத்ரஸ்தோ, உத்தஸிதோ வா.

ப⁴ஸ-ப⁴ஸ்மீகரணே, ப⁴ஸந்தி ப⁴ஸ்மிங் கரொந்தி ஏதேனாதி ப⁴ஸ்தா, ப⁴ஸ்த்ரா வா, கம்மாரக³க்³க³ரீ, ஏவமாதீ³னிபி இத⁴ வேதி³தப்³பா³னி.

**748. ஸாஸ வஸ ஸங்ஸ ஹங்ஸா தோ²** ['...ஸங்ஸ ஸஸா தோ²' (ப³ஹூஸு)].

ஏதேஹி பரஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ பச்சயதகாரஸ்ஸ தோ² ஹோதி.

ஸாஸ-அனுஸிட்டி²ம்ஹி.

**749. ஸாஸஸ்ஸ ஸிஸா** ['ஸாஸஸ்ஸ ஸிஸ வா' (ப³ஹூஸு)].

ஸாஸஸ்ஸ ஸிஸா ஹொந்தி கானுப³ந்தே⁴ பச்சயதகாரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே, தா⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங் ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ ச பட²மத்தங்.

ஸாஸீயதீதி ஸித்தோ², அனுஸாஸீயதீதி அனுஸிட்டோ². "அனுஸிட்டோ² ஸோ மயா"தி [மஹாவ॰ 126] எத்த² பன த்த²காரஸ்ஸ ட்ட²காரோதி வுத்தியங் வுத்தோ. தங் தங் அத்த²ங் ஸாஸதி எத்த², ஏதேனாதி வா ஸத்த²ங், ஸத்³த³ஸத்த²ங், வேத³ஸத்த²ங்.

வஸ-நிவாஸே, 'அஸ்ஸூ'தி உத்தங், அவஸீதி வுத்தோ², வஸீயித்தா²தி வா வுத்தோ², வஸ்ஸங் வஸித்தா²தி வஸ்ஸங்வுத்தோ², ஆவஸீயித்தா²தி ஆவுத்த²ங்-ஜேதவனங், நிவஸித்தா²தி நிவுத்தோ², அஜ்ஜா²வஸித்தா²தி அஜ்ஜா²வுத்தோ². ப³ஹுலாதி⁴காரா "ருக்கே² அதி⁴வத்தா² தே³வதா"தி [பாசி॰ 86] எத்த² உத்தங் நத்தி². உபோஸத²ங் உபவஸித்தா²தி உபோஸத²ங்உபவுத்தோ², உபவஸீயித்தா²தி வா உபவுத்தோ²உபோஸதோ², பரிவாஸங் பரிவஸித்தா²தி பரிவாஸங்பரிவுத்தோ², பரிவஸீயித்தா²தி வா பரிவுத்தோ²-பரிவாஸோ.

ஸங்ஸ-பஸங்ஸனே, பஸங்ஸீயித்தா²தி பஸத்தோ².

ஹங்ஸ-பஹங்ஸனே, ஹங்ஸீயித்தா²தி ஹத்தோ², நிக்³க³ஹீதலோபோ, பஹத்தோ².

திபச்சயம்ஹி-அனுஸாஸனங் அனுஸித்தி², அனுஸிட்டி² வா, நிவஸனங் நிவுத்தி².

துபச்சயம்ஹி-ஸதே³வகங் லோகங் ஸாஸதி அனுஸாஸதீதி ஸத்தா².

தவந்துபச்சயம்ஹி-நிவஸித்தா²தி நிவுத்த²வா.

தாவீம்ஹி-நிவுத்தா²வீ.

துங், தவேஸூ-வஸனங் வத்து²ங், வத்த²வே.

தப்³ப³ம்ஹி-த்³வாரமூலே வத்த²ப்³ப³ங், ஸபா◌⁴யே வத்த²ப்³ப³ங்.

வஸ-பரித³ஹனே, ப³ஹூலாதி◌⁴காரா உத்தங் நத்தி², வாஸிதப்³ப³ந்தி வத்த²ங், நிவாஸீயித்தா²தி நிவத்த²ங், வத்த²ப்³ப³ங், நிவத்த²ப்³ப³ங்.

இதி தா²தே³ஸராஸி.

**தா◌⁴தே³ஸராஸி**

**இத◌⁴, குத◌⁴, கி³த◌⁴, ப³த◌⁴, பு³த◌⁴, பு³தி◌⁴, மித◌⁴, யுத◌⁴, ராத◌⁴, ருத◌⁴, வித◌⁴, ஸித◌⁴, ஸூத◌⁴, த²பி◌⁴, ரப◌⁴, லப◌⁴, லுப◌⁴, ஸம்பூ◌⁴, து³ஹ, நஹ, முஹ**.

750. **தோ◌⁴ த◌⁴ப◌⁴ஹேஹி** [க॰ 576; ரூ॰ 607; நீ॰ 1179; ‘தோ◌⁴ த◌⁴ஹபே◌⁴ஹி’ (ப³ஹூஸூ)].

ஏதேஹி பரஸ்ஸ அனந்தரஸ்ஸ தஸ்ஸ தோ◌⁴ ஹோதி.

இத◌⁴-இஜ்ஜ²னே , தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங் ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ ச ததியத்தங், ஸமிஜ்ஜி²த்தா²தி ஸமித்³தோ◌⁴-மஹத்³த◌⁴னோ.

குத◌⁴-கோபே, குஜ்ஜ²தீதி குத்³தோ◌⁴, ஸங்குத்³தோ◌⁴.

கி³த◌⁴-கே³தே◌⁴, கி³ஜ்ஜி²த்தா²தி கி³த்³தோ◌⁴, அனுகி³த்³தோ◌⁴, அபி◌⁴கி³த்³தோ◌⁴.

ப³த◌⁴-ப³ந்த◌⁴னே, ப³ஜ்ஜி²த்தா²தி ப³த்³தோ◌⁴, பப³த்³தோ◌⁴, ஆப³த்³தோ◌⁴, நிப³த்³தோ◌⁴.

பு³த◌⁴-ஞாணே ஜாக³ரே விகஸனே ச, பு³ஜ்ஜ²தி ஜானாதீதி பு³த்³தோ◌⁴, ஸம்பு³த்³தோ◌⁴, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ◌⁴, பபு³ஜ்ஜ²தி ஜாக³ரோதீதி வா பபு³த்³தோ◌⁴, படிபு³த்³தோ◌⁴.

பு³தி◌⁴-நிவாரணே, பரிபு³ந்தீ◌⁴யதீதி பலிபு³த்³தோ◌⁴. வாதபலிபு³த்³தோ◌⁴, பித்தபலிபு³த்³தோ◌⁴, ஸெம்ஹபலிபு³த்³தோ◌⁴.

மித◌⁴-மிஜ்ஜ²னே, மிஜ்ஜ²தீதி மித்³த◌⁴ங், மித்³தோ◌⁴. கபிமித்³தோ◌⁴.

யுத◌⁴-ஸம்பஹாரே, யுஜ்ஜீ²யதேதி யுத்³த◌⁴ங். மல்லயுத்³த◌⁴ங், மெண்ட³யுத்³த◌⁴ங், ஹத்தி²யுத்³த◌⁴ங், குக்குடயுத்³த◌⁴ங்.

ராத◌⁴-ஆராத◌⁴னே, ஆராத◌⁴யித்தா²தி ஆரத்³தோ◌⁴, அபி◌⁴ரத்³தோ◌⁴.

விபுப்³போ³-விரஜ்ஜ²னே, விரத்³தோ◌⁴.

ருத◌⁴-ஆவரணே, ருந்தீ◌⁴யித்தா²தி ருத்³தோ◌⁴, ஓருத்³தோ◌⁴, அவருத்³தோ◌⁴.

நிபுப்³போ³-நிரோதே◌⁴, நிருஜ்ஜி²த்தா²தி நிருத்³தோ◌⁴.

விபுப்³போ³-விரோதே◌⁴, விருஜ்ஜி²த்தா²தி விருத்³தோ◌⁴, படிவிருத்³தோ◌⁴.

அனுபுப்³போ³-கந்தியங், அனுருத்³தோ◌⁴.

வித◌⁴-விஜ்ஜ²னே, விஜ்ஜி²த்தா²தி வித்³தோ◌⁴. ஸல்லவித்³தோ◌⁴.

ஸித◌⁴-நிப்ப²த்தியங், ஸிஜ்ஜி²த்தா²தி ஸித்³தோ◌⁴.

பபுப்³போ³-பாகடபா◌⁴வே, பஸித்³தோ◌⁴.

நி, படிபுப்³போ³ நிவாரணே, நிஸித்³தோ◌⁴, படிஸித்³தோ◌⁴.

ஸுத◌⁴-ஸுஜ்ஜ²னே, ஸுஜ்ஜ²தீதி ஸுத்³தோ◌⁴, விஸுத்³தோ◌⁴, பரிஸுத்³தோ◌⁴.

த²பி◌⁴-த²ம்ப◌⁴னே , த²ம்ப◌⁴தீதி த²த்³தோ◌⁴, பத்த²த்³தோ◌⁴, உபத்த²த்³தோ◌⁴.

ரப◌⁴-ஆரபே◌⁴, ஆரபி◌⁴த்தா²தி ஆரத்³தோ◌⁴, ஆரப்³பி◌⁴த்தா²தி வா ஆரத்³தோ◌⁴, ஸமாரத்³தோ◌⁴.

லப◌⁴-லாபே◌⁴, அலபீ◌⁴தி லத்³தோ◌⁴, லப்³பி◌⁴த்தா²தி வா லத்³தோ◌⁴, படிலத்³தோ◌⁴, உபலத்³தோ◌⁴.

லுப◌⁴-கி³த்³தி◌⁴யங், லுப்³ப◌⁴தீதி லுத்³தோ◌⁴, பலுத்³தோ◌⁴, விலுத்³தோ◌⁴.

ஸம்பூ◌⁴-பஸ்ஸத்³தி◌⁴யங், பஸ்ஸம்பி◌⁴த்தா²தி பஸ்ஸத்³தோ◌⁴.

து³ஹ-தோ³ஹனே, து³ய்ஹித்தா²தி து³த்³தா◌⁴-கா³வீ.

நஹ-ப³ந்த◌⁴னே, ஸன்னய்ஹித்தா²தி ஸன்னத்³தோ◌⁴, ஓனத்³தோ◌⁴, அவனத்³தோ◌⁴.

முஹ-அந்த◌⁴பா◌⁴வே, முய்ஹதீதி முத்³தோ◌⁴-பா³லோ.

திபச்சயம்ஹி-இஜ்ஜ²னங் இத்³தி◌⁴, இஜ்ஜ²ந்தி ஏதாயாதி வா இத்³தி◌⁴, ஸமிஜ்ஜ²னங் ஸமித்³தி◌⁴, கி³ஜ்ஜ²னங் கி³த்³தி◌⁴, மிஜ்ஜ²னங் மித்³தி◌⁴,

அபி⁴ராத⁴னங் அபி⁴ரத்³தி⁴, விருஜ்ஜ²னங் விருத்³தி⁴, படிவிருத்³தி⁴, ஸிஜ்ஜ²னங் ஸித்³தி⁴, ஸங்ஸித்³தி⁴, படிஸித்³தி⁴, ஸுஜ்ஜ²னங் ஸுத்³தி⁴, விஸுத்³தி⁴, பாரிஸுத்³தி⁴, லப⁴னங் லத்³தி⁴, உபலத்³தி⁴, லுப்³ப⁴னங் லுத்³தி⁴, பஸ்ஸம்ப⁴னங் பஸ்ஸத்³தி⁴, முய்ஹனங் முத்³தி⁴.

தவந்து, தாவீஸு- "ஸமித்³தா⁴, ஸமித்³தா⁴வீ"திஆதி³னா வத்தப்³ப³ங்.

த்வாதீ³ஸு-ரப⁴-ஆரபே⁴, ஆரத்³தா⁴, ஆரத்³தா⁴ன.

லப⁴-லாபே⁴, லத்³தா⁴, லத்³தா⁴ன, படிலத்³தா⁴, படிலத்³தா⁴ன.

துங், தவேஸு-பு³த⁴-ஞாணே, பு³த்³து⁴ங், பு³த்³த⁴வே, ஸுபு³த்³து⁴ங், ஸுபு³த்³த⁴வே, பொ³த்³து⁴ங், பொ³த்³த⁴வே, லத்³து⁴ங், லத்³த⁴வே, படிலத்³து⁴ங், படிலத்³த⁴வே.

தப்³ப³ம்ஹி-பொ³த்³த⁴ப்³ப³ங், லத்³த⁴ப்³ப³ங், படிலத்³த⁴ப்³ப³ங்.

751. **வத்³த⁴ஸ்ஸ வா**.

வத்³த⁴ஸ்ஸ உ ஹோதி வா கானுப³ந்தே⁴ பச்சயதகாரே த்வாதி³வஜ்ஜிதே.

வத்³தி⁴த்தா²தி வுத்³தோ⁴, வத்³தோ⁴ வா, வத்³த⁴னங் வுத்³தி⁴, மஹாவுத்தினா உத்தங். திபச்சயஸ்ஸ ச தஸ்ஸ லோபோ.

இதி தா⁴தே³ஸராஸி.

## விஸங்யோக³னாதே³ஸராஸி

**ஹா, இ, சி, ஜி, டி, தீ², தீ³,பீ, மி, லீ, து², தூ³, தூ⁴, பூ, பூ⁴, லூ, வு, ஸு, ஹு, ஆஸ, கத², குப, பல, மல, ஸுப, பள**.

752. **பி⁴தா³தி³தோ நோ க்த, க்தவந்தூனங்**.

பி⁴தா³தி³ம்ஹா பரேஸங் க்த, க்தவந்தூனங் தகாரஸ்ஸ அனந்தரபூ⁴தஸ்ஸ நோ ஹோதி.

ஹா-சாகே³, ஹீயித்தா²தி ஹீனோ, பஹீனோ, நிஹீனோ, ஓஹீனோ. எத்த² ச நோஆதே³ஸங் கத்வா பச்சா² 'ஊப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஈஆக³மோ, தஸ்ஸ ச க்வசி ரஸ்ஸோ. ஏவங் பரத்த².

அதி⁴புப்³போ³-இ-ஆயத்தே, அதி⁴ச்ச ஏதீதி அதி⁴னோ.

சி-சயே, சயித்தா²தி சினோ, ஆசினோ.

ஜி-ஜயே, பஞ்சமாரே ஜினாதீதி ஜினோ.

டி³-க³தியங், டே³தீதி டி³னோ.

தீ²-ஸங்கா◌⁴தே, தீ²யதீதி தி²னங்.

தீ³-க²யே, அனுக்கமேன தீ³யதி கி²ய்யதீதி தி³னோ-தி³வஸோ.

பீ-தப்பனே, பீனித்தா²தி பீனோ.

மி-பக்கே²பே, மினாதீதி மினோ.

லீ-லயே, லீயித்தா²தி லீனோ, அல்லீயித்தா²தி அல்லீனோ. நிலீயித்தா²தி நிலீனோ, படிலீயித்தா²தி படிலீனோ, படிலீனசரோ பி◌⁴க்கு², படிஸல்லீயித்தா²தி படிஸல்லீனோ.

து²-நித்து²னநே , நித்து²னாதீதி நித்து²னோ.

தூ³-கே²தே³, தூ³யதேதி தூ³னோ.

தூ◌⁴-நித்³தூ◌⁴னநே, அஹிதே த◌⁴ம்மே து◌⁴னாதீதி து◌⁴னோ, தோ◌⁴னோபஞ்ஞுவா.

பூ-ஸோத◌⁴னே, புனாதீதி புனோ, த³ந்தங் புனந்தி ஏதேனாதி த³ந்தபோணோ, நஸ்ஸ ணத்தங்.

பூ◌⁴-வுத்³தி◌⁴யங், ப◌⁴வதி வட்³ட◌⁴தீதி பூ◌⁴னோ-ஹிதராஸி.

லூ-சே²த³னே, லுனாதீதி லுனோ.

வு-ஸங்வரணே, ஆவுணாதீதி ஆவுணோ.

ஸு-ஸவனே, ஸுணாதீதி ஸுனோ, ஸோணோ, நஸ்ஸ ணத்தங்.

ஸு-பஸவனே வா, பஸவதி வட்³ட◌⁴தீதி ஸுனங்-உத்³து◌⁴மாதங்.

ஹு-பூஜா, தா³னேஸு, ஆஹுதப்³ப³ந்தி ஆஹுனங், பாஹுதப்³ப³ந்தி பாஹுனங்-தா³தப்³ப³வத்து².

ஆஸ-உபவேஸனே, அச்ச²தீதி ஆஸினோ, துண்ஹீ அச்ச²தீதி துண்ஹீமாஸினோ.

கத²-த²த்³தே◌⁴ தே²ரியே ச, கத²தீதி கதி²னங்.

குப-கோபே, ஹிரீ குப்பதி ஏதேனாதி ஹிரீகோபினங்.

பல-க³தியங், பலேதீதி பலினோ.

மல-மலினபா⁴வே, மலதீதி மலினோ, மலினங்-வத்த²ங்.

ஸுப-ஸொப்பனே, ஸுபதீதி ஸுபினோ.

பள-க³தியங், பளேதீதி பளினோ, பளினா ஜம்பு³தீ³பாதே [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.ததியஸங்கீ³திகதா²].

இதி விஸங்யோக³னாதே³ஸராஸி.

**ஸஸங்யோக³னாதே³ஸராஸி**

**கி²த³ , சி²த³, துத³, தா³, நுத³, பத, பத³, பி⁴த³, வித³, ஸத³.**

'பி⁴தா³தி³தோ நோ க்தக்தவந்தூன'ந்தி தஸ்ஸ நோ, தா⁴த்வந்தஸ்ஸ பரரூபத்தங், கி²ஜ்ஜித்தா²தி கி²ன்னோ, சி²ஜ்ஜித்தா²தி சி²ன்னோ, ஸஞ்சி²ன்னோ, துதி³த்தா²தி துன்னோ, பதுன்னோ, நிதுன்னோ, விதுன்னோ.

நுத³-கே²பே, நுதி³த்தா²தி நுன்னோ, பனுன்னோ.

பத-பதனே, பததீதி பன்னோ, பன்னத⁴ஜோ, ந்னஸ்ஸ ண்ணத்தேருக்க²பண்ணங், பத்தங் வா.

பத³-க³தியங், பஜ்ஜித்தா²தி பன்னோ, ஆபன்னோ, உப்பன்னோ, நிபன்னோ, விபன்னோ, ஸம்பன்னோ, உபபன்னோ, ஸமுபபன்னோ, பரியாபன்னோ.

பி⁴த³-விதா³ரணே, பி⁴ஜ்ஜித்தா²தி பி⁴ன்னோ, பபி⁴ன்னோ, ஸம்பி⁴ன்னோ, பரிபி⁴ன்னோ, விபி⁴ன்னோ.

வித³-துட்டி²யங், நிப்³பி³ந்த³தீதி நிப்³பி³ன்னோ.

ஸத³ விஸரண, க³த்யா'வஸானேஸு, ஸீதி³த்தா²தி ஸன்னோ, ஓஸன்னோ, பஸீதி³த்தா²தி பஸன்னோ, அபி⁴ப்பஸன்னோ, நிஸீதி³த்தா²தி நிஸின்னோ, ஸன்னிஸின்னோ, 'ஸத³ஜரானமீம'இதி ஈம, ஸங்யோகே³ ரஸ்ஸோ ச.

தவந்தும்ஹி-கி²ன்னவா, சி²ன்னவா, ஸஞ்சி²ன்னவா, துன்னவா, பதுன்னவா, பனுன்னவா, பன்னவா, ஆபன்னவா, பி⁴ன்னவா, ஸம்பி⁴ன்னவா, ஸன்னவா, பஸன்னவா, நிஸின்னவா.

753. **தா³த்வின்னோ** [க॰ 582; ரூ॰ 631; நீ॰ 1185].

தா³தா◌⁴தும்ஹா பரேஸங் த, தவந்தூனங் தஸ்ஸ இன்னோ ஹோதி.

தீ³யித்தா²தி தி³ன்னோ, பதி³ன்னோ, ஆதி³ன்னோ, ஸமாதி³ன்னோ, உபாதி³ன்னோ, பரியாதி³ன்னோ, ந்னஸ்ஸ ண்ணத்தே உபாதி³ண்ணோ.

இதி ஸஸங்யோக³னாதே³ஸராஸி.

**ஹாதே³ஸராஸி**

**ஊஹ , கா³ஹு, கு³ஹ, ப³ஹ, பா³ஹ, பு³ஹ, முஹ, ருஹ, வஹ.**

754. **ருஹாதீ³ஹி ஹோ ளோ ச** [க॰ 589; ரூ॰ 621; நீ॰ 1192; '...ள ச' (ப³ஹூஸு)].

ருஹாதீ³ஹி பரஸ்ஸ அனந்தரபூ◌⁴தஸ்ஸ தபச்சயஸ்ஸ தகாரஸ்ஸ ஹோ ஹோதி, தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ ளோ ஹோதி.

ஊஹ-ஸஞ்சயே, ப்³யூஹித்தா²தி ப்³யூள்ஹோ, வியூள்ஹோ, பரிப்³யூள்ஹோ, தே³வாஸுரஸங்கா³மோ ஸமுபப்³யூள்ஹோ அஹோஸி [ஸங்॰ நி॰ 1.249].

கா³ஹு-பு◌⁴ஸத்தே² விலோலனே ச, மா கா³ள்ஹங் பரிதே³வயி. ஆகா³ள்ஹாய சேதேதி. கா³ஹித்தா²தி கா³ள்ஹோ, பகா³ள்ஹோ, ஆகா³ள்ஹோ, ஓகா³ள்ஹோ, அஜ்ஜோ²கா³ள்ஹோ [பாரா॰ அட்ட²॰ 1.1].

ப³ஹ-வுத்³தி◌⁴ம்ஹி.

755. **முஹப³ஹபு³ஹானஞ்ச தே கானுப³ந்தெ◌⁴த்வே** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105; "முஹப³ஹானஞ்ச..." (ப³ஹூஸு)].

த்வாதி³வஜ்ஜிதே கானுப³ந்தே◌⁴ பச்சயதகாரே பரே முஹ, ப³ஹ, பு³ஹானஞ்ச கு³ஹஸ்ஸ ச தீ³கோ◌⁴ ஹோதி.

'ருஹாதீ³ஹிஹோ ளோ சா'தி தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸளோ, தபச்சயஸ்ஸ ஹோ, அப³ஹீதி பா³ள்ஹங்.

பு³ஹ-உத்³த◌⁴ரணே, அபு³ஹித்தா²தி பூ³ள்ஹோ, அப்³பூ³ள்ஹோ, அபூ³ள்ஹஸல்லோ [ஸு॰ நி॰ 785].

முஹ-அந்த◌⁴பா◌⁴வே.

756. **முஹா வா.**

முஹம்ஹா பரஸ்ஸ அனந்தரபூ⁴தஸ்ஸ தகாரஸ்ஸ ஹோ ஹோதி, தா⁴த்வந்தஸ்ஸ ச ளோ ஹோதி வா.

முய்ஹித்தா²தி மூள்ஹோ, முத்³தோ⁴ வா.

ருஹ-ஜனநே, க³தியஞ்ச, ருஹித்தா²தி ரூள்ஹோ, பரூள்ஹோ, ஆரூள்ஹோ, ஓரூள்ஹோ, விரூள்ஹோ, நிரூள்ஹோ.

வஹ-பாபனே, வஹித்தா²தி வூள்ஹோ, 'அஸ்ஸூ'தி உத்தங்.

திபச்சயம்ஹி-ருஹனங் ரூள்ஹி, நிருஹனங் நிரூள்ஹி, விருஹனங் விரூள்ஹி.

த்வாதீ³ஸு -

757. **ப்யோ வா த்வாஸ்ஸ ஸமாஸே.**

ஸமாஸட்டா²னே த்வாபச்சயஸ்ஸ பானுப³ந்தோ⁴ யோ ஹோதி வா. பானுப³ந்தோ⁴ 'ப்யே ஸிஸ்ஸா'தி விஸேஸனத்தோ². 'ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ'தி ஹ, யானங் விபரியாயோ.

ப்³யுய்ஹ, பரிப்³யுய்ஹ. ப்³யூஹித்வா, வியூஹித்வா வா, விகா³ய்ஹ, விகா³ஹித்வா, ஓகா³ய்ஹ, ஓகா³ஹித்வா, அஜ்ஜோ²கா³ய்ஹ, அஜ்ஜோ²கா³ஹித்வா.

ப³ஹுலாதி⁴காரா அஸமாஸேபி ப்யோ ஹோதி, கு³ய்ஹ, கூ³ஹித்வா, நிகு³ய்ஹ, நிகூ³ஹித்வா, ஓகு³ய்ஹ, ஓகூ³ஹித்வா.

நஹ-ப³ந்த⁴னே, ஸன்னய்ஹ, ஸன்னாஹித்வா.

பா³ஹ-நிவாரணே, தீ³கோ⁴, பா³ய்ஹ, பா³ஹித்வா, படிபா³ய்ஹ, படிபா³ஹித்வா.

பு³ஹ-உத்³த⁴ரணே பபுப்³போ³, பப்³பு³ய்ஹ. ஸமூலங் தண்ஹங் பப்³பு³ய்ஹ [ஸங்॰ நி॰ 1.159 (தண்ஹமப்³பு³ம்ஹ)].

ஆபுப்³போ³-அப்³பு³ய்ஹ, "அப்³பு³ஹே ஸல்லமத்தனோ"தி ஆதீ³ஸு விய. பமுய்ஹ, பமுய்ஹித்வா, விமுய்ஹ, விமுய்ஹித்வா, ஸம்முய்ஹ, ஸம்முய்ஹித்வா, ஆருய்ஹ, ஆருஹித்வா, ஆரோஹித்வா, ஓருய்ஹ, ஓரோஹித்வா.

ஸஹ-ஸஹனே, பஸய்ஹ, பஸஹித்வா வா.

இதி ஹாதே³ஸராஸி.

**த்வாதி³விகாரராஸி**

அத² த்வா, த்வான, துனானங் விகாரோ வுச்சதே.

**இ, கர, ஹன**.

758. **இதோ ச்சோ**.

இதா⁴தும்ஹா பரஸ்ஸ த்வாஸ்ஸ ச்சோ ஹோதி வா.

பேச்ச, ஸமேச்ச, அபி⁴ஸமேச்ச, அவேச்ச, அன்வேச்ச, அபேச்ச, உபேச்ச, ஸமுபேச்ச, அதி⁴ச்ச, அதிச்ச, படிச்ச.

வாதி கிங்? உபெத்வா, ஸமுபெத்வா, அதி⁴யித்வா.

759. **ஸாதி⁴கரா ரச்சரிச்சா** [க॰ 598; ரூ॰ 643; நீ॰ 1203; '**ஸாஸாதி⁴கரா சசரிச்சா**' (ப³ஹூஸு)].

ஸந்த, அதி⁴பரா கரம்ஹா த்வாஸ்ஸ ரச்ச, ரிச்சா ஹொந்தி வா, ஸுத்தவிப⁴த்தங் இத⁴ லப்³ப⁴தி.

ஸக்கச்ச, 'ஸக்கச்ச'ந்தி பி³ந்தா³க³மோ, அதி⁴கிச்ச.

வாதி கிங்? ஸக்கத்வா, ஸக்கரித்வா, அதி⁴கரித்வா.

ஸுத்தவிப⁴த்தே-அத்தங் நிரங்கச்ச பியானி ஸேவதி [ஜா॰ 2.21.461], அபி⁴ஸங்க²ச்ச போ⁴ஜனங்.

760. **ஹனா ரச்சோ** [க॰ 598; ரூ॰ 643; நீ॰ 1203. '**ஸாஸாதி⁴கரா சசரிச்சா**' (ப³ஹூஸு)].

ஹனம்ஹா த்வாஸ்ஸ ரச்சோ ஹோதி வா ஸமாஸே. ஸுத்தவிப⁴த்தேன ஹரம்ஹாபி.

ஆஹச்ச, உஹச்ச, விஹச்ச, ஸங்ஹச்ச, உபஹச்ச.

வாதி கிங்? ஆஹனித்வா, உஹனித்வா, விஹனித்வா, ஸங்ஹனித்வா.

ஹரம்ஹி-ஸா நோ ஆஹச்ச போஸேதி [ஜா॰ 2.22.2334 (ஆஹத்வ)], ததோ உத³கமாஹச்ச.

தி³ஸ-பெக்க²னே.

761. **தி³ஸா வானவா ஸ ச** [க॰ 599; ரூ॰ 644; நீ॰ 1204; '…ஸ ச' (ப³ஹூஸு)].

தி³ஸம்ஹா த்வாஸ்ஸ வான, வா ஹொந்தி வா, தி³ஸஸ்ஸ ச ஸஸ்ஸ ஸ ஹோதி, பரரூபனிஸேத॰⁴னமித³ங்.

தி³ஸ்வான, தி³ஸ்வா.

வாதி கிங்? பஸ்ஸித்வா.

**கா², ஞா, தா³, தா॰⁴, ஹா, கி, கி², சி, ஜி, நீ, லீ, ஸி, பூ॰⁴**.

'ப்யோ வா த்வாஸ்ஸ ஸமாஸே'தி த்வாஸ்ஸ யோ, மஹாவுத்தினா விகப்பேன க்வசி யலோபோ, ஸங்புப்³போ³ கா²-ஞாணே, ஸங்கா²ய, ஸங்கா², படிஸங்கா²ய, படிஸங்கா², அஞ்ஞாய, அஞ்ஞா, அபி॰⁴ஞ்ஞாய, அபி॰⁴ஞ்ஞா, பரிஞ்ஞாய, பரிஞ்ஞா.

ஸமாஸேதி கிங்? ஞத்வா.

வாதி கிங்? ஆஜானித்வா, அபி॰⁴ஜானித்வா, பரிஜானித்வா.

அதி॰⁴ட்டா²ய, அதி॰⁴ட்டா², பதிட்டா²ய, பதிட்டா².

ஸமாஸேதி கிங்? ட²த்வா.

வாதி கிங்? அதி॰⁴ட்ட²ஹித்வா, பதிட்ட²ஹித்வா. மஹாவுத்தினா இத்தங், உபட்டி²த்வா.

ஆதா³ய, உபாதா³ய, உபாதா³.

ஸமாஸேதி கிங்? த³த்வா.

வாதி கிங்? ஆதி³யித்வா, ஸமாதி³யித்வா, 'ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஈஆக³மோ, 'தா³ஸ்ஸியங'இதி ஸுத்தேன ஸரே பரே ஸமாஸே இயாதே³ஸோ.

762. **துங்யானா**.

த்வாஸ்ஸ துஞ்ச யானஞ்ச ஹொந்தி க்வசி ஸமாஸே.

ப³ஹுலாதி॰⁴காரா கா³தா²யங் அஸமாஸேபி, நெக்க²மங் த³ட்டு² கே²மதோ [ஸு॰ நி॰ 426], கிமப்³பு॰⁴தங் த³ட்டு² மரூ பமோதி³தா, பி³ந்து³லோபோ.

அபி⁴ஹத்துங் பவாரெய்ய, “அபி⁴ஹடு”ந்திபி பாடோ², ஸங்யோகா³தி³ஸ்ஸ லோபோ தஸ்ஸ டத்தங். “அபி⁴ஹட்டு²”ந்திபி [பாசி॰ 2.243] பட²ந்தி. ப்³யஞ்ஜனங் ந ஸமேதி.

ஆதி³யான, உபாதி³யான. விதா⁴ய, நிதா⁴ய, ஸந்தா⁴ய, ஓதா⁴ய, ஸமோதா⁴ய, வித³ஹித்வா, நித³ஹித்வா, ஓத³ஹித்வா, ஸமோத³ஹித்வா. பஹாய, விஹாய, ஓஹாய, ஹித்வா, ஜஹித்வா.

இவண்ணேஸு ப்யஸ்ஸ த்³வித்தங், விக்கிய்ய, விக்கிணித்வா.

விசெய்ய தா³னங் தா³தப்³ப³ங் [பே॰ வ॰ 329], ‘ஊலஸ்ஸே’தி இஸ்ஸ எத்தங், விசினித்வா, வினெய்ய, வினெத்வா, வினயித்வா, அல்லீய, அல்லீயித்வா, படிஸல்லீய, படிஸல்லீயித்வா, யாக³மோ.

763. **ப்யே ஸிஸ்ஸா** [க॰ 517; ரூ॰ 488; நீ॰ 1105].

ப்யே பரே ஸிஸ்ஸ ஆ ஹோதி.

நிஸ்ஸாய, உபனிஸ்ஸாய, அபஸ்ஸாய, அபஸ்ஸயித்வா, அவஸ்ஸாய, அவஸ்ஸயித்வா.

வாதி கிங்? அதி⁴ஸெத்வா, அதி⁴ஸயித்வா.

பூ⁴-ஸத்தாயங், ரஸ்ஸத்தங், ஸம்பு⁴ய்ய, விபு⁴ய்ய, அனுபு⁴ய்ய, அதி⁴பு⁴ய்ய, பரிபு⁴ய்ய, அபி⁴பு⁴ய்ய.

ஸமாஸேதி கிங்? பு⁴த்வா, ஏத³ந்தேஸு மஹாவுத்தினா எஸ்ஸ ஆத்தங், நிஜ்ஜா²ய, நிஜ்ஜா²யித்வா, உபனிஜ்ஜா²ய, உபனிஜ்ஜா²யித்வா, அபி⁴ஜ்ஜா²ய, அபி⁴ஜ்ஜா²யித்வா.

ப்³யஞ்ஜனந்ததா⁴தூஸு ‘வக்³க³லலேஹி தே’தி ஸுத்தேன சவக்³க³, பவக்³க³, ஸகாரேஹி யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங். தவக்³கே³ ‘தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா’தி தவக்³க³ஸ்ஸ சவக்³கோ³, ததோ யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங், விபச்ச, பரிபச்ச, விமுச்ச, அதி⁴முச்ச.

மஹாவுத்தினா யலோபோ தீ³கோ⁴ ச, ஆபுச்சா², அனாபுச்சா², விப⁴ஜ்ஜ, ஸங்விப⁴ஜ்ஜ, விஸஜ்ஜ, நிஸஜ்ஜ, படினிஸஜ்ஜ.

உஜ்ஜ²-விஸக்³கே³, யலோபோ, உஜ்ஜ², உஜ்ஜி²ய, உஜ்ஜி²த்வா.

கதி-சே²த³னே, கச்ச, விகச்ச, கந்தித்வா, விகந்தித்வா.

நிகர-வஞ்சனே, நிகச்ச கிதவஸ்ஸேவ [ஸங்॰ நி॰ 1.35].

பத-க³தியங், பச்ச, நிபச்ச, பதித்வா, நிபதித்வா.

கத²-கத²னே, ஸாகச்ச².

பத³-க³தியங், பஜ்ஜ, ஆபஜ்ஜ, நிபஜ்ஜ, விபஜ்ஜ, ஸம்பஜ்ஜ, உபஸம்பஜ்ஜ, படிபஜ்ஜ.

'ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஈஆக³மே 'பதா³தீ³னங் யுக'இதி யாக³மோ, புப்³ப³ரூபங், பஜ்ஜிய, பஜ்ஜியான, ஆபஜ்ஜிய, ஆபஜ்ஜியான, நிபஜ்ஜிய, விபஜ்ஜிய, ஸம்பஜ்ஜிய, படிபஜ்ஜிய.

ஆபுப்³ப³ ஸத³-க॒⁴ட்டனே, ஆஸஜ்ஜ நங் ததா²க³தங் [இதிவு॰ 89], காகோவ ஸேலமாஸஜ்ஜ. சே²ஜ்ஜ, சி²ஜ்ஜ, சி²ந்தி³ய, அச்சி²ஜ்ஜ, அச்சி²ந்தி³ய, விச்சி²ஜ்ஜ, விச்சி²ந்தி³ய, பரிச்சி²ஜ்ஜ, பரிச்சி²ந்தி³ய, பே॒⁴ஜ்ஜ, பி॒⁴ஜ்ஜ, ஸம்பி॒⁴ஜ்ஜ, படிஸம்பி॒⁴ஜ்ஜ, பி॒⁴ந்தி³ய, ஸம்பி॒⁴ந்தி³ய.

பு³த॒⁴-ஞாணே, பு³ஜ்ஜ², ஸம்பு³ஜ்ஜ², அபி॒⁴ஸம்பு³ஜ்ஜ², பு³ஜ்ஜி²ய, பு³ஜ்ஜி²யான, "மரீசிகூபமங் அபி॒⁴ஸம்பு³த்³தா॒⁴னோ"தி பாளி, தா³தே³ஸே அஸ்ஸ ஒத்தங் கத்வா ஸித்³தா॒⁴ யதா² 'அனுபாதி³யானோ'தி.

வத॒⁴-ஹிங்ஸாயங் , வஜ்ஜ², வஜ்ஜி²ய.

வித॒⁴-தாளனே, விஜ்ஜ², விஜ்ஜி²ய.

க²ன-விலேக²னே, க²ஞ்ஞ, க²ணிய, நாஸ்ஸ ணத்தங்.

பவக்³கே³ -

கி²ப்ப, நிகி²ப்ப, ஸங்கி²ப்ப, கி²பிய, ஸங்கி²பிய.

லபி³-அவஸங்ஸனே, யலோபோ, ஆலம்ப³, விலம்ப³, அவலம்ப³.

லுபி³-ஸந்த²ம்ப॒⁴னே, த³ண்ட³மோலும்ப³ திட்ட²தி, ஜா²னமோலும்ப³ வத்ததி.

உபுப்³போ³ உத்³த॒⁴ரணே "உல்லும்ப³து மங் ப॒⁴ந்தே ஸங்கோ॒⁴"தி [மஹாவ॰ 71 (உல்லும்பது)] ஆதீ³ஸு விய, உல்லும்ப³, ஆரப்³ப॒⁴, ஸமாரப்³ப॒⁴, லப்³பா॒⁴, உபலப்³பா॒⁴, தீ³கோ॒⁴.

பக்கம்ம, அக்கம்ம, விக்கம்ம, நிக்க²ம்ம, ஓக்கம்ம, அபி॒⁴க்கம்ம, அதிக்கம்ம, படிக்கம்ம, ஆக³ம்ம, ஸங்க³ம்ம.

ஸம-உபதா◌⁴ரணே. நிஸம்ம ராஜ கயிரா, நானிஸம்ம தி³ஸம்பதி [ஜா॰ 1.4.128 (நிஸம்ம க²த்தியோ)].

ஸமு-ஸந்தியங் கே²தே³ ச, உபஸம்ம, வூபஸம்ம, விஸ்ஸம்ம.

கஸ-கட்³ட◌⁴னே, அபகஸ்ஸ.

தி³ஸ-பெக்க²னே, ஆதி³ஸ்ஸ, உத்³தி³ஸ்ஸ, ஓதி³ஸ்ஸ, அபதி³ஸ்ஸ.

பு²ஸ-ஸம்ப²ஸ்ஸே. பு²ஸ்ஸ பு²ஸ்ஸ ப்³யந்தீகரோதி [அ॰ நி॰ 4.195].

வஸ-நிவாஸே. உபவஸ்ஸங் கோ² பன கத்திகதேமாஸபுண்ணமங் [பாரா॰ 653 (கத்திகபுண்ணமங்)], பி³ந்தா³க³மோ.

விஸ-பவேஸனே, பவிஸ்ஸ, நிவிஸ்ஸ, அபி◌⁴னிவிஸ்ஸ இச்சாதி³.

இதி த்வாதி³விகாரராஸி.

பச்சயவிகாரராஸி நிட்டி²தோ.

**பகதிரூபராஸி**

**தாதி³பச்சயராஸி**

அத² பகதிரூபராஸி வுச்சதே.

**த,தி, து, தவந்து, தாவீ, த்வா, த்வான, துன, துங், தவே, தாயே, தப்³ப³.**

**தா³, க்²யா, கா³, கா◌⁴, டா, டா², தா, தா², தா³, தா◌⁴, பா, பா², பா◌⁴, மா, யா, லா, வா, ஸா, ஹா.**

அக்கா²தோ, ஸ்வாக்கா²தோ, ஆக்²யாதோ, விக்²யாதோ.

‘ஊ ப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா’தி க்வசி ஈஆக³மோ ரஸ்ஸோ ச, ஸங்கா³யிதோ, கா◌⁴யிதோ, ஞாதோ.

‘ஜ்யாதீ³ஹி க்னா’தி நாபச்சயோ, ஜானிதோ.

காரிதே-ஞாபிதோ, ஞாபயிதோ. புத்தங் தாயதி ரக்க²தீதி தாதோ-பிதா. த³த்தோ, த்³வித்தங் ரஸ்ஸத்தஞ்ச. தே³வத³த்தோ, ப்³ரஹ்மத³த்தோ, யஞ்ஞத³த்தோ, தா³பிதோ, தா³பயிதோ.

மஹாவுத்தினா பஸ்ஸ பிவோ, பிவிதோ.

பா²-வுத்³தி⁴யங், பி²தோ பபா⁴தா ரத்தி.

மா-மானே, மிதோ, ஸம்மிதோ, உபமிதோ, நிம்மிதோ, யாதோ, லாதோ, வாதோ.

மஹாவுத்தினா வாஸ்ஸுத்தங், நிப்³பு³தோ, பரினிப்³பு³தோ, நிப்³பா³பிதோ, பரினிப்³பா³பிதோ, ஓஸிதோ, பரியோஸிதோ, ஓஸாபிதோ, பரியோஸாபிதோ, பஹிதோ, பஜஹிதோ, ஹாபிதோ.

திம்ஹி-ஞத்தி, த³த்தி, பாதி, பா²தி, நிப்³பு³தி, பரினிப்³பு³தி.

தும்ஹி-ஸங்கா²தா ஸப்³ப³த⁴ம்மானங் [ஜா॰ 2.22.1451], அக்கா²தாரோ ததா²க³தா [த⁴॰ ப॰ 276] அஞ்ஞாதாரோ ப⁴விஸ்ஸந்தி [தீ³॰ நி॰ 2.68], ஞாபேதா, ஞாபயிதா. உட்டா²தா விந்த³தே த⁴னங் [ஸங்॰ நி॰ 1.246].

‘ஊ லஸ்ஸே’தி க்வசி ஈஸ்ஸ எத்தங், உட்டா²பேதா, ஸமுட்டா²பேதா, அக⁴ஸ்ஸ தாதா, தாயிதா, தா³தா, தா³பேதா, ஸந்தா⁴தா, ஸந்தா⁴பேதா, மாபிதா, மாபயிதா, நிப்³பா³பேதா, நிப்³பா³பயிதா, ஹாபேதா, ஹாபயிதா.

தவந்து, தாவீஸு-அக்க²தா, அக்கா²தாவீ இச்சாதி³.

த்வாதீ³ஸு ஸங்யோகே³ ரஸ்ஸத்தங், ஞத்வா, ஜானித்வா, ஞாபெத்வா, ஜானாபெத்வா, ட²த்வா.

பாதி³தோ டா²ஸ்ஸ ட²ஹோ, ஸண்ட²ஹித்வா, பதிட்ட²ஹித்வா.

காரிதே க்வசி ரஸ்ஸத்தங், ட²பெத்வா, பட்ட²பெத்வா, பதிட்டா²பெத்வா, த³த்வா, ஆதி³யித்வா, ஸமாதி³யித்வா, த³ஜ்ஜித்வா.

த³த³-தா³னே, த்வாஸ்ஸ ப்யோ, யம்ஹி த³ஸ்ஸ ஜோ, யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபங் தீ³கோ⁴, த³ஜ்ஜா, தா³பெத்வா.

பாதி³தோ ரஸ்ஸோ, ஸமாத³பெத்வா.

தா⁴-தா⁴ரணே, த்³வித்தங், புப்³ப³ஸ்ஸ ததியத்தங் ரஸ்ஸோ ச, பரஸ்ஸ ‘தா⁴ஸ்ஸ ஹோ’தி ஹோ, பத³ஹித்வா, வித³ஹித்வா, நித³ஹித்வா, ஸத்³த³ஹித்வா, ஓத³ஹித்வா, பித³ஹித்வா, பரித³ஹித்வா.

காரிதே-ஆத⁴பெத்வா, ஸன்னிதா⁴பெத்வா, பிவித்வா, பித்வா வா, பாயெத்வா, மாபெத்வா, ஓஸாபெத்வா, பரியோஸாபெத்வா, ஹித்வா, பஜஹித்வா, ஹாபெத்வா, பஜஹாபெத்வா.

துங், தவேஸு-அக்கா²துங், அக்கா²தவே, ஸங்கா²துங், ஸங்கா²தவே, ஞாதுங், ஞாதவே, ஜானிதுங், ஜானிதவே, ஞாபேதுங், ஞாபேதவே, ஜானாபேதுங், ஜானாபேதவே, டா²துங், டா²தவே, ஸண்டா²துங், ஸண்டா²தவே, ஸண்ட²ஹிதுங், ஸண்ட²ஹிதவே, ட²பேதுங், ட²பேதவே, ஸண்டா²பேதுங், ஸண்டா²பேதவே, தா³துங், தா³தவே, பதா³துங், பதா³தவே, ஆதா³துங், ஆதா³தவே, த³ஜ்ஜிதுங், த³ஜ்ஜிதவே, தா³பேதுங், தா³பேதவே, ஸமாத³பேதுங், ஸமாத³பேதவே, ஸந்தா◌⁴துங், ஸந்தா◌⁴தவே, ஸத்³த³ஹிதுங், ஸத்³த³ஹேதுங், ஸத்³த³ஹேதவே, நிதே◌⁴துங், நிதே◌⁴தவே ஸந்தா◌⁴பேதுங், நிதா◌⁴பேதுங், பாதுங், பிவிதுங், பாதவே, பிவேதவே, மாதுங், மினிதுங், பமேதுங், உபமேதுங், யாதுங், யாயிதுங், யாதவே, ஓஸாயேதுங், ஓஸாபேதுங், பரியோஸாபேதுங், ஹாதுங், பஹாதுங், மாரதெ◌⁴ய்யங் பஹாதவே [த◌⁴॰ ப॰ 34], ஜஹிதுங், பஜஹிதுங், ஹாபேதுங், பஹாபேதுங், ஜஹாபேதுங்.

தப்³ப³ம்ஹி-அக்கா²தப்³ப³ங், ஸங்கா²தப்³ப³ங், ஸங்க்²யாதப்³ப³ங், கா³யிதப்³ப³ங், ஞாதப்³ப³ங், ஜானிதப்³ப³ங், ஞாபேதப்³ப³ங், ஜானாபேதப்³ப³ங், டா²தப்³ப³ங், ட²பேதப்³ப³ங், தா³தப்³ப³ங், ஆதா³தப்³ப³ங், ஸமாதா³தப்³ப³ங், தா³பேதப்³ப³ங், ஸமாத³பேதப்³ப³ங், விதா◌⁴தப்³ப³ங், வித³ஹிதப்³ப³ங், பாதப்³ப³ங், பிவிதப்³ப³ங், மினிதப்³ப³ங், மினேதப்³ப³ங், யாதப்³ப³ங், லாதப்³ப³ங், பஹாதப்³ப³ங்.

இவண்ணேஸு விபுப்³போ³ இ-க³த்யங், வீதோ, வீததோ³ஸோ வீதமோஹோ [ஸங்॰ நி॰ 1.249], உதி³தோ, ஸமுதி³தோ, தா³க³மோ.

ஸமிதோ, ஸமேதோ, ஸமவேதோ, அபேதோ, உபேதோ, ஸமுபேதோ, அபி◌⁴தோ, கீதோ, கயிதோ, கிணிதோ, சிதோ, சினிதோ, ஆசிதோ, உபசிதோ, ஸஞ்சிதோ, ஜிதோ, பராஜிதோ, டி³தோ, ஒட்³டி³தோ, நீதோ, ஆனீதோ, வினீதோ, ஓணீதோ, பணீதோ, நஸ்ஸ ணத்தங்.

பீதோ, பீ◌⁴தோ, மிதோ, ஸிதோ, நிஸ்ஸிதோ, பஹிதோ.

திம்ஹி-ஸமிதி, விசிதி, நீதி, த்³வித்தே ஆதி³வுத்³தி◌⁴, நெத்தி, ஸத்³த◌⁴ம்மனெத்தி, பீ◌⁴தி.

தும்ஹி-ஸமேதா, அபி◌⁴ஸமேதா, விசேதா, ஜேதா, நேதா, வினேதா, நின்னேதா.

தவந்து, தாவீஸு-ஸமேதவா, ஸமேதாவீ, அபி◌⁴ஸமேதவா, அபி◌⁴ஸமேதாவீ இச்சாதி³.

த்வாதீ³ஸு-ஸமெத்வா, உபெத்வா, கிணித்வா, விசினித்வா, ஜெத்வா, விஜெத்வா, ஜினித்வா, விஜினித்வா, பராஜெத்வா, நெத்வா, ஆனெத்வா

வினெத்வா, நயித்வா, ஆனயித்வா, வினயித்வா, அல்லீயித்வா, படிஸல்லீயித்வா, ஸயித்வா.

துங், தவேஸூ-ஸமேதுங், உபேதுங், ஸமுபேதுங், ஸமேதவே, கேதுங், கிணிதுங், கேதவே, விசேதுங், விசினிதுங், ஜேதுங், விஜேதுங், நிதுங், ஆனிதுங், வினிதுங், நேதுங், ஆனேதுங், வினேதுங், நயிதுங், ஆனயிதுங், வினயிதுங், நேதவே.

தப்³ப³ம்ஹி-ஸமேதப்³ப³ங், கேதப்³ப³ங், கிணிதப்³ப³ங் இச்சாதி³.

உவண்ணேஸூ-சுதோ, சவிதோ.

காரிதே-சாவிதோ.

ஜூதோ, ஜவிதோ, து²தோ, அபி◌⁴த்து²தோ, அபி◌⁴த்த²விதோ,

ஸங்புப்³போ³ து◌⁴-வல்லபே◌⁴, ஸந்து◌⁴தோ-மித்தோ. “அஸண்டு²தங் சிரஸண்டு²தேனா”திபி பாளி.

து³-க³தியங் ஹிங்ஸாயஞ்ச, து³தோ, உபத்³து³தோ.

தூ◌⁴-கம்பனே, து◌⁴தோ, நித்³து◌⁴தோ.

பூ◌⁴தோ, ஸம்பூ◌⁴தோ.

காரிதே-பா◌⁴விதோ, ஸம்பா◌⁴விதோ, விபா◌⁴விதோ, பரிபா◌⁴விதோ.

யு-மிஸ்ஸனே, ஸங்யுதோ.

ரு-ஸத்³தே³, ருதோ, லுதோ, வுதோ, ஸங்வுதோ, ஸுஸங்வுதோ, ஸுதோ, விஸ்ஸுதோ.

ஹு-பூஜாயங், ஹுதோ.

திம்ஹி-சவனங் சுதி, த²வனங் து²தி, பூ◌⁴தி, விபூ◌⁴தி, ஸவனங் ஸுதி,

தும்ஹி-சவிதா, சாவேதா, ஜவிதா, த²விதா, ஸந்த²விதா, ஸோதா, ஸாவேதா.

தவந்து தாவீஸு-சுதவா, சுதாவீ, சாவேதவா, சாவேதாவீ இச்சாதி³.

த்வாதீ³ஸு-சவித்வா, சவித்வான, சவிதுன, ஜவித்வா, அபி◌⁴த்த²வித்வா, பு◌⁴த்வா, அனுப◌⁴வித்வா, பா◌⁴வெத்வா, பா◌⁴வயித்வா, ஸுத்வா, ஸுணித்வா,

ஸாவெத்வா, ஸாவயித்வா.

துங், தவேஸு-சவிதுங், சாவேதுங், போ⁴துங், ப⁴விதுங், அனுப⁴விதுங், பா⁴வேதுங், பா⁴வயிதுங், ஸோதுங், ஸாவேதுங்.

ஹூ-ஸத்தாயங், ஹோதுங். "யா இச்சே² புரிஸோ ஹோதுங் [ஜா॰ 2.22.1282]. ந ஸோ ஸக்கா ந ஹோதுயே"தி [பு³॰ வங்॰ 2.9 '...ஹேதுயே'] பாளீ.

தப்³ப³ம்ஹி-சவிதப்³ப³ங், ப⁴விதப்³ப³ங், அனுப⁴விதப்³ப³ங், பா⁴வேதப்³ப³ங், ஸோதப்³ப³ங். த்³வித்தே-ஸொத்தப்³ப³ங், ஸாவேதப்³ப³ங்.

ஏத³ந்தேஸு மஹாவுத்தினா க்வசி ஏகாரஸ்ஸ இத்தங், கா³யிதோ, அபசாயிதோ, அபசிதோ வா, உஜ்ஜா²யிதோ, நிஜ்ஜா²யிதோ, அபி⁴ஜ்ஜா²யிதோ.

கா³யனங் கீ³தி, அபசாயனங் அபசிதி.

தும்ஹி-கா³யிதா, அபசாயிதா, உஜ்ஜா²யிதா.

தவந்து, தாவீஸு-கா³யிதவா, கா³யிதாவீ இச்சாதி³.

கா³யித்வா, ஜா²யித்வா, அபி⁴ஜ்ஜா²யித்வா.

கா³யிதுங், கா³யிதவே, அபசாயிதுங், அபசாயிதவே, ஜா²யிதுங், ஜா²யிதவே, அபி⁴ஜ்ஜா²யிதுங், அபி⁴ஜ்ஜா²யிதவே.

கா³யிதப்³ப³ங், அபசாயிதப்³ப³ங், உஜ்ஜா²யிதப்³ப³ங்.

இதி ஏகப்³யஞ்ஜனதா⁴தூனங் பகதிரூபராஸி.

## பூ⁴வாதி³க³ண

அனேகப்³யஞ்ஜனதா⁴தூனங் பகதிரூபானி த்யாதி³கண்டே³ விபா⁴க³னயேன பூ⁴வாதீ³ஹி ஸத்தஹி தா⁴துக³ணேஹி ச காரிதபச்சயேஹி ச தா⁴துபச்சயேஹி ச யதா²லாப⁴ங் விப⁴ஜித்வா வித்தா²ரேதப்³பா³னி.

அத்ரித³ங் நயத³ஸ்ஸனங் -

**ஆஸ, இஸ, க³மு, தி³ஸ.**

ஆஸ-உபவேஸனே, ச்சா²தே³ஸஸுத்தே 'ந்த மான த்யாதீ³ஸூ'தி அதி⁴கதத்தா தபச்சயேஸுச்சா²தே³ஸோ நத்தி², க³ருங் உபாஸிதோ, பயிருபாஸிதோ.

தும்ஹி-உபாஸிதா, உபாஸேதா வா, உபாஸிதவா, உபாஸிதாவீ, உபாஸித்வா, உபாஸித்வான, உபாஸிதுன. ‘ப்யோ வா த்வாஸ்ஸ ஸமாஸே’தி ப்யாதே³ஸே-உபாஸிய, பயிருபாஸிய, உபஸியான, உபாஸிதுங், உபாஸிதவே, உபாஸிதப்³போ³.

இஸு-இச்சா², கந்தீஸு, ப³ஹுலாதி⁴காரா ச்சா²தே³ஸோ, இச்சி²தோ, இச்சி²தா, இச்சி²தவா, இச்சி²தாவீ, இச்சி²துங், இச்சி²தவே, இச்சி²தப்³ப³ங்.

காரிதே-இச்சா²பிதோ, இச்சா²பிதா, இச்சா²பிதாவீ, இச்சா²பெத்வா, இச்சா²பேதுங், இச்சா²பேதவே, இச்சா²பேதப்³ப³ங்.

ஏஸதா⁴தும்ஹி-ஏஸிதோ, பரியேஸிதோ, ஏஸிதா, பரியேஸிதா, ஏஸிதவா, பரியேஸிதவா, ஏஸித்வா, பரியேஸித்வா, ஏஸித்வான, பரியேஸித்வான, ஏஸிதுங், பரியேஸிதுங், ஏஸிதவே, பரியேஸிதவே, ஏஸிதப்³ப³ங், பரியேஸிதப்³ப³ங்.

க³மு-க³திம்ஹி, க³மிதோ, க³மிதா, க³மிதவா, க³மிதாவீ, க³மித்வா, க³மித்வான, க³மிதுன, க³மிதுங், க³மிதவே, க³மிதப்³ப³ங்.

காரிதே-க³மாபிதோ, க³மாபேதா இச்சாதி³.

தி³ஸ-பெக்க²னே பஸ்ஸிதோ, பஸ்ஸிதா, பஸ்ஸேதா வா, பஸ்ஸித்வா, பஸ்ஸித்வான, பஸ்ஸிதுன, பஸ்ஸிதுங், பஸ்ஸிதவே, பஸ்ஸிதப்³ப³ங்.

காரிதே-த³ஸ்ஸிதோ, த³ஸ்ஸயிதோ, த³ஸ்ஸிதா, த³ஸ்ஸேதா, த³ஸ்ஸயிதா, த³ஸ்ஸிதவா, த³ஸ்ஸிதாவீ, த³ஸ்ஸெத்வா, த³ஸ்ஸயித்வா, த³ஸ்ஸெத்வான, த³ஸ்ஸயித்வான, த³ஸ்ஸேதுங், த³ஸ்ஸயிதுங், த³ஸ்ஸேதப்³ப³ங்.

த³க்கா²தே³ஸே-த³க்கி²தோ, த³க்கி²தா, த³க்கி²தவா, த³க்கி²தாவீ, த³க்கி²த்வா, த³க்கி²துங், த³க்கி²தவே, “த³க்கி²தாயே அபராஜிதஸங்க⁴”ந்தி [தீ³. நி. 2.332] பாளி, த³க்கி²தப்³ப³ங்.

து³ஸ-நாஸே, காரிதே ணிபச்சயே -

764. **ணிம்ஹி தீ³கோ⁴ து³ஸஸ்ஸ** [க. 486; ரூ. 543; நீ. 977].

ணிம்ஹி பரே து³ஸஸ்ஸ தீ³கோ⁴ ஹோதி.

தூ³ஸிதோ, தூ³ஸிதா, தூ³ஸேதா, தூ³ஸிதவா, தூ³ஸிதாவீ, தூ³ஸெத்வா, தூ³ஸெத்வான, தூ³ஸிதுன, தூ³ஸேதுங், தூ³ஸேதவே.

ணிம்ஹீதி கிங்? து³ட்டோ².

இதி பூ⁴வாதி³க³ணோ.

**ருதா⁴தி³க³ண**

**பு⁴ஜ, யுஜ, சி²த³, பி⁴த³, ருத⁴.**

765. **மங் வா ருதா⁴தீ³னங்** [க॰ 446; ரூ॰ 509; நீ॰ 926].

ருதா⁴தீ³னங் புப்³ப³ந்தஸரா பரங் மானுப³ந்தோ⁴ நிக்³க³ஹீதாக³மோ ஹோதி வா.

பு⁴ஞ்ஜிதோ, பு⁴ஞ்ஜிதா, பு⁴ஞ்ஜிதவா, பு⁴ஞ்ஜிதாவீ, பு⁴ஞ்ஜித்வா, பு⁴ஞ்ஜித்வான, பு⁴ஞ்ஜிதுன, பு⁴ஞ்ஜிதுங், பு⁴ஞ்ஜிதவே, பு⁴ஞ்ஜிதப்³ப³ங்.

காரிதே-போ⁴ஜிதோ , போ⁴ஜிதா, போ⁴ஜேதா வா, போ⁴ஜிதவா, போ⁴ஜிதாவீ, போ⁴ஜெத்வா, போ⁴ஜயித்வா, போ⁴ஜேதுங், போ⁴ஜேதவே, போ⁴ஜேதப்³ப³ங், யுஞ்ஜிதோ, அனுயுஞ்ஜிதோ, பு⁴ஜதா⁴துஸதி³ஸங்.

சி²ந்தி³தோ, சி²ந்தி³தா, சி²ந்தே³தா வா, சி²ந்தி³தவா, சி²ந்தி³தாவீ, சி²ந்தி³த்வா, சி²ந்தி³த்வான, சி²ந்தி³துன. ப்யாதே³ஸே-லதங் த³ந்தேஹி சி²ந்தி³ய [க³வேஸிதப்³ப³ங்], சி²ந்தி³யான, ஸஞ்சி²ந்தி³ய, ஸஞ்சி²ந்தி³யான, சி²ந்தி³தப்³ப³ங்.

காரிதே-சி²ந்தா³பிதோ, சி²ந்தா³பேதா இச்சாதி³.

பி⁴ந்தி³தோ, பி⁴ந்தி³தா, பி⁴ந்தே³தா வா, சி²த³தா⁴துஸதி³ஸங்.

ருந்தி⁴தோ, ருந்தி⁴தா, ருந்தே⁴தா, ருந்தி⁴தவா, ருந்தி⁴தாவீ, ருந்தி⁴த்வா, ருந்தி⁴த்வான, ருந்தி⁴துங், ருந்தி⁴தவே, ருந்தி⁴தப்³ப³ங்.

காரிதே-ருந்தா⁴பிதோ, ருந்தா⁴பயிதோ இச்சாதி³.

இதி ருதா⁴தி³க³ணோ.

**தி³வாதி³க³ண**

**பத³, பு³த⁴, துஸ, தி³வு.**

766. **பதா³தீ³னங் க்வசி.**

பதா³தீ³னங் க்வசி யுக ஹோதி, யாக³மோ, 'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி சவக்³க³த்தங், 'வக்³க³லஸேஹி தே'தி யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தங்.

பஜ்ஜிதோ, ஆபஜ்ஜிதோ, படிபஜ்ஜிதோ, படிபஜ்ஜிதா, படிபஜ்ஜிதவா, படிபஜ்ஜிதாவீ, படிபஜ்ஜித்வா, படிபஜ்ஜித்வான, படிபஜ்ஜிதுன, படிபஜ்ஜிதுங், படிபஜ்ஜிதவே, படிபஜ்ஜிதப்³ப³ங்.

காரிதே-ஆபாதி³தோ, உப்பாதி³தோ, நிப்பா²தி³தோ, ஸம்பாதி³தோ, படிபாதி³தோ, ஆபாதி³தா, ஆபாதே³தா, உப்பாதி³தா, அனுப்பன்னஸ்ஸ மக்³க³ஸ்ஸ உப்பாதே³தா [அப॰ தே²ரீ 2.3.135], நிப்பா²தி³தா, நிப்பா²தே³தா, ஸம்பாதி³தா, ஸம்பாதே³தா, படிபாதி³தா, படிபாதே³தா, ஆபாதெ³த்வா, உப்பாதெ³த்வா, நிப்பா²தெ³த்வா, ஸம்பாதெ³த்வா, படிபாதெ³த்வா, ஆபாதே³துங், உப்பாதே³துங், நிப்பா²தே³துங், ஸம்பாதே³துங், படிபாதே³துங், ஆபாதே³தப்³ப³ங், உப்பாதே³தப்³ப³ங், நிப்பா²தே³தப்³ப³ங், ஸம்பாதே³தப்³ப³ங், படிபாதே³தப்³ப³ங், பு³ஜ்ஜி²தோ, பு³ஜ்ஜி²தா ஸச்சானீதி பு³த்³தோ◌⁴ [மஹானி॰ 192], பு³ஜ்ஜி²தவா, பு³ஜ்ஜி²தாவீ, பு³ஜ்ஜி²த்வா, பு³ஜ்ஜி²த்வான, பு³ஜ்ஜி²துன, பு³ஜ்ஜி²துங், பு³ஜ்ஜி²தவே, பு³ஜ்ஜி²தப்³ப³ங்.

காரிதே-போ³தி◌⁴தோ, போ³தே◌⁴தா பஜாயாதி பு³த்³தோ◌⁴ [மஹானி॰ 192], போ³தே◌⁴தவா, போ³தே◌⁴தாவீ, போ³த◌⁴யித்வா, போ³த◌⁴யித்வான, போ³தே◌⁴துங், போ³தே◌⁴தவே, போ³தே◌⁴தப்³ப³ங், துஸ்ஸிதோ, ஸந்துஸ்ஸிதோ, துஸ்ஸிதா, துஸ்ஸிதவா, துஸ்ஸிதாவீ, துஸ்ஸித்வா, துஸ்ஸிதுங், துஸ்ஸிதப்³ப³ங்.

காரிதே-தோஸிதோ, தோஸிதா, தோஸேதா வா, தோஸிதவா, தோஸிதாவீ, தோஸெத்வா, தோஸேதுங், தோஸேதப்³ப³ங், தி³ப்³பி³தோ, தி³ப்³பி³தா, தி³ப்³பி³தவா, தி³ப்³பி³தாவீ, தி³ப்³பி³த்வா, தி³ப்³பி³துங், தி³ப்³பி³தப்³ப³ங்.

இதி தி³வாதி³க³ணோ.

**ஸ்வாதி³க³ண**

**ஸு, வு, ஆப.**

ஸுணிதோ, ஸுணிதா, ஸோதா வா, ஸுணிதவா, ஸுணிதாவீ, ஸுணித்வா, ஸுணிதுங், ஸுணிதப்³ப³ங்.

காரிதே-ஸாவிதோ, ஸாவேதா, ஸாவேதவா, ஸாவேதாவீ, ஸாவெத்வா, ஸாவேதுங், ஸாவேதப்³ப³ங், ஸங்வுணிதோ, ஆவுணிதோ, ஸங்வுணிதா, ஸங்வுணித்வா, ஸங்வுணிதுங், ஸங்வுணிதப்³ப³ங், பாபுணிதோ, பரியாபுணிதோ, பாபுணிதா, பரியாபுணிதா, பாபுணிதவா, பரியாபுணிதவா, பாபுணிதாவீ, பரியாபுணிதாவீ, பாபுணித்வா பரியாபுணித்வா, பாபுணிதுங், பரியாபுணிதுங், பாபுணிதப்³போ³, பரியாபுணிதப்³போ³.

காரிதே-பாபிதோ, பாபிதா, பாபேதா வா, பாபெத்வா, பாபேதுங் இச்சாதி³.

இதி ஸ்வாதி³க³ணோ.

கியாதி³க³ணோ ஏகப்³யஞ்ஜனேஸு வுத்தோ ஏவ.

**தனாதி³க³ண**

**கர, தன**.

‘கரோதிஸ்ஸ கோ²’தி கஸ்ஸ கோ², அபி◌⁴ஸங்க²ரிதோ, அபி◌⁴ஸங்க²ரிதா, அபி◌⁴ஸங்க²ரிதவா, அபி◌⁴ஸங்க²ரிதாவீ, கரித்வா, கரித்வான, அபி◌⁴ஸங்க²ரித்வா, அபி◌⁴ஸங்க²ரித்வான, அபி◌⁴ஸங்க²ரிதுங், அபி◌⁴ஸங்க²ரிதப்³ப³ங்.

காரிதே-காரிதோ, காராபிதோ, காரிதா, காரேதா, காராபிதா, காராபேதா, காரிதவா, காரிதாவீ, காரெத்வா, காராபெத்வா, காரேதுங், காராபேதுங், காரேதப்³ப³ங், காராபேதப்³ப³ங்.

தனிதோ, தனித்வா, தனிதுங் இச்சாதி³.

இதி தனாதி³க³ணோ.

**சுராதி³க³ண**

**கப்ப, சிந்த, சுர, வித³**.

கப்ப-ஸங்கப்பனே, கப்பிதோ, ஸங்கப்பிதோ, கப்பயிதோ, ஸங்கப்பேதா, ஸங்கப்பயிதா, கப்பேதவா, கப்பேதாவீ, கப்பெத்வா, கப்பயித்வா, கப்பேதுங், கப்பயிதுங், கப்பேதப்³ப³ங், கப்பயிதப்³ப³ங்.

காரிதே-கப்பாபிதோ இச்சாதி³.

சிந்திதோ, சிந்தயிதோ, சிந்தேதா, சிந்தயிதா, சிந்திதவா, சிந்திதாவீ, சிந்தெத்வா, சிந்தயித்வா, சிந்திதுங், சிந்தேதுங், சிந்தயிதுங், சிந்திதப்³ப³ங், சிந்தேதப்³ப³ங்.

காரிதே-சிந்தாபிதோ இச்சாதி³.

சோரிதோ, சோரயிதோ, சோரேதா, சோரயிதா இச்சாதி³.

வேதி³தோ, வேத³யிதோ, வேதே³தா, வேத³யிதா இச்சாதி³.

இதி சுராதி³க³ணோ.

**திதிக்க², வீமங்ஸ, பு³பு⁴க்க², பப்³ப³தாய.**

திதிக்கி²தோ, திதிக்கி²தா, திதிக்கி²தவா, திதிக்கி²தாவீ, திதிக்கி²த்வா, திதிக்கி²துங், திதிக்கி²தப்³போ³.

காரிதே-திதிக்கா²பிதோ இச்சாதி³.

வீமங்ஸிதோ, வீமங்ஸேதா, வீமங்ஸிதவா, வீமங்ஸிதாவீ, வீமங்ஸித்வா, வீமங்ஸிதுங், வீமங்ஸிதப்³ப³ங்.

காரிதே-வீமங்ஸாபிதோ இச்சாதி³.

பு³பு⁴க்கி²தோ, பு³பு⁴க்கி²தா, பு³பு⁴க்கி²தவா, பு³பு⁴க்கி²தாவீ, பு³பு⁴க்கி²த்வா, பு³பு⁴க்கி²துங், பு³பு⁴க்கி²தப்³ப³ங்.

காரிதே-பு³பு⁴க்கா²பிதோ இச்சாதி³.

பப்³ப³தாயிதோ, பப்³ப³தாயிதா, பப்³ப³தாயிதவா, பப்³ப³தாயிதாவீ, பப்³ப³தாயித்வா, பப்³ப³தாயிதுங், பப்³ப³தாயிதப்³போ³.

காரிதே-பப்³ப³தாயாபிதோ இச்சாதி³.

ஏவங் குக்குச்சாயிதோ, குக்குச்சாயிதா, குக்குச்சாயிதவா, குக்குச்சாயிதாவீ, குக்குச்சாயித்வா, குக்குச்சாயிதுங், குக்குச்சாயிதப்³ப³ங் , பியாயிதோ, பியாயித்வா, பியாயிதுங் இச்சாதீ³னி ச யோஜேதப்³பா³னி.

அத² விஸேஸராஸி வுச்சதே.

767. **கத்தரி சாரம்பே⁴** [க॰ 556-7; ரூ॰ 606, 622; நீ॰ 1143-4].

ஆரம்போ⁴ நாம ஆதி³க்ரியா-பட²மாரம்போ⁴. க்ரியாரம்பே⁴ வத்தப்³பே³ கத்தரி ச பா⁴வ, கம்மேஸு ச க்தோ ஹோதி, ஏதேன பச்சுப்பன்னேபி க்ரியாஸந்தானே பட²மாரம்ப⁴ங் படிச்ச அதீதவிஸயோ தபச்சயோ விஹிதோ, யதா²? பு⁴த்தாவீ பவாரிதோதி [பாசி॰ 238].

புரிஸோ கடங் பகதோ, புரிஸேன கடோ பகதோ.

768. **டா²ஸவஸஸிலிஸஸீருஹஜரஜனீஹி** [க॰ 556; ரூ॰ 606, 622; நீ॰ 1143-4].

டா²தீ³ஹி கத்தரி ச பா⁴வ, கம்மேஸு ச க்தோ ஹோதி.

டா²ம்ஹி-உபட்டி²தோ க³ருங் ஸிஸ்ஸோ, உபட்டி²தோ க³ரு ஸிஸ்ஸேன.

ஆஸம்ஹி-உபாஸிதோ க³ருங் ஸிஸ்ஸோ, உபாஸிதோ க³ரு ஸிஸ்ஸேன.

வஸம்ஹி-அனுவுஸிதோ க³ருங் ஸிஸ்ஸோ, அனுவுஸிதோ க³ரு ஸிஸ்ஸேன.

ஸிலிஸ-ஆலிங்க³னே, ஆஸிலிட்டோ² பிதரங் புத்தோ, ஆஸிலிட்டோ² பிதா புத்தேன.

ஸீம்ஹி-அதி⁴ஸயிதோ உக்க²லிங் ஜனோ, அதி⁴ஸயிதா உக்க²லி ஜனேன, உத்³த⁴னங் ஆரோபிதாதி அத்தோ².

ருஹம்ஹி-ஆரூள்ஹோ ருக்க²ங் ஜனோ, ஆரூள்ஹோ ருக்கோ² ஜனேன.

ஜரம்ஹி-அனுஜிண்ணோ வஸலிங் தே³வத³த்தோ, அனுஜிண்ணா வஸலீ தே³வத³த்தேன, அனுஜாதோ மாணவிகங் மாணவோ, அனுஜாதா மாணவிகா மாணவேன.

**769. க³மனத்தா²கம்மகாதா⁴ரே ச** [க॰ 556-7; ரூ॰ 606, 622; நீ॰ 1143-4].

க³மனத்த²தா⁴தூஹி அகம்மகதா⁴தூஹி ச பரங் ஆதா⁴ரே ச கத்தரி ச பா⁴வ, கம்மேஸு ச க்தோ ஹோதி.

யந்தி எத்தா²தி யாதங், இத³ங் தேஸங் யாதங். பத³ங் அக்கமதி எத்தா²தி பத³க்கந்தங், இத³ங் தேஸங் பத³க்கந்தங். இஹ தே யாதா, அயங் தேஹி யாதோ மக்³கோ³, இஹ தேஹி யாதங்.

அகம்மகம்ஹி-இத³ங் தேஸங் ஆஸிதங் டா²னங், இஹ தே ஆஸிதா, இத³ங் தேஹி ஆஸிதங் டா²னங், இத⁴ தேஹி ஆஸிதங்.

**770. ஆஹாரத்தா²** [க॰ 556-7; ரூ॰ 606, 622; நீ॰ 1143-4].

அஜ்ஜோ²ஹரணத்த²தா⁴துதோ கத்தரி ச பா⁴வ, கம்மேஸு ச ஆதா⁴ரே ச க்தோ ஹோதி.

இஹ தே பு⁴த்தா, அஸிதா, பீதா, கா²யிதா, ஸாயிதா. இமானி தேஹி பு⁴த்தானி, அஸிதானி, பீதானி, கா²யிதானி, ஸாயிதானி. இஹ தேஸங் பு⁴த்தங், அஸிதங், பீதங், கா²யிதங், ஸாயிதங். இத³ங் தேஸங் பு⁴த்தங் டா²னங், அஸிதங் டா²னங், பீதங் டா²னங், கா²யிதங் டா²னங், ஸாயிதங் டா²னங்.

இதி தாதி³பச்சயராஸி.

## அனீயபச்சயராஸி

'பா⁴வகம்மேஸு தப்³பா³னீயா'தி அனீயோ, அனுபு⁴ய்யதீதி அனுப⁴வனீயோ.

ஆகாரந்தேஸு பரஸ்ஸரலோபோ, க்வசி யாக³மோ, உபட்டா²னீயோ, தா³னீயோ, பத³ஹதீதி பதா⁴னீயோ-யோகா³வசரோ, பாதப்³ப³ந்தி பானீயங், ஸாயிதுங் அரஹதீதி ஸாயனீயங், படிஸாயனீயங், பஹானீயங், அபி⁴த்த²வனீயங், ஸோதப்³ப³ந்தி ஸவனீயங், ஹுதப்³ப³ந்தி ஹவனீயங், உபாஸனீயோ, அபி⁴க்கமிதப்³போ³தி அபி⁴க்கமனீயோ, ரஞ்ஜேதீதி ரஜ்ஜனீயோ, க³ந்தப்³போ³தி க³மனீயோ, வுச்சதீதி வசனீயோ.

**கர, தர, த²ர, த⁴ர, ஸர, ஹர**.

771. **ரா நஸ்ஸ ணோ** [க॰ 549; ரூ॰ 550; நீ॰ 1135].

ரகாரந்ததா⁴தும்ஹா பரஸ்ஸ பச்சயனகாரஸ்ஸ ணோ ஹோதி.

கத்தப்³ப³ந்தி கரணீயங், தரிதப்³ப³ந்தி தரணீயங், அத்த²ரிதப்³ப³ந்தி அத்த²ரணீயங், தா⁴ரேதப்³ப³ந்தி தா⁴ரணீயங், ஸாரேதப்³ப³ந்தி ஸாரணீயங், ஹரிதப்³ப³ந்தி ஹரணீயங் இச்சாதி³.

ருந்தி⁴தப்³ப³ந்தி ருந்த⁴னீயங், பு⁴ஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி பு⁴ஞ்ஜனீயங், போ⁴ஜனீயங், பரிபோ⁴ஜனீயங், யோஜேதப்³ப³ந்தி யோஜனீயங், தி³ப்³பி³தப்³ப³ந்தி தி³ப்³ப³னீயங், பு³ஜ்ஜி²தப்³ப³ந்தி பு³ஜ்ஜ²னீயங், பாபுணிதப்³ப³ந்தி பாபனீயங், ஞாபேதப்³ப³ந்தி ஞாபனீயங், சிந்தேதப்³ப³ந்தி சிந்தனீயங், வஜ்ஜேதப்³ப³ந்தி வஜ்ஜனீயங், திதிக்கி²தப்³ப³ந்தி திதிக்க²னீயங், வீமங்ஸிதப்³ப³ந்தி வீமங்ஸனீயங் இச்சாதி³.

இதி அனீயபச்சயராஸி.

## ந்த, மானபச்சயராஸி

அத² ந்த, மானபச்சயா வுச்சந்தே.

772. **ந்தோ கத்தரி வத்தமானே** [க॰ 565; ரூ॰ 646; நீ॰ 1157].

வத்தமானோ வுச்சதி பச்சுப்பன்னோ, வத்தமானே காலே க்ரியத்தா² பரங் கத்தரி ந்தோ ஹோதி.

பூ◌⁴-ஸத்தாயங், ‘கத்தரி லோ’தி அபச்சயோ, ‘யுவண்ணானமேஓபச்சயே’தி ஓவுத்³தி◌⁴, ப◌⁴வதீதி பொ◌⁴ந்தோ-புரிஸோ, பொ◌⁴ந்தங்குலங், பொ◌⁴ந்தீ-இத்தீ².

புன ‘ஏஓனமயவா ஸரே’தி ஒஸ்ஸ அவாதே³ஸோ, ப◌⁴வங்புரிஸோ, ப◌⁴வந்தங்-குலங், ப◌⁴வந்தீ, ப◌⁴வதீ, போ◌⁴தீ வா-இத்தீ².

773. **மானோ** [க॰ 565; ரூ॰ 646; நீ॰ 1157].

வத்தமானே காலே க்ரியத்தா² பரங் கத்தரி மானோ ஹோதி.

ப◌⁴வமானோ-புரிஸோ, ப◌⁴வமானங்-குலங், ப◌⁴வமானா-இத்தீ².

774. **பா◌⁴வகம்மேஸு ச** [க॰ 565; ரூ॰ 646; நீ॰ 1157].

வத்தமானே காலே க்ரியத்தா² பரங் பா◌⁴வ, கம்மேஸு ச மானோ ஹோதி. ‘க்யோ பா◌⁴வகம்மேஸ்வ…’தி யபச்சயோ.

அனுபூ◌⁴யதேதி அனுபூ◌⁴யமானோ போ◌⁴கோ³ புரிஸேன, அனுபூ◌⁴யமானா ஸம்பத்தி, அனுபூ◌⁴யமானங் ஸுக²ங்.

யஸ்ஸ த்³வித்தங், அனுபு◌⁴ய்யமானோ.

775. **தே ஸ்ஸபுப்³பா³னாக³தே**.

அனாக³தே காலே வத்தப்³பே³ தே ந்த, மானபச்சயா ஸ்ஸபுப்³பா³ ஹொந்தி.

ப◌⁴விஸ்ஸதீதி ப◌⁴விஸ்ஸந்தோ [ரூ॰ 403-பிட்டே² ரூபவிதி◌⁴ பஸ்ஸிதப்³போ³] -புரிஸோ, ப◌⁴விஸ்ஸந்தங்-குலங், ப◌⁴விஸ்ஸந்தீ-விப◌⁴த்தி, ப◌⁴விஸ்ஸதீ வா, ப◌⁴விஸ்ஸமானோ, ப◌⁴விஸ்ஸமானங், ப◌⁴விஸ்ஸமானா.

கம்மே-அனுபூ◌⁴யிஸ்ஸமானோ.

776. **மானஸ்ஸ மஸ்ஸ**.

மானபச்சயஸ்ஸ மஸ்ஸ க்வசி லோபோ ஹோதி.

நிஸின்னோ வா ஸயானோ [கு²॰ பா॰ 9.9] வா, ஸதோ ஸம்பஜானோ [தீ³॰ நி॰ 1.217], நிச்சங் நலோபோ.

பஞ்ஞாயந்தோ , பஞ்ஞாயமானோ.

கம்மே-விஞ்ஞாயமானோ.

காரிதே-ஞாபெந்தோ, ஞாபயந்தோ, ஞாபயமானோ.

கம்மே-ஞாபீயமானோ.

கியாதி³க³ணே-ஜானந்தோ, ஜானமானோ.

காரிதே-ஜானாபெந்தோ, ஜானாபயமானோ.

கம்மே-ஜானாபீயமானோ.

திட்ட²ங், திட்ட²ந்தோ, திட்ட²மானோ, ஸண்ட²ஹங், ஸண்ட²ஹந்தோ, ஸண்ட²ஹமானோ.

கம்மே-உபட்டீ²யமானோ.

காரிதே-பதிட்டா²பெந்தோ, பதிட்டா²பயந்தோ, பதிட்டா²பயமானோ.

கம்மே-பதிட்டா²பீயமானோ.

தெ³ந்தோ, த³த³ந்தோ, த³ஜ்ஜந்தோ, ஸமாதி³யந்தோ, த³த³மானோ, த³ஜ்ஜமானோ, ஸமாதீ³யமானோ.

கம்மே-தீ³யமானோ, தி³ய்யமானோ.

காரிதே-தா³பெந்தோ, தா³பயந்தோ, ஸமாத³பயந்தோ, ரஸ்ஸோ.

கம்மே-தா³பீயமானோ, ஸமாதா³பீயமானோ.

நிதெ⁴ந்தோ, நித³ஹந்தோ, நித³ஹமானோ, நிதி⁴ய்யமானோ, நிதா⁴பெந்தோ, நிதா⁴பயந்தோ, நிதா⁴பயமானோ, நிதா⁴பீயமானோ, யாயந்தோ. யாயந்த'மனுயாயந்தி [ஜா॰ 2.22.1753], யாயமானோ மஹாராஜா, அத்³தா³ ஸீத³ந்தரே நகே³ [ஜா॰ 2.22.566]. வாயந்தோ, வாயமானோ, நிப்³பா³யந்தோ, பரினிப்³பா³யந்தோ, நிப்³பா³யமானோ, நிப்³பா³பெந்தோ, நிப்³பா³பயமானோ , நிப்³பா³பீயமானோ, ஓஸாயந்தோ, ஓஸாபெந்தோ, ஓஸாபயந்தோ, பஹாயந்தோ, பஹாயமானோ, ஜஹந்தோ, ஜஹமானோ, பஹீயமானோ, பஹிய்யமானோ, ஜஹீயமானோ, ஹாபெந்தோ, ஹாபயந்தோ, ஹாபயமானோ, ஜஹாபெந்தோ, ஜஹாபயந்தோ, ஜஹாபயமானோ, ஹாபீயமானோ, ஜஹாபீயமானோ.

இவண்ணேஸு-விக்கயந்தோ, விக்கிணந்தோ, வினிச்ச²யந்தோ, வினிச்சி²னந்தோ, நிதோ சஸ்ஸ சோ².

ஆசயந்தோ, ஆசினந்தோ, ஜயந்தோ, ஜினந்தோ, டெ³ந்தோ, டே³மானோ, நெந்தோ, வினெந்தோ, நயந்தோ, வினயந்தோ, நயமானோ, நிய்யமானோ,

நயாபெந்தோ, நயாபயமானோ, ஸெந்தோ, ஸயந்தோ, ஸேமானோ, ஸயமானோ, ஸயானோ வா, பஹிணந்தோ, பஹிணமானோ.

உவண்ணேஸு-சவந்தோ, சவமானோ, டா²னா சாவந்தோ, சாவயந்தோ, சாவயமானோ, ஜவந்தோ, ஜவமானோ, அபி⁴த்த²வந்தோ, அபி⁴த்த²வமானோ, அபி⁴த்த²வீயமானோ, ஸந்த⁴வந்தோ, ஸந்த⁴வமானோ, து⁴னந்தோ, நித்³து⁴னந்தோ, து⁴னமானோ, நித்³து⁴னமானோ, புனந்தோ, ரவந்தோ, லுனந்தோ, ஆவுணந்தோ, பஸவந்தோ, விஸ்ஸவந்தோ.

கம்மே-ஸூய்யமானோ.

காரிதே-ஸாவெந்தோ, ஸாவயந்தோ.

ஸ்வாதி³க³ணே-ஸுணந்தோ, ஸுணமானோ.

காரிதே-ஸுணாபெந்தோ, ஸுணாபயந்தோ.

ஹு-பூஜாயங், ஜுஹொந்தோ.

பபுப்³போ³ பஹுத்தே, பஹொந்தோ, ஸம்பஹொந்தோ.

ஹூ-ஸத்தாயங், ஹொந்தோ.

ஏத³ந்தேஸு-எந்தோ . அத்த²ங் எந்தம்ஹி ஸூரியே [ஜா॰ 2.22.2187 (அத்த²ங்க³தம்ஹி)], ஸமெந்தோ, அபி⁴ஸமெந்தோ, கா²யந்தோ, கா²யமானோ, கா³யந்தோ, கா³யமானோ, கா³யீயமானோ, கா³யாபெந்தோ, கா³யாபயந்தோ, அபசாயந்தோ, த⁴ம்மங் அபசாயமானோ, ஜா²யந்தோ, ஜா²யமானோ, பஜ்ஜா²யந்தோ, உஜ்ஜா²யந்தோ, நிஜ்ஜா²யந்தோ, அபி⁴ஜ்ஜா²யந்தோ.

காரிதே-ஜா²பெந்தோ, உஜ்ஜா²பெந்தோ, யலோபோ.

பா⁴யந்தோ, பா⁴யமானோ, ஸாலிங் லாயந்தோ, லாயமானோ, சீவரங் வாயந்தோ, வாயமானோ.

கிலே-கீளாயங் பேமனே ச, கேலாயந்தோ, கேலாயமானோ, சாலெந்தோ பியாயந்தோதி வா அத்தோ².

கி³லே-கே³லஞ்ஞே, கி³லாயந்தோ.

சினே-அவமஞ்ஞனே, சினாயந்தோ.

பலே-க³தியங், பலாயந்தோ.

மிலே-ஹானியங், மிலாயந்தோ.

ஸங்கஸே-நிவாஸே, ஸங்கஸாயந்தோ இச்சாதி³.

அனேகப்³யஞ்ஜனேஸு-அஸ-பு⁴வி, “ந்தமானாந்தந்தியியுங்ஸ்வாதி³லோபோ”தி ந்த, மானேஸு ஆதி³லோபோ, ஸந்தோ, ஸமானோ, உபாஸந்தோ, உபாஸமானோ, உபாஸீயமானோ, இச்ச²ந்தோ, இச்ச²மானோ, இச்சீ²யமானோ, க³ச்ச²ந்தோ, க³ச்ச²மானோ, க³ச்சீ²யமானோ.

யஸ்ஸ புப்³ப³ரூபத்தே-க³ம்மமானோ, அதி⁴க³ம்மமானோ, அனாக³தே ஸ்ஸபுப்³போ³- “லப⁴ வஸ சி²த³ க³ம பி⁴த³ ருதா³னங் ச்ச²ங”இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா⁴த்வந்தஸ்ஸ ச்சோ², க³ச்ச²ந்தோ, க³மிஸ்ஸந்தோ, க³ச்ச²மானோ, க³மிஸ்ஸமானோ, ஜிரந்தோ, ஜிரமானோ, ஜிய்யந்தோ, ஜிய்யமானோ, த³ஹந்தோ, த³ஹமானோ.

த³ஹஸ்ஸ த³ஸ்ஸ டோ³, ட³ஹந்தோ, ட³ஹமானோ.

கம்மே-ட³ய்ஹமானோ.

தி³ஸ-பெக்க²னே, பஸ்ஸந்தோ, பஸ்ஸமானோ, பஸ்ஸீயமானோ.

காரிதே-த³ஸ்ஸெந்தோ, த³ஸ்ஸயந்தோ, த³ஸ்ஸயமானோ.

லப⁴ந்தோ, லப⁴மானோ.

கம்மே புப்³ப³ரூபங், லப்³ப⁴மானோ, உபலப்³ப⁴மானோ.

அனாக³தே-லச்ச²ந்தோ, லபி⁴ஸ்ஸந்தோ, லச்ச²மானோ, லபி⁴ஸ்ஸமானோ.

மரந்தோ, மரமானோ, மியந்தோ, மியமானோ.

யமு-உபரமே, நியமந்தோ, ஸஞ்ஞமந்தோ, ஸஞ்ஞமமானோ, நியச்ச²ந்தோ.

காரிதே-நியாமெந்தோ.

ருத³ந்தோ, ரோத³ந்தோ, ரோத³மானோ.

அனாக³தே-ருச்ச²ந்தோ, ரோதி³ஸ்ஸந்தோ, ருச்ச²மானோ, ரோதி³ஸ்ஸமானோ.

வசந்தோ, வசமானோ.

கம்மே ‘அஸ்ஸூ’தி உத்தங், வுச்சமானோ.

காரிதே-வாசெந்தோ, வாசயந்தோ, வாசயமானோ.

கம்மே-வாசீயமானோ.

அனாக³தே-‘வச பு⁴ஜ முச விஸானங் க்க²ங’இதி ஸ்ஸேன ஸஹ தா⁴த்வந்தஸ்ஸ க்கா²தே³ஸோ, வக்க²ந்தோ, வக்க²மானோ, வத³ந்தோ, வத³மானோ, ஓவத³ந்தோ, ஓவத³மானோ, வஜ்ஜந்தோ, வஜ்ஜமானோ.

கம்மே-வதீ³யமானோ, ஓவதீ³யமானோ, ஓவஜ்ஜமானோ.

காரிதே-பே⁴ரிங் வாதெ³ந்தோ, வாத³யமானோ.

வஸந்தோ வஸமானோ.

கம்மே புப்³ப³ரூபத்தங், உபவஸ்ஸமானோ.

வாஸெந்தோ, வாஸயந்தோ.

அனாக³தே-வச்ச²ந்தோ, வஸிஸ்ஸந்தோ, வச்ச²மானோ, வஸிஸ்ஸமானோ.

பவிஸந்தோ, பவிஸமானோ.

கம்மே-பவிஸீயமானோ.

அனாக³தே-பவெக்க²ந்தோ, பவிஸிஸ்ஸந்தோ, பவெக்க²மானோ, பவிஸிஸ்ஸமானோ இச்சாதி³.

ருதா⁴தி³ம்ஹி-ருந்த⁴ந்தோ, ருந்த⁴மானோ.

கம்மே-ருந்தீ⁴யமானோ.

புப்³ப³ரூபத்தே-ருஜ்ஜ²மானோ.

ரோதெ⁴ந்தோ, ரோத⁴மானோ, ரோதீ⁴யமானோ.

சி²ந்த³ந்தோ, சி²ந்த³மானோ, சி²ந்தீ³யமானோ, சி²ஜ்ஜமானோ, சி²ந்தா³பெந்தோ, சி²ந்தா³பயந்தோ.

அனாக³தே-செ²ச்ச²ந்தோ, சி²ந்தி³ஸ்ஸந்தோ, செ²ச்ச²மானோ, சி²ந்தி³ஸ்ஸமானோ.

பி⁴ந்த³ந்தோ, பி⁴ந்த³மானோ, பி⁴ந்தீ³யமானோ, பி⁴ஜ்ஜமானோ, பெ⁴ச்ச²ந்தோ, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸந்தோ, பெ⁴ச்ச²மானோ, பி⁴ந்தி³ஸ்ஸமானோ.

பு⁴ஞ்ஜந்தோ, பு⁴ஞ்ஜமானோ.

கம்மே-பு⁴ஞ்ஜீயமானோ.

புப்³ப³ரூபத்தே-பு⁴ஜ்ஜமானோ.

போ⁴ஜெந்தோ, போ⁴ஜயந்தோ, போ⁴ஜயமானோ, போ⁴ஜீயமானோ.

அனாக³தே-பொ⁴க்க²ந்தோ , பு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸந்தோ, பொ⁴க்க²மானோ, பு⁴ஞ்ஜிஸ்ஸமானோ.

முஞ்சந்தோ, முஞ்சமானோ, முஞ்சீயமானோ, முச்சமானோ.

அனாக³தே-மொக்க²ந்தோ, முஞ்சிஸ்ஸந்தோ, மொக்க²மானோ, முஞ்சிஸ்ஸமானோ இச்சாதி³.

தி³வாதி³ம்ஹி ஸூத்³த⁴கத்துரூபங் ஸூத்³த⁴கம்மரூபஞ்ச புப்³ப³ரூபே ஸதி³ஸமேவ, தி³ப்³ப³ந்தோ, தி³ப்³ப³மானோ, தி³ப்³பீ³யமானோ.

புப்³ப³ரூபத்தே-தி³ப்³ப³மானோ.

சி²ஜ்ஜந்தோ, சி²ஜ்ஜமானோ, சே²தா³பெந்தோ, சே²தா³பயமானோ.

பு³ஜ்ஜ²ந்தோ, பு³ஜ்ஜ²மானோ, பு³ஜ்ஜீ²யமானோ, போ³தெ⁴ந்தோ, போ³த⁴யந்தோ, போ³த⁴யமானோ.

முச்சந்தோ, முச்சமானோ, மோசெந்தோ, மோசயந்தோ, மோசயமானோ, மோசீயமானோ.

யுஜ்ஜந்தோ, யுஜ்ஜமானோ இச்சாதி³.

ஸ்வாதி³ம்ஹி-ஸுணந்தோ, ஸுணமானோ.

கம்மே-ஸுய்யமானோ.

காரிதே-ஸாவெந்தோ, ஸாவயந்தோ, ஸாவயமானோ.

பாபுணந்தோ, த⁴ம்மங் பரியாபுணந்தோ, பரியாபுணமானோ, பாபுணீயமானோ, பாபீயமானோ.

காரிதே-பாபெந்தோ, பாபயந்தோ, பாபயமானோ.

பரி, ஸங்புப்³போ³-பரிஸமாபெந்தோ, பரிஸமாபயந்தோ, பரிஸமாபயமானோ, பரிஸமாபீயமானோ.

ஸக்குணந்தோ, ஆவுணந்தோ இச்சாதி³.

கியாதி³ம்ஹி-கிணந்தோ, கிணாபெந்தோ, விக்கயந்தோ இச்சாதி³.

தனாதி³ம்ஹி-தனொந்தோ , கரொந்தோ, குப்³ப³ந்தோ, குப்³ப³மானோ, க்ருப்³ப³ந்தோ, க்ருப்³ப³மானோ, குருமானோ, கயிரந்தோ, கயிரமானோ.

கம்மே-கரீயமானோ, கய்யமானோ, 'தவக்³க³வரணானங் யே சவக்³க³ப³யஞா'தி தா◌⁴த்வந்தஸ்ஸ யாதே³ஸோ.

ஸங்க²ரொந்தோ, அபி◌⁴ஸங்க²ரொந்தோ.

காரிதே-காரெந்தோ, காரயந்தோ, காரயமானோ, காரீயமானோ.

ஸக்கொந்தோ இச்சாதி³.

சுராதி³ம்ஹி-சோரெந்தோ, சோரயந்தோ, சோரயமானோ, தே²னெந்தோ, தே²னயந்தோ, தே²னயமானோ, சிந்தெந்தோ, சிந்தயந்தோ, சிந்தயமானோ, சிந்தீயமானோ, சிந்தாபெந்தோ, சிந்தாபயந்தோ, சிந்தாபயமானோ, சிந்தாபீயமானோ இச்சாதி³.

திதிக்க²ந்தோ, திதிக்க²மானோ, திதிக்கீ²யமானோ, திதிக்கா²பெந்தோ, திதிக்கா²பயந்தோ, திதிக்கா²பயமானோ, வீமங்ஸந்தோ, திகிச்ச²ந்தோ, சிகிச்ச²ந்தோ, விசிகிச்ச²ந்தோ.

பு◌⁴ஞ்ஜிதுங் இச்ச²தீதி பு³பு◌⁴க்க²ந்தோ, க◌⁴ஸிதுங் இச்ச²தீதி ஜிக◌⁴ச்ச²ந்தோ, பாதுங் பரிபு◌⁴ஞ்ஜிதுங் இச்ச²தீதி பிபாஸந்தோ, கொ³த்துங் ஸங்வரிதுங் இச்ச²தீதி ஜிகு³ச்ச²ந்தோ, ஹரிதுங் பரியேஸிதுங் இச்ச²தீதி ஜிகீ³ஸந்தோ, விஜேதுங் இச்ச²தீதி விஜிகீ³ஸந்தோ.

பப்³ப³தோ விய அத்தானங் சரதீதி பப்³ப³தாயந்தோ, பப்³ப³தாயமானோ, பியாயந்தோ, மெத்தாயந்தோஇச்சாதீ³னி ச யோஜேதப்³பா³னி.

இதி ந்த, மானபச்சயராஸி.

**ண்யாதி³பச்சயராஸி**

அத² ண்ய, ய, யகபச்சயந்தா வுச்சந்தே.

777. **க்◌⁴யண**.

பா⁴வ, கம்மேஸு க⁴, ணானுப³ந்தோ⁴ யபச்சயோ ஹோதி. கா⁴னுப³ந்தோ⁴ ‘ககா³சஜானங் கா⁴னுப³ந்தே⁴’திஆதீ³ஸு விஸேஸனத்தோ². ணானுப³ந்தோ⁴ வுத்³தி⁴தீ³பனத்தோ². ஏவங் ஸப்³ப³த்த².

அனுப⁴விதப்³போ³தி அனுபா⁴வியோ போ⁴கோ³ புரிஸேன, அனுபா⁴வியங் ஸுக²ங், அனுபா⁴வியா ஸம்பத்தி.

778. **ஆஸ்ஸே ச**.

ஆத³ந்ததா⁴தூனங் ஆஸ்ஸ ஏ ஹோதி க்⁴யணம்ஹி. சஸத்³தே³ன இவண்ணதா⁴தூனங் ஆக³மஈகாரஸ்ஸ ச எத்தங்.

அக்கா²தப்³ப³ங் கதே²தப்³ப³ந்தி அக்கெ²ய்யங்.

யஸ்ஸ த்³வித்தங், ஸங்கா²தப்³ப³ந்தி ஸங்க்²யெய்யங், ஸங்கா²துங் அஸக்குணெய்யந்தி அஸங்க்²யெய்யங், கா³யிதப்³ப³ந்தி கெ³ய்யங்-ஸகா³த²கங் ஸுத்தங், கா⁴யிதுங் அரஹதீதி கெ⁴ய்யங், கா⁴யனீயங், அபசாயிதுங் அரஹதீதி அபசெய்யங், ஞாதுங் அரஹதீதி ஞெய்யங், ஆஜானிதுங் அரஹதீதி அஞ்ஞெய்யங், விஞ்ஞெய்யங், அபி⁴ஞ்ஞெய்யங், பரிஞ்ஞெய்யங்.

ஈஆக³மே-ஜானியங், விஜானியங், ஈஸ்ஸ ரஸ்ஸோ.

ஜானெய்யங், விஜானெய்யங், அதி⁴ட்டா²தப்³ப³ந்தி அதி⁴ட்டெ²ய்யங், அதி⁴ட்ட²ஹெய்யங், தா³தப்³ப³ந்தி தெ³ய்யங், ஆதா³தப்³ப³ந்தி ஆதெ³ய்யங், ஸத்³த³ஹிதுங் அரஹதீதி ஸத்³த³ஹெய்யங், விதா⁴துங் அரஹதீதி விதெ⁴ய்யங், ந விதெ⁴ய்யங் அவிதெ⁴ய்யங்-அனத்தலக்க²ணங், மாரஸ்ஸ ஆணா த³ஹதி எத்தா²தி மாரதெ⁴ய்யங், மச்சுதெ⁴ய்யங், ஸன்னிஹிதப்³ப³ந்தி ஸன்னிதெ⁴ய்யங், அபி⁴தா⁴தப்³ப³ங் கதே²தப்³ப³ந்தி அபி⁴தெ⁴ய்யங், பித³ஹிதப்³ப³ந்தி பிதெ⁴ய்யங், அலோபோ, அபிதெ⁴ய்யங் வா, பாதப்³ப³ந்தி பெய்யங், மினேதப்³ப³ந்தி மெய்யங், பமேதப்³ப³ந்தி பமெய்யங், உபேச்ச மினிதுங் அரஹதீதி உபமெய்யங், ஹாதப்³ப³ந்தி ஹெய்யங், பஹெய்யங், பஜஹெய்யங்.

இவண்ணேஸு-அஜ்ஜா²யிதப்³ப³ந்தி அஜ்ஜெ²ய்யங், அதி⁴யெய்யங், உபேதப்³ப³ந்தி உபெய்யங், விக்கிணிதப்³ப³ந்தி விக்கெய்யங், விக்காயியங், விக்காயெய்யங், விக்கிணெய்யங் வா, விசினிதப்³ப³ந்தி விசெய்யங், விசினெய்யங், ஜேதப்³ப³ந்தி ஜெய்யங், விஜெய்யங், நேதப்³ப³ந்தி நெய்யங், வினெய்யங், அதி⁴ஸயிதப்³ப³ந்தி அதி⁴ஸெய்யங், பஹிதப்³ப³ந்தி பாஹெய்யங், பஹிணெய்யங் வா.

உவண்ணேஸு வுத்³தி⁴ஆவாதே³ஸோ, கு-ஸத்³தே³, குய்யதீதி காவெய்யங்.

ஈஸ்ஸ அபா⁴வே வஸ்ஸ ப³த்தங் ரஸ்ஸோ ச, கப்³யங்.

புப்³ப³ரூபத்தே கப்³ப³ங், சாவேதப்³ப³ந்தி சாவெய்யங், ஜவிதப்³ப³ந்தி ஜவெய்யங், அபி⁴த்த²விதப்³ப³ந்தி அபி⁴த்த²வெய்யங், ப⁴விதுங் அரஹதீதி ப⁴ப்³ப³ங். ஜுஹோதப்³ப³ந்தி ஹப்³யங்-ஸப்பி.

ஏத³ந்தேஸு-அபசாயிதப்³ப³ந்தி அபசெய்யங், அபசாயியங்.

வே-தந்தஸந்தானே, வேதப்³ப³ந்தி வெய்யங்.

வச, ப⁴ஜ, பு⁴ஜ, யுஜாதீ³ஹி க்⁴யண்பச்சயோ.

779. **சகா³ சஜானங் கா⁴னுப³ந்தே⁴** [க॰ 623; ரூ॰ 554; நீ॰ 1229].

ச, ஜானங் தா⁴த்வந்தானங் க, கா³ ஹொந்தி கா⁴னுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே.

வத்தப்³ப³ந்தி வாக்யங், வாக்கங், வாச்சங், வாசெய்யங் வா.

ப⁴ஜ-ஸேவாயங், ப⁴ஜிதப்³ப³ந்தி பா⁴க்³யங், ப⁴க்³க³ங், பு⁴ஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி பொ⁴க்³யங், பொ⁴க்³க³ங், யுஞ்ஜிதப்³ப³ந்தி யொக்³யங், யொக்³க³ங்.

780. **வதா³தீ³ஹி யோ** [க॰ 541; ரூ॰ 552; நீ॰ 1126].

வதா³தீ³ஹி பா⁴வ, கம்மேஸு ப³ஹுலங் யோ ஹோதி.

பு⁴ஞ்ஜிப⁴ப்³ப³ந்தி போ⁴ஜ்ஜங், கா²தி³தப்³ப³ந்தி க²ஜ்ஜங், விதுதி³தப்³ப³ந்தி விதுஜ்ஜங், பனுதி³தப்³ப³ந்தி பனுஜ்ஜங், பஜ்ஜிதப்³ப³ந்தி பஜ்ஜங், மஜ்ஜதி ஏதேனாதி மஜ்ஜங்.

முத³-ஹாஸே, பமோத³தி ஏதேனாதி பாமோஜ்ஜங், வதீ³யதீதி வஜ்ஜங்.

வத⁴-ஹிங்ஸாயங், வதி⁴தப்³ப³ந்தி வஜ்ஜ²ங், விஜ்ஜி²தப்³ப³ந்தி விஜ்ஜ²ங், புனந்தி ஸுஜ்ஜ²ந்தி ஸத்தா ஏதேனாதி புஞ்ஞங், நாக³மோ.

விஹஞ்ஞதே விஹஞ்ஞங், வபியதேதி வப்பங், ஸுபனங் ஸொப்பங், லபி⁴தப்³ப³ந்தி லப்³ப⁴ங், க³ந்தப்³ப³ந்தி க³ம்மங், த³மிதுங் அரஹதீதி த³ம்மங், ரமிதப்³ப³ந்தி ரம்மங், அபி⁴ரம்மங், நிஸாமீயதே நிஸம்மங், விஸமீயதே விஸம்மங், பு²ஸீயதேதி ப²ஸ்ஸோ, உஸ்ஸ அத்தங்.

ஸாஸிதப்³போ³தி ஸிஸ்ஸோ, ‘ஸாஸஸ்ஸ ஸிஸா’தி ஸித்தங்.

**க³ஹ, கு³ஹ, க³ரஹ, து³ஹ, வஹ, ஸஹ**.

781. **கு³ஹாதீ³ஹி யக** [க॰ 541; ரூ॰ 552; நீ॰ 1126].

ஏதேஹி பா◌⁴வ, கம்மேஸு ப³ஹுலங் யக ஹோதி, ஹஸ்ஸ விபல்லாஸோ.

க³ஹேதப்³ப³ந்தி க³ய்ஹங், கு³ஹிதப்³ப³ந்தி கு³ய்ஹங்.

க³ரஹ-நிந்தா³யங், க³ரஹிதப்³ப³ந்தி கா³ரய்ஹங், து³ஹிதப்³ப³ந்தி து³ய்ஹங், வஹிதப்³ப³ந்தி வய்ஹங்.

ஸஹ-ஸாஹஸே, ஸஹிதப்³ப³ந்தி ஸய்ஹங், பஸய்ஹங்.

782. **கிச்ச க◌⁴ச்ச ப◌⁴ச்ச க³ப்³ப³ ல்யா** ['...ப³ப்³ப³லெய்யா' (ப³ஹூஸு)].

ஏதே ஸத்³தா³ யபச்சயந்தா ஸிஜ்ஜ²ந்தி, இமினா யபச்சயங் கத்வா தேன ஸஹ கரஸ்ஸ கிச்சங், ஹனஸ்ஸ க◌⁴ச்சங், ப◌⁴ரஸ்ஸ ப◌⁴ச்சங், கு³ஸ்ஸ க³ப்³ப³ங், லிஸ்ஸ ல்யத்தங் கத்வா ஸிஜ்ஜ²ந்தி.

கரீயதேதி கிச்சங், கிச்சயங் வா, ஹஞ்ஞதேதி க◌⁴ச்சங், ஹச்சங் வா, ப◌⁴ரீயதேதி ப◌⁴ச்சங்.

கு³-த³ப்³பே³, கு³யதே க³ப்³ப³ங், படிஸல்லீயதே படிஸல்யங்.

விஸேஸவிதா◌⁴னங் -

ப◌⁴ர-ப◌⁴ரணே, ப◌⁴ரிதப்³ப³ந்தி பா◌⁴ரியங், ஹரிதப்³ப³ந்தி ஹாரியங், பா◌⁴ஜேதப்³ப³ந்தி பா◌⁴ஜியங், பா◌⁴ஜெய்யங், உபாஸிதப்³ப³ந்தி உபாஸியங், இச்சி²தப்³ப³ந்தி இச்செ²ய்யங், அதி◌⁴க³ந்தப்³ப³ந்தி அதி◌⁴க³மெய்யங் இச்சாதி³.

ருந்தி◌⁴தப்³ப³ந்தி ருந்தெ◌⁴ய்யங், சி²ந்தி³தப்³ப³ந்தி சி²ந்தெ³ய்யங், சே²ஜ்ஜங் இச்சாதி³.

தி³ப்³பி³தப்³ப³ந்தி தி³ப்³பெ³ய்யங், தி³ப்³ப³ங், பு³ஜ்ஜி²தப்³ப³ந்தி பு³ஜ்ஜெ²ய்யங், போ³தெ◌⁴ய்யங், பொ³ஜ்ஜ²ங் இச்சாதி³.

ஸோதப்³ப³ந்தி ஸுணெய்யங், பாபுணிதப்³ப³ந்தி பாபுணெய்யங், ஸக்குணிதப்³ப³ந்தி ஸக்குணெய்யங், ந ஸக்குணெய்யங் அஸக்குணெய்யங் இச்சாதி³.

தனிதப்³ப³ந்தி தானெய்யங், தஞ்ஞங், காதப்³ப³ந்தி காரியங், கய்யங்.

சோரேதப்³ப³ந்தி சோரெய்யங், தே²னீயதே தெ²ய்யங், நஸ்ஸ பரரூபத்தங், சிந்தேதப்³ப³ந்தி சிந்தெய்யங், ந சிந்தெய்யங் அசிந்தெய்யங், அசிந்தியங்,

மந்தெய்யங், மந்தியங், வேதி³யங், வேதெ³ய்யங் இச்சாதி³.

திதிக்கெ²ய்யங், வீமங்ஸெய்யங் இச்சாதி³ ச யோஜேதப்³பா³னி.

இதி ண்யாதி³பச்சயராஸி.

## அஆதி³பச்சயராஸி

அத² அ, அண, க◌⁴க, க◌⁴ணபச்சயந்தா வுச்சந்தே.

783. **பா◌⁴வகாரகெஸ்வக◌⁴ணக◌⁴க** ['பா◌⁴வகாரகெஸ்வக◌⁴ணக◌⁴கா' (ப³ஹூஸூ)].

பா◌⁴வே ச²ஸூ காரகேஸூ ச க்ரியத்தா² பரங் அ, க◌⁴ண, க◌⁴கபச்சயா ஹொந்தி கம்மாதி³ம்ஹி வா அகம்மாதி³ம்ஹி வா.

784. **க்வசண**.

கம்முபபத³ம்ஹா க்ரியத்தா² பரங் கத்தரி ஏவ க்வசி அண ஹோதி.

**அ, அண, க◌⁴க, க◌⁴ண**.

அம்ஹி தாவ -

அக்³க³ங் ஜானாதீதி அக்³க³ஞ்ஞோ, வங்ஸங் ஜானாதீதி வங்ஸஞ்ஞோ, மக்³கே³ திட்ட²தீதி மக்³க³ட்டோ²-புரிஸோ, மக்³க³ட்டா²-இத்தீ², மக்³க³ட்ட²ங்-ஞாணங். ஏவங் ப²லட்டோ², த²லட்டோ², ஜலட்டோ², பப்³ப³தட்டோ², பூ◌⁴மட்டோ².

கோ³ வுச்சதி ஞாணங் ஸத்³தோ³ ச, க³வங் தாயதி ரக்க²தீதி கொ³த்தங், பரிதோ ப◌⁴யங் தாயதி ரக்க²தீதி பரித்தங், அன்னங் தே³தீதி அன்னதோ³. ஏவங் வத்த²தோ³, வண்ணதோ³, யானதோ³, ஸுக²தோ³, தீ³பதோ³, சக்கு²தோ³, தா³யங் ஆத³தா³தீதி தா³யாதோ³, பாரங் க³ந்துங் தே³தீதி பாரதோ³-ரஸோ.

அன்னங் த³தா³தீதி அன்னத³தோ³, த்³வித்தங் புப்³ப³ஸ்ஸ ரஸ்ஸோ ச.

புரிந்த³தோ³, மஹாவுத்தினா புரஸத்³தே³ அஸ்ஸ இத்தங் பி³ந்தா³க³மோ ச.

ஸப்³ப³ங் த³தா³தீதி ஸப்³ப³த³தோ³, ஸச்சங் ஸந்தே◌⁴தீதி ஸச்சஸந்தோ◌⁴, ஜனங் ஸந்தே◌⁴தீதி ஜனஸந்தோ◌⁴.

கது வுச்சதி கு³ணராஸி, கதுங் ஸந்தே◌⁴தீதி கதுஸந்தோ◌⁴, கா³வோபாதி ரக்க²தீதி கோ³போ-புரிஸோ, கோ³பஸ்ஸ ப◌⁴ரியா கோ³பீ.

கஸ்ஸங் வுச்சதி கெ²த்தங், கஸ்ஸங் பாதி ரக்க²தீதி கஸ்ஸபோ.

பூ⁴ வுச்சதி பத²வீ, பு⁴ங் பாதி ரக்க²தீதி பூ⁴போ. ஏவங் பூ⁴மிபோ.

பாதே³ன மூலேன பத²வீரஸங் ஆபோரஸஞ்ச பிவதீதி பாத³போ, ஸுட்டு² பா⁴தி தி³ப்³ப³தீதி ஸுபோ⁴, ந மமாயதீதி அமமோ, த்³வே அனத்தே² லாதி க³ண்ஹாதீதி பா³லோ, ப³ஹுங் லாதி க³ண்ஹாதீதி ப³ஹுலோ, ராஹு விய லாதி க³ண்ஹாதீதி ராஹுலோ, ஆதீ³னங்

து³க்க²ங் வாதி ப³ந்த⁴தீதிஆதீ³னவோ, அண்ணங் உத³கராஸிங் வாதி ப³ந்த⁴தீதி அண்ணவோ இச்சாதி³.

அணம்ஹி -

785. **ஆஸ்ஸாணாபிம்ஹி யுக**.

ணாபிவஜ்ஜிதே ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே ஆத³ந்தஸ்ஸ தா⁴துஸ்ஸ அந்தே யுக ஹோதி, யாக³மோதி அத்தோ².

ஞாதப்³போ³ பு³ஜ்ஜி²தப்³போ³தி ஞாயோ-யுத்தி, ஞாயதி அமதங் பத³ங் ஏதேனாதி ஞாயோ-அரியமக்³கோ³, படிச்ச திட்ட²தீதி பதிட்டா²யோ, தா³தப்³போ³தி தா³யோ-ஆமிஸதா³யோ, த⁴ம்மதா³யோ, கீ²ரங் பிவதீதி கீ²ரபாயோ, த⁴ஞ்ஞங் மினாதீதி த⁴ஞ்ஞமாயோ, வாதி க³ச்ச²தீதி வாயோ இச்சாதி³.

இவண்ணேஸு அம்ஹி தாவ -

ஏதி பவத்ததீதி ஆயோ, ஸமேதீதி ஸமயோ, வேதி வினஸ்ஸதீதி வயோ-மந்தா³தி³, விக³மனங் வினஸ்ஸனங் வயோ-ப⁴ங்கோ³, உத³யனங் உத³யோ, ஸமுத³யனங் ஸமுத³யோ, ஸமுதே³தி ப²லங் ஏதேனாதி வா ஸமுத³யோ, அதிச்ச அயனங் பவத்தனங் அச்சயோ, படிச்ச ப²லங் ஏதி ஏதஸ்மாதி பச்சயோ, கிணனங் கயோ, விக்கிணனங் விக்கயோ, கீ²யனங் க²யோ, கீ²யந்தி எத்தா²தி வா க²யோ, ராக³ஸ்ஸ க²யோ ராக³க்க²யோ, சயனங் சயோ, ஆசயோ, உச்சயோ, ஸமுச்சயோ, உபசயோ, த⁴ம்மங் விசினந்தி ஏதேனாதி த⁴ம்மவிசயோ, ஜயனங் ஜயோ, விஜயோ, பராஜயோ, நிய்யதி ஏதேனாதி நயோ-விதி⁴, வினேதி எத்த², ஏதேனாதி வா வினயோ, ஸுகே²ன நேதப்³போ³ ஞாதப்³போ³தி ஸுனயோ, து³க்கே²ன நேதப்³போ³ ஞாதப்³போ³தி து³ன்னயோ, பாதப்³போ³தி பயோ-ஜலங் கீ²ரஞ்ச.

ரி-கம்பனே, நிச்சங் ரயந்தி ப²ந்த³ந்தி து³க்க²ப்பத்தா ஸத்தா எத்தா²தி நிரயோ, அல்லீயனங் ஆலயோ, நிலியனங் நிலயோ, ஸயனங் ஸயோ, பு⁴ஸோ ஸெந்தி எத்தா²தி ஆஸயோ, அஜ்ஜா²ஸயோ, விஸேஸேன ஸெந்தி எத்தா²தி

விஸயோ, நிஸ்ஸாய நங் ஸேதி பவத்ததி எத்தா²தி நிஸ்ஸயோ, உபனிஸ்ஸயோ, அனுஸேதீதி அனுஸயோ இச்சாதி³.

அணம்ஹி -

அயனங் வட்³ட◌⁴னங் ஆயோ, ஆயம்ஹா அபேதோ அபாயோ, ஆயேன உபேதோ உபாயோ, ஸமுதே³தி எத்தா²தி ஸமுதா³யோ, ஸமவேதி எத்தா²தி ஸமவாயோ, பரியாயோ, விபரியாயோ, நேதப்³போ³தி நாயோ [ஞாயோ?], நீயதி ஏதேனாதி வா நாயோ, பூ◌⁴மியங் ஸேதீதி பூ◌⁴மிஸாயோ இச்சாதி³.

உவண்ணேஸு அம்ஹி தாவ -

சவனங் சவோ, ஜவனங் ஜவோ, அபி◌⁴த்த²வனங் அபி◌⁴த்த²வோ, பு◌⁴ஸங் த³வதி ஹிங்ஸதீதி உபத்³த³வோ, ஸந்த◌⁴வனங் ஸந்த◌⁴வோ, மித்தபா◌⁴வேன ஸந்த◌⁴வோ மித்தஸந்த◌⁴வோ, ப◌⁴வதீதி பா◌⁴வோ, விப◌⁴வனங் விப◌⁴வோ, ஸம்ப◌⁴வனங் ஸம்ப◌⁴வோ, ஸம்ப◌⁴வதி ஏதஸ்மாதி வா ஸம்ப◌⁴வோ, அதி◌⁴ப◌⁴வனங் அதி◌⁴ப◌⁴வோ, அபி◌⁴ப◌⁴வோ, பரிப◌⁴வோ, பராப◌⁴வனங் வினஸ்ஸனங் பராப◌⁴வோ, ரவதீதி ரவோ-ஸத்³தோ³, லுனநங் லவோ, பஸவதீதி பஸ்ஸாவோ, ஆஸவதீதி ஆஸவோ, படிமுக²ங் ஸவனங் படிஸ்ஸவோ இச்சாதி³.

அணம்ஹி -

ப◌⁴வனங் பா◌⁴வோ, ப◌⁴வந்தி ஸத்³த³, பு³த்³தி◌⁴யோ ஏதேனாதி பா◌⁴வோ, ஸாலிங் லுனாதீதி ஸாலிலாவோ, குச்சி²தேன ஸவதி ஸந்த³தீதி கஸாவோ இச்சாதி³.

ஏத³ந்தேஸு அணம்ஹி -

மஹாவுத்தினா எஸ்ஸ ஆயத்தங், மந்தங் அஜ்ஜே²தீதி மந்தஜ்ஜா²யோ, வஜ்ஜாவஜ்ஜங் உபேச்ச ஜா²யதீதி உபஜ்ஜா²யோ-தே²ரோ, உபஜ்ஜா²யினீதே²ரீ.

தே³-பாலனே , அத்தனி நிலீனங் த³யதி ரக்க²தீதி தா³யோ, மிக³தா³யோ, தந்தங் வாயதீதி தந்தவாயோ.

வ்ஹே-அவ்ஹானே, **வ்ஹீ**யதீதி வ்ஹயோ-நாமங், ரஸ்ஸத்தங், ஆபுப்³போ³ அவ்ஹயோ இச்சாதி³.

அனேகப்³யஞ்ஜனேஸு அம்ஹி தாவ -

கமனங் கமோ, பக்கமோ, அபி◌⁴க்கமோ, படிக்கமோ, சங்கமதி எத்தா²தி சங்கமோ, ஹிதங் கரோதீதி ஹிதக்கரோ, து³க்கே²ன காதப்³போ³தி து³க்கரோ-

அத்தோ², து³க்கரா-படிபதா³, து³க்கரங்-கம்மங், ஸுகே²ன காதப்³போ³தி ஸுகரோ, ஈஸங் காதப்³போ³தி ஈஸக்கரோ, தீ³பங் கரோதீதி தீ³பங்கரோ, அலுத்தஸமாஸோ.

ஆக³ச்ச²தீதி ஆக³மோ, ஆக³மனங் வா ஆக³மோ, ஸங்க³மனங் ஸங்க³மோ, ஸமாக³மோ, பக்³க³ண்ஹனங் பக்³க³ஹோ, ஸங்க³ண்ஹனங் ஸங்க³ஹோ, ஸங்க³ய்ஹந்தி எத்த², ஏதேனாதி வா ஸங்க³ஹோ, அனுக்³க³ஹோ, படிக்³க³ஹோ, கா³வோ சரந்தி எத்தா²தி கோ³சரோ, காமே அவசரதீதி காமாவசரோ, உரங் சா²தே³தீதி உரச்ச²தோ³, ஜிரதி ஏதேனாதி ஜரோ, வெஸ்ஸங் தரதீதி வெஸ்ஸந்தரோ, அலுத்தஸமாஸோ.

ரதே² அத்த²ரதீதி ரத²த்த²ரோ, அஸ்ஸத்த²ரோ, அரிங் த³மேதீதி அரிந்த³மோ, ப⁴க³ங் த³ரதி பி⁴ந்த³தீதி ப⁴க³ந்த³ரோ, யுக³ங் ரவி'ந்து³த்³வயங் தா⁴ரேதீதி யுக³ந்த⁴ரோ, த⁴ம்மங் தா⁴ரேதீதி த⁴ம்மத⁴ரோ, பஜ்ஜதேதி பத³ங், ஸிக்கா² ஏவ பத³ங் ஸிக்கா²பத³ங், ஸுகே²ன ப⁴ரிதப்³போ³தி ஸுப⁴ரோ, து³க்கே²ன ப⁴ரிதப்³போ³தி து³ப்³ப⁴ரோ, ந மரதீதி அமரோ-தே³வோ, நியமனங் நியமோ, ஸங்யமனங் ஸங்யமோ, ஸிரஸ்மிங் ருஹதீதி ஸிரோருஹோ, ஸுகே²ன லப்³ப⁴தீதி ஸுலபோ⁴, து³க்கே²ன லப்³ப⁴தீதி து³ல்லபோ⁴, ஸங்வரிதப்³போ³தி ஸங்வரோ, வுச்சதீதி வசோ, ஸுப்³ப³சோ, து³ப்³ப³சோ, வாரிங் வஹதீதி வாரிவஹோ, ஸரதி க³ச்ச²தீதி ஸரோ, மனங் ஹரதீதி மனோஹரோ இச்சாதி³.

அணம்ஹி -

கமு-இச்சா², கந்தீஸு, காமேதீதி காமோ, காமீயதீதி வா காமோ, அத்த²ங் காமேதீதி அத்த²காமோ, கரணங் காரோ, பகாரோ, ஆகாரோ, விகாரோ, உபகாரோ, அபகாரோ, கும்ப⁴ங் கரோதீதி கும்ப⁴காரோ, ரத²காரோ, மாலகாரோ, ஸங்க²ரணங் ஸங்கா²ரோ, ஸங்க²ரீயதீதி வா ஸங்கா²ரோ, ஸங்க²ரோதீதி வா ஸங்கா²ரோ, பரிக்கா²ரோ, புரக்கா²ரோ, க³ச்ச²ந்தி பவத்தந்தி காமா எத்தா²தி கா³மோ, க³ண்ஹாதீதி கா³ஹோ, பத்தங் க³ண்ஹாதீதி பத்தகா³ஹோ, ரஸ்மிங் க³ண்ஹாதீதி ரஸ்மிகா³ஹோ, விசரணங் விசாரோ, உபேச்ச சரதீதி உபசாரோ, கா³மங் உபேச்ச சரதீதி கா³மூபசாரோ, ஜிரதி ஹிரீ பி⁴ஜ்ஜதி ஏதேனாதி ஜாரோ, கிச்சே²ன தரிதப்³போ³தி கந்தாரோ, மஹாவுத்தினா கிச்ச²ஸ்ஸ கத்தங், பி³ந்தா³க³மோ, வாளகந்தாரோ, யக்க²கந்தாரோ, அத்த²ரணங் அத்தா²ரோ, கதி²னஸ்ஸ அத்தா²ரோ கதி²னத்தா²ரோ, த³ரதி பி⁴ந்த³தி குலவிபா⁴க³ங் க³ச்ச²தி ஏதேன ஜனேனாதி தா³ரோ, குங் பத²விங் தா³ரேதீதி குதா³ரோ, ரஸ்ஸ லோ, குதா³லோ.

பு⁴ஸோ க்ரியங் தா⁴ரேதீதி ஆதா⁴ரோ, பத்தாதா⁴ரோ, படிஸந்தா⁴ரணங் படிஸந்தா⁴ரோ, பஜ்ஜதி ஏதேனாதி பாதோ³, உப்பஜ்ஜனங் உப்பாதோ³, படிச்ச

ஸமுப்பஜ்ஜனங் படிச்சஸமுப்பாதோ³, ப⁴ரிதப்³போ³ வஹிதப்³போ³தி பா⁴ரோ, ஸம்ப⁴ரீயதி ஸன்னிசீயதீதி ஸம்பா⁴ரோ, போ³தி⁴ஸம்பா⁴ரோ, த³ப்³ப³ஸம்பா⁴ரோ, மாரேதீதி மாரோ, கிலேஸமாரோ, க²ந்த⁴மாரோ, மச்சுமாரோ, நியாமேதீதி நியாமோ, த⁴ம்மனியாமோ, கம்மனியாமோ, ஆரூஹதீதி ஆரோஹோ, ருக்க²ங் ஆரூஹதீதி ருக்கா²ரோஹோ, ஹத்தா²ரோஹோ, அஸ்ஸாரோஹோ, ரதா²ரோஹோ, லப்³ப⁴தீதி லாபோ⁴, படிலாபோ⁴, நிவரணங் நிவாரோ, பரிவாரேதீதி பரிவாரோ, வஹதீதி வாஹோ, ஆவாஹோ, விவாஹோ, ஸரதி அத்³தா⁴னங் பவத்ததீதி ஸாரோ, விரூபேன படிஸரணங் புனப்புனங் சிந்தனங் விப்படிஸாரோ, பஹரணங் பஹாரோ, ஆஹாரோ, நீஹாரோ, விஹாரோ, அபி⁴ஹாரோ, பரிஹாரோ.

786. **ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ ணானுப³ந்தே⁴** [க॰ 591; ரூ॰ 544; நீ॰ 1195].

ணானுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ ஹோதி.

ஹனநங் கா⁴தோ, விஹஞ்ஞனங் விகா⁴தோ, உபஹனநங் உபகா⁴தோ, படிஹனநங் படிகா⁴தோ.

க⁴கபச்சயே வுத்³தி⁴ நத்தி², 'மனானங் நிக்³க³ஹீத'ந்தி தா⁴த்வானுப³ந்த⁴ஸ்ஸபி நஸ்ஸ நிக்³க³ஹீதங் வக்³க³ந்தோ ச, 'ககா³ சஜானங் கா⁴னுப³ந்தே⁴'தி கா⁴னுப³ந்தே⁴ பச்சயே பரே தா⁴த்வந்தானஞ்ச, ஜானங் க, கா³ ஹொந்தி, நிபச்சதீதி நிபகோ.

ப⁴ன்ஜ-பி⁴ஜ்ஜனே விபா⁴கே³ ச, ப⁴ஞ்ஜனங் ப⁴ங்கோ³, விப⁴ஜ்ஜனங் விப⁴ங்கோ³, விப⁴ஜீயந்தி த⁴ம்மா எத்த², ஏதேனாதி வா விப⁴ங்கோ³, க²ந்த⁴விப⁴ங்கோ³, தா⁴துவிப⁴ங்கோ³.

ரன்ஜ-ராகே³, ரஞ்ஜனங் ரங்கோ³, ரஞ்ஜந்தி ஸத்தா எத்தா²தி ரங்கோ³.

ஸன்ஜ-ஸங்கே³, ஸஞ்ஜனங் ஸங்கோ³, பஸஜ்ஜனங் லக்³க³னங் பஸங்கோ³, ஆஸஜ்ஜதீதி ஆஸங்கோ³, உத்தரி ஆஸங்கோ³ உத்தராஸங்கோ³.

ஸஜ-ஸஜ்ஜனே, அதிஸஜ்ஜனங் ஸம்போ³த⁴னங் அதிஸக்³கோ³, க³ஸ்ஸ த்³வித்தங்.

நிஸ்ஸஜ்ஜனங் நிஸ்ஸக்³கோ³, படினிஸ்ஸக்³கோ³, விஸ்ஸஜ்ஜனங் விஸ்ஸக்³கோ³, ஸங்ஸஜ்ஜனங் மிஸ்ஸீகரணங் ஸங்ஸக்³கோ³, யுஜ்ஜதி எத்தா²தி யுக³ங், கலியுக³ங், ஸகடயுக³ங், பிதாமஹயுக³ங், நிதுத³னங் நிதுதோ³, பனுத³னங் பனுதோ³, உத்³த⁴ங் பி⁴ஜ்ஜதீதி உப்³பி⁴தோ³, கோவித³தீதி கோவிதோ³, பகாரேன குஜ்ஜ²தீதி பகுதோ⁴, பு³ஜ்ஜ²தீதி பு³தோ⁴-பண்டி³தோ,

முய்ஹதீதி மோமூஹோ, லோலுப்பதீதி லோலுப்போ, ஆதி³த்³வித்தங் ஒத்தஞ்ச இச்சாதி³.

க◌⁴ணபச்சயே-பசனங் பாகோ, பச்சதீதி வா பாகோ, விபாகோ, விவிச்சனங் விவேகோ, ஸிஞ்சனங் ஸேகோ, அபி◌⁴ஸேகோ, ஸோசனங் ஸோகோ, சஜனங் சாகோ³, ப◌⁴ஜனங் பா◌⁴கோ³, பு◌⁴ஞ்ஜனங் போ◌⁴கோ³, ஸஹ போ◌⁴கோ³ ஸம்போ◌⁴கோ³, பரிபோ◌⁴கோ³, ஆபு◌⁴ஜனங் ஆபோ◌⁴கோ³, ஓபு◌⁴ஜனங் ஓபோ◌⁴கோ³.

யஜ-பூஜாயங், யஜனங் யாகோ³, ஆமிஸயாகோ³, த◌⁴ம்மயாகோ³, யுஜ்ஜனங் யோகோ³, பயோகோ³, ஆயோகோ³, வியோகோ³, அனுயோகோ³, உபயுஜ்ஜிதப்³போ³தி உபயோகோ³, லுஜ்ஜதீதி லோகோ, மஹாவுத்தினா க³ஸ்ஸ கத்தங், காமலோகோ, ரூபலோகோ, ஸங்விஜ்ஜனங் ஸங்வேகோ³ இச்சாதி³.

787. **அனக◌⁴ணஸ்வாபரீஹி ளோ** [க॰ 614; ரூ॰ 581; நீ॰ 1219].

ஆ, பரீஹி பரஸ்ஸ த³ஹஸ்ஸ ளோ ஹோதி அன, க◌⁴ணபச்சயேஸு.

பரித³ய்ஹனங் பரிளாஹோ, 'த³ஹஸ்ஸ த³ஸ்ஸ டோ³'தி விகப்பேன டா³தே³ஸோ, த³ய்ஹனங் டா³ஹோ, தா³ஹோ வா.

இதி அஆதி³பச்சயராஸி.

**அனபச்சயராஸி**

அத² அனபச்சயந்தா வுச்சந்தே.

788. **அனோ**.

பா◌⁴வே ச ச²ஸு காரகேஸு ச க்ரியத்தா² அனபச்சயோ ஹோதி, ஆத³ந்தேஸு பரஸ்ஸரலோபோ, அலோபே யாக³மோ.

அக்கா²யதே அக்கா²னங், அக்கா²யதி ஏதேனாதி வா அக்கா²னங், த◌⁴ம்மஸ்ஸ அக்கா²னந்தி த◌⁴ம்மக்கா²னங், படிஸங்கா²யதி பஜானாதி ஏதேனாதி படிஸங்கா²னங் , ஸஹ கா³யனங் ஸங்கா³யனங், ஸஹ கா³யந்தி ஸஜ்ஜா²யந்தி எத்தா²தி வா ஸங்கா³யனங், ஞாயதே ஞாணங், ஜானாதீதி வா ஞாணங், ஜானந்தி ஏதேனாதி வா ஞாணங், பஞ்ஞாயதீதி பஞ்ஞாணங், விஜானாதீதி விஞ்ஞாணங், ஸஞ்ஞாணங், நஸ்ஸ ணத்தங்.

காரிதே-ஞாபனங், பஞ்ஞாபனங், விஞ்ஞாபனங், ஸஞ்ஞாபனங்.

ஜானநங், பஜானநங், விஜானநங், ஸஞ்ஜானநங், புப்³ப³ஸ்ஸரலோபோ, டீ²யதே டா²னங், திட்ட²தி எத்தா²தி வா டா²னங்.

காரிதே-டா²பனங், பதிட்டா²பனங்.

தாயதி ரக்க²தீதி தாணங், பரித்தாணங், நஸ்ஸ ணத்தங்.

அவத்தா²யதி எத்தா²தி அவத்தா²னங், தீ³யதே தா³னங், தி³ய்யதி ஏதேனாதி வா தா³னங், ஸம்மா பதீ³யதி அஸ்ஸாதி ஸம்பதா³னங், அபேச்ச ஆத³தா³தி ஏதஸ்மாதி அபாதா³னங்.

காரிதே-தா³பனங், ஸமாத³பனங்.

பத³ஹீயதே பதா◌⁴னங், பத³ஹந்தி ஏதேனாதி வா பதா◌⁴னங், ஆதா◌⁴னங், விதா◌⁴னங், நிதா◌⁴னங், ஸன்னிதா◌⁴னங்.

காரிதே-ஸன்னிதா◌⁴பனங்.

பானங், படிபா◌⁴னங், மாணங், பமாணங், உபமாணங், பரிமாணங், நஸ்ஸ ணத்தங்.

யாயதி ஏதேனாதி யானங், உய்யானங், நிய்யானங், வாயந்தி ப◌⁴வாப◌⁴வங் க³ச்ச²ந்தி ஏதேனாதி வானங், நத்தி² வானங் எத்தா²தி நிப்³பா³னங், நிப்³பா³யந்தி எத்தா²தி வா நிப்³பா³னங்.

காரிதே-நிப்³பா³பனங்.

அவஸானங், ஓஸானங், பரியோஸானங், பஹானங், பரிஹானங்.

காரிதே-ஹாபனங், பரிஹாபனங்.

இவண்ணேஸு-அயனங் விக்கயனங், விக்கிணனங், க²யனங், கி²யனங், கி²ய்யனங், இய, இய்யாதே³ஸோ, சயனங், சினநங், ஆசினநங், விசினநங், ஜயனங், விஜயனங், லீயந்தி எத்தா²தி லேணங், நஸ்ஸ ணத்தங்.

படிஸல்லீயந்தி எத்தா²தி படிஸல்லானங், இஸ்ஸ ஆத்தங். ஸேதி எத்தா²தி ஸேனங், ஸயனங்.

காரிதே-ஸயாபனங் இச்சாதி³.

உவண்ணேஸு-சவனங், ஜவனங், அபி◌⁴த்த²வனங், து◌⁴னநங், வித்³து◌⁴னநங், நித்³து◌⁴னநங், ப◌⁴வனங், அபி◌⁴ப◌⁴வனங், லவனங், லுனநங், ஸவனங், பஸவனங் இச்சாதி³.

ஏத³ந்தேஸு-அஜ்ஜே²னங், அஜ்ஜா²யனங், அபசாயனங், ஜா²யதே ஜா²னங், ஜா²யதி ஏதேனாதி வா ஜா²னங், பட²மஜ்ஜா²னங், து³தியஜ்ஜா²னங், உஜ்ஜா²னங், நிஜ்ஜா²னங், அபி⁴ஜ்ஜா²னங், ஸாலிலாயனங், சீவரவாயனங், கி³லாயதீதி கி³லானோ இச்சாதி³.

‘ரா நஸ்ஸ ணோ’தி ஸுத்தேன ரகாரம்ஹா பரஸ்ஸ நஸ்ஸ ணோ, காரணங், அதி⁴கரீயதி எத்தா²தி அதி⁴கரணங், ஸங்க²ரணங், அபி⁴ஸங்க²ரணங்.

காரிதே-காராபனங்.

ஆகிரணங், விக்கிரணங், சரணங், ஜிரணங், தரணங், கங்கா²விதரணங், அத்த²ரணங், ஆக³ந்த்வா த³ஹந்தி எத்த² மதஸரீரந்தி ஆளஹனங்ஸுஸானங், த³ஸ்ஸ ளோ.

பஸ்ஸீயதே பஸ்ஸனங், த³ஸ்ஸனங், ஸுட்டு² பஸ்ஸதீதி ஸுத³ஸ்ஸனோராஜா, ஸுட்டு² பஸ்ஸிதப்³ப³ந்தி ஸுத³ஸ்ஸனங்-தே³வனக³ரங், ஸந்த³ஸ்ஸனங், நித³ஸ்ஸனங், தா⁴ரணங், உத்³தா⁴ரணங், நித்³தா⁴ரணங், ஆதி³தீ³கோ⁴.

பூரணங், பரிபூரணங், ப²ரணங், விப்ப²ரணங்.

காரிதே-மாரணங்.

நிவாரணங், ஸரணங், நிஸ்ஸரணங், ஹரணங், ஆஹரணங், நீஹரணங் இச்சாதி³.

ஸாமஞ்ஞவிதா⁴னத்தா ஸத்³த³த்த², குஜ்ஜ²னத்த², சலனத்த²தா⁴தூஹி ருச, ஜுத, வட்³டா⁴தி³தா⁴தூஹி ச தஸ்ஸீலாதீ³ஸு அனோ ஹோதி, கோ⁴ஸதி ஸீலேனாதி கோ⁴ஸனோ, கோ⁴ஸதி த⁴ம்மேனாதி கோ⁴ஸனோ, கோ⁴ஸதி ஸாது⁴காரேனாதி கோ⁴ஸனோ, கோத⁴னோ, தூ³ஸனோ, பதூ³ஸனோ, கோபனோ, சலனோ, ப²ந்த³னோ, கம்பனோ, மண்ட³னோ, பூ⁴ஸனோ, விபூ⁴ஸனோ, ரோசனோ, விரோசனோ, வேரோசனோ, ஜோதனோ, உஜ்ஜோதனோ, வட்³ட⁴னோ, கரோதி ஸீலேனாதி கரணோ. ராகோ³ நிமித்தகரணோ, தோ³ஸோ நிமித்தகரணோ, மோஹோ நிமித்தகரணோ [ஸங்॰ நி॰ 4.349] இச்சாதி³.

**789**. **கரா ணனோ**.

கரம்ஹா கத்தரி ணானுப³ந்தோ⁴ அனோ ஹோதி.

கரோதி அத்தனோ ப²லந்தி காரணங்.

790. **ஹாதோ வீஹிகாலேஸு**.

வீஹிஸ்மிங் காலே ச வத்தப்³பே³ ஹாதா◌⁴தும்ஹா கத்தரி ணானுப³ந்தோ◌⁴ அனோ ஹோதி.

ஹாபேதீதி ஹாயனோ, வீஹிவிஸேஸோ வஸ்ஸஞ்ச. "குஞ்ஜரங் ஸட்டி²ஹாயன"ந்தி எத்த² வஸ்ஸங் ஹாயனந்தி வுச்சதி.

இதி அனபச்சயராஸி.

**அகபச்சயராஸி**

அத² அகபச்சயந்தா வுச்சந்தே.

791. **ஆஸீஸாயமகோ** ['ஆஸிங்ஸாமகோ' (ப³ஹூஸு)].

ஆஸீஸா வுச்சதி பத்த²னா, ஆஸீஸாயங் க³ம்யமானாயங் அகோ ஹோதி கத்தரி.

ஜீவதூதி ஜீவகோ, நந்த³தூதி நந்த³கோ. "ஜினபு³த்³தி◌⁴, த◌⁴னபூ◌⁴தி, பூ◌⁴தோ, த◌⁴ம்மதி³ன்னோ, வட்³ட◌⁴மானோ"தி ஏதே ஸத்³தா³ அஞ்ஞதா² ஸிஜ்ஜ²ந்தி, ஜினோ இமங் பு³ஜ்ஜ²தூதி ஜினபு³த்³தி◌⁴, த◌⁴னங் ஏதஸ்ஸ ப◌⁴வதி வட்³ட◌⁴தீதி த◌⁴னபூ◌⁴தி, ப◌⁴வதி வட்³ட◌⁴தீதி பூ◌⁴தோ, த◌⁴ம்மேன தி³ன்னோ த◌⁴ம்மதி³ன்னோ, யதா² தே³வத³த்தோ, ப்³ரஹ்மத³த்தோ, வட்³ட◌⁴தீதி வட்³ட◌⁴மானோதி.

'கத்தரி ல்துணகா'தி ணகோ, ஸோ ச ஸாமஞ்ஞவிதா◌⁴னத்தா அரஹே ஸத்தியங் ஸீலே த◌⁴ம்மே ஸாது◌⁴காரே ச ஸிஜ்ஜ²தி, அக்கா²யதீதி அக்கா²யகோ, 'ஆஸ்ஸாணாபிம்ஹி யுக'இதி யாக³மோ, அக்கா²துங் அரஹதி, ஸக்கோதி, அக்கா²னமஸ்ஸ ஸீலங், த◌⁴ம்மோ, அக்கா²னங் ஸக்கச்சங் கரோதீதி அத்தோ². காலத்தயேபி ஸிஜ்ஜ²தி, புப்³பே³பி அக்கா²ஸி, அஜ்ஜபி அக்கா²தி, பச்சா²பி அக்கா²யிஸ்ஸதீதி அத்தோ². ஏவங் ஸேஸேஸு ஸாமஞ்ஞவிதீ◌⁴ஸு யதா²ரஹங் வேதி³தப்³போ³.

இத்தி²யங்-'அதா◌⁴துஸ்ஸ கே...'தி ஸுத்தேன அகஸ்ஸ அஸ்ஸ இத்தங், அக்கா²யிகா-இத்தீ², அக்கா²யகங்-குலங், ஸங்கா³யகோ, ஜானாதீதி ஜானகோ.

விகரணபச்சயதோ பரங் நாக³மே ஸதி விகரணஸ்ஸ ரஸ்ஸோ, ஜானநகோ, ஆஜானநகோ, விஜானநகோ, ஸஞ்ஜானநகோ.

காரிதே-ஞாபேதீதி ஞாபகோ, விஞ்ஞாபகோ, ஸஞ்ஞாபகோ.

நாக³மே-ஞாபனகோ, விஞ்ஞாபனகோ, ஸஞ்ஞாபனகோ, அதி◌⁴ட்டா²தீதி அதி◌⁴ட்டா²யகோ, அதி◌⁴ட்டா²பேதீதி அதி◌⁴ட்டா²பகோ, தே³தீதி தா³யகோ, தா³பேதீதி தா³பகோ.

ணாபிம்ஹி யாக³மோ நத்தி², ஸமாத³பேதீதி ஸமாத³பகோ, உப◌⁴யத்த² ரஸ்ஸோ. விதே◌⁴தீதி விதா◌⁴யகோ, பஜஹதீதி பஜஹாயகோ, அவஹிய்யதீதி ஓஹியகோ, ஆஸ்ஸ இத்தங் இச்சாதி³.

இவண்ணேஸு-அஜ்ஜே²தீதி அஜ்ஜா²யகோ, மந்தங் அஜ்ஜே²தீதி மந்தஜ்ஜா²யகோ, கிணாதீதி காயகோ, கிணாபேதீதி காயாபகோ, ஆசினாதீதி ஆசினகோ, விசினகோ, பராஜயதீதி பாராஜிகோ, அலோபோ, புக்³க³லோ, பராஜேதீதி பாராஜிகோ, அலோபோ காரிதலோபோ ச, த◌⁴ம்மோ, பா◌⁴யாபேதீதி ப◌⁴யானகோ, நாக³மோ ஆதி³ரஸ்ஸோ ச.

பூ◌⁴மியங் ஸேதீதி பூ◌⁴மிஸாயகோ, ஸயாபேதீதி ஸயாபகோ, பாஹேதீதி பஹிணகோ இச்சாதி³.

உவண்ணேஸு-புனாதி ஸோதே◌⁴தீதி பாவகோ-அக்³கி³, ப◌⁴வதீதி பா◌⁴வகோ, விபா◌⁴வேதீதி விபா◌⁴வகோ, லுனாதீதி லாவகோ, ஸுணாதீதி ஸாவகோ-புரிஸோ, ஸாவிகா-இத்தீ², ஜுஹோதீதி ஹாவகோ இச்சாதி³.

அப-பாபுணனே, பாபேதீதி பாபகோ, ஸம்பாபேதீதி ஸம்பாபகோ, உபாஸதீதி உபாஸகோ-புரிஸோ, உபாஸிகா-இத்தீ², உபாஸகங்-குலங், கரோதீதி காரகோ, காரிகா, காரகங், உபகாரகோ, காரேதீதி காராபகோ, ஸங்க²ரோதீதி ஸங்கா²ரகோ, அபி◌⁴ஸங்கா²ரகோ, கி²பதீதி கி²பகோ, உக்கி²பகோ, நிக்கி²பகோ, கே²பகோ, உக்கே²பகோ, நிக்கே²பகோ, நாக³மேகி²பனகோ.

க³ண்ஹாதீதி கா³ஹகோ, க³ண்ஹாபேதீதி கா³ஹாபகோ. ஏவங் கோ³பகோ, பாத³மூலே சரதீதி பாத³சாரகோ, புப்ப²ங் ஓசினாயதீதி ஓசினாயகோ, ஏத³ந்தோ தா◌⁴து.

சி²ந்த³தீதி சே²த³கோ, சி²ந்த³கோ, சே²தா³பேதீதி சே²தா³பகோ, சி²ந்தா³பகோ, ஜனேதீதி ஜனகோ-புரிஸோ, ஜனிகாமாதா, ஜனகங்-கம்மங், காரிதலோபோ.

ஜா²ப-தா³ஹே, ஜா²பேதீதி ஜா²பகோ.

ஞப-பஞ்ஞாபனே, பஞ்ஞபேதீதி பஞ்ஞாபகோ.

டா²ப-டா²னே, பதிட்டா²பேதீதி பதிட்டா²பகோ.

ணாப-பேஸனே , ஆணாபேதீதி ஆணாபகோ, துத³தீதி துத³கோ, ஸந்துஸ்ஸதீதி ஸந்துஸ்ஸகோ, விஸேஸேன பஸ்ஸதீதி விபஸ்ஸகோ, ஸந்த³ஸ்ஸேதீதி ஸந்த³ஸ்ஸகோ, தூ³ஸேதீதி தூ³ஸகோ, ஆதி³தீ³கோ⁴.

பசதீதி பாசகோ, பாசேதீதி பாசாபகோ, ஆபாதே³தீதி ஆபாத³கோ, நிப்பா²த³கோ, ஸம்பாத³கோ, படிபஜ்ஜகோ, படிபாத³கோ, பூரேதீதி பூரகோ, க³ருபந்தத்தா ந வுத்³தி⁴.

பு²ஸதீதி பு²ஸகோ, துதா³தி³த்தா ந வுத்³தி⁴.

பா⁴ஜேதீதி பா⁴ஜகோ, பி⁴ந்த³தீதி பி⁴ந்த³கோ, பே⁴த³கோ, காரபே⁴த³கோ, பு⁴ஞ்ஜதீதி பு⁴ஞ்ஜகோ, போ⁴ஜகோ, கா³மபோ⁴ஜகோ, பு³ஜ்ஜ²தீதி பு³ஜ்ஜ²கோ, போ³த⁴கோ, மரதீதி மிய்யகோ, மாரேதீதி மாரகோ, முஞ்சதீதி முஞ்சகோ, மோசகோ, யாசதீதி யாசகோ, யஜதீதி யாஜகோ, யுஞ்ஜதீதி யுஞ்ஜகோ, அனுயுஞ்ஜகோ, யோஜகோ, பயோஜகோ, யுஜ்ஜ²தீதி யுஜ்ஜ²கோ, யோத⁴கோ, ருந்த⁴தீதி ருந்த⁴கோ, அவரோத⁴கோ, வசதீதி வாசகோ, ஓவத³தீதி ஓவாத³கோ, ஓவஜ்ஜகோ, வீணங் வாதே³தீதி வீணாவாத³கோ, பே⁴ரிவாத³கோ, க³ருங் அபி⁴வாதே³தீதி அபி⁴வாத³கோ, வித³திஜானாதீதி வேத³கோ, விந்த³தி படிலப⁴தீதி விந்த³கோ, அனுவிஜ்ஜதி விசாரேதீதி அனுவிஜ்ஜகோ, படிஸங்வேதே³தீதி படிஸங்வேத³கோ, விஜ்ஜ²தீதி வேத⁴கோ, அட்டி²ங் விஜ்ஜ²தீதி அட்டி²வேத⁴கோ, பத்தங் விஜ்ஜ²தீதி பத்தவேத⁴கோ.

ப³ஹுலாதி⁴காரா கம்மேபி தி³ஸ்ஸதி, அந்தரே வாஸீயதி நிவாஸீயதீதி அந்தரவாஸகோ, பஸீத³தீதி பஸீத³கோ, பஸாத³கோ வா, தீ³பப்பஸாத³கோ, உத³கப்பஸாத³கோ, ஸிப்³ப³தீதி ஸிப்³ப³கோ, ஸேவதீதி ஸேவகோ, ஹனதீதி கா⁴தகோ, கா³வோ ஹனதீதி கோ³கா⁴தகோ, ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ. ஹரதீதி ஹாரகோ.

கம்மே - "பாதே³ஹி பஹரீயதீதி பாத³பஹாரகோ"தி வுத்தியங் வுத்தங். திதிக்க²தீதி திதிக்க²கோ, திகிச்ச²தீதி திகிச்ச²கோ, வீமங்ஸதீதி வீமங்ஸகோ, பு³பு⁴க்க²தீதி பு³பு⁴க்க²கோ, பப்³ப³தாயதீதி பப்³ப³தாயகோ இச்சாதி³.

இதி அகபச்சயராஸி.

## இவண்ணந்தரூபராஸி

அத² இவண்ணந்தரூபானி வுச்சந்தே.

**792. தா³தா⁴த்வி** [க॰ 551; ரூ॰ 598; நீ॰ 1138].

தா³, தா⁴ஹி பா⁴வகாரகேஸு இபச்சயோ ஹோதி.

பட²மங் சித்தேன ஆதீ³யதீதிஆதி³, தண்ஹாதி³ட்டி²ஹி உபாதீ³யதீதி உபாதி³, க²ந்து⁴பாதி³, கிலேஸூபாதி³, விதா⁴னங் விதி⁴, விதி⁴ய்யதி ஏதேனாதி விதி⁴, நிதி⁴ய்யதீதி நிதி⁴, ஸந்தி⁴யதே ஸந்தி⁴, அபி⁴ஸந்தி⁴, படிஸந்தி⁴, ஸன்னித³ஹனங் ஸன்னிதி⁴, ஸமாதா⁴னங் ஸமாதி⁴, ஸமாத³ஹந்தி ஏதேனாதி ஸமாதி⁴, பணித³ஹனங் பணிதி⁴, ஓதி⁴, அவதி⁴, உபனிதி⁴, படினிதி⁴, உத³கங் த³ஹதி திட்ட²தி எத்தா²தி உத³தி⁴, மஹந்தோ உத³தி⁴ மஹோத³தி⁴, வாலானி த³ஹந்தி திட்ட²ந்தி எத்தா²தி வாலதி⁴.

793. **இகிதீ ஸரூபே** [க॰ 669; ரூ॰ 679; நீ॰ 1315].

தா⁴தூனங் ஸுதிஸங்கா²தே ஸரூபே வத்தப்³பே³ க்ரியத்தா² பரங் இ, கி, திபச்சயா ஹொந்தி.

அவண்ணுபந்தேஹி இ, க³மி, பசி இச்சாதி³.

உவண்ணுபந்தேஹி கி, பு³தி⁴, ருதி⁴ இச்சாதி³.

கேஹிசிதி, கரோதிஸ்ஸ, அத்தி²ஸ்ஸ இச்சாதி³.

794. **ஸீலாபி⁴க்க²ஞ்ஞாவஸ்ஸகேஸு ணீ** [க॰ 532, 636; ரூ॰ 590, 659; நீ॰ 1114, 1245].

ஸீலங் வுச்சதி பகதிசரியா, அபி⁴க்க²ணமேவ அபி⁴க்க²ஞ்ஞங், புனப்புனக்ரியா, ஆயதிங் அவஸ்ஸங்பா⁴வீ அவஸ்ஸகங் நாம, ஸீலக்³க³ஹணேன த⁴ம்ம, ஸாது⁴காராபி ஸங்க³ய்ஹந்தி, ஏதேஸு ஸீலாதீ³ஸு க்ரியாவிஸேஸேஸு க³ம்யமானேஸு கத்தரி ணீ ஹோதி. ஆத³ந்தேஸு 'ஆஸ்ஸாணாபிம்ஹி யுக'இதி யாக³மோ.

அக்கா²யதீதி அக்கா²யீ, அக்கா²யனஸீலோ, அக்கா²யனத⁴ம்மோ, அக்கா²னே ஸக்கச்சகாரிதா யுத்தோதி அத்தோ². காலத்தயேபி ஸிஜ்ஜ²தி ஸாமஞ்ஞவிதா⁴னத்தா.

அவஸ்ஸகங் பன அனாக³தமேவ, த⁴ம்மக்கா²யீ-புரிஸோ, த⁴ம்மக்கா²யினீ-இத்தீ², த⁴ம்மக்கா²யி-குலங், கீ³தங் அபி⁴ண்ஹங் கா³யதீதி கீ³தகா³யீ, கப்பங் அவஸ்ஸங் டா²ஸ்ஸதீதி கப்பட்டா²யீ, ஸங்வட்டமானங் அஸங்க²யெய்யங் டா²ஸ்ஸதீதி ஸங்வட்டட்டா²யீ. ஏவங் விவட்டட்டா²யீ.

அதி³ன்னங் ஆத³தா³தி ஸீலேனாதி அதி³ன்னாதா³யீ. ததா² தி³ன்னமேவ ஆத³தா³தீதி தி³ன்னாதா³யீ, அன்னங் த³தா³தி ஸீலேனாதி அன்னதா³யீ.

தா³-ஸுப்பனே. நித்³தா³யனஸீலோ நித்³தா³யீ, மஜ்ஜங் பிவனஸீலோ மஜ்ஜபாயீ, மஜ்ஜங் அபி⁴ண்ஹங் பிவதீதி மஜ்ஜபாயீ, ஸீக⁴ங் யாயனஸீலோ ஸீக⁴யாயீ, ஸஸங்கா²ரேன ஸப்பயோகே³ன அவஸ்ஸங் பரினிப்³பா³யிஸ்ஸதீதி ஸஸங்கா²ரபரினிப்³பா³யீ. ததா² அஸங்கா²ரபரினிப்³பா³யீ, ஆயுகப்பஸ்ஸ அந்தரே வேமஜ்ஜே² அவஸ்ஸங் பரினிப்³பா³யிஸ்ஸதீதி அந்தராபரினிப்³பா³யீ, ஆயுகப்பபரியோஸானங் உபஹச்ச அவஸ்ஸங் பரினிப்³பா³யிஸ்ஸதீதி உபஹச்சபரினிப்³பா³யீ இச்சாதி³.

இவண்ணேஸு-மந்தங் நிச்சகாலங் அஜ்ஜா²யதீதி மந்தஜ்ஜா²யீ, த⁴ம்மஜ்ஜா²யீ, த⁴ஞ்ஞங் நிச்சகாலங் விக்கிணாதீதி த⁴ஞ்ஞவிக்காயீ, பா⁴யனஸீலோ பா⁴யீ, பூ⁴மியங் ஸயனஸீலோ, பூ⁴மியங் வா நிச்சகாலங் ஸயதீதி பூ⁴மிஸாயீ, கண்டகே அபஸ்ஸயனஸீலோ கண்டகாபஸ்ஸயீ இச்சாதி³.

ஏத³ந்தாபி இத⁴ வத்தப்³பா³, உத்³த⁴ங் வட்³ட⁴னஸீலோ உதா³யீ, வுத்³தே⁴ஸு அபசாயனஸீலோ வுத்³தா⁴பசாயீ. ஏவங் ஜெட்டா²பசாயீ, ஜா²யனஸீலோ, ஜா²யனத⁴ம்மோ, ஜா²யனே ஸக்கச்சக்ரியாயுத்தோதி ஜா²யீ, நிச்சகாலங் ஜா²யதீதி வா ஜா²யீ, பஜ்ஜா²யீ, உஜ்ஜா²யீ, நிஜ்ஜா²யீ, அபி⁴ஜ்ஜா²யீ, பா⁴யனஸீலோ பா⁴யீ, திணங் அபி⁴ண்ஹங் லாயதீதி திணலாயீ, தந்தங் நிச்சகாலங் வாயதீதி தந்தவாயீ, பலாயனஸீலோ பலாயீ, ந பலாயீ அபலாயீ இச்சாதி³.

உவண்ணேஸு-யதா²பூ⁴தங் அத்த²ங் விபா⁴வனஸீலோ விபா⁴வீபுரிஸோ, விபா⁴வினீ-இத்தீ², ஆயதிங் அவஸ்ஸங் ப⁴விஸ்ஸதீதி பா⁴வீ, ஸாலிங் லுனாதி ஸீலேனாதி ஸாலிலாவீ இச்சாதி³.

ப்³யாபனஸீலோ ப்³யாபீ, காமேதி இச்ச²தி ஸீலேனாதி காமீ, த⁴ம்மகாமீ, அத்த²காமீ, கரணஸீலோ காரீ, பாபகாரீ, புஞ்ஞகாரீ.

அவஸ்ஸங் ஆக³மிஸ்ஸதீதி ஆகா³மீ. ரஸ்ஸத்தே-ஆக³மினீரத்தி, ஆக³மினீ-புண்ணமாஸீ, ஆசயங் வட்டங் க³ச்ச²தி ஸீலேனாதி ஆசயகா³மீ, அபசயங் விவட்டங் க³ச்ச²தி ஸீலேனாதி அபசயகா³மீ, ஸகிங் அவஸ்ஸங் ஆக³மிஸ்ஸதீதி ஸகதா³கா³மீ. ததா² ந ஆக³மிஸ்ஸதீதி அனாகா³மீ.

ஆதா⁴னங் வுச்சதி த³ள்ஹட்டி²தி, ஆதா⁴னங் கத்வா க³ஹணஸீலோ ஆதா⁴னகா³ஹீ, த³ள்ஹகா³ஹீ, த⁴ம்மங் சரதி ஸீலேனாதி த⁴ம்மசாரீ, ப்³ரஹ்மங் ஸெட்ட²ங் சரதி ஸீலேனாதி ப்³ரஹ்மசாரீ.

அபிசெத்த² த⁴ம்மோ நாம குலாசாரத⁴ம்மோ, தங் த⁴ம்மங் சராமீதி த³ள்ஹங் க³ண்ஹித்வா யாவ ந விஜஹதி, தாவ அவீதிக்கமனட்டே²ன

த⁴ம்மங் சரதி ஸீலேனாதி த⁴ம்மசாரீ நாம. ததா²சரந்தோ ச அந்தராவீதிக்கமனீயவத்து²ஸமாயோகே³ ஸதி தங் த⁴ம்மங் அபதமானங் கத்வா தா⁴ரெந்தோ ஸங்வரணட்டே²ன த⁴ம்மங் சரதி த⁴ம்மேனாதி த⁴ம்மசாரீ நாம, ததா²தா⁴ரெந்தோ ச தங் த⁴ம்மங் அத்துக்கங்ஸன, பரவம்ப⁴னாதீ³ஹி பாபத⁴ம்மேஹி அனுபக்கிலிட்ட²ஞ்ச அப்பிச்ச²தாதீ³ஹி ஸந்தகு³ணேஹி ஸுபரியோதா³தஞ்ச கரொந்தோ பரியோதா³பனட்டே²ன த⁴ம்மங் சரதி ஸாது⁴காரேனாதி த⁴ம்மசாரீ நாம.

ப்³ரஹ்மங் வுச்சதி ததோ ஸெட்ட²தரங் ஸிக்கா²பத³ஸீலங், தம்பி க³ண்ஹித்வா அவிஜஹந்தோ அந்தரா ச அபதமானங் கத்வா தா⁴ரெந்தோ அனுபக்கிலிட்ட²ங் ஸுபரியோதா³தஞ்ச கரொந்தோ திவிதே⁴ன அத்தே²ன ப்³ரஹ்மசாரீ நாம, ஸமாதா³ன, ஸம்பத்த, ஸமுச்சே²த³விரதீனங் வஸேன வியோஜேதுங் வட்டதி, யோ பன க³ண்ஹந்தோ ததா² ந தா⁴ரேதி, தா⁴ரெந்தோ வா உபக்கிலிட்ட²ங் கரோதி, ஸோ ஏகதே³ஸேன அத்தே²ன ப்³ரஹ்மசாரீ நாம.

யோ பன திவிதே⁴ன அத்தே²ன முத்தோ ஹுத்வா கதா³சி தங் த⁴ம்மங் சரதி, தஸ்ஸ சரணக்ரியா தஸ்ஸீலக்ரியா ந ஹோதி, ஸோ த⁴ம்மசாரீதி ந வுச்சதி, ஏதேனுபாயேன ஸேஸேஸு பாப, கல்யாணபூ⁴தேஸு தஸ்ஸீலபதே³ஸு அத்த²விபா⁴கோ³ வேதி³தப்³போ³.

ப்³ரஹ்மசாரினீ-இத்தீ², விஸேஸேன த³ஸ்ஸனஸீலோ விபஸ்ஸீ, அத்த²த³ஸ்ஸீ, த⁴ம்மத³ஸ்ஸீ, பியத³ஸ்ஸீ, ஸுத³ஸ்ஸீ, து³ஸ்ஸனஸீலோ து³ஸ்ஸீமாரோ, தா⁴ரணஸீலோ தா⁴ரீ, இணதா⁴ரீ, ச²த்ததா⁴ரீ, பு⁴ஸங் நஹனஸீலோ உபனாஹீ, பரினிட்டி²தபச்சயேகதே³ஸத்தா ஆயதிங் அவஸ்ஸங் உப்பஜ்ஜிஸ்ஸதீதி உப்பாதீ³, உப்பாதி³னோ த⁴ம்மா [த⁴. ஸ. திகமாதிகா 17].

ப⁴ர-தா⁴ரணே, மாலங் நிச்சகாலங் ப⁴ரதீதி மாலபா⁴ரீ, பா⁴ஜனஸீலோ பா⁴ஜீ, உண்ஹங் பு⁴ஞ்ஜனஸீலோ உண்ஹபோ⁴ஜீ, அத்தானங் மஞ்ஞதி ஸீலேனாதி அத்தமானீ, அத்தானங் பண்டி³தங் மஞ்ஞதீதி பண்டி³தமானீ, லப⁴னஸீலோ லாபீ⁴, வசனஸீலோ வாசீ. ஏவங் வாதீ³, அத்த²வாதீ³, த⁴ம்மவாதீ³, யுத்தவாதீ³, முத்தவாதீ³, விப⁴ஜ்ஜவாதீ³, நிச்சங் வஸதீதி வாஸீ, கா³மவாஸீ, நக³ரவாஸீ, பா⁴ரங் வஹனஸீலோ பா⁴ரவாஹீ , த⁴ம்மங் பஞ்ஞங் அனுஸரதி அனுக³ச்ச²தீதி த⁴ம்மானுஸாரீ. ஏவங் ஸத்³தா⁴னுஸாரீ, விரூபங் பாபபக்க²ங் படிமுக²ங் அபி⁴ண்ஹங் ஸரதி சிந்தேதீதி விப்படிஸாரீ, பாணங் ஹனதி ஸீலேனாதி பாணகா⁴தீ, ஹனஸ்ஸ கா⁴தோ.

ஹரிதப்³ப³ங் ஸப்³ப³ங் ஹரதி ஸீலேனாதி ஹாரஹாரீ இச்சாதி³.

‘ககா³ சஜானந்தி ஸுத்தவிப◌⁴த்தியா அகா◌⁴னுப³ந்தே◌⁴பி சஜானங் ககா³தே³ஸோ, ஸமங் விபாசேதீதி ஸமவேபாகீ-உத³ரக்³கி³, ஸமவேபாகினீ-க³ஹணீ, உபதி◌⁴ ப²லங் விபச்சதீதி உபதி◌⁴வேபாகினீ, ஸோசனஸீலோ ஸோகீ, ஸோகினீ-பஜா, முத்தோ ஹுத்வா சஜனஸீலோ முத்தசாகீ³, ஸங்விபா◌⁴ஜனஸீலோ ஸங்விபா◌⁴கீ³, காமஸுக²ங் பு◌⁴ஞ்ஜனஸீலோ காமபோ◌⁴கீ³, விஸுங் அவிப◌⁴த்தங் போ◌⁴க³ங் பு◌⁴ஞ்ஜனஸீலோ அபடிவிப◌⁴த்தபோ◌⁴கீ³, யுஞ்ஜனஸீலோ யோகீ³ இச்சாதி³.

**795**. **ஆவீ** [க॰ 532; ரூ॰ 590; நீ॰ 1114].

ஆவீ ஹோதி கத்தரி.

ப◌⁴யங் த³ஸ்ஸனஸீலோ ப◌⁴யத³ஸ்ஸாவீ.

இதி இவண்ணந்தரூபராஸி.

**உவண்ணந்தரூபராஸி**

**796**. **ப◌⁴ங்கு³ பீ◌⁴ரு பா◌⁴ஸு அஸ்ஸவா**.

ஏதே ஸத்³தா³ மஹாவுத்தினா ஸீலாதீ³ஸு நிபச்சந்தே.

ப◌⁴ஞ்ஜ-வினாஸே, பப◌⁴ஞ்ஜனஸீலோ பப◌⁴ங்கு³-ஸங்க²தத◌⁴ம்மோ.

பீ◌⁴-ப◌⁴யே, பா◌⁴யனஸீலோ பீ◌⁴ரு.

பா◌⁴-தி³த்தியங், ஓபா◌⁴ஸனஸீலோ பா◌⁴ஸு-பபா◌⁴, ஜெட்ட²வசனங் ஆத³ரேன ஸுணாதி ஸீலேனாதி அஸ்ஸவோ-புத்தோ, அஸ்ஸவாப◌⁴ரியா.

**797**. **விதா³ கூ** [க॰ 535; ரூ॰ 593; நீ॰ 1119].

வித³ம்ஹா கூ ஹோதி கத்தரி.

வித³தி ஸீலேனாதி விதூ³, லோகவிதூ³, பரசித்தவிதூ³. இத்தி²யங் பரசித்தவிது³னீ.

**798**. **விதோ ஞாதோ** [க॰ 535; ரூ॰ 593; நீ॰ 1119].

விபுப்³பா³ ஞாதோ கூ ஹோதி கத்தரி.

விஜானநஸீலோ விஞ்ஞூ.

**799**. **கம்மா** [க॰ 535; ரூ॰ 593; நீ॰ 1119].

கம்முபபதா³ ஞாதோ கூ ஹோதி கத்தரி.

ஸப்³ப³ங் ஜானாதி ஸீலேனாதி ஸப்³ப³ஞ்ஞூ, ரத்தஞ்ஞூ, அத்த²ஞ்ஞூ, த⁴ம்மஞ்ஞூ, காலஞ்ஞூ, ஸமயஞ்ஞூ.

**780. க³மா ரூ** [க॰ 534; ரூ॰ 592; நீ॰ 1118].

கம்முபபதா³ க³மம்ஹா ரூ ஹோதி கத்தரி. 'ரானுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி ஸப்³ப³தா⁴த்வந்தலோபோ.

பாரங் க³ச்ச²தி ஸீலேனாதி பாரகூ³, வேத³ங் வுச்சதி அக்³க³மக்³க³ஞாணங், வேத³ங் க³ச்ச²தீதி வேத³கூ³, அத்³தா⁴னங் க³ச்ச²தீதி அத்³த⁴கூ³.

இதி உவண்ணந்தரூபராஸி.

## இத்தி²லிங்க³ரூபராஸி

அத² இத்தி²லிங்க³ரூபானி வுச்சந்தே.

**801. இத்தி²யமணதிகயகயா ச** [க॰ 553; ரூ॰ 599; நீ॰ 1140; '...க்தி...' (ப³ஹூஸு)].

இத்தி²லிங்கே³ வத்தப்³பே³ பா⁴வகாரகேஸு அ, ண,தி, க, யக, யபச்சயா ச அனோ ச ஹோதி.

க , அ, ண, யக, ய, அனஇச்சேதேஹி 'இத்தி²யமத்வா'தி ஆபச்சயோ.

கம்ஹி தாவ-அத்தனி நிஸின்னங் கூ³ஹதி ஸங்வரதீதி கு³ஹா, அத்தானங் வா பரங் வா தூ³ஸேதீதி தூ³ஸா-து⁴த்தித்தீ².

முத³-ஹாஸே, மோத³னங் முதா³, பமுதா³, ஸுஜ்ஜ²தி ஏதாயாதி ஸுதா⁴, வஸுங் ரதனங் தா⁴ரேதீதி வஸுதா⁴ இச்சாதி³.

அம்ஹி-ஸங்கா²யந்தி ஏதாயாதி ஸங்கா². ததா² ஸங்க்²யா, பஜானாதீதி பஞ்ஞா, ஆஜானாதீதி அஞ்ஞா, ஸஞ்ஜானாதீதி ஸஞ்ஞா, ஸஞ்ஜானந்தி ஏதாயாதி வா ஸஞ்ஞா, ஸஞ்ஜானநங் வா ஸஞ்ஞா, அபி⁴ஜானநங் அபி⁴ஞ்ஞா, படிஜானநங் படிஞ்ஞா, பரிச்சி²ஜ்ஜ ஜானநங் பரிஞ்ஞா, படிச்ச திட்ட²தி எத்தா²தி பதிட்டா².

தா²-டா²னே, அவதி⁴பா⁴வேன டா²தி திட்ட²தீதி அவத்தா², உபாதீ³யதீதி உபாதா³-பஞ்ஞத்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞங் உபேச்ச நிஸ்ஸாய ச தி⁴ய்யதீதி உபனிதா⁴-பஞ்ஞத்தியேவ, ஸத்³த³ஹனங் ஸத்³தா⁴, ஸத்³த³ஹந்தி ஏதாயாதி வா ஸத்³தா⁴, விஸிட்ட²ங் கத்வா அத்தானங் த³ஹந்தி ஏதாயாதி விதா⁴-

மானோ, பா⁴தி தி³ப்³ப³தீதி பா⁴-நக்க²த்தங், பபா⁴, ஆபா⁴, நிபா⁴, உபமீயதே உபமா.

ஜே²-சிந்தாயங், பஜ்ஜா²யனங் பஜ்ஜா², வஜ்ஜாவஜ்ஜங் உபஜ்ஜா²யதி பெக்க²தீதி உபஜ்ஜா², அபி⁴முக²ங் ஜா²யனங் அபி⁴ஜ்ஜா².

ஆஸ-பத்த²னாயங், ஆஸீஸனங் ஆஸா, பச்சாஸீஸனங் பச்சாஸா.

ஆஸ-உபவேஸனே, அச்ச²னங் அச்சா².

இக்க²-த³ஸ்ஸனங்கேஸு, அபெக்க²னங் அபெக்கா², உபெக்க²னங் உபெக்கா², உபபரிக்க²னங் உபபரிக்கா², இச்ச²னங் இச்சா², ப்³யாபிதுங் இச்சா² விச்சா².

இஸ்ஸ-உஸ்ஸுய்யியே, இஸ்ஸனங் இஸ்ஸா.

ஈஹ-ப்³யாபாரே, ஈஹனங் ஈஹா.

உசி²-உச்சே² , உச்ச²னங் உச்சா².

ஏல-கம்பனே, ஏலயதீதி ஏலா-தோ³ஸோ.

ஓஜ-த²ம்ப⁴னே தேஜனே ச, ஓஜேதி தங்ஸமங்கி³னே ஸத்தே ஸங்கா²ரே ச ஸமுபத்த²ம்ப⁴தி ஸமுத்தேஜேதீதி வா ஓஜா.

கல-ஸங்க்²யானே, கலீயதீதி கலா, க²மனங் க²மா, க³ஜ்ஜந்தி ஏதாயாதி க³தா³, கி³ரீயதி கதீ²யதீதி கி³ரா-வாசா, க⁴டயதி ஸங்க⁴டயதி எத்தா²தி க⁴டா-யூதோ², பு⁴ஸோ சாரேதி பரிசாரேதீதி அச்ச²ரா-தே³வீ, மஹாவுத்தினா சஸ்ஸ சோ², ஜடதீதி ஜடா, அந்தோஜடா ப³ஹிஜடா [ஸங்॰ நி॰ 1.23], ஜிய்யந்தி ஏதாயாதி ஜரா, ஜிரணங் வா ஜரா, ஆபஜ்ஜதி அஜ்ஜா²பஜ்ஜதீதி ஆபதா³, ஸம்பஜ்ஜனங் ஸம்பதா³, உபரிபா⁴வங் ஸுட்டு² பஜ்ஜந்தி பாபுணந்தி ஏதாயாதி உபஸம்பதா³, படிபஜ்ஜனங் படிபதா³, படிபஜ்ஜந்தி உபரிவிஸேஸங் ஏதாயாதி வா படிபதா³, ஸுக²ப்படிபதா³, து³க்க²ப்படிபதா³, படிஸங்பி⁴ஜ்ஜந்தி அத்தா²தீ³ஸு ஞாணப்பபே⁴த³ங் க³ச்ச²ந்தி ஏதாயாதி படிஸம்பி⁴தா³, அத்த²படிஸம்பி⁴தா³, த⁴ம்மபடிஸம்பி⁴தா³, நிருத்திபடிஸம்பி⁴தா³, படிபா⁴னபடிஸம்பி⁴தா³.

பி⁴க்க²-யாசனே, பி⁴க்கீ²யதேதி பி⁴க்கா².

ஸிக்க²-க⁴டனே, ஸிக்க²னங் ஸிக்கா², ஸிக்க²ந்தி க⁴டெந்தி ஸெக்கா² ஜனா எத்தா²தி ஸிக்கா², அதி⁴ஸீலஸிக்கா², அதி⁴சித்தஸிக்கா², அதி⁴பஞ்ஞாஸிக்கா² இச்சாதி³.

திதிக்க²னங் திதிக்கா², வீமங்ஸனங் வீமங்ஸா, திகிச்ச²னங் திகிச்சா², விக³தா திகிச்சா² ஏதிஸ்ஸாதி விசிகிச்சா², பொ⁴த்துங் இச்சா² பு³பு⁴க்கா², பு³பொ⁴க்கா² வா, க⁴ஸிதுங் இச்சா² ஜிக⁴ச்சா², பாதுங் பரிபு⁴ஞ்ஜிதுங் இச்சா² பிபாஸா, ஹரிதுங் இச்சா² ஜிகீ³ஸா, விஜேதுங் இச்சா² விஜிகீ³ஸா, ஹந்துங் இச்சா² ஜிக⁴ங்ஸா இச்சாதி³.

ணம்ஹி-அர-க³தியங், அரதி ஸீக⁴ங் விஜ்ஜ²மானா க³ச்ச²தீதி ஆராவேத⁴கோ, கரொந்தி நானாகம்மகாரணாயோ எத்தா²தி காரா-அத்³து³ , ஜிய்யந்தி ஏதாயாதி ஜாரா, தரதி ஸீக⁴தரங் க³ச்ச²தீதி தாரா, பா⁴ஸந்தி ஏதாயாதி பா⁴ஸா, தா⁴ரேதி ஸீக⁴ங் வஹதீதி தா⁴ரா, க²க்³க³தா⁴ரா, வுட்டி²தா⁴ரா, மயதி விவிதா⁴காரங் க³ச்ச²தி ஏதாயாதி மாயா, லிகீ²யதே லேகா², வுச்சதேதி வாசா, ஹரதி மனோரமங் பவத்தேதீதி ஹாரா-முத்தாவலி இச்சாதி³.

யக்பச்சயே-ஸஹ கத²னங் ஸாகச்சா², தத²னங் தச்சா², நிபஜ்ஜனங் நிபஜ்ஜா, வித³தி ஜானாதீதி விஜ்ஜா, வித³ந்தி ஜானந்தி ஏதாயாதி வா விஜ்ஜா, விஜ்ஜாபடிபக்கா² அவிஜ்ஜா, நிஸஜ்ஜனங் நிஸஜ்ஜா.

இத⁴-இஜ்ஜ²னே, ஸமிஜ்ஜ²னங் ஸமிஜ்ஜா².

ஸித⁴-நிப்ப²த்தியங், ஸிஜ்ஜ²னங் ஸிஜ்ஜா² இச்சாதி³.

யம்ஹி-மஜ-ஸங்ஸுத்³தி⁴யங், ஸம்மஜ்ஜனங் ஸம்மஜ்ஜா, அபேச்ச வஜனங் க³மனங் பப்³ப³ஜ்ஜா, சரணங் சரியா, பரிசரணங் பாரிசரியா, 'ஊப்³யஞ்ஜனஸ்ஸா'தி ஈஆக³மோ ரஸ்ஸோ ச.

ஜாக³ர-நித்³த³க்க²யே, ஜாக³ரணங் ஜாக³ரியா, ஸேதி எத்தா²தி ஸெய்யா, த்³வித்தங்.

அனம்ஹி-ஸஹ கா³யந்தி ஸஜ்ஜா²யந்தி எத்தா²தி ஸங்கா³யனா, டா²பீயதே பதிட்டீ²யதே பதிட்டா²னா, பாபீயதே பாபனா, ஸம்பாபனா, பரிஸமாபனா, உபாஸீயதே உபாஸனா, பயிரூபாஸனா, ஏஸீயதே ஏஸனா, பரியேஸனா, காமேஸனா, ப⁴வேஸனா, ப்³ரஹ்மசரியேஸனா, சே²ஜ்ஜபே⁴ஜ்ஜாதி³கஸ்ஸ கம்மஸ்ஸ கரணங் கம்மகாரணா, ஆதி³வுத்³தி⁴, த்³வத்திங்ஸ கம்மகாரணா.

சிதி-சேதாயங், சேதெந்தி ஸம்பயுத்தா த⁴ம்மா ஏதாயாதி சேதனா, சிந்தீயதே சிந்தனா, ட²பீயதே ட²பனா, தீ³பீயதே தீ³பனா, விபஸ்ஸந்தி ஏதாயாதி விபஸ்ஸனா, ஸந்த³ஸ்ஸீயதே ஸந்த³ஸ்ஸனா, தே³ஸீயதே தே³ஸனா, தே³ஸீயதி ஏதாயாதி வா தே³ஸனா, பத்தீ²யதே பத்த²னா, ப²ரீயதே ப²ரணா, பு²ஸீயதே பு²ஸனா, பா⁴வீயதே பா⁴வனா, விபா⁴வனா, ஸம்பா⁴வனா, மந்தீயதே மந்தனா, நிமந்தனா , ஆமந்தனா, புனப்புனங் மோத³ந்தி ஏதாயாதி

அனுமோத³னா, யாசீயதே யாசனா, ஆத³ரேன யாசனா ஆயாசனா, யோஜீயதே யோஜனா.

ரச-விதா◌⁴னே, ரசீயதே ரசனா, ஆரசனா, விரசனா.

வட்ட-வட்டனே, ஆவட்டனா, விவட்டனா, வேதீ³யதே வேத³னா.

வர-இச்சா²யங், பவாரீயதே இச்சா²பீயதே பவாரணா, வாஸீயதே வாஸனா, ஆஸீஸீயதே ஆஸீஸனா, ஹிங்ஸீயதே ஹிங்ஸனா இச்சாதி³.

திம்ஹி-ப³ஹுலாதி◌⁴காரா அனித்தி²யம்பிதி ஹோதி, கா³யனங் கீ³தி, ஸஹ கா³யனங் ஸங்கீ³தி, து³க்³கீ³தி, அனுகீ³தி, அயங் அம்ஹாகங் அப்³ப◌⁴ந்தரிமோதி ஞாயதீதி ஞாதி, ஜானநங் ஞத்தி, த்³வித்தங், டா²னங் டி²தி.

தா³-அவக²ண்ட³னே, தீ³யதி ஏதாயாதி த³த்தி, த்³வித்தங், தா◌⁴ரேதீதி தா◌⁴தி, த³ஹனங் அகம்பனங் தீ◌⁴தி, ஸமாத³ஹனங் ஸமாதீ◌⁴தி, மஹாவுத்தினா ஆஸ்ஸங் ஈத்தங், த்³வித்தே த◌⁴ஸ்ஸ த³த்தங் ரஸ்ஸோ ச, தீ³தி◌⁴தி-ரங்ஸி.

நிப்³பா³யனங் நிப்³பு³தி, ஆஸ்ஸ உத்தங், ஸஹ அயனங் ஸமிதி, ஏதி ஆக³ச்ச²தீதி ஈதி-உபத்³த³வோ, விசினநங் விசிதி, விஜயனங் விஜிதி, நீயதி ஞாயதி ஏதாயாதி நீதி, லோகனீதி, த◌⁴ம்மனீதி, ஸத்³த³னீதி, ப◌⁴வங் நேதீதி ப◌⁴வனெத்தி, வுத்³தி◌⁴ த்³வித்தஞ்ச, ஸத்³த◌⁴ம்மனெத்தி, பினயதீதி பீதி, பா◌⁴யனங் பீ◌⁴தி, சவனங் சுதி, ஜவனங் ஜுதி, த²வனங் து²தி, அபி◌⁴த்து²தி, பவனங் பூதி, ப◌⁴வனங் பூ◌⁴தி, ஸுட்டு² ப◌⁴வதீதி ஸுபூ◌⁴தி, விப◌⁴வனங் விபூ◌⁴தி, ஸுட்டு² முனநங் ப³ந்த◌⁴னங் ஸம்முதி, ஸவனங் ஸுதி, ஸுய்யதேதி வா ஸுதி, பஸுதி, உபஸுதி, ஹூயதேதி ஹுதி, ஆனெத்வா ஹுதப்³பா³தி ஆஹுதி, சாயனங் பூஜனங் சிதி, த்³வித்தே-சித்தி, அபசிதி, எஸ்ஸ அத்தங், நிஜ்ஜா²யனங் நிஜ்ஜ²த்தி.

மஹாவுத்தினா தகாரே கரஸ்ஸ குத்தங், க்ரியா குத்தி, ஸரகுத்தி, இத்தி²குத்தங், புரிஸகுத்தங், ஜனேதீதி ஜனெத்தி, ஈஆக³மஸ்ஸ எத்தங் , ப³ந்தீ◌⁴யதேதி ப³ந்த◌⁴தி, பஜ்ஜதீதி பத்தி, பதா³தி வா, ஈஆக³மஸ்ஸ ஆத்தங், வஸந்தி எத்தா²தி வஸதி-கே³ஹங், வஸனங் வா வஸதி இச்சாதி³.

802. **ஜாஹாஹி நி**.

ஏதேஹி நி ஹோதி.

ஜா-ஹானியங், ஜிய்யதே ஜானி, த◌⁴னஜானி, போ◌⁴க³ஜானி, மஹந்தீ ஜானி அஸ்ஸாதி மஹாஜானியோ, ஹிய்யதே ஹானி, வண்ணஹானி, ப³லஹானி, ஆயுஹானி, அவஹானி, பரிஹானி.

**803**. **கரா ரிரியோ** [க॰ 554; ரூ॰ 601; நீ॰ 1141].

கரம்ஹா இத்தி²யங் ரிரியோ ஹோதி.

கரீயதே கிரியா, நிபாதனேன க்ரியாதி ஸிஜ்ஜ²தி.

இதி இத்தி²லிங்க³ரூபராஸி.

**ரீரிக்கா²தி³பச்சயராஸி**

**804**. **ஸமானஞ்ஞப⁴வந்தயாதி³தூபமானா தி³ஸா கம்மே ரீரிக்க²கா** [க॰ 642; ரூ॰ 588; நீ॰ 1269].

ஸமானோ ச அஞ்ஞோ ச ப⁴வந்தோ ச யாதி³ ச ஏதேஹி உபமானபூ⁴தேஹி பரங் தி³ஸம்ஹா கம்மேரீ ச ரிக்கோ² ச கோ சாதி ஏதே பச்சயா ஹொந்தி, ரீ, ரிக்கே²ஸூ 'ராநுப³ந்தெ⁴ந்தஸராதி³ஸ்ஸா'தி ஸுத்தேன தி³ஸஸ்ஸ அந்தஸ்ஸராதீ³னங் லோபோ, கானுப³ந்தோ⁴ அவுத்³த⁴த்தோ², 'ரீரிக்க²கேஸூ'இச்சாதீ³ஹி ஸமாஸஸுத்தேஹி புப்³ப³பதா³னங் ரூபங் ஸாதே⁴தப்³ப³ங்.

**ய, த, ஏத, இம, கிங், தும்ஹ, அம்ஹ, ப⁴வந்த, ஸமான, அஞ்ஞ**.

யோ விய தி³ஸ்ஸதீதி யாதீ³, யாதி³க்கோ², யாதி³ஸோ, யங் விய நங் பஸ்ஸந்தீதி யாதீ³, யே விய தி³ஸ்ஸந்தீதி யாதி³னோ, இத்தி²யங்-யா விய தி³ஸ்ஸதீதி யாதி³னீ, யாதி³க்கா², யாதி³க்கீ², யாதி³ஸா, யாதி³ஸீ, யா விய தி³ஸ்ஸந்தீதி யாதி³னியோ, யாதி³க்கா²யோ, யாதி³க்கி²யோ, யாதி³ஸாயோ, யாதி³ஸியோ. ஏவங் ஸேஸேஸுபி.

ஸோ விய தி³ஸ்ஸதீதி தாதீ³, தாதி³க்கோ², தாதி³ஸோ.

ஏஸோ விய தி³ஸ்ஸதீதி ஏதீ³, ஏதி³க்கோ², ஏதி³ஸோ, ஏதாதீ³, ஏதாதி³க்கோ², ஏதாதி³ஸோ வா.

அயங் விய தி³ஸ்ஸதீதி ஈதீ³, ஈதி³க்கோ², ஈதி³ஸோ.

கோ விய தி³ஸ்ஸதீதி கீதீ³, கீதி³க்கோ², கீதி³ஸோ.

த்வங் விய தி³ஸ்ஸதீதி தாதீ³, தாதி³க்கோ², தாதி³ஸோ.

அஹங் விய தி³ஸ்ஸதீதி மாதீ³, மாதி³க்கோ², மாதி³ஸோ.

ப³ஹூத்தே பன தும்ஹே விய தி³ஸ்ஸந்தீதி தும்ஹாதீ³, தும்ஹாதி³க்கோ², தும்ஹாதி³ஸோ.

அம்ஹே விய தி³ஸ்ஸந்தீதி அம்ஹாதீ³, அம்ஹாதி³க்கோ², அம்ஹாதி³ஸோ.

ப⁴வங் விய தி³ஸ்ஸதீதி ப⁴வாதீ³, ப⁴வாதி³க்கோ², ப⁴வாதி³ஸோ.

ஸமானோ விய தி³ஸ்ஸதீதி ஸதீ³, ஸதி³க்கோ², ஸதி³ஸோ.

அஞ்ஞோ விய தி³ஸ்ஸதீதி அஞ்ஞாதீ³, அஞ்ஞாதி³க்கோ², அஞ்ஞாதி³ஸோ.

இத்தி²யங்-யா விய தி³ஸ்ஸதீதி யாதி³ஸா-இத்தீ², யாதி³ஸீ-இத்தீ². தாதி³ஸா-இத்தீ², தாதி³ஸீ-இத்தீ² இச்சாதி³.

805. **வமாதீ³ஹி து²** [க॰ 644; ரூ॰ 661; நீ॰ 1271-3; 'வமாதீ³ஹ்யது²' (ப³ஹூஸு)].

வமாதீ³ஹி பா⁴வகாரகேஸு து² ஹோதி.

வமீயதேதி வமது², த³வீயதேதி த³வது² இச்சாதி³.

806. **க்வி** [க॰ 530; ரூ॰ 584; நீ॰ 1112].

பா⁴வகாரகேஸு க்வி ஹோதி.

807. **க்விஸ்ஸ** [க॰ 639; ரூ॰ 585; நீ॰ 1266].

க்விஸ்ஸ லோபோ ஹோதி.

இவண்ணேஸு தாவ-பு⁴ஸோ சயதி வட்³ட⁴தீதி அச்சி, த்³வித்தங் ரஸ்ஸத்தஞ்ச, விவிதே⁴ன சயதி வட்³ட⁴தீதி வீசி, பஞ்ச மாரே ஜினாதீதி மாரஜி, ப⁴த்³த³ங் ஜினாதீதி ப⁴த்³த³ஜி. ஏவங் புண்ணஜி, கா³மங் ஸமூஹங் நேதீதி கா³மணீ, நஸ்ஸ ணத்தங். ஸேனங் நேதீதி ஸேனானீ இச்சாதி³.

உவண்ணேஸு-மாரேதி சாவேதி சாதி மச்சு, மஹாவுத்தினா ரஸ்ஸ பரரூபத்தங், விவிதே⁴ன ஜவதி ஸீக⁴ங் ப²ரதீதி விஜ்ஜு, ப⁴வந்தி எத்தா²தி பூ⁴-பூ⁴மி, பப⁴வதி இஸ்ஸரங் கரோதீதி பபூ⁴, விப⁴வனங் விபூ⁴, அபி⁴ப⁴வதீதி அபி⁴பூ⁴, ஸயங் ப⁴வதீதி ஸயம்பூ⁴, கொ³த்தங் அபி⁴ப⁴வதீதி கொ³த்தபூ⁴, கொ³த்ரபூ⁴ இச்சாதி³.

ப்³யஞ்ஜனந்தேஸு -

808. **க்விம்ஹி லோபொந்தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ** [க॰ 615; ரூ॰ 586; நீ॰ 1220].

தா⁴தூனங் அந்தப்³யஞ்ஜனஸ்ஸ லோபோ ஹோதி க்விம்ஹி.

அந்தங் கரோதீதி அந்தகோ, நந்த³ங் கரோதீதி நந்த³கோ, ஜீவங் கரோதீதி ஜீவகோ, சித்தங் விசித்தங் கரோதீதி சித்தகோ, ஸுகே²ன க²மிதப்³ப³ந்தி ஸுக²ங், து³க்கே²ன க²மிதப்³ப³ந்தி து³க்க²ங், பரிதோ க²ஞ்ஞதேதி பரிக்கா², ஸங் அத்தானங் க²னதீதி ஸங்கோ², ந க³ச்ச²தீதி அகோ³-நகோ³, ஸீஸங் உபக³ச்ச²தீதி ஸீஸூபகோ³. ஏவங் கீ³வூபகோ³, நின்னட்டா²னங் க³ச்ச²தீதி நின்னகா³-நதீ³, துரங் ஸீக⁴ங் க³ச்ச²தீதி துரங்கோ³, மஜ்ஜே² பி³ந்தா³க³மோ.

பு⁴ஜேன குடிலேன க³ச்ச²தீதி பு⁴ஜகோ³, உரேன க³ச்ச²தீதி உரகோ³, கே²ன ஆகாஸேன க³ச்ச²தீதி க²கோ³, வேஹாஸே க³ச்ச²தீதி விஹகோ³, மஹாவுத்தினா வேஹாஸஸ்ஸ விஹாதே³ஸோ.

“கோ³ க³ச்ச²தி, கா³வோ க³ச்ச²ந்தீ”திஆதீ³ஸு பன “கோ³சரோ, கோ³த⁴னோ, கொ³த்தங், கொ³த்ரபூ⁴”திஆதீ³ஸு ச க்விம்ஹி அந்தப்³யஞ்ஜனலோபே க்விலோபே ச கதே மஹாவுத்தினா உபந்தஸ்ஸ ஒத்தங் கத்வா கோ³இதி பகதிரூபங் வேதி³தப்³ப³ங், ப³லங் க³ண்ஹாதி எத்தா²தி ப³லக்³க³ங், ப⁴த்தங் க³ண்ஹந்தி எத்தா²தி ப⁴த்தக்³க³ங். ஏவங் ஸலாகக்³க³ங், உபோஸதா²க்³க³ங்.

கம்மேன ஜாயதீதி கம்மஜோ. ஏவங் சித்தஜோ, உதுஜோ, அத்தனி ஜாதோதி அத்ரஜோ, புப்³பே³ ஜாதோ புப்³ப³ஜோ, பச்சா² ஜாதோ அனுஜோ, ஸஹ ஜாயதீதி ஸஹஜோ, த²லே ஜாயதீதி த²லஜங். ஏவங் த³கஜங், வாரிஜங், அம்பு³ஜங். அண்டே³ ஜாயதீதி அண்ட³ஜோ, த்³விக்க²த்துங் ஜாயதீதி த்³விஜோ, ஸஹ பா⁴ஸந்தி எத்தா²தி ஸபா⁴, குஞ்ஜே ரமதீதி குஞ்ஜரோ இச்சாதி³.

**809. க்விம்ஹி கோ⁴ பரிபச்சாஸமோஹி** [க॰ 538; ரூ॰ 595; நீ॰ 1123; ‘...பச்ச...’ (ப³ஹூஸு)].

பரி ச பதி ச ஆ ச ஸஞ்ச ஓ ச ஏதேஹி பரஸ்ஸ ஹனஸ்ஸ கோ⁴ ஹோதி க்விம்ஹி.

பரிஹஞ்ஞதீதி பலிகோ⁴, ரஸ்ஸ லத்தங். பதிஹனதீதி படிகோ⁴, தஸ்ஸ டத்தங். பு⁴ஸோ ஹனதி பா³த⁴தீதி அக⁴ங்-து³க்க²ங் பாபஞ்ச, விஸேஸேன பு⁴ஸோ ஹனதீதி ப்³யக்³கோ⁴, தி³ட்டி², ஸீலஸாமஞ்ஞேன ஸங்ஹதோதி ஸங்கோ⁴-ஸமூஹோ, தே³வஸங்கோ⁴, ப்³ரஹ்மஸங்கோ⁴, மிக³ஸங்கோ⁴, ஓஹனதி அதோ⁴பா⁴க³ங் கத்வா மாரேதீதி ஓகோ⁴, கிலேஸோகோ⁴, ஸங்ஸாரோகோ⁴, உத³கோகோ⁴.

ஸுத்தவிப⁴த்தியா அஞ்ஞதோபி கோ⁴ ஹோதி, மாதரங் ஹனதீதி மாதுகோ⁴. ஏவங் பிதுகோ⁴ இச்சாதி³.

**810. ண்வாத³யோ** [க॰ 650; ரூ॰ 651; நீ॰ 1288].

க்ரியத்தா² பா◌⁴வகாரகேஸு ஞுஆத³யோ ஹொந்தி, உபரி வுச்சமானோ ஸப்³போ³ ண்வாதி³கண்டோ³ இமஸ்ஸ ஸுத்தஸ்ஸ நித்³தே³ஸோ ஹோதி, தஸ்மா இத◌⁴ கிஞ்சிமத்தங் வுச்சதே.

கரோதீதி காரு-ஸிப்பீ, அயதி வட்³ட◌⁴தீதி ஆயு, அயந்தி வட்³ட◌⁴ந்தி ஸத்தா ஏதேனாதி வா ஆயு-ஜீவிதங், ஸோபா◌⁴விஸேஸங் ரஹந்தி ஜஹந்தி சந்த³, ஸூரியா ஏதேனாதி ராஹு-அஸுரிந்தோ³, ஹிதஸுக²ங் ஸாதே◌⁴தீதி ஸாது◌⁴-ஸப்புரிஸோ, வாயதீதி வாயுவாதோ இச்சாதி³.

இதி ரீரிக்கா²தி³பச்சயராஸி.

பகதிரூபராஸி நிட்டி²தோ.

இதி நிருத்திதீ³பனியா நாம மொக்³க³ல்லானதீ³பனியா

தப்³பா³தி³கண்டோ³ நாம கிதகண்டோ³ நிட்டி²தோ.